

ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ – ೮

ವಾಯುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ

ಡಾ. ವ್ಯಾಸನಕೆರೆ ಪ್ರಭಂಜನಾಚಾರ್ಯ

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಮಧ್ವಸಂಶೋಧನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಮಧ್ವ ಸಂಶೋಧನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ (ರಿ.)

'Pajaka', 89/24, III Cross, Mount Joy Road, Hanumanthanagar, Bangalore - 560 019
Website: www.vyasamadhwa.org Ph:26602802 — Email: info@vyasamadhwa.org

ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಯೋಜನೆಗಳು

1. ಪ್ರಾಚೀನಸಂಸ್ಕೃತಹಸ್ತಪ್ರತಿಗ್ರಂಥಗಳನ್ನುಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು; ಈಗಾಗಲೇ 2000ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ತನ್ನ 'ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥ ಸಂಸ್ಕೃತ ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಗ್ರಂಥಾಲಯ'ದಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದೆ.
2. ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಮಧ್ವರ ಕೃತಿಗಳ ಅನುವಾದ ಹಾಗೂ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕೃತಿಗಳನ್ನು, ಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶನಪಡಿಸುವುದು (ಐತರೇಯಪ್ರಕಾಶನ); ಈಗಾಗಲೇ 40000 ಪುಟಗಳಿಗೂ ಮೀರಿದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ, ಆಂಗ್ಲ ಹಾಗೂ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
3. 'ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ವೇದಾಂತಪಾಠಶಾಲಾ' ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಸರ್ವ-ಮೂಲಗ್ರಂಥಗಳ ಪಾಠ-ಪ್ರವಚನ, ಸ್ತೋತ್ರಪಾಠ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಿರಂತರ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ.
4. 'ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಮಧ್ವಸೇವಾಪುರಸ್ಕಾರ ಯೋಜನೆ': ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಮಧ್ವರ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ವೃದ್ಧ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಪ್ರತಿತಿಂಗಳು ಮಾಸಿಕ ಗೌರವಧನವನ್ನು ಆಜೀವ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು; ಪ್ರಕೃತ 26 ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ರೂ.1500/-ಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದೆ.
5. ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಮಧ್ವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತ, ಲೌಕಿಕ ವಿದ್ಯೆಯ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕಸಹಾಯ ನೀಡುವುದು.
6. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಒಬ್ಬಶ್ರೇಷ್ಠಹಿರಿಯವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ರೂ.12,000/-ಗಳ 'ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಮಧ್ವಸೇವಾಪ್ರಶಸ್ತಿ'.
7. ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣಕಂಠಪಾಠ ಒಪ್ಪಿಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ರೂ.25,000/- ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಸುಮಧ್ವವಿಜಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ 'ಶ್ರೀಮಧ್ವಪ್ರಿಯ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಹಾಗೂ ಹರಿಕಥಾಮೃತಸಾರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಗೆ 'ದಾಸಪ್ರಿಯ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಪ್ರದಾನ.
8. ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಮಧ್ವರನ್ನುಹಾಗೂಅವರಕೃತಿಗಳನ್ನುಕುರಿತಸಂಶೋಧನಕೃತಿಗಳಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕೆಆರ್ಥಿಕಸಹಾಯ.
9. ಯುವಜನತೆಯಲ್ಲಿತಾತ್ತ್ವಿಕಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಲು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಮಧ್ವರತತ್ತ್ವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು, ವಿಚಾರಸಂಕಿರಣಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವಿದ್ವದ್ಗೋಷ್ಠಿಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು.

ಅಪಾರವೆಚ್ಚದ ಈ ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ದೇಣಿಗೆಯನ್ನು ಆಸ್ತಿಕಜನತೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತದೆ. ರೂ.15,000/- ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊತ್ತದ ದೇಣಿಗೆಯನ್ನು ನೀಡುವವರಿಗೆ ಸರ್ವಮೂಲಗ್ರಂಥಗಳು, ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯ ಹಾಗೂ ಹರಿಕಥಾಮೃತಸಾರಗಳ ಅನುವಾದಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಪ್ರಕಾಶನದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

ವಿ.ಸೂ.:

1. ದೇಣಿಗೆಗಳನ್ನು "ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಮಧ್ವಸಂಶೋಧನಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ(ರಿ.)" S/B A/c No. 0472101031491, Canara Bank Hanumanthanagar Branch, ಬೆಂಗಳೂರು ಅಥವಾ "Sri Vyasa Madhwa Research Foundation (R), S/B A/c No. 0472101044870, Canara Bank Hanumanthanagar Branch, ಬೆಂಗಳೂರು" - IFSC Code CNRB 0000472 ಈ ಹೆಸರಿಗೆ ನಗದು / ಚೆಕ್ / ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಮೂಲಕ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಅಧಿಕೃತ ರಸೀತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು.
2. ಎಲ್ಲಬಗೆಯ ದೇಣಿಗೆಗಳಿಗೂ 80ಜಿ ಅನ್ವಯ ಆದಾಯತೆರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ಸೌಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ-೮

(ಶ್ರೀವಾಯುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ)

ಸಂಕಲನ, ಸಂಪಾದನೆ :

ಡಾ. ವ್ಯಾಸನಕೆರೆ ಪ್ರಭಂಜನಾಚಾರ್ಯ

ಪ್ರಕಾಶನ :

ಐತರೇಯ ಪ್ರಕಾಶನ ವ್ಯಾಸನಕೆರೆ

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಮಧ್ವಸಂಶೋಧನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಪ್ರಕಾಶನ ವಿಭಾಗ

'ಪಾಜಕ', ೮೯/೨೪, ೩ನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, ಮೌಂಟ್‌ಜಾಯ್ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್ಷನ್,

ಹನುಮಂತನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೧೯.

Stotramalika (Part -8) : Compiled by Vidyāvācaspati, Darśanaratnam, Pravacanācārya, Sacchāstravicakṣaṇaratnam, Śāstrapravacanakesari, Madhvamatavardhana, Vidvaccūḍāmaṇi, Vedavidyā vicakṣaṇa, Paṇḍitaratnam, Vidyāvāridhi, Sacchāstrapravacanapravīṇa, Gītāratnākara, Tattvavācaspati, Jnānaratnākara (and Recipient of Karnataka State Sanskrit Award-1999 & Karnataka Rajyotsava Award-2002, Śrī Vidyāmānya Mahāpraśasti of Śrī Pejavar Math, Udupi and Rashtrapati Award - 2005) **Dr.Vyasanakere Prabhanjanacharya**, M.A., Ph.D., D.Litt., F.I.B.R., F.U.W.A., Principal (Rtd.), Govt. First Grade College, K.R.Puram, Bangalore and Published by Aitareya Prakāśana Vyasanakere, Publication wing of Śrī VyāsaMadhva Samśodhana Pratiṣṭhāna(R), 'Pājaka', No.89/24, Third Cross, Mount Joy Extension, Hanumanthanagar, Bangalore - 560019. Pages: VIII + 336+16 = 352

Phone : (080) 26611011 ; 26602802.

STOTRAMALIKA - PART - 8

ISBN NO. 978-93-81826-68-3

Internet : www.vyasamadhwa.org

E-mail : info@vyasamadhwa.org

Second Edition : 2017

Price : Rs.170/-

Typeset by :
Śrī Vyāsa Madhva Samśodhana Pratiṣṭhāna(Regd),

Printed at :
Vāgartha, N.R. Colony, Bangalore, Ph: 22427677

ಸ್ತೋತ್ರಾನುಕ್ರಮಣಿಕಾ

*****

ಮುನ್ನುಡಿ

ಸ್ತೋತ್ರಸಾಹಿತ್ಯವು ಭಗವದನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾಗುವ ಭಕ್ತಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಒಂದು ಮುಖ. ದೇವದೇವತೆಗಳ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಮನನ ಮಾಡುತ್ತಲೇ, ಅವರ ಒಲುಮೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವರ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಸಾಹಿತ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆ-ಭಾವಗಳ ಭವ್ಯಸಂಗಮದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆರಾಧ್ಯಮೂರ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಾತ್ತ್ವಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ, ಇಹಪರಗಳ ಜೀವನ ಅತ್ಯಂತ ಸುಭದ್ರವೆನ್ನಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಮಾಂತ್ರಿಕಶಕ್ತಿ ಇದಕ್ಕಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆಂದೇ ಸ್ತೋತ್ರಸಾಹಿತ್ಯವು ಆಸ್ತಿಕದರ್ಶನಗಳ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಿಯಾದ ಪ್ರಾಕಾರವಾಗಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ. ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಪ್ರವರ್ತಿತವಾದ ವೈಷ್ಣವವೇದಾಂತವಂತು ಇಂತಹ ಭಕ್ತಿಸಾಹಿತ್ಯದ ತವನಿಧಿ ಎನ್ನಿಸಿದೆ. ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಸಹಸ್ರನಾಮ, ಜಿತಂತೇಸ್ತೋತ್ರಗಳ ಪ್ರಸಾರದೊಂದಿಗೆ ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರ ಹಾಗೂ ನಖಸ್ತುತಿಗಳೆಂಬ ತಮ್ಮ ಅಪೂರ್ವಸ್ತೋತ್ರಕೃತಿಗಳಿಂದ ಭಕ್ತಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ನೀಡಿರುವ ಕಾಣಿಕೆ ಅನನ್ಯವಾದುದು.

ವಿಪುಲವಾದ ಇಂತಹ ವೈಷ್ಣವಸ್ತೋತ್ರಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಮಧ್ವಸೇವಾಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ ಎಂಬ ಕೃತಿಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಮೂಲಯೋಜನೆಯಂತೆ ಎಂಟು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಯೋಜನೆ ಹೊಸಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ತೋತ್ರಕೃತಿಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಹೋದ್ದರಿಂದ ಸಂಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಸದ್ಯದ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಒಟ್ಟು ಸಂಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಆಗುತ್ತಿದ್ದು ಅವುಗಳ ವಿವರ ಹೀಗಿದೆ[೧]:

ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೦೧ – ನಿತ್ಯಪಠನೀಯ ವೈಷ್ಣವಸ್ತೋತ್ರಮಂಜರೀ
ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೦೨ – ವಿಷ್ಣುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೧
(ದಶಾವತಾರಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ)
ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೦೩ – ವಿಷ್ಣುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೨
(ಕೇಶವಾದಿಭಗವದ್ರೂಪಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ)
ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೦೪ – ಸಂಕೀರ್ಣವಿಷ್ಣುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೩
ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೦೫ – ಸಂಕೀರ್ಣವಿಷ್ಣುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೪
ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೦೬ – ಸಹಸ್ರನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ
ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೦೭ – ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ
ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೦೮ – ವಾಯುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ
ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೦೯ – ತಾರತಮ್ಯಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ
ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೧೦ – ದೇವತಾಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ
ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೧೧ – ವೈಷ್ಣವಗುರುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೧

---

೧. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗ ೨ ರಿಂದ ೮ ರ ದ್ವಿತೀಯಾವೃತ್ತಿ ಈಗ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿವೆ; ಭಾಗ-೯ನೆಯ ತಾರತಮ್ಯಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾದ ಪ್ರಥಮಾವೃತ್ತಿಯು ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ; ೧೦-೧೪ ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಟವಾಗಲಿವೆ

ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೧೨ – ವೈಷ್ಣವಗುರುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೨
ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೧೩ - ಪೌರಾಣಿಕ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೧
ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೧೪ - ಪೌರಾಣಿಕ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೨

ಈ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಟನೆಯದಾದ ಶ್ರೀವಾಯುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ ಎಂಬ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪುಟವು ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರು ಹಾಗೂ ಅವರ ಅವತಾರತ್ರಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಸ್ತೋತ್ರಕೃತಿಗಳ ಸಂಕಲನವಾಗಿದೆ.

ವೈಷ್ಣವ ವೇದಾಂತದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯಂತೆ ಮುಕ್ತಿ ಕರುಣಿಸುವ ಪರದೇವತೆ ಶ್ರೀಹರಿಯಾದರೆ, ಆ ದೇವನನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಮೂಲಗುರುಗಳು ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರು. ಭಗವತ್ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಅತ್ಯಂತ ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಮೋಕ್ಷಸಾಧನೆಗೆ ನೆರವಾಗುವಂತೆ ಉಪದೇಶಿಸುವ ಮಹತ್ತ್ವದ ದೇವತೆ ಎಂಬುದು ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರ ಹಿರಿಮೆ. ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಮೋಕ್ಷದಾತೃಗಳೂ ಆಗಿರುವುದು ವಾಯುದೇವರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಹಿಮೆ (ವಿಷ್ಣುರ್ಹಿ ದಾತಾ ಮೋಕ್ಷಸ್ಯ ವಾಯುಶ್ಚ ತದನುಜ್ಞಯಾ – ಮ.ಭಾ.ತಾ.ನಿ ೧/೭೮). ಹರಿಭಕ್ತಿ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದರೆ, ಅಂತಹ ಹರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಗುರುಗಳ ಒಲುಮೆಯ ಸಾಧನವಾಗಿ ಗುರುಭಕ್ತಿ ವಿಹಿತವಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಗುರುಗಳು ಎನ್ನಿಸಿರುವುದು ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದ ಸಾತ್ತ್ವಿಕಜನತೆಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ದೇವಶ್ರೇಷ್ಠರೆನ್ನಿಸಿದ ರುದ್ರಾದಿದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಗುರುಗಳಾಗಿ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಾಚಾರ್ಯರೆನ್ನಿಸಿರುವುದು ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಮಹಿಮೆ. ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಂತು ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರನ್ನು 'ತ್ವಮೇವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸಿ' ಎಂದು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾ ಅವರನ್ನೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದೇವರು ಎಂದು ನಿರೂಪಿಸಿವೆ; ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರು ಭಗವಂತನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪ್ರತಿಬಿಂಬರಾಗಿದ್ದು ಜ್ಞಾನಭಕ್ತ್ಯಾದಿಸಕಲಗುಣಪೂರ್ಣರಾಗಿರುವರೆಂಬುದು ಇದರ ಭಾವ. ಶ್ರೀವಾಯುರೂಪದಲ್ಲಿ ಗರುಡಾದಿಸಕಲದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪ್ರಧಾನಾಂಗ ಎನ್ನಿಸಿ ಸರ್ವಜೀವೋತ್ತಮರೆಂಬುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯರಾಗಿರುವರು.

ಮೂಲರೂಪದಂತೆ ಹನುಮಂತ, ಭೀಮಸೇನ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ ಎಂಬ ಮೂರು ರೂಪಗಳಿಂದಲೂ, ಶ್ರೀರಾಮ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸ ಎಂಬ ಭಗವದ್ರೂಪತ್ರಯವನ್ನು ಶುದ್ಧಭಾಗವತಧರ್ಮದಿಂದ ಆರಾಧಿಸಿದ ಅಸಾಧಾರಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಅವರದು. ಅದಕ್ಕೆಂದೆ ರಾಮಾಯಣ ಶ್ರೀರಾಮಕಥೆಯಾಗಿರುವಂತೆ, ಹನುಮತ್ಕಥೆಯೂ ಆಗಿದೆ; ಮಹಾಭಾರತವು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಕಥೆಯಾಗಿರುವಂತೆ, ಭೀಮಕಥಾನಕವೂ ಆಗಿದೆ. ವೈದಿಕಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಅಸಾಧಾರಣ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದ ಏಕಮಾತ್ರ ದೇವತೆ ಎಂಬುದು ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರ ಅಪೂರ್ವ ಹಿರಿಮೆ. ಮೂಲರೂಪದಂತೆ ಅವತಾರರೂಪಗಳು ಸಹ ಜ್ಞಾನಭಕ್ತ್ಯಾದಿ ಗುಣಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವುದು, ಮೂಲರೂಪದಂತೆ ಅವತಾರರೂಪಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಲ್ಲಕ್ಷಣಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವುದು, ಅವತಾರರೂಪಗಳಲ್ಲೂ ಮೂಲರೂಪದಂತೆಯೇ ಪರಿಪೂರ್ಣನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಭಗವದಾರಾಧನೆ–

ಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು, ಅಜ್ಞಾನಾದಿ ಸಕಲದೋಷಗಳಿಂದ ರಹಿತರಾಗಿರುವುದು ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರ ಅಸಾಧಾರಣ ಹಿರಿಮೆಗಳು.

ಅವರ ಶ್ರೀಮಧ್ವರೂಪವಂತೂ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಸೂರ್ಯನನ್ನು ಜಿಜ್ಞಾಸುವೃಂದಕ್ಕೆ ತೋರಿದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುರುರೂಪವಾಗಿದೆ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರ ಸ್ತೋತ್ರವು ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯದ ಮುಖ್ಯ-ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರ ಇಂತಹ ಶ್ಲೋಕಗಳ ಮೂಲ ಆಕರ ವೈದಿಕ ವಾಙ್ಮಯವೇ ಆಗಿದೆ; ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರ ನಂತರದ ಸಮಸ್ತವೇದಪ್ರತಿಪಾದ್ಯತ್ವ ಅವರಿಗಿದೆ.

ಐತರೇಯ ಮೊದಲಾದ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಯುದೇವರ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಬಗೆಬಗೆಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಧ್ವರು ಸಾರಿದ ಹರಿಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವ ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳು ಸಾರಿದ ಬ್ರಹ್ಮತತ್ತ್ವದ ಪಾರಮ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ಸಾರಿದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖತತ್ತ್ವ ಪ್ರಾಣತತ್ತ್ವ. ಬ್ರಹ್ಮತತ್ತ್ವದ ಅನಂತರದ ಸ್ಥಾನ ಪ್ರಾಣತತ್ತ್ವದ್ದು. ಉಪನಿಷತ್ತಿಗೆ ಭಾಷ್ಯ ಬರೆದ ಬೇರಾವ ಆಚಾರ್ಯರೂ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸೋಜಿಗ ! ಬ್ರಹ್ಮತತ್ತ್ವವೆಂದರೆ ಶ್ರೀಹರಿ. ಪ್ರಾಣತತ್ತ್ವವೆಂದರೆ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ (ವಾಯುದೇವ). ಬ್ರಹ್ಮತತ್ತ್ವವನ್ನು ಸರ್ವೋತ್ತಮವೆಂದು ಸಾರಿದ ಮಧ್ವದರ್ಶನ, ಪ್ರಾಣತತ್ತ್ವವನ್ನು ಜೀವೋತ್ತಮ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದೆ. ಹನುಮಂತನಾಗಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮನಾದ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನೂ, ಭೀಮಸೇನನಾಗಿ ಅದೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆರಾಧಿಸಿದ್ದು ಈ ಪ್ರಾಣತತ್ತ್ವವಾದ ಶ್ರೀವಾಯುವೇ. ರಾಮಾಯಣದ ಶ್ರೀರಾಮಹನುಮಂತರು ಮಹಾಭಾರತದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ-ಭೀಮಸೇನರು ಈ ಬ್ರಹ್ಮತತ್ತ್ವ, ಪ್ರಾಣತತ್ತ್ವಗಳೇ. ಅಂತಹ ಪ್ರಾಣತತ್ತ್ವದ ಮತ್ತೊಂದು ರೂಪವೇ ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮಧ್ವರು.

[೧]ಪ್ರಾಣೋಪನಿಷತ್, ಹನುಮದುಪನಿಷತ್, ಭೀಮೋಪನಿಷತ್, ಮಧ್ವೋಪನಿಷತ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಕೃತಿಗಳು ಸಹ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದು.

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಸ್ವಾಮಿಗಳ ಯುಕ್ತಿಮಲ್ಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರ ವೇದೋಕ್ತಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವು ಅತ್ಯಂತ ಅಪೂರ್ವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಕಲಿತವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀವೈಶ್ವನಾಥಿ ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರ 'ಮಧ್ವಮಂತ್ರಾರ್ಥಮಂಜರೀ' ಎಂಬ ಕೃತಿ ವೈದಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಮಧ್ವಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಪ್ರತಿಪಾದಕ ಮಂತ್ರಗಳ ಅಪೂರ್ವವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಾಗಿದೆ. 'ಮಧ್ವಭೂಷಣ' ಎಂಬ ಪ್ರಾಚೀನ ಕೃತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ವಾಯುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಪರವಾದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಕಂಡುಬರುವುದು.

ಮಹಾಭಾರತ, ರಾಮಾಯಣಗಳಲ್ಲೂ ವಿಭಿನ್ನಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ವಾಯುದೇವರ ಸ್ತುತಿ ಬಂದಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಮೊದಲಾದ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲೂ ವಾಯುಸ್ತೋತ್ರಗಳು ವಿಪುಲವಾಗಿ ದೊರಕುತ್ತವೆ.

---

೧. ಇವುಗಳು ಸಂಶೋಧನೆ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಾಶನಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

ಅವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ವಿಪುಲಸ್ತೋತ್ರಸಾಹಿತ್ಯ ಅವರ ಶಿಷ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿದೆ[1]. ಅಂತಹ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಹರಿವಾಯುಸ್ತುತಿಗೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ. ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಅಂಗೀಕಾರ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಹಿರಿಮೆ ಅದರದು.

'ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರ ಮೂರನೆಯ ಅವತಾರ. ಸದಾ ಪರಿಶುದ್ಧ-ಭಾಗವತಧರ್ಮನಿರತರಾದ ಇವರು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠಗುರುಗಳು. ಮೂರು ಲೋಕಕ್ಕೂ ಆಚಾರ್ಯರು. ವಾಗಭಿಮಾನಿನಿಯಾದ ತ್ರಿಲೋಕವಂದಿತೆ ಭಾರತಿಯೂ ಸಹ ಇವರ ಪಾದಧೂಳಿಗಳನ್ನು ಪರಮಪ್ರೇಮದಿಂದ ಆರಾಧಿಸುವರು. ದೇವಶ್ರೇಷ್ಠರು ತಮ್ಮ ಕಿರೀಟಮಣಿಗಳನ್ನು ಘಟ್ಟಿಸಿ ಪರಮಕಾತರದಿಂದ ಇವರ ಪಾದಪೀಠಗಳಿಗೆ ಮಣಿಯುವರು. ಇವರು ಹುಟ್ಟು-ಸಾವು, ರೋಗ-ರುಜಿನ ಮೊದಲಾದ ಸಕಲ ಆಪತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸುವರು. ಜ್ಞಾನಭಕ್ತ್ಯಾದಿಗುಣಗಳನ್ನು ನೀಡುವರು. ಕಲುಷಿತಮನಸ್ಸಿನ ದ್ವೇಷಿದೈತ್ಯರಿಗೆ ಅಂಧಂತಮಸ್ಸನ್ನು ನೀಡುವರು. ಕಲಿಮಲದಿಂದ ದೂಷಿತವಾದ ಜನರಿಗೆ ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಲೆಂದು ರುದ್ರಾದಿದೇವತೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿತರಾಗಿ ಅವತರಿಸಿ ಬಂದ ಈ ಮಧ್ವರೂಪ ವೇದಪ್ರತಿಪಾದ್ಯವಾದುದು. ಶರಣುಹೊಕ್ಕ ಜನರನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸುವ ಇವರು ಮುಂದೆ ಬ್ರಹ್ಮಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ಇವರು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿರುವ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ ಗದೆಯು ಮಹಾಶಕ್ತಿಶಾಲಿಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಎತ್ತಲ್ಪಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹುದು. ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಿದ್ಯೆಯ ನಾಯಕಮಣಿಗಳಾದ ಇವರಿಗೆ ಯತಿಶ್ರೇಷ್ಠರೂ ಸಹ ಮಣಿಯುವರು. ಭುವನದ ಅಲಂಕಾರಮಣಿ ಇವರು. ಸಂಸಾರವೆಂಬ ನಿತ್ಯತಾಪಕ್ಕೆ ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುವ ಹಿರಿಮೆ ಇವರದು. ಕ್ಷೀರಸಾಗರಶಾಯಿಯಾದ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಮುಖ್ಯಪ್ರತಿಮೆ ಎನ್ನಿಸುವ ಇವರು, ಅವನಿಗೆ ಮುಖ್ಯನೆಲೆ ಎನ್ನಿಸಿರುವ ಹಾಲ್ಗಡಲಿನಂತಹವರು. ಹಿಂದಿನ, ಇಂದಿನ ಹಾಗೂ ಮುಂದಿನ ಸಕಲ ಅನಿಷ್ಟಗಳನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸುವ ಕಾರುಣ್ಯ ಇವರದು. ಬಂಧಪಾಶವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕುವ ಇವರು ಸಾಕ್ಷಾದ್ಭಾರತೀಪತಿ, ಭಾವಿಬ್ರಹ್ಮ. [2]ಭೂಮಿ, ಆಕಾಶ ಹಾಗೂ ಸ್ವರ್ಗಗಳ

---

೧. ಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರ ಹಾಗೂ ಅವರ ಅವತಾರಗಳ ಸ್ತುತಿಗೆ ಮೀಸಲಾದ ನೂರಾರು ಕೃತಿಗಳು ಕಂಡುಬರುವವು. ಅವುಗಳ ಸಂಕಲನವು ಸಹ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ.

೨. ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರು ಕೂರ್ಮರೂಪದಿಂದ ಶೇಷಸಮೇತವಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಅಪಾರ ಮಹಿಮೆಯ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು :
ಬಿಭರ್ತ್ಯಂಡಂ ಹರಿಃ ಕೂರ್ಮಸ್ತ್ವಂಡೇ ಚಾಪ್ಯುದಕಂ ಮಹತ್ ।
ಉದಕೇ ಕೂರ್ಮರೂಪಸ್ಯ ವಾಯುಃ ಪುಚ್ಛಂ ಸಮಾಶ್ರಿತಃ ॥
ವಾಯೋಃ ಪುಚ್ಛಂ ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಶೇಷಸ್ತು ಪೃಥಿವೀಮಿಮಾಮ್ ।
ಬಿಭರ್ತಿ ತಸ್ಯಾಂ ಚ ಜಗದಿದಂ ಸರ್ವಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್ ॥ -ವೈಭವೇ (ಬೃಹದ್ಭಾಷ್ಯ)
ಸ ಏಷ ಕೂರ್ಮರೂಪೇಣ ವಾಯುರಂಡೋದಕೇ ಸ್ಥಿತಃ ।
ವಿಷ್ಣುನಾ ಕೂರ್ಮರೂಪೇಣ ಧಾರಿತೋಽನಂತಧಾರಕಃ ॥ ಇತಿ ಪ್ರಭಂಜನೇ । -(ಬೃಹದ್ಭಾಷ್ಯ)
ವಾಯೋಸ್ತು ಕೂರ್ಮರೂಪಸ್ಯ ಪೂರ್ವತಶ್ಚೋದಕೇ ಮುಖಮ್ ।

ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೂ ಲಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇವರದು. ಭೇದ ಸುಳ್ಳೆನ್ನುವ ಮಾಯಿ-ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಭ್ರಮೆ ಕವಿಸುವಂತಹ ಭ್ರೂವಿಲಾಸ ಇವರದು. ಇವರ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡುವವರು ವೈಕುಂಠವನ್ನು ಪಡೆದು ನಲಿಯುವುದು ಖಚಿತ. ವೈಕುಂಠವೆಂದರೆ ನಿತ್ಯಾನಂದದ ಬೀಡು. ಬಗೆಬಗೆಯ ಪುಷ್ಪಗಳ ಪರಿಮಳ ಹೊತ್ತ ಗಾಳಿ ಅಲ್ಲಿ ಹಿತವಾಗಿ ಬೀಸುವುದು. ಚೆಲುವೆಯರ ಮೆಲುನುಡಿಗಳ ಗಾನ ಅಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ನಡೆದಿರುವುದು. ಇವರ ದ್ವೇಷಿಗಳಿಗೆ ಅಂಧಂತಮಸ್ಸು ನಿಶ್ಚಿತ. ಅಲ್ಲಿ ಇವರ ಭಟರು ಸತತ ಉರುಳಿಸಿ ಬೀಳಿಸುವ ಬೆಂಕಿಯ ಉಂಡೆಗಳಂತಹ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಸಾಲು ಇವರ ದ್ವೇಷಿಗಳನ್ನು ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ನೋಯಿಸುವುದು. ಇವರ ಸೇವೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಸದವಕಾಶ ಲಭಿಸಿದಾಗ ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯದೆ ಔದಾಸೀನ್ಯವನ್ನು ತೋರುವ ಜನರಿಗೆ ನರಕ ನಿಶ್ಚಿತ. ನೋವು-ನಲಿವುಗಳ ವಿಷವೃತ್ತದ ಸಂಸಾರ ಅವರಿಗೆ ಎಂದೂ ತಪ್ಪದು. ಅಂಧಂತಮಸ್ಸು ಎಂಬುದು ಕ್ರಿಮಿ-ಕೀಟಗಳ, ಮಲ-ಮೂತ್ರ, ಕೀವು-ರಕ್ತಗಳು ತುಂಬಿರುವ ಒಂದು ಭಯಾನಕವಾದ ಕತ್ತಲೆಯ ಕೂಪ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರನ್ನು ಕ್ರೂರರಕ್ಕಸರು ತಮ್ಮ ಹಲ್ಲು ಉಗುರುಗಳಿಂದ ತುಂಡರಿಸುವರು. ಅಲ್ಲಿಯ ನೋವು ಬಣ್ಣನೆಗೆ ಮೀರಿದ್ದು. ಹರಿ-ವಾಯುಗಳಂತಹ ಸರ್ವೋತ್ತಮ-ಜೀವೋತ್ತಮರ ದ್ವೇಷಿಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕುದಾದ ಗತಿ ಎಂದರೆ ಅದೇ.

ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರು ಎಲ್ಲರ ಸ್ವರೂಪಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಬಲ್ಲವರು. ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ಇಷ್ಟ ಆಪ್ತ, ಬಂಧು ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಇದ್ದು ಎಲ್ಲವೂ ಎನ್ನಿಸಿರುವ ಮಹನೀಯರು[೧]. ಅವರಿಗೆ ಹುಟ್ಟುಸಾವುಗಳಿಲ್ಲ, ಮುಪ್ಪೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ನಂಬಿದವರಿಗೂ ಹುಟ್ಟುಸಾವುಗಳು ಒದಗಲಾರವು. ನಿಷ್ಕಪಟವಾದ ಹರಿಭಕ್ತಿ ಗುರುಭಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವವರೂ ಅವರೇ. ಮಹಾವಿಷ್ಣುವು ಸರ್ವೋತ್ತಮನಾದ್ದರಿಂದ ಅವನಲ್ಲಿ ಇತರ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ರಮಾಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಇತರ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ, ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಭಕ್ತಿ ಮಾಡುವವರನ್ನು

ಆಗ್ನೇಯೇಶಾನಗೌ ಬಾಹೂ ಪಾದೌ ನಿರ್ಋತಿವಾಯುಗೌ ॥ ಇತಿ ಪ್ರಕೃಷ್ಟೇ ।...
ಉಪಾಸ್ತೇ ಕೂರ್ಮರೂಪಂ ಯೋ ವಾಯುಂ ಸಂಸ್ಥಿತಿಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ।
ಇಚ್ಛಯಾ ವಿನಿವೃತ್ತಿಂ ವಾ ಲೋಕಂ ಚಾವೃತ್ತಿವರ್ಜಿತಮ್ ॥ ಇತಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮೇ । -(ಬೃಹದ್ಭಾಷ್ಯ)
ಆವ ಕಚ್ಛಪರೂಪದಿಂದಲಂಡೋದಕದಿ
ಓವಿ ಧರಿಸಿಹ ಶೇಷಮೂರುತಿಯಸು । -ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರ ಮಧ್ವನಾಮ

೧. ಅದರಂತೆ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ೨೧,೬೦೦ ಶ್ವಾಸರೂಪದ ಹಂಸಮಂತ್ರಜಪವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರತಿಜೀವಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರ ಮತ್ತೊಂದು ಮಹಿಮೆಯ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು :

ಶ್ವಾಸರೂಪೋ ಜಪೋ ನಿತ್ಯಮುಭಯೋರ್ವಿದ್ವದಜ್ಞಯೋಃ ॥
ಏಕವಿಂಶತ್ಸಹಸ್ರಾತ್ಮಾ ಸಷಟ್‌ಶತಮಹರ್ನಿಶಮ್ । - ತಂತ್ರಸಾರಸಂಗ್ರಹ (೪/೨೨,೨೩)
ಆರು ಮೂರೆರಡೊಂದು ಸಾವಿರ ಮೂರೆರಡುಶತಶ್ವಾಸಜಪಗಳ
ಮೂರುವಿಧಜೀವರೊಳಗಬ್ಜಜಕಲ್ಪಪರಿಯಂತ ।
ತಾ ರಚಿಸಿ ಸಾತ್ವರಿಗೆ ಸುಖ ಸಂಸಾರ ಮಿಶ್ರರಿಗಧಮಜನರಿಗ-
ಪಾರದುಃಖಗಳೀವ ಗುರು ಪವಮಾನ ಸಲಹೆಮ್ಮ ॥ -ಹರಿಕಥಾಮೃತಸಾರ (೧/೪)

ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರು ಎಂದೂ ಕೈಬಿಡರು. ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ, ಸಂಸಾರಿಸ್ವಭಾವದವರಿಗೆ ನಿತ್ಯಸಂಸಾರ ಹಾಗೂ ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಅಂಧಂತಮಸ್ಸನ್ನು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಆದೇಶದಂತೆ ನೀಡುವವರೂ ಇವರೇ.

ಹನುಮಂತ ಎಂಬುದು ಇವರ ಮೊದಲ ಅವತಾರ. ಆದರ ಬಾಹುಬಲ ಅನುಪಮವಾದುದು. ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳ ಖನಿ ಎನ್ನಿಸಿರುವ ಆ ರೂಪವು ಜೀವಿಗಳ ಕೇಡನ್ನು ಹಾಗೂ ಮಂಕನ್ನು ಪ್ರತಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪರಿಹರಿಸುವಂತಹುದು. ಆ ರೂಪವು ಇಂದೂ ಸಹ ಶ್ರೀರಾಮದೇವರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯೊಂದನ್ನೇ ಬಯಸಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಐವತ್ತು ಯೋಜನಗಳ ದೂರದ ಸಂಜೀವನ ಮೊದಲಾದ ಮೂಲಿಕೆಗಳ ನಿಧಿ ಎನ್ನಿಸಿದ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಇವರು ಒಂದೇ ಕೈಯಿಂದ ಎತ್ತಿ ತಂದರು. ಒಂದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಗಗನಕ್ಕೆ ನೆಗೆದು, ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಕಿತ್ತಿ, ಅದನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮನ ಪಾದದಲ್ಲಿರಿಸಿ ನಮಿಸಿದ ಇವರ ಕೌಶಲ ಸಕಲರೂ ಮಣಿಯುವಂತಹುದು. ಅದನ್ನು ಮುಂಚಿನಂತೆ ಸ್ವಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತಿದ ಗುರುತೂ ಇರದಂತೆ ನೆಲೆಸುವಂತೆ ಬೀಸಿ ಎಸೆದ ಇವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಊಹೆಗೆ ನಿಲುಕದ್ದು. ಇವರ ಮುಷ್ಟಿಯ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ರಾವಣನಂತಹ ಮಹಾದೈತ್ಯನ ಎದೆ ಒಡೆದು, ಮೇರುಪರ್ವತದ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿನ ಕೊಳದಂತೆ ಕಂಡಿತು. ನಮಗೆ ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೊಡಲು ಅವರ ಈ ಮುಷ್ಟಿ ಒಂದೇ ಸಾಕು. ಸೀತಾಕೃತಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮನ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸುವುದು, ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದಿಗಳ ವರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ದೈತ್ಯರನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ ಇವರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಶ್ರೀರಾಮರೂಪದ ಹರಿ, ಇವರಿಗೆ ಸಹಭೋಗವನ್ನೇ ನೀಡಿದ.

ಏಕಚಕ್ರಾನಗರದ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಕಂಟಕನಾಗಿದ್ದ ಬಕಾಸುರನನ್ನು, ದುರ್ಮತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ-ನೆನ್ನಿಸಿದ ಕಿರ್ಮೀರನನ್ನೂ ಇವರು ಭೀಮರೂಪದಿಂದ ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಕೊಂದುಹಾಕಿದರು. ಜರಾಸಂಧನಂತಹ ದುಷ್ಟರ ಮುಖಂಡನನ್ನು ಯಜ್ಞಪಶುವಿನಂತೆ ಸದೆಬಡಿದ ಇವರ ಆ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸ್ವೀಕರಿಸಲೆಂದೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರೂಪದ ಶ್ರೀಹರಿ ಇವರೊಂದಿಗಿದ್ದ. ಅವರ ಈ ಸೇವೆ ರಾಜಸೂಯ-ಅಶ್ವಮೇಧ ಮೊದಲಾದ ಯಜ್ಞಗಳಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದುದಾಗಿತ್ತು. ಬಹು-ಅಕ್ಷೋಹಿಣೀಸೇನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ಇವರು ಅವನ ಸೇನೆಯೊಂದಿಗೆ ಕೇವಲ ಬಾಹುಬಲದಿಂದ ಸಂಹರಿಸಿದರು. ಅವರ ಆ ರಣಕೌಶಲವನ್ನು ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸರು ಹಾಗೂ ಇವರು ಮಾತ್ರ ಬಣ್ಣಿಸಿಯಾರು. ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕದಡುವ ಅವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸಿ ದಿವ್ಯವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ನೀಡುವಂತಹ ದ್ರೌಪದೀದೇವಿಯು ಇವರ ಪತ್ನಿ. ಪಾರ್ವತಿ ಮೊದಲಾದವರಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಅವರ ಅನುಗ್ರಹ, ಆಶುಕವಿತೆ ನಿರ್ಮಾಣದಂತಹ ಅಪಾರವಿದ್ವತ್ತನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣವ್ಯಾಸರ ಸೇವೆಗೆಂದು ಅವತರಿಸಿದ ಭೀಮರೂಪವು ಸೌಗಂಧಿಕಪುಷ್ಪದ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಹನುಮಂತನ ಬಾಲವನ್ನು ಎತ್ತಲು ಸಹ ಸಮರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸುಜನರಿಗೆ ನಲಿವು ನೀಡುವ, ಅಸುರಜನರಿಗೆ ಮಂಕು ಕವಿಸುವ ನಟನೆ ಮಾತ್ರ.

ಸೌಗಂಧಿಕಪುಷ್ಪದ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಭೀಮರೂಪದಿಂದ ಹತರಾದ ಕ್ರೋಧವಶರೆಂಬ ಅಸಂಖ್ಯದುಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಣಿಮಂತನೆಂಬ ಮಹಾದೈತ್ಯ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಜನಿಸಿ, ವಿವೇಕಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಗರಗಸದಂತೆ ಹಿಂಸೆ ನೀಡುವ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ನಿರ್ಗುಣತ್ವವನ್ನು ಹೇಳುವ

ಮತವನ್ನು ಹರಡಿದ. 'ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮ; ಬ್ರಹ್ಮ ನಿರ್ಗುಣ' ಎಂಬ ಅವನ ಮತವನ್ನು ಅಯೋಗ್ಯರು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ, ಯೋಗ್ಯರು ಅನುಸರಿಸದೆ ತೊರೆದರು. ವಿಷವೃಕ್ಷದಂತೆ ಹರಡಿದ ಅದನ್ನು ಭಸ್ಮ ಮಾಡಲೆಂದು ಅವತರಿಸಿದ್ದು ಅವರ ಈ ಮಧ್ವರೂಪ. ಮಧ್ವರೂಪದ ವಾದವೈಖರಿಗೆ ನಿರುತ್ತರರಾದ ವಾದಿಗಳ ಸದ್ದಡಗಿತು. ಸಿಂಹಗರ್ಜನೆಗೆ ಬೆದರಿ ಊಳಿಡುತ್ತಾ ದಿಕ್ಕೆಟ್ಟು ಓಡಿದ ನರಿಗಳ ಪಾಡು ಮಾಯಾವಾದಿಗಳದಾಯಿತು.

ಮೂರು ಅವತಾರಗಳಲ್ಲೂ ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರು ಶತ್ರುಗಳ ಹಿಂಸೆಗೆ ಮಣಿಯದವರು, ಸರ್ವಜ್ಞರು, ಸರ್ವಶಕ್ತರು, ಸಕಲಗುಣಗಳ ಖನಿ ಎನ್ನಿಸಿದವರು. ಎಂದೂ ಧರ್ಮ ತಪ್ಪದ ಪಾವನಜೀವನ ಇವರದು. ಇಚ್ಛಾಮರಣಿಗಳಾದ ಇವರು ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಸದಾ ನಲಿವು ನೀಡುವ ಮಹನೀಯರು. ಇವರ ಸ್ವಾಮಿ ತ್ರಿಧಾಮನೆನ್ನಿಸಿದ ಶ್ರೀಹರಿ. ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ ಇವರಿಗೆ ಅಧೀನ. ಶಿವಾದಿದೇವತೆಗಳು ಇವರಿಗೆ ದಾಸಾನುದಾಸರು. ಅಮೃತಧಾರೆ ಸುರಿಸುವಂತಹ ಇವರ ಮುಖ ಸಜ್ಜನರ ಕಣ್ಣು ಹಾಗೂ ಮನಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ನಲಿವು ನೀಡುವಂತಹುದು. ಚಂದ್ರಬಿಂಬದಂತಹ ಮುದ ನೀಡುವ, ಕೇಡು ಕಳೆಯುವ ಇವರ ಮುಖವನ್ನು ಸದಾ ನೋಡುವುದು ಬದುಕಿನ ಭಾಗ್ಯ. ಜನ್ಮಜನ್ಮಗಳ ಪುಣ್ಯದ ಫಲವಾಗಿ ಸದಾಚಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಜನರಿಗೆ ಇವರ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಭಾಷ್ಯ ಕೇಳುವಂತಹ ಭಾಗ್ಯ ಲಭಿಸುವುದು. ರತ್ನಖಚಿತವಾದ ಸುವರ್ಣಪೀಠದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುವ ಭಾವಿಬ್ರಹ್ಮರಾದ ಇವರನ್ನು ಅಪ್ಸರೆಯರು ನರ್ತಿಸುವ, ಗಂಧರ್ವರು ಹಾಡುವ, ದೇವಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ವೇದವಿದ್ಯೆಯ ಅಭಿಮಾನಿದೇವತೆಗಳು ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಸೇವಿಸುವರು. ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ತೊಳಲುವ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆಂದು ಶ್ರೀಹರಿ ವೇದವ್ಯಾಸರೂಪದಿಂದ ಅವತರಿಸಿದ್ದು ಇವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿಯೇ. ಸೂತ್ರಕಡಿದ ಮಣಿಗಳಂತೆ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಮೇಯಗಳನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಣಿಸಿದ ಹಿರಿಮೆ ಈ ವ್ಯಾಸರೂಪದ ಶ್ರೀಹರಿಯದು. ಸಜ್ಜ್ಞಾನಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಇವರನ್ನು ಆರಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರ ಒಲುಮೆಯನ್ನು ಪಡೆದಾಗಲೇ. ಇತರರಿಗೆ ನೀಗದ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಗಳ ಭಾಷ್ಯರಚನೆಯಂತಹ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಆದೇಶವನ್ನು ಶಿರಸಾ ವಹಿಸಿ, ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದ ಇವರು, ಮಣಿಮಂತ ಬರೆದ ಕುಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿದರು. ದ್ವಿಜವೃಂದದಿಂದ ಒಪ್ಪುವ ರೂಪ್ಯಪೀಠವೆಂಬ ಪಾವನಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಗೇಹರ ಪತ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದ ಇವರು, ಯತಿಶ್ರೇಷ್ಠರೆನ್ನಿಸಿದರು. ಎರಡು ಬಾರಿ ಬದರಿಯನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದರು. ವ್ಯಾಸ-ನಾರಾಯಣರಿಗೆ ನಮಿಸಿ, ಅವರ ಆದೇಶದಂತೆ ಭಾಷ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಮಹಾಭಾರತಕ್ಕೆ ತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಬರೆದರು. ದೇವವೃಂದದಿಂದ ಅನುದಿನ ಸೇವಿತವಾದ ಹಿರಿಮೆ ಇವರದು. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರಲ್ಲಿ ಇವರ ನಿಷ್ಠೆ ಪೂರ್ಣವಾದುದು, ಅನನ್ಯವಾದುದು. ಇವರ ಸಂಗ ಗಂಗೆಯ ಸಂಗಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಂಗಲ. ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾದ ಇವರ ಆರಾಧನೆ ಸಂಸಾರದ ಕಾಡನ್ನು ಬೂದಿ ಮಾಡುವ ದಾವಾಗ್ನಿ; ಇವರನ್ನು ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತರು ರಚಿಸಿದ ಹರಿವಾಯುಸ್ತುತಿ-ಯೆಂಬ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಆರಾಧಿಸುವವರಿಗೆ ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳು ವಿಕಾಸಗೊಂಡು ಮುಕ್ತಿಯು ಲಭಿಸುವುದು ಖಚಿತ' ಇದು ಶ್ರೀಹರಿವಾಯುಸ್ತುತಿಯ ಸಾರ.

ಮಾಧ್ವಪರಂಪರೆಯ ಟೀಕಾ-ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಸ್ತೋತ್ರದಂತೆ, ಶ್ರೀವಾಯುಸ್ತೋತ್ರವು ಸಹ ತಪ್ಪದೇ ಕಂಡುಬರುವುದು. ಒಬ್ಬ ಗುರುಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕನ್ನಡಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಸ್ತುತಿಸಂಚಯ ಒಂದು ದಾಖಲೆಯೇ ಸರಿ.

ಇಂತಹ ಶ್ರೀವಾಯುಸ್ತೋತ್ರಗಳ ಸಂಕಲನ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಈವರೆಗೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಈ ಸಂಪುಟ ನಿವಾರಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಸಂತೃಪ್ತಿ ನಮ್ಮದು.

ಇಲ್ಲಿ ಸಂಕಲಿತವಾಗಿರುವ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಂತ್ರಸಾರಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರೇ ನೀಡಿರುವ ಚತುರ್ಮುಖಧ್ಯಾನ, ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಧ್ಯಾನಗಳು ಅವರ ಬೃಹದ್ಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಪೈಂಗಿಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಣನಾಮಾವಲಿ, ಮಹಾ-ಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿನ ಶ್ರೀವಾಯುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಪ್ರತಿಪಾದಕ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಸಹ ಸೇರಿವೆ. ಸಕಲ ಮಾಧ್ವರ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯದ ಪಠ್ಯವಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಹರಿವಾಯುಸ್ತುತಿ, ಸುಂದರಕಾಂಡನಿರ್ಣಯ, ಲಘುವಾಯುಸ್ತುತಿ ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥರಿಂದ ರಚಿತವಾದ ವಾಯುಸ್ತೋತ್ರಪರಕೃತಿಗಳೂ, ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿನ ಹನುಮದಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರಗಳು, ಘಟಿಕಾಚಲ, ಹಂಪಿ, ನವಲಿ ಮೊದಲಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಸ್ತೋತ್ರಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ. ಅಣುಮಧ್ವವಿಜಯ, ಸುಮಧ್ವವಿಜಯಪ್ರಮೇಯಫಲಮಾಲಿಕಾ, ಮಧ್ವನಾಮಾವಲಿ ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀವಾಯುಸಹಸ್ರನಾಮಸ್ತೋತ್ರ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಹನುಮತ್ಸಹಸ್ರನಾಮಸ್ತೋತ್ರವು ಪೌರಾಣಿಕಕೃತಿಯಾದರೆ, ಶ್ರೀವಾಯುಸಹಸ್ರನಾಮಸ್ತೋತ್ರವು ಶ್ರೀಮಧ್ವವಿಜಯ, ವಾಯುಸ್ತುತಿ, ಅಣುಮಧ್ವವಿಜಯ ಮೊದಲಾದ ಮಧ್ವಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಪ್ರತಿಪಾದಕ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಮಧ್ವನಾಮಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದೆ.

ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯ ಹಾಗೂ ಸುಮಧ್ವವಿಜಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರ ಹಿರಿಮೆ-ಗರಿಮೆಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿರುವುದು ವಿಶೇಷ. ಅವರ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಸ್ವಾಮಿಗಳ ಸರಸಭಾರತೀವಿಲಾಸದಲ್ಲಿನ ಮರುತ್ಪ್ರಿಯವಿಲಾಸಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರ ಬಹುಮುಖ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಅಪೂರ್ವವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವುದು. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಈ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ, ಅದರಲ್ಲಿನ ಶಿವಪ್ರಿಯವಿಲಾಸವು ಶಿವಾದಿದೇವತೆಗಳು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಭಿನ್ನಧರ್ಮರಾದದ್ದನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರ ಶುದ್ಧಭಾಗವತಧರ್ಮರತತ್ವವನ್ನು ಸ್ಫುಟಪಡಿಸುವುದು. ಅದನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರು ಭಾವಿಬ್ರಹ್ಮದೇವರಾಗಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಸಮರೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ತೋತ್ರಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ. ಅದರಂತೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವಾಯುಗಳ ಪತ್ನಿಯರಾದ ಋಜುದೇವತೆಗಳಾದ ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀಭಾರತಿಯರ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ವೇದ, ಭಾರತ ಹಾಗೂ ಪುರಾಣಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ವಾಯುಪ್ರಶಂಸಾಪರ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನೂ ಶ್ರೀಮಧ್ವರ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರು, ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು ಮೊದಲಾದ ಮಹನೀಯರು

ರಚಿಸಿರುವ ಟೀಕಾಟಿಪ್ಪಣಿಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿನ ಮಧ್ವಸ್ತುತಿಪರಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು 'ಶ್ರೀಮಧ್ವಪ್ರಶಸ್ತಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಇದರಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳು ನನ್ನ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿದ್ದು, ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಬೆಳಕು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಈ ಮೊದಲು ಮುದ್ರಿತವಾದ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಸಹ ಶುದ್ಧಪ್ರತಿಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಸ್ತೋತ್ರಗಳ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರತಿ ಮಾತ್ರವೇ ದೊರೆತಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಶುದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ತ್ರುಟಿತವಾಗಿವೆ; ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ತ್ರುಟಿತವಾಗಿರುವುದರೊಂದಿಗೆ ಅಶುದ್ಧವೂ ಆಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಶುದ್ಧಪಾಠವನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನದೇ ವಿಧಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಶುದ್ಧ ಪಾಠವನ್ನು ಕೊಡಲು ಸರ್ವರೀತಿಯ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇವುಗಳ ಶುದ್ಧಪ್ರತಿ ಹೊಂದಿದವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶುದ್ಧಪಾಠ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರದ ಸ್ತೋತ್ರಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವರು ಅವುಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಲ್ಲಿ, ಅವುಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಮುಂದಿನ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗುವುದು. ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕೆಯ ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿರುವ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳ ಪ್ರಾತಃಸಂಕಲ್ಪಗದ್ಯವೂ ವಾಯುಪರಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನೂ ಸಹ ವಾಯುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಪಠಿಸಬೇಕು.

ಈ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಕಾಶನವು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದ ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞವೈಭವ ಎಂಬ ಕೃತಿಯು ಈ ಬಗೆಯದಾಗಿದ್ದರೂ, ಇದು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಗ್ರವೂ, ಪರಿಷ್ಕೃತವೂ ಆಗಿದೆ. ಆಸ್ತಿಕರು ಅಧ್ಯಯನ, ಪಾರಾಯಣಗಳ ಮೂಲಕ ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಾರ್ಥಕವೆನ್ನಿಸುವುದು. ಈ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾಗಿದ್ದ 'ವಾಯುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ'ದಲ್ಲಿ ಸೇರಿರದ ಅನೇಕ ವಿಶೇಷಾಂಶಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಶ್ರೀವಾಯುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ(ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ-ಭಾಗ-೮) ಕೃತಿಯ ಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕೆ ತತ್ತ್ವಪ್ರಸಾರದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಉತ್ಸುಕರೂ, ಶ್ರೀಹರಿವಾಯುಗುರುಗಳ ಭಕ್ತರೂ, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬಾ ಆಸಕ್ತರೂ ಆದ **ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ವಿಜೇತಾ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕಿರಣ್** ದಂಪತಿಗಳು ಪ್ರಾಯೋಜಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವರು. ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಹಾರೈಸುತ್ತದೆ. ಡಿ.ಟಿ.ಪಿ ಕಾರ್ಯ ರಯಿಪ್ರಾಣ ಇಂಪ್ರೆಷನ್ಸ್‌ನ ಚಿ ॥ ಮಾರುತಿರಾವ್ ಅವರದು; ಸಹಕಾರ ಚಿ ॥ ಆರ್. ಆನಂದಪದ್ಮನಾಭ(ಸುದರ್ಶನ), ನನ್ನ ಪುತ್ರ ಡಾ. ಜಯಂತ ಪಿ. ವ್ಯಾಸನಕೆರೆ ಹಾಗೂ ಚಿ ॥ ಪ್ರವೀಣ ಕಟ್ಟಿ ಅವರದು. ವಿಶೇಷ ಸಹಕಾರ ನನ್ನ ಧರ್ಮಪತ್ನೀ ಚಿ. ಸೌ ಜಯಶ್ರೀ ಪಿ. ವ್ಯಾಸನಕೆರೆ ಹಾಗೂ ಸೊಸೆ ಚಿ. ಸೌ. ಶ್ರುತಿ ವ್ಯಾಸನಕೆರೆ ಇವರದು; ಮುದ್ರಣ ವಾಗರ್ಥ ಅವರದು; ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವು ಋಣಿ.

ಬೆಂಗಳೂರು - (೦೫.೦೨.೨೦೧೭) **ವ್ಯಾಸನಕೆರೆ ಪ್ರಭಂಜನಾಚಾರ್ಯ**
ದುರ್ಮುಖ - ಶ್ರೀಮಧ್ವನವಮೀ

ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಲಿಕಾ - ೮

(ಶ್ರೀವಾಯುಭಾರತೀಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ)

॥ ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ ॥ ಹರಿಃ ಓಮ್ ॥

॥ ಶ್ರೀಮದ್ಧನುಮದ್ಭೀಮಮಧ್ವಾಂತರ್ಗತರಾಮಕೃಷ್ಣವೇದವ್ಯಾಸಾತ್ಮಕಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಹಯಗ್ರೀವಾಯ ನಮಃ ॥

೧. ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಯುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

೧. ಪ್ರಾಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ - ೧ (ಷಟ್ಪ್ರಶ್ನೋಪನಿಷತ್)

ಆತ್ಮತ ಏಷ ಪ್ರಾಣೋ ಜಾಯತೇ । ಯಥೈಷಾ ಪುರುಷೇ ಛಾಯಾ ಏತಸ್ಮಿನ್ನೇತದಾತತಂ ಮನೋಕೃತೇನಾಯಾತ್ಯಸ್ಮಿಂಛರೀರೇ ॥ ೩ ॥ ಯಥಾ ಸಮ್ರಾಡೇವಾಧಿಕೃತಾನ್ ವಿನಿಯುಂಕ್ತ ಏತಾನ್ ಗ್ರಾಮಾನಧಿತಿಷ್ಠಸ್ವೈತಾನ್ ಗ್ರಾಮಾನಧಿತಿಷ್ಠಸ್ವೇತ್ಯೇವಮೇವೈಷ ಪ್ರಾಣ ಇತರಾನ್ ಪ್ರಾಣಾನ್ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಗೇವ ಸನ್ನಿಧತ್ತೇ ॥ ೪ ॥ ಪಾಯೂಪಸ್ಥೇಽಪಾನಂ ಚಕ್ಷುಃ ಶ್ರೋತ್ರೇ ಮುಖನಾಸಿಕಾಭ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಣಃ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠತೇ । ಮಧ್ಯೇ ತು ಸಮಾನಃ । ಏಷ ಹ್ಯೇತದ್ಧುತಮನ್ನಂ ಸಮಂ ನಯತಿ ತಸ್ಮಾ-ದೇತಾಃ ಸಪ್ತಾರ್ಚಿಷೋ ಭವಂತಿ ॥ ೫ ॥

॥ ಇತಿ ಷಟ್ಪ್ರಶ್ನೋಪನಿಷದಿ ಶ್ರೀಪ್ರಾಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ - ೧ ॥

*****

೨. ಪ್ರಾಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ - ೨ (ಷಟ್ಪ್ರಶ್ನೋಪನಿಷತ್)

ಅಥ ಹೈನಂ ಸುಕೇಶಾ ಭಾರದ್ವಾಜಃ ಪಪ್ರಚ್ಛ । ಭಗವನ್ ಹಿರಣ್ಯನಾಭಃ ಕೌಸಲ್ಯೋ ರಾಜಪುತ್ರೋ ಮಾಮುಪೇತ್ಯೈನಂ ಪ್ರಶ್ನಮಪೃಚ್ಛತ । ಷೋಡಶಕಲಂ ಭಾರದ್ವಾಜ ಪುರುಷಂವೇತ್ಥಂತಂಮಹ್ಯಂಬ್ರವೀಹೀತಿ।ತಮಹಂಕುಮಾರಮಬ್ರುವಂನಾಹಮಿಮಂ ವೇದ । ಯದ್ಯಹಮಿಮಮವೇದಿಷ್ಯಂ ಕಥಂ ತೇ ನಾವಕ್ಷ್ಯಮಿತಿ । ಸಮೂಲೋ ವಾ ಏಷ ಪರಿಶುಷ್ಯತಿ ಯೋಽನೃತಮಭಿವದತಿ । ತಸ್ಮಾನ್ನಾರ್ಹಾಮ್ಯಹಮನೃತಂ ವಕ್ತುಮ್ । ಸ ತೂಷ್ಣೀಂ ರಥಮಾರುಹ್ಯ ಪ್ರವವ್ರಾಜ । ತಂ ತ್ವಾಪೃಚ್ಛಾಮಿ ಕ್ವಾಸೌ ಪುರುಷ ಇತಿ ॥ ೧ ॥ ತಸ್ಮೈ ಸ ಹೋವಾಚ । ಇಹೈವಾಂತಃ ಶರೀರೇ ಸೋಮ್ಯ ಸ ಪುರುಷೋ ಯಸ್ಮಿನ್ನೇತಾಃ ಷೋಡಶಕಲಾಃ ಪ್ರಭವಂತೀತಿ ॥ ೨ ॥ ಸ ಈಕ್ಷಾಂಚಕ್ರೇ । ಕಸ್ಮಿನ್ ನ್ವಹಮುತ್ಕ್ರಾಂತ ಉತ್ಕ್ರಾಂತೋ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ಕಸ್ಮಿನ್ ವಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಸ್ಯಾಮೀತಿ ॥ ೩ ॥ ಸ ಪ್ರಾಣಮಸೃಜತ ಪ್ರಾಣಾಚ್ಛ್ರದ್ಧಾಂ ಖಂ ವಾಯುರ್ಜ್ಯೋತಿರಾಪಃ । ಪೃಥಿವೀಂದ್ರಿಯಂ

ಮನೋಽನ್ನಮನ್ನಾದ್ವೀರ್ಯಂ ತಪೋ ಮಂತ್ರಾಃ ಕರ್ಮ ಲೋಕಾ ಲೋಕೇಷು ನಾಮ ಚ ॥ ೪ ॥

॥ ಇತಿ ಷಟ್ಪ್ರಶ್ನೋಪನಿಷದಿ ಶ್ರೀಪ್ರಾಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ - ೨ ॥

★★★★★

೩. ಪ್ರಾಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯನಿರೂಪಣಮ್-೧

ದೇವಾಸುರಾ ಹ ವೈ ಯತ್ರ ಸಂಯೇತಿರ ಉಭಯೇ ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಾಸ್ತದ್ಧ ದೇವಾ ಉದ್ಗೀಥಮಾಜಹ್ರುರನೇನೈನಾನಭಿಭವಿಷ್ಯಾಮ ಇತಿ ॥ ೧ ॥ ತೇ ಹ ನಾಸಿಕ್ಯಂ ಪ್ರಾಣಮುದ್ಗೀಥಮುಪಾಸಾಂಚಕ್ರಿರೇ ತಂ ಹಾಸುರಾಃ ಪಾಪ್ಮನಾ ವಿವಿಧುಸ್ತಸ್ಮಾತ್ತೇನೋಭಯಂ ಜಿಘ್ರತಿ ಸುರಭಿ ಚ ದುರ್ಗಂಧಿ ಚ ಪಾಪ್ಮನಾ ಹ್ಯೇಷ ವಿದ್ಧಃ ॥ ೨ ॥ ಅಥ ಹ ವಾಚಮುದ್ಗೀಥಮುಪಾಸಾಂಚಕ್ರಿರೇ ತಾಂ ಹಾಸುರಾಃ ಪಾಪ್ಮನಾ ವಿವಿಧುಸ್ತಸ್ಮಾತ್ತಯೋಭಯಂ ವದತಿ ಸತ್ಯಂ ಚಾನೃತಂ ಚ ಪಾಪ್ಮನಾ ಹ್ಯೇಷಾ ವಿದ್ಧಾ ॥ ೩ ॥ ಅಥ ಹ ಚಕ್ಷುರುದ್ಗೀಥಮುಪಾಸಾಂಚಕ್ರಿರೇ ತದ್ಧಾಸುರಾಃ ಪಾಪ್ಮನಾ ವಿವಿಧುಸ್ತಸ್ಮಾತ್ತೇನೋಭಯಂ ಪಶ್ಯತಿ ದರ್ಶನೀಯಂ ಚಾದರ್ಶನೀಯಂ ಚ ಪಾಪ್ಮನಾ ಹ್ಯೇತದ್ವಿದ್ಧಮ್ ॥ ೪ ॥ ಅಥ ಹ ಶ್ರೋತ್ರಮುದ್ಗೀಥಮುಪಾಸಾಂಚಕ್ರಿರೇ ತದ್ಧಾಸುರಾಃ ಪಾಪ್ಮನಾ ವಿವಿಧುಸ್ತಸ್ಮಾತ್ತೇನೋಭಯಂ ಶೃಣೋತಿ ಶ್ರವಣೀಯಂ ಚಾಶ್ರವಣೀಯಂ ಚ ಪಾಪ್ಮನಾ ಹ್ಯೇತದ್ವಿದ್ಧಮ್ ॥ ೫ ॥ ಅಥ ಹ ಮನ ಉದ್ಗೀಥಮುಪಾಸಾಂಚಕ್ರಿರೇ ತದ್ಧಾಸುರಾಃ ಪಾಪ್ಮನಾ ವಿವಿಧುಸ್ತಸ್ಮಾತ್ತೇನೋಭಯಂ ಸಂಕಲ್ಪತೇ ಸಂಕಲ್ಪನೀಯಂ ಚಾಸಂಕಲ್ಪನೀಯಂ ಚ ಪಾಪ್ಮನಾ ಹ್ಯೇತದ್ವಿದ್ಧಮ್ ॥ ೬ ॥ ಅಥ ಹ ಯ ಏವಾಯಂ ಮುಖ್ಯಃ ಪ್ರಾಣಸ್ತಮುದ್ಗೀಥಮುಪಾಸಾಂಚಕ್ರಿರೇ ತಂ ಹಾಸುರಾ ಋತ್ವಾ ವಿದಧ್ವಂಸುರ್ಯಥಾಶ್ಮಾನಮಾಖಣಮೃತ್ವಾ ವಿಧ್ವಂಸೇತ್ ॥ ೭ ॥ ಏವಂ ಯಥಾಽಶ್ಮಾನಮಾಖಣಮೃತ್ವಾ ವಿಧ್ವಂಸತ ಏವಂ ಹೈ ವ ಸ ವಿಧ್ವಂಸತೇ ಯ ಏವಂ ವಿದಿ ಪಾಪಂ ಕಾಮಯತೇ ಯಶ್ಚೈನಮಭಿದಾಸತಿ ಸ ಏಷೋಽಶ್ಮಾಖಣಃ ॥ ೮ ॥ ನೈವೈತೇನ ಸುರಭಿ ನ ದುರ್ಗಂಧಿ ವಿಜಾನಾತ್ಯಪಹತಪಾಪ್ಮಾ ಹ್ಯೇಷ ತೇನ ಯದಶ್ನಾತಿ ಯತ್ಪಿಬತಿ ತೇನೇತರಾನ್ಪ್ರಾಣಾನವತ್ಯೇತಮು ಏವಾಂತತೋಽವಿತ್ತ್ವೋತ್ಕ್ರಾಮತಿ ವ್ಯಾದದಾತ್ಯೇವಾಂತತ ಇತಿ ॥ ೯ ॥ ತಂ ಹಾಂಗಿರಾ ಉದ್ಗೀಥಮುಪಾಸಾಂಚಕ್ರ ಏತಮು ಏವಾಂಗಿರಸಂ ಮನ್ಯಂತೇಽಂಗಾನಾಂ ಯದ್ರಸಃ ॥೧೦॥ ತೇನ ತಂ ಹ ಬೃಹಸ್ಪತಿರುದ್ಗೀಥಮುಪಾಸಾಂಚಕ್ರ ಏತಮು ಏವ ಬೃಹಸ್ಪತಿಂ ಮನ್ಯಂತೇ ವಾಗ್ಘಿ ಬೃಹತೀ ತಸ್ಯಾ ಏಷ ಪತಿಃ ॥ ೧೧ ॥ ತೇನ ತಂ ಹಾಯಾಸ್ಯ ಉದ್ಗೀಥಮುಪಾಸಾಂಚಕ್ರ ಏತಮು ಏವಾಯಾಸ್ಯಂ ಮನ್ಯಂತ ಆಸ್ಯಾದ್ಯದಯತೇ ॥ ೧೨ ॥ ತೇನ ತಂ ಹ ಬಕೋ

ದಾಲ್ಭ್ಯೋ ವಿದಾಂಚಕಾರ ಸ ಹ ನೈಮಿಶೀಯಾನಾಮುದಾಗತಾ ಬಭೂವ ಸ ಹ ಸ್ಮೈಭ್ಯಃ ಕಾಮಾನಾಗಾಯತಿ ॥ ೧೩ ॥ ಆಗಾತಾ ಹ ವೈ ಕಾಮಾನಾಂ ಭವತಿ ಯ ಏತದೇವಂ ವಿದ್ವಾನಕ್ಷರಮುದ್ಗೀಥಮುಪಾಸ್ತ ಇತ್ಯಧ್ಯಾತ್ಮಮ್ ॥ ೧೪ ॥ ೨ ॥

॥ ಇತಿ ಛಾಂದೋಗ್ಯೋಪನಿಷದಿ ಶ್ರೀಪ್ರಾಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ ॥

★★★★★

೪. ಪ್ರಾಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ - ೩ (ಛಾಂದೋಗ್ಯೋಪನಿಷತ್)

ಯೋ ಹ ವೈ ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಚ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಚ ವೇದ ಜ್ಯೇಷ್ಠಶ್ಚ ಹ ವೈ ಶ್ರೇಷ್ಠಶ್ಚ ಭವತಿ ಪ್ರಾಣೋ ವಾವ ಜ್ಯೇಷ್ಠಶ್ಚ ಶ್ರೇಷ್ಠಶ್ಚ ॥ ೧ ॥ ಯೋ ಹ ವೈ ವಸಿಷ್ಠಂ ವೇದ ವಸಿಷ್ಠೋ ಹ ಸ್ವಾನಾಂ ಭವತಿ ವಾಗ್ವಾವ ವಸಿಷ್ಠಃ ॥ ೨ ॥ ಯೋ ಹ ವೈ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ ವೇದ ಪ್ರತಿ ಹ ತಿಷ್ಠತ್ಯಸ್ಮಿಂಶ್ಚ ಲೋಕೇಽಮುಷ್ಮಿಂಶ್ಚ ಚಕ್ಷುರ್ವಾವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ॥ ೩ ॥ ಯೋ ಹ ವೈ ಸಂಪದಂ ವೇದ ಸಂ ಹಾಸ್ಮೈ ಕಾಮಾಃ ಸಂಪದ್ಯಂತೇ ದೈವಾಶ್ಚ ಮಾನುಷಾಶ್ಚ ಶ್ರೋತ್ರಂ ವಾವ ಸಂಪದ್ಯತ್ ॥ ೪ ॥ ಯೋ ಹ ವಾ ಆಯತನಂ ವೇದಾಯತನಂ ಹ ಸ್ವಾನಾಂ ಭವತಿ ಮನೋ ಹ ವಾ ಆಯತನಮ್ ॥ ೫ ॥ ಅಥ ಹ ಪ್ರಾಣಾ ಅಹಂ ಶ್ರೇಯಸಿ ವ್ಯೂದಿರೇಽಹಂ ಶ್ರೇಯಾನಸ್ಮ್ಯಹಂ ಶ್ರೇಯಾನಸ್ಮೀತಿ ॥ ೬ ॥ ತೇ ಹ ಪ್ರಾಣಾಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಪಿತರಮೇತ್ಯೋಚುರ್ಭಗವನ್ಕೋ ನಃ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಇತಿ ತಾನ್ಹೋವಾಚ ಯಸ್ಮಿನ್ವ ಉತ್ಕ್ರಾಂತೇ ಇದಂ ಶರೀರಂ ಪಾಪಿಷ್ಠತರಮಿವ ದೃಶ್ಯೇತ ಸ ವಃ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಇತಿ ॥ ೭ ॥ ಸಾ ಹ ವಾಗುಚ್ಚಕ್ರಾಮ ಸಾ ಸಂವತ್ಸರಂ ಪ್ರೋಷ್ಯ ಪರ್ಯೇತ್ಯೋವಾಚ ಕಥಮಶಕತರ್ತೇ ಮಜ್ಜೀವಿತುಮಿತಿ ಯಥಾಽಕಲಾ ಅವದಂತಃ ಪ್ರಾಣಂತಃ ಪ್ರಾಣೇನ ಪಶ್ಯಂತಶ್ಚಕ್ಷುಷಾ ಶೃಣ್ವಂತಃ ಶ್ರೋತ್ರೇಣ ಧ್ಯಾಯಂತೋ ಮನಸೈವಮಿತಿ ಪ್ರವಿವೇಶ ಹ ವಾಕ್ ॥ ೮ ॥ ಚಕ್ಷುರ್ಹೋಚ್ಚಕ್ರಾಮ ತತ್ಸಂವತ್ಸರಂ ಪ್ರೋಷ್ಯ ಪರ್ಯೇತ್ಯೋವಾಚ ಕಥಮಶಕತರ್ತೇ ಮಜ್ಜೀವಿತುಮಿತಿ ಯಥಾಽಂಧಾ ಅಪಶ್ಯಂತಃ ಪ್ರಾಣಂತಃ ಪ್ರಾಣೇನ ವದಂತೋ ವಾಚಾ ಶೃಣ್ವಂತಃ ಶ್ರೋತ್ರೇಣ ಧ್ಯಾಯಂತೋ ಮನಸೈವಮಿತಿ ಪ್ರವಿವೇಶ ಹ ಚಕ್ಷುಃ ॥ ೯ ॥ ಶ್ರೋತ್ರಂ ಹೋಚ್ಚಕ್ರಾಮ ತತ್ಸಂವತ್ಸರಂ ಪ್ರೋಷ್ಯ ಪರ್ಯೇತ್ಯೋವಾಚ ಕಥಮಶಕತರ್ತೇ ಮಜ್ಜೀವಿತುಮಿತಿ ಯಥಾ ಬಧಿರಾ ಅಶೃಣ್ವಂತಃ ಪ್ರಾಣಂತಃ ಪ್ರಾಣೇನ ವದಂತೋ ವಾಚಾ ಪಶ್ಯಂತಶ್ಚಕ್ಷುಷಾ ಧ್ಯಾಯಂತೋ ಮನಸೈವಮಿತಿ ಪ್ರವಿವೇಶ ಹ ಶ್ರೋತ್ರಮ್ ॥ ೧೦ ॥ ಮನೋ ಹೋಚ್ಚಕ್ರಾಮ ತತ್ಸಂವತ್ಸರಂ ಪ್ರೋಷ್ಯ ಪರ್ಯೇತ್ಯೋವಾಚ ಕಥಮಶಕತರ್ತೇ ಮಜ್ಜೀವಿತುಮಿತಿ ಯಥಾ ಬಾಲಾ ಅಮನಸಃ ಪ್ರಾಣಂತಃ ಪ್ರಾಣೇನ ವದಂತೋ ವಾಚಾ ಪಶ್ಯಂತಶ್ಚಕ್ಷುಷಾ ಶೃಣ್ವಂತಃ ಶ್ರೋತ್ರೇಣೈವಮಿತಿ ಪ್ರವಿವೇಶ ಹ ಮನಃ ॥ ೧೧ ॥ ಅಥ ಹ ಪ್ರಾಣ ಉಚ್ಚಕ್ರಮಿಷನ್ ಸ ಯಥಾ ಸುಹಯಃ ಪಡ್ವೀಶಶಂಕೂನ್ ಸಂಖಿದೇದೇವಮಿತರಾನ್ಪ್ರಾಣಾನ್ ಸಮಖಿದತ್ತಂ

ಹಾಭಿಸಮೇತ್ಯೋಚುರ್ಭಗವನ್ನೇಧಿ ತ್ವಂ ನಃ ಶ್ರೇಷ್ಠೋಽಸಿ ಮೋತ್ಕ್ರಮೀರಿತಿ ॥ ೧೨ ॥ ಅಥ ಹೈನಂ ವಾಗುವಾಚ ಯದಹಂ ವಸಿಷ್ಠೋಽಸ್ಮಿ ತ್ವಂ ತದ್ವಸಿಷ್ಠೋಽಸೀತ್ಯಥ ಹೈನಂ ಚಕ್ಷುರುವಾಚ ಯದಹಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಽಸ್ಮಿ ತ್ವಂ ತತ್ಪ್ರತಿಷ್ಠೋಽಸೀತಿ ॥ ೧೩ ॥ ಅಥ ಹೈನಂ ಶ್ರೋತ್ರಮುವಾಚ ಯದಹಂ ಸಂಪದಸ್ಮಿ ತ್ವಂ ತತ್ಸಂಪದಸೀತ್ಯಥ ಹೈನಂ ಮನ ಉವಾಚ ಯದಹಮಾಯತನಮಸ್ಮಿ ತ್ವಂ ತದಾಯತನಮಸೀತಿ ॥ ೧೪ ॥ ನ ವೈ ವಾಚೋ ನ ಚಕ್ಷೂಂಷಿ ನ ಶ್ರೋತ್ರಾಣಿ ನ ಮನಾಂಸೀತ್ಯಾಚಕ್ಷತೇ ಪ್ರಾಣಾ ಇತ್ಯೇವಾಚಕ್ಷತೇ ಪ್ರಾಣೋ ಹ್ಯೇವೈತಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಭವತಿ ॥ ೧೫ ॥ ೧ ॥

॥ ಇತಿ ಛಾಂದೋಗ್ಯೋಪನಿಷದಿ ಶ್ರೀಪ್ರಾಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ - ೩ ॥

*****

೫. ಪ್ರಾಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ - ೫ (ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕೋಪನಿಷತ್)

ಯೋ ಹ ವೈ ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಚ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಚ ವೇದ ಜ್ಯೇಷ್ಠಶ್ಚ ಶ್ರೇಷ್ಠಶ್ಚ ಸ್ವಾನಾಂ ಭವತಿ ಪ್ರಾಣೋ ವೈ ಜ್ಯೇಷ್ಠಶ್ಚ ಶ್ರೇಷ್ಠಶ್ಚ ಜ್ಯೇಷ್ಠಶ್ಚ ಶ್ರೇಷ್ಠಶ್ಚ ಸ್ವಾನಾಂ ಭವತ್ಯಪಿ ಚ ಯೇಷಾಂ ಬುಭೂಷತಿ ಯ ಏವಂ ವೇದ ॥ ೧ ॥ ಯೋ ಹ ವೈ ವಸಿಷ್ಠಾಂ ವೇದ ವಸಿಷ್ಠಃ ಸ್ವಾನಾಂ ಭವತಿ ವಾಗ್ವೈ ವಸಿಷ್ಠಾ ವಸಿಷ್ಠಃ ಸ್ವಾನಾಂ ಭವತ್ಯಪಿ ಚ ಯೇಷಾಂ ಬುಭೂಷತಿ ಯ ಏವಂ ವೇದ ॥ ೨ ॥ ಯೋ ಹ ವೈ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ ವೇದ ಪ್ರತಿತಿಷ್ಠತಿ ಸಮೇ ಪ್ರತಿತಿಷ್ಠತಿ ದುರ್ಗೇ ಚಕ್ಷುರ್ವೈ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಚಕ್ಷುಷಾ ಹಿ ಸಮೇ ಚ ದುರ್ಗೇ ಚ ಪ್ರತಿತಿಷ್ಠತಿ ಪ್ರತಿತಿಷ್ಠತಿ ಸಮೇ ಪ್ರತಿತಿಷ್ಠತಿ ದುರ್ಗೇ ಯ ಏವಂ ವೇದ ॥ ೩ ॥ ಯೋ ಹ ವೈ ಸಂಪದಂ ವೇದ ಸರ್ವಂ ಹಾಸ್ಮೈ ಪದ್ಯತೇ ಯಂ ಕಾಮಂ ಕಾಮಯತೇ ಶ್ರೋತ್ರಂ ವೈ ಸಂಪಚ್ಛ್ರೋತ್ರೇ ಹೀಮೇ ಸರ್ವೇ ವೇದಾ ಅಭಿಸಂಪನ್ನಾ ಸಂ ಹಾಸ್ಮೈ ಪದ್ಯತೇ ಯಂ ಕಾಮಂ ಕಾಮಯತೇ ಯ ಏವಂ ವೇದ ॥ ೪ ॥ ಯೋ ಹ ವಾ ಆಯತನಂ ವೇದಾಯತನಂ ಸ್ವಾನಾಂ ಭವತ್ಯಾಯತನಂ ಜನಾನಾಂ ಮನೋ ವಾ ಆಯತನಮಾಯತನಂ ಸ್ವಾನಾಂ ಭವತ್ಯಾಯತನಂ ಜನಾನಾಂ ಯ ಏವಂ ವೇದ ॥ ೫ ॥ ಯೋ ಹ ವೈ ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ವೇದ ಪ್ರಜಾಯತೇ ಹ ಪ್ರಜಯಾ ಪಶುಭೀ ರೇತೋ ವೈ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಪ್ರಜಾಯತೇ ಹ ಪ್ರಜಯಾ ಪಶುಭಿರ್ಯ ಏವಂ ವೇದ ॥ ೬ ॥ ತೇ ಹೇಮೇ ಪ್ರಾಣಾ ಅಹಂ ಶ್ರೇಯಸೇ ವಿವಿದಮಾನಾ ಬ್ರಹ್ಮ ಜಗ್ಮುಸ್ತದ್ಧೋಚುಃ ಕೋ ನೋ ವಸಿಷ್ಠ ಇತಿ ತದ್ಧೋವಾಚ ಯಸ್ಮಿನ್ವ ಉತ್ಕ್ರಾಂತ ಇದಂ ಶರೀರಂ ಪಾಪೀಯೋ ಮನ್ಯತೇ ಸ ವೋ ವಸಿಷ್ಠ ಇತಿ ॥ ೭ ॥ ವಾಗ್ಘೋಚ್ಚಕ್ರಾಮ ಸಾ ಸಂವತ್ಸರಂ ಪ್ರೋಷ್ಯಾಗತ್ಯೋವಾಚ ಕಥಮಶಕತ ಮದೃತೇ ಜೀವಿತುಮಿತಿ ತೇ ಹೋಚುರ್ಯಥಾಽಕಲಾ ಅವದಂತೋ ವಾಚಾ ಪ್ರಾಣಂತಃ ಪ್ರಾಣೇನ ಪಶ್ಯಂತಃ ಚಕ್ಷುಷಾ ಶೃಣ್ವಂತಃ ಶ್ರೋತ್ರೇಣ ವಿದ್ವಾಂಸೋ ಮನಸಾ ಪ್ರಜಾಯಮಾನಾ ರೇತಸೈವಮಜೀವಿಷ್ಮೇತಿ ಪ್ರವಿವೇಶ ಹ ವಾಕ್

॥ ೮ ॥ ಚಕ್ಷುರ್ಹೋಚ್ಚಕ್ರಾಮ ತತ್ಸಂವತ್ಸರಂ ಪ್ರೋಷ್ಯಾಗತ್ಯೋವಾಚ ಕಥಮಶಕತ ಮದೃತೇ ಜೀವಿತುಮಿತಿ ತೇ ಹೋಚುರ್ಯಥಾ ಅಂಧಾ ಅಪಶ್ಯಂತಶ್ಚಕ್ಷುಷಾ ಪ್ರಾಣಂತಃ ಪ್ರಾಣೇನ ವದಂತೋ ವಾಚಾ ಶೃಣ್ವಂತಃ ಶ್ರೋತ್ರೇಣ ವಿದ್ವಾಂಸೋ ಮನಸಾ ಪ್ರಜಾಯಮಾನಾ ರೇತಸೈವಮಜೀವಿಷ್ಮೇತಿ ಪ್ರವಿವೇಶ ಹ ಚಕ್ಷುಃ ॥೯॥ ಶ್ರೋತ್ರಂ ಹೋಚ್ಚಕ್ರಾಮ ತತ್ಸಂವತ್ಸರಂ ಪ್ರೋಷ್ಯಾಗತ್ಯೋವಾಚ ಕಥಮಶಕತ ಮದೃತೇ ಜೀವಿತುಮಿತಿ ತೇ ಹೋಚುರ್ಯಥಾ ಬಧಿರಾ ಅಶೃಣ್ವಂತಃ ಶ್ರೋತ್ರೇಣ ಪ್ರಾಣಂತಃ ಪ್ರಾಣೇನ ವದಂತೋ ವಾಚಾ ಪಶ್ಯಂತಶ್ಚಕ್ಷುಷಾ ವಿದ್ವಾಂಸೋ ಮನಸಾ ಪ್ರಜಾಯಮಾನಾ ರೇತಸೈವಮಜೀವಿಷ್ಮೇತಿ ಪ್ರವಿವೇಶ ಹ ಶ್ರೋತ್ರಮ್ ॥ ೧೦ ॥ ಮನೋ ಹೋಚ್ಚಕ್ರಾಮ ತತ್ಸಂವತ್ಸರಂ ಪ್ರೋಷ್ಯಾಗತ್ಯೋವಾಚ ಕಥಮಶಕತ ಮದೃತೇ ಜೀವಿತುಮಿತಿ ತೇ ಹೋಚುರ್ಯಥಾ ಮುಗ್ಧಾ ಅವಿದ್ವಾಂಸೋ ಮನಸಾ ಪ್ರಾಣಂತಃ ಪ್ರಾಣೇನ ವದಂತೋ ವಾಚಾ ಪಶ್ಯಂತಶ್ಚಕ್ಷುಷಾ ಶೃಣ್ವಂತಃ ಶ್ರೋತ್ರೇಣ ಪ್ರಜಾಯಮಾನಾ ರೇತಸೈವಮಜೀವಿಷ್ಮೇತಿ ಪ್ರವಿವೇಶ ಹ ಮನಃ ॥ ೧೧ ॥

ರೇತೋ ಹೋಚ್ಚಕ್ರಾಮ ತತ್ಸಂವತ್ಸರಂ ಪ್ರೋಷ್ಯಾಗತ್ಯೋವಾಚ ಕಥಮಶಕತ ಮದೃತೇ ಜೀವಿತುಮಿತಿ ತೇ ಹೋಚುರ್ಯಥಾ ಕ್ಲೀಬಾ ಅಪ್ರಜಾಯಮಾನಾ ರೇತಸಾ ಪ್ರಾಣಂತಃ ಪ್ರಾಣೇನ ವದಂತೋ ವಾಚಾ ಪಶ್ಯಂತಶ್ಚಕ್ಷುಷಾ ಶೃಣ್ವಂತಃ ಶ್ರೋತ್ರೇಣ ವಿದ್ವಾಂಸೋ ಮನಸೈವಮಜೀವಿಷ್ಮೇತಿ ಪ್ರವಿವೇಶ ಹ ರೇತಃ ॥ ೧೨ ॥ ಅಥ ಹ ಪ್ರಾಣ ಉತ್ಕ್ರಮಿಷ್ಯನ್ಯಥಾ ಮಹಾಸುಹಯಃ ಸೈಂಧವಃ ಪಡ್ವೀಶಶಂಕೂನ್ ಸಂವೃಹೇದೇವಂ ಹೈವೇಮಾನ್ ಪ್ರಾಣಾನ್ ಸಂಬಬರ್ಹ ತೇ ಹೋಚುರ್ಮಾ ಭಗವ ಉತ್ಕ್ರಮೀರ್ನ ವೈ ಶಕ್ಷ್ಯಾಮಸ್ತ್ವದೃತೇ ಜೀವಿತುಮಿತಿ ತಸ್ಯೋ ಮೇ ಬಲಿಂ ಕುರುತೇತಿ ತಥೇತಿ ॥ ೧೩ ॥ ಸಾ ಹ ವಾಗುವಾಚ ಯದ್ವಾ ಅಹಂ ವಸಿಷ್ಠಾಽಸ್ಮಿ ತ್ವಂ ತದ್ವಸಿಷ್ಠೋಽಸೀತಿ ಯದ್ವಾ ಅಹಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಽಸ್ಮಿ ತ್ವಂ ತತ್ಪ್ರತಿಷ್ಠೋಽಸೀತಿ ಚಕ್ಷುರ್ಯದ್ವಾ ಅಹಂ ಸಂಪದಸ್ಮಿ ತ್ವಂ ತತ್ಸಂಪದಸೀತಿ ಶ್ರೋತ್ರಂ ಯದ್ವಾ ಅಹಮಾಯತನಮಸ್ಮಿ ತ್ವಂ ತದಾಯತನಮಸೀತಿ ಮನೋ ಯದ್ವಾ ಅಹಂ ಪ್ರಜಾಪತಿರಸ್ಮಿ ತ್ವಂ ತತ್ಪ್ರಜಾಪತಿರಸೀತಿ ರೇತಃ ತಸ್ಯೋಮೇ ಕಿಮನ್ನಂ ಕಿಂ ವಾಸ ಇತಿ ಯದಿದಂ ಕಿಂಚ ಆ ಶ್ವಭ್ಯ ಆ ಕ್ರಿಮಿಭ್ಯ ಆ ಕೀಟಪತಂಗೇ-ಭ್ಯಸ್ತತ್ತೇಽನ್ನಮಾಪೋ ವಾಸ ಇತಿ ನ ಹ ವಾ ಅಸ್ಯಾನನ್ನಂ ಜಗ್ಧಂ ಭವತಿ ನಾನನ್ನಂ ಪರಿಗೃಹೀತಂ ಯ ಏವಮೇತದನಸ್ಯಾನ್ನಂ ವೇದ ತದ್ವಿದ್ವಾಂಸಃ ಶ್ರೋತ್ರಿಯಾ ಅಶಿಷ್ಯಂತ ಆಚಾಮಂತ್ಯಶಿತ್ವಾ ಚಾಚಾಮಂತ್ಯೇತಮೇವ ತದನಮನಗ್ನಂ ಕುರ್ವಂತೋ ಮನ್ಯಂತೇ ತಸ್ಮಾದೇವಂ ವಿದ್ವಾನಶಿಷ್ಯನ್ನಾಚಾಮೇದಶಿತ್ವಾ ಚಾಚಾಮೇತ್ ॥ ೧೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಬೃಹದಾರಣ್ಯಕೋಪನಿಷದಿ ಶ್ರೀಪ್ರಾಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ - ೫ ॥

★★★★★

೨. ಸರ್ವಮೂಲಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವಾಯುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

೬. ಪ್ರಾಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ - ೩ (ಷಟ್ಪ್ರಶ್ನೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯೇ)

ಭಾ- 'ಕರ್ಮೇತಿ ಪುಷ್ಕರಃ ಪ್ರೋಕ್ತ ಉಷಾ ನಾಮಾಭಿಮಾನಿನೀ ।
ಲೋಕಾಭಿಮಾನೀ ಪರ್ಜನ್ಯಃ ಸ್ವಾಹಾ ವೈ ಮಂತ್ರದೇವತಾ ॥
ತಪೋಽಭಿಮಾನೀ ವಹ್ನಿಶ್ಚ ವರುಣೋ ವೀರ್ಯದೇವತಾ ॥
ಅನ್ನಸ್ಯ ದೇವತಾ ಸೋಮೋ ಮನೋನಾಮಾಽನಿರುದ್ಧಕಃ ।
ಇಂದ್ರಿಯೇಶಾಶ್ಚ ಸೂರ್ಯಾದ್ಯಾಶ್ಚಕ್ಷುರಾದ್ಯಭಿಮಾನಿನಃ ।
ರುದ್ರೋ ವೀಂದ್ರಃ ಶೇಷಕಾಮೌ ಮನಸಸ್ತ್ವೇವ ದೇವತಾಃ ।
ಶ್ರದ್ಧೇತಿ ವಾಯೋಃ ಪತ್ನೀ ಸ್ಯಾತ್ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪ್ರಭವಾಪ್ಯಯಾ ॥
ತಸ್ಯಾಶ್ಚ ಕಾರಣಂ ಪ್ರಾಣಃ ಸರ್ವೇಷಾಮುತ್ತಮೋತ್ತಮಃ ॥
ತಸ್ಯಾಪೀಶಃ ಕಾರಣಂ ಚ ವಾಸುದೇವಃ ಪರೋಽವ್ಯಯಃ ॥
ನ ತಸ್ಯ ಸದೃಶಃ ಕಶ್ಚಿತ್ ಕುತ ಏವೋತ್ತಮೋ ಭವೇತ್ ।
ತಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಮುಚ್ಯತೇ ಜಂತುರ್ವಿದಿತ್ವೈವಂ ಪರಾತ್ಪರಮ್' ॥ ಇತಿ ತತ್ತ್ವವಿವೇಕೇ ॥
'ಏತಸ್ಮಾಜ್ಜಾಯತೇ ಪ್ರಾಣೋ ಮನಃ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಚ ।
ಖಂ ವಾಯುರ್ಜ್ಯೋತಿರಾಪಃ ಪೃಥಿವೀ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಧಾರಿಣೀ ॥'
ಇತಿ ಮಂತ್ರೋಕ್ತ ಏವ ಕ್ರಮಃ । ನ ಹೀಂದ್ರಿಯೇಭ್ಯೋ ಮನಃ ಪಶ್ಚಾತ್ ।
'ತತ್ಪ್ರಾಕ್ ಶ್ರುತೇಶ್ಚ' ಇತಿ ಚ ಭಗವದ್ವಚನಮ್ ॥
'ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರಾಣಸ್ತತಃ ಶ್ರದ್ಧಾ ತಸ್ಯಾ ರುದ್ರೋ ಮನೋಭಿಧಃ ।
ತಸ್ಮಾದಿಂದ್ರಸ್ತ್ವಿಂದ್ರಿಯಾತ್ಮಾ ತಸ್ಯ ಸೋಮೋಽನ್ನದೇವತಾ ॥
ತತಶ್ಚ ವರುಣಃ ಸೃಷ್ಟಸ್ತಸ್ಮಾದಗ್ನಿಸ್ತತೋಽವರಃ ।
ಆಕಾಶದೇವತಾ ವಿಘ್ನಸ್ತತೋ ವಾಯೋಃ ಸುತೋ ಮರುತ್ ॥
ತಸ್ಮಾದಗ್ನಿಃ ಪಾವಕಾಖ್ಯಃ ಪ್ರಥಮೋಽಗ್ನೇಃ ಸುತಸ್ತತಃ ।
ತತಃ ಪರ್ಜನ್ಯ ಉದ್ಭೂತಃ ಸ್ವಾಹಾಽತೋ ಮಂತ್ರದೇವತಾ ॥
ಉದಕಾತ್ಮಕೋ ಬುಧಸ್ತಸ್ಯಾ ಉಷಾ ನಾಮಾತ್ಮಿಕಾ ತತಃ ।
ತತಃ ಶನಿಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾತ್ಮಾ ಕರ್ಮಾತ್ಮಾ ಪುಷ್ಕರಸ್ತತಃ ।
ಕ್ರಮಾತ್ ಪ್ರತ್ಯವರಾ ಏತೇ ಮುಕ್ತಾಃ ಸರ್ವಗುಣೈರಪಿ ।
ನಿತ್ಯಮುಕ್ತಸ್ತತೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಾಣಾದಪ್ಯುತ್ತಮೋತ್ತಮಃ ॥' ಇತಿ ಚ ।

॥ ಇತಿ ಷಟ್ಪ್ರಶ್ನೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯೇ ಶ್ರೀಪ್ರಾಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ - ೩ ॥

★★★★★

೭. ಪ್ರಾಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ - ೨ (ಛಾಂದೋಗ್ಯೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯೇ)

ಭಾ- ಉದ್ಗೀಥಾಖ್ಯಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋರ್ವಿಶಿಷ್ಟಪ್ರತಿಮಾ ವಾಯುರೇವ । ಅತಸ್ತಸ್ಯ ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವಜ್ಞಾನಪೂರ್ವಕಂ ತಸ್ಮಿಂಸ್ತತೋಽಪ್ಯುತ್ತಮತ್ವೇನೋಪಾಸಿತ ಏವ ಭಗವಾನ್ ಸಮ್ಯಕ್ ಫಲಂ ದದಾತೀತಿ ದರ್ಶಯತಿ ।

'ವಾಯೌ ಮುಖ್ಯಧಿಯೇತಿ ಚ' ಇತಿ ಭಗವದ್ವಚನಮ್ ।

'ಯಸ್ಮಾದ್ವಾಯೌ ಸ್ಮೃತೌ ವಿಷ್ಣುರ್ವಾಯೋರ್ಮುಖ್ಯತಯಾಽಖಿಲಾತ್ ।
ಸ್ವಸ್ಯ ಮುಖ್ಯತಯಾ ತಸ್ಮಾತ್ ಪರಾಂ ತುಷ್ಟಿಂ ಗಮಿಷ್ಯತಿ ।

ಅತೋ ವಿಚಾರ್ಯ ಸಕಲೈರ್ದೇವೈಃ ಪ್ರಾಣೇ ಜನಾರ್ದನಃ ।
ಉಪಾಸಿತೋ ದೈತ್ಯಜಯಕಾರಣಾತ್ ಪಾಪವರ್ಜಿತೇ ।

ವಾಯುಪುತ್ರಂ ಚ ನಾಸಿಕ್ಯಮಗ್ನಿಂ ವಾಗಾತ್ಮಕಂ ತಥಾ ।
ಸೋಮಂ ಶ್ರೋತ್ರಾತ್ಮಕಂ ಚೈವ ಸೂರ್ಯಂ ಚಕ್ಷುಃಸ್ವರೂಪಿಣಮ್ ।

ರುದ್ರಂ ಮನಃ ಸ್ವರೂಪಂ ಚ ಶೇಷಂ ಚಾಹಂಸ್ವರೂಪಿಣಮ್ ।
ಚಿತ್ತಾತ್ಮಕಂ ಚ ಗರುಡಂ ಪಾಪೇನ ವಿವಿಧುಃ ಸುರಾನ್ ।

ಅಸುರಾಸ್ತೈರ್ಯತೋ ವಿದ್ಧಾಸ್ತಸ್ಮಾತ್ ತೇ ದೋಷಯೋಗಿನಃ ।
ಮುಖ್ಯವಾಯೌ ಯದಾ ದೇವಾಃ ಶರೀರಸ್ಥೇ ಚ ಸೂರ್ಯಗೇ ।

ವಿಷ್ಣುಮುದ್ಗೀಥನಾಮಾನಂ ತದಾ ತಂ ಚ ವಿದಧ್ವಸುಃ ।
ಯದಾ ವಿದಧ್ವಸುಃ ಪ್ರಾಣಂ ವಿಧ್ವಸ್ತಾಸ್ತೇ ತದಾಽಸುರಾಃ ।

ಅಖನ್ಯಾಶ್ಮಾನಮೇವಾಪ್ಯ ಲೋಷ್ಟೋ ವಿಧ್ವಂಸತೇ ಯಥಾ ।
ಪ್ರತಿಮಾಂ ಪ್ರೇಯಸೀಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರಾಣಂ ತಥಾಽಸುರಾಃ ।

ತಸ್ಮಾದಾದಿತ್ಯಸಂಸ್ಥೇ ವಾ ಶರೀರಸ್ಥೇಽಪಿ ಚಾನಿಲೇ ।
ಬಲಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕೇ ದಿವ್ಯಾಕೃತಿಮತ್ಯುಜ್ಜ್ವಲಾತ್ಮನಿ ।

ಸರ್ವದೇವೋತ್ತಮೇ ವಿಷ್ಣುಮುಪಾಸೀತ ತತೋಽಧಿಕಮ್ ।
ಅಸ್ಯೋಪಾಸನಯಾ ದೇವಾಸ್ಸರ್ವೇ ನಾಮಾನಿ ಭೇಜಿರೇ ।

ಇಂದ್ರೋ ಬೃಹಸ್ಪತಿಃ ಶಂಭುರಿತ್ಯಾದ್ಯಾಃ ಪ್ರಾಣಗಾ ಯತಃ ।
ಪ್ರಾಣಸ್ಯ ನಾಮ ಶಬ್ದಾಶ್ಚ ಮುಖ್ಯತೋ ವಿಷ್ಣುಸಂಸ್ಥಿತಾಃ' ಇತಿ ಪ್ರಧ್ಯಾನೇ ।

'ಉದ್ಗೀಥಾಖ್ಯಂ ಪರಂ ವಿಷ್ಣುಮುಪಾಸ್ಯಾಽಽಜಹ್ರುರಂಜಸಾ ।
ತಥಾಪಿ ಪ್ರಾಣ ಏವಾಸೌ ಪ್ರೀತಿಮಾಗಾದುಪಾಸಿತಃ' ಇತಿ ಚ ।

'ಪ್ರಾಣಂ ಪ್ರಾಪ್ಯೈವ ವಿಧ್ವಸ್ತಾ ಯಥಾ ಸರ್ವೇಽಸುರಾಸ್ತಥಾ ।
ತದುಪಾಸಕಸ್ಯ ಯಶ್ಚಾಪಿ ಪ್ರತೀಪಂ ದಾತುಮಿಚ್ಛತಿ' ಇತಿ ಚ ।
'ಏವಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಸಂಸಾರಾನ್ಮುಕ್ತಿಮೇಷ್ಯತ್ಯಸಂಶಯಮ್ ।
ವಿಷ್ಣುಮಪ್ಯಂತತೋ ವೇತ್ತಿ ಪ್ರಾಣವೇತ್ತಾ ಯತಃ ಸ್ಫುಟಮ್ ।
ವೀತಿ ವಿಷ್ಣುಃ ಸಮುದ್ದಿಷ್ಟೋ ವಿಶಿಷ್ಟತ್ವಾತ್ತು ಸರ್ವತಃ ।
ಆದದಾತ್ಯೇವ ತಂ ಪ್ರಾಣವೇತ್ತಾಽಂತೇ ತತ್ಪ್ರಸಾದತಃ ।
ಪ್ರಾಣಾತ್ ಪರಂ ತು ಯೇ ವಿಷ್ಣುಂ ಜೀವಾಂಶ್ಚೈವಾವರಾಂಸ್ತತಃ ।
ಯೇ ವಿದುಸ್ತೇ ವಿದುಃ ಪ್ರಾಣಂ ನಾನ್ಯಥಾ ತು ಕಥಂಚನ' ಇತಿ ಚ ।
'ಪ್ರಾಣ ಉದ್ಗೀಥ ಇತ್ಯಾದ್ಯಾ ನಾಮ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಕಾಸ್ತಥಾ ।
ಸಪ್ತಮ್ಯರ್ಥಾಃ ಸಮುದ್ದಿಷ್ಟಾಃ ಸಪ್ತಸು ಪ್ರಥಮಾ ಯತಃ ।
ಪ್ರಾಣಮುದ್ಗೀಥಮಿತ್ಯಾದ್ಯಾ ದ್ವಿತೀಯಾ ಸಪ್ತಮೀ ಮತಾ' ಇತಿ ಚ ॥ ೨ ॥

॥ ಇತಿ ಛಾಂದೋಗ್ಯೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯೇ ಶ್ರೀಪ್ರಾಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ - ೨ ॥

*****

೮. ಪ್ರಾಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ - ೪ (ಛಾಂದೋಗ್ಯೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯೇ)

ಭಾ-'ಯಃ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜ್ಯೇಷ್ಠಮಖಿಲದೇವಾನಾಂ ವಾಯುಮಂಜಸಾ ।
ವೇದ ಸ ಸ್ವಸಮಾನಾನಾಂ ಜ್ಯೇಷ್ಠಃ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ವಿಮುಕ್ತಿಗಃ ।
ಸಮೀಪೇ ವಸತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ವಸಿಷ್ಠಸ್ಯೈವ ವೇದನಾತ್ ।
ಏಕಸ್ಥಾನೇ ಸ್ಥಿತಿಸ್ತು ಸ್ಯಾತ್ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಜ್ಞಸ್ಯ ಚೇಚ್ಛತಃ ।
ಸಂಪದ್ವೇತ್ತುಸ್ಸಂಪದಃ ಸ್ಯುರ್ಗೃಹಂ ಚಾಯತನಂ ವಿದಃ ।
ಜ್ಯೇಷ್ಠಃ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ವಸಿಷ್ಠಶ್ಚ ಸಂಪದಾಯತನಂ ತಥಾ ।
ವಾಯುರೇವ ಮಹಾಂಸ್ತಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದಾದಗ್ನಿರೇವ ತು ।
ಉಪಚಾರತೋ ವಸಿಷ್ಠಃ ಸ್ಯಾತ್ಪ್ರತಿಷ್ಠೈವಂ ರವಿಸ್ತತಃ ।
ಸಂಪದಿಂದ್ರಸ್ತಥೈವೋಕ್ತೋ ರುದ್ರ ಆಯತನಂ ತಥಾ' ಇತಿ ಪ್ರಭಾವೇ ।
'ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ ವ್ಯಾಪಾರಾನ್ ಪ್ರಾಣ ಏವ ಕರೋತ್ಯಯಮ್ ।
ಇಂದ್ರಿಯಸ್ಥಃ ಪೃಥಕ್ ಚಾಸೌ ಶಕ್ತೋಽಪಿ ಸ್ವಯಮೇವ ತು ।
ಷಣ್ಮಾಸಾತ್ ಪೂರ್ವಬಾಲಾನಾಂ ಕೇವಲಪ್ರಾಣತೋ ಭವೇತ್ ।
ವ್ಯಾಪಾರ್ಯಂ ಮನಸಾ ಸರ್ವಮತಃ ಪಶ್ಚಾದಸಂಸ್ಕೃತಿಃ ।
ತುರೀಯಾಯಾಮವಸ್ಥಾಯಾಂ ಪ್ರಾಣಾದೇವ ವಿಬೋಧನಮ್ ।

ತಥಾಽಪಿ ಸಂಸ್ಮೃತಿಸ್ತತ್ರ ಪ್ರಾಣವಶ್ಯತಯಾ ಭವೇತ್ ।
ಪ್ರಾಣಸ್ಯ ವಶ್ಯತಾನಾಮ ತದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸ್ಯಾತ್ ತತ್ಪ್ರಸಾದತಃ ।
ಪ್ರಾಣೇ ವಶ್ಯೇ ಮನೋ ವಶ್ಯಮಿಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಚ ಸರ್ವಶಃ' ಇತಿ ಚ ।

ಅಕ್ಷೇಷು ಪ್ರತಿಪ್ರತಿ ಸ್ಥಿತತ್ವಾದನಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮ್ ।

'ಪ್ರಾಣವಿಜ್ಞಾನಯೋಗ್ಯಸ್ತು ರುದ್ರೋ ಮುಖ್ಯತಯಾ ಸ್ಮೃತಃ ।
ತಸ್ಮಾತ್ ಸ ಸರ್ವಭೋಕ್ತಾ ಸ್ಯಾತ್ ತದನ್ಯೇಷಾಂ ಸ್ವಯೋಗ್ಯತಃ' ಇತಿ ಚ ॥

'ಸಿದ್ಧಮೇವಾನ್ನವಸ್ತ್ರಾದ್ಯಂ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯತಃ ಸದಾ ।
ಸ್ವಾರ್ಥಂ ಸಮರ್ಪಯೇದ್ವಿಷ್ಣೌ ಯಥಾ ಪ್ರಾಣೇ ಸುರಾಃ ಪುರಾ'

ಇತಿ ಕರ್ಮಾನುಪೂರ್ವ್ಯಾಮ್ ।

'ಪ್ರಾಣಸ್ಯ ವಸ್ತ್ರಬುದ್ಧ್ಯಾ ತು ಭೋಜನೋಭಯತಃ ಪಿಬನ್ ।
ಸ್ವರ್ಗೇ ಮುಕ್ತೌ ತಥಾ ದಿವ್ಯವಸ್ತ್ರಲಾಭೀ ಭವತ್ಯಲಮ್'' ಇತಿ ಪ್ರಭಂಜನೇ ।

'ಯೋಗ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಾಣವಿದ್ಯಾಯಾಂ ಸ್ಥಾಣೋರಪಿ ಹಿ ತಚ್ಛ್ರುತೇಃ ।
ಪಲಾಶಾದ್ಯಂ ಭವೇದತ್ರ ಪರತೋ ಮುಕ್ತಿರೇವ ಚ ।
ವಿಷ್ಣೋರ್ಜ್ಞಾನಮನುಪ್ರಾಪ್ಯ ಭವೇನ್ನಾಸ್ತ್ಯತ್ರ ಸಂಶಯಃ'

ಇತಿ ಪ್ರಾಣಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ ।

'ಜ್ಯೇಷ್ಠಶ್ರೇಷ್ಠಾದಿಕೈರ್ಹುತ್ವಾ ಪ್ರಾಣಾಯಾತ್ರ ಪರತ್ರ ಚ ।
ಜ್ಯೇಷ್ಠಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಸಮಾನೇಭ್ಯೋ ಭವೇನ್ನಾತ್ರ ವಿಚಾರಣಾ' ಇತಿ ಚ ।

ಸವಿತುರ್ಜಗತ್ಪ್ರಸವಿತುರ್ವಿಷ್ಣೋಃ ಸಕಾಶಾದ್ವಯಂ ಭೋಜನಂ ರಕ್ಷಾಂ ಸರ್ವಭೋಗಾಂಶ್ಚ ವೃಣೀಮಹೇ । ಭಗಸ್ಯ ಸಮಗ್ರೈಶ್ವರ್ಯಾದಿಸರ್ವಗುಣಸ್ವರೂಪಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋಃ ॥

ಪುರುಷಂ ತುರಂ ವಾಯುಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಸರ್ವಧಾತೄಣಾಮುತ್ತಮಂ ಚ ಧೀಮಹಿ ।

'ನಾರಾಯಣೇಯಂ ತಂ ವಾಯುಂ ಚಿಂತಯಿತ್ವೋತ್ತಮೋತ್ತಮಮ್ ।
ಜಗತ್ಪ್ರಸವಿತುರ್ವಿಷ್ಣೋಃ ಸಕಾಶಾದ್ಭೋಗಮಾಪ್ನುಮಃ' ಇತಿ ಚ ॥ ೧-೨ ॥

॥ ಇತಿ ಛಾಂದೋಗ್ಯೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯೇ ಶ್ರೀಪ್ರಾಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ - ೪ ॥

★★★★★

೯. ಪ್ರಾಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ - ೬ (ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯೇ)

ಭಾ- 'ಅಹಂಶ್ರೇಯೋವಿವಾದಂ ತು ಯೇನ ಕೃತ್ವಾಽಖಿಲಾಃ ಸುರಾಃ ।
ಅಸಮರ್ಥಾಃ ಸ್ವರಕ್ಷಾಯಾಂ ಸ ವಾಯುಃ ಸುರನಾಯಕಃ ।

ವಿವದಂತೋಽಖಿಲಾ ದೇವಾ ಯಯುರ್ನಾರಾಯಣಂ ಪ್ರಭುಮ್ ।
ಅಹಂ ಶ್ರೇಯಾನಹಂ ಶ್ರೇಯಾನಿತಿ ವಾಯುಪುರಃಸರಾಃ ।
ಉಕ್ತಂ ಭಗವತಾ ತೇನ ಯೇನ ತ್ಯಕ್ತೇಽಖಿಲಾ ಅಪಿ ।
ಸ್ಥಾತುಂ ನ ಶಕ್ತಾಃ ಸ ಶ್ರೇಯಾನಿತ್ಯುಕ್ತಾಃ ಪುನರಾಗತಾಃ ।
ಉತ್ಕ್ರಾಂತಾಶ್ಚ ಪುನಃ ಸರ್ವೇ ತದ್ವಿಜ್ಞಪ್ತ್ಯೈ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ ।
ಸುಪರ್ಣಶೇಷರುದ್ರೇಂದ್ರಸೂರ್ಯಾದಿಷು ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ ।
ಉತ್ಕ್ರಾಂತೇಷು ಬ್ರಹ್ಮದೇಹಾಚ್ಛರೀರಂ ನ ಪಪಾತ ಹ ।
ಋತ ಉತ್ಕ್ರಾಂತಮೇಕಂ ತು ತದನ್ಯೇ ನಿವಿಸಂತಿ ಚ ।
ಪ್ರಾಣ ಉಚ್ಚಿಕ್ರಮಿಷತಿ ಸ್ಥಾತುಂ ನಾಶಕ್ನುವನ್ ಪರೇ ।
ಪ್ರಾಣಂ ವಿನಾ ನ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಾ ತಂ ವಿನಾ ಪ್ರಾಣ ಏವ ಚ ।
ಅನ್ಯೋನ್ಯಾಪಾಶ್ರಯಾಚ್ಛಕ್ತೌ ಸ್ಥಾತುಮನ್ಯೇ ಕುತಸ್ತತಃ ।
ತಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಾಣೋ ವರೋ ದೇವೇಷ್ವಿತಿ ಸರ್ವೇಽಪಿ ಮೇನಿರೇ'

ಇತಿ ಪವಮಾನೇ ।

'ದ್ಯುಪರ್ಜನ್ಯಧರಾಪುಂಸ್ತ್ರೀಸಂಸ್ಥಿತಂ ಪಂಚರೂಪಿಣಮ್ ।
ನಾರಾಯಣಂ ವಾಸುದೇವಂ ತಥಾ ಸಂಕರ್ಷಣಂ ಪ್ರಭುಮ್ ।
ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಂ ಚಾನಿರುದ್ಧಂ ಚ ಕ್ರಮಾದ್ಧ್ಯಾಯಂಸ್ತು ಸರ್ವದಾ ।
ಪಂಚಾಗ್ನಿವಿನ್ನಾಮ ಭವೇತ್ ಸ ಯಾತಿ ಪರಮಂ ಪದಮ್ ।
ನಾಸ್ಯ ಸಂಸರ್ಗದೋಷೋಽಪಿ ಕದಾಚನ ಭವಿಷ್ಯತಿ' ಇತಿ ತ್ರೈವಿದ್ಯೇ ।

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಬೃಹದಾರಣ್ಯಕೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯೇ ಶ್ರೀಪ್ರಾಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ - ೬ ॥

*****

೧೦. ಕೃಷ್ಣಾ ಚ ತೇಷು ಪೃಥಗೇವ (ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯ)

ಕೃಷ್ಣಾ ಚ ತೇಷು ಪೃಥಗೇವ ಚತುಃಸ್ವರೂಪಾ
ರೇಮೇ ತಥೈಕತನುರಪ್ಯಭಿಮಾನಿಭೇದಾತ್ ॥ ೧ ॥

ಕನ್ಯೈವ ಸಾಽಭವದತಃ ಪ್ರತಿವಾಸರಂ ಚ
ಜನ್ಮಾಭವದ್ಧ್ಯಭಿಮತೇಃ ಪೃಥಗೇವ ನಾಶಾತ್ ।
ಪ್ರಾಯೋ ಹಿ ನಾಭಿಮತಿನಾಶಮವಾಪ ವಾಣೀ
ತಸ್ಮಾನ್ಮರುಚ್ಚ ಸಕಲೇಷ್ವಭಿವಿಷ್ಟ ಆಸೀತ್ ॥ ೨ ॥

ಧರ್ಮಾತ್ಮಜಾದಿಷು ಮರುತ್ ಪ್ರತಿವಿಷ್ಟ ಏಷಾಂ
ಬುದ್ಧಿಂ ವಿಮೋಹ್ಯ ರಮತೇ ಸತತಂ ತಯಾ ಯತ್ ।
ಶುದ್ಧೈವ ಸಾ ಹಿ ತತ ಏವ ದಿನೇ ದಿನೇ ಚ
ಸಂಮೋಹತೋ ಮರಣವದ್ಭವತೀಹ ಕನ್ಯಾ ॥ ೩ ॥

ನೋ ಸುಪ್ತಿವತ್ ತ್ವಿದಮತೋಽನ್ಯವಶತ್ವತೋ ಹಿ
ದೇಹಸ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿತ ಏವ ಹರೇರ್ನ ಮೋಹಃ ।
ನಾವೇಶವಚ್ಚ ತತ ಏವ ಮೃತೇಃ ಸ್ವರೂಪ-
ಮೇತತ್ ತ್ವತಃ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಜನನಾದ್ಧಿ ಕನ್ಯಾ ॥ ೪ ॥

ಏವಂ ಸ ವಾಯುರನುವಿಷ್ಟಯುಧಿಷ್ಠಿರಾದಿ-
ಭೀಮಾತ್ಮನೈವ ರಮತೇ ಸತತಂ ತಯೈಕಃ ।
ಅನ್ಯಾದೃಶಾ ಹಿ ಸುರಭುಕ್ತಿರತೋಽನ್ಯರೂಪಾ
ಮಾನುಷ್ಯಭುಕ್ತಿರಿತಿ ನಾತ್ರ ವಿಚಾರ್ಯಮಸ್ತಿ ॥ ೫ ॥

*****

೩. ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ವಾಯುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

೧೧. ಶ್ರೀವಾಯುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯನಿರೂಪಣಮ್ (ಶ್ರೀಗರುಡಪುರಾಣೇಬ್ರಹ್ಮಕಾಂಡ)

ವಕ್ಷ್ಯೇ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ರೂಪಂ ಶೃಣು ಪಕ್ಷೀಂದ್ರಸತ್ತಮ ।
ವಾಸುದೇವಾತ್ ಸಮುತ್ಪನ್ನೋ ಮಾಯಾಯಾಂ ಚ ಖಗೇಶ್ವರ ॥ ೧ ॥

ಸ ಏವ ಪುರುಷೋ ನಾಮ ವಿರಿಂಚ ಇತಿ ಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಅನಿರುದ್ಧಾತ್ ತು ಶಾಂತ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಮಹತ್ತತ್ವತನುಸ್ತ್ವಭೂತ್ ॥ ೨ ॥

ತದಾ ಮಹಾವಿರಿಂಚೇತಿ ಸಂಜ್ಞಾಮಾಪ ಖಗೇಶ್ವರ ।
ರಜಸಾಽತ್ರ ಸಮುತ್ಪನ್ನೋ ಮಾಯಾಯಾಂ ವಾಸುದೇವತಃ ॥ ೩ ॥

ವಿಧಿಸಂಜ್ಞೋ ವಿರಿಂಚಃ ಸ ಜ್ಞಾತವ್ಯಃ ಪಕ್ಷಿಸತ್ತಮ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಾಂತಃ ಪದ್ಮನಾಭಾದ್ಯೋ ಜಾತಃ ಕಮಲಾಸನಃ ॥ ೪ ॥

ಸ ಚತುರ್ಮುಖಸಂಜ್ಞಾಂ ಚಾಪ್ಯವಾಪ ಖಗಸತ್ತಮ ।
ಏವಂ ಚತ್ವಾರಿ ರೂಪಾಣಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಕೀರ್ತಿತಾನಿ ಚ ॥ ೫ ॥

ವಾಯೋರ್ನಾಮಾನಿ ವಕ್ಷ್ಯೇಽಹಂ ಶೃಣು ಪಕ್ಷೀಂದ್ರಸತ್ತಮ ।
ಸಂಕರ್ಷಣಾಚ್ಚ ಗರುಡ ಯೋ ಜಯಾಯಾಂ ಬಭೂವ ಹ ॥ ೬ ॥

ಸ ವಾಯುಃ ಪ್ರಥಮೋ ಜ್ಞೇಯಃ ಪ್ರಧಾನೇತಿ ಚ ಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಲೋಕಚೇಷ್ಟಾಪ್ರದತ್ವಾತ್ ಸ ಸೂತ್ರನಾಮ್ನಾಽಪಿ ಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೭ ॥

ಬದರೀಸ್ಥಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋಶ್ಚ ಧೈರ್ಯೇಣ ಸ್ತವನಾಯ ಸಃ ।
ಧೃತಿರೂಪಂ ಯಯೌ ವಾಯುಸ್ತಸ್ಮಾದ್ ಧೃತಿರಿತಿ ಸ್ಮೃತಃ ॥ ೮ ॥

ಯೋಗ್ಯಾನಾಂ ಹರಿಭಕ್ತಾನಾಂ ಧೃತಿರೂಪೇಣ ಸಂಸ್ಥಿತಃ ।
ಯತೋ ಹೃದಿ ಸ್ಥಿತೋ ವಾಯುಸ್ತತೋ ವೈ ಧೃತಿಸಂಜ್ಞಕಃ ॥ ೯ ॥

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ಹೃದಿ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಸ್ಮರತೇ ಸರ್ವದಾ ಹರಿಮ್ ।
ಅತೋ ವಾಯುಃ ಸ್ಮೃ(ಸ್ಥಿ)ತಿರ್ನಾಮ ಬಭೂವ ಖಗಸತ್ತಮ ॥ ೧೦ ॥

ಅಥವಾ ವಾಯುರೇವೈಕಃ ಶ್ವೇತದ್ವೀಪಗತಂ ಹರಿಮ್ ।
ಸದಾ ಸ್ಮರತಿ ವೈ ವೀಂದ್ರ ಹ್ಯತೋಽಸೌ ಸ್ಮೃತಿನಾಮಕಃ ॥ ೧೧ ॥

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ಹೃದಿ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಜ್ಞಾತೋ ವಿಷ್ಣೋರುದೀರಣಾತ್ ।
ಅತೋ ಮೇಧೇತಿ ನಾಮಾಭೂದ್ವಾಯುರೇವ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೧೨ ॥

ಜ್ಞಾನದ್ವಾರೇಣ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಮುಕ್ತಿದೋ ಮದನುಜ್ಞಯಾ ।
ಯತೋಽಸೌ ವಾಯುರೇವೈಕೋ ಮುಕ್ತಿನಾಮಾ ಬಭೂವ ಹ ॥ ೧೩ ॥

ವಿಷ್ಣೌ ಭಕ್ತಿಂ ವರ್ಧಯತಿ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಹೃದಿ ಸಂಸ್ಥಿತಃ ।
ಅತೋಽಸೌ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತೀತಿ ಕೀರ್ತಿತೋ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ॥ ೧೪ ॥

ಯತೋಽಸೌ ಸರ್ವಜೀವಾನಾಂ ಚಿತ್ತಸಂಜ್ಞಾನಮೇವ ಚ ।
ಚಿತ್ತರೂಪೋ ಯತೋ ವಾಯುರತಶ್ಚಿತ್ತಮಿತಿ ಸ್ಮೃತಃ ॥ ೧೫ ॥

ಪ್ರಭುಃ ಪ್ರಭೂಣಾಂ ಗರುಡ ಸೋದರಾಣಾಂ ಚ ಸರ್ವಶಃ ।
ಅತಸ್ತು ವಾಯುರೇವೈಕೋ ಮಹಾಪ್ರಭುರಿತಿ ಸ್ಮೃತಃ ॥ ೧೬ ॥

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ಹೃದಿ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಬಲಂ ಪಶ್ಯತಿ ಸತ್ತಮ ।
ಅತೋ ಬಲಮಿತಿ ಹ್ಯಾಖ್ಯಾಮವಾಪ ವಿನತಾಸುತ ॥ ೧೭ ॥

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ಹೃದಿ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾದಿಕೈರ್ಜನೈಃ ।
ಯಾಜನಂ ಕುರುತೇ ನಿತ್ಯಮತೋಽಸೌ ಯಷ್ಟೃನಾಮಕಃ ॥ ೧೮ ॥

ಅನಾದಿಕಾಲಮಾರಭ್ಯ ವಾಯುಪರ್ಯಂತಮೇವ ಚ ।
ವಕ್ರತ್ವಂ ನಾಸ್ತಿ ಯೋಗಸ್ಯ ಋಜುಯೋಗೀ ಚ ಸ ಸ್ಮೃತಃ ॥ ೧೯ ॥

ಯೋಗಸ್ಯ ವಕ್ರತಾ ನಾಮ ಕಾಮ್ಯಯಾ ಹರಿಪೂಜನಮ್ ।
ಈಶರುದ್ರಾದಿಕಾನಾಂ ಚ ಕಾಮ್ಯೇನ ಹರಿಪೂಜನಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಕದಾಚಿದಸ್ತಿ ಪಕ್ಷೀಂದ್ರ ಹ್ಯತಸ್ತ್ವನೃಜವಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ।
ಋಷ್ಯಾದೀನಾಂ ಚ ಮಧ್ಯೇಽಪಿ ಕಾಮ್ಯೇನ ಹರಿಪೂಜನಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಅತೋ ನ ಋಜವೋ ಜ್ಞೇಯಾ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಚ ಕಾ ಕಥಾ ।
ಯಾವತ್ ಕಾಮ್ಯಸಪರ್ಯಾಂ ವೈ ನ ಜಹಾತಿ ನರೋತ್ತಮಃ ॥ ೨೨ ॥

ತಥಾ ಋಷ್ಯಾದಯಶ್ಚೈವ ಮೋಕ್ಷಸ್ಯ ಪರಿಪಂಥಿನೀಮ್ ।
ಅನಾದಿಕಾಲಮಾರಭ್ಯ ಕರ್ಮಜನ್ಯಾ ಚ ವಾಸನಾ ॥ ೨೩ ॥

ಮೋಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿಣಃ ಸರ್ವೇ ಕುರ್ವತೇ ಕಾಮ್ಯಪೂಜನಮ್ ।
ನಷ್ಟಪ್ರಾಯಂ ಚ ತತ್ಸರ್ವಂ ಗುರುಣಾ ಜ್ಞಾನಬೋಧನೇ ॥ ೨೪ ॥

ಸಮ್ಯಗ್ಯೋಗಂ ಸಮಾಚರ್ಯ ಏತೇ ಮೋಕ್ಷಮವಾಪ್ನುಯುಃ ।
ಕಾಮ್ಯೇನ ಪೂಜನಂ ವಿಷ್ಣೋರೈಶ್ವರ್ಯಂ ಪ್ರದದಾತಿ ಚ ॥ ೨೫ ॥

ಜ್ಞಾನಂ ವಿಪರೀತಂ ಸ್ಯಾತ್ ತೇನ ಯಾತ್ಯಧರಂ ತಮಃ ।
ತದೇವ ವಿಪರೀತಂ ಚೇಜ್ಜ್ಞಾನಾಯ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಶಿಲಾಯಾಂ ವಿಷ್ಣುಬುದ್ಧಿಸ್ತು ವಿಷ್ಣುಬುದ್ಧಿರ್ದ್ವಿಜೇ ತಥಾ ।
ಸಲಿಲೇ ತೀರ್ಥಬುದ್ಧಿಸ್ತು ರೇಣುಕಾಯಾಂ ತಥೈವ ಚ ॥ ೨೭ ॥

ಶಿವೇ ಸೂರ್ಯೇ ಷಣ್ಮುಖೇ ಚ ವಿಷ್ಣುಬುದ್ಧಿಃ ಖಗೇಶ್ವರ ।
ಇತ್ಯಾದ್ಯಮಖಿಲಂ ಜ್ಞಾನಂ ವಿಪರೀತಮಿತಿ ಸ್ಮೃತಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಶಿಲಾದ್ಯೇಷು ಚ ಸರ್ವೇಷು ಚೈಕ್ಯೇನೈವ ವಿಚಿಂತನಮ್ ।
ವಿಷ್ಣುಬುದ್ಧಿರಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ನ ತು ತತ್ರಸ್ಥವೇದನಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಅನಾದ್ಯನಂತಕಾಲೇऽಪಿ ಕಾಮ್ಯೇನ ಹರಿಪೂಜನಮ್ ।
ಯತೋ ನಾಸ್ತಿ ತತೋ ವಾಯುರ್ಋಜುರ್ಯೋಗ್ಯಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೩೦ ॥

ಅನ್ಯೇಷಾಂ ಸರ್ವದಾ ನಾಸ್ತಿ ಹ್ಯತೋ ನ ಋಜವಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ।
ವಾಯುರ್ಹರಿಂ ದರ್ಶಯತಿ ಹ್ಯಾಪರೋಕ್ಷ್ಯೇಣ ಸರ್ವದಾ ॥ ೩೧ ॥

ಮೋಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿಣಾಂ ಕಾಲೇ ಹ್ಯತಃ ಪ್ರಜ್ಞೇತಿ ಕಥ್ಯತೇ ।
ಪರೋಕ್ಷೇಣಾಪಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಹರಿಂ ದರ್ಶಯತೇ ಸದಾ ॥ ೩೨ ॥

ಅತೋ ವಾಯುಃ ಸದಾ ವೀಂದ್ರ ಜ್ಞಾನಮಿತ್ಯೇವ ಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಹಿತಾಹಿತೋಪದೇಷ್ಟೃತ್ವಾತ್ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಹೃದಯೇ ಸ್ಥಿತಃ ॥ ೩೩ ॥

ತತಶ್ಚ ಗುರುಸಂಜ್ಞಾಂ ಚಾಪ್ಯವಾಪ ಸ ಚ ಮಾರುತಃ ।
ಯೋಗಿನಾಂ ಹೃದಯೇ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಸ ಧ್ಯಾಯತಿ ಹರಿಂ ಪರಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ಪಾರ್ಥಕ್ಯೇನಾಪಿ ತಂ ಧ್ಯಾಯನ್ ಮಹಾಧ್ಯಾತೇತಿ ಸ ಸ್ಮೃತಃ ।
ಯದ್ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರೇಣ ವಿಜಾನಾತಿ ಪರಂ ಹರಿಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ರುದ್ರಾದೌ ವಿದ್ಯಮಾನಾಂಶ್ಚ ಗುಣಾನ್ ಜಾನಾತಿ ಸರ್ವದಾ ।
ಅತೋ ವಿಜ್ಞಾನನಾಮಾऽಸೌ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ಹಿ ಖಗಸತ್ತಮ ॥ ೩೬ ॥

ಕಾಮ್ಯಾನಾಂ ಕರ್ಮಣಾಂ ತ್ಯಾಗಾದ್ವಿರಾಗ ಇತಿ ಸ ಸ್ಮೃತಃ ।
ಅಥವಾ ಯೊಗಿನಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಹೃದಿ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಸ ಮಾರುತಃ ॥ ೩೭ ॥

ವೈರಾಗ್ಯಂ ಸಂಜನಯತಿ ವಿರಾಗ ಇತಿ ಸ ಸ್ಮೃತಃ ।
ದೇವಾನಾಂ ಪುಣ್ಯಪಾಪಾಭ್ಯಾಂ ಸುಖಮೇವೋತ್ತರೋತ್ತರಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ತತ್ಸುಖಂ ತೂತ್ತರೇಷಾಂ ಚ ವಾಯುಪರ್ಯಂತ ಮೇವ ಚ ।
ದೇವಾನಾಂ ಚ ಋಷೀಣಾಮಪ್ಯುತ್ತಮಾನಾಂ ನೃಣಾಂ ತಥಾ ॥ ೩೮ ॥

ಸುಖಾಂಶಂ ಜನಯೇದ್ವಾಯುರ್ಯತೋऽತಃ ಸುಖಸಂಜ್ಞಕಃ ।
ಭುಂಜಂತಿ ಸರ್ವದಾ ವೀಂದ್ರ ತತ್ರ ಮುಖ್ಯಸ್ತು ಮಾರುತಃ ॥ ೩೯ ॥

ದುಃಖಶೋಕಾದಿಕಂ ಕಿಂಚಿದ್ದೇವಾನಾಂ ಭವತಿ ಪ್ರಭೋ ।
ತಚ್ಚಾಸುರಾವೇಶವಶಾದಿತ್ಯವೇಹಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೪೦ ॥

ತಜ್ಜೀವಸ್ಯ ಭವೇತ್ ಕಿಂಚಿದ್ದೈತ್ಯಾನಾಂ ಕ್ರಮಶೋ ಭವೇತ್ ।
ಯತಃ ಕಲೇಶ್ಚಾಧಿಕಃ ಸ್ಯಾದತೋ ದುಃಖೀತಿ ಸ ಸ್ಮೃತಃ ॥ ೪೧ ॥

ದೈತ್ಯಾನಾಂ ಪಾಪಪುಣ್ಯಾಭ್ಯಾಂ ದುಃಖಮೇವೋತ್ತರೋತ್ತರಮ್ ।
ತದ್ದುಃಖಮುತ್ತರೇಷಾಂ ತು ಕಲಿಪರ್ಯಂತಮೇವ ಚ ॥ ೪೨ ॥

ಭುನಕ್ತಿ ಸರ್ವದಾ ವೀಂದ್ರ ತತ್ರ ಮುಖ್ಯಃ ಕಲಿಃ ಸ್ಮೃತಃ ।
ಸುಖಹರ್ಷಾದಿಕಂ ಕಿಂಚಿದ್ದೈತ್ಯಾನಾಂ ಭವತಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೪೩ ॥

ದೇವಾವೇಶೋ ಭವೇತ್ ತಸ್ಯ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ।
ದೇವಾನಾಂ ನಿರಯೋ ನಾಸ್ತಿ ದೈತ್ಯಾನಾಂ ವಿನತಾಸುತ ॥ ೪೪ ॥

ಸುಖಸ್ವರೂಪಂ ತನ್ನಾಸ್ತಿ ವಿಷಯೋತ್ಥಮಪಿ ದ್ವಿಜ ।
ವಿಷಯೋತ್ಥಂ ಕಿಂಚಿದಪಿ ದೇವಾವೇಶಾದುದೀರಿತಮ್ ॥ ೪೫ ॥

ತಮೋ ನಾಸ್ತ್ಯೇವ ದೇವಾನಾಂ ದುಃಖಂ ನಾಸ್ತಿ ಸ್ವರೂಪತಃ ।
ವಿಷಯೋತ್ಥಂ ಮಹಾದುಃಖಂ ದೇವಾನಾಂ ನಾಸ್ತಿ ಸರ್ವದಾ ॥ ೪೬ ॥

ದುಃಖಶೋಕಾದಿಕಂ ಕಿಂಚಿದಸುರಾವೇಶತೋ ಭವೇತ್ ।
ಅತಃ ಕಲಿಃ ಸದಾ ದುಃಖೀ ಸುಖೀ ವಾಯುಸ್ತು ಸರ್ವದಾ ॥ ೪೭ ॥

ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಋಷೀಣಾಂ ಚ ಸುಖಂ ದುಃಖಂ ಖಗೇಶ್ವರ ।
ಭವೇತ್ ತತ್ಪುಣ್ಯಪಾಪಾಭ್ಯಾಂ ಪುಣ್ಯಭೋಗೀ ಚ ಮಾರುತಃ ॥ ೪೮ ॥

ಪಾಪಭೋಗೀ ಕಲಿರ್ಜ್ಞೇಯೋ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯ ವಿಚಾರಣಾ ।
ಪ್ರಾಣಾದಿಸುಖಪರ್ಯಂತಾ ಅಂಶಾ ಏಕೋನವಿಂಶತಿಃ ॥ ೪೯ ॥

ಪ್ರವಿಷ್ಟಾಃ ಸಂತಿ ಲೋಕೇಷು ಪೃಥಕ್ ಸಂತಿ ಖಗೇಶ್ವರ ।
ಮಾರುತೇರವತಾರಾಂಶ್ಚ ಶೃಣು ಪಕ್ಷೀಂದ್ರಸತ್ತಮ ॥ ೫೦ ॥

ಚತುರ್ದಶಸು ಚೇಂದ್ರೇಷು ದ್ವಿತೀಯೋ ಯಸ್ತು ರೋಚನಃ ।
ಸ ವಾಯುರಿತಿ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತ ಇಂದ್ರಾದೀನಾಂ ಖಗೇಶ್ವರ ॥ ೫೧ ॥

ಹರಿತತ್ತ್ವೇಷು ಸರ್ವೇಷು ರುಚಿಮುತ್ಪಾದಯತಿ ನಃ ।
ಅತೋ ರೋಚನನಾಮಾಽಸೌ ಮರುದಂಶಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೫೨ ॥

ರಾಮಾವತಾರೇ ಹನೂಮಾನ್ ರಾಮಕಾರ್ಯಾರ್ಥಸಾಧಕಃ ।
ಸ ಏವ ಭೀಮಸೇನಸ್ತು ಜಾತೋ ಭೂಮ್ಯಾಂ ಮಹಾಬಲಃ ॥ ೫೩ ॥

ಕೃಷ್ಣಾವತಾರೇ ವಿಜ್ಞೇಯೋ ಮರುದಂಶಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ।
ಮಣಿಮಾನ್ನಾಮ ದೈತ್ಯಸ್ತು ಸಂಕರಾಖ್ಯೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ ೫೪ ॥

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸಂಕರಂ ಯಸ್ತು ಕರಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ।
ತೇನ ಸಂಕರನಾಮಾऽಸೌ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಖಗೇಶ್ವರ ॥ ೫೫ ॥

ಧರ್ಮಾನ್ ಭಾಗವತಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ವಿನಾಶಯತಿ ಸರ್ವಥಾ।
ತದಾ ಭೂಮೌ ವಾಯುದೇವೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೫೬ ॥

ಪ್ರಜ್ಞಯಾ ಸದೃಶೋ ಯಸ್ಯ ನಾಸ್ತಿ ಲೋಕೇ ಚತುರ್ದಶೇ।
ಅತಃ ಸ ಪ್ರಜ್ಞಯಾ ಪೂರ್ಣೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೫೭ ॥

ಅವತಾರತ್ರಯೇ ವಾಯೋರ್ಮತಂ ಭಾಗವತಾಭಿಧಮ್।
ಸ್ಥಾಪನಂ ದುಷ್ಟದಮನಂ ದ್ವಯಮೇವ ಪ್ರಯೋಜನಮ್ ॥ ೫೮ ॥

ನಾನ್ಯತ್ ಪ್ರಯೋಜನಂ ವಾಯೋಸ್ತಥಾ ವೈರೋಚನಾತ್ಮಕೇ।
ಅವತಾರತ್ರಯೇ ವೀಂದ್ರ ದುಃಖಂ ಗರ್ಭಾದಿಸಂಭವಮ್ ॥ ೫೯ ॥

ನಾಸ್ತಿ ನಾಸ್ತ್ಯೇವ ವಾಯೋಸ್ತು ತಥಾ ರೋಚನಜನ್ಮನಿ।
ಶುಕ್ಲಶೋಣಿತಸಂಬಂಧೋ ಹ್ಯವತಾರಚತುಷ್ಟಯೇ ॥ ೬೦ ॥

ನಾಸ್ತಿ ನಾಸ್ತ್ಯೇವ ಪಕ್ಷೀಂದ್ರ ಯತೋ ನಾಸ್ತ್ಯಶುಭಂ ತತಃ।
ಪೂರ್ವಂ ಗರ್ಭಂ ಸಮಾಶೋಷ್ಯ ಸಮಯೇ ಪ್ರಸವಸ್ಯ ಚ ॥ ೬೧ ॥

ಪ್ರಾದುರ್ಭವತಿ ದೇವೇಶೋ ಹ್ಯವತಾರಚತುಷ್ಟಯೇ।
ತ್ರಯೋವಿಂಶತಿರೂಪಾಣಾಂ ವಾಯೋಶ್ಚೈವ ಖಗೇಶ್ವರ ॥ ೬೨ ॥

ರೂಪೈರ್ಋಜಸ್ವರೂಪೈಶ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪರಮೇಷ್ಠಿನಃ।
ಸಾಮ್ಯಮೇವ ನ ಸಂದೇಹೋ ಜ್ಞಾನಾನಂದಸುಖಾದಿಷು ॥ ೬೩ ॥

ಏವಮೇವ ವಿಜಾನೀಯಾನ್ನಾನ್ಯಥಾ ತು ಕಥಂಚನ।
ಏತಸ್ಯ ಶ್ರವಣಾದೇವ ಮೋಕ್ಷಂ ಯಾತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೬೪ ॥

....

ತದನಂತರಜಾನ್ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಶೃಣು ಪಕ್ಷೀಂದ್ರಸತ್ತಮ।
ಕೃತೌ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನತಶ್ಚೈವ ಸಮುತ್ಪನ್ನೇ ಖಗೇಶ್ವರ ॥ ೬೫ ॥

ಸ್ತ್ರಿಯೌ ದ್ವೇ ಯಮಲೇ ಮಧ್ಯೇ ಯದ್ಯೇಕಾ ಯಾ ತಯೋಃ ಸ್ಮೃತಾ।
ವಾಣೀತಿ ಸಂಜ್ಞಕಾ ವೀಂದ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಾಣೀತಿ ಚ ಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೬೬ ॥

ಪುರುಷಾಖ್ಯವಿರಿಂಚಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ಹ್ಯಾದ್ಯಸ್ಯ ವೈ ಸ್ಮೃತಾ।
ಚತುರ್ಮುಖಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ತು ಕೀರ್ತಿತಾ ಸಾ ಸರಸ್ವತೀ।
ಏವಂ ತ್ರಿರೂಪಂ ವಿಜ್ಞೇಯಂ ವಾಣ್ಯಾಸ್ತ ಖಗಸತ್ತಮ ॥ ೬೭ ॥

ದ್ವಿತೀಯಾ ಭಾರತೀ ನಾಮ ಶ್ರೀರಿತ್ಯಾಖ್ಯಾ ಚ ಸೈವ ಹಿ ॥ ೬೭ ॥

ಸೂತ್ರಾಖ್ಯಮುಖ್ಯವಾಯೋಶ್ಚ ಭಾರ್ಯಾ ವೈ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ।
ಮಹಾವಿರಿಂಚಿಭಾರ್ಯಾ ತು ಗಾಯತ್ರೀ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೬೮ ॥

ವಿಧಿಸಂಜ್ಞವಿರಿಂಚಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ಸಾವಿತ್ರಿನಾಮಕಾ।
ಚತುರ್ಮುಖಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ತು ಸರಸ್ವತ್ಯೇವ ಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೬೯ ॥

ಏವಂ ತ್ರಿರೂಪಂ ವಿಜ್ಞೇಯಂ ವಾಣ್ಯಾಶ್ಚ ಖಗಸತ್ತಮ।
ವಕ್ಷ್ಯೇಽವತಾರಾನ್ ಭಾರತ್ಯಾಃ ಸಮಾಹಿತಮನಾಃ ಶೃಣುಃ ॥ ೭೦ ॥

ಸರ್ವವೇದಾಭಿಮಾನಿತ್ವಾತ್ ಸರ್ವವೇದಾತ್ಮಿಕಾ ಸ್ಮೃತಾ।
ಮಹಾಧ್ಯಾತುಶ್ಚ ವಾಯೋಸ್ತು ಭಾರ್ಯಾ ಸಾ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೭೧ ॥

ಸುಬುದ್ಧಿಜನಕತ್ವಾತ್ ಸಾ ಸಜ್ಜನಾನಾಂ ಖಗೇಶ್ವರ।
ಅತಃ ಸಾ ಬುದ್ಧಿನಾಮ್ನೀತಿ ಭಾರತೀ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೭೨ ॥

ಯಥಾನುಭೂತಂ ಚ ಹರಿಂ ಸಮ್ಯಕ್ ದರ್ಶಯತೀತಿ ಚ।
ಅತೋಽನುಭೂತಿಸಂಜ್ಞಾ ಸಾ ಭಾರತೀ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೭೩ ॥

ಜ್ಞಾನರೂಪಸ್ಯ ವಾಯೋಸ್ತು ಭಾರ್ಯಾ ವೈ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ।
ಸದಾ ಸುಖಸ್ವರೂಪತ್ವಾತ್ ಭಾರತೀ ತು ಸುಖಾತ್ಮಿಕಾ ॥ ೭೪ ॥

ಸುಖಸ್ವರೂಪವಾಯೋಸ್ತು ಭಾರ್ಯಾ ಸಾ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ।
ಗುರುಸ್ತು ವಾಯುರೇವೋಕ್ತಸ್ತಸ್ಮಿನ್ ಭಕ್ತಿಯುತಾ ಸತೀ ॥ ೭೫ ॥

ತತಸ್ತು ಭಾರತೀ ನಿತ್ಯಂ ಗುರುಭಕ್ತಿರಿತಿ ಸ್ಮೃತಾ।
ಧೃತಿರೂಪಸ್ಯ ವಾಯೋಸ್ತು ಭಾರ್ಯಾ ವೈ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೭೬ ॥

ಹರೌ ಸ್ನೇಹಯುತತ್ವಾಚ್ಚ ಹರಿಪ್ರೀತಿರಿತಿ ಸ್ಮೃತಾ।
ಧೃತಿರೂಪಸ್ಯ ವಾಯೋಸ್ತು ಭಾರ್ಯಾ ವೈ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೭೭ ॥

ಸರ್ವಮಂತ್ರಾಭಿಮಾನಿತ್ವಾತ್ ಸರ್ವಮಂತ್ರಾತ್ಮಿಕಾ ಸ್ಮೃತಾ।
ಮಹಾಪ್ರಭೋಶ್ಚ ವಾಯೋಶ್ಚ ಭಾರ್ಯಾ ವೈ ಸಾ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೭೮ ॥

ಭುಂಕ್ತೇ ಸಾ ಸರ್ವಭೋಗಾಂಸ್ತು ಹರಿಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಮೇವ ಚ।
ಅತಸ್ತು ಭಾರತೀ ಜ್ಞೇಯಾ ಭುಜನಾಮ್ನಾ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೭೯ ॥

ಚಿತ್ತರೂಪಸ್ಯ ವಾಯೋಸ್ತು ಭಾರ್ಯಾ ಸಾ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ ।
ರೋಚನೇಂದ್ರಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ಚ ಶ್ರದ್ಧಾಖ್ಯಾ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೮೦ ॥

ಹನೂಮಾಂಶ್ಚ ತದಾ ಜಜ್ಞೇ ತ್ರೇತಾಯಾಂ ಪಕ್ಷಿಸತ್ತಮ ।
ತದಾ ಶಿವಾಖ್ಯವಿಪ್ರಾಚ್ಚ ಜಜ್ಞೇ ಸಾ ಭಾರತೀ ಸ್ಮೃತಾ ॥ ೮೧ ॥

ನ ಕೇವಲಂ ಭಾರತೀ ಸಾ ಶಚ್ಯಾದ್ಯೈಶ್ಚೈವ ಸಂಯುತಾ ।
ತಸ್ಮಿನ್ ಜನ್ಮನಿ ತಾಃ ಸರ್ವಾ ನಾಪುರ್ಯೋಗಂ ಸ್ವಭರ್ತೃಭಿಃ ॥ ೮೨ ॥

ಅನ್ಯಗಾತ್ವಂ ಚ ನೈವಾಪುಃ ಕನ್ಯಾಜನ್ಮನಿ ತಾ ಸ್ಥಿತಾಃ ।
ತ್ರೇತಾಂತೇ ಸೈವ ಪಕ್ಷೀಂದ್ರ ಶಚ್ಯಾದ್ಯೈಶ್ಚೈವ ಸಂಯುತಾ ॥ ೮೩ ॥

ದಮಯಂತ್ಯಾಂ ನಲಾಜ್ಜಾತಾ ಚೇಂದ್ರಸೇನೇತಿ ಚೋಚ್ಯತೇ ।
ನಲಂ ನಂದಯತೇ ಯಸ್ಮಾತ್ ತಸ್ಮಾಚ್ಚ ನಲನಂದಿನೀ ॥ ೮೪ ॥

ತತ್ರ ಸ್ವಭರ್ತೃಸಂಯೋಗಂ ನೈವ ಚಾಪ ಖಗೇಶ್ವರ ।
ತತ್ರಾನ್ಯಗಾತ್ವಂ ವಿಜ್ಞೇಯಂ ಮುದ್ಗಲಸ್ಥೇನ ವಾಯುನಾ ॥ ೮೫ ॥

ಕಂಚಿತ್ಕಾಲಂ ತಥಾ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಕನ್ಯೈವ ಮೃತಿಮಾಪ ಸಾ ।
ಶಚ್ಯಾದಿಸಂಯುತಾ ಸೈವ ದ್ರುಪದಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ ೮೬ ॥

ವೇದಿಮಧ್ಯಾತ್ ಸಮುದ್ಭೂತಾ ಭೀಮಸೇನಾರ್ಥಮೇವ ಚ ।
ತತ್ರಾನ್ಯಗಾತ್ವಂ ನಾಸ್ತ್ಯೇವ ಯೋಗಶ್ಚ ಸಹ ಭರ್ತೃಭಿಃ ॥ ೮೭ ॥

ಕೇವಲಾ ಭಾರತೀ ಜ್ಞೇಯಾ ಕಾಶಿರಾಜಸ್ಯ ಕನ್ಯಕಾ ।
ಕಾಲೀನಾಮ್ನಾ ತು ಸಾ ಜ್ಞೇಯಾ ಭೀಮಸೇನಪ್ರಿಯಾ ಸದಾ ॥ ೮೮ ॥

ಶಚ್ಯಾದಿಭಿಃ ಸಂಯುತೈವ ದ್ರೌಪದೀ ದ್ರುಪದಾತ್ಮಜಾ ।
ದೇಹಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ವಿಶಿಷ್ಟೈವ ಕಾರಡೀಗ್ರಾಮಸಂಜ್ಞಕೇ ॥ ೮೯ ॥

ಸಂಕರಸ್ಯ ಗೃಹೇ ವೀಂದ್ರ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಕಲೌ ಯುಗೇ ।
ವಾಯೋಸ್ತೃತೀಯರೂಪಾರ್ಥಂ ಸಾ ಕನ್ಯೈವ ಮೃತಿಂ ಗತಾ ॥ ೯೦ ॥

ಇತ್ಯಾದ್ಯಾ ವಾಯುಭಾರ್ಯಾಶ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಭಾರ್ಯಾಶ್ಚ ಸತ್ತಮ ।
ಸ್ವಭರ್ತೃಭ್ಯಾಂ ಚ ಪಕ್ಷೀಂದ್ರ ಗುಣೈಶ್ಚೈವ ಶತಾಧಮಾಃ ॥ ೯೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗರುಡಪುರಾಣೇ ಬ್ರಹ್ಮಕಾಂಡೇ ಷೋಡಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

*****

೧೨. ವಾಯುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ (ಸ್ಕಂದಪುರಾಣೇ)

ವ್ಯಾಧ ಉವಾಚ

ವಿಷ್ಣುಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯಾ ಧರ್ಮಾ ಭಾಗವತಾಃ ಶುಭಾಃ ।
ತತ್ರಾऽಪಿ ಮಾಧವೀಯಾಶ್ಚ ಇತ್ಯುಕ್ತಂ ತು ತ್ವಯಾ ಪುರಾ ॥ ೧ ॥

ಸ ವಿಷ್ಣುಃ ಕೀದೃಶೋ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಕಿಂ ವಾ ತಸ್ಯ ಹಿ ಲಕ್ಷಣಮ್ ।
ಕಿಂ ಮಾನಂ ತಸ್ಯ ಸದ್ಭಾವೈಃ ಕೈರ್ಜ್ಞೇಯೋ ಭಗವಾನ್ ವಿಭುಃ ॥ ೨ ॥

ಕೀದೃಶಾ ವೈಷ್ಣವಾ ಧರ್ಮಾಃ ಕೇನಾಸೌ ಪ್ರೀಯತೇ ಹರಿಃ ।
ಏತದಾಚಕ್ಷ್ವ ಮೇ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಕಿಂಕರಾಯ ಮಹಾಮತೇ ॥ ೩ ॥

ಇತಿ ಪೃಷ್ಟಸ್ತು ವ್ಯಾಧೇನ ಪುನಃ ಪ್ರಾಹ ಸ ವೈ ದ್ವಿಜಃ ।
ಪ್ರಣಮ್ಯ ಜಗತಾಮೀಶಂ ನಾರಾಯಣಮನಾಮಯಮ್ ॥ ೪ ॥

ಶಂಖ ಉವಾಚ

ಶೃಣು ವ್ಯಾಧ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವಿಷ್ಣುರೂಪಮಕಲ್ಮಷಮ್ ।
ಯದಚಿಂತ್ಯಂ ವಿರಿಂಚ್ಯಾದ್ಯೈರ್ಮುನಿಭಿರ್ಭಾವಿತಾತ್ಮಭಿಃ ॥ ೫ ॥

ಪೂರ್ಣಶಕ್ತಿಃ ಪೂರ್ಣಗುಣೋ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಃ ಸಕಲೇಶ್ವರಃ ।
ನಿರ್ಗುಣೋ ನಿಷ್ಕಲೋऽನಂತಃ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದವಿಗ್ರಹಃ ॥ ೬ ॥

ಯದೇತದಖಿಲಂ ವಿಶ್ವಂ ಚರಾಚರಮನೀದೃಶಮ್ ।
ಸಾಧಿಶಂಸಾऽऽಶ್ರಯಂ ಯಚ್ಚ ಯದ್ವಶೇ ನಿಯತಂ ಸ್ಥಿತಮ್ ॥ ೭ ॥

ಅಥ ತೇ ಲಕ್ಷಣಂ ವಚ್ಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪರಮಾತ್ಮನಃ ।
ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಸಂಹಾರಾ ಹ್ಯಾವೃತ್ತಿರ್ನಿಯಮಸ್ತಥಾ ॥ ೮ ॥

ಪ್ರಕಾಶೋ ಬಂಧಮೋಕ್ಷೌ ಚ ವೃತ್ತಿರ್ಯಸ್ಮಾದ್ಭವಂತ್ಯಮೀ ।
ಸ ವಿಷ್ಣುರ್ಬ್ರಹ್ಮಸಂಜ್ಞೋऽಸೋ ಕವೀನಾಂ ಸಂಮತೋ ವಿಭುಃ ॥ ೯ ॥

ಸಾಕ್ಷಾದ್ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ತಂ ಪ್ರಾಹುಃ ಪಶ್ಚಾದ್ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಕಾನಪಿ ।
ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದಂ ಸೋಪಪದಂ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಷು ವಿದೋ ವಿದುಃ ॥ ೧೦ ॥

ನಾನ್ಯೇಷಾಂ ಬ್ರಹ್ಮತಾ ಕ್ವಾऽಪಿ ತಚ್ಚಕ್ತ್ಯೇಕಾಂಶಭಾಗಿನಾಮ್ ।
ತದೇತಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಗಮ್ಯಂ ಹಿ ಜನ್ಮಾದ್ಯಸ್ಯ ಮಹಾವಿಭೋಃ ॥ ೧೧ ॥

ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಚ ವೇದಾಃ ಸ್ಮೃತಯಃ ಪುರಾಣಂ ವೈ ತದಾತ್ಮಕಮ್ ।
ಇತಿಹಾಸಃ ಪಂಚರಾತ್ರಂ ಭಾರತಂ ಚ ಮಹಾಮತೇ ॥ ೧೨ ॥

ಏತೈರೇವ ಮಹಾವಿಷ್ಣುರ್ಜ್ಞೇಯೋ ನಾನ್ಯೈಃ ಕಥಂಚನ ।
ನಾವೇದವಿದಮುಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಮನುತೇ ಚ ನರಃ ಕ್ವಚಿತ್ ॥ ೧೩ ॥

ನೇಂದ್ರಿಯೈರ್ನಾನುಮಾನೈಶ್ಚ ನ ತರ್ಕೈಃ ಶಕ್ಯತೇ ವಿಭುಮ್ ।
ಜ್ಞಾತುಂ ನಾರಾಯಣಂ ದೇವಂ ವೇದವೇದ್ಯಂ ಸನಾತನಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಅಸ್ಯೈವ ಜನ್ಮಕರ್ಮಾಣಿ ಗುಣಾನ್ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಯಥಾಮತಿ ।
ಮುಚ್ಯಂತೇ ಜೀವಸಂಘಾಶ್ಚ ಸದಾ ತದ್ವಶವರ್ತಿನಃ ॥ ೧೫ ॥

ಕ್ರಮಾದ್ವಿಷ್ಣೋಶ್ಚ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಯಥಾ ಸಾತಿಶಯಂ ಭವೇತ್ ।
ಏಕೈಕಸ್ಮಿನ್ ಸ್ಥಿತಾ ಶಕ್ತಿರ್ದೇವರ್ಷಿಪಿತೃಮಾತೃಕೇ ॥ ೧೬ ॥

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇಣಾಗಮೇನಾಪಿ ತಥೈವಾಽನುಮಯಾಽಪಿ ಚ ।
ಆದೌ ನರೋತ್ತಮಂ ವಿದ್ಯಾದ್ಬಲೇ ಜ್ಞಾನೇ ಸುಖೇ ತಥಾ ॥ ೧೭ ॥

ತಸ್ಮಾದ್ಭೂತಂ ಶತಗುಣಂ ವಿದ್ಯಾಜ್ಜ್ಞಾನಾದಿಭಿರ್ವೃತಮ್ ।
ಭೂತಾನ್ ಮಷ್ಯಗಂಧರ್ವಾನ್ ವಿದ್ಯಾಚ್ಛತಗುಣಾಧಿಕಾನ್ ॥ ೧೮ ॥

ತತ್ತ್ವಾಭಿಮಾನಿನೋ ದೇವಾಂಸ್ತೇಭ್ಯೋ ವಿದ್ಯಾಚ್ಛತಾಧಿಕಾನ್ ।
ತತ್ತ್ವಾಭಿಮಾನಿದೇವೇಭ್ಯಃ ಸಪ್ತೈವ ಋಷಯೋ ವರಾಃ ॥ ೧೯ ॥

ಸಪ್ತರ್ಷಿಭ್ಯೋ ವರೋ ಹ್ಯಗ್ನಿರಗ್ನೇಃ ಸೂರ್ಯಾದಯಸ್ತಥಾ ।
ಸೂರ್ಯಾದ್ಗುರುರ್ಗುರೋಃ ಪ್ರಾಣಃ ಪ್ರಾಣಾದಿಂದ್ರೋ ಮಹಾಬಲಃ ॥ ೨೦ ॥

ಇಂದ್ರಾಚ್ಚ ಗಿರಿಜಾ ದೇವೀ ದೇವ್ಯಾಃ ಶಂಭುರ್ಜಗದ್ಗುರುಃ ।
ಶಂಭೋರ್ಬುದ್ಧಿರ್ಮಹಾದೇವೀ ಬುದ್ಧೇಃ ಪ್ರಾಣೋ ಬಲಾಧಿಕಃ ॥ ೨೧ ॥

ನ ಪ್ರಾಣಾತ್ ಪರಮಂ ಕಿಂಚಿತ್ ಪ್ರಾಣೇ ಸರ್ವಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್ ।
ಪ್ರಾಣಾಜ್ಜಾತಮಿದಂ ವಿಶ್ವಂ ಪ್ರಾಣಾತ್ಮಕಮಿದಂ ಜಗತ್ ॥ ೨೨ ॥

ಪ್ರಾಣೇ ಪ್ರೋತಮಿದಂ ಸರ್ವಂ ಪ್ರಾಣಾದೇವ ಹಿ ಚೇಷ್ಟತೇ ।
ಸರ್ವಾಧಾರಮಿಮಂ ಪ್ರಾಹುಃ ಸೂತ್ರಂ ನೀಲಾಂಬುದಪ್ರಭಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಟಾಕ್ಷಮಾತ್ರೇಣ ಪ್ರಾಣಸ್ಯಾಸ್ಯ ಸ್ಥಿತಿರ್ಭವೇತ್ ।
ಸಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ದೇವದೇವಸ್ಯ ಕೃಪಾಲೇಶೈಕಭಾಜಿನೀ ॥ ೨೪ ॥

ನ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪರಮಂ ಕಿಂಚಿನ್ನ ಸಮೋ ವಾ ಕಥಂಚನ ।

ವ್ಯಾಧ ಉವಾಚ

ಕಥಂ ಜೀವೇಷ್ವಯಂ ಪ್ರಾಣಃ ಸೂತ್ರನಾಮಾಽಧಿಕೋಽಭವತ್ ॥ ೨೫ ॥

ನಿರ್ಣಯೋ ವಾ ಕಥಂ ಹ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಾಣಾಧಿಕ್ಯಂ ಕಥಂ ವಿಭೋ ।
ಏತದಾಚಕ್ಷ್ವ ಮೇ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಕಥಂ ಪ್ರಾಣಾದ್ವಿಭುಃ ಪರಃ ॥ ೨೬ ॥

ಶಂಖ ಉವಾಚ

ಶೃಣು ವ್ಯಾಧ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಯತ್ಪೃಷ್ಟೋ ನಿರ್ಣಯಸ್ತ್ವಯಾ ।
ಪ್ರಾಣಾಧಿಕ್ಯಂ ಸಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಜೀವೈಶ್ಚ ಸಕಲೈರಪಿ ॥ ೨೭ ॥

ಪುರಾ ನಾರಾಯಣೋ ದೇವಃ ಪದ್ಮಸೃಷ್ಟೌ ಸನಾತನಃ ।
ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಕಾನ್ ದೇವಾನಿದಂ ಪ್ರಾಹ ಜನಾರ್ದನಃ ॥ ೨೮ ॥

ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯೇಽಹಂ ಸ್ಥಾಪಯೇಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ವಃ ಪತಿಂ ಪ್ರಭುಮ್ ।
ಯೋ ಯುಷ್ಮಾಸ್ವಧಿಕೋ ದೇವೋ ಯೌವರಾಜ್ಯೇ ಸುರೇಶ್ವರಾಃ ॥ ೨೯ ॥

ತಂ ಸ್ಥಾಪಯತ ಶೀಲಾಢ್ಯಂ ಶೌರ್ಯೌದಾರ್ಯಗುಣಾನ್ವಿತಮ್ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತಾ ವಿಭುನಾ ದೇವಾಃ ಸರ್ವೇ ಶಕ್ರಪುರೋಗಮಾಃ ॥ ೩೦ ॥

ಏವಂ ವಿವದಿರೇಽನ್ಯೋನ್ಯಮಹಂ ಭೂಯಾಮಹಂ ತ್ವಿತಿ ।
ಸರ್ವೇ ವಿವದಮಾನಾಶ್ಚ ಸೂರ್ಯಂ ಕಿಂಚಿತ್ ಪರಂ ವಿದುಃ ॥ ೩೧ ॥

ಶಕ್ರಂ ಕೇಚಿತ್ ಪರಂ ಕಾಮಂ ಕೇಚಿತ್ ತೂಷ್ಣೀಂ ತು ತಸ್ಥಿರೇ ।
ತೇ ನಿರ್ಣಯಮಪಶ್ಯಂತಃ ಪ್ರಷ್ಟುಂ ನಾರಾಯಣಂ ಯಯುಃ ॥ ೩೨ ॥

ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಪುನಃ ಪ್ರಾಹುಃ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಾಂಜಲಯೋಽಮರಾಃ ।
ವಿಚಾರಿತಂ ಮಹಾವಿಷ್ಣೋ ಸರ್ವೈರಸ್ಮಾಭಿರಂಜಸಾ ॥ ೩೩ ॥

ಅಸ್ಮಾಸು ದೇವಮಧಿಕಂ ನೈವ ವಿದ್ಮಃ ಕಥಂಚನ ।
ತ್ವಮೇವ ನಿರ್ಣಯಂ ಬ್ರೂಹಿ ದೇವಾಃ ಸಂಶಯಿನಃ ಖಲು ॥ ೩೪ ॥

ಇತಿ ಪೃಷ್ಟೋಽಮರೈಃ ಸರ್ವೈಃ ಪ್ರಹಸನ್ನಿದಮಬ್ರವೀತ್ ।
ದೇಹಾದಸ್ಮಾಚ್ಚ ವೈರಾಜಾದ್ಯಸ್ಮಿನ್ ನಿಷ್ಕ್ರಾಮತಿ ಹ್ಯಯಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಪತಿಷ್ಯತಿ ಪ್ರವಿಷ್ಟೇ ತು ಯಸ್ಮಿನ್ ವೈ ಹ್ಯುತ್ಥಿತೋ ಭವೇತ್ ।
ಸ ದೇವೋ ಹ್ಯಧಿಕೋ ನೂನಂ ನಾಪರಸ್ತು ಕಥಂಚನ ॥ ೩೬ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಾಸ್ತೇ ತತಃ ಸರ್ವೇ ತಥಾಽಸ್ತ್ವಿತಿ ವಚೋಽಬ್ರುವನ್ ।
ನಿಶ್ಚಕ್ರಾಮ ಜಯಂತಾಹ್ವಃ ಪಾದಾತ್ ಪೂರ್ವಂ ಸುರೇಶ್ವರಃ ॥ ೩೭ ॥

ತದಾ ಪಂಗುಮಮುಂ ಪ್ರಾಹುರ್ನ ದೇಹಃ ಪತಿತಸ್ತದಾ ।
ಶೃಣ್ವನ್ ಪಿಬನ್ ವದನ್ ಜಿಘ್ರನ್ ಪಶ್ಯನ್ನಾಸ್ತೇ ಚಲನ್ನಪಿ ॥ ೩೮ ॥

ಪಶ್ಚಾದ್ಗುಹ್ಯಾದ್ವಿನಿಷ್ಕ್ರಾಂತೋ ದಕ್ಷೋನಾಮ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ।
ತದಾ ಷಂಢಮಮುಂ ಪ್ರಾಹುರ್ನ ದೇಹಃ ಪತಿತಸ್ತದಾ ॥ ೩೯ ॥

ಶೃಣ್ವನ್ ಪಿಬನ್ ವದನ್ ಜಿಘ್ರನ್ ಪಶ್ಯನ್ನಾಸ್ತೇ ಚಲನ್ನಪಿ ।
ಪಶ್ಚಾದ್ಧಸ್ತಾದ್ವಿನಿಷ್ಕ್ರಾಂತ ಇಂದ್ರಃ ಸರ್ವಾಮರೇಶ್ವರಃ ॥ ೪೦ ॥

ಹಸ್ತಹೀನಮಮುಂ ಪ್ರಾಹುರ್ನ ದೇಹಃ ಪತಿತಸ್ತದಾ ।
ಶೃಣ್ವನ್ ಪಿಬನ್ ವದನ್ ಜಿಘ್ರನ್ ಪಶ್ಯನ್ನಾಸ್ತೇ ಚಲನ್ನಪಿ ॥ ೪೧ ॥

ಲೋಚನಾಭ್ಯಾಂ ವಿನಿಷ್ಕ್ರಾಂತಃ ಸೂರ್ಯಸ್ತೇಜಸ್ವಿನಾಂ ವರಃ ।
ತದಾ ಕಾಣಮಮುಂ ಪ್ರಾಹುರ್ನ ದೇಹಃ ಪತಿತಸ್ತದಾ ॥ ೪೨ ॥

ಶೃಣ್ವನ್ ಪಿಬನ್ ವದನ್ ಜಿಘ್ರನ್ ಪಶ್ಯನ್ನಾಸ್ತೇ ಚಲನ್ನಪಿ ।
ಘ್ರಾಣಾತ್ ಪಶ್ಚಾದ್ವಿನಿಷ್ಕ್ರಾಂತೌ ನಾಸತ್ಯೌ ವಿಶ್ವಭೇಷಜೌ ।

ಅಜಿಘ್ರಾಣಮಮುಂ ಪ್ರಾಹುರ್ನ ದೇಹಃ ಪತಿತಸ್ತದಾ ॥ ೪೩ ॥
ಶೃಣ್ವನ್ ಪಿಬನ್ ವದನ್ನೈವ ಜಿಘ್ರನ್ನಾಸ್ತೇ ಚಲನ್ನಪಿ ।

ಶ್ರೋತ್ರಾದ್ದಿಶೋ ವಿನಿಷ್ಕ್ರಾಂತಾ ನ ದೇಹಃ ಪತಿತಸ್ತದಾ ।
ತದಾಽಮುಂ ಬಹಿರಂ ಪ್ರಾದುರ್ಮೃತಂ ನೈವ ಕಥಂಚನ ॥ ೪೪ ॥

ಪಿಬನ್ ವದನ್ನಪಿ ತದಾ ಹ್ಯಶೃಣ್ವನ್ ನ ಚಲನ್ನಪಿ ।
ವರುಣೋ ರಸನಾಯಾಸ್ತು ವಿನಿಷ್ಕ್ರಾಂತಸ್ತತಃ ಪರಮ್ ।

ತದಾಽರಸಜ್ಞಮೇವಾಹುರ್ನ ದೇಹಃ ಪತಿತಸ್ತದಾ ॥ ೪೫ ॥
ಜೀವಂಶ್ಚಲನ್ನದನ್ನಾಸ್ತೇ ತಥಾ ಜಾನಂಚ್ಛ್ವಸನ್ನಪಿ ।

ತತೋ ವಾಚೋ ವಿನಿಷ್ಕ್ರಾಂತೋ ವಹ್ನಿರ್ವಾಗೀಶ್ವರೋ ವಿಭುಃ ॥ ೪೬ ॥
ತದಾ ಮೂಕಮಮುಂ ಪ್ರಾಹುರ್ನ ದೇಹಃ ಪತಿತಸ್ತದಾ ।

ಜೀವಂಶ್ಚಲನ್ನದನ್ನಾಸ್ತೇ ತಥಾ ಜಾನಂಚ್ಛ್ವಸನ್ನಪಿ ॥ ೪೭ ॥
ಪಶ್ಚಾದ್ರುದ್ರೋ ವಿನಿಷ್ಕ್ರಾಂತೋ ಮನಸೋ ಬೋಧನಾತ್ಮಕಃ ।

ತದಾ ಜಡಮಮುಂ ಪ್ರಾಹುರ್ನ ದೇಹಃ ಪತಿತಸ್ತದಾ ॥ ೪೮ ॥
ಜೀವಂಶ್ಚಲನ್ನದನ್ನಾಸ್ತೇ ತಥಾ ಜಾನಂಚ್ಛ್ವಸನ್ನಪಿ

ಪಶ್ಚಾತ್ ಪ್ರಾಣೋ ವಿನಿಷ್ಕ್ರಾಂತೋ ಮೃತಮೇನಂ ತದಾ ವಿದುಃ ।
ಪುನರೇವಂ ತದಾ ಪ್ರಾಹುರ್ದೇವಾ ವಿಸ್ಮಿತಮಾನಸಾಃ ॥ ೪೯ ॥

ದೇಹಮುತ್ಥಾಪಯೇದ್ಯಸ್ತು ಪುನರೇವಂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ।
ಸ ಏವ ಹ್ಯಧಿಕೋಽಸ್ಮಾಸು ಯುವರಾಜಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ ೫೦ ॥

ಇತ್ಯೇವಂ ತು ಪ್ರತಿಶ್ರುತ್ಯ ವಿವಿಶುಶ್ಚ ಯಥಾಕ್ರಮಮ್ ।
ಜಯಂತಃ ಪ್ರಾವಿಶತ್ ಪಾದೌ ನೋತ್ತಸ್ಥೌ ತತ್ಕಲೇವರಮ್ ॥ ೫೦ ॥

ಗುಹ್ಯಂ ಚ ಪ್ರಾವಿಶದ್ದಕ್ಷೋ ನೋತ್ತಸ್ಥೌ ತತ್ಕಲೇವರಮ್ ।
ಇಂದ್ರೋ ಹಸ್ತೌ ವಿವೇಶಾಥ ನೋತ್ತಸ್ಥೌ ತತ್ಕಲೇವರಮ್ ॥ ೫೨ ॥

ಚಕ್ಷುಃ ಸೂರ್ಯಃ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋಽಭೂನ್ನೋತ್ತಸ್ಥೌ ತತ್ಕಲೇವರಮ್ ।
ದಿಶಃ ಶ್ರೋತ್ರೇ ಪ್ರವಿವಿಶುರ್ನೋತ್ತಸ್ಥೌ ತತ್ಕಲೇವರಮ್ ॥ ೫೩ ॥

ವರುಣಃ ಪ್ರಾವಿಶಜ್ಜಿಹ್ವಾಂ ನೋತ್ತಸ್ಥೌ ತತ್ಕಲೇವರಮ್ ।
ನಾಸಾಂ ವಿವಿಶತುರ್ದಸ್ರೌ ನೋತ್ತಸ್ಥೌ ತತ್ಕಲೇವರಮ್ ॥ ೫೪ ॥

ವಹ್ನಿಶ್ಚ ಪ್ರಾವಿಶದ್ವಾಚಂ ನೋತ್ತಸ್ಥೌ ತತ್ಕಲೇವರಮ್ ।
ಮನಶ್ಚ ಪ್ರಾವಿಶದ್ರುದ್ರೋ ನೋತ್ತಸ್ಥೌ ತತ್ಕಲೇವರಮ್ ॥ ೫೫ ॥

ಪಶ್ಚಾತ್ ಪ್ರಾಣೋ ವಿವೇಶಾಸೌ ತದೋತ್ತಸ್ಥೌ ಕಲೇವರಮ್ ।
ತದಾ ದೇವಾ ವಿನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಪ್ರಾಣಂ ದೇವಾಧಿಕಂ ವಿಭುಮ್ ॥ ೫೬ ॥

ಬಲೇ ಜ್ಞಾನೇ ಚ ಧೈರ್ಯೇ ಚ ವೈರಾಗ್ಯೇ ಪ್ರಾಣನೇಽಪಿ ಚ ।
ತತೋಽಭಿಷೇಚಯಾಂಚಕ್ರುರ್ಯೌವರಾಜ್ಯೇ ಮಹಾಪ್ರಭುಮ್ ॥ ೫೭ ॥

ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಹೇತುತ್ವಾದುಕ್ಥಮೇಕಂ ತದಾ ಜಗುಃ ।
ತಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಾಣಾತ್ಮಕಂ ವಿಶ್ವಂ ಸರ್ವಂ ಸ್ಥಾವರಜಂಗಮಮ್ ॥ ೫೮ ॥

ಅಂಶೈಃ ಪೂರ್ಣೈರ್ಬಲಾಢ್ಯೈಶ್ಚ ಪೂರ್ಣೋಽಯಂ ಜಗತಾಂ ಪತಿಃ ॥ ೫೯ ॥

ನ ಪ್ರಾಣಹೀನಂ ಜಗದಸ್ತಿ ಕಿಂಚಿತ್
ಪ್ರಾಣೇನ ಹೀನಂ ನ ಚ ವೈ ಸಮೇಧತೇ ।
ನ ಪ್ರಾಣಹೀನಂ ಸ್ಥಿತಮತ್ರ ಕಿಂಚಿತ್
ಪ್ರಾಣೇನ ಹೀನಂ ನ ಚ ಕಿಂಚಿದಸ್ತಿ ।
ತಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಾಣಃ ಸರ್ವಜೀವಾಧಿಕೋಽ-
ಭೂದ್ಬಲಾಧಿಕಃ ಸರ್ವಜೀವಾಂತರಾತ್ಮಾ ॥ ೬೦ ॥

ಪ್ರಾಣಾತ್ ಕೋಽಪಿ ಹ್ಯಧಿಕೋ ವಾ ಸಮೋ ವಾ
ಶಾಸ್ತ್ರೇ ದೃಷ್ಟಃ ಶ್ರುತಪೂರ್ವೋ ನ ಚಾಸ್ತೇ ॥ ೬೧ ॥

ತತ್ತತ್ಕಾರ್ಯಾನುಗಃ ಪ್ರಾಣೋ ಹ್ಯೇಕೋ ದೇವೋ ಹ್ಯನೇಕಧಾ ।
ತಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಾಣಂ ವರಂ ಪ್ರಾಹುಃ ಪ್ರಾಣೋಪಾಸನತತ್ಪರಾಃ ।
ಲೀಲಯೈವ ಜಗತ್ಸ್ರಷ್ಟುಂ ಹಂತುಂ ಪಾಲಯಿತುಂ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೬೨ ॥

ಶೇಷೋಽಹಿಶಿವಶಕ್ರಾದ್ಯಾಶ್ಚೇತನಾಶ್ಚ ಜಡಾ ಅಪಿ ।
ವಾಸುದೇವಾದೃತೇ ಕೋಽಪಿ ನೈನಂ ಪರಿಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ ೬೩ ॥

ಸರ್ವದೇವಾತ್ಮಕಃ ಪ್ರಾಣಃ ಸರ್ವದೇವಮಯೋ ವಿಭುಃ ।
ವಾಸುದೇವಾನುಗೋ ನಿತ್ಯಂ ತಥಾ ವಿಷ್ಣುವಶಸ್ಥಿತಃ ॥ ೬೪ ॥

ವಾಸುದೇವಪ್ರತೀಪಂ ತು ನ ಶೃಣೋತಿ ನ ಪಶ್ಯತಿ ।
ದೇವಾಃ ಪ್ರತೀಪಂ ಕುರ್ವಂತಿ ರುದ್ರೇಂದ್ರಾದ್ಯಾಃ ಸುರೇಶ್ವರಾಃ ॥ ೬೫ ॥

ಪ್ರತೀಪಂ ಕ್ವಾಪಿ ಕುರುತೇ ನ ಪ್ರಾಣಃ ಸರ್ವಗೋಚರಃ ।
ತಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಾಣಂ ಮಹಾವಿಷ್ಣೋರ್ಬಲಮಾಹುರ್ಮನೀಷಿಣಃ ॥ ೬೬ ॥

ಏವಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಮಹಾವಿಷ್ಣೋರ್ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಲಕ್ಷಣಂ ತಥಾ ।
ಪೂರ್ವಬಂಧಾನುಗಂ ಲಿಂಗ ಜೀರ್ಣಾಂ ತ್ವಚಮಿವೋರಗಃ ॥ ೬೭ ॥

ತಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಾಣೋ ಯಾತಿ ನಾರಾಯಣಮನಾವಯಮ್ ।
ವಿಸೃಜ್ಯ ಪರಮಂ ಯಾತಿ ನಾರಾಯಣಮನಾಮಯಮ್ ॥ ೬೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸ್ಕಾಂಧಮಹಾಪುರಾಣೇ ಏಕಾಶೀತಿಸಾಹಸ್ರ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ ದ್ವಿತೀಯೇ ವೈಷ್ಣವಖಂಡೇ ವೈಶಾಖಮಾಸಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೇ ನಾರದಾಂಬರೀಷ ಸಂವಾದೇ ವಾಯುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ (ಅಧ್ಯಾಯ - ೯)

★★★★★

೧೩. ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಧ್ಯಾನಮ್

ಧ್ಯಾಯೇನ್ನಿಷಣ್ಣಮಜಮಚ್ಯುತನಾಭಿಪದ್ಮೇ
ಪ್ರೋದ್ಯದ್ದಿವಾಕರಸಮೂಹನಿಕಾಶಮಗ್ರ್ಯಮ್ ।
ಮಾತೃಪ್ರಕಾರಕರಮುತ್ತಮಕಾಂತಿಮದ್ಭಿ-
ರ್ವಕ್ತ್ರೈಃ ಸೃಜಂತಮಖಿಲೈಃ ಪರಮಾರ್ಥವಿದ್ಯಾಃ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯಕೃತತಂತ್ರಸಾರಸಂಗ್ರಹಸ್ಥ(೪/೬೬)ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಧ್ಯಾನಮ್ ॥

★★★★★

೧೪. ಶ್ರೀಚತುರ್ಮುಖಧ್ಯಾನಮ್

ಪದ್ಮಂ ಕಮಂಡಲುಂ ಹಸ್ತೇ ದಧಾನಂ ಕಮಲಾಸನಮ್ ।
ಚತುರ್ಮುಖಂ ಪದ್ಮಸಂಸ್ಥಂ ಧ್ಯಾಯೇಲ್ಲೋಕಾಧಿಪಂ ಸದಾ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಚತುರ್ಮುಖಧ್ಯಾನಮ್ ॥

★★★★★

೧೫. ಶ್ರೀಚತುರ್ಮುಖಬ್ರಹ್ಮಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಜಗತ್ಸ್ರಷ್ಟ್ರೇ ಹರೇರ್ದ್ರಷ್ಟ್ರೇ ಸದಾ ಪೋಷ್ಟ್ರೇ ದಿವೌಕಸಾಮ್ ।
ಮಖೈರ್ಯಷ್ಟ್ರೇ ಶ್ರುತೇರ್ಘೋಷ್ಟ್ರೇ ಮಮಾದೇಷ್ಟ್ರೇ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೧ ॥
ಹರಿಪುತ್ರ ಪದ್ಮದಲನೇತ್ರ ವಿತ್ರಸತ್ಸುರಮಿತ್ರ ದೈತ್ಯಕುಲಜೈತ್ರ ನಿತ್ಯದಾ ।
ಸುಪವಿತ್ರಗಾತ್ರ ಸುಚರಿತ್ರ ಚಿತ್ರಧಾ ಕೃತಸತ್ರ ತೇಽತ್ರ ಭವತೇ ನಮೋ ನಮಃ॥ ೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಶ್ರೀಚರಣವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಚತುರ್ಮುಖಬ್ರಹ್ಮಸ್ತೋತ್ರಮ್
(ಸರಸಭಾರತೀವಿಲಾಸೇ ೨/೧೫,೧೬) ॥

★★★★★

೧೬. ಶ್ರೀಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಧ್ಯಾನಮ್ - ೧

ಉದ್ಯದ್ರವಿಪ್ರಕರಸನ್ನಿಭಮಚ್ಯುತಾಂಕೇ
ಸ್ವಾಸೀನಮಸ್ಯ ನುತಿನಿತ್ಯವಚಃಪ್ರವೃತ್ತಿಮ್ ।
ಧ್ಯಾಯೇದ್ಗದಾಭಯಕರಂ ಸುಕೃತಾಂಜಲಿಂ ತಂ
ಪ್ರಾಣಂ ಯಥೇಷ್ಟತನುಮುನ್ನತಕರ್ಮಶಕ್ತಿಮ್ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯಕೃತತಂತ್ರಸಾರಸಂಗ್ರಹಸ್ಥ(೪/೬೯)-
ಶ್ರೀಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಧ್ಯಾನಮ್ ॥

★★★★★

೧೭. ಶ್ರೀಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಧ್ಯಾನಮ್ - ೨

ಸಹಸ್ರಸೂರ್ಯೇಂದುಸಮಾನಕಾಂತಿಂ
ಸರೋಜನೇತ್ರಂ ಮುಖಚಂದ್ರಬಿಂಬಮ್ ।
ಸ್ಫುರತ್ಕಿರೀಟಂ ಮಣಿಕುಂಡಲೋಜ್ಜ್ವಲಂ
ಶೀರ್ಷಂ ಸದಾ ಶ್ರೀಪತಯೇ ನಮಂತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಉದ್ಯಮ್ಯ ದೋರ್ಭ್ಯಾಮಭಯಪ್ರದಂ ತಂ
ಗದಾಯುಧಂ ಸ್ವರ್ಣಮಯಂ ದಧಾನಮ್ ।
ವಾಣ್ಯಾದಿದೇವೈರತಿಭಕ್ತಿಯುಕ್ತೈಃ
ಸಂಸೇವ್ಯಮಾನಂ ಹ್ಯರವಿಂದಪಾದಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸಹಸ್ರವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರತಿಭಾಸಮಾನಂ
ದಿವ್ಯಾಯುಧಂ ಪೂರ್ಣಗುಣಂ ನಿಷಣ್ಣಮ್ ।
ಜಾಜ್ವಲ್ಯಮಾನೇ ಮಣಿವಜ್ರಪೀಠೇ
ಜಗತ್ಪ್ರಭುಂ ಸರ್ವನಿಯಾಮಕಂ ಪ್ರಭುಮ್ ॥ ೩ ॥

ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಪೂರ್ಣಶುಭಲಕ್ಷಣಸಾಂದ್ರದೇಹಂ
ಕೌಶೇಯಯುಗ್ಮಮತಿಸೂಕ್ಷ್ಮತರಂ ದಧಾನಮ್ ।
ಸಂಪೂರ್ಣಸಜ್ಜ್ಞಾನಸುಖಂ ಚ ನಿತ್ಯಂ
ಧ್ಯೇಯಂ ಸದಾ ಭಾರತೀಶಂ ಗುರುಂ ಮೇ ॥ ೪ ॥

ಪ್ರಾಣದೇವಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯೇಣ ನಾರದೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಇದಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಕೃತಂ ಪುಣ್ಯಂ ಯಃ ಪಠೇದ್ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕಮ್ ।
ಪ್ರಾಣಪ್ರಸಾದಾದ್ವೈರಾಗ್ಯಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನಾದಿಕಂ ಲಭೇತ್ ॥ ೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣತಂತ್ರೇ ಶ್ರೀಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಧ್ಯಾನಮ್ ॥

*****

೧೮. ಶ್ರೀಪ್ರಾಣನಾಮಾವಲಿಃ

ಪ್ರಾಣಃ ಸೂತ್ರಂ ಮಹಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಚಿತ್ತಂ ವಾಯುರ್ಬಲಂ ಧೃತಿಃ ।
ಸ್ಥಿತಿರ್ಯೋಗಶ್ಚ ವೈರಾಗ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಜ್ಞಾ ಸ್ಮೃತಿಃ ಸುಖಮ್ ॥ ೧ ॥

ಮೇಧಾ ಮುಕ್ತಿರ್ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಿರಾದಿಗೋಪ್ತೋ ಮಹಾಪ್ರಭುಃ ।
ಋಜುಃ ಸಮಾನೋ ವಿಜ್ಞಾತಾ ಮಹಾಧ್ಯಾತಾ ಮಹಾಗುರುಃ ॥ ೨ ॥

ಹನೂಮಾನ್ ಭೀಮ ಆನಂದ ಇತ್ಯಾದಿಬಹುರೂಪಿಣಃ ।
ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಾ ಯೇಽತೀತಾ ಯೇ ಭಾವ್ಯಾ ಯಶ್ಚ ವರ್ತತೇ ।
ಸರ್ವೇ ವಿಷ್ಣುವಶಾ ನಿತ್ಯಂ ವಿಮುಕ್ತೇರಪ್ಯನಂತರಮ್ ॥ ೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯಕೃತಬೃಹದಾರಣ್ಯಭಾಷ್ಯೋದ್ಧೃತಪೈಂಗಿಶ್ರುತೌ ಶ್ರೀಪ್ರಾಣನಾಮಾವಲಿಃ ॥

★★★★★

೧೯. ಶ್ರೀವಾಯುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್

ಬ್ರಹ್ಮಾऽಧಿಕಶ್ಚ ದೇವೇಭ್ಯಃ ಶೇಷಾದ್ರುದ್ರಾದಪೀರಿತಃ ।
ಪ್ರಿಯಶ್ಚ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸರ್ವೇಭ್ಯ ಇತಿ ಭೀಮನಿದರ್ಶನಾತ್ ॥ ೧ ॥

ಭೂಭಾರಹಾರಿಣೋ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರಧಾನಾಂಗಂ ಹಿ ಮಾರುತಿಃ ।
ಮಾಗಧಾದಿವಧಾದೇವ ದುರ್ಯೋಧನವಧಾದಪಿ ॥ ೨ ॥

ಭಕ್ತಿರ್ಜ್ಞಾನಂ ಸವೈರಾಗ್ಯಂ ಪ್ರಜ್ಞಾ ಮೇಧಾ ಧೃತಿಃ ಸ್ಥಿತಿಃ ।
ಯೋಗಃ ಪ್ರಾಣೋ ಬಲಂ ಚೈವ ವೃಕೋದರ ಇತಿ ಸ್ಮೃತಃ ॥ ೩ ॥

ಏತದ್ದಶಾತ್ಮಕೋ ವಾಯುಸ್ತಸ್ಮಾದ್ಭೀಮಸ್ತದಾತ್ಮಕಃ ।
ಸರ್ವವಿದ್ಯಾ ದ್ರೌಪದೀ ತು ಯಸ್ಮಾತ್ ಸೈವ ಸರಸ್ವತೀ ॥ ೪ ॥

ವಾಯುರ್ಹಿ ಬ್ರಹ್ಮತಾಮೇತಿ ತಸ್ಮಾದ್ಬ್ರಹ್ಮೈವ ಸ ಸ್ಮೃತಃ ।
ನ ಬ್ರಹ್ಮಸದೃಶಃ ಕಶ್ಚಿಚ್ಛಿವಾದಿಷು ಕಥಂಚನ ॥ ೫ ॥

ಜ್ಞಾನೇ ವಿರಾಗೇ ಹರಿಭಕ್ತಿಭಾವೇ
ಧೃತಿಸ್ಥಿತಿಪ್ರಾಣಬಲೇಷು ಯೋಗೇ ।
ಬುದ್ಧೌ ಚ ನಾನ್ಯೋ ಹನುಮತ್ಸಮಾನಃ
ಪುಮಾನ್ ಕದಾಚಿತ್ ಕ್ವ ಚ ಕಶ್ಚನೈವ ॥ ೬ ॥

ಅಶ್ವಮೇಧಃ ಕ್ರತುಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಜ್ಯೋತಿಃಶ್ರೇಷ್ಠೋ ದಿವಾಕರಃ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ದ್ವಿಪದಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ದೇವಶ್ರೇಷ್ಠಸ್ತು ಮಾರುತಃ ॥ ೭ ॥

ಬಲಮಿಂದ್ರಸ್ಯ ಗಿರಿಶೋ ಗಿರಿಶಸ್ಯ ಬಲಂ ಮರುತ್ ।
ಬಲಂ ತಸ್ಯ ಹರಿಃ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನ ಹರೇರ್ಬಲಮನ್ಯತಃ ॥ ೮ ॥

ವಾಯುರ್ಭೀಮೋ ಭೀಮನಾದೋ ಮಹೌಜಾಃ
ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಪ್ರಾಣಭೂತಃ
ಅನಾವೃತ್ತಿರ್ದೇಹಿನಾಂ ದೇಹಪಾತೇ
ತಸ್ಮಾದ್ವಾಯುರ್ದೇವದೇವೋ ವಿಶಿಷ್ಟಃ ॥ ೯ ॥

ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನೇ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತೌ ಧೈರ್ಯೇ ಸ್ಥೈರ್ಯೇ ಪರಾಕ್ರಮೇ ।
ವೇಗೇ ಚ ಲಾಘವೇ ಚೈವ ಪ್ರಲಾಪಸ್ಯ ಚ ವರ್ಜನೇ ॥ ೧೦ ॥

ಭೀಮಸೇನಸಮೋ ನಾಸ್ತಿ ಸೇನಯೋರುಭಯೋರಪಿ ।
ಪಾಂಡಿತ್ಯೇ ಚ ಪಟುತ್ವೇ ಚ ಶೂರತ್ವೇಽಪಿ ಬಲೇಽಪಿ ಚ ॥ ೧೧ ॥

ತಥಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರೇಣಾಪಿ ಭೀಮಂ ಪ್ರತಿ ಸಮೀರಿತಮ್ ।
ಧರ್ಮಶ್ಚಾರ್ಥಶ್ಚ ಕಾಮಶ್ಚ ಮೋಕ್ಷಶ್ಚೈವ ಯಶೋ ಧ್ರುವಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ತ್ವಯ್ಯಾತತಮಿದಂ ಸರ್ವಂ ಸರ್ವಲೋಕಸ್ಯ ಭಾರತ ।
ವಿರಾಟಪರ್ವಗಂ ಚಾಪಿ ವಚೋ ದುರ್ಯೋಧನಸ್ಯ ಹಿ ॥ ೧೩ ॥

ವೀರಾಣಾಂ ಶಾಸ್ತ್ರವಿದುಷಾಂ ಕೃತೀನಾಂ ತತ್ತ್ವನಿರ್ಣಯೇ ।
ಸತ್ತ್ವೇ ಬಾಹುಬಲೇ ಧೈರ್ಯೇ ಪ್ರಾಣೇ ಶಾರೀರಸಂಭವೇ ॥ ೧೪ ॥

ಸಾಂಪ್ರತಂ ಮಾನುಷೇ ಲೋಕೇ ಸದೈತ್ಯನರರಾಕ್ಷಸೇ ।
ಚತ್ವಾರಃ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಃ ಸಂಪೂರ್ಣಬಲಪೌರುಷಾಃ ॥ ೧೫ ॥

ಭೀಮಶ್ಚ ಬಲಭದ್ರಶ್ಚ ಮದ್ರರಾಜಶ್ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಚತುರ್ಥಃ ಕೀಚಕಸ್ತೇಷಾಂ ಪಂಚಮಂ ನಾನುಶುಶ್ರುಮಃ ॥ ೧೬ ॥

ಅನ್ಯೋನ್ಯಾನಂತರಬಲಾಃ ಕ್ರಮಾದೇವ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ।
ವಚನಂ ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ತಥೋದ್ಯೋಗಗತಂ ಪರಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಯತ್ಕಿಂಚಾತ್ಮನಿ ಕಲ್ಯಾಣಂ ಸಂಭಾವಯಸಿ ಪಾಂಡವ ।
ಸಹಸ್ರಗುಣಮಪ್ಯೇತತ್ ತ್ವಯಿ ಸಂಭಾವಯಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಯಾದೃಶೇ ಚ ಕುಲೇ ಜಾತಃ ಸರ್ವರಾಜಾಭಿಪೂಜಿತೇ ।
ಯಾದೃಶಾನಿ ಚ ಕರ್ಮಾಣಿ ಭೀಮ ತ್ವಮಸಿ ತಾದೃಶಃ ॥ ೧೯ ॥

ಅಸ್ಮಿನ್ ಯುದ್ಧೇ ಭೀಮಸೇನ ತ್ವಯಿ ಭಾರಃ ಸಮಾಹಿತಃ ।
ಧೂರರ್ಜುನೇನ ವೋಢವ್ಯಾ ವೋಢವ್ಯ ಇತರೋ ಜನಃ ॥ ೨೦ ॥

ತಥೈವ ದ್ರೌಪದೀವಾಕ್ಯಂ ವಾಸುದೇವಂ ಪ್ರತೀರಿತಮ್ ।
ಅಧಿಜ್ಯಮಪಿ ಯತ್ಕರ್ತುಂ ಶಕ್ಯತೇ ನೈವ ಗಾಂಡಿವಮ್ ।
ಅನ್ಯತ್ರ ಭೀಮಪಾರ್ಥಾಭ್ಯಾಂ ಭವತಶ್ಚ ಜನಾರ್ದನ ॥ ೨೧ ॥

ತಥೈವಾನ್ಯತ್ರ ವಚನಂ ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನೇರಿತಮ್ ।
ದ್ವಾವೇವ ಪುರುಷೌ ಲೋಕೇ ವಾಸುದೇವಾದನಂತರೌ ।
ಭೀಮಸ್ತು ಪ್ರಥಮಸ್ತತ್ರ ದ್ವಿತೀಯೋ ದ್ರೌಣಿರೇವ ಚ ॥ ೨೨ ॥

ಅನಾದಿಕಾಲತಃ ಸರ್ವದೋಷಹೀನಾ ಗುಣಾಧಿಕಾಃ ।
ಸರ್ವಜೀವಗಣೇಭ್ಯೋ ಯೇ ತೇ ಹಿ ವಾಯುತ್ವಮಾಪ್ನುಯುಃ ।
ಋಜವೋ ನಾಮ ಯೇ ದೇವಾ ದೇವಾನಾಮಪಿ ದೇವತಾಃ ॥ ೨೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯಕೃತಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯ-ನಿರ್ಣಯೇ ಶ್ರೀವಾಯುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ (೨/೧೫,೧೬,೧೪೧,೧೪೨,೧೪೯,೧೫೦, ೧೫೬-೧೬೯, ೧೭೬,೧೭೭, ೩೨/೭೭) ॥

★★★★★

೨೦. ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವಾಯುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್

ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಯೋಗ್ಯಾ ಜೀವಾಸ್ತು ಋಜವೋ ನಾಮ ಕೀರ್ತಿತಾಃ ।
ಅನಾದಿಕಾಲತಃ ಸರ್ವದೋಷಹೀನಾ ಗುಣಾಧಿಕಾಃ ॥ ೧ ॥

ಋಜೂನಾಮೇಕ ಏವಾಸ್ತಿ ಪರಮೋತ್ಸಾಹವರ್ಜನಮ್ ।
ಸಗುಣಾಲ್ಪತ್ವಮಾತ್ರತ್ವಾನ್ನರ್ಜುತ್ವೇನ ವಿರುಧ್ಯತೇ ।
ಅಘಶಬ್ದೋದಿತೋಽಪ್ಯೇಷ ಏವಾನ್ಯನ್ನೈವ ತತ್ರ ಹಿ ॥ ೨ ॥

ಸಮಸ್ತಲಕ್ಷಣೈಃ ಪೂರ್ಣಾಃ ಸಮಸ್ತಜಗದೀಶ್ವರಾಃ ।
ಮುಕ್ತಪ್ರಾಯಾಃ ಸದಾ ಸರ್ವೇ ಸಮಾ ದೇಹಾದಿಭಿಸ್ತಥಾ ॥ ೩ ॥

ಸವಿಶೇಷಂ ಜಗತ್ ಸರ್ವಂ ಭೂತಂ ಭವ್ಯಂ ಭವಚ್ಚ ಯತ್ ।
ಆಲೋಚನಾಚ್ಚ ಯಜ್ಜ್ಞಾನೇ ಭಾಸತೇ ಪರಮಾಣುವತ್ ॥ ೪ ॥

ಅಸಾರ್ವತ್ರಿಕಮೀಶೇ ತು ತಥೈವಾನಾದಿನಿತ್ಯಕಮ್ ।
ಕ್ರಮಾತ್ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನಂ ಸ್ಯಾದಾಮುಕ್ತೇಸ್ತು ತತೋಽವ್ಯಯಮ್ ॥ ೫ ॥

ಪಾರೋಕ್ಷ್ಯೇಣ ತು ಪೂರ್ಣಂ ಸ್ಯಾತ್ ತೇಷಾಂ ಜ್ಞಾನಂ ಸದೈವ ಹಿ ।
ವಿಶೇಷೇಣಾಪರೋಕ್ಷ್ಯಾಚ್ಚ ಕ್ರಮಾದ್ವೃದ್ಧಿರುದೀರಿತಾ ।
ಅನಾದಿತೋಽಪ್ಯಾಪರೋಕ್ಷ್ಯಯುಕ್ತಾ ರೂಪೇಷು ಚ ಕ್ವಚಿತ್ ॥ ೬ ॥

ಸರ್ವವೇದಾಧಿಕಜ್ಞಾನಾ ಮಹಾಪ್ರತಿಭಯಾ ಯುತಾಃ ।
ವೇದ್ಯೈಃ ಸಂವಾದಿತಾಮಾತ್ರಂ ತೇಷಾಂ ಜ್ಞಾನೇಽಭಿಧೀಯತೇ ॥ ೭ ॥

ವಾಯುರ್ಹಿ ಸರ್ವಜೀವಾನಾಮಭಿಮಾನೀ ನಿಯಾಮಕಃ ।
ಬಲಮೇಧಾಧೃತಿಸ್ಥೈರ್ಯಧ್ಯಾನವೈರಾಗ್ಯಮಾನವಾನ್ ॥ ೮ ॥

ಸಜ್ಜ್ಞಾನಾನಂದಭಕ್ತ್ಯಾದಿಗುಣಮಾನೀ ಸ ಏಕಲಃ ।
ಆನಂದಾನುಭವಸ್ಯಾಪಿ ವಿಮುಕ್ತೇರಪಿ ಸ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೯ ॥

ಔತ್ಪತ್ತಿಕಗುಣಸ್ಯಾಪಿ ಹ್ಯಭಿಮಾನೀ ಜಗದ್ಗುರುಃ ।
ವೇದಾನಾಂ ಚೈವ ಲೋಕಾನಾಂ ವ್ಯೋಮಕಾಲಾದಿಕಸ್ಯ ಚ ।
ಸರ್ವತತ್ತ್ವಾಭಿಮಾನೀ ಚ ಸರ್ವಪ್ರಾಣಗಣಾಧಿಪಃ ॥ ೧೦ ॥

ಇಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ ಪ್ರವೃತ್ತೌ ತು ಸ್ಥಿತ ಏವ ಕರೋತ್ಯಯಮ್ ।
ತದನ್ಯೇಂದ್ರಿಯದೇವಾಸ್ತು ಕಿಂಚಿಚ್ಚಲನಸಂಯುತಾಃ ॥ ೧೧ ॥

ತಾನ್ಯೇತಾನ್ಯವಶಾನ್ಯೇವ ತಥಾಽಪಿ ಕೃಪಯೈವ ಸಃ ।
ಪೃಥಕ್ ಶಕ್ತೋಽಪಿ ತದ್ದೈಸ್ತು ಸ್ವರೂಪೈಸ್ತದ್ಗಕಾರ್ಯಕೃತ್ ॥ ೧೨ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣೋ ಮಹಾನೇಷೋ ಯೇನ ವ್ಯಾಪ್ತಂ ಚರಾಚರಮ್ ।
ತಸ್ಮಿನ್ನೋತಮಿದಂ ಸರ್ವಂ ಚೇತನಾಚೇತನಾತ್ಮಕಮ್ ।
ಯಥಾ ಸೂತ್ರೇ ಮಣಿಗಣಾ ರಥನಾಭಾವರಾ ಯಥಾ ॥ ೧೩ ॥

ಯತಃ ಸರ್ವಂ ಜಗದ್ವ್ಯಾಪ್ಯ ತಿಷ್ಠತಿ ಪ್ರಾಣ ಏವ ತು ।
ಛಂದಾಂಸಿ ವಾಯೋರ್ಲೋಮಾದಾವಾಶ್ರಿತಾನ್ಯಖಿಲಾನ್ಯಪಿ ॥ ೧೪ ॥

ಸಪ್ತಸ್ಕಂಧಗತೋ ಲೋಕಾನ್ ಯೋ ಬಿಭರ್ತಿ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಸ ಏವ ಕೂರ್ಮರೂಪೇಣ ಬಿಭರ್ತೀದಂ ಜಗತ್ ಸದಾ ॥ ೧೫ ॥

ಭೂತಾನಿ ಮಾತ್ರಾಶ್ಚೇಷ್ಟಾಶ್ಚ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾದಿದಂ ಜಗತ್ ।
ಏಕೋ ಹಿ ಕರ್ತಾ ಸರ್ವಸ್ಯ ರಮಾನಾಥಪ್ರಸಾದತಃ ॥ ೧೬ ॥

ಹಂಸಗೋವತ್ಸರೂಪಾದ್ಯೈಃ ಪ್ರಾಣಾಪಾನಾದಿಕೈಸ್ತಥಾ ।
ಸರ್ವಪ್ರಾಣೇಷು ಸಂಸ್ಥಃ ಸನ್ ಸರ್ವಚೇಷ್ಟಾಪ್ರವರ್ತಕಃ ॥ ೧೭ ॥

ಪದಪ್ರದಶ್ಚ ದೇವಾನಾಂ ತತ್ತಚ್ಛಕ್ತಿಪ್ರದಸ್ತಥಾ ।
ವಾಯುರ್ಹಿ ನಿತ್ಯಸಂಚಾರೀ ಸದಾ ಸರ್ವಪ್ರವೃತ್ತಿಮಾನ್ ॥ ೧೮ ॥

ಸ ಏವ ಜೀವನಕರಃ ಪ್ರಾಣಾಪಾನಾದಿರೂಪಕಃ ।
ತಥಾ ಮೃತ್ಯುಪ್ರದಶ್ಚಾಯಂ ಮುಕ್ತಾನಾಮಪಿ ಜೀವನಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರಾಗ್ನಿಪರ್ಜನ್ಯಪೃಥಿವ್ಯನ್ನಾದಿಷು ಸ್ಥಿತಃ ।
ಅಶ್ವಾದಿಸ್ಥಸ್ತಥಾ ಸರ್ವದೇವಷ್ಯಾದಿಷು ಸಂಸ್ಥಿತಃ ॥ ೨೦ ॥

ಬೃಹತ್ಯುಕ್ಥಾದಿಷು ತಥಾ ನಾನಾರೂಪೈರವಸ್ಥಿತಃ ।
ಪಂಚರೂಪೀ ಸ ಸರ್ವತ್ರ ಸಹ ಪಂಚಾತ್ಮವಿಷ್ಣುನಾ ।
ತಥಾ ಹಂಸಾದಿರೂಪೇಣ ಮೇಘಾದಿಷು ಜಗದ್ಗುರುಃ ॥ ೨೧ ॥

ಅನಂತಾನಂತರೂಪೇಣ ಜಗದ್ಯಮಯತೀಶ್ವರಃ ।
ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನಸುಷುಪ್ತ್ಯಾದಿಸರ್ವಾವಸ್ಥಾನಿಯಾಮಕಃ ॥ ೨೨ ॥

ಯಾನಿ ಯಾನೀಹ ಕರ್ಮಾಣಿ ಜಗತಿ ಸ್ಯೂ ರಮಾಪತೇಃ।
ಪ್ರಾಯಃ ಪ್ರಾಣಾಧಿಪೇ ತಾನಿ ಸಮಸ್ತಾನಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೨೩ ॥

ಸರ್ವತ್ರ ವಿನಿವಿಷ್ಟಃ ಸನ್ ಸರ್ವಭೋಕ್ತಾ ಚತುರ್ಮುಖಃ।
ಭೋಗ್ಯಭೋಕ್ತಾತ್ಮನಾ ಚಾಪಿ ಸ್ವಯಮೇವ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ॥ ೨೪ ॥

ಸರ್ವತ್ರಗಃ ಸರ್ವನಾಮಾ ಸರ್ವವೇದಾದಿಭಿಶ್ಚ ಸಃ।
ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರವಾಚ್ಯಶ್ಚ ತಾವದ್ರೂಪಃ ಪರೋ ವಿಭುಃ ॥ ೨೫ ॥

ವೇದವರ್ಣಪುರಾಣಾದೌ ತತ್ತನ್ನಾಮಾ ಹ್ಯವಸ್ಥಿತಃ।
ಅನಂತಾಮ್ನಾಯವೇದ್ಯೋಽಸೌ ವಿನಾ ವಿಷ್ಣೋ ಪ್ರಸಿದ್ಧತಃ ॥ ೨೬ ॥

ಓಂಕಾರವಾಚ್ಯಃ ಪ್ರಾಣೋಽಸೌ ವೇದಾನುಕ್ತಗುಣಸ್ತಥಾ।
ನಿತ್ಯಪೂರ್ಣಗುಣತ್ವಾಚ್ಚ ಹರೇಃ ಪ್ರಿಯತಮತ್ವತಃ ॥ ೨೭ ॥

ಅಶಕ್ಯಾಪ್ರಾಪ್ಯರಾಹಿತ್ಯಾದಧ್ಯರ್ಧಃ ಸಮುದಾಹೃತಃ।
ತಸ್ಮಾದಖಂಡಶಕ್ತಿಃ ಸ ನಿಃಸೀಮಗುಣಬೃಂಹಿತಃ ॥ ೨೮ ॥

ಅನಂತಾನ್ಯಸ್ಯ ರೂಪಾಣಿ ತ್ರಿಕೋಟೀನಿ ವಿಶೇಷತಃ।
ಪ್ರಾಣಾದಿದಶರೂಪೋಽಸೌ ಸೋಽಧ್ಯಾತ್ಮಾದಿಗತಃ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೨೯ ॥

ಹನುಮಾನ್ ಭೀಮಸೇನಶ್ಚ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಾರ್ಯ ಇತ್ಯಪಿ।
ಶ್ರುತಾನಿ ತ್ರೀಣಿ ರೂಪಾಣಿ ಮೂಲರೂಪಸಮಾನಿ ಚ ॥ ೩೦ ॥

ಕದಾಚಿದವತಾರೇಷು ಹ್ಯಾಪರೋಕ್ಷ್ಯೋಽಜ್ಞಿತಿಃ ಕ್ವಚಿತ್।
ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ನಾವತಾರೋಽಸ್ತಿ ವಿಶೇಷಾದರ್ಶನಂ ಕ್ವಚಿತ್।
ಮುಕ್ತಸ್ತು ಸರ್ವದಾ ಪಶ್ಯೇತ್ ಸರ್ವಗತ್ವೇನ ಚಾಪಿ ತು ॥ ೩೧ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾ ನಿರಭಿಮಾನತ್ವಾಚ್ಛರೀರ್ಯಪ್ಯಶರೀರವಾನ್।
ವೃದ್ಧಿಹ್ರಾಸೌ ನ ಯಸ್ಮಾತ್ ತದ್ದೇಹಸ್ಯಾನ್ನಾದಿನಾ ಯತಃ ॥ ೩೨ ॥

ಅತಿರೋಹಿತವಿಜ್ಞಾನಾದ್ವಾಯುರಪ್ಯಮೃತಃ ಸ್ಮೃತಃ।
ಏವಂ ಪ್ರಲಯಕಾಲೇಽಪಿ ಪ್ರತಿಭಾತಪರಾವರಃ ॥ ೩೩ ॥

ಹರಿಭಕ್ತ್ಯೈಕಸಂತೃಪ್ತೋ ಮೋಕ್ಷಾದೀಚ್ಛಾವಿವರ್ಜಿತಃ।
ಅಚ್ಛಿನ್ನಭಗವದ್ಧರ್ಮಾ ಕಾಮ್ಯಕರ್ಮವಿವರ್ಜಿತಃ ॥ ೩೪ ॥

ಸರ್ವಜ್ಞಾನೋಪದೇಷ್ಟಾ ಚ ಮೋಕ್ಷದಾತಾಽಖಿಲಸ್ಯ ಚ।
ಸಮಸ್ತಗುಣಭೋಕ್ತೃತ್ವಾತ್ ಪೂರ್ಣಾನಂದತರಃ ಸ್ಮೃತಃ ॥ ೩೫ ॥

ಸುಪರ್ಣಶೇಷಶಕ್ರಾದಿದೇವೇಭ್ಯೋऽಭ್ಯಧಿಕಾ ಗುಣಾಃ ।
ಸುಪರ್ಣಾದಿಭಿರಜ್ಞಾತಾಸ್ತದಭೀಮಾನವರ್ಜಿತಾಃ ॥ ೩೬ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ತು ಪುನಃ ಸಂತಿ ತೇಷಾಂ ಕರ್ತಾ ಜನಾರ್ದನಃ ।
ತಸ್ಮಾತ್ ಸರ್ವಾಧಿಕೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಗುಣೈಃ ಸರ್ವೈರ್ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೩೭ ॥

ವಾಯುರ್ಹಿ ಬ್ರಹ್ಮತಾಮೇತಿ ತಸ್ಮಾದ್ಬ್ರಹ್ಮೈವ ಸ ಸ್ಮೃತಃ ।
ಪ್ರಾಯೇಣೈವಂ ಹಿ ವಿಜ್ಞೇಯಾ ಭಾರತೀ ತತ್ಪ್ರಸಾದತಃ ॥ ೩೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀತಾಮ್ರಪರ್ಣಿಆನಂದತೀರ್ಥಾಚಾರ್ಯಕೃತಸತ್ತತ್ತ್ವರತ್ನಮಾಲಾಯಾಂ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವಾಯುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ ॥

★★★★★

೨೧. ಮರುತ್ಪ್ರಿಯವಿಲಾಸಃ -೧ (ಸರಸಭಾರತೀವಿಲಾಸೇ)

ಅಸುರೇಭ್ಯಃ ಪರಾಭೂತಾಃ ಪುರಾ ದೇವಾ ಸಹೇಶ್ವರಾಃ ।
ಜೇತುಕಾಮಾಃ ಪುನರ್ದೈತ್ಯಾನ್ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪರಮಯಾ ಯುತಾಃ ॥ ೧ ॥

ಉಪಾಸಾಂಚಕ್ರಿರೇ ವಿಷ್ಣುಂ ಜಿಷ್ಣುಂ ತ್ರಿಭುವನೇಶ್ವರಮ್ ।
ಘ್ರಾಣಾಭಿಮಾನ್ಯಶ್ವಿನೋಶ್ಚ ತಥಾ ವಾಗಭಿಮಾನಿನಃ ॥ ೨ ॥

ಅಗ್ನೇರ್ಹೃದಿ ತಥಾ ಚಕ್ಷುರ್ಮಾನಿನಃ ಸವಿತುರ್ಹೃದಿ ।
ಶ್ರೋತ್ರಾಭಿಮಾನಿಚಂದ್ರಸ್ಯ ಮನೋಮಾನಿಶಿವಸ್ಯ ಚ ॥ ೩ ॥

ಉಚ್ಚತ್ವಾದುದಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ಗೀತೋऽಸೌ ಗೀತನಾಮಕಃ ।
ತೃತೀಯೋऽತಿಶಯೇ ಯಸ್ಮಾತ್ ತಸ್ಮಾದತಿಶಯೇನ ಯಃ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರುತಿಭಿಃ ಸ್ಮೃತಿಭಿಶ್ಚೈವ ಗೀತೋऽಸೌ ಗೀಥನಾಮಕಃ ।
ಅಥವೋಚ್ಚೈರ್ಗೀಯಮಾನಃ ಸರ್ವಾಧಾರೋ ಯತೋ ಹರಿಃ ॥ ೫ ॥

ತತೋऽಪ್ಯುದ್ಗೀಥನಾಮಾऽಸೌ ಭವೇತ್ ಪಾಣಿನಿಶಿಕ್ಷಯಾ ।
ಯೋऽಸೌ ಗತಿನಿವೃತ್ಯಾಖ್ಯೇऽರ್ಥೇ ಷ್ಠಾಧಾತುಮಚೀಕ್ಲೃಪತ್ ॥ ೬ ॥

ಕಪ್ರತ್ಯಯಬಲಾದಾಕಾರಸ್ಯ ಲೋಪೇ ಕೃತೇ ಸತಿ ।
ಠಕಾರಸ್ಯ ಥಕಾರೇ ಚ ಸ್ಥತ್ವಂ ಧಾತೋರ್ಭವೇತ್ ಕಿಲ ॥ ೭ ॥

ನಿರುಕ್ತತ್ವಾತ್ ಸಕಾರಸ್ಯ ನಾಶೇ ಥತ್ವಂ ಚ ವಿಂದತಿ ।
ಶ್ವೋ ನ ತಿಷ್ಠತಿ ಯೋ ವೃಕ್ಷಃ ಸೋऽಶ್ವತ್ಥಃ ಕಥಮನ್ಯಥಾ ॥ ೮ ॥

ಏವಂ ಚ ಯಸ್ಮಿನ್ ಸರ್ವಂ ಚ ತಿಷ್ಠತ್ಯೇಷ ಥನಾಮವಾನ್ ।
ಸ್ಥಿರತ್ವಾದ್ವಾ ಯಶಬ್ದೇನ ಪ್ರೋಚ್ಯತೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ॥ ೯ ॥

ಇತ್ಥಮುದ್ಗೀಥನಾಮ್ನಾ ಯಃ ಪ್ರೋಕ್ತಃ ಸರ್ವೋತ್ತಮೋ ಹರಿಃ ।
ತಂ ವಾಸುದೇವಂ ದೇವಾಸ್ತು ಪ್ರತೀಕೇಷ್ವೇಷು ಪಂಚಸು ॥ ೧೦ ॥

ಸನ್ನಿಧಾಪ್ಯಾರ್ಚಯಾಂಚಕ್ರುಸ್ತದಾ ದೈತ್ಯಾಶ್ಚ ಪಾಪ್ಮನಾ ।
ಅದೂಷಯನ್ ಪ್ರತೀಕಾಂಸ್ತಾನ್ ಪೂಜಾವಿಚ್ಛೇದಕಾರಿಣಃ ॥ ೧೧ ॥

ಅಶುದ್ಧಪ್ರತಿಮಾಂ ಯಸ್ಮಾತ್ ಪೂಜಾನರ್ಹಾಂ ವಿದುರ್ಬುಧಾಃ ।
ಶುನಾ ಸ್ಪೃಷ್ಟಸ್ತ್ವೇಷ್ಟದೇವಪ್ರತಿಮಾ ಯನ್ನ ಪೂಜ್ಯತೇ ॥ ೧೨ ॥

ಅಸುರೈಃ ಪಾಪ್ಮನಾ ವಿದ್ಧಾಸ್ತದಶುದ್ಧಾಃ ಸುರಾ ಇಮೇ ।
ಪೂಜಾರ್ಹಾ ನಾಭವನ್ ವಿಷ್ಣೋಃ ಶುದ್ಧಾಚ್ಛುದ್ಧತರಸ್ಯ ಹಿ ॥ ೧೩ ॥

ಅದ್ಯಾಪ್ಯಶುದ್ಧತೈತೇಷು ಪ್ರಸಿದ್ಧಾ ಸರ್ವದೇಹಿನಾಮ್ ।
ಅತ ಏವಾಶುಭೇ ಚಾಪಿ ಶುಭೇ ಚ ಕರಣಾನಿ ತೇ ॥ ೧೪ ॥

ಪ್ರವರ್ತಯಂತಿ ಸರ್ವತ್ರ ಸ್ವಾಧೀನಾನಿ ಪದೇ ಪದೇ ।
ಯತಃ ಸೌರಭದುರ್ಗಂಧಜ್ಞಾನಂ ಘ್ರಾಣೇನ ಜಾಯತೇ ॥ ೧೫ ॥

ಸತ್ಯಾನೃತೇ ವದೇದ್ವಾಚಾ ದೃಶ್ಯಾದೃಶ್ಯೇ ಚ ಚಕ್ಷುಷಾ ।
ಪಶ್ಯೇಚ್ಛ್ರೋತ್ರೇಣ ಚ ಶ್ರಾವ್ಯಮಶ್ರಾವ್ಯಂ ಚ ಶೃಣೋತಿ ಯತ್ ॥ ೧೬ ॥

ಯೋಗ್ಯಾಯೋಗ್ಯೇ ಸ್ನಾನಮದ್ಯಪಾನೇ ಯನ್ಮನಸಾ ಜನಃ ।
ಸಂಕಲ್ಪಯತಿ ತತ್ ಪಾಪವಿದ್ಧಾಃ ಸಿದ್ಧಾಃ ಸುರಾ ಇಮೇ ॥ ೧೭ ॥

ದೋಷಾನೇತಾನ್ ಸದೃಷ್ಟಾಂತಾನ್ ಸ್ಪಷ್ಟೀಚಕ್ರೇ ಯತಃ ಶ್ರುತಿಃ ।
ತತಃ ಪೂಜಾನರ್ಹತೈಷಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸಮ್ಮತಾಽಭವತ್ ॥ ೧೮ ॥

ಅನವದ್ಯಾ ಯಸ್ಯ ವಧೂಃ ಸ್ವಯಂ ಚಾವದ್ಯವರ್ಜಿತಃ ।
ಸೋಽಶುದ್ಧಪ್ರತಿಮಾಮಧ್ಯೇ ಕಥಂ ಸಂಪೂಜ್ಯತೇ ವಿಭುಃ ॥ ೧೯ ॥

ಏಷು ಸ್ಥಾನೇಷು ಪೂಜಾಯಾಂ ವಿಚ್ಛಿನ್ನಾಯಾಂ ಪುನಃ ಸುರಾಃ ।
ಆಲೋಚ್ಯ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಖ್ಯಪ್ರತಿಮಾಯಾಂ ಜಗದ್ಗುರುಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಆರಾಧಯನ್ ಕಿಲ ಹರಿಂ ತತ್ರ ಗತ್ವಾಸುರಾಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಚೂರ್ಣೀಬಭೂವುಃ ಸರ್ವೇ ಚ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣೋಗ್ರತೇಜಸಾ ॥ ೨೧ ॥

ಯಥಾಽಽಖಣಾಶ್ಮಸಂಯೋಗೇ ಮೃತ್ಪಿಂಡಃ ಸ್ವಯಮೇವ ಹಿ ।
ಚೂರ್ಣೀಭವೇತ್ ತಥಾ ಸರ್ವೇ ನಾಶಮೀಯುರ್ದಿತೇಃ ಸುತಾಃ ॥ ೨೨ ॥

ಸರ್ವಥಾ ಖನನಾಯೋಗ್ಯೋ ಯೋಽಶ್ಮಾ ದೃಢತರೋ ಭುವಿ ।
ತಮಾಹುರಾಖಣಾಶ್ಮಾನಂ ಶಬ್ದತತ್ತ್ವವಿದೋ ಜನಾಃ ॥ ೨೩ ॥

ಯದ್ವೈಕ್ಯಂ ನಣಯೋಃ ಪ್ರಾಹುಸ್ತಸ್ಮಾದಾಹುಃ ಖನಂ ಖಣಮ್ ।
ಏವಂ ಚ ಖನನೇ ಯೋಗ್ಯಃ ಖಣ ಇತ್ಯುಚ್ಯತೇ ಬುಧೈಃ ॥ ೨೪ ॥

ಅಖಣಸ್ತದಯೋಗ್ಯೋಽಭೂದಾಸಮ್ಯಕ್ ಖನನೇ ತು ಯಃ ।
ಅಯೋಗ್ಯಸ್ತಂ ದೃಢಾಶ್ಮಾನಮಾಖಣಂ ಕೋವಿದಾ ವಿದುಃ ॥ ೨೫ ॥

ಇತಿ ಛಂದೋಗಾಯಕಾನಾಂ ಮಹೋಪನಿಷದೇವ ಹಿ ।
ಯದ್ವಾಯೋರಿತರೇ ದೇವಾಃ ಪೂರ್ವದೇವೈರ್ವಶೀಕೃತಾಃ ॥ ೨೬ ॥

ತಚ್ಛುಕ್ಲತಾ ಕಥಂ ತೇಷಾಂ ದೋಷಾವಿಷ್ಟಧಿಯಾಂ ವದ ।
ಅವಮಂ ದೇವಮಾರಭ್ಯ ಕ್ರಮೇಣೈವೋತ್ತರೋತ್ತರಾನ್ ॥ ೨೭ ॥

ದೇವಾನ್ ಪ್ರದರ್ಶ್ಯೋಪನಿಷತ್ ಪೂರ್ವದೇವವಶೀಕೃತಾನ್ ।
ಅಂತೇಽಂತರಾಯರಹಿತಂ ಪ್ರಾಣಂ ಚಕ್ರೇ ಗುಣಾಧಿಕಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಅಸುರಾವೇಶರಹಿತವಾಯೋರೇವ ಹಿ ಶುಕ್ಲತಾ ।
ಉಚಿತಾಽತೋ ಮುಖ್ಯವಾಯುರಾಖಣಾಶ್ಮಸಮಃ ಕಿಲ ॥ ೨೯ ॥

ಯನ್ಮುಖ್ಯವಾಯುಪ್ರತಿಮಾಪೂಜಾವಿಚ್ಛೇದಕಾಸುರಾನ್ ।
ಚೂರ್ಣೀಕರೋತಿ ತೇನಾಸಾವವಿಚ್ಛಿನ್ನಾರ್ಹಣೋಚಿತಾ ॥ ೩೦ ॥

ಇತಿ ಮತ್ವಾ ತತ್ತ್ವವಿದೋ ಮಧ್ವಸ್ಯ ಸ್ವೋಪಕಾರಿಣಃ ।
ವಾಯೋಸ್ತೃತೀಯರೂಪಸ್ಯ ಹೃದ್ಯರ್ಚಾಂ ಕುರ್ವತೇ ಹರೇಃ ॥ ೩೧ ॥

ವಾಯುರೇವ ಯತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸೋಽಪಿ ಶುಕ್ಲೋಽಭವತ್ ತತಃ ।
ವಾತಾದ್ಭೀತಾಸುರಾ ವಾಯೋಃ ಪತ್ನೀಂ ಪತ್ಯಂಕಗಾಂ ಸದಾ ॥ ೩೨ ॥

ಯದ್ದ್ರಷ್ಟುಮಪಿ ಶಕ್ತಾ ನೋ ಸಾಽಪಿ ಶುಕ್ಲಾಽಭವತ್ ತತಃ ।
ಸ್ವಸ್ಪರ್ಶಂ ಸಹಮಾನೋಽಪಿ ಪತ್ನೀಸ್ಪರ್ಶಂ ಸಹೇತ ಕಃ ॥ ೩೩ ॥

ಅತೋಽಭೂದ್ಭಾರತೀ ಶುಕ್ಲತಮಾ ವೇದ ತತ್ತ್ವವಿದಾಂ ಮತೇ ।
ಯತಃ ಸರಸ್ವತೀ ದೇವೀ ಭಾರತೀ ಪೂರ್ವಜನ್ಮನಿ ॥ ೩೪ ॥

ಅತಸ್ತಸ್ಯಾಶ್ಚ ಶುಕ್ಲತ್ವಂ ಯುಕ್ತ ಮೇವೇತಿ ಮೇ ಮತಿಃ ।
ಅತಃ ಶ್ರೌತಂ ಚ ಯೌಕ್ತಂ ಚ ಪರೇ ಶುಕ್ಲಮಿದಂ ತ್ರಯಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಏವಂ ಚ ವಾಯೋರವಮಾ ದೇವಾಃ ಶರ್ವಪುರೋಗಮಾಃ ।
ವಾಯೋರಪೀಶಸ್ಯ ಹರೇರಾಸನ್ ಕಿಂಕರಕಿಂಕರಾಃ ॥ ೩೬ ॥

ಅತಃ ಶ್ರೀಹರಿಣೈಕ್ಯಂ ವಾ ಸಾಮ್ಯಂ ವಾ ಕಸ್ಯ ಸಂಭವೇತ್ ।
ತಸ್ಮಾದಪ್ಯುತ್ತಮತ್ವಂ ಯತ್ ತದಪ್ಯಮರಸೋಪಮಮ್ ॥ ೩೭ ॥

ಕಿಂ ಚ ವಾಯೋಃ ಶುಕ್ಲತಾಯಾಂ ತಸ್ಯ ಪುತ್ರಾಸ್ತು ತೇ ತ್ರಯಃ ।
ಹನುಮದ್ಭೀಮಮಧ್ವಾಖ್ಯಾ ಮನೋಮಾಲಿನ್ಯವರ್ಜಿತಾಃ ॥ ೩೮ ॥

ದುಷ್ಟಾನಿಷ್ಟಪ್ರದಾಸ್ತೇ ಚ ಸ್ಪಷ್ಟಂ ಸ್ಯುರ್ಹಿ ನಿದರ್ಶನಮ್ ।
ಶತಯೋಜನವಿಸ್ತೀರ್ಣಂ ಪುಪ್ಲುವೇ ಯಃ ಪಯೋನಿಧಿಮ್ ॥ ೩೯ ॥

ಸೀತಾಕೃತೇ ಶತ್ರುಪುರೀಂ ಯೋಽದಹತ್ ಪುಚ್ಛವಹ್ನಿನಾ ।
ಬಭಂಜ ಯೋಽಂಜನಾಸೂನುಃ ಕುಂಜರಃ ಕದಲೀಮಿವ ॥ ೪೦ ॥

ರಾವಣಸ್ಯ ಪ್ರಿಯವನಂ ರಾಮವಿಪ್ರಿಯಕಾರಿಣಃ ।
ಚಮೂಸಮೂಹಸ್ಯ ಚಾಸೂನ್ ಯೋಽಮೂಮುಚದಸೋಃ ಸುತಃ ॥ ೪೧ ॥

ಹಸ್ತೇನೈಕೇನ ಶಸ್ತ್ರೋರುಕಟಕಾಂಗದಧಾರಿಣಾ ।
ಸುವರ್ಣವರ್ಣಕೌಪೀನಧಾರೀ ಹಾರೀ ಹರೀಶ್ವರಃ ॥ ೪೨ ॥

ದತ್ವಾಂಗುಲೀಯಕಂ ದೇವ್ಯೈ ಪ್ರೋಕ್ತ್ವಾ ತಾಂ ಪ್ರಿಯಭಾಷಣಮ್ ।
ಚೂಡಾಮಣಿಂ ತಯಾ ದತ್ತಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಕರಪಲ್ಲವೇ ॥ ೪೩ ॥

ಲೀಲಯೋಲ್ಲಂಘ್ಯ ಜಲಧಿಂ ಲಾಲಿತಃ ಸುರಪುಂಗವೈಃ ।
ಬಾಲಭಾನುಸಮಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನೂಮಾನ್ ರಾಮಕಿಂಕರಃ ॥ ೪೪ ॥

ಸ್ವಭಕ್ತಶರಣೌ ದಿವ್ಯಕಿರಣೌ ಚರಣೌ ಹರೇಃ ।
ಧರಣೀಚಾರಿಣೌ ಮುಕ್ತಿಕಾರಿಣೌ ಭವವೈರಿಣೌ ॥ ೪೫ ॥

ರಾಮಸ್ಯ ರಣಭೀಮಸ್ಯ ಶ್ಯಾಮಸ್ಯ ಸ ದದರ್ಶ ಹ ।
ಅದ್ರೀನಾನೀಯ ಬಹುಶಃ ಕ್ಷುದ್ರೀಕೃತ್ಯ ಚ ಸಾಗರಮ್ ॥ ೪೬ ॥

ಮುದ್ರೀಕೃತ್ಯಾರಿವದನಮಬ್ಧೌ ಸೇತುಮಥಾಕರೋತ್ ।
ಸೇನಾಂ ಸ್ವಸೇನಾಮಾನೀಯ ದಾನವಾನಾಮನೀಕಿನೀಮ್ ॥ ೪೭ ॥

ಧನುರ್ವಿದ್ಯಾಪಾರಗೇಣ ರಾಮೇಣ ಶರವರ್ಷಿಣಾ ।
ಘಾತಯಿತ್ವಾ ಸ್ವಯಂ ಹತ್ವಾ ಪಾತಯಿತ್ವಾ ರಿಪೋಃ ಶಿರಃ ॥ ೪೮ ॥

ಸೀತಾಪತೇಃ ಪ್ರಿಯಂ ಕೃತ್ವಾ ನತ್ವಾ ತತ್ಪಾದಪಂಕಜಮ್ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ತನ್ಮುಖತಸ್ತತ್ತ್ವಂ ಸ್ತುತ್ವಾ ರಾಮಾಯಣೀಂ ಕಥಾಮ್ ॥ ೪೯ ॥

ಅದ್ಯಾಪ್ಯಾಸ್ತೇ ಸ ರಾಮೇಣ ಸಾರ್ಧಂ ಕಿಂಪುರುಷೇ ಕಿಲ ।
ರಥೀಭೂಯ ರಣೇ ರಾಮಂ ಕೃತೀ ಯಃ ಪರ್ಯತೋಷಯತ್ ॥ ೫೦ ॥

ಆನೀಯ ಯೋ ಮಹಾಶೈಲಂ ಸೇನಾಂ ಸ್ವಾಂ ಸಮಜೀವಯತ್ ।
ಸ್ಥಾನಂ ಚ ಸತ್ಯಲೋಕಾಖ್ಯಂ ರಾಮೋಽಸ್ಮೈ ಪ್ರಾದಿಶತ್ ಕಿಲ ॥ ೫೧ ॥

ಜೀವೈರನಂತೈಶ್ಚ ಕೃತಸುಕೃತಾನಾಂ ಫಲಂ ಸುಖಮ್ ।
ಸಹ ಭುಂಕ್ತೇ ಕಿಲ ಶ್ರೀಶೋ ಬ್ರಹ್ಮಭೂತಹನೂಮತಾ ॥ ೫೨ ॥

ವಾದಿರಾಜಕೃತೇ ಶ್ರಾವ್ಯೇ ಕಾವ್ಯೇ ಭಾವ್ಯೇ ಸುಬುದ್ಧಿಭಿಃ ।
ಸೇವ್ಯೇ ಸರಸಭಾರತ್ಯಾಂ ವಿಲಾಸೋಽಭೂನ್ಮರುತ್ಪ್ರಿಯಃ ॥ ೫೩

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಶ್ರೀಚರಣವಿರಚಿತೇ ಸರಸಭಾರತೀವಿಲಾಸೇ ಮರುತ್ಪ್ರಿಯವಿಲಾಸಃ - ೧॥

*****

೨೨. ಮರುತ್ಪ್ರಿಯವಿಲಾಸಃ - ೨ (ಸರಸಭಾರತೀವಿಲಾಸೇ)

ಏಕಾಕೀ ಯೋಽವಿಶದ್ರಕ್ಷಃಪುರೀಂ ರಾಕ್ಷಸಪೂರಿತಾಮ್ ।
ಪುಚ್ಛಸ್ಥಾಗ್ನಿನಾ ಯೋಽಸೌ ಲಂಕಾಲಂಕಾರಭಸ್ಮಕೃತ್ ॥ ೧ ॥

ಯಸ್ಯೇಂದ್ರಜಿನ್ಮಹಾಸ್ತ್ರೇಣ ಕಪೀನಾಂ ಕ್ಲೇಶಕಾರಿಣಾ ।
ನ ಸ್ಪರ್ಶೋಽಭೂನ್ನಾಪಿ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ತಂ ಸ್ಪೃಶೇತ್ ಕಃ ಖಲೋ ವದ ॥ ೨ ॥

ವಕ್ಷಃಸ್ಥಲೇ ತಾಡಿತೋಽಪಿ ರಕ್ಷಸಾ ರೂಕ್ಷಕರ್ಮಣಾ ।
ನ ಚಚಾಲ ಪದಾದ್ಯೋಽಸೌ ಹನೂಮಾನ್ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ ॥ ೩ ॥

ಕಲಿರೂಪಧರಂ ಭೀಮನಾಮಾ ಯೋ ಮರ್ದಯಿಷ್ಯತಿ ।
ದುರ್ವಾದಿರೂಪದೈತ್ಯಾನಾಂ ಗರ್ವಂ ಖರ್ವೀಕರಿಷ್ಯತಿ ॥ ೪ ॥

ಗುರ್ವಗ್ರೇಸರರೂಪೋ ಯಶ್ಚಾರ್ವಪೂರ್ವತರೋಕ್ತಿಮಾನ್ ।
ತಸ್ಯ ರಾಕ್ಷಸತೋ ಭೀತಿಂ ಪ್ರೇಕ್ಷಾವಾನ್ ವಕ್ಷ್ಯತೀಹ ಕಃ ॥ ೫ ॥

ಯಸ್ತು ಹಸ್ತತಲೇನೈವ ತಥಾ ಪಾದತಲೇನ ಚ ।
ಮುಷ್ಟಿನಾ ಚಾಸುರಮದಚ್ಛೇತ್ತಾ ತಂ ಕೋಽಸುರಃ ಸ್ಪೃಶೇತ್ ॥ ೬ ॥

ಯಸ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಶ್ಚ ಮುಷ್ಟಿಶ್ಚ ಗದಾ ಚಾರಿವಿದಾರಿಣೀ ।
ಅನೇಕಕೋಟಿಸಂಖ್ಯಾತಾನೇಕಲಃ ಸಕಲಾನ್ ಖಲಾನ್ ॥ ೭ ॥

ಚೂರ್ಣೀಚಕಾರ ಗದಯಾ ಸೌಗಂಧಿಕವನೇ ಕಿಲ ।
ಬಲವಂತಂ ಭೀಮಸೇನಂ ರಕ್ಷೋವಿಕ್ಷೋಭಕಾರಿಣಮ್ ॥ ೮ ॥

ನ ದ್ರಷ್ಟುಮಪಿ ಶಕೋಽಸ್ತಿ ಸ್ಪ್ರಷ್ಟುಂ ಶಕ್ಷ್ಯತಿ ಕೋಽಸುರಃ ।
ಪ್ರಮಾಣಗಣಬಾಣೌಘೈರಾಸೇತೋರಾಹಿಮಾಚಲಾತ್ ॥ ೯ ॥

ವ್ಯದ್ರಾವಯತ್ ಖಲಾನ್ ಕ್ಷುದ್ರಸಿದ್ಧಾಂತಸ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಕಾನ್ ।
ತಸ್ಯ ಮಧ್ವಮುನೇಃ ಶುದ್ಧಾಂ ಬುದ್ಧಿಂ ಕೋ ವಾಽಸುರೋ ವಿಶೇತ್ ॥ ೧೦ ॥

ಮಾನುಷಾನ್ನೋಪಭೋಗೇಽಪಿ ಸೂನೂನಾಂ ಯಸ್ಯ ಧೀಮತಾಮ್ ।
ಹೀನತಾ ಮಾನಸೇ ನಾಸ್ತಿ ತಸ್ಯ ವಾಯೋಃ ಕುತೋಽಸ್ತಿ ಸಾ ॥ ೧೧ ॥

ಬುದ್ಧಿಸ್ತಸ್ಯ ಪರೇ ತತ್ತ್ವೇ ಶುದ್ಧಾऽಭೂತ್ ತದ್ದನೂಮತಃ ।
ಶುದ್ಧಸ್ಯ ಭೀಮಸೇನಸ್ಯ ಮಧ್ವಸ್ಯ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ ೧೨ ॥

ಭೀಮೋ ಜಿತಾರಿಸ್ತ್ರೋಮೋ ಯಃ ಸೋಮಾನ್ವಯಸಮುದ್ಭವಃ ।
ನಾಮ್ನೈವ ಯಸ್ಯ ಭಯದಂ ಧೀಮಾಂಚ್ಛ್ರೀಮಾನ್ ಸ ಭಣ್ಯತೇ ॥ ೧೩ ॥

ಯತೋ ರಾಮಾಕೃತೌ ಭಕ್ತಮಪಿ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ರವೇಃ ಸುತಮ್ ।
ಭೀಮಾರ್ಥಂ ಪಾರ್ಥಮೇವಾಂಗೀಚಕ್ರೇ ಚಕ್ರಧರಃ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೧೪ ॥

ಭೀಮೋಽಪಿ ಕೃಷ್ಣಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಪಾರ್ಥಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯವಿಶ್ರುತಮ್ ।
ಕರ್ತುಂ ಮಾರ್ತಾಂಡತನಯಂ ಪ್ರಾಜ್ಞಿತ್ರಮಪಿ ತತ್ಯಜೇ ॥ ೧೫ ॥

ಕಿಂ ಚ ಜ್ಯೇಷ್ಠಮಪಿ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಪತಿಂ ಕಲ್ಯಾತ್ಮಕಂ ನೃಪಮ್ ।
ಕೃಷ್ಣದೂಷಕಮಾಬಾಲ್ಯಾದ್ಬಬಾಧೇ ವಿಬುಧಪ್ರಿಯಃ ॥ ೧೬ ॥

ರಾಮಾದ್ಗದಾಭ್ಯಾಸಕಾಲೇ ಯಃ ಕೃಷ್ಣಂ ವೃಷ್ಣಿವಲ್ಲಭಮ್ ।
ಕ್ಷಣೇ ಕ್ಷಣೇ ಪ್ರಣಮತಿ ಮನುತೇ ಚ ಹರಿಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಕೃಷ್ಣಸಂಕಲ್ಪಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಕೃಷ್ಣಾಯೈ ದ್ರೋಹಕಾರಿಣಃ ।
ನ ಜಘಾನಾಕ್ಷಕಿತವಾನ್ ಮತಂ ಜಾನನ್ ರಮಾಪತೇಃ ॥ ೧೮ ॥

ಇದಂ ತು ಮಹದಾಶ್ಚರ್ಯಂ ಸಭಾಮಧ್ಯೇ ವೃಕೋದರಃ ।
ಸ್ವಭಾರ್ಯಾಯೈ ದ್ರುಹ್ಯತೋಽಪಿ ಸೇಹೇ ಸ್ನೇಹೇನ ಕೇಶವೇ ॥ ೧೯ ॥

ಸಸೈನ್ಯಸ್ಯ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರೇ ವಧೋ ಭೂಭಾರಹಾರಿಣಃ ।
ಯತೋ ಮತೋ ಹರೇಸ್ತಸ್ಮಾದಿದಾನೀಮಭವತ್ ಕ್ಷಮಾ ॥ ೨೦ ॥

ಈದೃಶ್ಯಾಮಪ್ಯವಸ್ಥಾಯಾಂ ಯೋಽಪ್ರಿಯಂ ನಾಕರೋದ್ಧರೌ ।
ಸ ತಸ್ಮಿನ್ ಶುದ್ಧಧೀಃ ಸಿದ್ಧೋ ಭೀಮಃ ಸರ್ವತ್ರ ಸರ್ವದಾ ॥ ೨೧ ॥

ಹರಿಶ್ಚ ಭೀಮಸೇನಸ್ಯ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭಕ್ತಿಮಚಂಚಲಾಮ್ ।
ಅಕಾರ್ಷೀತ್ ತಸ್ಯ ಮಹಿಷೀಂ ದ್ರೌಪದೀಮಕ್ಷಯಾಂಬರಾಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಅನ್ಯೋನ್ಯಸ್ನಿಗ್ಧಯೋರೇವಂ ಶುದ್ಧಯೋಃ ಕೃಷ್ಣಭೀಮಯೋಃ ।
ಕೋಽನ್ಯಥಾ ಕುರುತೇ ಚಿತ್ತಂ ದೇವೋ ವಾ ದಾನವೋಽಪಿ ವಾ ॥ ೨೩ ॥

ಕೃಷ್ಣಭಕ್ತಸ್ಯ ಪಾರ್ಥಸ್ಯ ಕೀರ್ತ್ಯರ್ಥಂ ದ್ರುಪದಾಲಯೇ ।
ಶಕ್ತೋಽಪಿ ತದ್ಧನುರ್ಧರ್ತುಂ ನೋದತಿಷ್ಠದ್ವೃಕೋದರಃ ॥ ೨೪ ॥

ಅತಃ ಕೃಷ್ಣಮತಾಭಿಜ್ಞೋ ಭೀಮ ಏವ ನ ಸಂಶಯಃ।
ಭೀಮಸ್ಯ ಹಿತಕಾರೀ ಚ ಕೃಷ್ಣ ಏವ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೨೫ ॥

ಪಶ್ಯ ಶ್ರೀಭೀಮಸೇನಸ್ಯ ಕೃಷ್ಣೇ ಭಕ್ತಿಮಚಂಚಲಾಮ್।
ನಾವಧೀದ್ವೈಷ್ಣವಂ ಯೋಽಸೌ ನಾಶೇಷಯದವೈಷ್ಣವಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ವಿಷ್ಣುಪಾದೋದಕಂ ಮತ್ವಾ ಯಃ ಸ್ನಾತುಂ ಶಂಕತೇ ಕುಧೀಃ।
ಅಮಜ್ಜಯಜ್ಜರಾಸಂಧಂ ಬಲಾತ್ ತಂ ಜಾಹ್ನವೀಜಲೇ ॥ ೨೭ ॥

ಮಣಿಮಂತಂ ಮಹಾಭ್ರಾಂತಂ ಹರೌ ದ್ವೇಷಕರಂ ಖಲಮ್।
ವಾಚಾ ವಿಜಿತ್ಯ ಗದಯಾ ನೀಚಂ ಪಶ್ಚಾಜ್ಜಘಾನ ಯಃ ॥ ೨೮ ॥

ದ್ರಷ್ಟುಕಾಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣಪಾದೌ ಯಷ್ಟುಕಾಮಂ ಶಿವಾಧ್ವರೇ।
ತುಷ್ಟಯೇ ವೈಷ್ಣವಾನಾಂ ಯೋ ಭ್ರಷ್ಟಂ ಮುಷ್ಟಿಭಿರರ್ದಯತ್ ॥ ೨೯ ॥

ಅಜರಂ ಯೋ ಜರಾಸಂಧಂ ಜಘಾನಾಚ್ಯುತದೂಷಕಮ್।
ದುರ್ಯೋಧನಸ್ಯ ನಿಧನಂ ಯಶ್ಚಕ್ರೇ ಕೃಷ್ಣವೈರಿಣಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ಭೂಭಾರಹರಣೋದ್ಯುಕ್ತಶ್ರೀಭರ್ತುಃ ಪ್ರೀತಯೇ ಚಮೂಮ್।
ಮೃಧೇ ಸುಗದಯಾ ಯೋಽಸಾವಜೀಘನದನೇಕಶಃ ॥ ೩೧ ॥

ಕ್ರತುನಾ ರಾಜಸೂಯೇನ ಕ್ರತೋರ್ಭೋಕ್ತಾರಮಚ್ಯುತಮ್।
ಅತರ್ಪಯದ್ಧಿ ಯೋ ಭೀಮಃ ಸ ತಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಕೃನ್ನ ಕಿಮ್।
ತಸ್ಮಾದ್ಭೀಮಃ ಪರೇ ತತ್ತ್ವೇ ಶುದ್ಧೋಽಭೂದ್ಬುದ್ಧಿಶುದ್ಧಿಮಾನ್ ॥ ೩೨ ॥

ವಾದಿರಾಜಕೃತೇ ಶ್ರಾವ್ಯೇ ಕಾವ್ಯೇ ಭವ್ಯೇ ಸುಬುದ್ಧಿಭಿಃ।
ಸೇವ್ಯೇ ಸರಸಭಾರತ್ಯಾಂ ವಿಲಾಸೋಽಭೂನ್ಮರುತ್ಪ್ರಿಯಃ ॥ ೩೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಶ್ರೀಚರಣವಿರಚಿತ ಸರಸಭಾರತೀವಿಲಾಸೇ ಮರುತ್ಪ್ರಿಯವಿಲಾಸಃ-೨ ॥

*****

೨೩. ಮರುತ್ಪ್ರಿಯವಿಲಾಸಃ - ೩ (ಸರಸಭಾರತೀವಿಲಾಸೇ)

ಮಧ್ವಶ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾಣಾಂ ಶುದ್ಧಭಾಷ್ಯಚಿಕೀರ್ಷಯಾ।
ಬುದ್ಧಿಭ್ರಮಕರಂ ವಿದ್ವದ್ದೂಷ್ಯಂ ದುರ್ಭಾಷ್ಯಕಾನನಮ್ ॥ ೧ ॥

ವನಾನಲ ಇವಾನೇಕಪ್ರಮಾಣಶಿಖಯೋಗ್ರಯಾ।
ದಗ್ಧ್ವಾ ದುರ್ದರ್ಶನಧ್ವಾಂತಮುದ್ಯನ್ನರ್ಕ ಇವೌಜಸಾ ॥ ೨ ॥

ವಿದ್ರಾವ್ಯ ವಾದಯುದ್ಧೇನ ವಿದ್ವನ್ಮನ್ಯಾನ್ ವಿಜಿತ್ಯ ಚ।
ಚಕ್ರೇ ಭಾಷ್ಯಂ ಜಗತ್ತೋಷ್ಯಂ ಪೋಷ್ಯಂ ಕೋವಿದಸಂಸದಿ ॥ ೩ ॥

ಶಿಷ್ಯಾದೇಃ ಸುಖದಂ ಶಿಷ್ಯಹೃಷ್ಯಚ್ಚಿತ್ತಾರ್ತಿನಾಶನಮ್ ।
ತೋಷ್ಯಂ ಸದ್ಯುಕ್ತಿರತೌಘೈರ್ಘೋರ್ಷ್ಯಂ ಚ ಭುವನತ್ರಯೇ ॥ ४ ॥

ಇತ್ಥಂ ವ್ಯಾಸಂ ಗುಣಾವಾಸಂ ತೋಷಯಿತ್ವಾ ಸತಾಂ ವಶಮ್ ।
ವೇದಾಂತಮಾನಿನೀಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಮೋದಯಿಷ್ಯಂಸ್ತತಃ ಪರಮ್ ॥ ೫ ॥

ದಶೋಪನಿಷದಾಂ ಭಾಷ್ಯಾಣ್ಯಚೀಕ್ಲೃಪದುದಾರಧೀಃ ।
ಶಾಸ್ತ್ರಭಾರಂ ಸಮಾನೀಯ ವ್ಯಾಸದತ್ತಮನುತ್ತಮಮ್ ॥ ೬ ॥

ಬೋಧಯಾಮಾಸ ಸುಜನಾನ್ ಬಾಧಯಾಮಸ ದುರ್ಜನಾನ್ ।
ವೇದಯಾಮಸ ತತ್ತ್ವಾನಿ ಸಾಧಯಾಮಾಸ ಸದ್ಯಶಃ ॥ ೭ ॥

ಭಾರತೀಪತಿಪುತ್ರೋಽಸೌ ಭಾರತಾರ್ಥವಿನಿರ್ಣಯಮ್ ।
ವಿರಚಯ್ಯಾಹಿಶಯ್ಯಸ್ಯ ವ್ಯಾಸಸ್ಯಾತೋಷಯನ್ಮನಃ ॥ ೮ ॥

ಸ ಹಿ ಭಾರತವಂಶಸ್ಯ ಮೂಲಭೂತೋ ಜಗದ್ಗುರುಃ ।
ಅತಸ್ತತ್ಪ್ರೀತಯೇ ಮಧ್ವೋ ಭಾರತಂ ಧೀರತಂ ವ್ಯಧಾತ್ ॥ ೯ ॥

ಅದ್ಯಾಪಿ ಬದರೀಶೈಲೇ ಬದರೀಷಂಡಮಂಡಿತೇ ।
ಮಧ್ಯೇ ಮುನೀನಾಮಧ್ಯಾಸ್ತೇ ವಿದ್ವಾನ್ ವ್ಯಾಸಸ್ಯ ಸನ್ನಿಧೌ ॥ ೧೦ ॥

ಕಿಂ ಚ ಮಧ್ವಾತ್ಮನಾ ಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯಕಾರೀ ಪರೇ ಹರೌ ।
ವಿರುದ್ಧಸರ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಾನದ್ಧಾ ವಿಧ್ವಂಸ್ಯ ಯುಕ್ತಿಭಿಃ ॥ ೧೧ ॥

ಹರಿಂ ಪರತರಂ ಮುಕ್ತಿಕರಂ ಸ್ವಪಿತರಂ ಪ್ರಭುಮ್ ।
ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾಂ ಯಃ ಸ್ಥಿರೀಚಕ್ರೇ ಸ ಚ ವೇದೋದಿತೋ ಗುರುಃ ॥ ೧೨ ॥

ಯೋ ಮಧ್ವೋ ಮಾತರಿಶ್ವೇತಿ ವಿಸ್ಪಷ್ಟಂ ಶ್ರೂಯತೇ ಶ್ರುತೌ ।
ಈಶಾನಾಸೋಽಸ್ಯ ಕೃಪಯಾಽಕ್ರಿಯಂತ ಕಿಲ ಸೂರಯಃ ॥ ೧೩ ॥

ಯೋಷಣೋಽಜನಯಂತಾಮುಂ ದಶಪ್ರಮತಿನಾಮಕಮ್ ।
ಸಪ್ತಸ್ವಸ್ರೂರುಜ್ಜಹಾರ ವಿದ್ವಾನ್ ಮಧ್ವೋ ದೃಶೇ ಹರೇಃ ॥ ೧೪ ॥

ಇತ್ಯಾದಿವೇದವಾಕ್ಯೇಷು ಶ್ರೂಯತೇ ಯಃ ಸ್ಥಲೇ ಸ್ಥಲೇ ।
ಅತಸ್ತದುದಿತಂ ಮಾನಂ ವೇದಮಾನವತಾಂ ಸತಾಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಮರುದಾತ್ಮಕತಾಽಪ್ಯಸ್ಯ ತತ ಏವ ಸ್ಥಿರಾಽಭವತ್ ।
ಏವಂ ಗೃಣಂತೀ ಶ್ರೀಮಧ್ವಂ ಶ್ರುತಿರೇಷಾ ಗುರೋರ್ಮಮ ॥ ೧೬ ॥

ಬುದ್ಧಿಶುದ್ಧಿಮಭಿಪ್ರೈತಿ ತಸ್ಮಾದ್ವಾಯೋಸ್ತು ಶುಕ್ಲತಾ ।
ಋಗ್ವೇದಸಂಹಿತಾವಾಕ್ಯಾದಪಿ ಸಿದ್ಧಾ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ ೧೭ ॥

ಮರುದ್ರೂಪೇ ಗುರೌ ಪ್ರೇಮ್ಣಾ ಹರಿರ್ದ್ವಾರವತೀಪುರಾತ್ ।
ನಾವಾ ಸೇವಾತುರಂ ದ್ರಷ್ಟುಕಾಮೋ ದಾಮೋದರಪ್ರಭುಃ ॥ ೧೮ ॥

ಆಯಾದಾಯಾಸಹತ್ ಸ್ವಾನಾಮಿತಿ ಸರ್ವಸ್ಯ ಸಂಮತಮ್ ।
ಏವಂ ಚಾಚ್ಛಿನ್ನಭಕ್ತತ್ವಂ ತತ್ತ್ವಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಾನತಃ ॥ ೧೯ ॥

ಸಿದ್ಧಮಾಸೀದ್ಬುದ್ಧಿಶುದ್ಧಿರಪಿ ಸಿದ್ಧಾ ಗುರೋರ್ಮಮ ।
ಹರಿಶ್ಚ ತತ್ಪೂಜ್ಯಪಾದೋಽಭವತ್ ಸರ್ವಸುರಾಗ್ರಣೀಃ ॥ ೨೦ ॥

ಉರರೀಕುರುತೇ ಚಾರ್ವಾಕೋಽಪಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಾನತಾಮ್ ।
ತತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಸರ್ವಬುದ್ಧ್ಯೈರಕ್ಷ್ಯಂ ಮಾನಂ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೨೧ ॥

ನ ಚೇಚ್ಚಾರ್ವಾಕತೋಽಪ್ಯರ್ವಾಚೀನಃ ಸ್ಯಾದ್ವಿದುಷಾಂ ಬಹಿಃ ।
ಕೃಷ್ಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ ಯಶ್ಚಕ್ರೇ ಚಕ್ರೇ ಶಿಷ್ಯಾನ್ ನವಾನ್ ನವ ॥ ೨೨ ॥

ವಿಸ್ತಾರಯಾಮಾಸ ಭೂಮೌ ತತ್ತ್ವಂ ತತ್ತ್ವವಿದಗ್ರಣೀಃ ।
ಹೃದ್ಗಮಧ್ವಸ್ಯ ಕೃಪಯಾ ತಚ್ಛಿಷ್ಯಾಣಾಂ ಪರಂಪರಾ ॥ ೨೩ ॥

ಪರಾಭಾವ್ಯ ಪರಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ದೂರೀಕೃತ್ಯ ದುರಾಗಮಾನ್ ।
ಅದ್ಯಾಪಿ ಶಾಸ್ತಿ ಸತ್ತತ್ತ್ವಂ ಮಧ್ವೋಽಸೌ ಜಯತೇತರಾಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಶರಚ್ಛತೇ ವ್ಯತೀತೇ ತು ದೇವಾನಾಮಾಜ್ಞಯಾ ಪ್ರಭೋಃ ।
ಏಕತಾಂ ಮೂಲರೂಪೇಣ ಲೋಕೇ ಸ್ವೀಯೇ ಗಮಿಷ್ಯತಿ ॥ ೨೫ ॥

ಸ್ವಾನುಜಂ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಂ ಚ ತಪಸಾ ಧೂತಕಲ್ಮಷಮ್ ।
ಪ್ರೇಷಯಿಷ್ಯತಿ ಸತ್ತತ್ತ್ವಕಥನಾಯ ಕಲೌ ಕಿಲ ॥ ೨೬ ॥

ಸ್ವಚ್ಛಂದಮೃತ್ಯುತಾ ವ್ಯಾಸಕೃಪಯಾಽಸ್ತ್ಯುಭಯೋಸ್ತಯೋಃ ।
ಏವಂ ಹರಿಕೃಪಾಪಾತ್ರೀಭೂತಃ ಸೋಽಯಂ ಗುರುರ್ಮಮ ॥ ೨೭ ॥

ಮರುದೇವ ನ ಸಂದೇಹಃ ಪರೇ ತತ್ತ್ವೇ ಹರೌ ಸದಾ ।
ಶುದ್ಧಬುದ್ಧಿತ್ವತಃ ಶುಕ್ಲೋಽಪ್ಯಾಸೀದ್ದಾಸೀಕೃತಾಮರಃ ॥ ೨೮ ॥

ಅತೋ ಮಧ್ವಮುನೇರಧ್ವಾ ಶುದ್ಧೋಽಭೂಚ್ಚ ವಿಚಾರಣೇ ।
ಸಿದ್ಧೋಽನ್ಯವಾದಿನಾಮಧ್ವಾ ಕದಧ್ವಾಽಭೂನ್ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೨೯ ॥

ಯಸ್ಮಾದಾಸ್ಮಾಕಗುರುಣಾ ಸೂತ್ರೇ ಸೂತ್ರೇ ಹರೇರ್ಗುಣಾನ್ ।
ಪ್ರಸ್ತೂಯ ಸರ್ವೋತ್ತಮತಾ ಹರೇರೇವ ಪ್ರಸಾಧಿತಾ ॥ ೩೦ ॥

ಪರೋಽಪಿ ಮಾತ್ರಯಾ ತನ್ವಾ ವೃಧಾನ ನ ತು ತೇಜಸಾ ।
ನ ತೇ ಮಹಿತ್ವಂ ಕೇಽಪ್ಯತ್ರಾನ್ವಶ್ನುವಂತಿ ಮಹಾಪ್ರಭೋ ॥ ೩೧ ॥

ವಿಷ್ಣೋರ್ನು ಕಂ ನ ತೇ ವಿಷ್ಣೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಪರಮ ಇತ್ಯಪಿ ।
ಶ್ರುತೀರುಕ್ತ್ವಾ ತಥಾ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟಚೇತನಃ ॥ ೩೨ ॥

ಶಂಭೋಃ ಪಿತಾಮಹೋ ಬ್ರಹ್ಮಪಿತಾ ಶಕ್ರಾದ್ಯಧೀಶ್ವರಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮೇಶಾದ್ಯಾ ನ ತೇಷಾಂ ಕ ಇತ್ಯಾದ್ಯಗಣಿತಸ್ಮೃತೀಃ ॥ ೩೩ ॥

ದರ್ಶಯಿತ್ವಾ ಹರೇಸ್ತತ್ತ್ವಮಾಸೇತೋರಾಹಿಮಾಚಲಾತ್ ।
ಸರ್ವದೇವೋತ್ತಮತ್ವಾಖ್ಯಂ ಪ್ರಖ್ಯಾತಮಕರೋದ್ಭುವಿ ॥ ೩೪ ॥

ತಸ್ಮಾತ್ ತತ್ತ್ವವಿದಾಮಾದ್ಯಾ ತೃತೀಯಾ ಮಾರುತೀತನುಃ ।
ತಸ್ಮಾತ್ ಸರ್ವೋತ್ತಮೋ ವಿಷ್ಣುರ್ವಾಯುಶ್ಚ ತದನಂತರಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಉತ್ತಮೋಽಪರದೇವೇಭ್ಯಃ ಶುದ್ಧಧೀಶ್ಚ ಪರೇ ಹರೌ ।
ಯತಶ್ಚ ಶ್ರುತಿಷೂಕ್ತೋಽಯಂ ಮರುದ್ರೂಪೋ ಗುರುರ್ಮಮ ॥ ೩೬ ॥

ಇದಂ ಪ್ರಮೇಯಂ ಸ್ವಗ್ರಂಥೇ ಪ್ರಸ್ತಾವ್ಯ ನಿರನೀನಯತ್ ।
ತತೋಽಪಿ ಪರಶುಕ್ಲಾಖ್ಯಮುಕ್ತಂ ತ್ರಿತಯಮೇವ ಹಿ ॥ ೩೭ ॥

ಏತದುಕ್ತಾರ್ಥದಾರ್ಢ್ಯಾರ್ಥಮೇವಂ ಶ್ರುತ್ಯಾದಿಚರ್ಚಿತಮ್ ।
ಏವಂ ಚ ಪ್ರಾಣರೂಪೇಣ ಗುರುಣಾ ಕರುಣಾವತಾ ॥ ೩೮ ॥

ಯದುಕ್ತಂ ತದ್ಧಿ ತಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಮಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಂ ತತಃ ಪರಮ್ ।
ತತಃ ಪರೇ ಬುದ್ಧಿಶುದ್ಧಿಃ ಕಿಂ ವಾಚ್ಯಾಽಸ್ಯ ಜಗದ್ಗುರೋಃ ॥ ೩೯ ॥

ಯಸ್ಯೇದೃಶಾನಸದೃಶಾನವತಾರಾನ್ ವಿಪಶ್ಚಿತಃ ।
ಗೃಣಂತಿ ತಸ್ಯ ವಾಯೋಶ್ಚ ಕಿಂ ವಾಚ್ಯಾ ಶುದ್ಧಬುದ್ಧಿತಾ ॥ ೪೦ ॥

ಕಿಂ ಚ ಸರ್ವೈರಪಿ ಗ್ರಂಥಸ್ಯಾರಂಭೇ ಪಠ್ಯತೇ ತು ಯಾ ।
ಸಾ ಶಾಂತಿರಂತೇ ಪಠಿತಮುರುಕ್ರಮಪದೋದಿತಮ್ ॥ ೪೧ ॥

ಸರ್ವೋತ್ತಮಂ ಪುನರ್ನಂತುಂ ಜಿಜ್ಞಾಸ್ಯಬ್ರಹ್ಮಸಂಜ್ಞಯಾ ।
ಸಮಾಹೂಯ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಪುನಸ್ತತ್ಪ್ರಿಯಕಿಂಕರಮ್ ॥ ೪೨ ॥

ಪ್ರಾಣಂ ಚ ತದ್ವದ್ಗ್ರಂಥಾದೌ ನಮಸ್ಕರ್ತುಂ ದಿನೇ ದಿನೇ ।
ಬಲಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪತ್ವಾತ್ ಸರ್ವಾಸುರವಿಮರ್ದನೇ ॥ ೪೩ ॥

ಸಮರ್ಥಂ ವಾಯುಶಬ್ದೇನ ಸಮಾಹೂಯ ನನಾಮ ಚ ।
ಯಸ್ಮಾದಯಿರ್ಜ್ಞಾನವಾಚೀ ವಶಬ್ದೋ ಬಲವಾಚಕಃ ॥ ೪೪ ॥

ತದ್ಬಲಜ್ಞಾನಶೀಲೋ ಯಃ ಸ ವಾಯುರಿತಿ ಕಥ್ಯತೇ ।
ಸದಾ ವಿಷ್ಣ್ವರ್ಚನೇ ಮುಖ್ಯಪ್ರತಿಮಾತ್ವಮನನ್ಯಗಮ್ ॥ ೪೫ ॥

ತಸ್ಯೈವಾಸ್ತೀತಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ದರ್ಶಯಂತೀ ಪುನಃ ಶ್ರುತಿಃ ।
ಅಸ್ತಿ ತ್ವಮೇವ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ತಮೇವ ಚ ಪ್ರಶಂಸತಿ ॥ ೪೬ ॥

ಅದೃಶ್ಯದೇವತಾಮುಖ್ಯಸನ್ನಿಧಾನವತೀ ತು ಯಾ ।
ದೇವಾಲಯಸ್ಥಪ್ರತಿಮಾ ತಾಂ ಚ ಸರ್ವೇಽಪಿ ಪಂಡಿತಾಃ ॥ ೪೭ ॥

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದೇವಸ್ತ್ವಮಿತಿ ಪೂಜಯಂತಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ।
ಮಾಲಾಕುಂಡಲಹಾರಾದ್ಯೈರಲಂಕುರ್ವಂತಿ ಸರ್ವದಾ ॥ ೪೮ ॥

ಯದಿ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಬ್ರಹ್ಮಣೈಕ್ಯಂ ಶ್ರುತೇರನುಮತಂ ಭವೇತ್ ।
ತರ್ಹಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಶಬ್ದೇನ ವಿಶಿನಷ್ಟಿ ಚ ತಂ ಕುತಃ ॥ ೪೯ ॥

ನಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಣ ಇತ್ಯಸ್ಮಿನ್ ಪೂರ್ವವಾಕ್ಯೇ ಯತಃ ಶ್ರುತಿಃ ।
ನೋವಾಚೇದಂ ಪದಂ ತೇನಾಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಬ್ರಹ್ಮ ತನ್ಮತಮ್ ॥ ೫೦ ॥

ಯತಶ್ಚ ವಾಯೋರ್ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪದಪೂರ್ವಕಮ್ ।
ಪ್ರಾಯುಂಕ್ತ ಚಾವ್ಯವಹಿತೋತ್ತರವಾಕ್ಯೇ ತತಃ ಶ್ರುತೇಃ ॥ ೫೧ ॥

ಭಾವಃ ಸೋಽಯಮಿತಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಾವತಾಂ ಸಮ್ಮತಮೇವ ಹಿ ।
ಯದಕ್ಷೇಣೇಕ್ಷ್ಯತೇ ವಸ್ತು ತದೇವಾಹುಸ್ತ ಇತ್ಯಪಿ ॥ ೫೨ ॥

ನಮಸ್ತೇ ವಾಯವಿತ್ಯೇವ ಯಾ ವಾಯುಂ ವಕ್ತಿ ಸಾ ಶ್ರುತಿಃ ।
ಯತೋ ಬ್ರಹ್ಮತಯಾ ನಾಹ ತತ್ ಪರೋಕ್ಷಮಭೂದ್ಧಿ ಯತ್ ॥ ೫೩ ॥

ಏವಂ ವಿರುದ್ಧಯೋರೈಕ್ಯವಾಕ್ ಚ ತತ್ಪ್ರತಿಮಾತ್ವವಾಕ್ ।
ಸರ್ವೈರದೃಶ್ಯಸ್ಯ ಹರೇರ್ಯಸ್ಮಾದಚ್ಛಿನ್ನಸನ್ನಿಧಿಃ ॥ ೫೪ ॥

ದೃಶ್ಯೇ ಪ್ರಾಣೇಽಸ್ತಿ ತತ್ಪ್ರಾಣಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದಿತಃ ।
ಇತ್ಯೇವ ವಾಚ್ಯಂ ಸುಧಿಯಾ ನೋ ಚೇತ್ ಕುಪ್ಯತಿ ತತ್ಪದಮ್ ॥ ೫೫ ॥

ಅತಃ ಶುದ್ಧತರೋ ವಾಯುರ್ಹರೇಶ್ಚ ಪ್ರಿಯಕಿಂಕರಃ ।
ಅನ್ಯದೇವೋತ್ತಮಶ್ಚೇತಿ ಕಿಂ ನ ವಾಚ್ಯಂ ವಿವೇಕಿನಾ ॥ ೫೬ ॥

ಮನಸ್ಯನ್ಯದ್ವಚಸ್ಯನ್ಯದ್ಭವೇನ್ನೋ ಚೇದ್ವಿಚಾರಯ ।
ಹರಿಶ್ಚ ವಾಯೋಃ ಪರಮಃ ಸರ್ವದೇವೋತ್ತಮೋತ್ತಮಃ ॥ ೫೭ ॥

ಇತಿ ಸಿದ್ಧಮಭೂದ್ದೇವಾಃ ಸರ್ವೇ ಶರ್ವಪುರೋಗಮಾಃ ।
ವಾಯೋರಪ್ಯವಮಾ ವಿಷ್ಣೋರಾಸನ್ ಕಿಂಕರಕಿಂಕರಾಃ ।
ತಸ್ಮಾದಸ್ಮಾಭಿರುಕ್ತಂ ಯತ್ ಸಮಸ್ತಂ ತತ್ತ್ವಮೇವ ತತ್ ॥ ೫೮ ॥

ವಾದಿರಾಜಕೃತೇ ಶ್ರಾವ್ಯೇ ಕಾವ್ಯೇ ಭಾವ್ಯೇ ಸುಬುದ್ಧಿಭಿಃ ।
ಸೇವ್ಯೇ ಸರಸಭಾರತ್ಯಾಂ ವಿಲಾಸೋಽಭೂನ್ಮರುತ್ಪ್ರಿಯಃ ॥ ೫೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಶ್ರೀಚರಣವಿರಚಿತಸರಸಭಾರತೀವಿಲಾಸೇ ಮರುತ್ಪ್ರಿಯವಿಲಾಸ - ೩ ॥

★★★★★

೨೪. ಮರುತ್ಪ್ರಿಯವಿಲಾಸಃ - ೪ (ಸರಸಭಾರತೀವಿಲಾಸೇ)

ಕಿಂ ಚ ಪಂಚೋಪನಿಷದಾಂ ಭಾವಂ ತ್ವಂ ಚ ವಿಚಾರಯ ।
ಸುರೇಷು ವಾಯೋಃ ಸದೃಶಂ ಸಂಚಿಂತಯ ನ ಕಂಚನ ॥ ೧ ॥

ಬಲಿನಾ ಕಲಿನಾ ತೇಷಾಂ ವಿಪರೀತಾ ಕ್ವಚಿತ್ ಕ್ವಚಿತ್ ।
ಸುರಾಣಾಂ ಚ ಭವೇದ್ಬುದ್ಧಿರ್ನತು ವಾಯೋರ್ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ ೨ ॥

ವಿಜಿತೇ ದಾನವಕುಲೇ ಹೃದಿಸ್ಥಹರಿತೇಜಸಾ ।
ನಿಜಾನುಭಾವಂ ತಂ ಮತ್ವಾ ಶಕ್ರಾದ್ಯಾ ದಿಗಧೀಶ್ವರಾಃ ॥ ೩ ॥

ಅಸ್ಮಾಕೋ ವಿಜಯಃ ಸೋಽಯಮಿತ್ಯಹಂಚಕ್ರಿರೇ ಕಿಲ ।
ಅಸಮರ್ಥಾ ಬಹಿರ್ಯುದ್ಧೇ ಕ್ರೂರಾಸ್ತೇ ತಸ್ಕರಾ ಇವ ॥ ೪ ॥

ಬುದ್ಧಿಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ದೇವಾನಾಂ ಚಕ್ರುರ್ವಿಷ್ಣುಪರಾಙ್ಮುಖೀಮ್ ।
ತದಾ ಮಹಾಕಾರುಣಿಕೋ ಹರಿರ್ಯಕ್ಷವಪುರ್ಧರಃ ॥ ೫ ॥

ನಿಜಾಂ ತನುಂ ಸಮಾಚ್ಛಾದ್ಯ ಪ್ರಾದುರಾಸೀತ್ ಕಿಲಾಂತಿಕೇ ।
ತಂ ಜ್ಞಾತುಂ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸುರಗ್ನಿಂ ತಂ ಚ ಪುರೈವ ಸಃ ॥ ೬ ॥

ಕೋಽಸಿ ತ್ವಮಿತಿ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಸ ಚಾಹಂಕಾರತೋಽಬ್ರವೀತ್ ।
ಅಹಮಗ್ನಿರ್ಮಹಾನಸ್ಮಿ ದಹೇಯಮಖಿಲಂ ಜಗತ್ ॥ ೭ ॥

ಇತಿ ತಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹಸನ್ ಶುಷ್ಕತೃಣಂ ತದಾ ।
ನಿಧಾಯ ಪುರತೋ ಯಕ್ಷೋ ದಹೇದಮಿತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್ ॥ ೮ ॥

ಅಗ್ನಿಶ್ಚ ಪ್ರಜ್ವಲನ್ ವೇಗಾದಭ್ಯೇತ್ಯ ನ ಶಶಾಕ ತತ್ ।
ದಗ್ಧುಂ ಕೃತಪ್ರಯತ್ನೋಽಪಿ ತತೋ ನಿವವೃತೇ ಭಿಯಾ ॥ ೯ ॥

ಕೋಣವಾಯುಂ ತತೋ ದೇವಾಸ್ತ್ವಂ ಯಾಹೀತ್ಯವದನ್ ಕಿಲ ।
ತಂ ಚ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಯಕ್ಷೋಽಸೌ ಕಾ ಶಕ್ತಿಸ್ತ್ವಯಿ ವರ್ತತೇ ॥ ೧೦ ॥

ತದಾ ವಾಯುರಹಂಕಾರಾಚ್ಚಾಲಯೇಯಂ ಗಿರೀನಿತಿ ।
ಉವಾಚ ಕಿಲ ತಸ್ಯಾಗ್ರೇಽಪ್ಯಾಧಾಯ ತೃಣಮೇವ ತತ್ ॥ ೧೧ ॥

ಚಾಲಯೇದಮಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ವೇಗಾದಾವೃತ್ಯ ಸರ್ವತಃ।
ವಾಯುಃ ಪ್ರಯತಮಾನೋಽಪಿ ನಾಶಕ್ನೋತ್ ತಸ್ಯ ಚಾಲನೇ ॥ ೧೨ ॥

ಸೋಽಪ್ಯಗ್ನಿವಲ್ಲಜ್ಜಿತಃ ಸನ್ ತತೋ ನಿವವೃತೇ ಕಿಲ।
ತತಃ ಸರ್ವೇ ಸುರಾಃ ಶಕ್ರಂ ಯಾಹೀತ್ಯೂಚುಸ್ತದಂತಿಕಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ತಸ್ಯಾಗಮನತಃ ಪೂರ್ವಂ ಕುಶಲೋಽಸೌ ವಿಚಾರಯೇತ್।
ಮಾಮೇವ ಚ ನ ಮತ್ತೋಽಯಂ ಶ್ರೋತುಂ ಯೋಗ್ಯೋ ಮದಾಂಧಧೀಃ ॥ ೧೪ ॥

ಇತಿ ಮತ್ವಾ ಸ ಯಕ್ಷೋಽಪಿ ಸಾಕ್ಷಾಚ್ಛಕ್ರಸ್ಯ ಮಾತರಮ್।
ಗುರುಂ ಚ ಪಾರ್ವತೀಂ ತತ್ರ ನಿಧಾಯಾಂತರ್ದಧೇ ಕಿಲ ॥ ೧೫ ॥

ಮಾತಾ ಸಾ ಪಂಕಿಲಂ ಪುತ್ರಮಿವ ವಿದ್ರಾವ್ಯ ತನ್ಮದಮ್।
ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸ್ವಶಿಷ್ಯಸ್ಯೇಂದ್ರಸ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನಂ ದಾತುಮರ್ಹತಿ ॥ ೧೬ ॥

ಇತ್ಯುಮಾಂ ತತ್ರ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಯಕ್ಷೋಽಲಕ್ಷ್ಯೋಽಭವತ್ ಕಿಲ।
ಸಾ ಚ ಯೂಯಂ ಹೃದಿಸ್ಥಸ್ಯ ಹರೇರಸುರವೈರಿಣಃ ॥ ೧೭ ॥

ತೇಜಸೈವಾಸುರಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಯುದ್ಧೇಽಜಯತ ದುರ್ಜಯಾನ್।
ನ ತು ಸ್ವಶಕ್ತ್ಯಾ ಯಚ್ಛಕ್ರೇ ಹರಿಣೋಪೇಕ್ಷಿತೇ ಸತಿ ॥ ೧೮ ॥

ತೃಣಚಾಲನಶಕ್ತಿಶ್ಚ ಯತೋ ನಾಸೀದ್ದಿಗೀಶಯೋಃ।
ಅತೋ ಯೂಯಮಹಂಕಾರಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಭಜತ ತಂ ಪ್ರಭುಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪಾರ್ವತೀ ಸಾ ಚ ತತ್ರೈವಾಂತರ್ದಧೇ ಕಿಲ।
ಶಕ್ರೋಽಪ್ಯಾಗತ್ಯ ದೇವಾನಾಮುಕ್ತ್ವಾ ಬೋಧಮುಮೋದಿತಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಶಮಯಾಮಾಸ ದೇವಾನಾಮಹಂಕಾರಂ ಮಹಾಮತಿಃ।
ತದಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಚ ವಾಯುಶ್ಚ ಶಾಂತೌ ಹರಿಸಮೀಪಗೌ ॥ ೨೧ ॥

ಅಸುರಾಪಾದಿತಮದಾತ್ ಬಹಿರ್ಭೂತೌ ಕಿಲ ಪ್ರಭೂ।
ಏವಂ ಚಾಸುರತೋ ಬಾಧಃ ಕಥಂ ಸ್ಯಾದನಯೋರ್ವದ ॥ ೨೨ ॥

ರುದ್ರೋ ಬಹಿಸ್ಥರೂಪೇಣೈವಾಜಿತೋಽಪ್ಯಸುರೌಜಸಾ।
ಸುರಾಣಾಂ ಹೃದ್ಗರೂಪೇಣ ತ್ವಾಸೀದ್ದೈತ್ಯಪರಾಜಿತಃ ॥ ೨೩ ॥

ಇತ್ಥಂ ಸರ್ವೇಶ್ವರೋ ವಿಷ್ಣುರ್ದುರಹಂಕಾರಿಣಃ ಸುರಾನ್।
ತೃಣೇನೈವ ತೃಣೀಕೃತ್ಯ ಚಕ್ರೇ ಭಗ್ನಮನೋರಥಾನ್ ॥ ೨೪ ॥

ಉಮಾಮುಖೇನ ಸತ್ತತ್ತ್ವಂ ಪ್ರಬೋಧ್ಯ ವಿಬುಧರ್ಷಭಾನ್।
ಅಖಂಡಯದ್ಗರ್ವಮೇಷಾಮಿತ್ಯಾಹೋಪನಿಷಚ್ಛುಭಾ ॥ ೨೫ ॥

ಸ್ಪಷ್ಟಂ ತಲವಕಾರಾಖ್ಯಾ ತಸ್ಮಾತ್ ಸರ್ವಸುರಾ ಅಪಿ।
ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಸ್ಯ ನ ಸಮಾಃ ಕಥಂ ತತ್ಸ್ವಾಮಿನೋ ಹರೇಃ ॥ ೨೬ ॥

ಸಮಾಃ ಸ್ಯುರುತ್ತಮತ್ವಂ ತು ದೂರೋಪಾಸ್ತಂ ದಿವೌಕಸಾಮ್।
ಬಹಿರ್ಜಯಸ್ತು ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಯೇಷಾಮಾಭೂದ್ರಣಾಂಗಣೇ ॥ ೨೭ ॥

ಅಂತಸ್ತ್ವಸುರಸಂಘೇನ ತೇಽಪಿ ದೇವಾಃ ಪರಾಜಿತಾಃ।
ತಸ್ಮಾದಸುರಸಂಘಸ್ಯ ವಿಜಯೇ ಕ್ವ ಜಯೈಷಿಣಾಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಅಪಿ ಶಕ್ತಿರ್ಮುಖ್ಯವಾಯೋರಿತರೇಷಾಂ ದಿವೌಕಸಾಮ್।
ಮನಆದೀಂದ್ರಿಯಾಧೀಶಾಃ ಪುರಾ ದೇವಾಃ ಶಿವಾದಯಃ ॥ ೨೯ ॥

ಅಹಂ ಶ್ರೇಯಾನಹಂ ಶ್ರೇಯಾನಿತ್ಯಹಂ ಚಕ್ರಿರೇ ಕಿಲ।
ಬ್ರಹ್ಮಾಪರೋಕ್ಷಿಣಾಮೇಷಾಂ ಸರ್ವಜ್ಞಾನಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ಕಥಂ ಸ್ವಭಾವಶುದ್ಧಾನಾಮಹಂಕಾರೋ ಭವೇದಯಮ್।
ವಿನಾ ಸ್ವಹೃದಿ ಸಂವಿಷ್ಟಂ ಕಲಿಂ ಕಲಹಕಾರಿಣಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ಬಲಿನಾ ಕಲಿನಾ ತಸ್ಮಾನ್ಮತಿರನ್ಯಾದೃಶೀ ಕೃತಾ।
ಇತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಯಸ್ತು ವೇದ ತತೋ ಭಕ್ತಿಯುತೋ ಭವೇತ್ ॥ ೩೨ ॥

ಅದ್ಯಾಪಿ ಭೂತಾವಿಷ್ಟೋ ಯಃ ಸ ದ್ವೇಷ್ಟಿ ಪಿತರಂ ಕಿಲ।
ತದಾ ಪ್ರಾಣಃ ಸುರಗುರುಃ ಸ್ವೀಯಾನಾಂ ಬುದ್ಧಿಶುದ್ಧಯೇ ॥ ೩೩ ॥

ಕಲೇಶ್ಚ ಕಾಲನೇ ಶಕ್ತಸ್ತತ್ರೋಪಾಯಮಚೀಕರತ್।
ಸ್ವೇನೈವ ಸ್ವಮಹಿಮ್ನ್ಯುಕ್ತೇ ಸ್ಯಾದಹಂಕಾರಿತಾ ಮಮ ॥ ೩೪ ॥

ಚತುರ್ಮುಖಮುಖೇನೈವ ವಾಚಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಮೇ ಬಲಮ್।
ಯಃ ಪೂರ್ವಜನ್ಮನಿ ಪ್ರಾಣಃ ಸ ಹಿ ವೇತ್ತಿ ಬಲಂ ಮಮ ॥ ೩೫ ॥

ಶ್ರದ್ಧಾಮದ್ಧಾ ಕರಿಷ್ಯಂತಿ ತದ್ವಾಕ್ಯೇ ಚ ಸುರಾ ಇಮೇ।
ಇತಿ ಮತ್ವಾ ಸುರೈಃ ಸಾಕಂ ಯಯೌ ಲೋಕಂ ಪ್ರಜಾಪತೇಃ ॥ ೩೬ ॥

ಸ ಚ ಪೃಷ್ಟಃ ಸುರೈಃ ಸರ್ವೈಃ ಪ್ರೋವಾಚ ಪ್ರಹಸನ್ ಕಿಲ।
ಯಸ್ಯೋತ್ಥಾನೇ ಪ್ರವೇಶೇ ಚ ದೇಹಃ ಪತತಿ ತಿಷ್ಠತಿ ॥ ೩೭ ॥

ಸ ಏವ ಸರ್ವದೇವಾನಾಂ ಗುಣೈಃ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ।
ವಯಸಾ ಚ ಸ ಏವೈಕಃ ಸರ್ವಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ ೩೮ ॥

ಇತ್ಥಮುಕ್ತಾಃ ಶರೀರಾತ್ ತೇ ನಿರೀಯುಃ ಕ್ರಮಶಃ ಸುರಾಃ।
ತದಾ ಪ್ರಾಣಸ್ಯ ಬಲತೋ ದೇಹೋಽಸೌ ನಾಪತತ್ ಕಿಲ ॥ ೩೯ ॥

ಚಕ್ಷುರ್ಮಾತ್ರಂ ನೇಕ್ಷತೇಽರ್ಥಂ ಚಕ್ಷುರ್ದೇವೇ ಗತೇ ಸತಿ ।
ದೇಹೋಽಂಧದೇಹವಜ್ಜೀವನ್ನೇವ ಪ್ರಾಣಬಲಾದಭೂತ್ ॥ ೪೦ ॥

ಏವಂ ಮನಃಶ್ರೋತ್ರಮುಖ್ಯದೇವಾನಾಂ ಚ ಕ್ರಮಾದ್ಗತೌ ।
ದೇಹೋಽಸೌ ನಾಪತದ್ವಾಯೋಃ ಸತ್ತ್ವೇನಾತಿಬಲೀಯಸಃ ॥ ೪೧ ॥

ಜೀವನ್ನೇವಾಭವನ್ಮೂಢಬಧಿರಾದಿಶರೀರವತ್ ।
ಏವಂ ಸಂವತ್ಸರಂ ಪ್ರೋಷ್ಯ ಕ್ರಮೇಣಾಂತೇ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಚ ॥ ೪೨ ॥

ಊಷುಃ ಕಿಲೇಷಚ್ಛಾಂತಾಸ್ತೇ ತತ್ತದಿಂದ್ರಿಯಗೋಲಕೇ ।
ಉಚ್ಚಕ್ರಾಮ ತತಃ ಪ್ರಾಣಸ್ತಸ್ಮಿನ್ನುತ್ಕ್ರಾಮತಿ ಪ್ರಭೌ ॥ ೪೩ ॥

ಬಲಾದುತ್ತಿಷ್ಠತಿ ಹಯೇ ಯಥಾ ಪಟ್ವೀಶಶಂಕವಃ ।
ಅನುವ್ರಜಂತಿ ತಚ್ಚಕ್ರ್ಯಾಽಽಕೃಷ್ಟಾಸ್ತದ್ವದಿಮೇ ಸುರಾಃ ॥ ೪೪ ॥

ಅನುಜಗ್ಮುಃ ಪ್ರಾಣಮೇವ ದೇಹೋಽಸೌ ತತ್ಕ್ಷಣೇಽಪತತ್ ।
ಪುನಃ ಪ್ರಾಣಃ ಸ್ವಾನುಗತಾನ್ ವಿಹಾಯ ವಿಬುಧಾನಿಮಾನ್ ॥ ೪೫ ॥

ಸ್ವಸ್ಯೈವ ಶಕ್ತಿಮತುಲಾಂ ವಿಷ್ವಗ್ವಿಖ್ಯಾಪಯನ್ ಪ್ರಭುಃ ।
ನಾನ್ಯಪ್ರವೇಶಾದ್ದೇಹೋಽಯಮುತ್ತಿಷ್ಠತ್ಸ್ವಿತಿ ಬೋಧಯನ್ ॥ ೪೬ ॥

ಸ್ವಯಮೇವಾವಿಶದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಂ ದೇಹಂ ನ ತು ಸುರೈಃ ಸಹ ।
ಕಸ್ಯ ಶಕ್ತ್ಯೋಽತ್ತಿಷ್ಠೋ ದೇಹ ಇತಿ ಶಂಕಾಪನುತ್ತಯೇ ॥ ೪೭ ॥

ತೈಃ ಸಹೈವ ಪ್ರವೇಶೇ ತು ಸಾಽಪಿ ಶಂಕಾ ಭವೇದ್ಧ್ರುವಮ್ ।
ಮಾಮೃತೇ ಸ್ಥಾತುಮಪ್ಯೇಷಾಂ ಶಕ್ತಿರ್ನಾಸ್ತೀತಿ ಬೋಧಯನ್ ॥ ೪೮ ॥

ನಿರ್ಯಾಣಕಾಲೇ ದೇವೈಶ್ಚ ಸಹೈವ ಪ್ರಾಗ್ವಿನಿರ್ಯಯೌ ।
ಪಟ್ವೀಶಶಂಕುವತ್ ತೇಷಾಂ ಸ್ಥಾತುಂ ಶಕ್ತಿಶ್ಚ ನಾಭವತ್ ॥ ೪೯ ॥

ಸುರೇಷ್ವೇಕೈಕಸ್ಯ ಪುರಾ ಗಮನೇ ಚ ಸ್ವಯಂ ಸ್ಥಿತೇಃ ।
ದೇಹಸ್ಯಾಪತನಾದ್ದೇವೈಃ ಸಹೈವ ಗಮನೇಽಪ್ಯಯಮ್ ॥ ೫೦ ॥

ದೇಹೋ ಮದ್ಗಮನಾದೇವ ಪತಿತೋ ನಾನ್ಯನಿರ್ಗಮಾತ್ ।
ಇತ್ಥಂ ಪ್ರೇಕ್ಷಾವತಾಂ ಜ್ಞಾತುಂ ಶಕ್ಯಂ ತೇನ ಸಹೈವ ತೈಃ ॥ ೫೧ ॥

ನಿರ್ಗತೋಽಭೂತ್ ಸ ತು ಪ್ರಾಣಃ ಪ್ರವೇಶೇ ತ್ವೇಕಲೋಽವಿಶತ್ ।
ಪ್ರಾಣೇ ಪ್ರವಿಷ್ಟೇ ದೇಹೋಸೌ ತತ್ಕ್ಷಣಾದುತ್ಥಿತಃ ಕಿಲ ॥ ೫೨ ॥

ಭಿನ್ನಗರ್ವಾಸ್ತತಃ ಸರ್ವೇ ಗೀರ್ವಾಣಾಃ ಶರ್ವಪೂರ್ವಕಾಃ ।
ವಾತಾದ್ಭೀತೇ ಕಲೌ ಯಾತೇ ಪುನಃ ಶುದ್ಧಧಿಯೋಽವಿಶನ್ ॥ ೫೩ ॥

ತಮೇವ ದೇಹಂ ರಾಜ್ಞಿ ಸ್ವಂ ಪುರಂ ವಿಷ್ಟೇ ಭಟಾ ಇವ।
ಇತ್ಥಂ ದೇಹೇ ವಾಯುಗತೌ ಪತಿತೇ ತಸ್ಯ ಚಾಗತೇ ॥ ೫೪ ॥

ಉತ್ಥಿತೇ ಸತಿ ಸರ್ವೇ ಚ ದೇವಾ ವಿಸ್ಮಿತಮಾನಸಾಃ।
ಅನ್ವಯವ್ಯತಿರೇಕಾಭ್ಯಾಂ ವಾಯೋರುತ್ತಮತಾಂ ಹೃದಿ ॥ ೫೫ ॥

ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ತುಷ್ಟಮನಸಸ್ತುಷ್ಟುವುಸ್ತಂ ಸುರೋತ್ತಮಮ್ ।
ತ್ವಮೇವ ವಾಯೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠೋಽಸಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಶ್ಚಾಸಿ ದಿವೌಕಸಾಮ್ ॥ ೫೬ ॥

ಅಸ್ಮಾಕಮಿತಿ ತಂ ಸ್ತುತ್ವಾ ತಸ್ಥುರ್ದೇಹೇ ತದಾಜ್ಞಯಾ।
ಬ್ರಹ್ಮಾ ತದಾ ಸ್ವೀಯದೇಹಮುಪೇಕ್ಷ್ಯ ಹರಿಣಾ ಸಹ ॥ ೫೭ ॥

ಪರೀಕ್ಷಾಯೈ ಕಿಲ ದದೌ ತೇ ಚ ದೇವಾಸ್ತದಾಜ್ಞಯಾ।
ದೇಹೇ ತಸ್ಮಿನ್ ವಿಚಾರ್ಯೇತ್ಥಂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಂ ಮಾತರಿಶ್ವನಃ ॥ ೫೮ ॥

ತಮೇವ ವಾಯುಂ ಸರ್ವೇಶಂ ಮತ್ವಾ ಗರ್ವಂ ಜಹುಃ ಕಿಲ।
ಇತಿ ಛಂದೋಗಾಯಕಾನಾಂ ಮಹೋಪನಿಷದೇವ ಸಾ ॥ ೫೯ ॥

ಏವಮೇವ ಚ ಷಟ್ಪ್ರಶ್ನೇ ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕೇ ತಥಾ।
ಕಥೇಯಮೈತರೇಯೇ ಚ ಶ್ರುತಾ ಸಕಲಸಮ್ಮತಾ ॥ ೬೦ ॥

ಯದ್ವೈವೋತ್ಕ್ರಮಣೋದ್ಯೋಗಂ ವಾಯುಶ್ಚಕ್ರೇ ಶರೀರತಃ।
ತದಾಽತಿಸಂಕಟಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾಶ್ಚಕ್ಷುರಾದ್ಯಭಿಮಾನಿನಃ ॥ ೬೧ ॥

ದೇವಾಃ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಾಣಮೇವ ತ್ವನ್ನಃ ಶ್ರೇಯಾನಿತೀಡಿರೇ।
ನೋಚ್ಚಕ್ರಾಮ ತದಾ ಪ್ರಾಣಃ ಪ್ರಜಾಪತ್ಯುಕ್ತಮಾರ್ಗತಃ ॥ ೬೨ ॥

ತಾವತಾಽಪಿ ಸ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯಸಿದ್ಧಿಃ ಸರ್ವದಿವೌಕಸಾಮ್ ।
ಯತೋ ಬಭೂವ ತೇನಾಸೌ ಹೃದ್ಗುಹಾತೋ ನ ನಿರ್ಗತಃ ॥ ೬೩ ॥

ಇತಿ ಕಲ್ಪಾಂತರಗತಾ ಛಾಂದೋಗ್ಯೋಪನಿಷಚ್ಛ್ರುತಾ।
ಕಥಾಽತ್ರಾಪ್ಯನುಸಂಧೇಯಾ ಯತೋ ಗ್ರಂಥಕೃತೋ ಮಮ ॥ ೬೪ ॥

ಅನ್ವಯವ್ಯತಿರೇಕಾಭ್ಯಾಂ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರ್ತುಂ ಮರುದ್ಬಲಮ್ ।
ಐತರೇಯೋಪನಿಷದಃ ಕಥಾಽಪ್ಯತ್ರಾನುವರ್ಣಿತಾ ॥ ೬೫ ॥

ಯಾ ಸಾ ಕಲ್ಪಾಂತರೇ ದೇವೈರ್ವಿಸ್ಪಷ್ಟೈವ ಪ್ರದರ್ಶಿತಾ।
ತತ್ರ ಪ್ರಾಣಸ್ಯೋತ್ಕ್ರಮಣೇ ದೇಹಪಾತೋಽಪ್ಯುದೀರಿತಃ ॥ ೬೬ ॥

ತತ್ಪ್ರವೇಶೇ ಚ ದೇಹಸ್ಯ ತದ್ವೈವೋತ್ಥಿತಿರೀರಿತಾ।
ಅತೋ ವಿರೋಧಶಂಕಾ ವಾ ತಥಾ ಗ್ರಂಥಕೃತೋ ಮಮ ॥ ೬೭ ॥

ಅನುಕ್ತಕಥನಾಶಂಕಾ ವಾಽತ್ರ ನಾಸ್ತಿ ವಿಚಾರಣೇ।
ಅರ್ಥಸ್ಯ ಗೌರವಂ ಲಾಘವಂ ಚ ಗ್ರಂಥಸ್ಯ ದರ್ಶನಾತ್ ॥ ೬೮ ॥

ಕಥಾದ್ವಯಂ ಸಂಕಲಯ್ಯ ಶ್ರೋತೄಣಾಂ ಬುದ್ಧಿಶುದ್ಧಯೇ।
ಕೃತಿನಾ ವಾದಿರಾಜೇನ ಯತಃ ಕೃತಿರಿಯಂ ಕೃತಾ ॥ ೬೯ ॥

ಏವಂ ಚ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಸ್ಯ ಕಃ ಸುರೇಷು ಸಮೋ ಭವೇತ್।
ಬುದ್ಧಿಶುದ್ಧಿಶ್ಚ ಕಸ್ಯ ಸ್ಯಾದ್ಯಥಾಽಸ್ಯ ಜಗತಾಂ ಗುರೋಃ ॥ ೭೦ ॥

ಅತಃ ಸರ್ವಸುರೇಭ್ಯೋಽಪಿ ಪ್ರಾಣ ಏವೋತ್ತಮೋಽಭವತ್।
ಪ್ರಾಣಸ್ಯಾಪಿ ಹಿ ಯಃ ಪ್ರಾಣಃ ಸೋಽಭೂತ್ ಸರ್ವೋತ್ತಮೋತ್ತಮಃ ॥ ೭೧ ॥

ಅಪಿ ಚಾನಂತಜೀವಾನಾಂ ಭವದ್ಭೂತಭವಿಷ್ಯತಾಮ್।
ಹೃದಿ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಪಂಚರೂಪೀ ಯಸ್ಯ ಮಂತ್ರತ್ರಯಂ ಸುಧೀಃ ॥ ೭೨ ॥

ಅಹರ್ನಿಶಂ ಚೈಕವಿಂಶತ್ಸಹಸ್ರಂ ಷಟ್‌ಶತಾಧಿಕಮ್।
ಯಥಾ ಭವತಿ ಮಾನೇನ ತಥಾಽನೂನತಯಾ ಜಪನ್ ॥ ೭೩ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣೋ ಮಮ ಗುರುಸ್ತಸ್ಯ ಹಂಸಾತ್ಮನೋ ಹರೇಃ।
ಮುಖ್ಯದಾಸೋಽಭವನ್ನಿತ್ಯಮಿತ್ಥಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ಮಹಾಮನುಮ್ ॥ ೭೪ ॥

ಅಹರ್ನಿಶಂ ಚ ಜಪತಃ ಸ್ಯಾತ್ ಕದಾ ಮತಿರನ್ಯಥಾ।
ಹರೌ ಕದಾಚಿತ್ ಸ್ಪರ್ಧಾಽಸ್ಯ ಯದಿ ಸ್ಯಾನ್ನ ಜಪೇತ್ ಸದಾ ॥ ೭೫ ॥

ಜಪಾಭಾವೇಽಪಿ ನಷ್ಟಂ ಸ್ಯಾಜ್ಜಗದೇತಚ್ಚರಾಚರಮ್।
ಏವಂ ಚ ಜೀವನಾರ್ಥೀ ಯಃ ಸ ವಾಯೋಶ್ಚ ಶ್ರಿಯಃಪತೇಃ ॥ ೭೬ ॥

ಮತ್ವೈಕ್ಯಂ ಪೋಷಯೇನ್ನಿತ್ಯಂ ದೂಷಯೇನ್ನ ಕದಾಚನ।
ದಿನೇ ದಿನೇಽಪ್ಯಸಂಖ್ಯಾತನಾನಾಜೀವೇಷ್ವಹರ್ನಿಶಮ್ ॥ ೭೭ ॥

ಅನಂತಾನಂತಧಾ ವಿಷ್ಣೋರ್ಮನುಮೇತಮನುತ್ತಮಮ್।
ಜಪನ್ನಯಂ ವಾಯುದೇವಃ ಸರ್ವಜೀವೋತ್ತಮೋ ನ ಕಿಮ್ ॥ ೭೮ ॥

ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತೌ ಚ ಸದೃಶಃ ಕಃ ಸ್ಯಾದಸ್ಯ ವಿಚಾರ್ಯತಾಮ್।
ಈದೃಶೋ ಯೋ ಜಗತ್ತ್ರಾಣಹೇತುಭೂತಃ ಸಮೀರಣಃ ॥ ೭೯ ॥

ಸರ್ವಜೀವಾಗ್ರಣೀಸ್ತಸ್ಮಾತ್ ತಸ್ಯಾಪೀಶಃ ಶ್ರಿಯಃ ಪತಿಃ।
ಆಸೀತ್ ಸರ್ವೋತ್ತಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಪಿತಾ ಶಂಭೋಃ ಪಿತಾಮಹಃ ॥ ೮೦ ॥

ವಾಯುಃ ಸ್ವಮೂಲರೂಪೇ ಚ ಸ್ವಾವತಾರೇಷ್ವಪಿ ಪ್ರಭುಃ।
ಉಕ್ತರೀತ್ಯಾ ಯತಃ ಸಿದ್ಧಸ್ತತಃ ಶುದ್ಧತರೋಽಭವತ್ ॥ ೮೧ ॥

ತಸ್ಮಾದುಕ್ತಪ್ರಕಾರೇಣ ವಾಯುರೇಕಃ ಪರೇ ಹರೌ।
ಶುಕ್ಲೋಽಭೂದ್ಭಾರತೀ ಶುಕ್ಲತಮಾಽಽಸೀತ್ ತದನುಗ್ರಹಾತ್ ॥ ೮೨ ॥

ವಾದಿರಾಜಕೃತೇ ಶ್ರಾವ್ಯೇ ಕಾವ್ಯೇ ಭಾವ್ಯೇ ಸುಬುದ್ಧಿಭಿಃ।
ಸೇವ್ಯೇ ಸರಸಭಾರತ್ಯಾಂ ವಿಲಾಸೋಽಭೂನ್ಮರುತ್ಪ್ರಿಯಃ ॥ ೮೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಶ್ರೀಚರಣವಿರಚಿತಸರಸಭಾರತೀವಿಲಾಸೇ ಮರುತ್ಪ್ರಿಯವಿಲಾಸಃ - ೪ ॥

★★★★★

೨೫. ಋಜುಶತನಾಮಾವಲಿಃ

ಕಲ್ಕೀ ಸುತೇಜಾ ದಾಸಶ್ಚ ಧರ್ಮಶ್ಚಾಧರ್ಮಖಂಡನಃ।
ವರ್ಚಸ್ವೀ ಋಷಣಶ್ಚೈವ ಸಾಧುಶ್ಚೈವ ಮಹೀಪತಿಃ ॥ ೧ ॥

ಧರ್ಮಜ್ಞಃ ಧರ್ಮಜಶ್ಚೈವ ಸಂಪೂರ್ಣಃ ಶುಚಿವೈಕೃತೌ।
ಅಂಜನಃ ಸರ್ಪಪಶ್ಚೈವ ಖರ್ಪಟಶ್ಚ ತಥೈವ ಚ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರದ್ಧಾಲುಶ್ಚೈವ ಸಂಧ್ಯಾನೋ ಜ್ಞಾನೋ ವಿಜ್ಞಾನ ಏವ ಚ।
ಕೀರ್ತನಶ್ಚೈವ ಸಂಕೀರ್ಣಃ ಕತ್ಥನಶ್ಚ ಮಹತ್ತರಃ ॥ ೩ ॥

ಸುವೀರ್ಯಶ್ಚೈವ ಮೇಧಾವೀ ವಿಜಯೋ ರಂತಿರೇವ ಚ ॥ ೪ ॥

ಮನುರ್ಮೋದಃ ಪ್ರಮೋದಶ್ಚ ಸಂತ ಆನಂದ ಏವ ಚ।
ಸಂತುಷ್ಟಶ್ಚೈವ ಚಾರ್ವಂಗಸ್ತಥಾ ಚಾರುಸುಬಾಹುಕಃ ॥ ೫ ॥

ತಥಾ ಚಾರುಪದಶ್ಚಾಪಿ ತಥೈವ ಚ ಸುಲೋಚನಃ।
ಸಾರಸ್ವತಃ ಸುವೀರಶ್ಚ ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಕಪಿರಲಂಪಟಃ ॥ ೬ ॥

ಅಲಂಪಟಃ ಸರ್ವವೇತ್ತಾ ಸರ್ವಜಿನ್ಮಿತ್ರ ಏವ ಚ।
ತಥಾ ಪಾಪವಿನಾಶಶ್ಚ ಹ್ಯೇತೇ ಪಂಚಾಶದೀರಿತಾಃ ॥ ೭ ॥

ತಥಾ ಧರ್ಮೋ ವಿನೇತಾ ಚ ಶಾರದೌಜಾಸ್ತಥೈವ ಚ।
ಸುತಪಸ್ವೀ ಚ ತೇಜಸ್ವೀ ದಾನಶೀಲಸ್ತಥೈವ ಚ ॥ ೮ ॥

ಸುಶೀಲಶ್ಚೈವ ಯಜ್ಞಶ್ಚ ಸುಕರ್ತಾ ಚ ತಥೈವ ಚ।
ಯಜ್ವೀ ಚ ಯಾಗವರ್ತಶ್ಚ ಪ್ರಾಣಶ್ಚಾಪಿ ತಥೈವ ಚ ॥ ೯ ॥

ತ್ರಾಣಶ್ಚೈವ ತಥಾಽಮರ್ಷೋ ಹ್ಯುಪದೇಷ್ಟಾ ತಥೈವ ಚ।
ತಾರಕಶ್ಚ ತಥಾ ಕಾಲಕ್ರೀಡನಶ್ಚ ತಥೈವ ಚ ॥ ೧೦ ॥

ಸುಕರ್ತಾ ಚ ಸುಕಾಲಜ್ಞಃ ಕಾಲಸೂಚಕ ಏವ ಚ।
ತಥಾ ಚ ಕಲಿಸಂಹರ್ತಾ ಕಲಿಃ ಕಾಲಸ್ತಥೈವ ಚ ॥ ೧೧ ॥

ಸ್ವಾಮರೇತಾಃ ಸದಾರತಸ್ತತಶ್ಚ ಸುಬಲಸ್ತಥಾ ।
ಸಹಃ ಸದಾಕಪಿಶ್ಚೈವ ಗಮ್ಯೋ ಜ್ಞಾನಸ್ತಥೈವ ಚ ॥ ೧೨ ॥

ತಥೈವ ಸ್ಯಾದ್ದಶಕಲಃ ಶ್ರೋತವ್ಯಶ್ಚ ತಥೈವ ಚ ।
ಸಂಕೀರ್ತಿತವ್ಯೋ ಮಂತವ್ಯಃ ಕರ್ವ್ಯೋ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯ ಏವ ಚ ॥ ೧೩ ॥

ಸುಸಖ್ಯಶ್ಚಾಪಿ ಗಂತವ್ಯಃ ಕ್ರವ್ಯಃ ಸ್ಮರ್ತವ್ಯ ಏವ ಚ ।
ಸೇವ್ಯಃ ಸುಭವ್ಯಃ ಸ್ವರ್ಗವ್ಯೋ ಭಾವ್ಯೋ ಜ್ಞಾತವ್ಯ ಏವ ಚ ॥ ೧೪ ॥

ವಕ್ತವ್ಯಶ್ಚೈವ ಗವ್ಯಶ್ಚ ಲಾತವ್ಯಶ್ಚ ತಥೈವ ಚ ।
ವಾಯುಶ್ಚೈವ ತಥಾ ಬ್ರಹ್ಮೇತ್ಯೇವಂ ಪಂಚಾಶದೀರಿತಾಃ ॥ ೧೫ ॥

ಇತ್ಯೇತಚ್ಛತಕಂ ನಾಮ್ನಾಂ ಋಜೂನಾಂ ಯಃ ಪಠೇತ್ ಸದಾ ।
ತೈರ್ದತ್ತಾಂ ಪದವೀಂ ಯಾತಿ ವಾಸುದೇವಾಭಿವೀಕ್ಷಿತಾಮ್ ॥ ೧೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾಮನಪುರಾಣೋಕ್ತ ಋಜುಶತನಾಮಾವಲಿಃ ॥

*****

೨೬. ಶ್ರೀಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾವಯವಸ್ಥಭಗವದ್ರೂಪಸಂಸ್ತವಃ

ಶಿಂಶುಮಾರೋ ಹರಿಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪ್ರಾಣವಕ್ತ್ರೇ ಚ ಸಂಸ್ಥಿತಃ ।
ನಾಸಾಗ್ರೇ ಮತ್ಸ್ಯಮೂರ್ತಿಸ್ತು ನಾಸಾಪೃಷ್ಠೇ ಚ ಕೂರ್ಮಕಃ ॥ ೧ ॥

ವಾಮನೇತ್ರೇ ಸ್ಥಿತೋ ವಿಷ್ಣುರ್ದಕ್ಷಿಣೇ ಕಪಿಲಸ್ತಥಾ ।
ಶ್ರೋತ್ರಯೋಃ ಕೃಷ್ಣರಾಮೌ ಚ ಕಂಠೇ ಧನ್ವಂತರಿಸ್ತಥಾ ॥ ೨ ॥

ನಾರಾಯಣೋ ಹರಿಃ ಸಾಕ್ಷಾಲ್ಲಲಾಟೇ ಸಂಸ್ಥಿತಃ ಸದಾ ।
ಬಾಹುಯುಗ್ಮೇ ಸ್ಥಿತೌ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಕಲ್ಕಿಬುದ್ಧೌ ಸದೈವ ಚ ॥ ೩ ॥

ಹಸ್ತಯುಗ್ಮೇ ಸ್ಥಿತಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನಃ ಪ್ರಭುಃ ।
ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣೇನ ಯತ್ ಕರ್ಮ ತದಾದಾತುಂ ದ್ವಿರೂಪಕಃ ॥ ೪ ॥

ಪಾದಾಗ್ರೇ ಹಂಸಮೂರ್ತಿಸ್ತು ಕೇಶವಃ ಪಾದಮಧ್ಯಗಃ ।
ಪಾದಪೃಷ್ಠೇ ಹೃಷೀಕೇಶಃ ಸರ್ವಕಾಲೇಷು ಸಂಸ್ಥಿತಃ ॥ ೫ ॥

ಯಜ್ಞನಾಮಾ ಹರಿರ್ವಿಷ್ಣುಃ ಸಮೇತಃ ಶ್ರೀಧರೇಣ ಚ ।
ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಸ್ಯ ಜಾನ್ವೋಸ್ತು ಸಂಸ್ಥಿತೋ ರಮಯಾ ಸಹ ॥ ೬ ॥

ವಾಮನೋ ಮಹಿದಾಸಶ್ಚ ಕಟಿಯುಗ್ಮೇ ಚ ಸಂಸ್ಥಿತೌ ।
ನಾಭೌ ಚ ಪದ್ಮನಾಭಶ್ಚ ಕಕ್ಷಯೋಸ್ತು ದ್ವಿರೂಪಕಃ ॥ ೭ ॥

ಪೂರ್ಣಾನಂದಗುಣೋ ನಿತ್ಯಂ ಮಾಧವೋ ಮಧುಸೂದನಃ ।
ಹೃದಯೇ ಪ್ರಾಜ್ಞಮೂರ್ತಿಸ್ತು ದತ್ತಾತ್ರೇಯಾಖ್ಯರೂಪತಃ ॥ ೮ ॥

ಗೋವಿಂದೋ ವೃಷಭಶ್ಚೈವ ಹ್ಯೂರುಯುಗ್ಮೇ ಚ ಸಂಸ್ಥಿತೌ ।
ವರಾಹರೂಪೋ ಭಗವಾನ್ ಪುರಸ್ತ್ವೇವ ಹಿ ಸಂಸ್ಥಿತಃ ॥ ೯ ॥

ಕಪೋಲೇ ವಾಸುದೇವಸ್ತು ರಮಯಾ ಸಹ ಮೋದತೇ ।
ಶಕ್ತಿಪ್ರತಿಷ್ಠಾರೂಪಾಶ್ಚ ಮಾಲಾಕಾರೇಣ ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ ॥ ೧೦ ॥

ರುದ್ರಾದ್ಯಾಸ್ತತ್ತ್ವದೇವಾಶ್ಚ ವಾಯುದೇಹೇ ಚ ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ ।
ನಿಯಮ್ಯಾಸ್ತು ಸದಾ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಾಣದೇವೇನ ಕೇವಲಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಿಯಾಮಕೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಬ್ರಹ್ಮವಾಯ್ವೋಃ ಸದೈವ ಚ ।
ರುದ್ರಾದಿಸರ್ವಜೀವಾನಾಂ ತದ್ದ್ವಾರೇಣ ನಿಯಾಮಕಃ ॥ ೧೨ ॥

॥ ಇತಿ ನಾರದಪುರಾಣೇ ಶ್ರೀಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾವಯವಸ್ಥಭಗವದ್ರೂಪಸಂಸ್ತವಃ ॥

*****

೨೭. ಶ್ರೀಹರಿವಾಯುಸ್ತುತಿಃ

ಪಾಂತ್ವಸ್ಮಾನ್ ಪುರುಹೂತವೈರಿಬಲವನ್ಮಾತಂಗಮಾದ್ಯದ್ಘಟಾ-
ಕುಂಭೋಚ್ಚಾದ್ರಿವಿಪಾಟನಾಧಿಕಪಟುಪ್ರತ್ಯೇಕವಜ್ರಾಯಿತಾಃ ।
ಶ್ರೀಮತ್ಕಂಠೀರವಾಸ್ಯಪ್ರತತಸುನಖರಾ ದಾರಿತಾರಾತಿದೂರ-
ಪ್ರಧ್ವಸ್ತಧ್ವಾಂತಶಾಂತಪ್ರವಿತತಮನಸಾ ಭಾವಿತಾ ನಾಕಿವೃಂದೈಃ ॥ ೧ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ ಸಮಂತತೋ ವಿಕಲಯನ್ನೈವೇಶಿತುಸ್ತೇ ಸಮಂ
ಪಶ್ಯಾಮ್ಯುತ್ತಮವಸ್ತು ದೂರತರತೋಽಪಾಸ್ತಂ ರಸೋ ಯೋಽಷ್ಟಮಃ ।
ಯದ್ರೋಷೋತ್ಕರದಕ್ಷನೇತ್ರಕುಟಿಲಪ್ರಾಂತೋತ್ಥಿತಾಗ್ನಿಸ್ಫುರ-
ತ್ಖದ್ಯೋತೋಪಮವಿಸ್ಫುಲಿಂಗಭಸಿತಾ ಬ್ರಹ್ಮೇಶಶಕ್ರೋತ್ಕರಾಃ ॥ ೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಪ್ರಣೀತಂ ಶ್ರೀನರಸಿಂಹನಖಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

*****

ಶ್ರೀಮದ್ವಿಷ್ಣ್ವಂಘ್ರಿನಿಷ್ಠಾತಿಗುಣಗುರುತಮಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥ-
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಾಚಾರ್ಯಪಾದೋಜ್ಜ್ವಲಜಲಜಲಸತ್ಪಾಂಸವೋಽಸ್ಮಾನ್ ಪುನಂತು ।
ವಾಚಾಂ ಯತ್ರ ಪ್ರಣೇತ್ರೀ ತ್ರಿಭುವನಮಹಿತಾ ಶಾರದಾ ಶಾರದೇಂದು-
ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾಭದ್ರಸ್ಮಿತಶ್ರೀಧವಲಿತಕಕುಭಾ ಪ್ರೇಮಭಾರಂ ಬಭಾರ ॥ ೧ ॥

ಉತ್ಕಂಠಾಕುಂಠಕೋಲಾಹಲಜವವಿದಿತಾಜಸ್ರಸೇವಾನುವೃದ್ಧ-
ಪ್ರಾಜ್ಞಾತ್ಮಜ್ಞಾನಧೂತಾಂಧತಮಸಸುಮನೋಮೌಲಿರತ್ನಾವಲೀನಾಮ್ ।
ಭಕ್ತ್ಯುದ್ರೇಕಾವಗಾಢಪ್ರಘಟನಸಘಟಾತ್ಕಾರಸಂಘೃಷ್ಯಮಾಣ-
ಪ್ರಾಂತಪ್ರಾಗ್ರ್ಯಾಂಘ್ರಿಪೀಠೋತ್ಥಿತಕನಕರಜಃಪಿಂಜರಾರಂಜಿತಾಶಾಃ ॥ ೨ ॥

ಜನ್ಮಾಧಿವ್ಯಾಧ್ಯುಪಾಧಿಪ್ರತಿಹತಿವಿರಹಪ್ರಾಪಕಾಣಾಂ ಗುಣಾನಾ-
ಮಗ್ರ್ಯಾಣಾಮರ್ಪಕಾಣಾಂ ಚಿರಮುದಿತಚಿದಾನಂದಸಂದೋಹದಾನಾಮ್ ।
ಏತೇಷಾಮೇಷ ದೋಷಪ್ರಮುಷಿತಮನಸಾಂ ದ್ವೇಷಿಣಾಂ ದೂಷಕಾಣಾಂ
ದೈತ್ಯಾನಾಮಾರ್ತಿಮಂಧೇ ತಮಸಿ ವಿದಧತಾಂ ಸಂಸ್ತವೇ ನಾಸ್ಮಿ ಶಕ್ತಃ ॥ ೩ ॥

ಅಸ್ಯಾವಿಷ್ಕರ್ತುಕಾಮಂ ಕಲಿಮಲಕಲುಷೇಽಸ್ಮಿನ್ ಜನೇ ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗಂ
ವಂದ್ಯಂ ಚಂದ್ರೇಂದ್ರರುದ್ರದ್ಯುಮಣಿಫಣಿವಯೋನಾಯಕಾದ್ಯೈರಿಹಾದ್ಯ ।
ಮಧ್ವಾಖ್ಯಂ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಂ ಕಿಮುತ ಕೃತವತೋ ಮಾರುತಸ್ಯಾವತಾರಂ
ಪಾತಾರಂ ಪಾರಮೇಷ್ಠ್ಯಂ ಪದಮಪವಿಪದಃ ಪ್ರಾಪ್ತುರಾಪನ್ನಪುಂಸಾಮ್ ॥ ೪ ॥

ಉದ್ಯದ್ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರಚಂಡಾಂ ನಿಜರುಚಿನಿಕರವ್ಯಾಪ್ತಲೋಕಾವಕಾಶೋ
ಬಿಭ್ರದ್ಭೀಮೋ ಭುಜೇ ಯೋಽಭ್ಯುದಿತದಿನಕರಾಭಾಂಗದಾಢ್ಯಪ್ರಕಾಂಡೇ ।
ವೀರ್ಯೋದ್ಧಾರ್ಯಾಂ ಗದಾಗ್ರ್ಯಾಮಯಮಿಹ ಸುಮತಿಂ ವಾಯುದೇವೋ ವಿದಧ್ಯಾ-
ದಧ್ಯಾತ್ಮಜ್ಞಾನನೇತಾ ಯತಿವರಮಹಿತೋ ಭೂಮಿಭೂಷಾಮಣಿರ್ಮೇ ॥ ೫ ॥

ಸಂಸಾರೋತ್ತಾಪನಿತ್ಯೋಪಶಮದಸದಯಸ್ನೇಹಹಾಸಾಂಬುಪೂರ-
ಪ್ರೋದ್ಯದ್ವಿದ್ಯಾನವದ್ಯದ್ಯುತಿಮಣಿಕಿರಣಶ್ರೇಣಿಸಂಪೂರಿತಾಶಃ ।
ಶ್ರೀವತ್ಸಾಂಕಾಧಿವಾಸೋಚಿತತರಸರಲಃ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥ-
ಕ್ಷೀರಾಂಭೋಧಿರ್ವಿಭಿಂದ್ಯಾದ್ಭವದನಭಿಮತಂ ಭೂರಿ ಮೇ ಭೂತಿಹೇತುಃ ॥ ೬ ॥

ಮೂರ್ಧನ್ಯೇಷೋಽಂಜಲಿರ್ಮೇ ದೃಢತರಮಿಹ ತೇ ಬಧ್ಯತೇ ಬಂಧಪಾಶ-
ಚ್ಛೇತ್ರೇ ದಾತ್ರೇ ಸುಖಾನಾಂ ಭಜತಿ ಭುವಿ ಭವಿಷ್ಯದ್ವಿಧಾತ್ರೇ ದ್ಯುಭರ್ತ್ರೇ ।
ಅತ್ಯಂತಂ ಸಂತತಂ ತ್ವಂ ಪ್ರದಿಶ ಪದಯುಗೇ ಹಂತ ಸಂತಾಪಭಾಜಾ-
ಮಸ್ಮಾಕಂ ಭಕ್ತಿಮೇಕಾಂ ಭಗವತ ಉತ ತೇ ಮಾಧವಸ್ಯಾಥ ವಾಯೋಃ ॥ ೭ ॥

ಸಾಭ್ರೋಷ್ಣಾಭೀಶುಶುಭ್ರಪ್ರಭಮಭಯ ನಭೋಭೂರಿಭೂಭೃದ್ವಿಭೂತಿ-
ಭ್ರಾಜಿಷ್ಣುರ್ಭೂರ್ಋಭೂಣಾಂ ಭವನಮಪಿ ವಿಭೋಽಭೇದಿ ಬಭ್ರೇ ಬಭೂವೇ ।
ಯೇನ ಭ್ರೂವಿಭ್ರಮಸ್ತೇ ಭ್ರಮಯತು ಸುಭೃಶಂ ಬಭ್ರುವದ್ದುರ್ಭೃತಾಶಾನ್
ಭ್ರಾಂತಿರ್ಭೇದಾವಭಾಸಸ್ತ್ವಿತಿ ಭಯಮಭಿಭೂರ್ಭೋಕ್ಷ್ಯತೋ ಮಾಯಿಭಿಕ್ಷೂನ್ ॥ ೮ ॥

ಯೇಽಮುಂ ಭಾವಂ ಭಜಂತೇ ಸುರಮುಖಸುಜನಾರಾಧಿತಂ ತೇ ತೃತೀಯಂ
ಭಾಸಂತೇ ಭಾಸುರೈಸ್ತೇ ಸಹಚರಚಲಿತೈಶ್ಚಾಮರೈಶ್ಚಾರುವೇಷಾಃ ।
ವೈಕುಂಠೇ ಕಂಠಲಗ್ನಸ್ಥಿರಶುಚಿವಿಲಸತ್ಕಾಂತಿತಾರುಣ್ಯಲೀಲಾ-
ಲಾವಣ್ಯಾಪೂರ್ಣಕಾಂತಾಕುಚಭರಸುಲಭಾಶ್ಲೇಷಸಮ್ಮೋದಸಾಂದ್ರಾಃ ॥ ೯ ॥

ಆನಂದಾನ್ಮಂದಮಂದಾ ದದತಿ ಹಿ ಮರುತಃ ಕುಂದಮಂದಾರನಂದ್ಯಾ-
ವರ್ತಾಮೋದಾನ್ ದಧಾನಾ ಮೃದುಪದಮುದಿತೋದ್ಗೀತಕೈಃ ಸುಂದರೀಣಾಮ್ ।
ವೃಂದೈರಾವಂದ್ಯಮುಕ್ತೇಂದ್ವಹಿಮಗುಮದನಾಹೀಂದ್ರದೇವೇಂದ್ರಸೇವ್ಯೇ
ಮೌಕುಂದೇ ಮಂದಿರೇಽಸ್ಮಿನ್ನವಿರತಮುದಯನ್ಮೋದಿನಾಂ ದೇವದೇವ ॥ ೧೦ ॥

ಉತ್ತಪ್ತಾತ್ಯುತ್ಕಟತ್ವಿಟ್ಪ್ರಕಟಕಟಕಟಧ್ವಾನಸಂಘಟ್ಟನೋದ್ಯ-
ದ್ವಿದ್ಯುದ್ವ್ಯೂಢಸ್ಫುಲಿಂಗಪ್ರಕರವಿಕಿರಣೋತ್ಕ್ವಾಥಿತೇ ಬಾಧಿತಾಂಗಾನ್ ।
ಉದ್ಗಾಢಂ ಪಾತ್ಯಮಾನಾ ತಮಸಿ ತತ ಇತಃ ಕಿಂಕರೈಃ ಪಂಕಿಲೇ ತೇ
ಪಂಕ್ತಿರ್ಗ್ರಾವ್ಣಾಂ ಗರಿಮ್ಣಾ ಗ್ಲಪಯತಿ ಹಿ ಭವದ್ದ್ವೇಷಿಣೋ ವಿದ್ವದಾದ್ಯ ॥ ೧೧ ॥

ಅಸ್ಮಿನ್ನಸ್ಮದ್ಗುರೂಣಾಂ ಹರಿಚರಣಚಿರಧ್ಯಾನಸನ್ಮಂಗಲಾನಾಂ
ಯುಷ್ಮಾಕಂ ಪಾರ್ಶ್ವಭೂಮಿಂ ಧೃತರಣರಣಿಕಸ್ವರ್ಗಿಸೇವ್ಯಾಂ ಪ್ರಪನ್ನಃ ।
ಯಸ್ತೂದಾಸ್ತೇ ಸ ಆಸ್ತೇಽಧಿಭವಮಸುಲಭಕ್ಲೇಶನಿರ್ಮೋಕಮಸ್ತ-
ಪ್ರಾಯಾನಂದಂ ಕಥಂಚಿನ್ನ ವಸತಿ ಸತತಂ ಪಂಚಕಷ್ಟೇಽತಿಕಷ್ಟೇ ॥ ೧೨ ॥

ಕ್ಷುತ್ಕ್ಷಾಮಾನ್ ರೂಕ್ಷರಕ್ಷೋರದಖರನಖರಕ್ಷುಣ್ಣವಿಕ್ಷೋಭಿತಾಕ್ಷಾ-
ನಾಮಗ್ನಾನಂಧಕೂಪೇ ಕ್ಷುರಮುಖಮುಖರೈಃ ಪಕ್ಷಿಭಿರ್ವಿಕ್ಷತಾಂಗಾನ್ ।
ಪೂಯಾಸೃಙ್ಮೂತ್ರವಿಷ್ಠಾಕ್ರಿಮಿಕುಲಕಲಿಲೇ ತತ್ಕ್ಷಣಕ್ಷಿಪ್ತಶಕ್ತ್ಯಾ-
ದ್ಯಸ್ತ್ರವ್ರಾತಾರ್ದಿತಾಂಸ್ತ್ವದ್ದ್ವಿಷ ಉಪಜಿಹತೇ ವಜ್ರಕಲ್ಪಾ ಜಲೂಕಾಃ ॥ ೧೩ ॥

ಮಾತರ್ಮೇ ಮಾತರಿಶ್ವನ್ ಪಿತರತುಲಗುರೋ ಭ್ರಾತರಿಷ್ಟಾಪ್ತಬಂಧೋ
ಸ್ವಾಮಿನ್ ಸರ್ವಾಂತರಾತ್ಮನ್ನಜರ ಜರಯಿತರ್ಜನ್ಮಮೃತ್ಯಾಮಯಾನಾಮ್ ।
ಗೋವಿಂದೇ ದೇಹಿ ಭಕ್ತಿಂ ಭವತಿ ಚ ಭಗವನ್ನೂರ್ಜಿತಾಂ ನಿರ್ನಿಮಿತ್ತಾಂ
ನಿರ್ವ್ಯಾಜಾಂ ನಿಶ್ಚಲಾಂ ಸದ್ಗುಣಗಣಬೃಹತೀಂ ಶಾಶ್ವತೀಮಾಶು ದೇವ ॥ ೧೪ ॥

ವಿಷ್ಣೋರತ್ಯುತ್ತಮತ್ವಾದಖಿಲಗುಣಗಣೈಸ್ತತ್ರ ಭಕ್ತಿಂ ಗರಿಷ್ಠಾ-
ಮಾಶ್ಲಿಷ್ಟೇ ಶ್ರೀಧರಾಭ್ಯಾಮಮುಮಥ ಪರಿವಾರಾತ್ಮನಾ ಸೇವಕೇಷು ।
ಯಃ ಸಂಧತ್ತೇ ವಿರಿಂಚಿಶ್ವಸನವಿಹಗಪಾನಂತರುದ್ರೇಂದ್ರಪೂರ್ವೇ-
ಷ್ವಾಧ್ಯಾಯಂಸ್ತಾರತಮ್ಯಂ ಸ್ಫುಟಮವತಿ ಸದಾ ವಾಯುರಸ್ಮದ್ಗುರುಸ್ತಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ್ ಮುಕ್ತಿಭಾಜಃ ಸುಖಯಸಿ ಹಿ ಗುರೋ ಯೋಗ್ಯತಾತಾರತಮ್ಯಾ-
ದಾಧತ್ಸೇ ಮಿಶ್ರಬುದ್ಧೀಂಸ್ತ್ರಿದಿವನಿರಯಭೂಗೋಚರಾನ್ ನಿತ್ಯಬದ್ಧಾನ್ ।
ತಾಮಿಸ್ರಾಂಧಾದಿಕಾಖ್ಯೇ ತಮಸಿ ಸುಬಹುಲಂ ದುಃಖಯಸ್ಯನ್ಯಥಾಜ್ಞಾನ್
ವಿಷ್ಣೋರಾಜ್ಞಾಭಿರಿತ್ಥಂ ಶ್ರುತಿಶತಮಿತಿಹಾಸಾದಿ ಚಾಕರ್ಣಯಾಮಃ ॥ ೧೬ ॥

ವಂದೇಽಹಂ ತಂ ಹನೂಮಾನಿತಿ ಮಹಿತಮಹಾಪೌರುಷೋ ಬಾಹುಶಾಲೀ
ಖ್ಯಾತಸ್ತೇಽಗ್ರ್ಯೋಽವತಾರಃ ಸಹಿತ ಇಹ ಬಹುಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾದಿಧರ್ಮೈಃ ।
ಸಸ್ನೇಹಾನಾಂ ಸಹಸ್ವಾನಹರಹರಹಿತಂ ನಿರ್ದಹನ್ ದೇಹಭಾಜಾ-
ಮಂಹೋ ಮೋಹಾಪಹೋ ಯಃ ಸ್ಪೃಹಯತಿ ಮಹತೀಂ ಭಕ್ತಿಮದ್ಯಾಪಿ ರಾಮೇ॥೧೭॥

ಪ್ರಾಕ್ ಪಂಚಾಶತ್ಸಹಸ್ರೈರ್ವ್ಯವಹಿತಮಮಿತಂ ಯೋಜನೈಃ ಪರ್ವತಂ ತ್ವಂ
ಯಾವತ್ ಸಂಜೀವನಾದ್ಯೌಷಧನಿಧಿಮಧಿಕಪ್ರಾಣ ಲಂಕಾಮನೈಷೀಃ ।
ಅದ್ರಾಕ್ಷೀದುತ್ಪತಂತಂ ತತ ಉತ ಗಿರಿಮುತ್ಪಾಟಯಂತಂ ಗೃಹೀತ್ವಾಽಽ-
ಯಾಂತಂ ಖೇ ರಾಘವಾಂಘ್ರೌ ಪ್ರಣತಮಪಿ ತದೈಕಕ್ಷಣೇ ತ್ವಾಂ ಹಿ ಲೋಕಃ ॥ ೧೮ ॥

ಕ್ಷಿಪ್ತಃ ಪಶ್ಚಾತ್ ಸಲೀಲಂ ಶತಮತುಲಮತೇ ಯೋಜನಾನಾಂ ಸ ಉಚ್ಚ-
ಸ್ತಾವದ್ವಿಸ್ತಾರವಾಂಶ್ಚಾಪ್ಯುಪಲಲವ ಇವ ವ್ಯಗ್ರಬುದ್ಧ್ಯಾ ತ್ವಯಾಽತಃ ।
ಸ್ವಸ್ವಸ್ಥಾನಸ್ಥಿತಾತಿಸ್ಥಿರಶಕಲಶಿಲಾಜಾಲಸಂಶ್ಲೇಷನಷ್ಟ-
ಚ್ಛೇದಾಂಕಃ ಪ್ರಾಗಿವಾಭೂತ್ ಕಪಿವರವಪುಷಸ್ತೇ ನಮಃ ಕೌಶಲಾಯ ॥ ೧೯ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದುಷ್ಟಾಧಿಪೋರಃ ಸ್ಫುಟಿತಕನಕಸದ್ವರ್ಮ ಘೃಷ್ಟಾಸ್ಥಿಕೂಟಂ
ನಿಷ್ಪಿಷ್ಟಂ ಹಾಟಕಾದ್ರಿಪ್ರಕಟತಟತಟಾಕಾತಿಶಂಕೋ ಜನೋಽಭೂತ್ ।
ಯೇನಾಜೌ ರಾವಣಾರಿಪ್ರಿಯನಟನಪಟುರ್ಮುಷ್ಟಿರಿಷ್ಟಂ ಪ್ರದೇಷ್ಟುಂ
ಕಿಂ ನೇಷ್ಟೇ ಮೇ ಸ ತೇಽಷ್ಟಾಪದಕಟಕತಟಿತ್ಕೋಟಿಭಾಮೃಷ್ಟಕಾಷ್ಠಃ ॥ ೨೦ ॥

ದೇವ್ಯಾದೇಶಪ್ರಣೀತಿದ್ರುಹಿಣಹರವರಾವಧ್ಯರಕ್ಷೋವಿಘಾತಾ-
ದ್ಯಾಸೇವೋದ್ಯದ್ದಯಾರ್ದ್ರಃ ಸಹಭುಜಮಕರೋದ್ರಾಮನಾಮಾ ಮುಕುಂದಃ ।
ದುಷ್ಪ್ರಾಪೇ ಪಾರಮೇಷ್ಠ್ಯೇ ಕರತಲಮತುಲಂ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ವಿನ್ಯಸ್ಯ ಧನ್ಯಂ
ತನ್ವನ್ ಭೂಯಃ ಪ್ರಭೂತಪ್ರಣಯವಿಕಸಿತಾಬ್ಜೇಕ್ಷಣಸ್ತ್ವೇಕ್ಷಮಾಣಃ ॥ ೨೧ ॥

ಜಘ್ನೇ ನಿಘ್ನೇನ ವಿಘ್ನೋ ಬಹುಲಬಲಬಕಧ್ವಂಸನಾದ್ಯೇನ ಶೋಚ-
ದ್ವಿಪ್ರಾನುಕ್ರೋಶಪಾಶೈರಸುವಿಧೃತಿಸುಖಸ್ಯೈಕಚಕ್ರಾಜನಾನಾಮ್ ।
ತಸ್ಮೈ ತೇ ದೇವ ಕುರ್ಮಃ ಕುರುಕುಲಪತಯೇ ಕರ್ಮಣಾ ಚ ಪ್ರಣಾಮಾನ್
ಕಿರ್ಮೀರಂ ದುರ್ಮತೀನಾಂ ಪ್ರಥಮಮಥ ಚ ಯೋ ನರ್ಮಣಾ ನಿರ್ಮಮಾಥ ॥ ೨೨ ॥

ನಿರ್ಮೃದ್ನನ್ನತ್ಯಯತ್ನಂ ವಿಜರವರ ಜರಾಸಂಧಕಾಯಾಸ್ಥಿಸಂಧೀನ್
ಯುದ್ಧೇ ತ್ವಂ ಸ್ವಧ್ವರೇ ವಾ ಪಶುಮಿವ ದಮಯನ್ ವಿಷ್ಣುಪಕ್ಷದ್ವಿಡೀಶಮ್ ।
ಯಾವತ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಭೂತಂ ನಿಖಿಲಮಖಭುಜಂ ತರ್ಪಯಾಮಾಸಿಥಾಸೌ
ತಾವತ್ಯಾಯೋಜಿ ತೃಪ್ತ್ಯಾ ಕಿಮು ವದ ಭಗವನ್ ರಾಜಸೂಯಾಶ್ವಮೇಧೇ ॥ ೨೩ ॥

ಕ್ಷ್ವೇಲಾಕ್ಷೀಣಾಟ್ಟಹಾಸಂ ತವ ರಣಮರಿಹನ್ನುದ್ಗದೋದ್ದಾಮಬಾಹೋ
ಬಹ್ವಕ್ಷೌಹಿಣ್ಯನೀಕಕ್ಷಪಣಸುನಿಪುಣಂ ಯಸ್ಯ ಸರ್ವೋತ್ತಮಸ್ಯ ।
ಶುಶ್ರೂಷಾರ್ಥಂ ಚಕರ್ಥ ಸ್ವಯಮಯಮಥ ಸಂವಕ್ತುಮಾನಂದತೀರ್ಥ-
ಶ್ರೀಮನ್ನಾಮನ್ ಸಮರ್ಥಸ್ತ್ವಮಪಿ ಹಿ ಯುವಯೋಃ ಪಾದಪದ್ಮಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೨೪ ॥

ದ್ರುಹ್ಯಂತೀಂ ಹೃದ್ರುಹಂ ಮಾಂ ದ್ರುತಮನಿಲ ಬಲಾದ್ದ್ರಾವಯಂತೀಮವಿದ್ಯಾ-
ನಿದ್ರಾಂ ವಿದ್ರಾವ್ಯ ಸದ್ಯೋರಚನಪಟುಮಥಾಪಾದ್ಯ ವಿದ್ಯಾಸಮುದ್ರ ।
ವಾಗ್ದೇವೀ ಸಾ ಸುವಿದ್ಯಾದ್ರವಿಣದ ವಿದಿತಾ ದ್ರೌಪದೀ ರುದ್ರಪತ್ನ್ಯಾ-
ದ್ಯುದ್ರಿಕ್ತಾ ದ್ರಾಗಭದ್ರಾದ್ರಹಯತು ದಯಿತಾ ಪೂರ್ವಭೀಮಾಜ್ಞಯಾ ತೇ ॥ ೨೫ ॥

ಯಾಭ್ಯಾಂ ಶುಶ್ರೂಷುರಾಸೀಃ ಕುರುಕುಲಜನನೇ ಕ್ಷತ್ರವಿಪ್ರೋದಿತಾಭ್ಯಾಂ
ಬ್ರಹ್ಮಭ್ಯಾಂ ಬೃಂಹಿತಾಭ್ಯಾಂ ಚಿತಿಸುಖವಪುಷಾ ಕೃಷ್ಣನಾಮಾಸ್ಪದಾಭ್ಯಾಮ್ ।
ನಿರ್ಭೇದಾಭ್ಯಾಂ ವಿಶೇಷಾದ್ದ್ವಿವಚನವಿಷಯಾಭ್ಯಾಮುಭಾಭ್ಯಾಮಮೂಭ್ಯಾಂ
ತುಭ್ಯಂ ಚ ಕ್ಷೇಮದೇಭ್ಯಃ ಸರಸಿಜವಿಲಸಲ್ಲೋಚನೇಭ್ಯೋ ನಮೋಽಸ್ತು ॥ ೨೬ ॥

ಗಚ್ಛನ್ ಸೌಗಂಧಿಕಾರ್ಥಂ ಪಥಿ ಸ ಹನುಮತಃ ಪುಚ್ಛಮಚ್ಛಸ್ಯ ಭೀಮಃ
ಪ್ರೋದ್ಧರ್ತುಂ ನಾಶಕತ್ ಸ ತ್ವಮುಮುರುವಪುಷಾ ಭೀಷಯಾಮಾಸ ಚೇತಿ ।
ಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನೌಜಸೋಸ್ತೇ ಗುರುತಮವಪುಷೋಃ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥ
ಕ್ರೀಡಾಮಾತ್ರಂ ತದೇತತ್ ಪ್ರಮದದ ಸುಧಿಯಾಂ ಮೋಹಕ ದ್ವೇಷಭಾಜಾಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಬಹ್ವೀಃ ಕೋಟೀರಟೀಕಃ ಕುಟಿಲಕಟುಮತೀನುತ್ಕಟಾಟೋಪಕೋಪಾನ್
ದ್ರಾಕ್ ಚ ತ್ವಂ ಸತ್ವರತ್ವಾಚ್ಛರಣದ ಗದಯಾ ಪೋಥಯಾಮಾಸಿಥಾರೀನ್ ।
ಉನ್ಮಥ್ಯಾತಥ್ಯಮಿಥ್ಯಾತ್ವವಚನವಚನಾನುತ್ಪಥಸ್ಥಾಂಸ್ತಥಾಽನ್ಯಾನ್
ಪ್ರಾಯಚ್ಛಃ ಸ್ವಪ್ರಿಯಾಯೈ ಪ್ರಿಯತಮಕುಸುಮಂ ಪ್ರಾಣ ತಸ್ಮೈ ನಮಸ್ತೇ ॥ ೨೮ ॥

ದೇಹಾದುತ್ಕ್ರಾಮಿತಾನಾಮಧಿಪತಿರಸತಾಮಕ್ರಮಾದ್ವಕ್ರಬುದ್ಧಿಃ
ಕ್ರುದ್ಧಃ ಕ್ರೋಧೈಕವಶ್ಯಃ ಕ್ರಿಮಿರಿವ ಮಣಿಮಾನ್ ದುಷ್ಕೃತೀ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಮ್ ।
ಚಕ್ರೇ ಭೂಚಕ್ರಮೇತ್ಯ ಕ್ರಕಚಮಿವ ಸತಾಂ ಚೇತಸಃ ಕಷ್ಟಶಾಸ್ತ್ರಂ
ದುಸ್ತರ್ಕಂ ಚಕ್ರಪಾಣೇರ್ಗುಣಗಣವಿರಹಂ ಜೀವತಾಂ ಚಾಧಿಕೃತ್ಯ ॥ ೨೯ ॥

ತದ್ದುಷ್ಪ್ರೇಕ್ಷಾನುಸಾರಾತ್ ಕತಿಪಯಕುನರೈರಾದೃತೋಽನ್ಯೈರ್ವಿಸೃಷ್ಟೋ
ಬ್ರಹ್ಮಾಹಂ ನಿರ್ಗುಣೋಽಹಂ ವಿತಥಮಿದಮಿತಿ ಹ್ಯೇಷ ಪಾಷಂಡವಾದಃ ।
ತದ್ಯುಕ್ತ್ಯಾಭಾಸಜಾಲಪ್ರಸರವಿಷತರೂದ್ದಾಹದಕ್ಷಪ್ರಮಾಣ-
ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಾಧರಾಗ್ನಿಃ ಪವನ ವಿಜಯತೇ ತೇಽವತಾರಸ್ತೃತೀಯಃ ॥ ೩೦ ॥

ಆಕ್ರೋಶಂತೋ ನಿರಾಶಾ ಭಯಭರವಿವಶಸ್ವಾಶಯಾಶ್ಛಿನ್ನದರ್ಪಾ
ವಾಶಂತೋ ದೇಶನಾಶಸ್ತ್ವಿತಿ ಬತ ಕುಧಿಯಾಂ ನಾಶಮಾಶಾದಶಾಶು ।
ಧಾವಂತೋಽಶ್ಲೀಲಶೀಲಾ ವಿತಥಶಪಥಶಾಪಾಶಿವಾಃ ಶಾಂತಶೌರ್ಯಾ-
ಸ್ತ್ವದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾಸಿಂಹನಾದೇ ಸಪದಿ ದದೃಶಿರೇ ಮಾಯಿಗೋಮಾಯವಸ್ತೇ ॥ ೩೧ ॥

ತ್ರಿಷ್ವಪ್ಯೇವಾವತಾರೇಷ್ವರಿಭಿರಪಘೃಣಂ ಹಿಂಸಿತೋ ನಿರ್ವಿಕಾರಃ
ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಸರ್ವಶಕ್ತಿಃ ಸಕಲಗುಣಗಣಾಪೂರ್ಣರೂಪಪ್ರಗಲ್ಭಃ ।
ಸ್ವಚ್ಛಃ ಸ್ವಚ್ಛಂದಮೃತ್ಯುಃ ಸುಖಯಸಿ ಸುಜನಂ ದೇವ ಕಿಂ ಚಿತ್ರಮತ್ರ
ತ್ರಾತಾ ಯಸ್ಯ ತ್ರಿಧಾಮಾ ಜಗದುತ ವಶಗಂ ಕಿಂಕರಾಃ ಶಂಕರಾದ್ಯಾಃ ॥ ೩೨ ॥

ಉದ್ಯನ್ಮಂದಸ್ಮಿತಶ್ರೀಮೃದು ಮಧುಮಧುರಾಲಾಪಪೀಯೂಷಧಾರಾ-
ಪೂರಾಸೇಕೋಪಶಾಂತಾಸುಖಸುಜನಮನೋಲೋಚನಾಪೀಯಮಾನಮ್ ।
ಸಂದ್ರಕ್ಷ್ಯೇ ಸುಂದರಂ ಸಂದುಹದಿಹ ಮಹದಾನಂದಮಾನಂದತೀರ್ಥ
ಶ್ರೀಮದ್ವಕ್ತ್ರೇಂದುಬಿಂಬಂ ದುರಿತನುದುದಿತಂ ನಿತ್ಯದಾಽಹಂ ಕದಾ ನು ॥ ೩೩ ॥

ಪ್ರಾಚೀನಾಚೀರ್ಣಪುಣ್ಯೋಚ್ಚಯಚತುರತರಾಚಾರತಶ್ಚಾರುಚಿತ್ತಾ-
ನತ್ಯುಚ್ಚಾಂ ರೋಚಯಂತೀಂ ಶ್ರುತಿಚಿತವಚನಾಂಛ್ರಾವಕಾಂಶ್ಚೋದ್ಯಚುಂಚೂನ್ ।
ವ್ಯಾಖ್ಯಾಮುತ್ಖಾತದುಃಖಾಂ ಚಿರಮುಚಿತಮಹಾಚಾರ್ಯ ಚಿಂತಾರತಾಂಸ್ತೇ
ಚಿತ್ರಾಂ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಕರ್ತಶ್ಚರಣಪರಿಚರಾನ್ ಶ್ರಾವಯಾಸ್ಮಾಂಶ್ಚ ಕಿಂಚಿತ್ ॥ ೩೪ ॥

ಪೀಠೇ ರತ್ನೋಪಕ್ಲೃಪ್ತೇ ರುಚಿರರುಚಿಮಣಿಜ್ಯೋತಿಷಾ ಸನ್ನಿಷಣ್ಣಂ
ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಭಾವಿನಂ ತ್ವಾಂ ಜ್ವಲತಿ ನಿಜಪದೇ ವೈದಿಕಾದ್ಯಾ ಹಿ ವಿದ್ಯಾಃ ।
ಸೇವಂತೇ ಮೂರ್ತಿಮತ್ಯಃ ಸುಚರಿತ ಚರಿತಂ ಭಾತಿ ಗಂಧರ್ವಗೀತಂ
ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ದೇವಸಂಸತ್ಸ್ವಪಿ ತವ ಭಗವನ್ ನರ್ತಿತದ್ಯೋವಧೂಷು ॥ ೩೫ ॥

ಸಾನುಕ್ರೋಶೈರಜಸ್ರಂ ಜನಿಮೃತಿನಿರಯಾದ್ಯೂರ್ಮಿಮಾಲಾವಿಲೇಽಸ್ಮಿನ್
ಸಂಸಾರಾಬ್ಧೌ ನಿಮಗ್ನಾನ್ ಶರಣಮಶರಣಾನಿಚ್ಛತೋ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಜಂತೂನ್ ।
ಯುಷ್ಮಾಭಿಃ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಃ ಸನ್ ಜಲನಿಧಿಶಯನಃ ಸತ್ಯವತ್ಯಾಂ ಮಹರ್ಷೇ-
ರ್ವ್ಯಕ್ತಶ್ಚಿನ್ಮಾತ್ರಮೂರ್ತಿರ್ನ ಖಲು ಭಗವತಃ ಪ್ರಾಕೃತೋ ಜಾತು ದೇಹಃ ॥ ೩೬ ॥

ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತಂ ಸಮಸ್ತಶ್ರುತಿಗತಮಧಮೈ ರತ್ನಪೂಗಂ ಯಥಾಽಂಧೈ-
ರರ್ಥಂ ಲೋಕೋಪಕೃತ್ಯೈ ಗುಣಗಣನಿಲಯಃ ಸೂತ್ರಯಾಮಾಸ ಕೃತ್ಸ್ನಮ್ ।

ಯೋಽಸೌ ವ್ಯಾಸಾಭಿಧಾನಸ್ತಮಹಮಹರಹರ್ಭಕ್ತಿತಸ್ತತ್ಪ್ರಸಾದಾತ್
ಸದ್ಯೋ ವಿದ್ಯೋಪಲಬ್ಧ್ಯೈ ಗುರುತಮಮಗುರುಂ ದೇವದೇವಂ ನಮಾಮಿ ॥ ೩೭ ॥

ಆಜ್ಞಾಮನ್ಯೈರಧಾರ್ಯಾಂ ಶಿರಸಿ ಪರಿಸರದ್ರಶ್ಮಿಕೋಟೀರಕೋಟೌ
ಕೃಷ್ಣಸ್ಯಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಾ ದಧದನುಸರಣಾದರ್ಥಿತೋ ದೇವಸಂಘೈಃ।
ಭೂಮಾವಾಗತ್ಯ ಭೂಮನ್ನಸುಕರಮಕರೋರ್ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಸ್ಯ ಭಾಷ್ಯಂ
ದುರ್ಭಾಷ್ಯಂ ವ್ಯಸ್ಯ ದಸ್ಯೋರ್ಮಣಿಮತ ಉದಿತಂ ವೇದಸದ್ಯುಕ್ತಿಭಿಸ್ತ್ವಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ಭೂತ್ವಾ ಕ್ಷೇತ್ರೇ ವಿಶುದ್ಧೇ ದ್ವಿಜಗಣನಿಲಯೇ ರೂಪ್ಯಪೀಠಾಭಿಧಾನೇ
ತತ್ರಾಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಜಾತಿಸ್ತ್ರಿಭುವನವಿಶದೇ ಮಧ್ಯಗೇಹಾಖ್ಯಗೇಹೇ।
ಪಾರಿವ್ರಾಜ್ಯಾಧಿರಾಜಃ ಪುನರಪಿ ಬದರೀಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಕೃಷ್ಣಂ ಚ ನತ್ವಾ
ಕೃತ್ವಾ ಭಾಷ್ಯಾಣಿ ಸಮ್ಯಗ್ವ್ಯತನುತ ಚ ಭವಾನ್ ಭಾರತಾರ್ಥಪ್ರಕಾಶಮ್ ॥ ೩೯ ॥

ವಂದೇ ತಂ ತ್ವಾ ಸುಪೂರ್ಣಪ್ರಮತಿಮನುದಿನಾಸೇವಿತಂ ದೇವವೃಂದೈ-
ರ್ವಂದೇ ವಂದಾರುಮೀಶೇ ಶ್ರಿಯ ಉತ ನಿಯತಂ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಮ್।
ವಂದೇ ಮಂದಾಕಿನೀಸತ್ಸರಿದಮಲಜಲಾಸೇಕಸಾಧಿಕ್ಯಸಂಗಂ
ವಂದೇಽಹಂ ದೇವ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಭವಭಯದಹನಂ ಸಜ್ಜನಾನ್ ಮೋದಯಂತಮ್ ॥ ೪೦ ॥

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾಖ್ಯಸೂರೇಃ ಸುತ ಇತಿ ಸುಭೃಶಂ ಕೇಶವಾನಂದತೀರ್ಥ-
ಶ್ರೀಮತ್ಪಾದಾಬ್ಜಭಕ್ತಃ ಸ್ತುತಿಮಕೃತ ಹರೇರ್ವಾಯುದೇವಸ್ಯ ಚಾಸ್ಯ।
ತತ್ಪಾದಾರ್ಚಾದರೇಣ ಗ್ರಥಿತಪದಲಸನ್ಮಾಲಯಾ ತ್ವೇತಯಾ ಯೇ
ಸಂರಾಧ್ಯಾಮೂ ನಮಂತಿ ಪ್ರತತಮತಿಗುಣಾ ಮುಕ್ತಿಮೇತೇ ವ್ರಜಂತಿ ॥ ೪೧ ॥

(''ಪಾಂತ್ವಸ್ಮಾನ್.....'' ಇತಿ ಶ್ಲೋಕದ್ವಯಂ ಪುನಃ ಪಠೇತ್)

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಾ ಶ್ರೀಹರಿವಾಯುಸ್ತುತಿಃ ॥

★★★★★

೨೮. ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯಸ್ತವನಮ್

ಅಭಿಹಿತಂ ಚೈತತ್ ಸಕಲಸಾಮಯಿಕಸಾಮಂತಸಾರ್ವಭೌಮೇನ ಸರ್ವಂ ಭಗವತಾ ಭಾಷ್ಯಕಾರೇಣಾನುಭಾಷ್ಯೇ-''ಸ್ಮೃತಿಪ್ರಮಾಣತ್ವಮಪಿ ಹ್ಯತೀತತ್ವ-ವಿಶೇಷಿತಮ್'' ಇತಿ ॥ -೨/೨/೭

ಸ್ವಯಮೇವಾಯಂ ಭಗವಾನ್ ಪ್ರಾಣತ್ವಾದೂರ್ಧ್ವಂ ಚತುರ್ಮುಖಪದಮಧಿ-ಷ್ಠಾಸ್ಯತೀತಿ ಜ್ಞಾಪಯನ್ ಪ್ರಾಣಸ್ವರೂಪನಿರೂಪಣಾವಸರೇ ಚತುರ್ಮುಖಂ ಪ್ರಸಂಜಯತಿ। -೨/೪/೨೧

ಪ್ರಪಂಚಿತಂಚೈತತ್ ಪ್ರಮಾಣಭೂತಗುಣಗುರುತಮಮುಖತಏವಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ-
ಭಾಷ್ಯೇ - ... ೩/೨/೨೧

ಯಸ್ಯ ಖಲು ಹಂತ ಪರಮದಯಾನಿಧೇಃ ಪರಮಪುರುಷಗುಣಗಣಮಣಿನಿಕರನಿಧಾನಭೂತಯೋರ್ಭಾಷ್ಯಾನುಭಾಷ್ಯಾಮೃತಸಮುದ್ರಯೋಃ ಕಲಿಮಲಕರ್ದಮ-ಮಪವರ್ಜಯಿತುಂ ಸಜ್ಜನಮಾಮಜ್ಜಯತಃ ಸಮೀಚೀನವಚನಸುಸ್ವಾದಸು-ಧಾರಸಾಸ್ವಾದಪ್ರಮೋದನಿರ್ಭರಹೃದಯಾ ವಿಶದಮತಯಃ ಕರತಲವಿಲಸಿತಾ-ಮಲಕವದಲಮಖಿಲಪುರುಷಾರ್ಥಸಾರ್ಥಕಂ ಸದ್ಯಃ ಸಾಧು ಸಮರ್ಥಯಂತಿ ॥

-೪/೧/೫

ತಸ್ಯೈತಸ್ಯ ಸರ್ವಶ್ರುತೀತಿಹಾಸಪುರಾಣತಂತ್ರಯುಕ್ತಿಮೂಲಂ ಪರಮಾತ್ಮತತ್ತ್ವವಿಷಯ-ನಿರ್ಣಯಾತ್ಮಕಂ ಸೂತ್ರಜಾತಂ ಜಗತಿ ಸುರವರಪುರಸ್ಸರಕವಿಜನಮನಸ್ಸರಸಿಜಸ-ಮೂಹಸಹಸ್ರಕಿರಣೇಭ್ಯೋ ಗುರುತಮಭಾಷ್ಯಕಾರಭಟ್ಟಾರಕೇಭ್ಯ ಏಭ್ಯೋಽಪರಃ ಕೋ ವ್ಯಾಚಕ್ಷೀತ । ಕಿಂತು ಪ್ರಾಜ್ಞತಮಾನಾಮೇಷಾಮಾಜ್ಞಾಬಲಮವಲಂಬ್ಯ ಆರೂಢಪ್ರೌಢದುಧಿಗಮಮಾರ್ಗಾಃ ಕತಿಚನ ಭಾಷ್ಯಪದಾನಿ ವ್ಯಾಚಿಖ್ಯಾಸವಸ್ಸೂತ್ರ-ಮಿಹ ಗುರುಭಿರುದೀರಿತಮುದಾಹರಾಮ ಏವ ಕೇವಲಮ್ । ಕ್ವಾಪಿ ಚ ಮುಖತೋ ವಿವೃತಮಪಿ ಕಿಮಪಿ ಪದಮಭಿಮುಖವಿಕಸಿತಕರತಲವಿಲಸಿತಾಮಲಕವದವಿರತ-ಮನುವೀಕ್ಷ್ಯಮಾಣಸೂತ್ರಾರ್ಥಜಾತಾನಾಂ ದುರ್ವಿಗಾಹಮತಿಮಹಾಸಮುದ್ರಾಣಾಂ ಮಿತಪದಂ ಚೇದಂ ಭಾಷ್ಯಂ ಬಹ್ವರ್ಥಮಿಹ ಕುರ್ವತಾಂ ಕೃಪಾಲೂನಾಮನುಗ್ರಹಾ-ದರ್ಥಾಕ್ಷಿಪ್ತಮರ್ಥಂ ಪ್ರತಿದರ್ಶಯಾಮ ಇತಿ । -೪/೨/೮

ಇದಾನೀಂ ಪರಿಸಮಾಪಿತಭಾಷ್ಯೋ ಭಗವಾನ್ ಭಗವತ್ತಮವೇದವ್ಯಾಸಶಿಷ್ಯ-ಪ್ರಕರಪುರಸ್ಸರಃ ಸಕಲಸುಮನೋಮನೋವಾರಿಜಪ್ರಬೋಧಪ್ರಭಾಕರಃ ಸಮಸ್ತವೇದಾರ್ಥಮೀಮಾಂಸಕವರಚೂಡಾಮಣಿಃ ಪ್ರತಿವಾದಿವಾರಣಪತಿದರ್ಪ-ವಿದಾರಣಸಿಂಹರಾಜಃ ಪರಮಾತ್ಮತತ್ತ್ವವಿಜ್ಞಾನಗುರುಪರಮಾಚಾರ್ಯ ಆತ್ಮನಃ ಸ್ವರೂಪಂ ಜ್ಞಾನಾಧಿಕಾರಿಣಾಂ ವಿಜ್ಞಾಪಯನ್ ಸ್ವಕೃತಂ ಚ ಭಗವತಿ ನಾರಾಯಣೇ ಸಮರ್ಪಯನ್ನಾಹ.. -೪/೪/೨೩

ಅದ್ಯಾಪಿ ಹಿ ಸಿದ್ಧಗಂಧರ್ವಪರಿಗೀತಸತತರಮಣಾತ್ಮಕಸಕಲಸಜ್ಜನಮನೋರಮಣ-ರಾಮಾಭಿಧೇಯರಮಾರಮಣಗುಣಗಣಾಮೃತರಸಾಸ್ವಾದಮಹೋತ್ಸವಸಮುದ್ಭೂತಹರ್ಷಾಶ್ರುಗದ್ಗದಪುಲಕಾಕುಲಿತಃ ಕಿಂಪುರುಷೇ ಖಂಡೇ ತಿಷ್ಠತೀತಿ ವದಂತಿ ॥-೪/೪/೨೩

ಯಸ್ಯಾಸ್ಖಲಿತಾನವರತವೇದಶಾಸ್ತ್ರವ್ಯಾಖ್ಯಾನಶ್ರವಣಕೌತುಕಸಮುತ್ಪಾತದುಃಖ-ಸಂಘಾತೋ ನಿಖಿಲಪಂಡಿತವರ್ಗೋ ಮಹಾಮೃತಸಮುದ್ರಾವಗಾಹೀವ ಬಹುಲ-ಮಾಹ್ಲಾದಮಾಪ್ನೋತಿ । -೪/೪/೨೩

ನ ತು ವಯಂ ಕದಾಚಿದಪಿ ಸೂತ್ರಪದಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತುಮಿಚ್ಛಾಮಃ ಶಕ್ನುಮೋ ವಾ । ನ ಹಿ ದೇವಜಾತಿರಪಿ ಕೋಽಪಿ ವೇದ್ಯೈಕಪತೇಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರಮಪುರುಷಸ್ಯ ಶ್ರೀಮದ್ಬಾದರಾಯಣಭಗವತೋಽನಂತಸದ್ಗುಣಸ್ಯ ಸಕಲವಿಷಯಸತತವಿಕಸಿತಸುಮತೇರ್ಮತಿವಿಲಸಿತಂ ಸಮವಗಾಹಿತುಂ ಶಕ್ನುಯಾತ್ । ಯಸ್ಯಾನಂತದೇಶಕಾಲವ್ಯಾಪಿನಿ ವಿಜ್ಞಾನೇ ಬತ ಪರಮಾಣುತಾಮಣತಿನಿಖಿಲೋಽಪಿ ನಿಗಮಸಮೂಹಸಂಭೃತೋಽರ್ಥಸಾರ್ಥಃ । ಯತ್ ತು ಖಲು ಗಿರಿಶಗರುಡಾದಿಗುರವೋಽಪ್ಯತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಮನುವರ್ಣಯಾಂಚಕ್ರುಃ । -೪/೨/೭

ಯದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾಚಾರ್ಯಃ ಸ್ವೋಕ್ತಾರ್ಥೇ ಸ್ವಯಮೇವ ಪ್ರಮಾಣಮ್ । ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಾದವಿಪ್ರಲಂಭಕತ್ವಾಚ್ಚ । ತಥಾಪಿ ಸ್ಕಾಂದೇ ಚೋಕ್ತಮಿತಿ ಪ್ರೌಢವಾದಂ ಕರೋತಿ । ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಂ ತಾವಚ್ಛ್ರುತಿಸಿದ್ಧಮ್ । ಬಳಿತ್ಥಾ ತದ್ವಪುಷೇ ಧಾಯಿ ದರ್ಶತಮಿತಿ । .... ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮೇವ ಚೈತಲ್ಲಕ್ಷಣಂ ದೃಶ್ಯತೇ ಭಗವತಿ ಭಾಷ್ಯಕಾರೇ । .... ತಸ್ಮಾದಯಮಾಚಾರ್ಯ ಆಪ್ತತಮ ಇತಿ ಸಿದ್ಧಮ್ । ಯದುಕ್ತಯಃ ಕ್ವಾಪಿ ನಾನ್ಯಥಾ ದೃಶ್ಯಂತೇ ತತ್ರಾಪ್ತಿಂ ಶಂಕಮಾನಾಃ ಕುತ್ರ ನಿಶ್ಚಿನ್ವೀರನ್ ಇತಿ । - ತತ್ತ್ವಪ್ರದೀಪಿಕಾ (ಪತ್ರ ೧೬, ೧೭, ೧೯)

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಕೃತ-
ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯಸ್ತವನಮ್ (ತತ್ತ್ವಪ್ರದೀಪಿಕಾಯಾಮ್) ॥

★★★★★

೨೯. ಖಿಲವಾಯುಸ್ತುತಿಃ

ವಾಯುರ್ಭೀಮೋ ಭೀಮನಾದೋ ಮಹೌಜಾಃ
ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಪ್ರಾಣಭೂತಃ ।
ಅನಾವೃತ್ತಿರ್ದೇಹಿನಾಂ ದೇಹಪಾತೇ
ತಸ್ಮಾದ್ವಾಯುರ್ದೇವದೇವೋ ವಿಶಿಷ್ಟಃ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರಥಮೋ ಹನುಮಾನ್ನಾಮ ದ್ವಿತೀಯೋ ಭೀಮ ಏವ ಚ ।
ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಸ್ತೃತೀಯಸ್ತು ಭಗವತ್ಕಾರ್ಯಸಾಧಕಃ ॥ ೨ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾಂತಾ ಗುರವಃ ಸಾಕ್ಷಾದಿಷ್ಟಂ ದೈವಂ ಶ್ರಿಯಃಪತಿಃ ।
ಆಚಾರ್ಯಾಃ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯಾಃ ಸಂತು ಮೇ ಜನ್ಮಜನ್ಮನಿ ॥ ೩ ॥

ಜ್ಞಾನೇ ವಿರಾಗೇ ಹರಿಭಕ್ತಿಭಾವೇ ಧೃತಿಸ್ಥಿತಿಪ್ರಾಣಬಲೇಷು ಯೋಗೇ ।
ಬುದ್ಧೌ ಚ ನಾನ್ಯೋ ಹನುಮತ್ಸಮಾನಃ ಪುಮಾನ್ ಕದಾಚಿತ್ ಕ್ವಚ ಕಶ್ಚನೈವ ॥ ೪ ॥

ವಾತೇನ ಕುಂತ್ಯಾಂ ಬಲವಾನ್ ಸ ಜಾತಃ ಶೂರಸ್ತಪಸ್ವೀ ದ್ವಿಷತಾಂ ನಿಹಂತಾ ।
ಸತ್ಯೇ ಚ ಧರ್ಮೇ ಚ ರತಃ ಸದೈವ ಪರಾಕ್ರಮೇ ಶತ್ರುಭಿರಪ್ರಧೃಷ್ಯಃ ॥ ೫ ॥

ಯಸ್ಯ ತ್ರೀಣ್ಯುದಿತಾನಿ ವೇದವಚನೇ ರೂಪಾಣಿ ದಿವ್ಯಾನ್ಯಲಂ
ಬಟ್ ತದ್ದರ್ಶತಮಿತ್ಥಮೇವ ನಿಹಿತಂ ದೇವಸ್ಯ ಭರ್ಗೋ ಮಹತ್ ।
ವಾಯೋ ರಾಮವಚೋನಯಂ ಪ್ರಥಮಕಂ ಪೃಕ್ಷೋ ದ್ವಿತೀಯಂ ವಪು-
ರ್ಮಧ್ವೋ ಯತ್ ತು ತೃತೀಯಮೇತದಮುನಾ ಗ್ರಂಥಃ ಕೃತಃ ಕೇಶವೇ ॥ ೬ ॥

ಮಹಾವ್ಯಾಕರಣಾಂಭೋಧಿಮಂಥಮಾನಸಮಂದರಮ್ ।
ಕವಯಂತಂ ರಾಮಕೀರ್ತ್ಯಾ ಹನೂಮಂತಮುಪಾಸ್ಮಹೇ ॥ ೭ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಯ ಭೀಮಾಯ ನಮೋ ಯಸ್ಯ ಭುಜಾಂತರಮ್ ।
ನಾನಾವೀರಸುವರ್ಣಾನಾಂ ನಿಕಷಾಶ್ಮಾಯಿತಂ ಬಭೌ ॥ ೮ ॥

ಸ್ವಾಂತಸ್ಥಾನಂತಶಯ್ಯಾಯ ಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನರಸಾರ್ಣಸೇ ।
ಉತ್ತುಂಗವಾಕ್ತರಂಗಾಯ ಮಧ್ವದುಗ್ಧಾಬ್ಧಯೇ ನಮಃ ॥ ೯ ॥

ಯೇನಾಹಮಿಹ ದುರ್ಮಾರ್ಗಾದುದ್ಧೃತ್ಯಾಭಿನಿವೇಶಿತಃ ।
ಸಮ್ಯಕ್ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವೇ ಮಾರ್ಗೇ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಂ ನಮಾಮಿ ತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಅನನ್ಯಾಶ್ಚಿಂತಯಂತೋ ಮಾಂ ಯೇ ಜನಾಃ ಪರ್ಯುಪಾಸತೇ ।
ತೇಷಾಂ ನಿತ್ಯಾಭಿಯುಕ್ತಾನಾಂ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂ ವಹಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಯಃ ಸರ್ವಗುಣಸಂಪೂರ್ಣಃ ಸರ್ವದೋಷವಿವರ್ಜಿತಃ ।
ಪ್ರೀಯತಾಂ ಪ್ರೀತ ಏವಾಲಂ ವಿಷ್ಣುರ್ಮೇ ಪರಮಃ ಸುಹೃತ್ ॥ ೧೨ ॥

ಸೂಕ್ತಿರತ್ನಾಕರೇ ರಮ್ಯೇ ಮೂಲರಾಮಾಯಣಾರ್ಣವೇ ।
ವಿಹರಂತೋ ಮಹೀಯಾಂಸಃ ಪ್ರೀಯಂತಾಂ ಗುರವೋ ಮಮ ॥ ೧೩ ॥

ಹನೂಮಾನಂಜನಾಸೂನುರ್ವಾಯುಪುತ್ರೋ ಮಹಾಬಲಃ ।
ರಾಮೇಷ್ಟಃ ಫಲ್ಗುನಸಖಃ ಪಿಂಗಾಕ್ಷೋಽಮಿತವಿಕ್ರಮಃ ॥ ೧೪ ॥

ಉದಧಿಕ್ರಮಣಶ್ಚೈವ ಸೀತಾಸಂದೇಶಹಾರಕಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಪ್ರಾಣದಾತಾ ಚ ದಶಗ್ರೀವಸ್ಯ ದರ್ಪಹಾ ॥ ೧೫ ॥

ಮಾರುತಿಃ ಪಾಂಡವೋ ಭೀಮೋ ಗದಾಪಾಣಿರ್ವೃಕೋದರಃ ।
ಕೌಂತೇಯಃ ಕೃಷ್ಣದಯಿತೋ ಭೀಮಸೇನೋ ಮಹಾಬಲಃ ॥ ೧೬ ॥

ಜರಾಸಂಧಾಂತಕೋ ವೀರೋ ದುಃಶಾಸನವಿನಾಶಕಃ ।
ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞೋ ಜ್ಞಾನದಾತಾ ಮಧ್ವೋ ಧ್ವಸ್ತದುರಾಗಮಃ ॥ ೧೭ ॥

ತತ್ತ್ವಜ್ಞೋ ವೈಷ್ಣವಾಚಾರ್ಯೋ ವ್ಯಾಸಶಿಷ್ಯೋ ಯತೀಶ್ವರಃ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಃ ಶಂನಾಮಾ ಜಿತವಾದೀ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ॥ ೧೮ ॥

ಆನಂದತೀರ್ಥಸನ್ನಾಮ್ನಾಮೇವಂ ದ್ವಾದಶಕಂ ಜಪೇತ್ ।
ಲಭತೇ ವೈಷ್ಣವೀಂ ಭಕ್ತಿಂ ಗುರುಭಕ್ತಿಸಮನ್ವಿತಾಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಮನೋಜವಂ ಮಾರುತತುಲ್ಯವೇಗಂ
ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಂ ಬುದ್ಧಿಮತಾಂ ವರಿಷ್ಠಮ್ ।
ವಾತಾತ್ಮಜಂ ವಾನರಯೂಥಮುಖ್ಯಂ
ಶ್ರೀರಾಮದೂತಂ ಶಿರಸಾ ನಮಾಮಿ ॥೨೦॥

ಬುದ್ಧಿರ್ಬಲಂ ಯಶೋ ಧೈರ್ಯಂ ನಿರ್ಭಯತ್ವಮರೋಗತಾ ।
ಅಜಾಡ್ಯಂ ವಾಕ್ಪಟುತ್ವಂ ಚ ಹನೂಮತ್ಸ್ಮರಣಾದ್ಭವೇತ್ ॥ ೨೧ ॥

(ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನೇ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತೌ ಸ್ಥೈರ್ಯೇ ಧೈರ್ಯೇ ಪರಾಕ್ರಮೇ ।
ವೇಗೇ ಚ ಲಾಘವೇ ಚೈವ ಪ್ರಲಾಪಸ್ಯ ಚ ವರ್ಜನೇ ॥)

ಭೀಮಸೇನಸಮೋ ನಾಸ್ತಿ ಸೇನಯೋರುಭಯೋರಪಿ ।
ಪಾಂಡಿತ್ಯೇ ಚ ಪಟುತ್ವೇ ಚ ಶೂರತ್ವೇ ಚ ಬಲೇಽಪಿ ಚ ॥ ೨೨ ॥

॥ ಇತಿ ಖಿಲವಾಯುಸ್ತುತಿಃ ॥

★★★★★

೩೦. ಶ್ರೀವಾಯುಸ್ತುತಿಃ

ಕಸ್ಮಾದಸ್ಮದ್ವನಸ್ಥಾಂಘ್ರಿಪಚಯಮುದಯತುಚ್ಛವಾನಚ್ಛಿನಸ್ತ್ವಂ
ರಕ್ಷೋ ವೃಕ್ಷೋಗ್ರಹಸ್ತಃ ಸುಬಹು ಕಿಮವಧೀಃ ಕಿಂಬಲಸ್ತ್ವಂ ಬತಾದ್ಯ ।
ಸಿಂಧುಂ ಚಾಂಧೂಕರೋಷಿ ಪ್ರವಿಶಸಿ ಪೃತನಾಂ ನಿರ್ಭಯೋ ದ್ವಿಡ್ಭಟಾನಾಂ
ಚಿಂತಾಸಂತಾಪಕಾರೀ ದಶವದನಪುರಶ್ರೀಹರಃ ಕೋ ಹರೇ ತ್ವಮ್ ॥ ೧ ॥

ವಾಯೋರಾಯೋಧನಾಗ್ರೇಸರಸುಭಟಶಿರಶ್ಛಿತ್ರರತ್ನೋಪಮಸ್ಯ
ಪ್ರಾಯೋ ನಾಯೋಧ್ಯಮಸ್ಯ ಪ್ರಿಯತಮಸುಕುಮಾರೋಽಹಮಾರೋಹಯೋಗ್ಯಃ ।
ಶ್ರೀಶಾಕ್ಲೇಶಾಂಕಧಾಮ್ನಃ ಕಮಲಜವಸತೇಶ್ಚಾಹುರಾರ್ಯಾ ಹನೂಮಾ-
ನಿತ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ನಾತ್ಯಯೋಽಸ್ಮತ್ಕುಲಜಮುನಿಷು ವೋ ರಂಹಸಾ ವಾಽಂಹಸಾ ವಾ ॥ ೨ ॥

ಪಾರಾವಾರಾಂತರುದ್ಯದ್ದ್ಯುಮಣಿಗಣಸಮಾ ಭಾತಿ ಯದ್ಧಾಮಸೀಮಾ-
ಧಾರೋ ನಾರಾಯಣೋಽಯಂ ರಘುಕುಲಮನಘಂ ಕರ್ತುಮುರ್ವ್ಯಾಂ ವಿಹರ್ತುಮ್ ।
ಭೂಮಾ ಭೂಮಾವುದೇತ್ಯಾಖಿಲಕವಿವಿನುತೋ ರಾಮನಾಮಾಸ್ತಿ ಧೀಮಾನ್
ಸೋಽಯಂ ಶ್ರೀಮಾರುತಸ್ಯ ಪ್ರಿಯತಮತನಯಂ ದಾಸವೃತ್ತ್ಯಾಽನುಶಾಸ್ತಿ ॥ ೩ ॥

ರಾಮಾರಾಮಾಂ ದಿದೃಕ್ಷೋಃ ಕರಚರಣಚಲದ್ವಾಲಲೀಲೋರುಘಾತೈ-
ರ್ಜಾತಃ ಕ್ಷ್ಮಾಜಾತಪಾತೋ ನ ತು ಕೃತಿರಿಯಮಲ್ಪಾತಿದರ್ಪಸ್ಯ ಮೇಽಲಮ್ ।
ವೇಗಾದಾಗಚ್ಛತೋ ಮೇ ಜವಭವಪವನಸ್ಯೋದಯೋ ಯಸ್ಯ ಚಾಸೀ-
ದ್ದಂತಾಹಂ ತಾದೃಶೋ ನಾಸುರಪ ಮಮ ಬಲಂ ರಾಘವೋಽಮೋಘವೀರ್ಯಃ ॥ ೪ ॥

ರಾಮಾಖ್ಯಾಮಾನಿತಸ್ಯ ಪ್ರಥಿತಹರಧನುರ್ಭಂಗದೋತ್ತುಂಗಬಾಹೋಃ
ಶ್ರುತ್ಯಂತಾತ್ಯಂತಗೀತಾಗಣಿತಗುಣಗಣಸ್ಯೇಪ್ಸಸರ್ವೇಪ್ಸದಾತುಃ ।
ಸೋಽಹಂ ಮೋಹಾಂಧಕಾರಕ್ಷಪಣದಿನಮಣೇರ್ದಾನವಾನೀಕಿನೀನಾಂ
ಮೃತ್ಯೋರ್ಭೃತ್ಯೋಽಸ್ಮಿ ತೇನ ಪ್ರಹಿತ ಇಹ ಖಲಾನೀತಸೀತಾರ್ತಿಶಾಂತ್ಯೈ ॥ ೫ ॥

ಪರ್ಯಗ್ಗಿರ್ಯಗ್ರ್ಯಗಣ್ಯಂ ರವಿರಥತುರಗಸ್ಯಾಗ್ರತೋ ವಾಽಗ್ರಯಾಯೀ
ವಿದ್ಯಾಂ ಪ್ರದ್ಯೋತನಾದಧ್ಯಗಮದುರುಜವಸ್ತನ್ಮುಖಸ್ಯೋನ್ಮುಖೋ ಯಃ ।
ರಾಮಾಂಘ್ರಿಪ್ರೇಮಶಕ್ತ್ಯಾ ತ್ರಿಭುವನಜನನಸ್ಥಾನಸಂಸ್ಥಾನಶಕ್ತೇ -
ರ್ಲಂಕಾ ಶಂಕಾಸ್ಪದಾ ಕಿಂ ನಿಗಮನುತಚರಿತ್ರಸ್ಯ ತಸ್ಯಾಶುಗಸ್ಯ ॥ ೬ ॥

ಅಂಡೋದ್ದಂಡೋದಶೋಷೇಽಪ್ಯತಿಕುಶಲತಮಃ ಕ್ವೇದಮಂಭೋಧಿರಂಭೋ
ಲೋಕಾಲೋಕಾಪ್ತಮೂರ್ತೇರ್ಜಲನಿಧಿತರಣಂ ಕಿಂ ಮಹನ್ನಿರ್ಮಮಸ್ಯ ।
ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಶ್ವಾಸಯಂತುರ್ಮಮ ಕಿಮು ಖಲವಿಧ್ವಂಸನೇ ಸಂಶಯಃ ಸ್ಯಾ -
ದ್ದೇವಾಶ್ಚೈವೋಚುರುಕ್ಥಂ ಮಮ ಪಿತರಮತಶ್ಚಾಸಮೋ ದಾಸ ಏಷಃ ॥ ೭ ॥

ಧರ್ಮಂ ಸಮ್ಮಾನಯಂತಂ ರಘುಪತಿರವತಿ ಪ್ರತ್ಯಹಂ ಶತ್ರುಭಾವಂ
ತಸ್ಮಿನ್ ಯೋಽಸ್ಮತ್ಪ್ರದೇಶೇ ರಚಯತಿ ತಮಿಮಂ ಹಂತಿ ತಸ್ಯಾನುಗಸ್ಯ ।
ನಿತ್ಯಂ ಕೃತ್ಯಂ ತದೇವ ಹ್ಯಘಕರದಶಕಂಠೋಪಕಂಠಸ್ಥದೈತ್ಯಾ -
ನಿತ್ಥಂ ಹತ್ವಾಽತ್ಮಭರ್ತುಃ ಪ್ರಿಯಕೃದಭವದುದ್ದಾಮಶೌರ್ಯೋಽರ್ಯವಾರ್ಯಃ ॥ ೮ ॥

ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸ್ಯಕ್ಷಯ್ಯವೀರ್ಯೋಽಪ್ಯರಿಭಟಪಟುಭಿಸ್ಸೈರಬದ್ಧೈರ್ನಿಬದ್ಧಃ
ಪುಚ್ಛಸ್ವಚ್ಛಾಗ್ನಿನಾಽಹಂ ಕುನಯತನಯದತ್ತೇನ ವಿತ್ತಂ ಸಮಸ್ತಮ್ ।
ಧಕ್ಷ್ಯಾಮ್ಯಧ್ಯಕ್ಷಮೇಷಾಂ ಭವನಮಪಿ ವನಂ ಪ್ರಾಜ್ಞ ತೇ ಧಾಮ ಧೀಮನ್
ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ತ್ಯಕ್ತೋಗ್ರದೈತ್ಯಪ್ರಕೃತಿಕೃತವಿಕಾರಸ್ಯ ಧರ್ಮಾನುಗಸ್ಯ ॥ ೯ ॥

ಮುಂಚ ತ್ವಂ ಚಾಗ್ರಜಸ್ಯ ಪ್ರಬಲತಮಹರಿದ್ವೇಷತೋ ದೋಷಭಾಜಃ
ಸೇನಾಮೇನಾಂ ವಿಹೀನಾಂ ಮನಸಿ ಸುಮನಸಾಂ ನಾಯಕಂ ದಾಯಕಂ ತೇ ।
ಭಾಗ್ಯಸ್ಯಾಗ್ರ್ಯಸ್ಯ ನಿತ್ಯಂ ಸ್ಮರ ದಿತಿಜಮತಂ ಧಿಕ್ಕುರು ನ್ಯಕ್ಕುರುಷ್ವ
ಸ್ವೀಯಸ್ಯಾಯಾಸದಾತ್ರೀಂ ಧಿಯಮಮಲಧಿಯಾ ಧಾರಯಾಮುಂ ದಯಾಲುಮ್॥ ೧೦ ॥

ಸೇತುಂ ಯಾತುಂ ಕಪೀನಾಮುರುತರಜಲಧೌ ಪುಣ್ಯಹೇತುಂ ಪ್ರಹಾತುಂ
ಪಾಪಾನ್ಯಾಪತ್ಕರಾಣಿ ಪ್ರಥಿತಸುಯಶಸೇ ಶರ್ಮ ದಾತುಂ ಚ ಗಾತುಃ ।
ಭಂಸ್ಯತ್ಯತ್ಸ್ಯತ್ಯಥಾಪಿ ಸ್ವಕರಧೃತಧನುರ್ಮುಕ್ತಶಾರ್ಙ್ಗೋಗ್ರಬಾಣ -
ಜ್ವಾಲಾಜಾಲಃ ಸ ದೈತ್ಯವ್ಯವನಮವನಕೃದ್ರಾಘವಃ ಶ್ಲಾಘನೀಯಃ ॥ ೧೧ ॥

ಭೇತ್ತಾ ಮತ್ತಾಸುರೇಂದ್ರಪ್ರತಿಭಟಶಿರಸಾಂ ಕುಂಭಕರ್ಣೋಗ್ರಕರ್ಣ -
ಚ್ಛೇತ್ತಾ ಹರ್ತಾ ಚ ತಸ್ಯ ಪ್ರಿಯತಮಧರಣೀಭಾರಹಾರೀ ಸ ಹಾರೀ ।
ಸೀತಾಮೇತಾಂ ಸಮೇತ್ಯ ಸ್ವಚರಣಶರಣಾನ್ ದೇವಭೂದೇವಪೂರ್ವಾನ್
ಪೃಥ್ವೀಂ ಚೇತ್ಥಂ ಪ್ರತೋಷ್ಯ ಪ್ರವಿಶತಿ ಚ ಪುರೀಂ ಶತ್ರ್ವಯೋಧ್ಯಾಮಯೋಧ್ಯಾಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ತೃಷ್ಣಾ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರೇಽಪ್ಯಘಶಮನತದಂಘ್ರ್ಯಬ್ಜಸೇವೋತ್ಸವೇ ಸ್ಯಾ -
ದ್ಭೀಮೋ ಭೂತ್ವಾ ತದಾಽಹಂ ಬಕಮದಹರಣೋ ಹನ್ಮಿ ಕಿರ್ಮೀರದೈತ್ಯಮ್ ।
ಸತ್ತ್ವೋದ್ರಿಕ್ತಂ ಜರಾಯಾಃ ಸುತಮಥ ಗದಯೋನ್ಮೃದ್ಯ ಸದ್ಧೈರ್ಯವೀರ್ಯಃ
ಶೌರ್ಯೋನ್ನದ್ಧಂ ಚ ದುರ್ಯೋಧನಮನು ಸಬಲಂ ನಾಶಯಾಮ್ಯಾಶಯಾಽಂಧಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಈಶಾದೇಶೇನ ಸೋಽಹಂ ಪುನರಪಿ ಧರಣೀಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ದುಃಶಾಸ್ತ್ರಶಸ್ತ್ರಂ
ಮಧ್ವಾಖ್ಯೋಽದ್ಧಾ ಪ್ರದೂಷ್ಯ ಪ್ರಗುಣಮಥ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಸೂತ್ರಸ್ಯ ಭಾಷ್ಯಮ್ ।
ಕೃತ್ವಾ ಕೃತ್ವಾವತಾರಾನ್ ಸುರನಿಕರಗುರುರ್ಮುಖ್ಯವಾಯುರ್ನಿಜಾಯುಃ
ಸಾರ್ಥೀಕರ್ತುಂ ಮುಕುಂದಂ ಪರಿಚರತಿ ಸದಾಽರೀನ್ ಹರನ್ ವ್ಯಾಹರಂಶ್ಚ ॥ ೧೪ ॥

ವಿದ್ಯಾಂ ವಿದ್ಯಾಪತೇರ್ಯಃ ಪಠತಿ ಹನುಮತಃ ಸೋಽಪಿ ವಿದ್ಯಾಂ ಸಮೃದ್ಧಾ-
ಮಭ್ಯೇತ್ಯಭ್ಯುನ್ನತಿಂ ಚ ಪ್ರತಿದಿನಮುರುಭಕ್ತಿಂ ಸ್ವಯೋಗ್ಯಂ ಚ ಭಾಗ್ಯಮ್ ।
ವಿದ್ವನ್ಮಧ್ಯೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಂ ಬುಧನುತಕವಿತಾಂ ವಾದಿರಾಜರ್ಷಿರಾಜಃ
ಸದ್ಯೋ ಯದ್ಯೋಗಿವರ್ಯೋ ವ್ಯತನುತ ತದಿಯಂ ಸರ್ವಕಾರ್ಯಾಣಿ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥೧೫

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಶ್ರೀಚರಣವಿರಚಿತಾ ಶ್ರೀವಾಯುಸ್ತುತಿಃ ॥

★★★★★

೩೧. ಲಘುವಾಯುಸ್ತುತಿಃ

ವಾಸುದೇವಂ ಸದಾನಂದತೀರ್ಥಂ
ನಂದಸಂದೋಹಸಂದಾನಶೀಲಮ್ ।
ಸ್ವಾಮಿನಂ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದರೂಪಂ
ನಂದಯಾಮೋ ವಯಂ ನಂದಸೂನುಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಹನೂಮಂತಮೇಕಾಂತಭಾಜಂ
ರಾಘವಶ್ರೀಪದಾಂಭೋಜಭೃಂಗಮ್ ।

ಮಾರುತಿಂ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಪ್ರಾಣಭೂತಂ
ನಂದಯಾಮೋ ವಯಂ ನಂದಿತೀರ್ಥಮ್ ॥ ೨ ॥

ಭೀಮರೂಪಂ ಪರಂ ಪೀವರಾಂಸಂ
ಭಾರತಂ ಭಾರತಶ್ರೀಲಲಾಮಮ್ ।
ಭೂಭರಧ್ವಂಸನಂ ಭಾರತೀಶಂ
ನಂದಯಾಮೋ ವಯಂ ನಂದಿತೀರ್ಥಮ್ ॥ ೩ ॥

ದೇವಚೂಡಾಮಣಿಂ ಪೂರ್ಣಬೋಧಂ
ಕೃಷ್ಣಪಾದಾರವಿಂದೈಕದಾಸಮ್ ।
ತತ್ತ್ವಚಿಂತಾಮಣಿಂ ಪೂರ್ಣರೂಪಂ
ನಂದಯಾಮೋ ವಯಂ ನಂದಿತೀರ್ಥಮ್ ॥ ೪ ॥

ಮಾಯಿಗೋಮಾಯುಮಾಯಾಂಧಕಾರ-
ಧ್ವಂಸಮಾರ್ತಾಂಡಮೂರ್ತೀಯಮಾನಮ್ ।
ಸಜ್ಜನಾನಂದಸಂದೋಹಧೇನುಂ
ನಂದಯಾಮೋ ವಯಂ ನಂದಿತೀರ್ಥಮ್ ॥ ೫ ॥

ಇಂದಿರಾನಂದಮಾನಂದಮೂರ್ತಿಂ
ಸುಂದರೀಮಿಂದಿರಾಮಿಂದುಕಾಂತಿಮ್ ।
ನಂದಿತೀರ್ಥಂ ಚ ವಂದೇ ತದಿಷ್ಟಂ
ದಾಸಮೇಕಂ ತಥಾ ತತ್ತ್ವದೀಪಮ್ ॥ ೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಕಲ್ಯಾಣೀದೇವೀವಿರಚಿತಾ ಲಘುವಾಯುಸ್ತುತಿಃ ॥

★★★★★

೩೨. ಅಣುವಾಯುಸ್ತುತಿಃ

ಚಂದ್ರವಿಭೂಷಣಚಂದ್ರಪುರೋಗೈ-
ರ್ವಂದ್ಯಪದಾಂಬುರುಹಂ ಪವಮಾನಮ್ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಮಹಾಮುನಿರಾಜಂ
ಗೋವಿಂದಭಕ್ತಶಿಖಾಮಣಿಮೀಡೇ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರಾಣಗಣಾಧಿಪತಿಂ ಭುವಿ ವಾಣೀ-
ಪ್ರಾಣಸಮಂ ದಯಯಾ ಹ್ಯವತೀರ್ಣಮ್ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಮಹಾಮುನಿರಾಜಂ
ಗೋವಿಂದಭಕ್ತಶಿಖಾಮಣಿಮೀಡೇ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಹನುಮಂತಮನಂತಭುಜಿಷ್ಯಂ
ಲಂಘಿತಸಿಂಧುಮುದಸ್ತಮಹೀಧ್ರಮ್ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಮಹಾಮುನಿರಾಜಂ
ಗೋವಿಂದಭಕ್ತಶಿಖಾಮಣಿಮೀಡೇ ॥ ೩ ॥

ಭೀಷಣದುಷ್ಟಕುಲಾಂತಕಭೀಮಂ
ಭೀಮಮಭೀತಿದಮಿಷ್ಟಜನಾನಾಮ್ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಮಹಾಮುನಿರಾಜಂ
ಗೋವಿಂದಭಕ್ತಶಿಖಾಮಣಿಮೀಡೇ ॥ ೪ ॥

ಶಾಂತಮನಂತನಿಶಾಂತಸಮಾಹ್ವೇ
ಶಾಂತಕುಲೇಖಕುಲೇ ಕಿಲ ಜಾತಮ್ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಮಹಾಮುನಿರಾಜಂ
ಗೋವಿಂದಭಕ್ತಶಿಖಾಮಣಿಮೀಡೇ ॥ ೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಕಲ್ಯಾಣೀದೇವೀವಿರಚಿತಾ ಅಣುವಾಯುಸ್ತುತಿಃ ॥

★★★★★

೩೩. ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಾವಾಯುಸ್ತುತಿಃ

ವಂದೇ ಶ್ರೀಧರಮರ್ದನಂ ಕದರುಚಂ ಪದ್ಮಾನನಂ ತಂ ಪ್ರಭುಂ
ಕೃಷ್ಣಂ ಶ್ರೀಧರಭುಕ್ಕಚಾಲಿಲಿಕುಚೋ ರಾಜೋಲ್ಲಸತ್ಕಂದುಕಮ್ ।
ಶ್ರೀಶ್ರೀಕಂಧರಗೋಧರಾಗಪರಮಾಭಂದಸ್ತುತಂ ಪೂತನಾ-
ಮಾನಂ ಚಾರ್ಜುನಪೂತನಾದಮಜಿತಂ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನಾಮೋದದಮ್ ॥ ೧ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಘಟೀಚಲಾಲಯ ಸದಾ ಧ್ಯಾಯನ್ ಹನೂಮನ್ ಹರಿಂ
ಸರ್ವಾಧಿಘ್ನ ನೃಕೇಸರೀಷ್ಟ ರಘುಪಪ್ರೇಷ್ಠೇಷ್ಟದಾಕ್ಷಾಕ್ಷಜಿತ್ ।
ಮಾದ್ಯದ್ಭೂಭರರಾಜರಾಜಿಹರಣಪ್ರೋದ್ಯದ್ಗದಾಭಾಸುರ
ಶ್ರೀಮದ್ಭೀಮ ಸುಮಧ್ಯಗೇಹತನಯ ಶ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೨ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಸುಯೋಗಪಟ್ಟಕಲಸಚ್ಛ್ರೀಯೋಗಪೀಠಾಗ್ರ್ಯಗ
ವ್ಯತ್ಯಸ್ತಾಂಘ್ರಿಸರೋಜಸಂಹೃತಮಹದ್ವಿಟ್ಕಾಲಕೇಯಾಸುರ ।
ಚಕ್ರಾಕ್ಷಸ್ರಗಭೀತಿಚಂದ್ರದರಭೃದ್ದೀರ್ಘಾಶ್ಚತುರ್ಭಿರ್ಭುಜೈ-
ರದ್ಯಾಪೀಷ್ಟದ ಸವ್ಯಸಾಚಿಸಹಜ ಶ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೩ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಸಮೋ ನ ಹೀತಿ ದುರಹಂಕಾರಾಹಿಗರ್ವಂಕಷ
ಕ್ಷಿಪ್ತೋ ಭೂರಿಸುಯೋಜನಂ ಚಿದಿಬಲೇ ಪಾದಾಂಗುಲೀಲೀಲಯಾ ।
ಭೋಗೀಂದ್ರೋದ್ಬಲಭೋಗಕರ್ಕಶಲಸದ್ವಾಮಾಗ್ರ್ಯರುದ್ಧೋ ಗಿರಿ-
ರ್ಮಂಥೋನ್ಮಂದರವದ್ದರೀಂದ್ರಭೃತಮ ಶ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೪ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಸದಾ ಕೃತೇ ತವ ಮಹಾಡಿಂಭಸ್ಯ ಸಂತಾಡನೇ
ವಜ್ರೇಣಾದ್ರಿಭಿದಾ ತ್ವಯಾ ಪ್ರತಿಹತೋ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಿತಂ ವಿಷ್ಟಪಮ್ ।
ಸೌಪರ್ವಸ್ತವ ಸಪ್ರಮೋದಹನುಮಂಸ್ತ್ವಾಸ್ತಾಸ್ಯ ವಿದ್ಯುದ್ದ್ಯುತೇ
ಭೀಮಾಸತ್ಯನಿವಾರ್ಯಪೌರುಷ ಜಯಿನ್ ಶ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೫ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಕಪರ್ದಿವಂದಿತಪದ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಾಗ್ರಣೀಃ
ಶ್ರೀಮನ್ ಕೇಸರಿನಂದನಾಹತರಿಪೋ ಛಾಯಾಗ್ರಹಾಮರ್ದನ ।
ಹಸ್ತಾಗ್ರಾಪತನಪ್ರಭಗ್ನಕಟಕಿತ್ರಸ್ತಾರಿಜಾತ ಪ್ರಭೋ
ಶ್ರೀಮದ್ಭೀಮ ನಿರಸ್ತಮಾಯಿನಿಕರ ಶ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೬ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಗಿರಾಂಪತೇ ಸುರಪತೇ ಭಾವಿನ್ ಶತಾನಂದ ಭೋ
ಶ್ರೀರಾಮಪ್ರಿಯದೂತ ಧೂತದುರಿತ ಶ್ರೀಭೀಮಸೇನಾರಿಹನ್ ।
ಧ್ವಸ್ತಾಜ್ಞಾನಿಕುವಾದಿಸಂಕರಕೃತಾಸತ್ಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯೇಷ್ಟದ
ಶ್ರೀಮತ್ಸತ್ಯವತೀಸುತಪ್ರಿಯಕರ ಶ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೭ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಮರುದ್ಗಣೇಶ ಹನುಮಂಸ್ತೀರ್ಣೋದಧೇ ಸಂಭ್ರಮಾ-
ದ್ದಗ್ಧದ್ವಿಟ್ಪುಟಭೇದನಾಸ್ತಗಹನದ್ವಿಟ್ಚಕ್ರಕೀಶಾಧಿಪ ।
ಜೀರ್ಣಾರಾತಿಹಲಾಹಲಪ್ರಕಲಿತಾಭುಕ್ತಪ್ರಭಕ್ತಶ್ರಿಯಾ
ರಾಜನ್ ಭೀಮ ಸುಪೂರ್ಣಬೋಧ ಸತತಂ ಶ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೮ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಭವಾಭವೋದ್ಭವಮುಖಪ್ರಾಪ್ತಿಪ್ರದ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ
ರಾಮಾಯ ಪ್ರತಿದತ್ತರಾಮರಮಣೀಸನ್ಮಸ್ತರತ್ನಾಂಚಿತಾ ।
ಭ್ರಾತೃವ್ಯಾನ್ ಗದಯಾ ನಿವಾರ್ಯ ಗದಯಾ ಪ್ರಸ್ತೋರುದುರ್ಯೋಧನ
ಶ್ರೀಮದ್ಭೀಮ ಜಿತತ್ರಿವಿಕ್ರಮಕವೇ ಶ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೯ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಪುರಾ ಸುರಾಸುರರಣೇ ವಿದ್ರಾವಿತದ್ವಿಡ್ಗಣ
ಪ್ರಾಣಪ್ರೀಣನ ವಿಪ್ರಚಿತ್ತಿವಧಕೃತ್ ಸುಗ್ರೀವರಾಮಪ್ರಿಯ ।
ನಾನಾಚಿತ್ರನಿಯುದ್ಧಯುದ್ಧವಿಲಸದ್ವಾರ್ಹದ್ರಥಘ್ನಾನಿಶಂ
ಮಾಯಾವಾದಿಸೃಗಾಲಧೂನನ ಹರೇ ಶ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೧೦ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಮದಿಷ್ಟಬೋಧದ ವಿಭೋ ಭಕ್ತೇಷ್ಟಚಿಂತಾಮಣೇ
ರಕ್ಷೋರಾವಣವಕ್ಷಸಿ ಪ್ರಹರಣೇ ದಂಭೋಲಿಮುಷ್ಟೇ ತರಾಮ್ ।
ಭೂಮನ್ ಭೀಮ ಹಿಡಿಂಬಕೀಚಕಬಕಪ್ರೋದ್ದಾಮತೂಲಾನಲ
ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಪಾದಪದ್ಮಮಧುಪ ಶ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೧೧ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಜಗದ್ಗುರೋ ಮಮ ಗುರೋ ತಾಪತ್ರಯಘ್ನಾದರಾ-
ಚ್ಛ್ರೀಮದ್ರಾಮಕರೋಪಗೂಹಿತವಟೋ ಸನ್ಮೌಕ್ತಿಕಸ್ರಗ್ಧರ ।
ರಾಜನ್ ಭೀಮ ಸುತುಷ್ಟಸನ್ಮುನಿಗಣ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಕೃಷ್ಣಾಪ್ರಿಯ
ಧ್ವಸ್ತಾದ್ವೈತಕುಶಾಸ್ತ್ರಶಾಸ್ತ್ರರಚನ ಶ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೧೨ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಮುಕುಂದಪದ್ಮವದನಧ್ವಾಂತಪ್ರದ ತ್ವದ್ದ್ವಿಷಾಂ
ಭ್ರಾಜತ್ಕಕ್ಷ ಶುಭೋತ್ಪಲಾಕ್ಷ ಹನುಮನ್ ಪಿಂಗಾಕ್ಷ ಮಂದಾಕ್ಷದ ।
ಪಾರಾವಾರಪರಿಪ್ಲವೇಽಕ್ಷಯಸುಖಪ್ರೇಕ್ಷಾಕ್ಷಭಿನ್ಮಾನಸ
ಸ್ವಾಮಿನ್ ಭೀಮ ವಿಚಕ್ಷಣಾಕ್ಷ ವಿದುಷಾಂ ಶ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೧೩ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಸರಿತ್ಪತೇ ಶುಭಕರ ಕ್ಷೇಮಂಕರ ಶ್ರೀಕರ
ಶ್ರೀರತ್ನಾಕರ ಸದ್ವಿಧೋಃ ಕರವರಸ್ಪರ್ಶೇನ ಸಂವರ್ಧಿತ ।
ರಾಮಾರಾಮ ಚ ರಾಜರಾಜರವರಾಸದ್ಭೀಮಭೀಮಾರ್ಜುನ
ಶ್ರೀರಾಮಾಗ್ರಜಭಕ್ತವರ್ಯಕದಲಿ ಶ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೧೪ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ನಿರಸ್ತಸದ್ಗದ ವಿಭೋ ಭೂಧ್ರಾರಿಜಿಜ್ಜೇತ್ರ ಖೇ
ಭಾನುಪ್ರಗ್ರಹಣೇ ಫಲಾಗ್ರ್ಯಸುಧಿಯಾ ಸ್ವರ್ಭಾನುವಿದ್ರಾವಣ ।
ಸಚ್ಛ್ಲೋಕಪ್ರಸರಾಸ್ತಭಾನುವಿಸರಶ್ರೀದ್ರೌಪದೀಶ್ರೀಫಲ-
ಶ್ರೀವಕ್ಷೋಜದೃಢೋಪಗೂಹನಪಟೋ ಶ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೧೫ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಶಿಲೀಮುಖೈರ್ವಿದಲಿತಾನ್ ಜನ್ಯೇಽಚ್ಛಭಲ್ಲಾನ್ ಖರೈ-
ರುಜ್ಜೀವ್ಯೌಷಧತೋ ಬಲೀಮುಖಮುಖಾನಾಶ್ಲಿಷ್ಯ ರಕ್ಷೋಭಿಧಾ ।
ರಕ್ಷೋದಾರತರುಪ್ರಗಲ್ಭವಿಲಸದ್ಗರ್ಭಪ್ರವೃದ್ಧಚ್ಛದ-
ಚ್ಛಿತ್ಕ್ಷ್ವೇಲಾಶುಗ ಚಂಡಭೀಮ ಮಹಿತ ಶ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೧೬ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಸುಪುಂಡರೀಕನಯನ ಶ್ರೀಪುತ್ರ ಸೌಂದರ್ಯವಾನ್
ಸೀತಾರಾಮಶಿರೋದ್ಧೃತಾಬ್ಜನಿಯುತ ಶ್ರೀಪುಂಡರೀಕೋದ್ಭುಜ ।
ಸಾಸೂಯಾರಿಪುರೋಹಿತಪ್ರವಿಹಿತಶ್ರೀರಾಜಸೂಯಾಭಯ
ಕ್ಷತ್ರೇಟ್ ಸನ್ನಿರಸೂಯ ಭೀಮ ವಿಬುಧ ಶ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೧೭ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಗದಾವಿದಾರಿತದುರಾಕಾರಾಮೃತೇ ಸರ್ವದಾ
ಶ್ರೀಭೂದಾರಹೃದಾಮ್ರಪಲ್ಲವಲಸದ್ಧಸ್ತಾಂಘ್ರಿದಂತಚ್ಛದ ।
ಭೋ ಸಾಲಾವೃಕಸದ್ವೃಕೋದರ ಲಸನ್ ದಗ್ಧ್ವಾ ಪುರಂ ಯೋಗತೋ
ನಿರ್ಯನ್ಮುದ್ರಿತಪುಂಡರೀಕಜಲಜ ಶ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೧೮ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಸುಕರ್ಮಸನ್ನಿಲಯ ಖೇಟ್ಟಿಚ್ಛರ್ಮವರ್ಷ್ಮನ್ ವಿಭೋ
ಸತ್ಕರ್ಮನ್ ಬಹುಧರ್ಮಪಾಲನಪಟೋ ಭಾಸಾಸ್ತಭರ್ಮದ್ಯುತೇ ।
ಸದ್ಧರ್ಮನ್ ಪರಮರ್ಮಭಿತ್ ಪವಿಖಗಶ್ರೀಧರ್ಮಘರ್ಮಾರ್ದನ
ಸ್ವಾಮಿನ್ ನಿರ್ಮಮ ನರ್ಮಣಾ ರಣಮುಖೇ ಶ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೧೯ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಮಹಾಬಲಿಷ್ಠ ಬಲದ ಶ್ರೀಪಾರಿಜಾತಾಲಯ
ದ್ವಾತ್ರಿಂಶದ್ವರಲಕ್ಷಣಾಗ್ರ್ಯ ಹನುಮನ್ ದಷ್ಟೋಷ್ಠ ರೋಷಾದ್ರಿಪೌ ।
ಭದ್ರಾತ್ಮನ್ ವರಭದ್ರಪತ್ರವರದಗ್ರೈವೇಯವಿದ್ರಾಡ್ಬಲೀ-
ವರ್ದಾಚ್ಯೋನ್ನತಪೃಚ್ಛಭೃದ್ವನಚರ ಶ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೨೦ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಪುನರ್ಭವಾಸ್ಯವಿಲಸದ್ದಂಷ್ಟ್ರೋಚ್ಚನಿರ್ಘಾತವನ್
ಭಾಸ್ವದ್ವಾಭಶತಕೋಟಿಕಾಯಹನುಮನ್ನಾಕಾರಕೋಟಿತ್ರಯ ।
ಸರ್ವಜ್ಞೇಶ ಮಹಾಹವಾಗ್ರ್ಯಮಹಿಮನ್ ರಾಜಾಧಿರಾಜಾಧಿಪ
ಶ್ರಾವ್ಯೋದಗ್ರಸುಮಂದ್ರವೇದನಿನದ ಶ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೨೧ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಜವೌಜಸೋರ್ಜಿತಪತಂಗಾರಣ್ಯಸದ್ಮನ್ನಿವ
ಪ್ರೋದ್ಧರ್ತುಂ ನ ಶಶಾಕ ಪುಚ್ಛಮನಘಂ ಶಕ್ತೋಽಪಿ ತದ್ವೀಷಿತಃ ।
ಶ್ರೀಸೌಗಂಧಿಕವರ್ತ್ಮನೀಶ ಭವತೋಃ ಕ್ರೀಡೈವ ಸೌಖ್ಯಾಯನಂ
ಖಲ್ವಾಮೋಹಕೃತೇ ಚ ಭೀಮ ನಟವಚ್ಛ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೨೨ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ತಟತ್ತಟೀಕಟತಟೋನ್ನಿಮ್ನಾಚ್ಛನಾಭೀಪುಟ-
ಶ್ರೀವಾಕ್ಪಾಟವಮರ್ಕಟಾಷ್ಟವಿಭವೋಜ್ಜೃಂಭಲ್ಲಲಾಟೋತ್ಕಟ ।
ಪ್ರಾಯಚ್ಛಃ ಪ್ರಹತಾಚ್ಛಟಾನ್ ಕಟುತರಾಟೋಪಾನ್ ಪಟೂನ್ ವಾಗ್ಮಿನಃ
ಪ್ರೇಯಸ್ಯೈ ಕುಸುಮಂ ವಿಮಥ್ಯ ವಿಕಟ ಶ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೨೩ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಸದಾಽವ ದಾವದುರಿತಾರಣ್ಯಸ್ಯ ಮಾಂ ಮಾತೃವ-
ಚ್ಛಂಧಿ ತ್ವಂ ಮಮ ಮಾಂದಮತ್ಯಮತುಲಂ ಪ್ರೇಯಾನ್ ಗರೀಯಾನ್ ಗುರೋ ।
ಭಾವಿದ್ಯುದ್ಯುಮಣೇಮಣೇಕಟಕಸತ್ಕೋಟೀರರಾಜನ್ ಕಲೌ
ಪುಂಡ್ರದ್ವಾದಶ ಹಂಸ ಮಸ್ಕರಿವರ ಶ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೨೪ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಸುಮಂತ್ರವರ್ಣವಿದಿತೋಜ್ಜೃಂಭತ್ಸದಾತ್ಮನ್ ವಿಧೋ-
ರ್ಭೂರ್ಭೃತ್ಕಂದರನಿರ್ಗತಾಹಿಪಸದೃಗ್ಲಾಂಗೂಲಸನ್ಮಂಗಲ ।
ತಿಷ್ಠನ್ ಕೇಸರಿವಿಷ್ಠರೇ ಗದಲಸದ್ಬಾಹೋಽಶ್ವಮೇಧಾದಿಕಾನ್
ಕೃತ್ವಾ ವೃಷ್ಣಿಪತೋಷಕೃಚ್ಚತುರವಾಚ್ಛ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೨೫ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಸುಪರ್ವಸದ್ಮಸು ಸದಾ ಸಂಗೀಯಮಾನಾದರೈ-
ರ್ಗಂಧರ್ವೈರಪಿ ಚಾರಣೈಶ್ಚ ಮುನಿಭಿರ್ವಿದ್ಯಾಧರೈಃ ಕಿನ್ನರೈಃ ।
ಏವಂ ಚಿತ್ರಚರಿತ್ರಪಾತ್ರ ಹನುಮನ್ ವಿಷ್ಣೋರ್ಘೃಣಾಯಾಸ್ತ್ರಯೇ
ರೂಪಾಣಾಂ ಕೃತಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಮುದಿತ ಶ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೨೬ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ತವ ಸ್ತವಂ ಪ್ರಪಠತಾಮಾಯುಃ ಸದೋವಕ್ತೃತಾಂ
ಸದ್ವಿದ್ಯಾಂ ಪರಿಪೂರ್ಣಭಕ್ತಿಮತುಲಾಂ ವಿಷ್ಣೌ ತ್ವಯಿ ಶ್ರೀಪದಾಮ್ ।
ಆರೋಗ್ಯಂ ಸುಯಶಃ ಪ್ರಭೂತಕರುಣಾಃ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಹನೂಮನ್ ಹರಿಂ
ಗಾಯನ್ ದೇಹಿ ಮಮಾಪಿ ಭೀಮ ನಿರಘ ಶ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೨೭ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಸುಸಪ್ತವಿಂಶತಿಮಹಾಶ್ಲೋಕೋಲ್ಲಸನ್ಮೌಕ್ತಿಕೈಃ
ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯವಿನಿರ್ಮಿತಾರ್ಥಸುಲಭಾ ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಾಸ್ತುತಿಃ ।
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ತ್ವಯಿ ಸತ್ಸುವರ್ಣರುಚಿರಾ ಸದ್ವೃತ್ತರತ್ನಾರ್ಪಿತಾ
ಶ್ರೀರಾಮಪ್ರಿಯ ಕೃಷ್ಣಸೇವನಕರ ಶ್ರೀಮಧ್ವ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೨೮ ॥

ಭಟ್ಟಾರಕಪ್ರಭೃತಿಸೇವಿತಪಾದಪದ್ಮಃ
ಪದ್ಮಾಪತೀ ರುಚಿರಪತ್ರರಥೇಂದ್ರಪತ್ರಃ ।
ಪಾಯಾದನಂತಚರಣೇನ ಪತಿಶ್ಚಿದಾತ್ಮಾ
ಮಾಮೇಯಧೂರ್ಜಟಿಸುವರ್ಣಸುಪರ್ಣಶಾಯೀ ॥ ೨೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಕವಿವಿರಚಿತಾ ಶ್ರೀನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಾವಾಯುಸ್ತುತಿಃ ॥

★★★★★

೩೪. ಶ್ರೀವಾಯುಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಮೇದಿನೀನಂದಿನೀಕಾಂತಪಾದಾಂಬುಜಂ
ಧ್ಯಾಯಮಾನಂ ಹೃದಿ ನ್ಯಸ್ಯ ಹಸ್ತದ್ವಯಮ್ ।
ಲಾಂಗುಲಾಪೀಡಿತಂ ಬಾಲಸೂರ್ಯಪ್ರಭಂ
ತಂ ಭಜೇ ವಾಯುಸೂನುಂ ಸುಶಾಂತಾಕೃತಿಮ್ ॥ ೧ ॥

ಕಂಬುಶಬ್ದೇನ ಯಃ ಸ್ಫೋಟಯನ್ ಹೃತ್ ಕಲೇಃ
ಸ್ವಾಂ ಗದಾಂ ಧಾರಯನ್ ಭೀಷಯಂಸ್ತಂ ಸದಾ ।
ಭಾರತೀಮೋಕ್ಷದೇ ಭಾರತೀಮೋಷದಂ
ಭೀಮಭೀಮಾಕೃತಿಂ ಭೀಮಸೇನಂ ಭಜೇ ॥ ೨ ॥

ಐಕ್ಯದಿಗ್ದಂತಿಗಂಡಂ ದೃಢಂ ಸ್ಫೋಟಯನ್
ಮೌಕ್ತಿಕಾಧ್ವಾನಮಾಕ್ರಮ್ಯ ಯೋ ವೈಷ್ಣವಮ್ ।
ಭ್ರಾಜತೇ ಸಿಂಹವದ್ದಂಡಕುಂಡೀಧರಂ
ಮಧ್ಯಮೇನಂ ಮುದಾ ಭಾರತೀಶಂ ಭಜೇ ॥ ೩ ॥

ಶ್ಲೋಕತ್ರಯಮಿದಂ ಪುಣ್ಯಂ ವಾಯುದೇವಸ್ಯ ಯಃ ಪಠೇತ್ ।
ನರಃ ಪರಾಂ ಗತಿಂ ಯಾತಿ ಹಿತ್ವಾ ತು ಕಲಿಕಲ್ಮಷಮ್ ॥ ೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀನಾರದಾನುಗ್ರಹಿಭೈಮೀಪುತ್ರಪಾಂಘ್ರಿಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಕೃತಂ ಶ್ರೀವಾಯುಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

*****

೩೫. ಶ್ರೀಮಾರುತಾಷ್ಟಕಮ್

ವಿಶ್ವಪಾಲಕಂ ರಾಮಜೀವನಂ
ಭೀಮವಿಕ್ರಮಂ ತ್ವಂಜನಾಸುತಮ್ ।
ಶುದ್ಧಮಾನಸಂ ಭಕ್ತರಕ್ಷಕಂ
ಮಾರುತಾತ್ಮಜಂ ಸರ್ವದಾ ಭಜೇ ॥ ೧ ॥

ದೈತ್ಯಬಂಧನಂ ಶತ್ರುಖಂಡನಂ
ಸೃಷ್ಟಿಕಾರಣಂ ದುಃಖಭಂಜನಮ್ ।
ಅಬ್ಧಿಲಂಘನಂ ಜಾನಕೀಹಿತಂ
ಮಾರುತಾತ್ಮಜಂ ಸರ್ವದಾ ಭಜೇ ॥ ೨ ॥

ಮಂತ್ರಸಾಧನಂ ಲೋಲಶಬ್ದಿತಂ
ರುದ್ರಸಂಜ್ಞಿತಂ ವಿಶ್ವಪೂಜಿತಮ್ ।
ಕಾಮಕಾರಕಂ ಮೋಹವಾರಕಂ
ಮಾರುತಾತ್ಮಜಂ ಸರ್ವದಾ ಭಜೇ ॥ ೩ ॥

ನಾರದಾದಿಕೈರ್ವೇದಿತಂ ಮುದಾ
ನಿರ್ಜರೈಃ ಸದಾ ವಂದಿತಂ ಹರಿಮ್ ।
ಸಾಧುಸೇವಿತಂ ತಾಪಸೈರ್ವೃತಂ
ಮಾರುತಾತ್ಮಜಂ ಸರ್ವದಾ ಭಜೇ ॥ ೪ ॥

ಕರ್ಣಕುಂಡಲೈಃ ಶೋಭಿತಂ ಪರಂ
ಬಾಹುಭೂಷಣಂ ಕೋಟಿಸೂರ್ಯಭಮ್ ।
ಪಾದಕಿಂಕಿಣೀಶಬ್ದರಂಜಿತಂ
ಮಾರುತಾತ್ಮಜಂ ಸರ್ವದಾ ಭಜೇ ॥ ೫ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಂ ರಾವಣಾಂತಕಂ
ಸುಘನವಿಗ್ರಹಂ ವಜ್ರದೇಹಿನಮ್ ।
ದೋಷಭೇದನಂ ಕಾಮಿತಪ್ರದಂ
ಮಾರುತಾತ್ಮಜಂ ಸರ್ವದಾ ಭಜೇ ॥ ೬ ॥

ಶೈಲಧಾರಕಂ ಕಾಮಿತಪ್ರದಂ
ಕ್ಷಿಪ್ರಮಂಡನಂ ಶಕ್ತಿಕಾರಕಮ್ ।
ಸೇತುಬಂಧನಂ ದೈತ್ಯತಾಪಿನಂ
ಮಾರುತಾತ್ಮಜಂ ಸರ್ವದಾ ಭಜೇ ॥ ೭ ॥

ಸಿದ್ಧಿದಾಯಕಂ ಧರ್ಮವರ್ಧಕಂ
ಪುತ್ರದಾಯಕಂ ಮೋಕ್ಷಪ್ರಾಪಕಮ್ ।
ಭಯವಿಮೋಚಕಂ ಪಾಪಮೋಚಕಂ
ಮಾರುತಾತ್ಮಜಂ ಸರ್ವದಾ ಭಜೇ ॥ ೮ ॥

ಮಾರುತಾಷ್ಟಕಂ ಭಕ್ತಿಮುಕ್ತಿದಂ
ಯಃ ಪಠೇತ್ ಸ ವೈ ಮಾನವಃ ಸದಾ ।
ದುಃಖನಾಶನಂ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿದಂ
ಮಾರುತಾತ್ಮಜಂ ಸರ್ವದಾ ಭಜೇ ॥ ೯ ॥

ಬುದ್ಧಿದಾಯಕಂ ರಾಗಭಂಜನಂ
ವೀರ್ಯದಾಯಕಂ ಧೈರ್ಯಕೀರ್ತಿದಮ್ ।
ವಾಕ್ಪಟುತ್ವದಂ ಜಾಡ್ಯಭಂಜನಂ
ಮಾರುತಾತ್ಮಜಂ ಸರ್ವದಾ ಭಜೇ ॥ ೧೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾಯುಪುರಾಣೇ ಪೌಲಸ್ತ್ಯನಾರದಸಂವಾದೇ ಶ್ರೀಮಾರುತಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

★★★★★

೩೬. ಶ್ರೀವಾಯುಸಹಸ್ರನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್

ವಾಯುರ್ವಿಶ್ವಗುರುಃ ಪ್ರಾಣೋ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಃ ಸಮೀರಣಃ ।
ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಃ ಪ್ರಾಣಿಗಣಪ್ರಣೇತಾ ಚ ಗುರುಃ ಸತಾಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನೂಮಾನ್ ಮತಿಮಾನ್ ಸೂಕ್ಥಃ ಪ್ರೇಷ್ಠಶ್ಚ ಮಾರುತಃ ।
ಹರಿಪ್ರಬರ್ಹೋ ವೀರಶ್ಚ ವಿರಕ್ತಶ್ಚ ಮಹಾನ್ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೨ ॥

ಜಗಜ್ಜೀವನದಾತಾ ಚ ಜಗತ್ಪೂಜ್ಯಃ ಕೃತೀ ಮರುತ್ ।
ಶುದ್ಧಬುದ್ಧಿಃ ಸುಪಕ್ಷಶ್ಚ ರಾಜಹಂಸಃ ಸಸೋದರಃ ॥ ೩ ॥

ಬಕಸನ್ನಿರಾಸೀ ಕ್ಷಿಪ್ತಾನ್ಯಪಕ್ಷಿಪ್ರಕರಜಾಲಕಃ ।
ಅಪ್ರಧೃಷ್ಯೋ ಮಹಾಹೇತಿಧರೋ ವೀರೋಽಥ ವೀರ್ಯವಾನ್ ॥ ೪ ॥

ವೇಷಾಂತಭಸ್ಮನಾ ಲೀನಃ ಸುತೇಜಾಃ ಕೃಷ್ಣವರ್ತ್ಮಕಃ ।
ಭೀಮೋ ವಿಜಯಯುಕ್ತಸ್ತು ವೀರರಾಜಃ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಕಃ ॥ ೫ ॥

ಮಹಾಭಾಗವತಾನಾಂ ಚ ಪ್ರಬರ್ಹಃ ಸುಮುಖೋಽರಿಹೃತ್ ।
ಪಾದಾರವಿಂದಪ್ರಣತೋ ಯೋಗಸ್ವಾನಂದಕಾರಣಃ ॥ ೬ ॥

ಮಗ್ನೋ ರಾಮಕಥಾಯಾಂ ತು ಕಿಂಪೂರುಷವಿಹಾರಕಃ ।
ಭೂಭೃಚ್ಛರೀರಸಂಭೇತ್ತಾ ವಾಯುಪ್ರಭವಸೈನ್ಯಹಾ ॥ ೭ ॥

ಭುವನಾನಾಂ ಜೀವನದೋ ಹ್ಯುತ್ತಮಶ್ಲೋಕಸನ್ಮಣಿಃ ।
ತತ್ಪಾದಸೇವಾರತಿಮಾನ್ ಸಹಭೋಗಪ್ರಭೋಜಕಃ ॥ ೮ ॥

ವಿಶ್ವಂಭರಸ್ಯ ಭರ್ತಾ ಚ ಜ್ವಲಮಾನೋಽಗ್ನಿಮಿತ್ರಕಃ ।
ಅಶರೀರೋಽಪಕ್ಷಪಾತೀ ಸೂರ್ಯಸೂನುಸಖೋ ಹರಿಃ ॥ ೯ ॥

ಮಹಾಭಕ್ತಿಭರೋ ಭೂಮಿಭಾಗಸ್ಯ ಸುವಿಭೂಷಣಃ ।
ಅಭೋಗಭೋಕ್ತಾ ವಿಶ್ವಜ್ಞೋ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಪರಿಪಾಲಕಃ ॥ ೧೦ ॥

ಲೋಕೇಶ್ವರೋ ವಾಸುದೇವೋ ಗುಣಜಾತವಹಃ ಸುಹೃತ್ ।
ಪೂರ್ಣೋದರಃ ಪ್ರಸನ್ನೋಽಥ ಪವನೋ ನಂದನೋಽರ್ಭಕಃ ॥ ೧೧ ॥

ಅಮಾನವೋ ವಿಷ್ಣುದಾಸ ಉಕ್ಥಃ ಸುಂದರನಂದನಃ ।
ಲೋಕಾಧಿರಾಜಃ ಸಕಲಜನಸಂಬಂಧಿವೃತ್ತಿಮಾನ್ ॥ ೧೨ ॥

ಪರಿಫುಲ್ಲಚಕ್ಷುರ್ಬಹುಹೇತಿಲೀಲಃ ಸದಾಗತಿಃ ।
ಸ್ಮಿತಾಸ್ಯೇಂದುರ್ಹರಿಪದಃ ಪೃಥುಧೀಃ ಪ್ರತಿಭಾಂಬುಧಿಃ ॥ ೧೩ ॥

ಪೃಥುಕಾಕೃತಿಶ್ಚತುರಧೀಃ ಕುಶಲೀಕೃತಶೀರ್ಷಕಃ ।
ವಿಭುರ್ಭುವನಭರ್ತಾ ಚ ಚತುರಃ ಸುಕುಮಾರಕಃ ॥ ೧೪ ॥

ಜಗದ್ಗುರುರ್ಜಗತ್ಸ್ವಾಮೀ ಛಲಮಾನುಷಮೂಲಭೂಃ ।
ಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನಃ ಪೂರ್ಣಸುಖಃ ಪೂರ್ಣಬೋಧಶ್ಚ ಪೂರ್ಣಧೀಃ ॥ ೧೫ ॥

ರಮಾವರಾವಾಸಭೂಶ್ಚ ವಿಶ್ವಲಕ್ಷಣಶಿಕ್ಷಣಃ ।
ಪ್ರಸಾದಿತೋ ದೇವವರ್ಯೈಃ ಸರ್ವಲೋಕಸ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕಃ ॥ ೧೬ ॥

ಸಮಸ್ತಾಶ್ರಮಭಾಕ್ ಹಂಸೋ ಭಾವಿಕಲ್ಪೇ ಚತುರ್ಮುಖಃ ।
ಅನಂತಚಿಂತಕೋಽದೂರೋ ಧೃತಾಷಾಢಃ ಸುರೇಶ್ವರಃ ॥ ೧೭ ॥

ಮಹಾಹೃದ್ಭೂರಿಹೃಜ್ಜೇತಾ ಭೂರಿಚೇತಾ ಬೃಹನ್ಮತಿಃ ।
ಅಮಿತಬುದ್ಧಿಃ ಪೂರ್ಣಬುದ್ಧಿರ್ಗುರುಬುದ್ಧಿರನಂತಧೀಃ ॥ ೧೮ ॥

ಬಹುಚೇತಾ ಪೂರ್ಣಚೇತಾ ಗರಿಷ್ಠಧೀರಖಂಡಧೀಃ ।
ಸುಖತೀರ್ಥೋಽನುಮಾತೀರ್ಥೋ ಮೋದತೀರ್ಥೋ ಮಹಾಮನಾಃ ॥ ೧೯ ॥

ಅವಿಸ್ಮಯ ಆರ್ಯವರ್ಯಃ ಪರಹಂಸೋಽಥ ಹಂಸರಾಟ್ ।
ವಿಶ್ವೇಶಚೇತಾಃ ಸಂಪೂರ್ಣಸಂಖ್ಯೋ ವಿಷ್ವಪಭೂಷಣಃ ॥ ೨೦ ॥

ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣಃ ಸುಪ್ರಥಿತೋ ವೀತಭೂಷಃ ಸುಭಾಷಣಃ ।
ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಲ್ಲಕ್ಷಣೋಪೇತಃ ಕಮಲಾಯತಲೋಚನಃ ॥ ೨೧ ॥

ಆನಂದತೀರ್ಥಃ ಸ್ವಾನಂದತೀರ್ಥೋ ಮಧ್ವಃ ಸುಭಾಸುರಃ ।
ಅಮಂದಧೀಃ ಶುದ್ಧಧೀಶ್ಚ ಚಾರುಧೀಃ ಪೂರ್ಣಧೀಃ ಸುಧೀಃ ॥ ೨೨ ॥

ಸುಖತೀರ್ಥಃ ಸಪ್ರಮೋದತೀರ್ಥಃ ಸಂಮ್ಮೋದತೀರ್ಥಕಃ ।
ಕೃತಾಂತವಿತ್ತಮೋ ವಿದ್ಯಾಪತಿಃ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಗರಿಷ್ಠಕಃ ॥ ೨೩ ॥

ಸೌಮ್ಯಃ ಸುಚಿತ್ತೋ ವಿಶ್ವಜ್ಞಃ ಸುಹಾಸೋ ವಿಶ್ವಭೂಷಣಃ ।
ಅಕೃತಬುದ್ಧಿಃ ಪೃಥುಹೃತ್ ಶುಚಿಮೌಲಿಶ್ಚ ಸರ್ವವಿತ್ ॥ ೨೪ ॥

ಯತಿಃ ಪೃಥುಲಚೇತಾಶ್ಚ ಪೂರ್ಣದೃಕ್ ಸುವಿಚಾರಕಃ ।
ಕರುಣಾಬ್ಧಿಃ ಪುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಃ ಸುಜನಕೈರವಚಂದ್ರಮಾಃ ॥ ೨೫ ॥

ಮಧ್ವೋಽಮಂದಮನೀಷಶ್ಚ ಮರುದಂಶಃ ಸುಶುದ್ಧಹೃತ್ ।
ತೇಜಸಾಽಧಃಕೃತಶರ್ವೋ ಹ್ಯಘನಾಶನಕೀರ್ತಿಮಾನ್ ॥ ೨೬ ॥

ವಾಸುದೇವಪದೇ ನಿತ್ಯಂ ಸಂಗಾತ್ ಪ್ರಚುರಧೀಃ ಪರಃ ।
ನಾಥೋಽದಭ್ರಮನೀಷಸ್ತು ಶಿಷ್ಯಶಿಕ್ಷಣತತ್ಪರಃ ॥ ೨೭ ॥

ಅವಿಶಂಕಃ ಸಂತತೋಕ್ತಿಕೃದ್ವಿಶಂಕಟಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ।
ಪುರುಸಂಖ್ಯಃ ಪೂರ್ಣಸಂಖ್ಯಃ ಶತಸಂಖ್ಯಃ ಸತಾಂ ಗುರುಃ ॥ ೨೮ ॥

ಸ್ವಾನಂದತೀರ್ಥೋ ಭಗವಾನ್ ಪಾಪನಾಶನನಾಮವಾನ್ ।
ಫುಲ್ಲದೃಷ್ಟಿರ್ಗುರುಃ ಪೂರ್ಣಃ ಪರಚಿತ್ತಃ ಸುಧೀರಧೀಃ ॥ ೨೯ ॥

ಘೃಣಾವಾನುರ್ವನುಕ್ರೋಶೋ ವ್ಯೂಢಹೃಚ್ಚ ಸದಾಽಭಯಃ ।
ವಿಶಾಲಚೇತಾಃ ಸರ್ವಜ್ಞೋ ವ್ಯಾಪ್ತಚಿತ್ತಃ ಸುವಿಸ್ತೃತಃ ॥ ೩೦ ॥

ಕನಕಾತುಲತಾಲಾಭಃ ಕಮಲಾಕ್ಷೇಂದುಸನ್ಮುಖಃ ।
ಮಹಾಭುಜೋ ವೃತ್ತರೂಪೋ ಗಜರಾಜಗತಿಃ ಸುಧೀಃ ॥ ೩೧ ॥

ಅಮಂದಧೀರ್ಮಹಾಧೀಶ್ಚ ಧನ್ಯಃ ಪ್ರೇಷ್ಠಃ ಸುಭಾಗ್ಯವಾನ್ ।
ಉಚ್ಚಭೂತಿಃ ಪ್ರಭಾವೀ ಚ ಸರ್ವಜ್ಞೋ ವಿಶದಾಶಯಃ ॥ ೩೨ ॥

ವೃಷ್ಟ್ಯಾದೀನಾಂ ನಿಯಮಕೃದ್ಭುವನಾನಾಂ ನಿಯಾಮಕಃ ।
ಕೃಷ್ಣೇಷ್ಟೋ ಭಗವಾನ್ ಮಧ್ವೋ ವರಿಷ್ಠೋ ಭಗವತ್ಪ್ರಿಯಃ ॥ ೩೩ ॥

ಆನಂದತೀರ್ಥಃ ಸುಮಹಾನ್ ಭೀಮೋ ಗುರುಗುಣೋ ಹರಿಃ ।
ಬೃಹತ್ಪ್ರಬೋಧಃ ಸುಮತಿರ್ಗುರುಃ ಶ್ರೀವಿಜಯೋ ಜಯಃ ॥ ೩೪ ॥

ಸುಕೃಪಾಲುರ್ದಯಾಲುರ್ಯಃ ಸುಸಮೀರಃ ಸಮೀರಣಃ ।
ಪ್ರಾಣೇಶಃ ಪೂರ್ಣಕಾಮಶ್ಚ ರಾಮಪ್ರಿಯತಮೋ ಗುರುಃ ॥ ೩೫ ॥

ಗಂಭೀರನಾದಃ ಸ್ವಗುರುಃ ಕಮಲಾಭಃ ಸುಕೋಮಲಃ ।
ಚಂದ್ರವದ್ವದನಃ ಶ್ರೀಮಾನಾರ್ಯವರ್ಯೋ ಮನೋಮಯಃ ॥ ೩೬ ॥

ದಶಪ್ರಧೀರ್ಲೋಕಗುರುಃ ಶಿವಾದೀನಾಂ ಗುರುರ್ಮನುಃ ।
ವಿಶಾಲಸಂವಿತ್ ಪೂಜ್ಯಸ್ತು ಪೂಜ್ಯಪೂಜ್ಯಃ ಸಮೀರಣಃ ॥ ೩೭ ॥

ಪ್ರಚುರಾಂತರಶ್ಚ ಸುಪ್ರಾಣೋ ಬಲದೇವೋ ಗದಾಯುಧಃ ।
ಭುವನೇ ಚಿತ್ರರತ್ನಶ್ಚ ಶ್ರೇಷ್ಠಾನಾಂ ಗುರುರವ್ಯಯಃ ॥ ೩೮ ॥

ಉದಾರವೀರ್ಯಃ ಪರಮಮತಿಃ ಸನ್ಮತಿದಃ ಸತಾಮ್ ।
ವೇದಪ್ರವಚನಾಚಾರ್ಯೋ ವೇದಾಂತೀ ವೇದವಿದ್ಗುರುಃ ॥ ೩೯ ॥

ಅನಂತಬೋಧಃ ಸುಮಹಾನ್ ಚಕ್ರೀ ಚಕ್ರಾಯುಧಪ್ರಿಯಃ ।
ಅಜಿತಸ್ತ್ಯೋತ್ತಮೋ ಭಕ್ತಃ ಸ್ನಿಗ್ಧಪೀತಾಂಬರಃ ಕವಿಃ ॥ ೪೦ ॥

ಅನಂತಧೀರಧಿಕಧೀರ್ಬಹುಬೋಧಃ ಸುಮಾನವಾನ್ ।
ಸ್ಮಿತೇನ ರುಚಿರಾಸ್ಯೇಂದುರ್ಜ್ಯೇಷ್ಠಃ ಸರ್ವಕಲಾಧಿಪಃ ॥ ೪೧ ॥

ಅತಿಬುದ್ಧಿಃ ಪ್ರಚುರಧೀಃ ಶತಧೀಃ ಶತಸದ್ಗುಣಃ ।
ಅಮೃತಾನ್ವೈಃ ಸೇವ್ಯಮಾನೋ ದೇವೋ ಬಹುಮತಿರ್ಗುರುಃ ॥ ೪೨ ॥

ಯೋಗ್ಯಯೋಗಾಸನಸ್ಥಾರ್ಯಃ ಕೃತ್ಯವೇದಿಪ್ರವೇಶಕಃ ।
ದಶಹೃತ್ ಪರಮಾನಂದತೀರ್ಥೋ ಬಹುಲಹೃತ್ ಸುಧೀಃ ॥ ೪೩ ॥

ಬಹುಪ್ರಬೋಧೋ ಮಧ್ವಾರ್ಯೋ ಬಹುಬೋಧಃ ಸುಪೂರ್ಣಧೀಃ ।
ಪಿಷ್ಟದುಷ್ಟಃ ಸೇತುಬಂಧೀ ಭೂಭೃನ್ನೀ ಲಂಘಿತಾರ್ಣವಃ ॥ ೪೪ ॥

ಸುಮಹಿತಃ ಸುಮಹಿಮಾ ಪ್ರಾಣಮುಖ್ಯೋ ಮಹಾಮತಿಃ ।
ಭಿಯಾ ಸಂಸಕ್ತರಿಪುಭಿಃ ಕೃತಾಪತ್ಸಂಪ್ರತಾರಣಃ ॥ ೪೫ ॥

ರಕ್ಷೋಘ್ನಃ ಪ್ರಾಪ್ತಕೃಷ್ಣಶ್ಚ ಮಖಕೃದ್ದುಷ್ಟಹಿಂಸಕಃ ।
ದುಃಶಾಸನಪ್ರಾಣಹಾರೀ ಕೀಚಕನಘೋಽನಭೇದ್ಯಕಃ ॥ ೪೬ ॥

ಸುರೈಃ ಸೂಚಿತರೂಪಸ್ತು ಸ್ವಪದಪ್ರಾಪಕಃ ಸತಾಮ್ ।
ವಾಸುದೇವೋಽತನುಮನಾ ಗೋದಾತ್ರೇ ಮೋಕ್ಷದಾಯಕಃ ॥ ೪೭ ॥

ರೂಪ್ಯಪೀಠಪತೇಃ ಪಾದಸೇವಕೋ ಮಧ್ವಹಂಸರಾಟ್ ।
ಕುಲಿತ್ಥಭೋಜಕಃ ಪ್ರಾಣೋ ಮಹಾಭೂತೇನ ಪೂಜಿತಃ ॥ ೪೮ ॥

ಆನಂದಂ ಸಂದಧಾನಶ್ಚ ಸಹೋದರ್ಯಾ ಸುತರ್ಪಿತಃ ।
ವೃಷಭಸ್ವಾಮಿನಾ ಕ್ಲೃಪ್ತದುಃಖಾನಾಂ ಪರಿಹಾರಕಃ ॥ ೪೯ ॥

ಅಸುದೇವೋ ವಾಸುದೇವೋ ಲೋಕಮಾತ್ರಾ ಸುಲಾಲಿತಃ ।
ಪಿತುರ್ವಿಸ್ಮೇರತಾಕರ್ತಾ ಹ್ಯೇಕಾಕೀ ಭಗವಾನ್ ವೃಷಃ ।
ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠೈಃ ಪೂಜಿತಶ್ಚ ಗುರುಸೇವೀ ನಿಯುದ್ಧಕೃತ್ ॥ ೫೦ ॥

ಶಿವಭಟ್ಟಸ್ಯ ಜೇತಾ ಚ ಮೂಢಾಶಂಕಾನಿರಾಸಕಃ ।
ಜನಕೇನೋಪನೀತಶ್ಚ ಶೀರ್ಷಶೂಲನಿರಾಸಕೃತ್ ॥ ೫೧ ॥

ನಾರಾಯಣಜ್ಞಃ ಸರ್ವಜ್ಞೋ ಹ್ಯೈತರೇಯ್ಯಾಃ ಸುಭಾಷ್ಯಕೃತ್ ।
ಬದ್ಧಬುದ್ಧಿಃ ಸುರೈಃ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯೋ ಹರಯೇ ಸಂಪ್ರಣಾಮಕೃತ್ ॥ ೫೨ ॥

ಜನಕಸ್ಯಾನುತ್ತರಕೃತ್ ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಸಹಸೋದರಃ ।
ಕುಲೇ ಯತೀನಾಂ ತಿಲಕಃ ಪರಹಂಸೈಃ ಸುಪೂಜಿತಃ ॥ ೫೩ ॥

ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಃ ಶುಭಾಚಾರಃ ಈಶಪ್ರತ್ತಃ ಸುಭಿಕ್ಷವೇ ।
ದ್ಯುಸರಿತ್ಸ್ನಾನಕೃಜ್ಛತ್ರಪತ್ರೋ ದುಷ್ಟದ್ವಯಚ್ಛೇದಕಃ ॥ ೫೪ ॥

ಋಜ್ವಗ್ರಣೀಃ ಪ್ರವಚನೇ ಚತುರೋ ಮೇಧಾಪ್ರದರ್ಶಕಃ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಃ ಪುರುಜಿದನುಮಾತೀರ್ಥನಾಮವಾನ್ ॥ ೫೫ ॥

ವಾದಿಸಿಂಹಸ್ಯ ಸಂಜೇತಾ ದುಷ್ಟಭಾಷ್ಯಾಪನೋದಕಃ ।
ಅಚ್ಛೈದ್ಯೋಕ್ತಿರ್ಗುರೂಕ್ತಸ್ತು ಭಾಷ್ಯಕರ್ತಾ ಪ್ರಮೋದಕೃತ್ ॥ ೫೬ ॥

ಪ್ರಾಪ್ತಸೇತುರ್ದೈತ್ಯಜೇತಾ ಸೂತ್ರಭಾವಪ್ರವಕ್ತೃಕಃ।
ಪ್ರಾಪ್ತಫಾಲ್ಗುನತೀರ್ಥಸ್ತು ಬಹುರಂಭಾಪ್ರಭೋಜಕಃ ॥ ೫೭ ॥

ಖಲಸ್ಯ ಹಾಸಕರ್ತಾ ಚ ರಂಗನಾಥಸ್ಯ ವಂದಕಃ।
ಚತುರಃ ಶತಾರ್ಥಕಥನೇ ವಿಶ್ವಾದೀನಾಂ ಚ ಸರ್ವಜಿತ್ ॥ ೫೮ ॥

ದಾನಸೂಕ್ತಾರ್ಥಸಂವಾದೀ ಧನ್ಯೋ ವಿಶ್ವೈಃ ಸುವಂದಿತಃ।
ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾಶೀ ಚ ಗೀತಿಕಾಭಾಷ್ಯಕಾರಕಃ ॥ ೫೯ ॥

ಸರ್ವಜಿತ್ ಪರವಿಜ್ಞಾನಃ ಪ್ರಾಪ್ತರೂಪ್ಯಃ ಸುಸತ್ತಪಾಃ।
ಗುರ್ವರ್ಚೀ ಭೀಮಸಂಧಶ್ಚ ಹ್ಯುದೀಚೀಪ್ರಾಪಕಃ ಸ್ವರಾಟ್ ॥ ೬೦ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕೃತ್ ಕೃಷ್ಣನುನ್ನಃ ಕಾರ್ಯಲೇಖೀ ಸುಕರ್ಮವಾನ್।
ಅನ್ವಾಗತಸ್ವಶಿಷ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರೇರಕೋ ಮಾರುತೀಸಮಃ ॥ ೬೧ ॥

ನಾರಾಯಣನಮಸ್ಕರ್ತಾ ನಿಧಿದಾತಾ ಹರಿಪ್ರಿಯಃ।
ಗಂಗಾತಾರೀ ತೀರ್ಥಶೋಧೀ ವ್ಯಾಸಶಿಷ್ಯೋ ಯತೀಶ್ವರಃ ॥ ೬೨ ॥

ಬದರಿಕಾಸಮೀಪಂ ತು ಗತೋ ಭಾಷ್ಯಸ್ಯ ವಾಚಕಃ।
ಉಪಗೂಢಃ ಸೂಪವಿಷ್ಟೋ ಮುನೀಷ್ಟೋಽತುಲ್ಯಭಾಷ್ಯಕೃತ್ ॥ ೬೩ ॥

ತನ್ನುನ್ನಸ್ತೇನ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತವರಃ ಸ್ವಜನಮಾಗತಃ।
ಕೃಚ್ಛ್ರಾದ್ಯಾತ್ರೋನ್ಮುಖೋ ಮಧ್ವೋ ಬಹುಭಿಕ್ಷಾಪ್ರಭೋಜಕಃ ॥ ೬೪ ॥

ಅಖಿಲಾನಾಂ ವಿಜೇತಾ ಚ ಪ್ರಾಪ್ತರೂಪ್ಯಃ ಸ್ವಯಜ್ಞಕೃತ್।
ಗುರುರ್ಭಾಷ್ಯಸ್ಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾ ಯಜ್ಞವಿಘ್ನನಿರಾಸಕಃ ॥ ೬೫ ॥

ಮಧ್ವೋ ವಂದಿತವ್ಯಾಸಶ್ಚ ಪುನಃ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತರಾಜತಃ।
ಪಾರವಶ್ಯೇನೇಶದೇವಂ ಖನಕಂ ಕೃತವಾನ್ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೬೬ ॥

ಗಂಗಾತಾರೀ ಚೋರಹಂತಾ ಚೋರಾಣಾಂ ದ್ರಾವಕಃ ಸ್ವಯಮ್।
ಕೃಷ್ಣಾರ್ಚಾನಯಕೋ ರೂಪ್ಯೇ ಸ್ಥಾಪಕಃ ಸ್ತೋತ್ರಪಾಠಕಃ ॥ ೬೭ ॥

ದೈತ್ಯವ್ಯಾರಘೋಪಘಾತೀ ಚ ಲಬ್ಧಗೌರೋಪಲಾರ್ಚ್ಯವಾನ್।
ವ್ಯಾಸಾಜ್ಞಾಭೃತ್ ಸುತರ್ತಾ ಚ ಶಿಲಾಭಃ ಸಗಣೋ ಮಹಾನ್ ॥ ೬೮ ॥

ದ್ಯುನದ್ಯಾ ವಂದಿತೋಽನೇಕವಿಜೇತಾ ಶೂಲಿಪೂಜಿತಃ।
ಸ್ವರ್ಗಾಹೋಕ್ತಿಪ್ರಖಂಡೀ ಚ ಹ್ಯಾಯುಧಾನಾಂ ಪ್ರಕಾಶಕೃತ್ ॥ ೬೯ ॥

ಬಹುಕುಂಭಪಯಃಪಾನಕರ್ತಾ ಸದ್ಗಾನಪುಷ್ಟಕೃತ್।
ಸಜ್ಜನೈರುಕ್ತಚರಿತಃ ಶೇಷಸ್ತುತ್ಯೋ ಹರಿರ್ವಿಭುಃ ॥ ೭೦ ॥

ಶೇಷೇಣ ನುತಸಿದ್ಧಾಂತೋ ಹ್ಯತ್ಯಂತಾಂತಃಸುಶುದ್ಧಿಮಾನ್ ।
ವ್ಯಾಖ್ಯಾಕೃಚ್ಛಂದಸಾಂ ಮಧ್ವಃ ಪುಂಡರೀಕನಿರಾಸಕಃ ॥ ೭೧ ॥

ವೇದಾಂತಿಸಿಂಹಃ ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಪ್ರದಾತಾಽಸ್ಮಜ್ಜಯಸ್ಯ ಚ ।
ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾರ್ಯೈಃ ಪ್ರಾಪ್ತಶ್ಚ ರಾಜ್ಞಾ ವಂದಿತಪಾದುಕಃ ॥ ೭೨ ॥

ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಸಂಪನ್ನಪಾದಾದಿದರ್ಶನೀಯಕಃ ।
ಲಬ್ಧಗ್ರಂಥೋಽಖಿಲಗುರುರ್ನಂದತೀರ್ಥಃ ಕವಿಸ್ತುತಃ ॥ ೭೩ ॥

ವಿವಿಧಾನಾಂ ಶುಭಾನಾಂ ಚ ಕರ್ತಾ ಲೋಕಸ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕಃ ।
ನಿರ್ಲೇಪೋ ದಗ್ಧಕರ್ಮಾ ತು ದೇವೈರ್ವೃಷ್ಟಾಮೃತಾರ್ಚ್ಯವಾನ್ ॥ ೭೪ ॥

ಸ್ನಾತೋ ದೇವಾಭಿಷೇಕೀ ಚ ವ್ಯಾಖ್ಯಾವಕೃತ್ತ್ವದಃ ಸತಾಂ ।
ಚಕ್ರಶಂಖಧರೋ ಧ್ಯಾತಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ ರತಿಮಾನ್ ಪರಃ ॥ ೭೫ ॥

ದರ್ಶನೀಯೋ ಜನಾನಂದೀ ವಿಷ್ಣುಸಂಪೂಜಕೋ ಗುರುಃ ।
ಸಂಧ್ಯಾಕರ್ತಾ ಪ್ರಭುರ್ಭೋಕ್ತಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಯಾ ವಿಲಸನ್ ಸದಾ ॥ ೭೬ ॥

ಗೋವಿಂದಲೀಲಾಕಥಕೋ ಮಾನ್ಯೋ ಧನ್ಯೋಽಥ ಸೂರಿಜಿತ್ ।
ವಿಷ್ಣೋಃ ಕಥಾವಾಚಕಶ್ಚ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಖ್ಯಾತಿಪ್ರದಾಯಕಃ ॥ ೭೭ ॥

ಅನುಭಾಷ್ಯಾದಿಕರ್ತಾ ಚ ಬಹುಗ್ರಂಥಸ್ಯ ಕಾರಕಃ ।
ಪೂರ್ಣಬುದ್ಧಿಶ್ಚ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾ ಯತಿಕರ್ತಾ ಯತೀಶ್ವರಃ ॥ ೭೮ ॥

ಕ್ಷಣಾದೋಷಧಿಕರ್ತಾ ಚ ವೇದಪ್ರಾಮಾಣ್ಯರಕ್ಷಕಃ ।
ಸಂಗ್ರಹೀ ಬಹುಶಿಷ್ಯಾಣಾಂ ಕಣ್ವತೀರ್ಥಸಮೀಪಗಃ ॥ ೭೯ ॥

ದೀಪ್ತಾಂಗುಷ್ಠೋ ವಟೋದ್ಧಶ್ಚ ಶಿಲಾನಯನಕಾರಕಃ ।
ವರ್ಧಿತಸ್ತಂಭಿತಾಬ್ಧಿಶ್ಚ ಶ್ರುತ್ಯರ್ಥಾನಾಂ ಪ್ರದರ್ಶಕಃ ॥ ೮೦ ॥

ಪಾರಂತೀಶಾಭಿನಂದೀ ಚ ಹ್ಯಚ್ಛೇದ್ಯಬಹುಲೋಮವಾನ್ ।
ವೈದ್ಯನಾಥಂ ಗತಃ ಸರ್ವೈರ್ಗಮ್ಯಃ ಶಾತ್ರವಮೈತ್ರಕೃತ್ ।
ಛಂದಃಖಂಡಾರ್ಥವಾದೀ ಚ ಗ್ರೀಷ್ಮೇ ವರ್ಷಣಕರ್ಮಕೃತ್ ॥ ೮೧ ॥

ಕುಮತೀನಾಂ ಕುಲಂ ಜೇತಾ ದುರ್ಜನೇಷ್ವಾರ್ಭ್ಯುಪೇಕ್ಷಕಃ ।
ಯಥೇಷ್ಟದನಿನಾಮಲ್ಪಕಲ್ಪಕಃ ಸಂಸ್ತುತೋಽಖಿಲೈಃ ॥ ೮೨ ॥

ಸುಬಹುಕೃತಲಘ್ವನ್ನೋ ಗೀರ್ವಾಣೋದಿತಚೇಷ್ಟಕಃ ।
ಗಂಧರ್ವಗೀತಃ ಕಲ್ಪಸ್ಯ ಕುಸುಮೈಃ ಕೃತವೃಷ್ಟಿಕಃ ॥ ೮೩ ॥

ಪ್ರಭಂಜನಸುತಃ ಶ್ರೀಮಾನಾಂಜನೇಯೋ ನಿರಂಜನಃ ।
ಹತಾಘಸಂಘೋ ಹ್ಯಖಿಲೋ ಮಧ್ವೋ ಜ್ಞಾನದಿವಾಕರಃ ॥ ೮೪ ॥

ಕೃತಾವತಾರಃ ಸುಮಹಾಮಹಿಮಾ ತಾಪಶಾಂತಿಕೃತ್ ।
ದುರ್ವಾದಿದಹನಃ ಶಾಂತೋ ಜಿತಕಾಮಃ ಪ್ರಕಾಂಡಕಃ ॥ ೮೫ ॥

ಮಹಾನ್ ಮಧ್ವಮುನಿಃ ಕಾಂತಃ ಶ್ರೀಕಾಂತೋ ನತಪಾದುಕಃ ।
ರುದ್ರಕಾಂತಃ ಪವಿತ್ರಶ್ಚ ಪವಿತ್ರೀಕೃತನಾಮವಾನ್ ॥ ೮೬ ॥

ಮುರಾರಿಧಾಮಾ ಸಂಪೂರ್ಣೋ ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನೋ ಹರೇಃ ।
ಅಧೀತಮಾನೋ ಮುಕ್ತೇಶ್ಚ ಸೀಮಾ ಸಜ್ಜನಪಾಲಕಃ ॥ ೮೭ ॥

ಮಾನಸಂಪೂಜಿತಹರಿರ್ಮಾನಸನ್ಮಾನಪೂಜಿತಃ ।
ಮಹಾಮುನಿಃ ಸುಪ್ರಶಾಂತಃ ಸತ್ವಮೂಹೈಶ್ಚ ಪೂಜಿತಃ ॥ ೮೮ ॥

ಹರಿಸಂದರ್ಶನೇ ದೀಪೋ ಮಧ್ವಃ ಸುಜ್ಞಾನಚಂದ್ರಮಾಃ ।
ಗುಣೈಕಸಿಂಧುಃ ಸುಗುರುಃ ಸದ್ಬಂಧುಃ ಸತ್ಕಲಾಪವಾನ್ ॥ ೮೯ ॥

ಕಾಮಬಂಧುರ್ನಮ್ಯಪಾದೋ ವರೇಣ್ಯೋ ವಾಯುರುತ್ತಮಃ ।
ಕುಲೇ ಗುರೂಣಾಂ ತಿಲಕೋ ಯೋಗೀ ಯೋಗೀಶನಾಯಕಃ ॥ ೯೦ ॥

ಮರುತ್ಪುತ್ರಃ ಕಪಿರ್ಭೀಮೋ ಭಯಹಾರೀ ಸುಭೀಷಕಃ ।
ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಃ ಸಮಾಖ್ಯಾತೋ ವಂದ್ಯಸ್ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಾಯಕಃ ॥ ೯೧ ॥

ಮರುದಂಶೋ ವಾಯುದೇವೋ ವ್ಯಾಪ್ತಲೋಕಪ್ರದೇಶವಾನ್ ।
ಅಧ್ಯಾತ್ಮಜ್ಞಾನನೇತಾ ಚ ಸನಕಾದಿಸುಪೂಜಿತಃ ॥ ೯೨ ॥

ಭೂಮಿಭೂಷಾಮಣಿರ್ಭೂತಿಹೇತುರ್ಬಂಧಸ್ಯ ನಾಶಕಃ ।
ದಾತಾ ಸುಖಾನಾಂ ಭಾರತ್ಯಾಃ ಪತಿರ್ಭಾವಿಚತುರ್ಮುಖಃ ॥ ೯೩ ॥

ವಿದ್ವದಾದ್ಯೋ ದೇವದೇವಃ ಸುರೈಃ ಸಂರಾಧಿತಃ ಕವಿಃ ।
ಮಾತಾ ಪಿತಾಽತುಲ್ಯಗುರುರ್ಭ್ರಾತಾ ಚೇಷ್ಟಾಪ್ತಬಾಂಧವಃ ॥ ೯೪ ॥

ಸ್ವಾಮೀ ಸರ್ವಾಂತರಾತ್ಮಾ ತು ಜನ್ಮಮೃತ್ಯಾದಿನಾಶಕಃ ।
ಅಸ್ಮದ್ಗುರುರ್ದೇವದೇವೋ ಹ್ಯಜರೋ ಹನುಮಾನ್ ಸ್ತುತಃ ॥ ೯೫ ॥

ಸುಪ್ರಖ್ಯಾತೋ ಬಾಹುಶಾಲೀ ಸಂಪೂಜಿತಪರಾಕ್ರಮಃ ।
ಪ್ರಾಣೋಽಧಿಕೋಽತುಲಮತಿರ್ಧನ್ಯಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಾವತಾರವಾನ್ ॥ ೯೬ ॥

ಬಕಧ್ವಂಸೀ ಹಿಡಿಂಬಸ್ಯ ಮಾರಃ ಕುರುಕುಲೋದ್ಭವಃ ।
ಅರಿಹಂತಾ ಸುಭಗವಾನ್ ಕಿರ್ಮೀರಾದಿವಿನಾಶಕಃ ॥ ೯೭ ॥

ನಾನಾಯುಧಧರೋ ವೀರೋ ನಾನಾಯುದ್ಧವಿಶಾರದಃ।
ಉದ್ವೃತ್ತೋತ್ಕೃಷ್ಟಬಾಹುಶ್ಚ ಬಹ್ವಕ್ಷೌಹಿಣಿನಾಶಕೃತ್ ॥ ೯೮ ॥

ವಿದ್ಯಾಸಮುದ್ರೋ ಹ್ಯನಿಲೋ ದ್ರವ್ಯದಃ ಪೂರ್ವಭೀಮಕಃ।
ಶ್ರೀಪದ್ಮಲೋಚನಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಧೀಸಮ್ಮೋದದಃ ಸುಧೀಃ ॥ ೯೯ ॥

ದ್ವೇಷಭಾಜಾಂ ಮೋಹಕಶ್ಚ ಪ್ರಾಣಃ ಪ್ರೀತಸುರಕ್ಷಕಃ।
ಪವನೋ ನಿರ್ವಿಕಾರಶ್ಚ ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಸರ್ವಶಕ್ತಿಮಾನ್ ॥ ೧೦೦ ॥

ಸರ್ವಸದ್ಗುಣಸಂಪೂರ್ಣಃ ಸ್ವಚ್ಛಃ ಸ್ವಚ್ಛಂದಮೃತ್ಯುಕಃ।
ವಶೀಕೃತಾಖಿಲೋ ದೇವಃ ಸರ್ವಸಜ್ಜನಸೌಖ್ಯದಃ ॥ ೧೦೧ ॥

ಶಂಕರಾದಿಗುರುಃ ಸ್ವಾಮೀ ಮಹಾಚಾರ್ಯಃ ಸುಶಾಸ್ತ್ರಕೃತ್।
ಭಾವಿಬ್ರಹ್ಮಾ ಸುಚರಿತೋ ಹ್ಯಗುರುರ್ಗುರುಸತ್ತಮಃ ॥ ೧೦೨ ॥

ದೇವಸಂಘೈಃ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಸ್ತು ಭೂಮಾವಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಕೃತ್।
ಪಾರಿವ್ರಾಜ್ಯಾಧಿರಾಜಶ್ಚ ಸಂಪೂರ್ಣಪ್ರಮತಿಃ ಪರಃ ॥ ೧೦೩ ॥

ದೇವವೃಂದೈಃ ಸದಾ ಸೇವ್ಯೋ ವಂದಾರುರ್ದೇವಭಕ್ತಿಮಾನ್।
ಸಜ್ಜನಾನಾಂ ಮೋದದಶ್ಚ ಭವಸ್ಥಭಯದಾಹಕಃ ॥ ೧೦೪ ॥

ವಾಯುದೇವೋ ಮುಕ್ತಿದಾತಾ ಮಹೌಜಾ ಭೀಮನಾದಕಃ ।
ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಪ್ರಾಣಭೂತಶ್ಚ ಭಗವತ್ಕಾರ್ಯಸಾಧಕಃ ॥ ೧೦೫ ॥

ಪುರುಷಾಣಾಂ ವಿಶಿಷ್ಟಶ್ಚ ವೇದವೇದ್ಯೋ ಹ್ಯನಾವೃತಃ।
ಜ್ಞಾನರೂಪೋ ಮಹಾನ್ ಪ್ರಕ್ಷಃ ಪ್ರಮಾಣಾನಾಂ ವಿನಾಯಕಃ ॥ ೧೦೬ ॥

ಭರ್ಗಃ ಶೂರಸ್ತಪಸ್ವೀ ಚ ಬಲವಾನ್ ದ್ವೇಷಿಹಿಂಸಕಃ।
ಸ್ವಾಂತಸ್ಥಾನಂತಶಯನಃ ಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನರಸಾರ್ಣವಃ ॥ ೧೦೭ ॥

ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞೋ ಹ್ಯಪ್ರಧೃಷ್ಯಃ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದರೂಪಕಃ।
ಸತ್ಯೇ ರತೋ ಧರ್ಮರತೋ ಭಾರತೋ ಭಾರತೀಪತಿಃ ॥ ೧೦೮ ॥

ದೇವಚೂಡಾಮಣಿರ್ದೇವೋ ಭುವೋ ಭಾರಸ್ಯ ನಾಶಕಃ।
ಉತ್ತುಂಗವಾಕ್ತರಂಗಶ್ಚ ತ್ವೇಕೋ ಹ್ಯೇಕಾಂತಭಕ್ತಿಮಾನ್ ॥ ೧೦೯ ॥

ಕುಮಾರಸ್ಯ ಗುಣಾನ್ ಜೇತಾ ತ್ರಿಜಗದ್ಗುರುರಾತ್ಮವಾನ್।
ಕುಶಲೀ ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ ದೃಷ್ಟೇರ್ಮನಸ ಉತ್ಸವಃ ॥ ೧೧೦ ॥

ವಸುದೇವಸುತಾಹ್ವಶ್ಚ ವಿಚಾರೇ ಸುವಿಚಕ್ಷಣಃ।
ನೃಮನೋನಯನಾನಾಂ ಚ ಭಾಸ್ಕರೋ ಭಾಸ್ಕರೋಪಮಃ ॥ ೧೧೧ ॥

ಮಹಾಸುಭಕ್ತಿಭಾರೇಣ ನುನ್ನಃ ಪ್ರಬಲಸತ್ತಮಃ।
ಪ್ರೀತಿತೀರ್ಥೋ ನತಮತಿರ್ಗೂಢಗುಲ್ಫಃ ಸುಜಂಘಕಃ ॥ ೧೧೨ ॥

ಸ್ವಸ್ತಿಪ್ರವಚನೋ ಮಧ್ವಃ ಪಂಚಭೇದಸ್ಯ ಸಾಧಕಃ।
ಗುರುಪ್ರಬರ್ಹೋ ವೇದಜ್ಞೋ ಹ್ಯನಂತಗುಣಚಿಂತಕಃ ॥ ೧೧೩ ॥

ಆಚಾರ್ಯವರ್ಯೋ ಗೋವಿಂದಭಕ್ತಃ ಸದ್ಭಕ್ತಿದಾಯಕಃ।
ಜ್ಯೋತಿರ್ವೇದೀ ವಾದಿದ್ವಿಪಿಧ್ವಂಸೀ ಜಿಷ್ಣುರ್ಹರೇಃ ಪ್ರಿಯಃ ॥ ೧೧೪ ॥

ವಿಶ್ವಪ್ರಕಾಶೀ ಸರ್ವಜ್ಞಸ್ತರ್ಕಾಗಮದರಾರಿಧೃತ್।
ಅಪ್ರತೀಪಃ ಸನ್ಮುನೀಂದ್ರಃ ಸರ್ವದೀಪಶ್ಚ ಸರ್ವವಿತ್ ॥ ೧೧೫ ॥

ಅಖಿಲಜ್ಞೋ ಭಾಸ್ಕರಶ್ಚ ಸಪ್ತವಿದ್ಯಾಖ್ಯವಾಹನಃ।
ಅದಭ್ರಧಿಷಣೋ ದೇವೋ ನೃಹರಿಃ ಸುಹರಿರ್ಹರಿಃ ॥ ೧೧೬ ॥

ಪ್ರಾಜ್ಞದಿವಾಕರಃ ಸೂರ್ಯೋ ಭಗವಾನ್ ಪೃಥುದರ್ಶನಃ।
ಪವನಃ ಪಾವನಃ ಪುಣ್ಯಃ ಪವಮಾನಃ ಸುರೈಃ ಸ್ತುತಃ ॥ ೧೧೭ ॥

ಗುರುರ್ವರೇಣ್ಯಃ ಪುರುಷರತ್ನಂ ಪ್ರಾಣಪತಿಃ ಪ್ರಭುಃ।
ಶತಸಂಖ್ಯೋ ವ್ರತಿರಾಜೋ ಯತಧೀಃ ಕೃತಧೀಃ ಸುಧೀಃ ॥ ೧೧೮ ॥

ಯತನಿಶ್ವಾಸವಚನೋ ಹ್ಯಮಿತಪ್ರಮತಿರ್ಗತಿಃ।
ನೃಸಿಂಹವರ್ಯಸ್ತ್ರಿಜಗತ್ಪೂಜ್ಯಪಾದಃ ಸುಪೂರುಷಃ ॥ ೧೧೯ ॥

ಪೃಥುವಕ್ಷಾ ಉನ್ನತಾಂಸೋ ಹ್ಯರುಣೋಷ್ಠಃ ಪ್ರಹರ್ಷವಾನ್।
ಚತುರಃ ಕುಶಲೀ ವೀರೋ ನಿಪುಣೋ ವೀರವಿಭ್ರಮಃ ॥ ೧೨೦ ॥

ಪ್ರಭುಮಧ್ಯೇ ಸನ್ನಿಷಣ್ಣೋ ಗೂಢದೇವಃ ಸುಮೌಲಿಮಾನ್।
ಪ್ರಬರ್ಹಬೋಧೋ ಭಗವಾನುರುಚೇತಾಃ ಸುಭೂತಿದಃ ॥ ೧೨೧ ॥

ಶಂಖಬಾಹುಃ ಪೃಥುಮತಿರ್ಮನೀಷೀ ಮಾನ್ಯಧೀಃ ಪ್ರಭುಃ।
ಅಖಿಲಜ್ಞಃ ಸುಪ್ರವೀಣೋ ವೇದವಾದೇ ವಿಶಾರದಃ ॥ ೧೨೨ ॥

ಅನುರಾಗೀ ದರ್ಶನೀಯಃ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯಃ ಸುಸನ್ಮತಿಃ।
ಭೂಯೋಬೋಧೋಽತನುಮನಾ ಭೂಯೋಧೀಃ ಕರುಣಾಕರಃ ॥ ೧೨೩ ॥

ಮಾರುತಃ ಸುಮಹಾಚಾರ್ಯೋ ವೇದವಾದೀ ನಿರೀಕ್ಷಕಃ।
ವಾಗ್ಮಿವರ್ಯೋ ಮಹಾಬೋಧಃ ಪವನಾಂಶಃ ಸುಚೇತನಃ ॥ ೧೨೪ ॥

ಅನೂನಬೋಧಃ ಪ್ರಾಜ್ಯೈಕ್ಷ ಉಚ್ಚಮಾನೋಽಚ್ಚಕೀರ್ತಿಮಾನ್।
ವಿಶ್ವಜ್ಞಃ ಸುಮಹೇಕ್ಷಶ್ಚ ಯತಿರಾಡ್ವಾನರಾಕೃತಿಃ ॥ ೧೨೫ ॥

ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಸಪರೀವಾರೋ ಮಧ್ವೋ ಲೋಕಗುರುಃ ಪ್ರಭುಃ ।
ಪೂರ್ಣೇಂದುಪ್ರಭವದನೋ ಧನ್ಯೋ ವಿಪುಲಮಾನಸಃ ॥ ೧೨೬ ॥
ಸಂಪೂರ್ಣಪ್ರಮತಿಃ ಸಿದ್ಧಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧೋಽದಭ್ರಸಂಖ್ಯವಾನ್ ।
ಲೋಕತ್ರಯಸ್ಯ ವಿಜಯೀ ಭೀಮೋ ಭೀಮಪರಾಕ್ರಮಃ ॥ ೧೨೭ ॥
ಬೃಹದ್ಧೀರ್ಮಂದಹಾಸೀ ವಿಪುಲಹೃಚ್ಛುಚಿಹೃತ್ ಸುಹೃತ್ ।
ಸನವಾವರಣಾಂಡಸ್ಯ ದರ್ಶೀ ಚಾಪೂರ್ವಪೂರುಷಃ ॥ ೧೨೮ ॥
ಅವಿಲಂಬಗತಿಃ ಪೂರ್ಣಃ ಸಕಲಾಗ್ರ್ಯಸುಲಕ್ಷ್ಮವಾನ್ ।
ಪರಿಸಂಪೂರ್ಣಪ್ರಮತಿರ್ಹ್ಯಮಿತಪ್ರಮತಿರ್ಗುರುಃ ॥ ೧೨೯ ॥
ವಿನಯಾಭರಣಃ ಪುರುಧೀರ್ಗುರುಭಕ್ತಿನತಾಕೃತಿಃ ।
ಋಜುಪುಂಗವೋಽನಂತಹೃತ್ ಪರಿಜ್ಞಾನೀ ಪ್ರಭೂತಧೀಃ ॥ ೧೩೦ ॥
ಅತಿಧೀರಮತಿಃ ಸೌಮ್ಯಃ ಸೌಖ್ಯತೀರ್ಥೋ ಮಹಾಕಪಿಃ ।
ಪ್ರಾಜ್ಞಮೌಲಿಮಣಿರ್ಮಹಾಮತಿಃ ಪೃಥುಲಮಾನಸಃ ॥ ೧೩೧ ॥
ಮಹಿಷ್ಟಧೀರ್ವಿಶ್ವವೇತ್ತಾ ನಿಶಾತಧೀರಲೇಶಧೀಃ ।
ಅವಿಭ್ರಮಃ ಸರ್ವಧೀಶ್ಚ ತ್ವನಂತಧೀರವಿಸ್ಮಯಃ ॥ ೧೩೨ ॥
ಪೂರ್ಣಸಂಖ್ಯೋ ನಂದತೀರ್ಥೋ ಮಾನಿತಃ ಸರ್ವವಿತ್ ಕವಿಃ ।
ಮೋದಯನ್ನಚ್ಛಲದಯಃ ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಃ ಸದಾಗತಿಃ ॥ ೧೩೩ ॥
ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ದಯಿತೋ ವೀರವರ್ಯೋಽಚ್ಯುತಪ್ರಿಯಃ ।
ಮಹಿಷ್ಠಹೃದಯೋ ಮಧ್ವಃ ಸುಭೂರಿತರಮಾನಸಃ ॥ ೧೩೪ ॥
ಪೃಥುಧೀವಾರಿಧಿರ್ವಾಯುಃ ಕವಿಲೋಕಸ್ಯ ನಾಯಕಃ ।
ತರಸ್ವೀ ಧೈರ್ಯವಾನ್ ಧನ್ಯೋ ದಶಪ್ರಮತಿರಾತ್ಮಭೂಃ ॥ ೧೩೫ ॥
ಅಶೇಷಸದ್ಗುಣಃ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಭಗವಾನ್ ಭಾಗ್ಯವಾನ್ ಮರುತ್ ।
ವಿರಲೇತರಾಂತರಃ ಶ್ರೀಶಃ ಸುಖತೀರ್ಥೋ ಮಹಾನಿಧಿಃ ॥ ೧೩೬ ॥
ತ್ರಿವಾರಂ ಪೂರ್ವಪಾಯೀ ಚ ರಕ್ಷೋಽಸುರನಿರಾಸಕೃತ್ ।
ಸರ್ವದೈವತಜೇತಾ ತು ಹ್ಯಪರೋಕ್ಷವಪುರ್ಮರುತ್ ॥ ೧೩೭ ॥
ವಿತಾನಚೇತಾಃ ಸುಮುಖೋ ಹರ್ಷತೀರ್ಥಃ ಸುಧೀಃ ಪ್ರಧೀಃ ।
ಪ್ರಭುರ್ವಿಭುಃ ಪ್ರಾಜ್ಞಧನ್ಯಃ ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಸ್ವಾಮೀ ಸದಾಗತಿಃ ॥ ೧೩೮ ॥
ಸಂಸಾಧಿತಾಂತೋ ಭಗವಾನ್ ವ್ಯಾಸಶಿಷ್ಯೋ ಯತೀಶ್ವರಃ ।
ಅನ್ಯಾದೃಷ್ಟಗತಿಃ ಪ್ರಾಜ್ಞೋ ವೇದಬಂಧುಃ ಸುಸದ್ಗುಣಃ ॥ ೧೩೯ ॥

ಪ್ರಾಪ್ತಕೌರವಕ್ಷೇತ್ರಸ್ತು ಸ್ವಗುರುಃ ಫಲಪುಷ್ಪಕೃತ್ ।
ಜನಾರ್ಥಿತೋಽಖಿಲಗುರುರ್ದಯಾಲುಃ ಪಾಪವಾರಣಃ ॥ ೧೪೦ ॥

ಸುಹೃದ್ಯೋಗೀ ತ್ವಜಸಮೋ ಮಧ್ವೋ ಧ್ವಸ್ತದುರಾಗಮಃ ।
ವಿದ್ವದ್ವರ್ಯೋ ವಾಯುದೇವೋ ಭೂರಿಚಿತ್ತಃ ಸುವೇದವಿತ್ ॥ ೧೪೧ ॥

ಪ್ರಾಜ್ಯಪ್ರಜ್ಞೋ ಧನ್ಯಬುದ್ಧಿಶ್ಚಕ್ರಿಭಕ್ತೋಽಚ್ಯುತಪ್ರಿಯಃ ।
ಔದಾರ್ಯಸೌಂದರ್ಯತನುರ್ಭುವನಾನಾಂ ವಿಭೂಷಣಃ ॥ ೧೪೨ ॥

ಸುಖತೀರ್ಥಃ ಸೌಖ್ಯತೀರ್ಥೋ ಮಧ್ವನಾಮಾ ದಿವಾಕರಃ ।
ಅಶರೀರೋಽವ್ಯಕ್ತರೂಪಃ ಶಬ್ದಗಮ್ಯಃ ಸುಶಾಸ್ತ್ರವಾನ್ ॥ ೧೪೩ ॥

ಹಸ್ತಿಹಸ್ತಪ್ರಭೋರುಶ್ಚ ಹೃದ್ಯಬಾಹುದ್ವಯಾನ್ವಿತಃ ।
ಯುವಸಿಂಹಪ್ರಗಲ್ಭಶ್ಚ ಸುನಖಃ ಸುಪದಾಗ್ರಕಃ ॥ ೧೪೪ ॥

ವ್ಯೋಮಕೀರ್ತಿಃ ಸೂರಿರಾಜೋ ಹರಿಪಾದಾಬ್ಜಸಂಗವಾನ್ ।
ಸತ್ಪುತ್ರನಂದಕೋ ಮಧ್ವೋ ಗುರುಬುದ್ಧಿರ್ವಿಶಿಷ್ಟಧೀಃ ॥ ೧೪೫ ॥

ಶ್ಲೋಕೌಘಶಾರ್ಙ್ಗಃ ಸುಗುಣಃ ಸುಪುರಾಣಗದಶ್ಚ ಯಃ ।
ವೇದಚಕ್ರಸ್ತರ್ಕಶಂಖೋ ಹ್ಯನಂತಮತಿಸುಪ್ರಭಃ ॥ ೧೪೬ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಸ್ಯ ಪ್ರಣಾದೇನ ದಾರುಣಃ ಸುವಿಭೀಷಣಃ ।
ರಮಾಪತ್ಯಾಶ್ರಯೋ ಧೀಮಾನ್ ತರ್ಕಾಗಮದರಾರಿಧೃತ್ ॥ ೧೪೭ ॥

ಅದ್ವಂದ್ವಸ್ವಾತ್ಮಬೋಧಶ್ಚ ವಾದೀಭಾನಾಂ ಭಯಂಕರಃ ।
ಮಹನೀಯಪದಃ ಪ್ರಾಜ್ಞೋ ಹ್ಯಮಾನವಕಲಾಕೃತಿಃ ॥ ೧೪೮ ॥

ವಿಪುಲಪ್ರಮತಿಃ ಪೂರ್ಣೋ ವೇದಾಂತೇಷು ಸುನಿಷ್ಠಿತಃ ।
ಪ್ರಚುರಜ್ಞಃ ಪ್ರಚುರತರೋ ರೋಗಾದೀನಾಂ ವಿನಾಶಕಃ ।
ಸಂಸಾರಭೇಷಜಃ ಪ್ರಾಣಶ್ಶಾಂತೇ ಸದ್ಗತಿದಾಯಕಃ ॥ ೧೪೯ ॥

ಇತೀದಂ ಕೀರ್ತಿತಂ ತುಭ್ಯಂ ವಾಯೋರ್ನಾಮಸಹಸ್ರಕಮ್ ।
ಸರ್ವಾರ್ಥದಂ ಸುಗೋಪ್ಯಂ ಚ ಕಲೌ ಚಾತೀವವೀರ್ಯದಮ್ ॥ ೧೫೦ ॥

ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ವಿದ್ಯಾಂ ಸುಖಾರ್ಥೀ ಸುಖಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ।
ಪುತ್ರಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ಪುತ್ರಂ ಶ್ರೇಯೋಽರ್ಥೀ ಶ್ರೇಯ ಆಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೧೫೧ ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಜ್ಞಾನಸಂಪನ್ನಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯೋ ಜಯತೇ ಹ್ಯರೀನ್ ।
ವೈಶ್ಯಸ್ತು ಧನಮಾಪ್ನೋತಿ ಶೂದ್ರಃ ಸದ್ಗತಿಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೧೫೨ ॥

ಕಿಮತ್ರ ಬಹುನೋಕ್ತೇನ ಯಂ ಯಂ ಕಾಮಯತೇ ಜನಃ ।
ತಂ ತಮಾಪ್ನೋತಿ ಮನುಜೋ ಮುನೇ ಸತ್ಯಂ ಮಯೋದಿತಮ್ ॥ ೧೫೩ ॥

ನ ನಾಸ್ತಿಕಾಯ ವಕ್ತವ್ಯಂ ನ ಗುರೌ ಭಕ್ತಿವರ್ಜಿತೇ ।
ನ ಶಠಾಯ ಕೃತಘ್ನಾಯ ದಾಂಭಿಕಾಯ ಕಥಂಚನ ॥ ೧೫೪ ॥

ತಾರತಮ್ಯಜ್ಞಾನವತೇ ಗುರೌ ಭಕ್ತಿಮತೇ ಸದಾ ।
ಶ್ರದ್ಧಾಂ ಪರೀಕ್ಷ್ಯ ತದ್ದೇಯಂ ವಾಯೋಃ ಸ್ತೋತ್ರಮನುತ್ತಮಮ್ ॥ ೧೫೫ ॥

ಇದಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಮಹಾಪುಣ್ಯಂ ಸರ್ವಾರಿಷ್ಟವಿನಾಶನಮ್ ।
ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಪ್ರಾಪಕಂ ಚ ಸರ್ವಸೌಖ್ಯಾರ್ಥಮೋಕ್ಷದಮ್ ॥ ೧೫೬ ॥

ಏಕವಾರಂ ದ್ವಿವಾರಂ ವಾ ತ್ರಿವಾರಂ ಯಃ ಪಠೇತ್ ಸದಾ ।
ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಮವಾಪ್ನೋತಿ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ॥ ೧೫೭ ॥

ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥೇ ಪುಣ್ಯಕಾಲೇ ಹ್ಯಶ್ವತ್ಥಸ್ಯ ಚ ಸನ್ನಿಧೌ ।
ಅರ್ಕವಾರೇ ವಿಶೇಷೇಣ ಪಠಿತವ್ಯಮಿದಂ ನೃಭಿಃ ॥ ೧೫೮ ॥

ವಾಯುದೇವಾಲಯೇ ವಾಽಪಿ ಮಂದವಾರೇ ವಿಶೇಷತಃ ।
ಪಠನೀಯಮಿದಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಕರಂ ಪರಮ್ ॥ ೧೫೯ ॥

ಅವತಾರತ್ರಯವತೋ ವಾಯೋರ್ನಾಮಸಹಸ್ರಕಮ್ ।
ಯಃ ಪಠೇನ್ನಿಯತೋ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸೋಽಚಲಾಂ ಶ್ರಿಯಮಶ್ನುತೇ ॥ ೧೬೦ ॥

(ವಿಷ್ವಬ್ದೇ ಪುಷ್ಯಮಾಸೇ ಚ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷೇ ಚತುರ್ಥಕೇ ।
ವಾಯೋಃ ಸಹಸ್ರನಾಮಾಢ್ಯಂ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದಾಯಕಮ್ ॥ ೧೬೧ ॥

ಗುರುಪ್ರಸಾದಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ವಿಲಿಲೇಖ ನೃಕೇಸರೀ ।
ತೇನ ಪ್ರೀತೋ ಗುರುರ್ಮಧ್ವೋ ದದಾತ್ವಖಿಲಮಂಜಸಾ ॥ ೧೬೨ ॥

ನೃಸಿಂಹಾರ್ಯಹೃತ್ಕಮಲವಾಸಿನಂ ವಾಮನಂ ವಿಭುಮ್ ।
ತಂ ವಂದೇ ಪರಮಾನಂದಂ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದಾಯಕಮ್ ॥ ೧೬೩ ॥

ಮಧ್ವಮಾನಸಸದ್ಮಸ್ಥಃ ಸ ಹರಿಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ಹಿ ಮೇ ।
ತತ್ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಸುಮತಿರ್ಮೇ ಸ್ಯಾಜ್ಜ್ಞಾನಂ ಬುದ್ಧಿಶ್ಚ ಸರ್ವದಾ ॥ ೧೬೪ ॥)

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾಯುಸಹಸ್ರನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

★★★★★

೩೭. ಶ್ರೀವಾಯುನಾಮನಿರ್ವಚನಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಗತಿಗಂಧನಯೋರ್ವಾ ಯಜ್ಜ್ಞಾನಂ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕಂ ಹರಿಮ್ ।
ಯುನಕ್ತಿ ವಿಷ್ಣುದಾಸೇಷು ಪ್ರಾಣೋ ವಾಯುರಿತೀರಿತಃ ॥ ೧ ॥

ವಿಷ್ಣುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಸದ್ಗಂಧಂ ತದ್ಭಕ್ತೇಷು ನಯನ್ನಸೌ ।
ವಾಯುರ್ಗಂಧನಶಬ್ದೋಕ್ತಃ ಪ್ರಾಣಶ್ಚೇಷ್ಟಾಪ್ರದಾನತಃ ॥ ೨ ॥

ಹನುಶಬ್ದೋ ಜ್ಞಾನವಾಚೀ ಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನೀ ಯತೋ ಮರುತ್ ।
ಹನುಮಾನಿತಿ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತೋ ಹನನಾದ್ದೈತ್ಯರಕ್ಷಸಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ದೀರ್ಘಸ್ತ್ವಧೋ ಹನುರ್ಯಸ್ಮಾತ್ ತದ್ವಾಯುರ್ಹನುಮಾನಭೂತ್ ।
ಭೃತಾನಿ ತು ಪ್ರಮಾಣಾನಿ ಭೀಕರೋ ದೈತ್ಯರಕ್ಷಸಾಮ್ ॥ ೪ ॥

ನಿರ್ಮಾತೃತ್ವಾತ್ ಸುಖಂ ಸ್ವಾನಾಂ ತದ್ವಾಯುರ್ಭೀಮ ಈರಿತಃ ।
ಇನೇನ ಸ್ವಾಮಿನಾ ಯುಕ್ತೋ ಭೀಮಸೇನ ಇತೀರಿತಃ ।
ಸಪ್ತಮಾತೃಷು ಶಾಯೀ ಸ ಭೀಮಸೇನ ಉದಾಹೃತಃ ॥ ೫ ॥

ವೃಕೋ ನಾಮಾನಲಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣಃ ಪ್ರಚಂಡ ಉದರೇ ಸ್ಥಿತಃ ।
ಭೀಮಸ್ಯ ಯಸ್ಮಾತ್ ತಸ್ಮಾತ್ ಸ ವೃಕೋದರ ಇತಿ ಸ್ಮೃತಃ ॥ ೬ ॥

ಮಧ್ವಿತ್ಯಾನಂದ ಉದ್ದಿಷ್ಟೋ ವೇತಿ ತೀರ್ಥಮುದಾಹೃತಮ್ ।
ಮಧ್ವ ಆನಂದತೀರ್ಥಃ ಸ್ಯಾತ್ ತೃತೀಯಾ ಮಾರುತೀತನುಃ ॥ ೭ ॥

ದಶೇತಿ ಸರ್ವಮುದ್ದಿಷ್ಟಂ ಸರ್ವಂ ಪೂರ್ಣಮಿಹೋಚ್ಯತೇ ।
ಪ್ರಜ್ಞಾ ಪ್ರಮತಿರುದ್ದಿಷ್ಟಾ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಸ್ತತಃ ಸ್ಮೃತಃ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರೀಶೋದಯಾದ್ರಿಸಂಜಾತೋಽನಂತವೇದಾಂಬರೇ ಚರಃ ।
ವಿಕಾಸಯತು ಹೃತ್ಪದ್ಮಂ ತಮೋಘ್ನೋ ಹನುಮದ್ಘೃಣಿಃ ॥ ೯ ॥

ಶ್ರೀಶಾಮೃತಾಬ್ಧಿಸಂಭೂತೋ ವಿಷ್ಣುಪಾದಚರೋ ಮಮ ।
ತಾಪತ್ರಯಚ್ಛಿದ್ಭೀಮೇಂದುರ್ಜ್ಞಾನಾಪ್ಯಾಯನದೋ ಭವೇತ್ ॥ ೧೦ ॥

ಶ್ರೀಶಾರಣಿಸುಸಂಭೂತೋ ದುರ್ವಾದೀಂಧನದಾಹಕಃ ।
ಸ್ವಾಗಮಜ್ವಾಲೋ ಮಧ್ವಾಗ್ನಿಃ ಪಾಪಾರಣ್ಯಂ ದಹತ್ವಲಮ್ ॥ ೧೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾಯುನಾಮನಿರ್ವಚನಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

★★★★★

೩೮. ಶ್ರೀಪ್ರಾಣಪಂಚಕಸ್ತೋತ್ರಮ್

ತೀರ್ತ್ವಾ ವಾರಾಶಿಮಾಶು ಪ್ರಚುರಗತಿಧರಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಲಂಕಾಮಲಂಕಾ-
ಯೋಷಾಂ ನಿಷ್ಪಿಷ್ಯ ದೋಷಾಚರಪುರಮವಿಶದ್ವರ್ಷ್ಮ ಕೃತ್ವಾಽಣುಮಾತ್ರಮ್ ।
ಸೀತಾಮಾಶ್ವಾಸ್ಯ ರಕ್ಷಃಪತಿಸುತಮಹನದ್ಯೋಽಕ್ಷನಾಮಾನಮುಗ್ರಂ
ದದ್ಯಾದ್ವಿದ್ಯಾಮವಿದ್ಯಾಪ್ರತಿಹತಿರಹಿತಃ ಶ್ರೀಹನೂಮಾನ್ ಸ ಮೇಽದ್ಯ ॥ ೧ ॥

ಸನ್ಮಿತ್ರವಿಷ್ಣುಪದದೃಷ್ಟಿಮನಿಚ್ಛತಃ ಸ-
ತ್ಕಾಮಂ ಚರನ್ನಿವ ತಮೋದರಮಾನಿನಾಯ ।
ಯೋಽರೀನ್ ಸುಯೋಧನಮುಖಾನ್ ಸ್ವಗದಾಭಿಘಾತೈಃ
ಭೀಮಃ ಸ ಮೇ ದಿಶತು ನಿತ್ಯಮುದಾರಚೇಷ್ಟಃ ॥ ೨ ॥

ದದ್ಯಾನ್ಮೇ ಯತಿತಿಲಕೋಽಸುರಾರಿರೂಪಃ
ಸಜ್ಜ್ಞಾನಂ ಸ್ವನುತಮಹೀಸುರಾದಿರೂಪಃ ।
ಯದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾ ದಹತಿ ಕುಧೀರಧೀರಭಾವಂ
ಕಷ್ಟಾದೇರ್ದಿಶತು ಸುಧೀರಧೀರಭಾವಮ್ ॥ ೩ ॥

ಅಪರಮಾಂಕಗತಃ ಪರಮಾಂಕಗಃ
ವಿಭವರಾಡ್ಭವರಾಟ್ ಸಗದಾಭಯಃ ।
ಹತಗದಾಭಯ ಆಶು ಸಮೀರಣೋ
ಭವತು ಮೇಽಶರಣಃ ಶರಣಂ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೪ ॥

ಧುರಿಕ್ಷಮಾಣಂ ತದದಂಡಧಾರಿಣಂ
ಸುವರ್ಣಶೋಭಾಚಲಪಕ್ಷರಕ್ಷಕಮ್ ।
ಸಮೀರಣಾಂಶತ್ರಯಮಾತ್ಮಸಂವಿದೇ
ನಮಾಮಿ ಮಾರ್ತಂಡಮರೀಚಿಮಾಲಿನಮ್ ॥ ೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಹುಲಿಗೀ ಶ್ರಿಯಃಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಪ್ರಾಣಪಂಚಕಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

★★★★★

೩೯. ಶ್ರೀಪ್ರಾಣಾಷ್ಟಕಮ್

ಜಲಧಿಲಂಘನಂ ಪಂಕಜಾನನಂ ।
ಗತಿವಿವರ್ಧನಂ ಮಾರುತಿಂ ಭಜೇ ॥ ೧ ॥

ವಿರಚಿತಾಭಯಂ ಭಕ್ತರಕ್ಷಕಂ ।
ಭವವಿನಾಶಿನಂ ಮಾರುತಿಂ ಭಜೇ ॥ ೨ ॥

ವನವಿನಾಶಿನಂ ರಾಕ್ಷಸಾಂತಕಂ ।
ದನುಜಭೀಕರಂ ಮಾರುತಿಂ ಭಜೇ ॥ ೩ ॥

ಅಜನಿಮಂಡಲಂ ಮುಕ್ತಿದಾಯಕಂ ।
ಸುಜನಭಾಜನಂ ಮಾರುತಿಂ ಭಜೇ ॥ ೪ ॥

ಅವನಿಜಾಹಿತಂ ಶೋಕನಾಶನಂ ।
ಮೃಗಸುವಂಶಜಂ ಮಾರುತಿಂ ಭಜೇ ॥ ೫ ॥

ಹರಿವಿರೋಧಿನಾಂ ಭಂಜನಕ್ಷಮಂ ।
ನಗವಿಭೇದನಂ ಮಾರುತಿಂ ಭಜೇ ॥ ೬ ॥

ಯತಿಸುವೇಷಿಣಂ ಮಾಯಿಮರ್ದನಂ ।
ಮದನಸುಂದರಂ ಮಾರುತಿಂ ಭಜೇ ॥ ೭ ॥

ಕುಮತದೂಷಕಂ ವ್ಯಾಸಸೇವಯಾ ।
ಸ್ವಮತರಕ್ಷಕಂ ಮಾರುತಿಂ ಭಜೇ ॥ ೮ ॥

ಏವಂ ಪ್ರಾಣಾಷ್ಟಕಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಶ್ರೀನಿವಾಸೇನ ಸಾದರಮ್ ।
ಯೋ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪಠತೇ ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಾಣೋ ರಕ್ಷತಿ ಸರ್ವದಾ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಶ್ರೀನಿವಾಸವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಪ್ರಾಣಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

★★★★★

೪೦. ಅವತಾರತ್ರಯಧ್ಯಾನಮ್

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಧೀಮಾನ್ ಹನೂಮಾನನುಪಮಚರಿತೋ ರಾಮಸೇವಾಮಕಾರ್ಷೀ-
ದ್ಭೀಮೋ ರಾಮೋ ನಿದಾನೋ ಮುರರಿಪುನಿಯತೇಃ ಕೃಷ್ಣ ಪಾದಾವನಂಸೀತ್ ।
ಶುದ್ಧೋ ಮಧ್ವಾಭಿಧಾನೋ ವ್ಯಧಿತ ಸಮತನಿಷ್ಟಾರ್ಬುದಾನ್ ಸನ್ನತೀನಾಂ
ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಯ ತಸ್ಮೈ ಪರಮಗುಣವತೇ ಭಾರತೀವಲ್ಲಭಾಯ ॥

॥ ಇತಿ ಅವತಾರತ್ರಯಧ್ಯಾನಮ್ ॥

★★★★★

४१. ಶ್ರೀವಾಯೋರವತಾರತ್ರಯಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೧

ಧ್ಯಾತ್ರೇ ಗಾತ್ರೇ ಹರೇಃ ಸ್ತೋತ್ರೇ ಶಾಸ್ತ್ರೇ ಕುಪಥವರ್ತಿನಾಮ್ ।
ಪಾತ್ರೇ ಸತಾಂ ವಿಮುಕ್ತೇಶ್ಚ ದಾತ್ರೇ ಸೂತ್ರಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೧ ॥

ದಿತಿಜಪ್ರಭಂಜನ ಸದಾ ನಿರಂಜನ
ಪ್ರಥಿತಪ್ರಭಂಜನ ನಿಜಾನುರಂಜನ ।
ಅವ ಕಂಜನಾಭಶರಣಾಗತಂ ಜನಂ
ಸುರಪುಂಜಸೌಖ್ಯಕರ ವಜ್ರಪಂಜರ ॥ ೨ ॥

ನಮೋ ಹನುಮತೇ ರಾಮಧೀಮತೇ ಜಿತಕಾಮ ತೇ ।
ಮಮೇಷ್ಟಪ್ರದ ತೇ ಸೀತಾಕೃತೇ ಶತ್ರುಜಿತೇ ಸತೇ ॥ ೩ ॥

ಹನುಮಂತಮೇಮಿ ಕೃತಸಿಂಧುಬಂಧನಂ
ಸ್ಮರತಾಂ ಧನಂ ವರಸಮೀರನಂದನಮ್ ।
ಅರವಿಂದನಾಭಪದಕಂಜವಂದನಂ
ಧೃತಚಂದನಂ ರಚಿತರಾಕ್ಷಸಾಕ್ರಂದನಮ್ ॥ ೪ ॥

ಅಭೀತಾಯ ವಿನೀತಾಯ ಹಿತಾಯ ಸ್ಮರತಾಂ ಸತಾಮ್ ।
ಸ್ತುತಾಯಾಸ್ತು ನಮಃ ಕುಂತೀಸುತಾಯಾನ್ಯಾಜಿತಾಯ ತೇ ॥ ೫ ॥

ಸಪತ್ನಜನಭೀಕರಂ ಶುಭಗುಣೌಘರತ್ನಾಕರಂ
ಮಹತ್ತಮಗದಾಧರಂ ಹರಿಪದಾನಮತ್ಕಂಧರಮ್ ।
ಬಲೋರ್ಜಿತವೃಕೋದರಂ ರಚಿತರಾಜಸೂಯಾಧ್ವರಂ
ಸದಾ ಸ್ಮರತ ಸಾದರಂ ಹೃತಖಲಾಖ್ಯಪೃಥ್ವೀಭರಮ್ ॥ ೬ ॥

ಮಧ್ವ ಸಾಧ್ಯಜನಾರಾಧ್ಯ ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧಾಂತವರ್ಧನ ।
ಅದ್ವೈತಿಗಜಭೇರುಂಡ ಮರ್ದಯೋದ್ಧತಪದ್ಧತೀನ್ ॥ ೭ ॥

ವಿದ್ವದಾದ್ಯಃ ಸ ಮಧ್ವೋಽದ್ಯ ಪ್ರೋದ್ಯತ್ತದ್ಯೋತನದ್ಯುತಿಃ ।
ಹೃದ್ಯೋಽನವದ್ಯೋ ಬುದ್ಧಿಂ ಮೇ ದದ್ಯಾಚ್ಛುದ್ಧಪ್ರಸಿದ್ಧಿಮಾನ್ ॥ ೮ ॥

ನಮಾಮಿ ಯತಿರೂಪಿಣಂ ಕುಜನತಾಮನಸ್ತಾಪಿನಂ
ಸುತತ್ತ್ವಚಯದೀಪಿನಂ ತ್ರಿಸಮಯೇಷು ಚಾಪಾಪಿನಮ್ ।
ಕುಧೀದಿತಿಜಕೋಪಿನಂ ಶ್ರುತಿಪುರಸ್ಕೃತಾಲಾಪಿನಂ
ಸುದುರ್ಮತವಿಲೋಪಿನಂ ಸುಖಮುನಿಂ ಶುಭಾವಾಪಿನಮ್ ॥ ೯ ॥

ಹೃತಕುಸಮಯಚೋರಂ ಹಾರಿತಾಘಾಂಧಕಾರಂ
ಶಮಿತಸಕಲತಾಪಂ ಸರ್ವಲೋಕೈಕದೀಪಮ್ ।
ಸುಕವಿನುತಚರಿತ್ರಂ ಶುದ್ಧವಿದ್ಯಾಬ್ಧಿಮಿತ್ರಂ
ನವನವಗುಣಸಾಂದ್ರಂ ನೌಮಿ ಮಧ್ವಾಖ್ಯಚಂದ್ರಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ತಪಸ್ವಿತಾಯಾಂ ಹರಿಭಕ್ತತಾಯಾಂ
ವಿಪಶ್ಚಿತಾಂ ಸಂಸದಿ ಪೂಜ್ಯತಾಯಾಮ್ ।
ಕೃಪಾಲುತಾಯಾಂ ಸುವಿರಕ್ತತಾಯಾಂ
ವಿಪದ್ರಿಪೋರ್ಮಧ್ವಮುನೇಃ ಸಮಃ ಕಃ ॥ ೧೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಶ್ರೀಚರಣವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀವಾಯೋರವತಾರತ್ರಯಸ್ತೋತ್ರಮ್
(ಸರಸಭಾರತೀವಿಲಾಸೇ ೨/೧೭-೨೭) ॥

★★★★★

೪೨. ಬಳಿತ್ಥಾಸೂಕ್ತಾರ್ಥರೂಪಪ್ರಾಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ (ಯುಕ್ತಿಮಲ್ಲಿಕಾಯಾಮ್)

ಬಳಿತ್ಥೇತಿ ಶ್ರುತಿರ್ವಾಯೋರ್ದೇವಸ್ಯ ಪ್ರಥಮಂ ವಪುಃ ।
ದ್ವಿತೀಯಂಚ ತೃತೀಯಂಚ ವಕ್ತಿ ವಾಕ್ಯತ್ರಯೇ ಕ್ರಮಾತ್ ॥ ೧ ॥

ತಥಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧಸಂತ್ಯಾಗಾಯೋಗಾದನ್ಯಾಪ್ರಸಿದ್ಧಿತಃ ।
ತತ್ತ್ವಾದ್ಯುದಿತಂ ರೂಪತ್ರಯಮೇವೇತಿ ಮೇ ಮತಿಃ ॥ ೨ ॥

ಹನುಮದ್ಭೀಮಸಂಜ್ಞೌ ದ್ವೌ ಪ್ರಸಿದ್ಧೌ ವಿಷ್ಣುಕಿಂಕರೌ ।
ಅತಸ್ತೃತೀಯೋಽಪಿ ಕಶ್ಚಿದ್ಭವೇದ್ಧಕ್ತಧುರಂಧರಃ ॥ ೩ ॥

ಪೂರ್ವೌ ದ್ವೌ ಹರಿಸೇನಾಯಾಃ ಸೇನಾನ್ಯೌ ಯನ್ಮತೌ ಸತಾಮ್ ।
ಅತಸ್ತೃತೀಯೋಽಪಿ ಸೋಽಯಂ ವೈಷ್ಣವಾಗ್ರೇಸರೋ ಭವೇತ್ ॥ ೪ ॥

ತ್ರೇತಾಯಾಂ ದ್ವಾಪರೇ ಚೈವ ತೌ ದ್ವೌ ವಾಯುಕುಮಾರಕೌ ।
ತತ್ತೃತೀಯಃ ಕಲೌ ಚ ಸ್ಯಾದ್ಯುಕ್ತ್ಯಾ ವಾಯುಕುಮಾರಕಃ ।
ಯೌಕ್ತಸ್ಯ ಯಸ್ಯ ಸುಜನಪ್ರಸಿದ್ಧಿರ್ಮಧ್ವತಾಂ ದಿಶೇತ್ ॥ ೫ ॥

ಬಲಕಾರ್ಯೇಷು ಯೋ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸಾಚಿವ್ಯಮಕರೋನ್ಮರುತ್ ।
ಹನೂಮದಾದಿರೂಪೇಣ ಜ್ಞಾನಕಾರ್ಯೇಽಪಿ ಸ ಪ್ರಭೋಃ ।
ವ್ಯಾಸರೂಪಸ್ಯ ಸಚಿವೀಭಾವಮರ್ಹತಿ ನಾಪರಃ ॥ ೬ ॥

ಬಲಕಾರ್ಯೇ ಸಹಾಯೌ ತೌ ಪ್ರಭೋರ್ದಾನವಮರ್ದನೌ ।
ಜ್ಞಾನಕಾರ್ಯೇ ಸೂತ್ರಕೃತೋ ಭಾಷ್ಯಕೃದ್ಧಿ ಸಹಾಯಕೃತ್ ।
ಅತೋಽಪಿ ಮಧ್ವನಾಮಾ ಯಸ್ತೃತೀಯೋ ವಾಯುನಂದನಃ ॥ ೭ ॥

ಕಿಂಚಾಶ್ರಮಚತುಷ್ಕಸ್ಯ ಧರ್ಮಮಾಚರತೋ ಗುರೋಃ ।
ಪ್ರಥಮಂ ತು ವಪುರ್ವರ್ಣಿವನಿನೋರ್ಧರ್ಮಮಾಚರತ್ ।
ದ್ವಿತೀಯಂ ಗೃಹಿಣೋ ಧರ್ಮಮಾಚರದ್ಭೀಮಸಂಜ್ಞಿತಮ್ ॥ ೮ ॥

ತೃತೀಯಂಚ ವಪುರ್ಯುಕ್ತ್ಯಾ ಯತ್ಯಾಶ್ರಮಧುರಂಧರಮ್ ।
ಭವೇದವಶ್ಯಂ ತದ್ವಾಯೋರ್ಮಾಧ್ವಿ ತನುರಭೂದ್ಬಲಾತ್ ॥ ೯ ॥

ದೇವೋ ವಾ ದಾನವೋ ವಾ ಸ್ಯಾದ್ಭಾಷ್ಯಕಾರೋ ನ ಮಾನವಃ ।
ತತ್ರ ವಿಷ್ಣೌ ರತಾ ದೇವಾ ದೈತ್ಯಾ ಬ್ರಹ್ಮಶಿವಾದಿಷು ।
ಅತೋಽಪಿ ವೈಷ್ಣವಂ ಭಾಷ್ಯಂ ದೇವಮೂಲಂ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೧೦ ॥

ಅಯಾದವೀಂ ಕ್ಷ್ಮಾಂ ಕರಿಷ್ಯ ಇತ್ಯೇಕಃ ಪ್ರತಿಶುಶ್ರುವೇ ।
ಅನ್ಯಸ್ತು ಕೃಷ್ಣಂ ಜಗ್ರಾಸ ಯೋಽಗ್ರಾಸೀತ್ ಸಕಲಂ ಜಗತ್ ॥ ೧೧ ॥

ಸ ವಾದೀ ಮೂಲದೈತ್ಯೋ ವಾ ತದಾವೇಶಯುತೋಽಪಿ ವಾ ।
ಅಪರಃ ಕೋಽಪಿ ದೈತ್ಯಃ ಸ್ಯಾತ್ ನ ಚೇದೀಙ್ಮತಿಃ ಕುತಃ ॥ ೧೨ ॥

ಸೂಚೀಮಾತ್ರಪ್ರದೇಶಶ್ಚ ಯಃ ಸ್ವತೋಽನ್ಯಸ್ಯ ನಾದಿಶತ್ ।
ಸ ಭೀಮಗದಯಾ ಶಾಮ್ಯೇನ್ನಾಭೀಮಸ್ಯ ಪರಾಕ್ರಮೈಃ ।
ಮಧ್ವಸ್ಯ ಭೀಮರೂಪತ್ವೇ ತದ್ಯೌಕ್ತಮಿತಿ ಮೇ ಮತಿ ॥ ೧೩ ॥

ಕಿಂಚ ಶ್ರುತೌ ಮತಿಪದಂ ಹನುಮದ್ವಾಚಕಂ ಭವೇತ್ ।
ಯತೋ ಗತ್ಯರ್ಥಕೋ ಧಾತುರ್ಜ್ಞಾನಾರ್ಥ ಇತಿ ಶಾಬ್ದಿಕಾಃ ।
ತಜ್ಜ್ಞಾನಶೀಲಂ ತದ್ವಂತಂ ನಿರ್ವಕ್ತಿ ಹನುಮತ್ಪದಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಮತಿರೂಪಂ ಮತೀತ್ಯಾಹುರ್ಮತಿಮಂತಂ ಯತೋ ಬುಧಾಃ ।
ಅತಃ ಸ್ವಾಭಾವಿಕೀ ಯಸ್ಯ ಮತಿಃ ಸ ಮತಿರುಚ್ಯತೇ ।
ಏವಂ ಚ ಹನುಮಾನೇವ ಮತಿಶಬ್ದೋದಿತೋ ನ ಕಿಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ದ್ವಿತೀಯಂ ಚ ವಪುಃ ಸಾ ವಾಕ್ ಪಿತುಮಾನಿತಿ ಶಂಸತಿ ।
ಪಿತುರಿತ್ಯನ್ನನಾಮೇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಿತುಮಾಂಸ್ತತಃ ।
ಬಹ್ವನ್ನವಾನಭೂದ್ಭೀಮೋ ಬಾಹುಲ್ಯಾರ್ಥಮತುಬ್ಬಲಾತ್ ॥ ೧೬ ॥

ತೃತೀಯಂ ತು ವಪುಃ ಪ್ರಾಹ ದಶಪ್ರಮತಿನಾಮಿ ಸಾ ।
ತಚ್ಚ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞನಾಮ ಸಮಾನಾರ್ಥಂ ಪ್ರತೀಯತೇ ॥ ೧೭ ॥

ಬಹುತ್ವಾರ್ಥದಶತ್ವೋಕ್ತೇಃ ಪೂರ್ಣತ್ವಾರ್ಥೇಽಪಿ ವರ್ತನಾತ್ ।
ಅತಃ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞ ಏವ ದಶಪ್ರಮತಿನಾಮವಾನ್ ॥ ೧೮ ॥

ಅಪ್ಯಕ್ಷರಸ್ಯ ಸಾಮ್ಯೇನ ನಿರ್ಬ್ರೂಯಾದಿತಿ ವೈದಿಕಾಃ।
ಸರ್ವಸಾಮ್ಯೇ ತು ಶಬ್ದೌ ದ್ವೌ ಕಥಂ ನೈಕಾರ್ಥವಾಚಕೌ ॥ ೧೯ ॥

ದಶಪ್ರಮತಿನಾಮಾಽನ್ಯೋ ಯತೋ ನಾಸ್ತಿ ಜಗತ್ತ್ರಯೇ।
ಅರ್ಥಾಲಾಭೇನ ಶಬ್ದೋಽಸೌ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಂ ಬಲಾದ್ವಜೇತ್ ॥ ೨೦ ॥

ಯತೋ ಮಧ್ವೋ ಮಾತರಿಶ್ವಾ ಗುಹಾಸಂತಂ ಮಥಾಯತಿ।
ಇತಿ ವಕ್ಷ್ಯತಿ ಯಂ ಮಧ್ವಂ ಮಾತರಿಶ್ವಾಭಿಧಂ ಸ್ಫುಟಮ್।
ದಶಪ್ರಮತಿನಾಮಾಽತ್ರ ಸ ಏವಾತೋ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೨೦ ॥

ವೃಷಭಸ್ಯಾಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ತೃತೀಯಂ ಚ ವಪುರ್ಹರಿಃ।
ಯೋಷಿತೋ ವೇದಮಾನಿನ್ಯಃ ಶ್ರೀಭೂದುರ್ಗಾಭಿಧಾಃ ಕಿಲ ॥ ೨೨ ॥

ದೋಹಸೇ ಜ್ಞಾನದೋಹಾಯ ದಶಪ್ರಮತಿಸಂಜ್ಞಿತಮ್।
ಜನಯಂತ ನಿಜಾಮ್ನಾಯರಕ್ಷಣಾರ್ಥಮಜೀಜನನ್ ॥ ೨೩ ॥

ಅಮಾಜ್ಯೋಗೇಽಪಿ ಲಜ್ರೂಪಂ ಯತಃ ಸ್ಯಾಚ್ಛಂದಸೀದೃಶಮ್।
ಛಂದಸ್ಯಸನ್‌ಪ್ರತ್ಯಯೋಽಪಿ ತುಮರ್ಥೇಽಸ್ತೀತಿ ಶಾಬ್ದಿಕಾಃ ॥ ೨೪ ॥

ಯತೋ ಮಧ್ವೋ ಮಾರತಿಶ್ವಾ ಜನ್ಮನೋಽನು ಸುರಾನನು।
ಪ್ರಕೃಷ್ಟವಿಜಿಗೀಷಾದಿಶಕ್ತಿಮಾನ್ ಪ್ರದಿವಃ ಸುಧೀಃ ॥ ೨೫ ॥

ಪ್ರಕೃಷ್ಟಾ ದ್ಯೌರ್ಯೇಷು ತೇ ವಾ ಪ್ರದಿವೋ ದೇವತಾಜನಾಃ।
ತಾನನೂದ್ದಿಶ್ಯೇತಿ ವಾಽರ್ಥೋ ವಕ್ತವ್ಯೋಽತ್ರ ವಿಚಕ್ಷಣೈಃ ॥ ೨೬ ॥

ಆಧವೇ ಸರ್ವತಃ ಶ್ರೈಷ್ಠ್ಯೇ ಯದ್ಧವಃ ಪತಿರುಚ್ಯತೇ।
ಭಾವಪ್ರಧಾನೋ ನಿರ್ದೇಶೋಽಪ್ಯಸ್ತಿ ತೇನೋಚಿತಂ ಹಿ ತತ್ ॥ ೨೭ ॥

ಗುಹಾಸಂತಂ ಹೃದ್ಗುಹಾಯಾಂ ವಸಂತಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್।
ಈಮಿತ್ಥಂ ಹೃದ್ಗುಹಾಸ್ಥತ್ವಾದ್ವ್ಯಾಕಾರೇಣ ಮಥಾಯತಿ।
ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾದ್ರಿಮಥನಂ ಕೃತ್ವಾ ದರ್ಶಯತಿ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೨೮ ॥

ದೀರ್ಘೇಣ ಮಥನಸ್ಯಾತಿದೀರ್ಘತಾಂ ಶ್ರೌತತಾಂ ಚ ಸಾ।
ಅಸೂಚಯತ್ ತೇನ ನಾನಾದುರ್ಭಾಷ್ಯಾಣ್ಯಪ್ಯಮೋಚಯತ್ ॥ ೨೯ ॥

ತಸ್ಮಾದೀಶಾನಾದಯೋಽಪಿ ಸೂರಯಸ್ತತ್ಪ್ರಸಾದತಃ।
ಬಭೂವುರಿತಿ ಸಂಬಂಧೋ ಯತೋಽತ್ರೈಕೋ ಬಹುಃ ಕೃತಃ ॥ ೩೦ ॥

ಆದ್ಯರ್ಥೈವ ವಿಭಕ್ತಿಸ್ತದಿತಿ ಸರ್ವಂ ಚ ಮಂಗಲಮ್ ।
ವರ್ಗಾರ್ಥಸ್ತೂದಿತಃ ಪೂರ್ವೈರ್ಮರ್ದಿಗ್ಗಿಸ್ತದ್ಯುಕ್ತಿಮಲ್ಲಿಕಾ ॥ ೩೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಶ್ರೀಚರಣವಿರಚಿತ ಬಳಿತ್ಥಾಸೂಕ್ತಾರ್ಥಃ
(ಯುಕ್ತಿಮಲ್ಲಿಕಾ ೪/೬೮೨-೭೧೩) ॥

*****

೪೩. ಶ್ರೀವಾಯೋರವತಾರತ್ರಯಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೨

ಹನುಮಾನಂಜನಾಸೂನುರ್ವಾಯುಪುತ್ರೋ ಮಹಾಬಲಃ ।
ರಾಮೇಷ್ಟಃ ಫಲ್ಗುನಸಖಃ ಪಿಂಗಾಕ್ಷೋಽಮಿತವಿಕ್ರಮಃ ॥ ೧ ॥

ಉದಧಿಕ್ರಮಣಶ್ಚೈವ ಸೀತಾಸಂದೇಶಹಾರಕಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಪ್ರಾಣದಾತಾ ಚ ದಶಗ್ರೀವಸ್ಯ ದರ್ಪಹಾ ॥ ೨ ॥

ದ್ವಾದಶೈತಾನಿ ನಾಮಾನಿ ಕಪೀಂದ್ರಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಸ್ವಾಪಕಾಲೇ ಪ್ರಬೋಧೇ ಚ ಯಾತ್ರಾಕಾಲೇ ಚ ಯಃ ಪಠೇತ್ ।
ನ ಭಯಂ ವಿದ್ಯತೇ ತಸ್ಯ ಸರ್ವತ್ರ ವಿಜಯೀ ಭವೇತ್ ॥ ೩ ॥

ಮಾರುತಿಃ ಪಾಂಡವೋ ಭೀಮೋ ಗದಾಪಾಣಿರ್ವೃಕೋದರಃ ।
ಕೌಂತೇಯಃ ಕೃಷ್ಣದಯಿತೋ ಭೀಮಸೇನೋ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಜರಾಸಂಧಾಂತಕೋ ವೀರೋ ದುಃಶಾಸನವಿನಾಶನಃ ॥ ೪ ॥

ದ್ವಾದಶೈತಾನಿ ನಾಮಾನಿ ಭೀಮಸ್ಯ ನಿಯತಂ ಪಠನ್ ।
ಆಯುರಾರೋಗ್ಯಮೈಶ್ವರ್ಯಮರಿಪಕ್ಷಕ್ಷಯಂ ಲಭೇತ್ ॥ ೫ ॥

ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞೋ ಜ್ಞಾನದಾತಾ ಮಧ್ವೋ ಧ್ವಸ್ತದುರಾಗಮಃ ।
ತತ್ತ್ವಜ್ಞೋ ವೈಷ್ಣವಾಚಾರ್ಯೋ ವ್ಯಾಸಶಿಷ್ಯೋ ಯತೀಶ್ವರಃ ।
ಸುಖತೀರ್ಥಾಭಿಧಾನಶ್ಚ ಜಿತವಾದೀ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ॥ ೬ ॥

ಆನಂದತೀರ್ಥಸನ್ನಾಮ್ನಾಮೇವಂ ದ್ವಾದಶಕಂ ಜಪೇತ್ ।
ಲಭತೇ ವೈಷ್ಣವೀಂ ಭಕ್ತಿಂ ಗುರುಭಕ್ತಿಸಮನ್ವಿತಾಮ್ ॥ ೭ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾಯೋರವತಾರತ್ರಯಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

*****

೪೪. ಶ್ರೀಭಾರತೀಶಕರಾವಲಂಬನಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶಪದಪದ್ಮಸುಚಂಚರೀಕ
ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಭಕ್ತ ಗುಣವರ್ಯ ಗುರೂತ್ತಮೇಶ ।

ಶ್ರೀಶೇಷರುದ್ರಗರುಡಾದಿನಿಷೇವಿತಾಂಘ್ರೇ
ಶ್ರೀಭಾರತೀಶ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧ ॥

ಜನ್ಮಾದಿದುಃಖವಿನಿಮೋಚಕ ಸಾಧುಸೌಖ್ಯ-
ಹೇತೋ ಹ್ಯಭಕ್ತಕುಜನಸ್ಯ ತಮಃಪ್ರದಾಯಿನ್ ।
ಕಲ್ಯಾದ್ಯುಪದ್ರವನಿರಾಸಕೃತಾವತಾರ
ಶ್ರೀಭಾರತೀಶ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ವರಾಯುಧಗದಾಧರ ಭೀಮರೂಪ
ವಿಜ್ಞಾನದೀಪ ಯತಿರೂಪ ಹತಪ್ರತೀಪ ।
ಸಂಸಾರತಾಪವಿನಿವಾರ ಮಹತ್ತ್ರಾಪ
ಶ್ರೀಭಾರತೀಶ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶೇಷಾದಿದೇವಭವಪಾಶನಿವಾರಕ ಶ್ರೀ-
ವಿಷ್ಣ್ವಂಘ್ರಿಭಕ್ತಿಗುರುಭಕ್ತಿವದಾನ್ಯಶೀಲ ।
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣವೈರಿಭ್ರಮಣಪ್ರದಭ್ರೂವಿಲಾಸ
ಶ್ರೀಭಾರತೀಶ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವರಾಜ ಪರಿಸೇವಕಮೋಕ್ಷದಾಯಿನ್
ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುದಾಸ ರಿಪುರೂಪಕಬಾಧಕಾರಿನ್ ।
ವಾಯೋ ಮದಿಷ್ಟಪಿತೃಮಾತೃಸಹೋದರಾದೇ
ಶ್ರೀಭಾರತೀಶ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀವಾನರೇಶ ಬಲಪೌರುಷಕೌಶಲಾಢ್ಯ
ಸುಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಮುಖಸುವ್ರತಪೂರ್ಣದೇಹ ।
ಸದ್ಭಕ್ತದೋಷಪರಿಮೋಚಕ ರಾಮದೂತ
ಶ್ರೀಭಾರತೀಶ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರೀಚಕ್ರತೀರ್ಥಘಟಿಕಾಚಲಪೂರ್ವದೇಶ-
ವಾಸಿನ್ ಸ್ವಭಕ್ತಜನಪೋಷಣದತ್ತದೃಷ್ಟೇ ।
ದುಷ್ಟಾಧಿಪೋದರನಿಪೇಷಣದೃಷ್ಟಮುಷ್ಟೇ
ಶ್ರೀಭಾರತೀಶ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀಭೀಮಸೇನ ಬಕಮುಖ್ಯಸುರಾರಿಹಂತಃ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣವ್ಯಾಸಪದಸೇವಕ ಪಂಕಜಾಕ್ಷ್ಯಾಃ ।
ಸೌಗಂಧಿಕಾಹರಣ ವಿಘ್ನವಿಘಾತಕಾರಿನ್
ಶ್ರೀಭಾರತೀಶ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೮ ॥

ಸದ್ರಾಜಸೂಯಹಯಮೇಧಪುರಃಸರೇಷ್ಟ
ಶೈವಾಗ್ರಗಣ್ಯಮಗಧಾಧಿಪಪೂರ್ವಹತ್ಯಾ ।
ತುಷ್ಟ ಪ್ರತುಷ್ಟ ಯದುನಾಥಪದಾಬ್ಜಭೃಂಗ
ಶ್ರೀಭಾರತೀಶ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೯ ॥

ವೇದಾಂತಮಾರ್ಗಪರಿಪಂಥಿಸುರಾರಿವೃಂದ-
ಗರ್ವಾಪಹಾರಿಯತಿರೂಪ ಸುರಾಗ್ರಗಣ್ಯ ।
ಸದ್ಭಾಷ್ಯಕಾರಿಸನಕಾದಿಯತೀಂದ್ರಸೇವ್ಯ
ಶ್ರೀಭಾರತೀಶ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ನಾನಾವಿಧಾರಿಕೃತಬಾಧವಿದೂರಮೂರ್ತೇ
ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುದಾಸಪರಿಪೋಷಣ ಶುದ್ಧಕೀರ್ತೇ ।
ಸರ್ವಜ್ಞ ಪೂರ್ಣಬಲವೀರ್ಯ ವಿಶಾಲಕೀರ್ತೇ
ಶ್ರೀಭಾರತೀಶ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವದೇವಪದಪದ್ಮನಿಷೇವಕೇಣ
ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾದ್ರಿರಮಣೇನ ಸುಭಕ್ತಿನಾಽಲಮ್ ।
ಸ್ತುತ್ಯಾ ಮಯಾ ರಚಿತಯಾ ಪರಮಾದರೇಣ
ಯಃ ಸ್ತೌತಿ ತಂ ನರವರಂ ನ ಜಹಾತಿ ಮಧ್ವಃ ॥ ೧೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾದ್ರಿರಮಣಕೃತಂ ಶ್ರೀಭಾರತೀಶಕರಾವಲಂಬನಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

★★★★★

೪೫. ಶ್ರೀಹನೂಮದ್ಧ್ಯಾನಮ್

ಮರಕತಮಣಿವರ್ಣಂ ದಿವ್ಯಸೌಂದರ್ಯದೇಹಂ
ನಖರದಶನಶಸ್ತ್ರೈರ್ವಜ್ರತುಲ್ಯೈಃ ಸಮೇತಮ್ ।
ತಟಿದಮಲಕಿರೀಟಂ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ರೋಮಾಂಕಿತಂ ಚ
ಹರಿತಕುಸುಮಭಾಸಂ ನೇತ್ರಯುಗ್ಮಂ ಸುಫುಲ್ಲಮ್ ॥ ೧ ॥

ಅನಿಶಮತುಲಭಕ್ತ್ಯಾ ರಾಮದೇವಸ್ಯ ಯೋಗ್ಯಾನ್
ನಿಖಿಲಗುರುಚರಿತ್ರಾಣ್ಯಾಸ್ಯಪದ್ಮಾದ್ವದಂತಮ್ ।
ಸ್ಫಟಿಕಮಣಿನಿಕಾಶೇ ಕುಂಡಲೇ ಧಾರಯಂತಂ
ಗಜಕರ ಇವ ಬಾಹುಂ ರಾಮಸೇವಾರ್ಥಜಾತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಅಶನಿಸಮದೃಢಿಮ್ನಂ ದೀರ್ಘವಕ್ಷಃಸ್ಥಲಂ ಚ
ನವಕಮಲಸುಪಾದಂ ಮರ್ದಯಂತಂ ರಿಪೂಂಶ್ಚ ।

ಹರಿದಯಿತವರಿಷ್ಠಂ ಪ್ರಾಣಸೂನುಂ ಬಲಾಢ್ಯಂ
ನಿಖಿಲಗುಣಸಮೇತಂ ಚಿಂತಯೇದ್ವಾನರೇಶಮ್ ॥ ೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮಾರ್ಕಂಡೇಯಪುರಾಣೇ ಶ್ರೀಹನೂಮದ್ಧ್ಯಾನಮ್ - ೧ ॥

★★★★★

೪೬. ಶ್ರೀಹನೂಮತ್ಪ್ರಶಂಸನಮ್

ಮುಕ್ತಿಪ್ರದಾನಾತ್ ಪ್ರತಿಕರ್ತೃತಾ ಮೇ
ಸರ್ವಸ್ಯ ಚಾಥೋ ಭವತಾಂ ಭವೇತ।
ಹನೂಮತೋ ನ ಪ್ರತಿಕರ್ತೃತಾ ಸ್ಯಾತ್
ಸ್ವಭಾವಭಕ್ತಸ್ಯ ನಿರೌಪಧಂ ಮೇ ॥ ೧ ॥

ಮದ್ಭಕ್ತೌ ಜ್ಞಾನಪೂರ್ತಾವನುಪಧಿಕಬಲಪ್ರೋನ್ನತಿಸ್ಥೈರ್ಯಧೈರ್ಯ-
ಸ್ವಾಭಾವ್ಯಾಧಿಕ್ಯತೇಜಃಸುಮತಿದಮಶಮೇಷ್ವಸ್ಯ ತುಲ್ಯೋ ನ ಕಶ್ಚಿತ್ ।
ಶೇಷೋ ರುದ್ರಃ ಸುಪರ್ಣೋಽಪ್ಯುರುಗುಣಸಮಿತೌ ನೋ ಸಹಸ್ರಾಂಶತುಲ್ಯಾ
ಅಸ್ಯೇತ್ಯಸ್ಮಾನ್ಮದೈಶಂ ಪದಮಹಮಮುನಾ ಸಾರ್ಧಮೇವೋಪಭೋಕ್ಷ್ಯೇ ॥ ೨ ॥

ಪೂರ್ವಂ ಜಿಗಾಯ ಭುವನಂ ದಶಕಂಧರೋಽಸಾ-
ವಬ್ಜೋದ್ಭವಸ್ಯ ವರತೋ ನ ತು ತಂ ಕದಾಚಿತ್ ।
ಕಶ್ಚಿಜ್ಜಿಗಾಯ ಪುರುಹೂತಸುತಃ ಕಪಿತ್ವಾ-
ದ್ವಿಷ್ಣೋರ್ವರಾದಜಯದರ್ಜುನ ಏವ ಚೈನಮ್ ॥ ೩ ॥

ದತ್ತೋ ವರೋ ನ ಮನುಜಾನ್ ಪ್ರತಿ ವಾನರಾಂಶ್ಚ
ಧಾತ್ರಾಽಸ್ಯ ತೇನ ವಿಜಿತೋ ಯುಧಿ ವಾಲಿನೈಷಃ।
ಅಬ್ಜೋದ್ಭವಸ್ಯ ವರಮಾಶ್ವಭಿಭೂಯ ರಕ್ಷೋ
ಜಿಗ್ಯೇ ತ್ವಹಂ ರಣಮುಖೇ ಬಲಿಮಾಹ್ವಯಂತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಬಲೇರ್ದ್ವಾರಸ್ಥೋಽಹಂ ವರಮಸ್ಮೈ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪೂರ್ವಂ ತು।
ತೇನ ಮಯಾ ರಕ್ಷೋಽಸ್ತಂ ಯೋಜನಮಯುತಂ ಪದಾಂಗುಲ್ಯಾ ॥ ೫ ॥

ಪುನಶ್ಚ ಯುದ್ಧಾಯ ಸಮಾಹ್ವಯಂತಂ
ನ್ಯಪಾತಯಂ ರಾವಣಮೇಕಮುಷ್ಟಿನಾ।
ಮಹಾಬಲೋಽಹಂ ಕಪಿಲಾಖ್ಯರೂಪ-
ಸ್ತ್ರಿಕೋಟಿರೂಪಃ ಪವನಶ್ಚ ಮೇ ಸುತಃ ॥ ೬ ॥

ಆವಾಂ ಸ್ವಶಕ್ತ್ಯಾ ಜಯಿನಾವಿತಿ ಸ್ಮ
ಶಿವೋ ವರಾನ್ಮೇಽಜಯದೇನಮೇವಮ್ ।
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸುರಾಜೇಯಮಿಮಂ ಹಿ ವವ್ರೇ
ಹರೋ ಜಯೇಯಾಹಮಮುಂ ದಶಾನನಮ್ ॥ ೭ ॥

ಅತಃ ಸ್ವಭಾವಾಜ್ಜಯಿನಾವಹಂ ಚ
ವಾಯುಶ್ಚ ವಾಯುರ್ಹನುಮಾನ್ ಸ ಏಷಃ ।
ಅಮುಷ್ಯ ಹೇತೋಸ್ತು ಪುರಾ ಹಿ ವಾಯುನಾ
ಶಿವೇಂದ್ರಪೂರ್ವಾ ಅಪಿ ಕಾಷ್ಠವತ್ಕೃತಾಃ ॥ ೮ ॥

ಅತೋ ಹನೂಮಾನ್ ಪದಮೇತು ಧಾತು-
ರ್ಮದಾಜ್ಞಯಾ ಸೃಷ್ಟ್ಯವನಾದಿಕರ್ಮ ।
ಮೋಕ್ಷಂ ಚ ಲೋಕಸ್ಯ ಸದೈವ ಕುರ್ವನ್
ಮುಕ್ತಶ್ಚ ಮುಕ್ತಾನ್ ಸುಖಯನ್ ಪ್ರವರ್ತತಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ಭೋಗಾಶ್ಚ ಯೇ ಯಾನಿ ಚ ಕರ್ಮಜಾತಾ-
ನ್ಯನಾದ್ಯನಂತಾನಿ ಮಮೇಹ ಸಂತಿ ।
ಮದಾಜ್ಞಯಾ ತಾನ್ಯಖಿಲಾನಿ ಸಂತಿ
ಧಾತುಃ ಪದೇ ತತ್ ಸಹಭೋಗನಾಮ ॥ ೧೦ ॥

ಏತಾದೃಶಂ ಮೇ ಸಹಭೋಜನಂ ತೇ
ಮಯಾ ಪ್ರದತ್ತಂ ಹನುಮನ್ ಸದೈವ ।
ಇತೀರಿತಸ್ತಂ ಹನುಮಾನ್ ಪ್ರಣಮ್ಯ
ಜಗಾದ ವಾಕ್ಯಂ ಸ್ಥಿರಭಕ್ತಿನಮ್ರಃ ॥ ೧೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯೇ(೮/೨೩೨-೨೪೨)ಶ್ರೀರಾಮಕೃತಂ ಶ್ರೀಹನೂಮತ್ಪ್ರಶಂಸನಮ್ ॥

★★★★★

೪೭. ಸುಂದರಕಾಂಡರಾಮಾಯಣನಿರ್ಣಯಃ

ರಾಮಾಯ ಶಾಶ್ವತಸುವಿಸ್ತೃತಷಡ್ಗುಣಾಯ
ಸರ್ವೇಶ್ವರಾಯ ಬಲವೀರ್ಯಮಹಾರ್ಣವಾಯ ।
ನತ್ವಾ ಲಿಲಂಘಯಿಷುರರ್ಣವಮುತ್ಪಪಾತ
ನಿಷ್ಪೀಡ್ಯ ತಂ ಗಿರಿವರಂ ಪವನಸ್ಯ ಸೂನುಃ ॥ ೧ ॥

ಚುಕ್ಷೋಭ ವಾರಿಧಿರನುಪ್ರಯಯೌ ಚ ಶೀಘ್ರಂ
ಯಾದೋಗಣೈಃ ಸಹ ತದೀಯಬಲಾಭಿಕೃಷ್ಟಃ ।
ವೃಕ್ಷಾಶ್ಚ ಪರ್ವತಗತಾಃ ಪವನೇನ ಪೂರ್ವಂ
ಕ್ಷಿಪ್ತೋಽರ್ಣವೇ ಗಿರಿರುದಾಗಮದಸ್ಯ ಹೇತೋಃ ॥ ೨ ॥

ಶ್ಯಾಲೋ ಹರಸ್ಯ ಗಿರಿಪಕ್ಷವಿನಾಶಕಾಲೇ
ಕ್ಷಿಪ್ತೋಽರ್ಣವೇ ಸ ಮರುತೋರ್ವರಿತಾತ್ಮಪಕ್ಷಃ ।
ಹೈಮೋ ಗಿರಿಃ ಪವನಜಸ್ಯ ತು ವಿಶ್ರಮಾರ್ಥ-
ಮುದ್ಭಿದ್ಯ ವಾರಿಧಿಮವರ್ಧದನೇಕಸಾನುಃ ॥ ೩ ॥

ನೈವಾತ್ರ ವಿಶ್ರಮಣಮೈಚ್ಛದವಿಶ್ರಮೋಽಸೌ
ನಿಃಸೀಮಪೌರುಷಬಲಸ್ಯ ಕುತಃ ಶ್ರಮೋಽಸ್ಯ ।
ಆಶ್ಲಿಷ್ಯ ಪರ್ವತವರಂ ಸ ದದರ್ಶ ಗಚ್ಛನ್
ದೇವೈಸ್ತು ನಾಗಜನನೀಂ ಪ್ರಹಿತಾಂ ವರೇಣ ॥ ೪ ॥

ಜಿಜ್ಞಾಸುಭಿರ್ನಿಜಬಲಂ ತವ ಭಕ್ಷಮೇತು
ಯದ್ಯತ್ ತ್ವಮಿಚ್ಛಸಿ ತದಿತ್ಯಮರೋದಿತಾಯಾಃ ।
ಆಸ್ಯಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಸಪದಿ ಪ್ರವಿನಿಃಸೃತೋಽಸ್ಮಾ-
ದ್ದೇವಾನನಂದಯದುತಸ್ವ್ವತಮೇಷು ರಕ್ಷನ್ ॥ ೫ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸುರಪ್ರಣಯಿತಾಂ ಬಲಮಸ್ಯ ಚೋಗ್ರಂ
ದೇವಾಃ ಪ್ರತುಷ್ಟುವುರಮುಂ ಸುಮನೋಭಿವೃಷ್ಟ್ಯಾ ।
ತೈರಾದೃತಃ ಪುನರಸೌ ವಿಯತೈವ ಗಚ್ಛನ್
ಛಾಯಾಗ್ರಹಂ ಪ್ರತಿದದರ್ಶ ಚ ಸಿಂಹಿಕಾಖ್ಯಮ್ ॥ ೬ ॥

ಲಂಕಾವನಾಯ ಸಕಲಸ್ಯ ಚ ನಿಗ್ರಹೇಽಸ್ಯಾಃ
ಸಾಮರ್ಥ್ಯಮಪ್ರತಿಹತಂ ಪ್ರದದೌ ವಿಧಾತಾ ।
ಛಾಯಾಮವಾಕ್ಷಿಪದಸೌ ಪವನಾತ್ಮಜಸ್ಯ
ಸೋಽಸ್ಯಾಃ ಶರೀರಮನುವಿಶ್ಯ ಬಿಭೇದ ಚಾಶು ॥ ೭ ॥

ನಿಃಸೀಮಮಾತ್ಮಬಲಮಿತ್ಯನುದರ್ಶಯಾನೋ
ಹತ್ವೈವ ತಾಮಪಿ ವಿಧಾತೃವರಾಭಿಗುಪ್ತಾಮ್ ।
ಲಂಬೇ ಸ ಲಂಬಶಿಖರೇ ನಿಪಪಾತ ಲಂಕಾ-
ಪ್ರಾಕಾರರೂಪಕಗಿರಾವಥ ಸಂಚುಕೋಚ ॥ ೮ ॥

ಭೂತ್ವಾ ಬಿಡಾಲಸಮಿತೋ ನಿಶಿ ತಾಂ ಪುರೀಂ ಚ
ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯನ್ ದದರ್ಶ ನಿಜರೂಪವತೀಂ ಸ ಲಂಕಾಮ್ ।
ರುದ್ಧೋಽನಯಾಽಽಶ್ವಥ ವಿಜಿತ್ಯ ಚ ತಾಂ ಸ್ವಮುಷ್ಟಿ-
ಪಿಷ್ಟಾಂ ತಯಾಽನುಮತ ಏವ ವಿವೇಶ ಲಂಕಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ಮಾರ್ಗಮಾಣೋ ಬಹಿಶ್ಚಾಂತಃ ಸೋಽಶೋಕವನಿಕಾತಲೇ ।
ದದರ್ಶ ಶಿಂಶುಪಾವೃಕ್ಷಮೂಲಸ್ಥಿತರಮಾಕೃತಿಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ನರಲೋಕವಿಡಂಬಸ್ಯ ಜಾನನ್ ರಾಮಸ್ಯ ಹೃದ್ಗತಮ್ ।
ತಸ್ಯ ಚೇಷ್ಟಾನುಸಾರೇಣ ಕೃತ್ವಾ ಚೇಷ್ಟಾಶ್ಚ ಸಂವಿದಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ತಾದೃಕ್ಚೇಷ್ಟಾಸಮೇತಾಯಾ ಅಂಗುಲೀಯಮದಾತ್ ತತಃ ।
ಸೀತಾಯಾ ಯಾನಿ ಚೈವಾಸನ್ನಾಕೃತೇಸ್ತಾನಿ ಸರ್ವಶಃ ॥ ೧೨ ॥

ಭೂಷಣಾನಿ ದ್ವಿಧಾ ಭೂತ್ವಾ ತಾನ್ಯೇವಾಸನ್ ತಥೈವ ಚ ।
ಅಥ ಚೂಡಾಮಣಿಂ ದಿವ್ಯಂ ದಾತುಂ ರಾಮಾಯ ಸಾ ದದೌ ॥ ೧೩ ॥

ಯದ್ಯಪ್ಯೇತನ್ನ ಪಶ್ಯಂತಿ ನಿಶಾಚರಗಣಾಸ್ತು ತೇ ।
ದ್ಯುಲೋಕಚಾರಿಣಃ ಸರ್ವೇ ಪಶ್ಯಂತ್ಯೃಷಯ ಏವ ಚ ॥ ೧೪ ॥

ತೇಷಾಂ ವಿಡಂಬನಾಯೈವ ದೈತ್ಯಾನಾಂ ವಂಚನಾಯ ಚ ।
ಪಶ್ಯತಾಂ ಕಲಿಮುಖ್ಯಾನಾಂ ವಿಡಂಬೋಽಯಂ ಕೃತೋ ಭವೇತ್ ॥ ೧೫ ॥

ಕೃತ್ವಾ ಕಾರ್ಯಮಿದಂ ಸರ್ವಂ ವಿಶಂಕಃ ಪವನಾತ್ಮಜಃ ।
ಆತ್ಮಾವಿಷ್ಕರಣೇ ಚಿತ್ತಂ ಚಕ್ರೇ ಮತಿಮತಾಂ ವರಃ ॥ ೧೬ ॥

ಅಥ ವನಮಖಿಲಂ ತದ್ರಾವಣಸ್ಯಾವಲುಂಪ್ಯ
ಕ್ಷಿತಿರುಹಮಿಮಮೇಕಂ ವರ್ಜಯಿತ್ವಾಽಽಶು ವೀರಃ ।
ರಜನಿಚರವಿನಾಶಂ ಕಾಂಕ್ಷಮಾಣೋಽತಿವೇಲಂ
ಮುಹುರತಿರವನಾದೀ ತೋರಣಂ ಚಾರುರೋಹ ॥ ೧೭ ॥

ಅಥಾಶೃಣೋದ್ದಶಾನನಃ ಕಪೀಂದ್ರಚೇಷ್ಟಿತಂ ಪರಮ್ ।
ದಿದೇಶ ಕಿಂಕರಾನ್ ಬಹೂನ್ ಕಪಿರ್ನಿಗೃಹ್ಯತಾಮಿತಿ ॥ ೧೮ ॥

ಸಮಸ್ತಶೋ ವಿಮೃತ್ಯವೋ ವರಾದ್ಧರಸ್ಯ ಕಿಂಕರಾಃ ।
ಸಮಾಸದನ್ಮಹಾಬಲಂ ಸುರಾಂತರಾತ್ಮನೋಽಂಗಜಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಅಶೀತಿಕೋಟಿಯೂಥಪಂ ಪುರಃಸರಾಷ್ಟಕಾಯುತಮ್ ।
ಅನೇಕಹೇತಿಸಂಕುಲಂ ಕಪೀಂದ್ರಮಾವೃಣೋದ್ಬಲಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಸಮಾವೃತಸ್ತಥಾಽಽಯುಧೈಃ ಸ ತಾಡಿತಶ್ಚ ತೈರ್ಭೃಶಮ್ ।
ಚಕಾರ ತಾನ್ ಸಮಸ್ತಶಸ್ತಲಪ್ರಹಾರಚೂರ್ಣಿತಾನ್ ॥ ೨೧ ॥

ಪುನಶ್ಚ ಮಂತ್ರಿಪುತ್ರಕಾನ್ ಸ ರಾವಣಪ್ರಚೋದಿತಾನ್ ।
ಮಮರ್ದ ಸಪ್ತಪರ್ವತಪ್ರಭಾನ್ ವರಾಭಿರಕ್ಷಿತಾನ್ ॥ ೨೨ ॥

ಬಲಾಗ್ರಗಾಮಿನಸ್ತಥಾ ಸ ಶರ್ವವಾಕ್ಸುಗರ್ವಿತಾನ್ ।
ನಿಹತ್ಯ ಸರ್ವರಕ್ಷಸಾಂ ತೃತೀಯಭಾಗಮಕ್ಷಿಣೋತ್ ॥ ೨೩ ॥

ಅನೌಪಮಂ ಹರೇರ್ಬಲಂ ನಿಶಮ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ ।
ಕುಮಾರಮಕ್ಷಮಾತ್ಮನಃ ಸಮಂ ಸುತಂ ನ್ಯಯೋಜಯತ್ ॥ ೨೪ ॥

ಸ ಸರ್ವಲೋಕಸಾಕ್ಷಿಣಃ ಸುತಂ ಶರೈರ್ವವರ್ಷ ಹ ।
ಶಿತೈರ್ವರಾಸ್ತ್ರಮಂತ್ರಿತೈರ್ನ ಚೈನಮಭ್ಯಚಾಲಯತ್ ॥ ೨೫ ॥

ಸ ಮಂಡಮಧ್ಯಗಾಸುತಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ರಾವಣೋಪಮಮ್ ।
ತೃತೀಯ ಏಷ ಚಾಂಶಕೋ ಬಲಸ್ಯ ಹೀತ್ಯಚಿಂತಯತ್ ॥ ೨೬ ॥

ನಿಧಾರ್ಯ ಏವ ರಾವಣಃ ಸ ರಾಘವಸ್ಯ ನಾನ್ಯಥಾ ।
ಯದೀಂದ್ರಜಿನ್ಮಯಾ ಹತೋ ನ ಚಾಸ್ಯ ಶಕ್ತಿರೀಕ್ಷ್ಯತೇ ॥ ೨೭ ॥

ಅತಸ್ತಯೋಃ ಸಮೋ ಮಯಾ ತೃತೀಯ ಏಷ ಹನ್ಯತೇ ।
ವಿಚಾರ್ಯ ಚೈವಮಾಶು ತಂ ಪದೋಃ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಪುಪ್ಲುವೇ ॥ ೨೮ ॥

ಸ ಚಕ್ರವದ್ಭ್ರಮಾತುರಂ ವಿಧಾಯ ರಾವಣಾತ್ಮಜಮ್ ।
ಅಪೋಥಯದ್ಧರಾತಲೇ ಕ್ಷಣೇನ ಮಾರುತೀತನುಃ ॥ ೨೯ ॥

ವಿಚೂರ್ಣಿತೇ ಧರಾತಲೇ ನಿಜೇ ಸುತೇ ಸ ರಾವಣಃ ।
ನಿಶಮ್ಯ ಶೋಕತಾಪಿತಸ್ತದಗ್ರಜಂ ಸಮಾದಿಶತ್ ॥ ೩೦ ॥

ಅಥೇಂದ್ರಜಿನ್ಮಹಾಶರೈರ್ವರಾಸ್ತ್ರಸಂಪ್ರಯೋಜಿತೈಃ ।
ತತಕ್ಷ ವಾನರೋತ್ತಮಂ ನ ಚಾಶಕದ್ವಿಚಾಲನೇ ॥ ೩೧ ॥

ಅಥಾಸ್ತ್ರಮುತ್ತಮಂ ವಿಧೇರ್ಯುಯೋಜ ಸರ್ವದುಃಸಹಮ್ ।
ಸ ತೇನ ತಾಡಿತೋ ಹರಿರ್ವ್ಯಚಿಂತಯನ್ನಿರಾಕುಲಃ ॥ ೩೨ ॥

ಮಯಾ ವರಾ ವಿಲಂಘಿತಾ ಹ್ಯನೇಕಶಃ ಸ್ವಯಂಭುವಃ ।
ಸ ಮಾನನೀಯ ಏವ ಮೇ ತತೋಽತ್ರ ಮಾನಯಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಇಮೇ ಚ ಕುರ್ಯುರತ್ರ ಕಿಂ ಪ್ರಹೃಷ್ಟರಕ್ಷಸಾಂ ಗಣಾಃ ।
ಇತೀಹ ಲಕ್ಷ್ಯಮೇವ ಮೇ ಸ ರಾವಣಶ್ಚ ದೃಶ್ಯತೇ ॥ ೩೪ ॥

ಇದಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಬದ್ಧವತ್ ಸ್ಥಿತಂ ಕಪೀಂದ್ರಮಾಶು ತೇ ।
ಬಬಂಧುರನ್ಯಪಾಶಕೈರ್ಜಗಾಮ ಚಾಸ್ತ್ರಮಸ್ಯ ತತ್ ॥ ೩೫ ॥

ಅಥ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ತಂ ಕಪಿಂ ಸಮೀಪಮಾನಯಂಶ್ಚ ತೇ ।
ನಿಶಾಚರೇಶ್ವರಸ್ಯ ತಂ ಸ ಪೃಷ್ಟವಾಂಶ್ಚ ರಾವಣಃ ॥ ೩೬ ॥

ಕಪೇ ಕುತೋಽಸಿ ಕಸ್ಯ ವಾ ಕಿಮರ್ಥಮೀದೃಶಂ ಕೃತಮ್ ।
ಇತೀರಿತಃ ಸ ಚಾವದತ್ ಪ್ರಣಮ್ಯ ರಾಮಮೀಶ್ವರಮ್ ॥ ೩೭ ॥

ಅವೈಹಿ ದೂತಮಾಗತಂ ದುರಂತವಿಕ್ರಮಸ್ಯ ಮಾಮ್ ।
ರಘೂತ್ತಮಸ್ಯ ಮಾರುತಿಂ ಕುಲಕ್ಷಯೇ ತವೇಶ್ವರಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ನ ಚೇತ್ ಪ್ರದಾಸ್ಯಸಿ ತ್ವರನ್ ರಘೂತ್ತಮಪ್ರಿಯಾಂ ತದಾ ।
ಸಪುತ್ರಮಿತ್ರಬಾಂಧವೋ ವಿನಾಶಮಾಶು ಯಾಸ್ಯಸಿ ॥ ೩೯ ॥

ನ ರಾಮಬಾಣಧಾರಣೇ ಕ್ಷಮಾಃ ಸುರೇಶ್ವರಾ ಅಪಿ ।
ವಿರಿಂಚಶರ್ವಪೂರ್ವಕಾಃ ಕಿಮು ತ್ವಮಲ್ಪಸಾರಕಃ ॥ ೪೦ ॥

ಪ್ರಕೋಪಿತಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಕಃ ಪುರಃಸ್ಥಿತೌ ಕ್ಷಮೋ ಭವೇತ್ ।
ಸುರಾಸುರೋರಗಾದಿಕೇ ಜಗತ್ಯಚಿಂತ್ಯಕರ್ಮಣಃ ॥ ೪೧ ॥

ಇತೀರಿತೇ ವಧೋದ್ಯತಂ ನ್ಯವಾರಯದ್ವಿಭೀಷಣಃ ।
ಸ ಪುಚ್ಛದಾಹಕರ್ಮಣಿ ನ್ಯಯೋಜಯನ್ನಿಶಾಚರಾನ್ ॥ ೪೨ ॥

ಅಥಾಸ್ಯ ವಸ್ತ್ರಸಂಚಯೈಃ ಪಿಧಾಯ ಪುಚ್ಛಮಗ್ನಯೇ ।
ದದುರ್ದದಾಹ ನಾಸ್ಯ ತನ್ಮರುತ್ಸಖೋ ಹುತಾಶನಃ ॥ ೪೩ ॥

ಮಮರ್ಷ ಸರ್ವಚೇಷ್ಟಿತಂ ಸ ರಕ್ಷಸಾಂ ನಿರಾಮಯಃ ।
ಬಲೋದ್ಧತಶ್ಚ ಕೌತುಕಾತ್ ಪ್ರದಗ್ಧುಮೇವ ತಾಂ ಪುರೀಮ್ ॥ ೪೪ ॥

ದದಾಹ ಚಾಖಿಲಾಂ ಪುರೀಂ ಸ್ವಪುಚ್ಛಗೇನ ವಹ್ನಿನಾ ।
ಕೃತಿಸ್ತು ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣೋಽಪ್ಯದಹ್ಯತಾಸ್ಯ ತೇಜಸಾ ॥ ೪೫ ॥

ಸುವರ್ಣರತ್ನಕಾರಿತಾಂ ಸ ರಾಕ್ಷಸೋತ್ತಮೈಃ ಸಹ ।
ಪ್ರದಹ್ಯ ಸರ್ವಶಃ ಪುರೀಂ ಮುದಾಽನ್ವಿತೋ ಜಗರ್ಜ ಚ ॥ ೪೬ ॥

ಸ ರಾವಣಂ ಸಪುತ್ರಕಂ ತೃಣೋಪಮಂ ವಿಧಾಯ ಚ ।
ತಯೋಃ ಪ್ರಪಶ್ಯತೋಃ ಪುರೀಂ ವಿಧಾಯ ಭಸ್ಮಸಾದ್ಯಯೌ ॥ ೪೭ ॥

ವಿಲಂಘ್ಯ ಚಾರ್ಣವಂ ಪುನಃ ಸ್ವಜಾತಿಭಿಃ ಪ್ರಪೂಜಿತಃ ।
ಪ್ರಭಕ್ಷ್ಯ ವಾನರೇಶಿತುರ್ಮಧು ಪ್ರಭುಂ ಸಮೇಯಿವಾನ್ ॥ ೪೮ ॥

ರಾಮಂ ಸುರೇಶ್ವರಮಗಣ್ಯಗುಣಾಭಿರಾಮಂ
ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ಸರ್ವಕಪಿವೀರವರೈಃ ಸಮೇತಃ ।
ಚೂಡಾಮಣಿಂ ಪವನಜಃ ಪದಯೋರ್ನಿಧಾಯ
ಸರ್ವಾಂಗಕೈಃ ಪ್ರಣತಿಮಸ್ಯ ಚಕಾರ ಭಕ್ತ್ಯಾ ॥ ೪೯ ॥

ರಾಮೋಽಪಿ ನಾನ್ಯದನುದಾತುಮಮುಷ್ಯ ಯೋಗ್ಯ-
ಮತ್ಯಂತಭಕ್ತಿಭರಿತಸ್ಯ ವಿಲಕ್ಷ್ಯ ಕಿಂಚಿತ್ ।
ಸ್ವಾತ್ಮಪ್ರದಾನಮಧಿಕಂ ಪವನಾತ್ಮಜಸ್ಯ
ಕುರ್ವನ್ ಸಮಾಶ್ಲಿಷದಮುಂ ಪರಮಾಭಿತುಷ್ಟಃ ॥ ೫೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯೇ ಶ್ರೀರಾಮಚರಿತೇ ಹನುಮತ್ಪ್ರಿಯಾನಮ್ (ಸುಂದರಕಾಂಡಕಥಾನಿರ್ಣಯಃ) ॥

★★★★★

೪೮. ಶ್ರೀಮದ್ಧನುಮದವತಾರಾದಿನಿರೂಪಣಮ್

ಪ್ಲವಂಗಮಾನಾಂ ಗತ ಆಧಿರಾಜ್ಯಂ
ಪ್ಲವಂಗಮಃ ಕೇಸರಿನಾಮಧೇಯಃ ।
ಮೇರಾವುವಾಸಾಂಜನಯಾ ಸುಗಾತ್ರ್ಯಾ
ಶಚ್ಯಾ ಶಚೀಕಾಂತ ಇವ ದ್ಯುಲೋಕೇ ॥ ೧ ॥

ಹಂತುಂ ಭರದ್ವಾಜಮಭಿದ್ರವಂತಂ
ಸಿಂಧೋಸ್ತಟೇ ಸಿಂಧುರಮುನ್ಮದಾಂಧಮ್ ।
ಅವೇಕ್ಷ್ಯ ದೂರಾದಪಿ ತಸ್ಯ ಕುಂಭೇ
ಸ ಕೇಸರೀ ಕೇಸರಿವತ್ ಪಪಾತ ॥ ೨ ॥

ತಂ ಶಂಖಪೂರ್ವಂ ಶಬಲಂ ಸ ಹತ್ವಾ
ತೀರ್ಥಂ ಮುನೀನಾಮಭಯಂ ಚಕಾರ ।
ಮಹರ್ಷಿಸಂಘಃ ಸಮವಾಪ ಹರ್ಷಂ
ವರಂ ವೃಣೀಷ್ವೇತಿ ಚ ತಂ ಜಗಾದ ॥ ೩ ॥

ಯದಿ ಪ್ರಸನ್ನಾ ಭಗವತ್ತಮಾ ಮೇ
ಸುತಂ ವೃಣೇ ಸರ್ವಗುಣಾಭಿರಾಮಮ್ ।
ತಸ್ಮಾನ್ನ ಮುಖ್ಯೋಽಸ್ತು ವಿನಾ ಮುಕುಂದ-
ಮೇವಂ ಸ ವವ್ರೇಽಥ ವರಂ ದ್ವಿಜೇಭ್ಯಃ ॥ ೪ ॥

ತತಃ ಕದಾಚಿತ್ ಕಮಲಾಯತಾಕ್ಷೀ
ಸ್ನಾತ್ವಾ ಸುವಸ್ತ್ರಾಭರಣಾಽಂಜನಾ ಸಾ ।
ರಮ್ಯಾ ತಮಾರಾಮಮುಪಶ್ರಯಂತೀ
ಪ್ರಾಣಂ ಪ್ರಧಾನಂ ಲಲಿತಂ ದದರ್ಶ ॥ ೫ ॥

ಸಂಸ್ಪರ್ಶನಂ ನಸ್ತ್ವವ ತನ್ವಿ ಭೂತ್ಯೈ
ಪ್ರೋಚೇತಿ ಬಾಲಾಮತಿವೇಲಲಜ್ಜಾಮ್ ।
ಶ್ರೀಮದ್ಭುಜಾಭ್ಯಾಂ ಪರಿರಭ್ಯ ದೇವೋ
ವ್ಯಧತ್ತ ಗರ್ಭಂ ಭುವನಪ್ರಗಲ್ಭಮ್ ॥ ೬ ॥

ಅಸೂತ ಸೂನುಂ ತಮಸಾಂ ವಿನಾಶಂ
ತಮಂಜನಾ ಸಜ್ಜನಕಂಜಬಂಧುಮ್ ।
ಅನರ್ಘ್ಯಮಾಣಿಕ್ಯಮಣಿಪ್ರಕಾಶಂ
ಪ್ರಾಚೀವ ದೇವಂ ಜಗದೇಕದೀಪಮ್ ॥ ೭ ॥

ಪ್ರಾಣಾತ್ಮಕೇ ಪ್ರಾಣಸುತೇ ಪ್ರಜಾತೇ
ಚೂಡಾಮಣೌ ಭಾಗವತೋತ್ತಮಾನಾಮ್ ।
ನನಂದ ಚೇತಃ ಸುರಸುಂದರೀಣಾಂ
ಗರ್ಭಃ ಪಪಾತಾಸುರಸುಂದರೀಣಾಮ್ ॥ ೮ ॥

ಸಂಜಾತಮಾತ್ರಂ ಶಿಶುಮದ್ಭುತಾಂಗಂ
ಬುಭುಕ್ಷಿತಂ ತಂ ಬಲಿನಂ ವಿಲೋಕ್ಯ ।
ಯಾವತ್ ಫಲಾರ್ಥಂ ಜನನೀ ಜಗಾಮ
ತಾವತ್ ಸ ಬಾಲಃ ಸಹಸೋತ್ಪಪಾತ ॥ ೯ ॥

ಉದ್ಯದ್ದಿನೇಶಂ ಗ್ರಸಿತುಂ ಪ್ರಯಾಂತಂ
ತತ್ತೇಜಸಾ ಲೋಹಿತಮಾಶು ರಾಹುಮ್ ।
ಪ್ರತ್ಯುದ್ಯಯೌ ನಾಥಮಲಂ ವಿಚಿನ್ವನ್
ನಿಸರ್ಗತೋ ದುಷ್ಟಜನಾಸಹೋಽಸೌ ॥ ೧೦ ॥

ತಮುತ್ಪತಂತಂ ಹರಿಚಕ್ರಕಲ್ಪಂ
ವಿಲೋಕ್ಯ ಲೋಕಃ ಸುಕುತೂಹಲೋಽಭೂತ್ ।
ಸದ್ಯೋಽಸ್ಯ ಜಾತಸ್ಯ ಸುತೇಜ ಈದೃ-
ಗ್ಯೋನೋಽಪ್ರಮೇಯಂ ಹಿ ಭವಿಷ್ಯತೀತಿ ॥ ೧೧ ॥

ರಾಹುಸ್ತು ಶಕ್ರಂ ಶರಣಂ ಜಗಾಮ
ಶಕ್ರೋಽಪಿ ವಜ್ರಂ ಶಿಶವೇ ಮುಮೋಚ।
ಅನ್ಯಾಭಿಸಕ್ತಾಯ ನ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿ-
ರ್ಮಾದ್ಯನ್ ಪ್ರಮಾದ್ಯೇತ್ ಸುಜನೋಽಪಿ ನೂನಂ ॥ ೧೨ ॥

ನಿಸ್ತಾಡಿತೋಽಸೌ ನಿಶಿತೇನ ತೇನ
ಶೈಲೇಂದ್ರಶೃಂಗೇಽಥ ಶಿಶುಃ ಪಪಾತ।
ಪ್ರಾಣಾಧಿನಾಥಃ ಪ್ರಣಯಾತ್ ಸ್ವಪೋತಂ
ಜಗ್ರಾಹ ಕುಪ್ಯನ್ ಕುಲಿಶಾಯುಧಾಯ ॥ ೧೩ ॥

ತೇನಾಗಸಾ ಪ್ರಾಣಪತೌ ಸಕೋಪೇ
ಚೇಲುರ್ನ ಲೋಕಾಃ ಶಿವಶಕ್ರಮುಖ್ಯಾಃ।
ಪ್ರಾಣಂ ವಿನಾ ಪ್ರಾಣಿಷು ನೋ ಹಿ ಚೇಷ್ಟಾ
ಶ್ರೇಷ್ಠಾಪರಾಧಾ ಹಿ ಫಲಂತಿ ಸದ್ಯಃ ॥ ೧೪ ॥

ಯಜ್ಞಾ ನ ನೈವಾಧ್ಯಯನಂ ನ ಧರ್ಮೋ
ನೋಚ್ಛ್ವಾಸನಿಶ್ವಾಸವಿಧಿಃ ಕುತೋಽನ್ಯಃ।
ಲೋಕಪ್ರಣೇತ್ರಾ ಕುಪಿತೇನ ತೇನ
ಪ್ರಜಾಃ ಪ್ರಜಾಪಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಜಗ್ಮುಃ ॥ ೧೫ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾಽಥ ಕಿಂಚಿತ್ ಕುಪಿತೋ ಬಭಾಷೇ
ಕಃ ಸ್ವಾಮಿನೇ ದ್ರುಹ್ಯತಿ ಜೀವನೇಪ್ಸುಃ।
ಐಶ್ವರ್ಯಮತ್ತಸ್ತ್ರಿದಶೇಶ್ವರೋಽಯಂ
ಸ್ವಸ್ಯ ಪ್ರಜಾನಾಂ ಚ ಚಕಾರ ದುಃಖಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಶ್ರೇಷ್ಠಶ್ರುತಿಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಮಿಮಂ ಪಪಾಠ
ಪ್ರಾಣಂ ತಥೋಕ್ಥಂ ಜಗತಾಂ ಚ ಸೂತ್ರಮ್
ನ ಮೇ ವಶೋಽಯಂ ನ ಶಿವಾದಿಕಾನಾಂ
ನಾಥೋಽಸ್ತಿ ನಾರಾಯಣ ಏವ ತಸ್ಯ ॥ ೧೭ ॥

ವಾಣೀಮುದಾಹೃತ್ಯ ತದೇತ್ಯುದಾರಾಂ
ಶಂಭುಃ ಸಶರ್ವಃ ಪ್ರಯಯೌ ಪ್ರಜಾಭಿಃ।
ಆಹೂಯ ದೇವಾನುಪದೇವಯುಕ್ತಾನ್
ಸಪುತ್ರಕೋ ಯತ್ರ ಸ ಜೀವದೇವಃ ॥ ೧೮ ॥

ಭ್ರೂಭಂಗಮಾತ್ರೇಣ ಜಗಂತಿ ಹಂತುಂ
ಕ್ಷಮಂ ಕ್ಷಮಾಯಾಂ ಕ್ಷಮಯಾ ನಿಷಣ್ಣಮ್ ।
ಧ್ಯಾಯಂತಮಂಕಾರ್ಪಿತಪುತ್ರರತ್ನಂ
ಪ್ರಿಯಂ ಸಖಾಯಂ ಭಗವಾನ್ ದದರ್ಶ ॥ ೧೯ ॥

ಸ ವೇದಗರ್ಭಃ ಕರುಣಾಕುಲಾತ್ಮಾ
ತೂರ್ಣಂ ಕರಾಗ್ರೇಣ ಸುಧಾಮಯೇನ ।
ವ್ಯಚೀಕಸದ್ಬಾಲಮಥಾಭಿಮೃಶ್ಯ
ವಿಶುದ್ಧರೂಪಂ ಕುಮುದಂ ಯಥೇಂದುಃ ॥ ೨೦ ॥

ನಾಸ್ತೀಶ್ವರಾಣಾಂ ಜಗತೀಶಿತವ್ಯೇ
ಮನ್ಯುಃ ಪಿತೄಣಾಮಿವ ಪುತ್ರವರ್ಗೇ ।
ಉಕ್ತ್ವೇತ್ಯುದಸ್ಥಾಪಯದಾಶು ವಾಯುಂ
ಹಸ್ತೇನ ಹಸ್ತಂ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ವೇಧಾಃ ॥ ೨೧ ॥

ಪ್ರಾಣೇ ಪ್ರಸನ್ನೇ ವಿತತೇ ಜಗಾಮ
ಪ್ರಾಣಿವ್ರಜೋಽಯಂ ಪ್ರಕೃತಿಂ ವಿಪನ್ನಃ ।
ನಿದಾಘಸಂತಪ್ತ ಇವಾತಿಮಾತ್ರಂ
ಜಲಾಗಮೇಽಗಾಧಜಲೇ ಚರೌಘಃ ॥ ೨೨ ॥

ಭಂಗೇ ಪ್ರಸಕ್ತೇಽಪಿ ನ ಭಂಗಮಾಪ
ಹನುಃ ಶಿಶೋರ್ಯದ್ಧನುಮಾನತೋಽಯಮ್ ।
ಉಕ್ತ್ವೇತ್ಥಮಮ್ಲಾನಸರೋಜಮಾಲಾಂ
ದಿವ್ಯಾಂ ಮಹೇಂದ್ರೋ ನಿದಧೇ ತದಂಸೇ ॥ ೨೩ ॥

ಪ್ರಾಣಾಂಕಗಂ ಪ್ರಾಣಮಿವ ದ್ವಿತೀಯಂ
ಬಾಲಂ ಚ ಬಾಲೇತರಸದ್ಗುಣಾಬ್ಧಿಮ್ ।
ಸಭಾ ಸುರಾಣಾಮಥ ಭಾಸುರಂ ತಂ
ಸಭಾಜಯಾಮಾಸ ಸಭಾಜನೀಯಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರತೋಘಾಽಖಿಲಶತ್ರುಹಂತಾ
ಶಾಸ್ತ್ರೇಷು ಸರ್ವೇಷು ವಿದಗ್ಧ್ಯಬುದ್ಧಿಃ ।
ತತೋ ಹನೂಮಾನ್ ಭಗವತ್ಕ್ರಿಯಾಣಾಂ
ಶ್ರೇಷ್ಠೋಽಯಮಿತ್ಯಭ್ಯಧಿತಾಬ್ಜಯೋನಿಃ ॥ ೨೫ ।

ಸೂರ್ಯಾಂತಿಕೇ ವ್ಯಾಕರಣಾಭಿಯೋಗೀ
ಸೂರ್ಯಾಭಿಮುಖ್ಯೇನ ಪತಂಶ್ಚ ಪಶ್ಚಾತ್ ।
ಪ್ರಾಚ್ಯಾದ್ಗಿರೇರಸ್ತಗಿರಿಂ ಜಗಾಮ
ಗ್ರಂಥಂ ಮಹಾಂತಂ ಹನುಮಾನ್ ದಧಾನಃ ॥ ೨೬ ॥

ಆನಂದಭಾಜೋ ಹರಿಭಕ್ತಿರಾಜ್ಯೇ
ಪ್ರವೃದ್ಧ ನಾನಾಗುಣಕೋಶರಾಶೇಃ ।
ತಸ್ಯೇಂದ್ರಿಯಾರಾತಿಜಯಧ್ವಜೋಽಭೂತ್
ಸುಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಂ ಭುವನಾಭಿಪೂಜ್ಯಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಚಾತುರ್ಯಮಾಧುರ್ಯಸುವೀರ್ಯಶೌರ್ಯ-
ರೌದಾರ್ಯಧೈರ್ಯಪ್ರಮುಖೈರ್ಗುಣೈಃ ಸ್ವೈಃ
ಸರ್ವಜ್ಞತಾಸರ್ವಸಮರ್ಥತಾದ್ಯೈ-
ರ್ಹನೂಮತಃ ಕೋಽಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಅಸಾವಸಂಗೋ ವಿವಿಧೇಽಪಿ ಲೋಕೇ
ಸರ್ವತ್ರ ಸರ್ವೇಶ್ವರಮೇವ ಪಶ್ಯನ್ ।
ಚಚಾರ ಯೋಗಾನುಗತಾಂತರಾತ್ಮಾ
ಮರುತ್ಸಮಾನೋ ಮರುತಸ್ತನೂಜಃ ॥ ೨೯ ॥

ಸೌಖ್ಯಾಯ ಸಖ್ಯಂ ಸ್ವಯಮಾಪ ತೇನ
ಸುಗ್ರೀವನಾಮಾ ಪ್ಲವಗಪ್ರಬರ್ಹಃ ।
ಶ್ರೀಮಾನನೇಕೈಃ ಸಚಿವೈರ್ಯುತೋಽಪಿ
ಶತಕ್ರತುರ್ಯದ್ವದುರುಕ್ರಮೇಣ ॥ ೩೦ ॥

ಪಂಪಾತಟೇ ಫುಲ್ಲವನೇ ಪ್ರಕಾಶ್ಯ
ವಿಯೋಗಿನಾಂ ಶೋಕದಶಾಮಶೋಕಃ ।
ಸಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಸೌ ಗತ ಋಷ್ಯಮೂಕೇ
ತೌ ವಾನರೇಂದ್ರೌ ಭಗವಾನ್ ದದರ್ಶ ॥ ೩೧ ॥

ಸಿಂಹಪ್ರಭಂ ಪೂರುಷಸಿಂಹಮೇನಂ
ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ರಕ್ತಾಯತನೇತ್ರಮತ್ರ ।
ಸಬಾಣಬಾಣಾಸನಪಾಣಿಮಾರಾತ್
ಪ್ರಪುಪ್ಲುವೇ ಸೂರ್ಯಸುತಃ ಸಹಾನ್ಯೈಃ ॥ ೩೨ ॥

ಅನ್ಯಾದ್ರಿಸಂಸ್ಥಾನ್ ಭಯಕಂಪಿತಾಂಗಾನ್
ಪ್ರಕಂಪಿತಾಂಗಾನ್ ಪ್ಲವಗಾನವೇಕ್ಷ್ಯ ।
ಅಪ್ರಾಕೃತಾತ್ಮಾ ಪುರುಷೋತ್ತಮೋಽಯಂ
ನ ವೋ ಭಯಾಯೇತ್ಯವದದ್ಧನೂಮಾನ್ ॥ ೩೩ ॥

ಸಗದ್ಗದಂ ಸೂರ್ಯಸುತಸ್ತಮೂಚೇ
ನೂನಂ ಸಖೇ ವಾಲಿಹಿತಾಯ ವೀರೌ ।
ಇಮೌ ಜಿಘಾಂಸೂ ಮಮ ಪಾರ್ಶ್ವಮಾಪ್ತಾ-
ವೇತೌ ಪರೀಕ್ಷಸ್ವ ವಿಚಕ್ಷಣೇತಿ ॥ ೩೪ ॥

ಸ ಭಿಕ್ಷುವೇಷೋ ಹನುಮಾನ್ ಸ್ವವೇಷಂ
ವಿಹಾಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಪಾರ್ಶ್ವಮಾಪ್ಯ ।
ಪ್ರಣಾಮಮಷ್ಟಾಂಗವಿಶಿಷ್ಟಮಸ್ಮೈ
ಚಕಾರ ಬಿಭ್ರದ್ವಿನಯಂ ನಯಂ ಚ ॥ ೩೫ ॥

ಚರಣತರುಣಪದ್ಮಪಾತಿನಂ ತಂ
ರಘುಕುಲತಿಲಕೋ ಹನುಮಂತಮಾತ್ಮದಾಸಮ್ ।
ಉದಹರದಥ ಚಕ್ರಲಕ್ಷ್ಮಭಾಜಾ
ಕರಕಮಲೇನ ಸುಕೋಮಲೇನ ರಾಮಃ ॥ ೩೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸೂನು ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತ
ಸಂಗ್ರಹರಾಮಾಯಣೇ ಶ್ರೀಮದ್ಧನುಮದವತಾರಾದಿನಿರೂಪಣಮ್ (೪/೧-೩೬)॥

★★★★★

೪೯. ಶ್ರೀಹನೂಮನ್ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವರ್ಣನಮ್

ಪರಾಕ್ರಮೋತ್ಸಾಹಮತಿಪ್ರತಾಪೈಃ
ಸೌಂದರ್ಯಮಾಧುರ್ಯದಯಾನಯೈಶ್ಚ ।
ಗಾಂಭೀರ್ಯಚಾತುರ್ಯಸುವೀರ್ಯಧೈರ್ಯೈ-
ರ್ಹನೂಮತಃ ಕೋ ಹ್ಯಧಿಕಸ್ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾಮ್ ॥ ೧ ॥

ಅಸೌ ಪುನರ್ವ್ಯಾಕರಣಂ ಗ್ರಹೀಷ್ಯನ್
ಸೂರ್ಯೋನ್ಮುಖಃ ಪ್ರಷ್ಟುಮನಾಃ ಕಪೀಂದ್ರಃ ।
ಉದ್ಯದ್ಗಿರೇರಸ್ತಗಿರಿಂ ಜಗಾಮ
ಗ್ರಂಥಂ ಮಹದ್ಧಾರಯನಪ್ರಮೇಯಃ ॥ ೨ ॥

ಸಸೂತ್ರವೃತ್ತ್ಯರ್ಥಪದಂ ಮಹಾರ್ಥಂ
ಸಸಂಗ್ರಹಂ ಸಾಧ್ಯತಿ ವೈ ಕಪೀಂದ್ರಃ।
ನ ಹ್ಯಸ್ತಿ ಕಶ್ಚಿತ್ ಸದೃಶೋಽಸ್ತಿ ಶಾಸ್ತ್ರೇ
ವೈಶಾರದೇ ಛಂದಗತೌ ತಥೈವ ॥ ೩ ॥

ಸರ್ವಾಸುವಿದ್ಯಾಸು ತಪೋವಿಧಾನೇ
ಪ್ರಸ್ಪರ್ಧತೇಯಂ ಗುರುಂ ಸುರಾಣಾಮ್।
ಪ್ರವೀವಿವಿಕ್ಷೋರಿವ ಸಾಗರಸ್ಯ
ಲೋಕಾನ್ ದಿಧಕ್ಷೋರಿವ ಪಾವಕಸ್ಯ।
ಲೋಕಕ್ಷಯೇಷ್ವೇವ ಯಥಾಽಂತಕಸ್ಯ
ಹನೂಮತಃ ಸ್ಥಾಸ್ಯತಿ ಕಃ ಪುರಸ್ತಾತ್ ॥ ೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವಾಲ್ಮೀಕಿರಾಮಾಯಣೇ
ಶ್ರೀಹನೂಮನ್ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವರ್ಣನಮ್(೭/೩೬/೪೩-೪೬) ॥
*****

೫೦. ಶ್ರೀಹನೂಮತ್ಪ್ರಶಂಸನಮ್

ಏತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ವಚಸ್ತಸ್ಯ ರಾಮೌ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಬ್ರವೀತ್।
ಪ್ರಹೃಷ್ಟವದನಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭ್ರಾತರಂ ಪಾರ್ಶ್ವತಃ ಸ್ಥಿತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸಚಿವೋಽಯಂ ಕಪೀಂದ್ರಸ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ।
ತಮೇವ ಕಾಂಕ್ಷಮಾಣಸ್ಯ ಮಮಾಂತಿಕಮಿಹಾಗತಃ ॥ ೨ ॥

ತಮಭ್ಯಭಾಷ್ಯ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಸುಗ್ರೀವಸಚಿವಂ ಕಪಿಮ್।
ವಾಕ್ಯಜ್ಞಂ ಮಧುರೈರ್ವಾಕ್ಯೈಃ ಸ್ನೇಹಯುಕ್ತಮರಿಂದಮಮ್ ॥ ೩ ॥

ನಾನೃಗ್ವೇದವಿನೀತಸ್ಯ ನಾಯಜುರ್ವೇದಧಾರಿಣಃ।
ನಾಸಾಮವೇದವಿದುಷಃ ಶಕ್ಯಮೇವಂ ಪ್ರಭಾಷಿತುಮ್ ॥ ೪ ॥

ನೂನಂ ವ್ಯಾಕರಣಂ ಕೃತ್ಸ್ನಮನೇನ ಬಹುಧಾ ಶ್ರುತಮ್।
ಬಹುವ್ಯಾಹರತಾಽನೇನ ನ ಕಿಂಚಿದಪಶಬ್ದಿತಮ್ ॥ ೫ ॥

ನ ಮುಖೇ ನೇತ್ರಯೋಶ್ಚಾಪಿ ಲಲಾಟೇ ಚ ಭ್ರುವೋಸ್ತಥಾ।
ಅನ್ಯೇಷ್ವಪಿ ಚ ಸರ್ವೇಷು ದೋಷಃ ಸಂವಿದಿತಃ ಕ್ವಚಿತ್ ॥ ೬ ॥

ಅವಿಸ್ತರಮಸಂದಿಗ್ಧಮವಿಲಂಬಿತಮವ್ಯಯಮ್।
ಉರಸ್ಥಂ ಕಂಠಕಂ ವಾಕ್ಯಂ ವರ್ತತೇ ಮಧ್ಯಮಸ್ವರಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ರಮಸಂಪನ್ನಾಮದ್ರುತಾಮವಿಲಂಬಿತಾಮ್ ।
ಉಚ್ಚಾರಯತಿ ಕಲ್ಯಾಣೀಂ ವಾಚಂ ಹೃದಯಹಾರಿಣೀಮ್ ॥ ೮ ॥

ಅನಯಾಚಿತ್ರಯಾ ವಾಚಾ ತ್ರಿಸ್ಥಾನವ್ಯಂಜನಸ್ಥಯಾ ।
ಕಸ್ಯ ನಾರಾಧ್ಯತೇ ಚಿತ್ತಮುದ್ಯತಾಸೇರರೇರಪಿ ॥ ೯ ॥

ಏವಂ ವಿಧೋ ಯಸ್ಯ ದೂತೋ ನ ಭವೇತ್ ಪಾರ್ಥಿವಸ್ಯ ತು ।
ಸಿದ್ಧ್ಯಂತಿ ಹಿ ಕಥಂ ತಸ್ಯ ಕಾರ್ಯಾಣಾಂ ಗತಯೋಽನಘ ॥ ೧೦ ॥

ಏವಂ ಗುಣಗಣೈರ್ಯುಕ್ತಾ ಯಸ್ಯ ಸ್ಯುಃ ಕಾರ್ಯಸಾಧಕಾಃ ।
ತಸ್ಯ ಸಿದ್ಧ್ಯಂತಿ ಸರ್ವೇಽರ್ಥಾ ದೂತವಾಕ್ಯಪ್ರಚೋದಿತಾಃ ॥ ೧೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವಾಲ್ಮೀಕಿರಾಮಾಯಣೇ ಕಿಷ್ಕಿಂದಾಕಾಂಡೇ ಶ್ರೀಮದ್ಧನೂಮತ್ತಶಂಸನಮ್
(೪/೩/೨೫-೩೫) ॥

★★★★★

೫೧. ಶ್ರೀಮದ್ಧನೂಮಪತ್ತ್ರಶಂಸನಮ್ -೧

ಸೀತಾಯೈ ಪ್ರದದೌ ರಾಮಶ್ಚಂದ್ರರಶ್ಮಿಸಮಪ್ರಭಮ್ ।
ಅರಜೇ ವಾಸಸೀ ದಿವ್ಯೇ ಶುಭಾನ್ಯಾಭರಣಾನಿ ಚ ॥ ೧ ॥

ಅವೇಕ್ಷಮಾಣಾ ವೈದೇಹೀ ಪ್ರದದೌ ವಾಯುಸೂನವೇ ।
ಅವಮುಚ್ಯಾತ್ಮನಃ ಕಂಠಾದ್ಧಾರಂ ಜನಕನಂದಿನೀ ॥ ೨ ॥

ಅವೈಕ್ಷತ ಹರೀನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಭರ್ತಾರಂ ಚ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ।
ತಾಮಿಂಗಿತಜ್ಞಃ ಸಂಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಬಭಾಷೇ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪ್ರದೇಹಿ ಸುಭಗೇ ಹಾರಂ ಯಸ್ಯ ತುಷ್ಟಾಽಸಿ ಭಾಮಿನಿ ।
ತೇಜೋ ಧೃತಿರ್ಯಶೋ ದಾಕ್ಷ್ಯಂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಂ ವಿನಯೋ ನಯಃ ॥ ೪ ॥
ಪೌರುಷಂ ವಿಕ್ರಮೋ ಬುದ್ಧಿರ್ಯಸ್ಮಿನ್ನೇತಾನಿ ನಿತ್ಯದಾ ।
ದದೌ ಸ ವಾಯುಪುತ್ರಾಯ ತಂ ಹಾರಮಸಿತೇಕ್ಷಣಾ ।
ಹನೂಮಾಂಸ್ತೇನ ಹಾರೇಣ ಶುಶುಭೇ ವಾನರರ್ಷಭಃ ॥ ೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವಾಲ್ಮೀಕಿರಾಮಾಯಣೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ ಶ್ರೀಮದ್ಧನೂಮತ್ತಶಂಸನಮ್
(೬/೧೨೮/೭೮-೮೩) ॥

★★★★★

೫೨. ಶ್ರೀಮದ್ಧನೂಮಪತ್ತ್ರಶಂಸನಮ್ - ೨

ಹೇಮಾಂಬುಜಾನಾಂ ರಚಿತಾಂ ಶತೇನ
ಮಾಲಾಂ ಶುಭಾಂ ಸೌರಭಲೋಲಭೃಂಗಾಮ್ ।

ಬಭಾರ ರಾಮಃ ಪವನೇನ ದತ್ತಾಂ
ಚಂದ್ರಾಂಶುಗೌರೀಮಪಿ ಹಾರಮಾಲಾಮ್ ॥ ೧ ॥

ಗವಾಂ ಸ ಲಕ್ಷಾಣಿ ಸುಲಕ್ಷಣಾನಿ
ದದೌ ದ್ವಿಜೇಭ್ಯೋ ಬಹುಲಾನಿ ದೇವಃ ।
ತ್ರಿಂಶಚ್ಚ ಕೋಟೀರ್ವರಹಾಟಕಾನಾಂ
ಕಾಮಾಂಶ್ಚ ಸರ್ವಾನ್ ಪರಿಪೂರ್ಣಕಾಮಃ ॥ ೨ ॥

ರತ್ನಾನ್ಯನರ್ಘ್ಯಾಣಿ ವರಾಂಬರಾಣಿ
ಹಾರಾನ್ ಪರಾರ್ಘ್ಯಾಂಶ್ಚ ವಿಭೂಷಣಾನಿ ।
ದದೌ ಸ ದೇವೋ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಯೈ
ತೇಭ್ಯಶ್ಚ ಕಾಮಾನ್ ಕಪಿರಾಕ್ಷಸೇಭ್ಯಃ ॥ ೩ ॥

ವಿಭೂಷಣೈಸ್ತೈಃ ಪರಿಭೂಷಿತಾಂಗೀ
ಸೀತಾ ವರಿಷ್ಠಾ ವರಹಾರಮಾಲಾಮ್ ।
ಉನ್ಮುಚ್ಯ ಕಂಠಾದವಲೋಕಯಂತೀ
ದದರ್ಶ ದೇವಸ್ಯ ಮುಖೇಂದುಬಿಂಬಮ್ ॥ ೪ ॥

ಮುಹುರ್ಮುಖೇಂದುಂ ನಿಜಮೀಕ್ಷಮಾಣಾಂ
ಮುಹುಶ್ಚ ಮುಕ್ತಾಸ್ರಜಮೀಕ್ಷಮಾಣಾಮ್ ।
ಶುಚಿಸ್ಮಿತಾಂ ತಾಂ ಪತಿರಿಂಗಿತಜ್ಞಃ
ಪಶ್ಯನ್ನಪಾಂಗೇನ ಜಗಾದ ರಾಮಃ ॥ ೫ ॥

ವಿದ್ಯಾವಿಶೇಷೇಷು ವಿಶಿಷ್ಟಮೇಕಂ
ಸಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾದಿಷು ವಾ ಗುಣೇಷು ।
ಯಂ ಮನ್ಯಸೇ ಧನ್ಯತಮಂ ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾಂ
ಮುಕ್ತಾಕಲಾಪಂ ಸತಿ ದೇಹಿ ತಸ್ಮೈ ॥ ೬ ॥

ಅತಿಕ್ರಮಂ ಯಸ್ಯ ಪರಾಕ್ರಮಾಣಾಂ
ನ ಕೋಽಪಿ ಕುರ್ಯಾದುಚಿತಕ್ರಮಾಣಾಮ್ ।
ಅತಿಕ್ರಮೀ ಯೋಽನ್ಯಪರಾಕ್ರಮಾಣಾಂ
ತಸ್ಮೈ ಶುಭೇ ತ್ವಂ ದಿಶ ವೇತನಾರ್ಥಮ್ ॥ ೭ ॥

ಮಮ ಪ್ರಿಯಂ ಯಂ ಭುವನೇಷು ವೇತ್ಥ
ತವ ಪ್ರಿಯೋ ಯೋಽಸ್ಮದುಪಾಸಕೇಷು ।

ಸರ್ವೇಷ್ವಸಂಗೋ ಮಯಿ ಯೋಽತಿಸಂಗೀ
ಸಂಪ್ರೀತಿದೇಯಂ ಸತಿ ದೇಹಿ ತಸ್ಮೈ ॥ ೮ ॥

ಏವಂ ಬ್ರುವಾಣೇ ಜಗದೇಕನಾಥೇ
ಸೀತಾ ಹನೂಮಂತಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಹೃಷ್ಟಾ।
ಅನನ್ಯಲಭ್ಯಾಂ ಸ್ವಯಮಾಮುಮೋಚ
ತಾಂ ಹಾರಮಾಲಾಮಮಲಾಂ ತದಂಸೇ ॥ ೯ ॥

ಸುಧಾಸುಧಾರಾಸಿತಯಾ ತಯಾಽಲಂ
ಸುವರ್ಣವರ್ಣೋಽಥ ಬಭಾರ ಶೋಭಾಮ್ ।
ಹಾರಸ್ರಜಾಽಸೌ ಹನುಮಾನ್ ಮಹಾತ್ಮಾ
ಯಥಾ ಮಹಾಮೇರುರಮರ್ತ್ಯನದ್ಯಾ ॥ ೧೦ ॥

ಏಷಾಂ ಗುಣಾನಾಮತಿದುರ್ಲಭಾಣಾಂ
ಪಾತ್ರಂ ಪ್ರಿಯೋ ಯೋ ನನು ದೇವದೇವ್ಯೋಃ ।
'ಬ್ರಹ್ಮೈವ ನೂನಂ ಭಗವಾನ್ ಹನೂಮಾ-
ನಿತ್ಯೇವ ವಾಣೀ ವವೃಧೇ ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾಮ್ ॥ ೧೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸೂನು ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತ ಸಂಗ್ರಹರಾಮಾಯಣೇ ಶ್ರೀಮದ್ಧನೂಮತ್ಪ್ರಶಂಸನಮ್ (೬/೧೩-೨೩) ॥

★★★★★

೫೩. ಶ್ರೀಮದ್ಧನೂಮಪತ್ಪ್ರಶಂಸನಮ್ - ೩

ತಸ್ಯಾಂ ಸಭಾಯಾಂ ಪ್ರತಿಭಾಸಮಾನಂ
ವಾಯೋಃ ಸುತಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಸುಭಾಸಮಾನಮ್ ।
ದೇವೋಽಥ ದೋರ್ಭ್ಯಾಮಹಿಸನ್ನಿಭಾಭ್ಯಾಂ
ಸಮಾಶ್ಲಿಷತ್ ಕಾಮಮಸನ್ನಿಭಾಭ್ಯಾಂ ॥ ೧ ॥

ಸಸಾರ ಸಾರಂ ಹೃದಯೇ ಪ್ರಸಾದಂ
ಬಭಾರ ಭಾರಂ ಕರುಣಾರಸಾನಾಮ್ ।
ನಿನಾಯ ನಾಯಂ ಹನುಮಂತಮಾರಾ-
ದುವಾಚ ವಾಚಂ ಚ ರಘುಪ್ರವೀರಃ ॥ ೨ ॥

ತಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾದಿಗುಣಾನಗಣ್ಯಾನ್
ಮದ್ಭಕ್ತಿಸೇವಾದಿಗುಣಾಸ್ತವಾಮೀ ।

ನಿಸರ್ಗಪೂರ್ಣಾ ಅತಿಶೇರತೇ ಸ್ಮ
ಮಹಾಸಮುದ್ರಾ ಇವ ನಿಮ್ನಗೌಘಾನ್ ॥ ೩ ॥

ಪ್ರೇಷ್ಠಂ ತು ಸರ್ವತ್ರ ಚ ಸರ್ವದಾ ತೇ
ವಪುರ್ಮದೀಯಂ ಯದುಪಾಧಿಭಿರ್ನೋ ।
ಸದೈವ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕುರು ತಾತ ತತ್ತ್ವಂ
ತತ್ತ್ವಂ ಪರಂ ಯೋಗಿಜನೈರ್ವಿಮೃಗ್ಯಮ್ ॥ ೪ ॥

ಗಂಧರ್ವಪೂರ್ವೈಃ ಪರಿಗೀಯಮಾನೋ
ಗಾಯನ್ ಯಶಃ ಪಾವನಪಾವನಂ ಮೇ ।
ಯಥೇಷ್ಟಭೋಗಾನುಭವೀ ರಮೇಥಾ
ಮಮಾಗ್ರತೋಽನುಗ್ರಹವಿಗ್ರಹಸ್ಯ ॥ ೫ ॥

ಮಮ ತ್ರಿಧಾಮ್ನಸ್ತ್ರಿಷು ಧಾಮಸು ತ್ವ-
ಮನಲ್ಪಗಮ್ಯೇಷು ಚರೇರ್ಯಥೇಷ್ಟಮ್ ।
ಯದಾ ಯದಾ ಯದ್ಯದಭೀಪ್ಸಿತಂ ತೇ
ಸಂಪತ್ಸ್ಯತೇ ತತ್ ತದಲಂ ಸಮಸ್ತಮ್ ॥ ೬ ॥

ಗದಂತಮಿತ್ಥಂ ಜಗದೇಕನಾಥಂ
ಜಗಾದ ಬದ್ಧಾಂಜಲಿರಾಂಜನೇಯಃ ।
ನ ಗದ್ಗದೀ ನಾಶ್ರುಮುಖೋಽಧಿಭಕ್ತ್ಯಾ
ನ ವಿಕ್ರಿಯಾ ಧೀರಧಿಯಾಂ ನನು ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೭ ॥

ಸಂವರ್ಧಮಾನಾ ಪರಿಧೂತಮಾನಾ
ನ ವ್ಯಾಜಿನೀ ನ ವ್ಯಭಿಚಾರಿಣೀ ಚ ।
ತ್ವದ್ಭಕ್ತಿರೀಶ ತ್ವವಿಯೋಗಿನೀ ಮೇ
ಸತ್ಯಾ ತಯಾ ಸತ್ಯಮಲಂ ರಮೇ ಹಿ ॥ ೮ ॥

ನಮೋ ನಮೋ ನಾಥ ನಮೋ ನಮಸ್ತೇ
ನಮೋ ನಮೋ ರಾಮ ನಮೋ ನಮಸ್ತೇ ।
ಸ್ವಾಮಿನ್ ಪುನಸ್ತೇ ಚರಣಾರವಿಂದಂ
ನಮಾಮಿ ತನ್ವಾ ವಚಸಾ ಧಿಯಾಽಪಿ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸೂನು ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತ
ಸಂಗ್ರಹರಾಮಾಯಣೇ ಶ್ರೀಮದ್ಧನೂಮತ್ಪ್ರಶಂಸನಮ್ (೭/೭/೧-೯)

*****

೫೪. ಶ್ರೀಹನುಮದವತಾರಲೀಲಾ

ಶ್ರೀವಲ್ಲಭಾಜ್ಞಾಂ ಸಸುರೇಂದ್ರಯಾಜ್ಞಾಂ
ಸಂಭಾವ್ಯ ಸಂಭಾವ್ಯತಮಾಂ ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾಮ್ ।
ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಃ ಪ್ರಾಣಿಗಣಪ್ರಣೇತಾ
ಗುರುಃ ಸತಾಂ ಕೇಸರಿಣೋ ಗೃಹೇಽಭೂತ್ ॥ ೯ ॥

ಯೇ ಯೇ ಗುಣಾ ನಾಮ ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧಾ
ಯಂ ತೇಷು ತೇಷು ಸ್ಮ ನಿದರ್ಶಯಂತಿ ।
ಸಾಕ್ಷಾನ್ಮಹಾಭಾಗವತಪ್ರಬರ್ಹಂ
ಶ್ರೀಮಂತಮೇನಂ ಹನುಮಂತಮಾಹುಃ ॥ ೧೦ ॥

ಕರ್ಮಾಣಿ ಕುರ್ವನ್ ಪರಮಾದ್ಭುತಾನಿ
ಸಭಾಸು ದೈವೀಷು ಸಭಾಜಿತಾನಿ ।
ಸುಗ್ರೀವಮಿತ್ರಂ ಸ ಜಗತ್ಪವಿತ್ರಂ
ರಮಾಪತಿಂ ರಾಮತನುಂ ದದರ್ಶ ॥ ೧೧ ॥

ಪಾದಾರವಿಂದಪ್ರಣತೋ ಹರೀಂದ್ರ-
ಸ್ತದಾ ಮಹಾಭಕ್ತಿಭರಾಭಿನುನ್ನಃ ।
ಅಗ್ರಾಹಿ ಪದ್ಮೋದರಸುಂದರಾಭ್ಯಾಂ
ದೋರ್ಭ್ಯಾಂ ಪುರಾಣೇನ ಸ ಪೂರುಷೇಣ ॥ ೧೨ ॥

ಅದಾರ್ಯಸಾಲಾವಲಿದಾರಣೇನ
ವ್ಯಾಪಾದಿತೇಂದ್ರಪ್ರಭವೇನ ತೇನ ।
ಪ್ರಾದ್ಯೋತನಿಪ್ರೀತಿಕೃತಾ ನಿಕಾಮಂ
ಮಧುದ್ವಿಷಾ ಸಂದಿದಿಶೇ ಸ ವೀರಃ ॥ ೧೩ ॥

ಕರ್ಣಾಂತಮಾನೀಯ ಗುಣಗ್ರಹೀತ್ರಾ
ರಾಮೇಣ ಮುಕ್ತೋ ರಣಕೋವಿದೇನ ।
ಸ್ಫುರನ್ನಸೌ ವೈರಿಭಯಂಕರೋಽಭೂತ್
ಸತ್ಪಕ್ಷಪಾತೀ ಪ್ರದರೋ ಯಥಾಽಗ್ರ್ಯಃ ॥ ೧೪ ॥

ಗೋಭಿಃ ಸಮಾನಂದಿತರೂಪಸೀತಃ
ಸ್ವವಹ್ನಿನಿರ್ದಗ್ಧಪಲಾಶಿರಾಶಿಃ ।
ಅಹೋ ಹನೂಮನ್ನವವಾರಿದೋಽಸೌ
ತೀರ್ಣಾಂಬುಧಿರ್ವಿಷ್ಣುಪದೇ ನನಾಮ ॥ ೧೫ ॥

ಅಪಕ್ಷಪಾತೀ ಪುರುಷಸ್ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾ-
ಮಭೋಗಭೋಕ್ತಾ ಪತಗಾಧಿರಾಜಮ್ ।
ವಿಶ್ವಂಭರಂ ಬಿಭ್ರದಸೌ ಜಗಾಯ
ತ್ವರಾಪರಾಕ್ರಾಂತಿಷು ಚಿತ್ರಮೇತತ್

ನಿಬಧ್ಯ ಸೇತುಂ ರಘುವಂಶಕೇತು-
ಭ್ರೂಭಂಗಸಂಭ್ರಾಂತಪಯೋಧಿಮಧ್ಯೇ ।
ಮುಷ್ಟಿಪ್ರಹಾರಂ ದಶಕಾಯ ಸೀತಾ-
ಸಂತರ್ಜನಾಗ್ರ್ಯೋತ್ತರಮೇಷಕೋಽದಾತ್

ಜಾಜ್ವಲ್ಯಮಾನೋಜ್ಜ್ವಲರಾಘವಾಗ್ನೌ
ಚಕ್ರೇ ಸ ಸುಗ್ರೀವಸುಯಾಯಜೂಕೇ ।
ಆಧ್ವರ್ಯವಂ ಯುದ್ಧಮಖೇ ಪ್ರತಿಪ್ರ-
ಸ್ಥಾತ್ರಾ ಸುಮಿತ್ರಾತನಯೇನ ಸಾಕಮ್

ರಾಮಾರ್ಚನೇ ಯೋ ನಯತಃ ಪ್ರಸೂನಂ
ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಕರಾಭ್ಯಾಮಭವತ್ ಪ್ರಯತ್ನಃ ।
ಏಕೇನ ದೋಷ್ಣಾ ನಯತೋ ಗಿರೀಂದ್ರಂ
ಸಂಜೀವನಾದ್ಯಾಶ್ರಯಮಸ್ಯ ನಾಭೂತ್

ಸ ದಾರಿತಾರಿಂ ಪರಮಂ ಪುಮಾಂಸಂ
ಸಮನ್ವಯಾಸೀನ್ನರದೇವಪುತ್ರ್ಯಾ ।
ವಹ್ನಿಪ್ರವೇಶಾಧಿಗತಾತ್ಮಶುದ್ಧ್ಯಾ
ವಿರಾಜಿತಂ ಕಾಂಚನಮಾಲಯೇವ

ಶ್ಯಾಮಂ ಸ್ಮಿತಾಸ್ಯಂ ಪೃಥುದೀರ್ಘಹಸ್ತಂ
ಸರೋಜನೇತ್ರಂ ಗಜರಾಜಯಾತ್ರಮ್ ।
ವಪುರ್ಜಗನ್ಮಂಗಲಮೇಷ ದೃಗ್ಭ್ಯಾಂ
ಚಿರಾದಯೋಧ್ಯಾಧಿಪತೇಃ ಸಿಷೇವೇ

ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕೇಽವಸಿತೇಽತ್ರ ಸೀತಾ
ಪ್ರೇಷ್ಠಾಯ ನಸ್ತಾಂ ಭಜತಾಂ ದಿಶೇತಿ ।
ರಾಮಸ್ಯ ವಾಣ್ಯಾ ಮಣಿಮಂಜುಮಾಲಾ-
ವ್ಯಾಜೇನ ದೀರ್ಘಾಂ ಕರುಣಾಂ ಬಬಂಧ

ಹೃದೋರುಸೌಹಾರ್ದಭೃತಾಽಧಿಮೌಲಿ-
ನ್ಯಸ್ತೇನ ಹಸ್ತೇನ ದಯಾರ್ದ್ರದೃಷ್ಟ್ಯಾ ।
ಸೇವಾಪ್ರಸನ್ನೋಽಮೃತಕಲ್ಪವಾಚಾ
ದಿದೇಶ ದೇವಃ ಸಹಭೋಗಮಸ್ಮೈ ॥ ೨೩ ॥

ಪ್ರೇಷ್ಠೋ ನ ರಾಮಸ್ಯ ಬಭೂವ ತಸ್ಮಾ-
ನ್ನ ರಾಮರಾಜ್ಯೇಽಸುಲಭಂ ಚ ಕಿಂಚಿತ್ ।
ತತ್ಪಾದಸೇವಾರತಿರೇಷ ನೈಚ್ಛತ್
ತಥಾಽಪಿ ಭೋಗಾನ್ ನನು ಸಾ ವಿರಕ್ತಿಃ ॥ ೨೪ ॥

ನಮೋ ನಮೋ ನಾಥ ನಮೋ ನಮಸ್ತೇ
ನಮೋ ನಮೋ ರಾಮ ನಮೋ ನಮಸ್ತೇ ।
ಪುನಃ ಪುನಸ್ತೇ ಚರಣಾರವಿಂದಂ
ನಮಾಮಿ ನಾಥೇತಿ ನಮನ್ ಸ ರೇಮೇ ॥ ೨೫ ॥

ಕಿಂ ವರ್ಣಯಾಮಃ ಪರಮಂ ಪ್ರಸಾದಂ
ಸೀತಾಪತೇಸ್ತತ್ರ ಹರಿಪ್ರಬರ್ಹೇ ।
ಮುಂಚನ್ ಮಹೀಂ ನಿತ್ಯನಿಷೇವಣಾರ್ಥಂ
ಸ್ವಾತ್ಮಾನಮೇವೈಷ ದದೌ ಯದಸ್ಮೈ ॥ ೨೬ ॥

ಸ್ವಾನಂದಹೇತೌ ಭಜತಾಂ ಜನಾನಾಂ
ಮಗ್ನಃ ಸದಾ ರಾಮಕಥಾಸುಧಾಯಾಮ್ ।
ಅಸಾವಿದಾನೀಂ ಚ ನಿಷೇವಮಾಣೋ
ರಾಮಂ ಪತಿಂ ಕಿಂಪುರುಷೇ ಕಿಲಾಸ್ತೇ ॥ ೨೭ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ಸುತ -
ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಧನುಮದವತಾರಲೀಲಾವರ್ಣನಮ್ (೧/೯-೨೭) ॥

★★★★★

೫೫. ಶ್ರೀಮದ್ಧನೂಮನ್ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮಂಜರೀ

ತತೋ ದೂರಂಗತೇ ರಾಮೇ ರಾವಣಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣೇ ।
ಸೀತೇಯಂ ನೀಯತ ಇತಿ ಮತ್ವಾ ನಿನ್ಯೇ ತದಾಕೃತಿಮ್ ॥ ೧ ॥

ರಾಮಾಂತಿಕೇ ಸ್ಥಿತಾ ದೇವೀ ನ ಮಂದ್ಯೈಃ ಸಮದೃಶ್ಯತ ।
ರೂಪಾಂತರೇಣ ಕೈಲಾಸಂ ಗತಾ ನಿತ್ಯಾವಿಯೋಗಿನೀ ॥ ೨ ॥

ನಿತ್ಯಂ ಪಶ್ಯನ್ ನಿಜಾಂ ದೇವೀಂ ಪೂರ್ಣಸಂತೋಷಸಂಭೃತಃ ।
ರಾಮೋ ನ ದೃಶ್ಯತೇ ಸೀತೇತ್ಯಭೂತ್ ಸಂಕಟವಾನಿವ ॥ ೩ ॥

ಪ್ರಭಂಜನಸುತಃ ಶ್ರೀಮಾನಾಂಜನೇಯೋ ನಿರಂಜನಃ ।
ನನಾಮ ಭಕ್ತಿಸಂಪೂರ್ಣೋ ರಾಮಂ ರಾಜೀವಲೋಚನಮ್ ॥ ೪ ॥

ರಾಮ ಸ್ವಾಮಿನ್ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ದುಷ್ಟಾನ್ ಜಹಿ ನಿಜಾನವ ।
ನಿರ್ದುಃಖಾನಂದಲೀಲಾತ್ಮನ್ನಿತ್ಯಸ್ತೌತ್ ಸ ನಿಜಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೫ ॥

ಸ ವನಾಂತರಮಾಸಾದ್ಯ ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಮೈಕ್ಷತ ।
ತೇನ ಸಖ್ಯಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ನಿಜಘಾನ ತದಗ್ರಜಮ್ ॥ ೬ ॥

ತತಃ ಸುಗ್ರೀವಸಂದಿಷ್ಟಾ ವಾನರಾ ದಿಕ್ಷು ಸರ್ವಶಃ ।
ಪ್ರಸಸ್ರುರ್ನಿಪುಣಾ ವೀರಾ ಸೀತಾಮಾರ್ಗಣತತ್ಪರಾಃ ॥ ೭ ॥

ದಕ್ಷಿಣಾಂ ಕಕುಭಂ ಗತ್ವಾ ಹನುಮಾನಂಭಸಾಂ ನಿಧಿಮ್ ।
ಅತಿಲಂಘ್ಯ ತತೋ ಲಂಕಾಂ ಸೀತಾಕೃತಿಮವೈಕ್ಷತ ॥ ೮ ॥

ರಾಮಾಂಗುಲೀಯಕಂ ದೇವ್ಯೈ ದತ್ವಾ ಚೂಡಾಮಣಿಂ ತಥಾ ।
ಸಂಗೃಹ್ಯ ಜಾನಕೀಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ನತ್ವಾಽಸಾವಾರುಹತ್ ತರುಮ್ ॥ ೯ ॥

ವನಂ ವಿಶಕಲಯ್ಯೋಚ್ಚೈಃ ರಾಕ್ಷಸಾನಕ್ಷಪೂರ್ವಕಾನ್ ।
ನಿಹತ್ಯ ಮಾರುತಿರ್ಲಂಕಾಮದಹತ್ ಪುಚ್ಛವಹ್ನಿನಾ ॥ ೧೦ ॥

ತತೋ ರತ್ನಾಕರಂ ತೀರ್ತ್ವಾ ವಾನರೇಂದ್ರೈಃ ಸಭಾಜಿತಃ ।
ದತ್ವಾ ಚೂಡಾಮಣಿಂ ಧನ್ಯಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ರಾಮಾಯ ಸೋಽನಮತ್ ॥ ೧೧ ॥

ರಾಮೋ ಹನುಮತಾ ಸಾರ್ಧಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ ಧೀಮತಾ ।
ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಸಸೈನ್ಯೇನ ಕೀನಾಶಹರಿತಂ ಯಯೌ ॥ ೧೨ ॥

ಸ ಸೇತುಂ ದಕ್ಷಿಣಾಂಭೋಧೌ ಬಂಧಯಾಮಾಸ ಮರ್ಕಟೈಃ ।
ಸಸೈನ್ಯೋ ವರ್ತ್ಮನಾ ತೇನ ನಕ್ತಂಚರಪುರಂ ಯಯೌ ॥ ೧೩ ॥

ನಿಜಘ್ನೂ ರಾಕ್ಷಸಾನೀಕಂ ವಾನರಾಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಾಃ ।
ಹನೂಮಾನ್ ಭಗವತ್ಪ್ರೀತ್ಯೈ ಜಘಾನಾತಿಬಲಾನ್ ರಿಪೂನ್ ॥ ೧೪ ॥

ಸೋಽಜೀವಯನ್ಮಹಾರಕ್ಷೋಮೋಹಿತಾನ್ ಸರ್ವವಾನರಾನ್ ।
ಗಂಧಮಾದನಮಾನೀಯ ತದ್ಗತೌಷಧಿವಾಯುನಾ ॥ ೧೫ ॥

ಅಸಂಖ್ಯಾನ್ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ ಹತ್ವಾ ಕುಂಭಕರ್ಣಂ ಚ ರಾವಣಮ್ ।
ರಾಮೋ ವಿಭೀಷಣಂ ರಕ್ಷಃಸಾಮ್ರಾಜ್ಯೇ ಸೋಽಭ್ಯಚೀಕ್ಲೃಪತ್ ॥ ೧೬ ॥

ಅಶೋಕಮೂಲಮಾಸಾದ್ಯ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಜಾನಕೀಮ್ ।
ನಿತ್ಯಾವಿಯೋಗಿನೀಂ ದೇವೀಂ ರಾಮೋ ಮಂದದೃಶಾಮಪಿ ॥ ೧೭ ॥

ಹನುಮತ್ಪ್ರಮುಖೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ದೇವ್ಯಾ ಚ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ।
ಆರುಹ್ಯ ಪುಷ್ಪಕಂ ರಾಮೋ ಜಗಾಮ ನಗರೀಂ ನಿಜಾಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಭರತೋ ಭಕ್ತಿಭರಿತೋ ರಾಮಮಭ್ಯೇತ್ಯ ನಿರ್ವೃತಃ ।
ಪಪಾತ ಪಾದಯೋಸ್ತಸ್ಯ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯೇವ ಶ್ವಫಲ್ಕಜಃ ॥ ೧೯ ॥

ತಮುತ್ಥಾಪ್ಯ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ರಾಘವೋಽಂತಃಪುರಂ ಗತಃ ।
ಸ ಪೂಜಿತೋ ಜನೈಃ ಸರ್ವೈರ್ಜನನೀಮಭ್ಯವಂದತ ॥ ೨೦ ॥

ರಾಮೋ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷಿಕ್ತಃ ಸನ್ ಶಶಾಸ ಜಗತೀಂ ಪ್ರಭುಃ ।
ಧರ್ಮಾನಶಿಕ್ಷಯತ್ ಪೂರ್ಣೋ ಬುಭುಜೇ ಸಂಪದಃ ಸುಖೀ ॥ ೨೧ ॥

ಸನಕಾದೀಂಶ್ಚ ತದ್ವಂಶ್ಯಾನ್ ಮುನೀನನ್ಯಾಂಶ್ಚ ಮಾರುತಿಃ ।
ರಾಮಾಂತಿಕೇ ಶ್ರುತಿವ್ಯಾಖ್ಯಾವಿಶೇಷಾನ್ ಸಮಶಿಕ್ಷಯತ್ ॥ ೨೨ ॥

ಸುರಾಣಕಾಂಸ್ತಮೋ ನೇತುಂ ತತ್ಯಾಜೇವ ಸ ಜಾನಕೀಮ್ ।
ವ್ಯಾಪ್ತತ್ವಾನ್ನಿರವದ್ಯತ್ವಾತ್ ತಸ್ಯಾಸ್ತ್ಯಾಗಃ ಕಥಂ ಭವೇತ್ ॥ ೨೩ ॥

ಸ್ವಾತ್ಮಾನಂ ಯಜ್ಞಪುರುಷಂ ಯಜ್ಞೇನಾಯಜತಾಥ ಸಃ ।
ತತ್ರಾಗತಾ ಸತೀ ಸೀತಾ ವೇದ್ಯಾಮಂತರ್ದಧೇ ಕಿಲ ॥ ೨೪ ॥

ಧರ್ಮಂ ಸಾಂಖ್ಯಂ ಚ ಯೋಗಂ ಚ ವರ್ತಯಾಮಾಸ ರಾಘವಃ ।
ಪ್ರಾವೋಚನ್ಮರುತಃ ಸೂನುಃ ಸಂಪದೋ ನನ್ವತುಸ್ತದಾ ॥ ೨೫ ॥

ಪ್ರಕೃತ್ಯಾ ಪರಮಾ ಹಂಸಾ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಮಾನಸಾಃ ಸುತಾಃ ।
ಸನಕಾದ್ಯಾಸ್ತತಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವ್ಯಾಚಖ್ಯುಸ್ತತ್ತ್ವಮಂಜಸಾ ॥ ೨೬ ॥

ನಮೋ ರಾಮಾಯ ರಾಮಾಯ ರಾಮ ರಾಮ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ।
ರಾಮಃ ಸ್ವಾಮೀ ಗತೀ ರಾಮ ಇತಿ ಲೋಕಾ ವಿಚುಕ್ರುಶುಃ ॥ ೨೭ ॥

ದೇವೋ ಜಿಗಮಿಷುರ್ಧಾಮ ಸ್ವೀಯಮಭ್ಯರ್ಥಿತಃ ಸುರೈಃ ।
ದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿಂ ಪ್ರಯಯೌ ಶೇಷೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ರಾಮಚೋದಿತಃ ॥ ೨೮ ॥

ಸಮಾಯಾತ ಸಮಾಯಾತ ಯೇ ಯೇ ಮೋಕ್ಷಪದೇಚ್ಛವಃ ।
ಏವಮಾಘೋಷಯದ್ರಾಮೋ ದೂತೈರ್ದಿಕ್ಷು ಸಮಸ್ತಶಃ ॥ ೨೯ ॥

ಅಥೋತ್ತರಾಂ ದಿಶಂ ದೇವಃ ಪ್ರತಸ್ಥೇ ಸಹ ಸೀತಯಾ ।
ವಾನರಾದ್ಯೈರ್ನರಾದ್ಯೈರಪ್ಯಶೇಷೈರ್ಜಂತುಭಿರ್ವೃತಃ ॥ ೩೦ ॥

ತೇಷಾಂ ಮೋಕ್ಷಪದಂ ದತ್ವಾಽಭ್ಯನುಜ್ಞಾಪ್ಯ ಮರುತ್ಸುತಮ್ ।
ರಾಘವಃ ಸೀತಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ವಿವೇಶ ಸ್ವಂ ಪರಂ ಪದಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ಸತ್ಯೇನ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಚ ವಿರಕ್ತಿಮತ್ಯಾ
ಮತ್ಯಾ ಚ ಧೃತ್ಯಾ ಚ ತಪಸ್ಯಯಾ ಚ ।
ಹಾ ರಾಮ ರಾಮೇತಿ ಸದೋಪಗಾಯನ್
ಪ್ರಾಭಂಜನಿಃ ಕಿಂಪುರುಷೇಷು ರೇಮೇ ॥ ೩೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸೂನು -
ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಕೃತ ಮಣಿಮಂಜರ್ಯಾಂ (೨/೧-೩೨)
ಶ್ರೀಮದ್ಧನೂಮನ್ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮಂಜರೀ ॥

★★★★★

೫೬. ಶ್ರೀಹನುಮತ್ಸಹಸ್ರನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಋಷಯ ಊಚುಃ

ಋಷೇ ಲೋಹಗಿರಿಂ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಸೀತಾವಿರಹಕಾತರಃ ।
ಭಗವಾನ್ ಕಿಂ ವ್ಯಧಾದ್ರಾಮಸ್ತತ್ಸರ್ವಂ ಬ್ರೂಹಿ ಸತ್ವರಮ್ ॥ ೧ ॥

ವಾಲ್ಮೀಕಿರುವಾಚ

ಮಾಯಾಮಾನುಷದೇಹೋಽಯಂ ದದರ್ಶಾಗ್ರೇ ಕಪೀಶ್ವರಮ್ ।
ಹನೂಮಂತಂ ಜಗತ್ಸ್ವಾಮೀ ಬಾಲಾರ್ಕಾಮಿತತೇಜಸಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸ ಸತ್ವರಂ ಸಮಾಗಮ್ಯ ಸಾಷ್ಟಾಂಗಂ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ಚ ।
ಕೃತಾಂಜಲಿಪುಟೋ ಭೂತ್ವಾ ಹನೂಮಾನ್ ರಾಮಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೩ ॥

ಹನುಮಾನುವಾಚ

ಧನ್ಯೋಽಸ್ಮಿ ಕೃತಕೃತ್ಯೋಽಸ್ಮಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತ್ವತ್ಪಾದಪಂಕಜಮ್ ।
ಯೋಗಿನಾಮಪ್ಯಗಮ್ಯಂ ಚ ಸಂಸಾರಭಯನಾಶನಮ್ ।
ಪುರುಷೋತ್ತಮ ದೇವೇಶ ಕರ್ತವ್ಯಂ ತನ್ನಿಗದ್ಯತಾಮ್ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀರಾಮ ಉವಾಚ

ಜನಸ್ಥಾನೇ ಕಪಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೋಽಪ್ಯಾಗತ್ಯ ವಿದೇಹಜಾಮ್ ।
ಹೃತವಾನ್ ವಿಪ್ರಸಂವೇಷೋ ಮಾರೀಚಾನುಗತೇ ಮಯಿ ॥ ೫ ॥

ಗವೇಷ್ಯಃ ಸಾಂಪ್ರತಂ ವೀರ ಜಾನಕೀಹರಣೇ ಪರಃ ।
ತ್ವಯಾ ಗಮ್ಯೋ ನ ಕೋ ದೇಶಸ್ತ್ವಂ ಚ ಜ್ಞಾನವತಾಂ ವರಃ ।
ಸಪ್ತಕೋಟಿಮಹಾಮಂತ್ರಮಂತ್ರಿತಾವಯವಃ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೬ ॥

ಋಷಯ ಊಚುಃ

ಕೋ ಮಂತ್ರಃ ಕಿಮು ತದ್ಧ್ಯಾನಂ ತನ್ನೋ ಬ್ರೂಹಿ ಯಥಾರ್ಥತಃ ।
ಕಥಾಸುಧಾರಸಂ ಪೀತ್ವಾ ನ ತೃಪ್ಯಾಮಃ ಪರಂತಪ ॥ ೭ ॥

ವಾಲ್ಮೀಕಿರುವಾಚ

ಮಂತ್ರಂ ಹನೂಮತೋ ವಿದ್ಧಿ ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಪ್ರದಾಯಕಮ್ ।
ಮಹಾರಿಷ್ಟಮಹಾಪಾಪಸರ್ವದುಃಖನಿವಾರಣಮ್ ॥ ೮ ॥

ಓಂ ಐಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ । ಹನೂಮತೇ ರಾಮದೂತಾಯ ಲಂಕಾವಿಧ್ವಂಸನಾಯಾಂಜನಾಗರ್ಭ-ಸಂಭೂತಾಯ ಶಾಕಿನೀಡಾಕಿನೀವಿಧ್ವಂಸನಾಯ ಕಿಲಿಕಿಲಿ ಭುಭುಕಾರೇಣ ವಿಭೀಷಣಾಯ ಹನುಮತೇ ದೇವಾಯ ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೌಂ ಹ್ರಾಂ ಹ್ರೂಂ ಫಟ್ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಅನ್ಯಂ ಹನೂಮತೋ ಮಂತ್ರಂ ಸಹಸ್ರಂ ನಾಮಸಂಜ್ಞಿತಮ್ ।
ಜಾನಂತು ಋಷಯಃ ಸರ್ವೇ ಮಹಾದುರಿತನಾಶನಮ್ ॥ ೯ ॥

ಯಸ್ಯ ಸಂಸ್ಮರಣಾತ್ ಸೀತಾಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ರಾಜ್ಯಮಕಂಟಕಮ್ ।
ವಿಭೀಷಣಾಯ ಚ ದದಾವಾತ್ಮಾನಂ ಲಬ್ಧವಾನ್ ಯಥಾ ॥ ೧೦ ॥

ಋಷಯ ಊಚುಃ

ಸಹಸ್ರನಾಮಸನ್ಮಂತ್ರಂ ದುಃಖಾಘೌಘನಿವಾರಣಮ್ ।
ವಾಲ್ಮೀಕೇ ಬ್ರೂಹಿ ನಸ್ತೂರ್ಣಂ ಶುಶ್ರೂಷಾಮಃ ಕಥಾಂ ಪರಾಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ವಾಲ್ಮೀಕಿರುವಾಚ

ಶೃಣ್ವಂತು ಋಷಯಃ ಸರ್ವೇ ಸಹಸ್ರನಾಮಕಂ ಸ್ತವಮ್ ।
ಸ್ತವಾನಾಮುತ್ತಮಂ ದಿವ್ಯಂ ಸದರ್ಥಸ್ಯ ಪ್ರಕಾಶಕಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಓಂ ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀಹನೂಮತ್ಸಹಸ್ರನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಾಮಂತ್ರಸ್ಯ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರೋ ಋಷಿಃ ಹನೂಮಾನ್ ದೇವತಾ ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ । ಹ್ರಾಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೋಂ ಹ್ರಂ ಬೀಜಮ್ । ಶ್ರೀರಿತಿ ಶಕ್ತಿಃ । ಕಿಲಿಕಿಲಿಬ್ರೂಬ್ರೂಕಾರೇಣೇತಿ ಕೀಲಕಮ್ । ಲಂಕಾವಿಧ್ವಂಸನಾಯೇತಿ ಕವಚಮ್ । ಮಮ ಸರ್ವೋಪದ್ರವಶಾಂತ್ಯರ್ಥಂಸರ್ವಕಾಮಾನಾಂಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂಜಪೇವಿನಿಯೋಗಃ॥ ಓಂಐಂಹ್ರೀಂ ಹನುಮತೇ ರಾಮದೂತಾಯ ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ಲಂಕಾವಿಧ್ವಂಸನಾಯ ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ಅಂಜನಾಗರ್ಭಸಂಭೂತಾಯ ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ಶಾಕಿನೀಡಾಕಿನೀಧ್ವಂಸನಾಯ

ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ಓಂ ಕಿಲಿಕಿಲಿಬ್ರೂಬ್ರೂಕಾರೇಣ ವಿಭೀಷಣಾಯ ಹನೂಮತೇ ದೇವಾಯ ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ಓಂ ಶ್ರೀಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೌಂ ಹ್ರಾಂ ಫಟ್ ಸ್ವಾಹಾ । ಕರತಲಕರಪೃಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ಓಂ ಹನೂಮತೇ ರಾಮದೂತಾಯ ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ । ಲಂಕಾವಿಧ್ವಂಸನಾಯ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ ನಮಃ । ಓಂ ಹ್ರೌಂ ಅಂಜನಾಗರ್ಭಸಂಭೂತಾಯ ಶಿಖಾಯೈ ವೌಷಟ್ । ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶಾಕಿನೀಡಾಕಿನೀಧ್ವಂಸನಾಯ ಕವಚಾಯ ಹುಮ್ । ಓಂ ಕಿಲಿಕಿಲಿಬ್ರೂಬ್ರೂಕಾರೇಣವಿಭೀಷಣಾಯಹನೂಮತೇದೇವಾಯನೇತ್ರತ್ರಯಾಯವೌಷಟ್। ಓಂ ಶ್ರೀಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೌಂ ಹ್ರಾಂ ಫಟ್ ಸ್ವಾಹಾ । ಅಸ್ತ್ರಾಯ ।

ಧ್ಯಾನಮ್

ಪ್ರತಪ್ತಸ್ವರ್ಣವರ್ಣಾಭಂ ಸಂರಕ್ತಾರುಣಲೋಚನಮ್ ।
ಸುಗ್ರೀವಾದಿಯುತಂ ಧ್ಯಾಯೇತ್ ಪೀತಾಂಬರಸಮಾವೃತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಗೋಷ್ಪದೀಕೃತವಾರಾಶಿಂ ಪುಚ್ಛಮಸ್ತಕಮೀಶ್ವರಮ್ ।
ಜ್ಞಾನಮುದ್ರಾಂ ಚ ಬಿಭ್ರಾಣಂ ಸರ್ವಾಲಂಕಾರಭೂಷಿತಮ್ ॥ ೨ ॥

ವಾಮಹಸ್ತಸಮಾಕೃಷ್ಟದಶಾಸ್ಯಾನನಮಂಡಲಮ್ ।
ಉದ್ಯದ್ದಕ್ಷಿಣದೋರ್ದಂಡಂ ಹನೂಮಂತಂ ವಿಚಿಂತಯೇತ್ ॥ ೩ ॥

ಧ್ಯಾನಮ್

ಅತುಲಿತಬಲಧಾಮಂ ಹೇಮಶೈಲಾಭದೇಹಂ
ದನುಜವನಕೃಶಾನುಂ ಜ್ಞಾನಿನಾಮಗ್ರಗಣ್ಯಮ್ ।
ಸಕಲಗುಣನಿಧಾನಂ ವಾನರಾಣಾಮಧೀಶಂ
ರಘುಪತಿಪ್ರಿಯಭಕ್ತಂ ವಾತಜಾತಂ ನಮಾಮಿ ॥ ೪ ॥

★★★★★

ಹನೂಮಾನ್ ಶ್ರೀಪ್ರದೋ ವಾಯುಪುತ್ರೋ ರುದ್ರೋಽನಘೋಽಜರಃ ।
ಅಮೃತ್ಯುರ್ವೀರವೀರಶ್ಚ ಗ್ರಾಮವಾಸೋ ಜನಾಶ್ರಯಃ ॥ ೧ ॥

ಧನದೋ ನಿರ್ಗುಣಾಕಾರೋ ವೀರೋ ನಿಧಿಪತಿರ್ಮುನಿಃ ।
ಪಿಂಗಾಕ್ಷೋ ವರದೋ ವಾಗ್ಮೀ ಸೀತಾಶೋಕವಿನಾಶನಃ ॥ ೨ ॥

ಶಿವಃ ಶರ್ವಃ ಪರೋಽವ್ಯಕ್ತೋ ವ್ಯಕ್ತಾವ್ಯಕ್ತೋ ಧರಾಧರಃ ।
ಪಿಂಗಕೇಶಃ ಪಿಂಗರೋಮಾಃ ಶ್ರುತಿಗಮ್ಯಃ ಸನಾತನಃ ॥ ೩ ॥

ಅನಾದಿರ್ಭಗವಾನ್ ದೇವೋ ವಿಶ್ವಹೇತುರ್ನರಾಶ್ರಯಃ ।
ಆರೋಗ್ಯಕರ್ತಾ ವಿಶ್ವೇಶೋ ವಿಶ್ವನಾಥೋ ಹರೀಶ್ವರಃ ॥ ೪ ॥

ಭರ್ಗೋ ರಾಮೋ ರಾಮಭಕ್ತಃ ಕಲ್ಯಾಣಪ್ರಕೃತೀಶ್ವರಃ ।
ವಿಶ್ವಂಭರೋ ವಿಶ್ವಮೂರ್ತಿರ್ವಿಶ್ವಾಕಾರೋಽಥ ವಿಶ್ವಪಾಃ ॥ ೫ ॥

ವಿಶ್ವಾತ್ಮಾ ವಿಶ್ವಸೇವ್ಯೋಽಥ ವಿಶ್ವೋ ವಿಶ್ವಹರೋ ರವಿಃ ।
ವಿಶ್ವಚೇಷ್ಟೋ ವಿಶ್ವಗಮ್ಯೋ ವಿಶ್ವಧ್ಯೇಯಕಲಾಧರಃ ॥ ೬ ॥

ಪ್ಲವಂಗಮಃ ಕಪಿಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ವೇದ್ಯೋ ವನೇಚರಃ ।
ಬಾಲೋ ವೃದ್ಧೋ ಯುವಾ ತತ್ತ್ವಂ ತತ್ತ್ವಗಮ್ಯಃ ಸಖಾ ಹ್ಯಜಃ ॥ ೭ ॥

ಅಂಜನಾಸೂನುರವ್ಯಗ್ರೋ ಗ್ರಾಮಸ್ಯಾಂತೋ ಧರಾಧರಃ ।
ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವರ್ಮಹರ್ಲೋಕೋ ಜನೋಲೋಕಸ್ತಪೋಽವ್ಯಯಃ ॥ ೮ ॥

ಸತ್ಯಮೋಂಕಾರಗಮ್ಯಶ್ಚ ಪ್ರಣವೋ ವ್ಯಾಪಕೋಽಮಲಃ ।
ಶಿವಧರ್ಮಪ್ರತಿಷ್ಠಾತಾ ರಾಮೇಷ್ಟಃ ಫಲ್ಗುನಪ್ರಿಯಃ ॥ ೯ ॥

ಗೋಷ್ಪದೀಕೃತವಾರೀಶಃ ಪೂರ್ಣಕಾಮೋ ಧರಾಪತಿಃ ।
ರಕ್ಷೋಘ್ನಃ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಃ ಶರಣಾಗತವತ್ಸಲಃ ॥ ೧೦ ॥

ಜಾನಕೀಪ್ರಾಣದಾತಾ ಚ ರಕ್ಷಃಪ್ರಾಣಾಪಹಾರಕಃ ।
ಪೂರ್ಣಃ ಸತ್ಯಃ ಪೀತವಾಸಾ ದಿವಾಕರಸಮಪ್ರಭಃ ॥ ೧೧ ॥
ದೇವೋದ್ಯಾನವಿಹಾರೀ ಚ ದೇವತಾಭಯಭಂಜನಃ ।
ಭಕ್ತೋದಯೋ ಶಕ್ತಿನೇತಾ ಶಕ್ತಿರಾಕ್ಷಸಮಾರಕಃ ॥ ೧೨ ॥

ದ್ರೋಣಹರ್ತಾ ಶಕ್ತಿನೇತಾ ಶಕ್ತಿರಾಕ್ಷಸಮಾರಕಃ ।
ಅಕ್ಷಘ್ನೋ ರಾಮದೂತಶ್ಚ ಶಾಕಿನೀಜೀವಿಕಾಹರಃ ॥ ೧೩ ॥

ಬುಭುಕಾರಹತಾರಾತಿಗರ್ವಃ ಪರ್ವತಮರ್ದನಃ ।
ಹೇತುಸ್ತ್ವಹೇತುಃ ಪ್ರಾಂಶುಶ್ಚ ವಿಶ್ವಕರ್ತಾ ಜಗದ್ಗುರುಃ ॥ ೧೪ ॥

ಜಗನ್ನಾಥೋ ಜಗನ್ನೇತಾ ಜಗದೀಶೋ ಜನೇಶ್ವರಃ ।
ಜಗಚ್ಛ್ರಿತೋ ಹರಿಃ ಶ್ರೀಶೋ ಗರುಡಸ್ಮಯಭಂಜಕಃ ॥ ೧೫ ॥

ಪಾರ್ಥಧ್ವಜೋ ವಾಯುಪುತ್ರಃ ಸಿತಪುಚ್ಛೋಽಮಿತಪ್ರಭಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಪುಚ್ಛಃ ಪರಂಬ್ರಹ್ಮ ಪುಚ್ಛಂ ರಾಮೇಷ್ಟ ಏವ ಚ ॥ ೧೬ ॥

ಸುಗ್ರೀವಾದಿಯುತೋ ಜ್ಞಾನೀ ವಾನರೋ ವಾನರೇಶ್ವರಃ ।
ಕಲ್ಪಸ್ಥಾಯೀ ಚಿರಂಜೀವೀ ಪ್ರಸನ್ನಶ್ಚ ಸದಾಶಿವಃ ॥ ೧೭ ॥

ಸನ್ಮತಿಃ ಸದ್ಗತಿರ್ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿದಃ ಕೀರ್ತಿದಾಯಕಃ ।
ಕೀರ್ತಿಃ ಕೀರ್ತಿಪ್ರದಶ್ಚೈವ ಸಮುದ್ರಃ ಶ್ರೀಪ್ರದಃ ಶಿವಃ ॥ ೧೮ ॥

ಭಕ್ತೋದಯೋ ಭಕ್ತಗಮ್ಯೋ ಭಕ್ತಭಾಗ್ಯಪ್ರದಾಯಕಃ ।
ಉದಧಿಕ್ರಮಣೋ ದೇವಃ ಸಂಸಾರಭಯನಾಶನಃ ।
ವಾಲಿಬಂಧನಕೃದ್ವಿಶ್ವಜೇತಾ ವಿಶ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ ॥ ೧೯ ॥

ಲಂಕಾರಿಃ ಕಾಲಪುರುಷೋ ಲಂಕೇಶಗೃಹಭಂಜನಃ ।
ಭೂತಾವಾಸೋ ವಾಸುದೇವೋ ವಸುಸ್ತ್ರಿಭುವನೇಶ್ವರಃ ॥ ೨೦ ॥

ಶ್ರೀರಾಮರೂಪಃ ಕೃಷ್ಣಸ್ತು ಲಂಕಾಪ್ರಾಸಾದಭಂಜನಃ ।
ಕೃಷ್ಣಃ ಕೃಷ್ಣಸ್ತುತಃ ಶಾಂತಃ ಶಾಂತಿದೋ ವಿಶ್ವಭಾವನಃ ॥ ೨೧ ॥

ವಿಶ್ವಭೋಕ್ತಾಽಥ ಮಾರಿಘ್ನೋ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಊರ್ಧ್ವಗೋಲಾಂಗಲೋ ಮಾಲೀ ಲಾಂಗೂಲಾಹತರಾಕ್ಷಸಃ ॥ ೨೨ ॥

ಸಮೀರತನುಜೋ ವೀರೋ ವೀರಮಾರೋ ಜಯಪ್ರದಃ ।
ಜಗನ್ಮಂಗಲದಃ ಪುಣ್ಯಃ ಪುಣ್ಯಶ್ರವಣಕೀರ್ತನಃ ॥ ೨೩ ॥

ಪುಣ್ಯಕೀರ್ತಿಃ ಪುಣ್ಯಗೀತಿರ್ಜಗತ್ಪಾವನಪಾವನಃ ।
ದೇವೇಶೋಽಮಿತರೋಮಾಽಥ ರಾಮಭಕ್ತಿವಿಧಾಯಕಃ ॥ ೨೪ ॥

ಧ್ಯಾತಾ ಧ್ಯೇಯೋ ಜಗತ್ಸಾಕ್ಷೀ ಚೇತಾ ಚೈತನ್ಯವಿಗ್ರಹಃ ।
ಜ್ಞಾನದಃ ಪ್ರಾಣದಃ ಪ್ರಾಣೋ ಜಗತ್ಪ್ರಾಣಃ ಸಮೀರಣಃ ॥ ೨೫ ॥

ವಿಭೀಷಣಪ್ರಿಯಃ ಶೂರಃ ಪಿಪ್ಪಲಾಶ್ರಯಸಿದ್ಧಿದಃ ।
ಸಿದ್ಧಃ ಸಿದ್ಧಾಶ್ರಯಃ ಕಾಲಃ ಕಾಲಭಕ್ಷಕಪೂಜಿತಃ ॥ ೨೬ ॥

ಲಂಕೇಶನಿಧನಸ್ಥಾಯೀ ಲಂಕಾದಾಹಕ ಈಶ್ವರಃ ।
ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯಾಗ್ನಿನೇತ್ರಶ್ಚ ಕಾಲಾಗ್ನಿಃ ಪ್ರಲಯಾಂತಕಃ ॥ ೨೭ ॥

ಕಪಿಲಃ ಕಪೀಶಃ ಪುಣ್ಯರಾಶಿರ್ದ್ವಾದಶರಾಶಿಗಃ ।
ಸರ್ವಾಶ್ರಯೋಽಪ್ರಮೇಯಾತ್ಮಾ ರೇವತ್ಯಾದಿನಿವಾರಕಃ ॥ ೨೮ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣಪ್ರಾಣದಾತಾ ಚ ಸೀತಾಜೀವನಹೇತುಕಃ ।
ರಾಮಧ್ಯಾಯೀ ಹೃಷೀಕೇಶೋ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತೋ ಜಟೀ ಬಲೀ ॥ ೨೯ ॥

ದೇವಾರಿದರ್ಪಹಾ ಹೋತಾ ಧಾತಾ ಕರ್ತಾ ಜಗತ್ಪ್ರಭುಃ ।
ನಗರಗ್ರಾಮಪಾಲಶ್ಚ ಶುದ್ಧೋ ಬುದ್ಧೋ ನಿರಂತರಃ ॥ ೩೦ ॥

ನಿರಂಜನೋ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪೋ ಗುಣಾತೀತೋ ಭಯಂಕರಃ ।
ಹನೂಮಾಂಶ್ಚ ದುರಾರಾಧ್ಯಸ್ತಪಃಸಾಧ್ಯೋ ಮಹೇಶ್ವರಃ ॥ ೩೧ ॥

ಜಾನಕೀಘನಶೋಕೋತ್ಥತಾಪಹರ್ತಾ ಪರಾತ್ಪರಃ ।
ವಾಙ್ಮಯಃ ಸದಸದ್ರೂಪಃ ಕಾರಣಂ ಪ್ರಕೃತೇಃ ಪರಃ ॥ ೩೨ ॥

ಭಾಗ್ಯದೋ ನಿರ್ಮಲೋ ನೇತಾ ಪುಚ್ಛಲಂಕಾವಿದಾಹಕಃ ।
ಪುಚ್ಛಬದ್ಧೋ ಯಾತುಧಾನೋ ಯಾತುಧಾನರಿಪುಪ್ರಿಯಃ ॥ ೩೨ ॥

ಛಾಯಾಪಹಾರೀ ಭೂತೇಶೋ ಲೋಕೇಶಃ ಸದ್ಗತಿಪ್ರದಃ ।
ಪ್ಲವಂಗಮೇಶ್ವರಃ ಕ್ರೋಧಃ ಕ್ರೋಧಸಂರಕ್ತಲೋಚನಃ ॥ ೩೩ ॥

ಕ್ರೋಧಹರ್ತಾ ತಾಪಹರ್ತಾ ಭಕ್ತಾಭಯವರಪ್ರದಃ ।
ಸೌಮ್ಯೋ ಗುರುಃ ಕಾವ್ಯಕರ್ತಾ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಚ ವರಪ್ರದಃ ।
ಭಕ್ತಾನುಕಂಪೀ ವಿಶ್ವೇಶಃ ಪುರುಹೂತಃ ಪುರಂದರಃ ॥ ೩೪ ॥

ಅಗ್ನಿರ್ವಿಭಾವಸುರ್ಭಾಸ್ವಾನ್ ಯಮೋ ನಿರ್ಋತಿರೇವ ಚ ।
ವರುಣೋ ವಾಯುಗತಿಮಾನ್ ವಾಯುಃ ಕುಬೇರ ಈಶ್ವರಃ ॥ ೩೫ ॥

ರವಿಶ್ಚಂದ್ರಃ ಕುಜಃ ಸೌಮ್ಯೋ ಗುರುಃ ಕಾವ್ಯಃ ಶನೈಶ್ಚರಃ ।
ರಾಹುಃ ಕೇತುರ್ಮರುದ್ದೋತಾ ಧಾತಾ ಹರ್ತಾ ಸಮೀರಜಃ ॥ ೩೬ ॥

ಮಶಕೀಕೃತದೇವಾರಿರ್ದೈತ್ಯಾರಿರ್ಮಧುಸೂದನಃ ।
ಕಾಮಃ ಕಪಿಃ ಕಾಮಪಾಲಃ ಕಪಿಲೋ ವಿಶ್ವಜೀವನಃ ॥ ೩೭ ॥

ಭಾಗೀರಥೀಪದಾಂಭೋಜಃ ಸೇತುಬಂಧವಿಶಾರದಃ ।
ಸ್ವಾಹಾ ಸ್ವಧಾ ಹವಿಃ ಕವ್ಯಂ ಹವ್ಯವಾಹಪ್ರಕಾಶಕಃ ॥ ೩೮ ॥

ಸ್ವಪ್ರಕಾಶೋ ಮಹಾವೀರೋ ಮಧುರಾಮಿತವಿಕ್ರಮಃ ।
ಉಡ್ಡೀನೋಡ್ಡೀನಗತಿಮಾನ್ ಸದ್ಗತಿಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ॥ ೩೯ ॥

ಜಗದಾತ್ಮಾ ಜಗದ್ಯೋನಿರ್ಜಗದಂತೋ ಹ್ಯನಂತಕಃ ।
ವಿಪಾಪ್ಮಾ ನಿಷ್ಕಲಂಕೋಽಥ ಮಹಾನ್ ಮಹದಹಂಕೃತಿಃ ॥ ೪೦ ॥

ಖಂ ವಾಯುಃ ಪೃಥಿವೀ ಚಾಪೋ ವಹ್ನಿರ್ದಿಕ್ ಕಾಲ ಏಕಲಃ ।
ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞಃ ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲಶ್ಚ ಪಲ್ವಲೀಕೃತಸಾಗರಃ ॥ ೪೧ ॥

ಹಿರಣ್ಮಯಃ ಪುರಾಣಶ್ಚ ಖೇಚರೋ ಭೂಚರೋ ಮನುಃ ।
ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಃ ಸೂತ್ರಾತ್ಮಾ ರಾಜರಾಜೋ ವಿಶಾಂ ಪತಿಃ ॥ ೪೨ ॥

ವೇದಾಂತವೇದ್ಯ ಉದ್ಗೀಥೋ ವೇದಾಂಗೋ ವೇದಪಾರಗಃ ।
ಪ್ರತಿಗ್ರಾಮಸ್ಥಿತಃ ಸದ್ಯಃ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾತಾ ಗುಣಾಕರಃ ॥ ೪೩ ॥

ಭಕ್ತೋದಯೋ ಭಕ್ತಗಮ್ಯೋ ಭಕ್ತಭಾಗ್ಯಪ್ರದಾಯಕಃ ।
ಉದಧಿಕ್ರಮಣೋ ದೇವಃ ಸಂಸಾರಭಯನಾಶನಃ ।
ವಾಲಿಬಂಧನಕೃದ್ವಿಶ್ವಜೇತಾ ವಿಶ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ ॥ ೧೯ ॥

ಲಂಕಾರಿಃ ಕಾಲಪುರುಷೋ ಲಂಕೇಶಗೃಹಭಂಜನಃ ।
ಭೂತಾವಾಸೋ ವಾಸುದೇವೋ ವಸುಸ್ತ್ರಿಭುವನೇಶ್ವರಃ ॥ ೨೦ ॥

ಶ್ರೀರಾಮರೂಪಃ ಕೃಷ್ಣಸ್ತು ಲಂಕಾಪ್ರಾಸಾದಭಂಜನಃ ।
ಕೃಷ್ಣಃ ಕೃಷ್ಣಸ್ತುತಃ ಶಾಂತಃ ಶಾಂತಿದೋ ವಿಶ್ವಭಾವನಃ ॥ ೨೧ ॥

ವಿಶ್ವಭೋಕ್ತಾಽಥ ಮಾರಿಘ್ನೋ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಊರ್ಧ್ವಗೋಲಾಂಗಲೋ ಮಾಲೀ ಲಾಂಗೂಲಾಹತರಾಕ್ಷಸಃ ॥ ೨೨ ॥

ಸಮೀರತನುಜೋ ವೀರೋ ವೀರಮಾರೋ ಜಯಪ್ರದಃ ।
ಜಗನ್ಮಂಗಲದಃ ಪುಣ್ಯಃ ಪುಣ್ಯಶ್ರವಣಕೀರ್ತನಃ ॥ ೨೩ ॥

ಪುಣ್ಯಕೀರ್ತಿಃ ಪುಣ್ಯಗೀತಿರ್ಜಗತ್ಪಾವನಪಾವನಃ ।
ದೇವೇಶೋಽಮಿತರೋಮಾಽಥ ರಾಮಭಕ್ತವಿಧಾಯಕಃ ॥ ೨೪ ॥

ಧ್ಯಾತಾ ಧ್ಯೇಯೋ ಜಗತ್ಸಾಕ್ಷೀ ಚೇತಾ ಚೈತನ್ಯವಿಗ್ರಹಃ ।
ಜ್ಞಾನದಃ ಪ್ರಾಣದಃ ಪ್ರಾಣೋ ಜಗತ್ಪ್ರಾಣಃ ಸಮೀರಣಃ ॥ ೨೫ ॥

ವಿಭೀಷಣಪ್ರಿಯಃ ಶೂರಃ ಪಿಪ್ಪಲಾಶ್ರಯಸಿದ್ಧಿದಃ ।
ಸಿದ್ಧಃ ಸಿದ್ಧಾಶ್ರಯಃ ಕಾಲಃ ಕಾಲಭಕ್ಷಕಪೂಜಿತಃ ॥ ೨೬ ॥

ಲಂಕೇಶನಿಧನಸ್ಥಾಯೀ ಲಂಕಾದಾಹಕ ಈಶ್ವರಃ ।
ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯಾಗ್ನಿನೇತ್ರಶ್ಚ ಕಾಲಾಗ್ನಿಃ ಪ್ರಲಯಾಂತಕಃ ॥ ೨೭ ॥

ಕಪಿಲಃ ಕಪೀಶಃ ಪುಣ್ಯರಾಶಿರ್ದ್ವಾದಶರಾಶಿಗಃ ।
ಸರ್ವಾಶ್ರಯೋಽಪ್ರಮೇಯಾತ್ಮಾ ರೇವತ್ಯಾದಿನಿವಾರಕಃ ॥ ೨೮ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣಪ್ರಾಣದಾತಾ ಚ ಸೀತಾಜೀವನಹೇತುಕಃ ।
ರಾಮಧ್ಯಾಯೀ ಹೃಷೀಕೇಶೋ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತೋ ಜಟೀ ಬಲೀ ॥ ೨೯ ॥

ದೇವಾರಿದರ್ಪಹಾ ಹೋತಾ ಧಾತಾ ಕರ್ತಾ ಜಗತ್ಪ್ರಭುಃ ।
ನಗರಗ್ರಾಮಪಾಲಶ್ಚ ಶುದ್ಧೋ ಬುದ್ಧೋ ನಿರಂತರಃ ॥ ೩೦ ॥

ನಿರಂಜನೋ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪೋ ಗುಣಾತೀತೋ ಭಯಂಕರಃ ।
ಹನೂಮಾಂಶ್ಚ ದುರಾರಾಧ್ಯಸ್ತಪಃಸಾಧ್ಯೋ ಮಹೇಶ್ವರಃ ॥ ೩೧ ॥

ಜಾನಕೀಘನಶೋಕೋತ್ಥತಾಪಹರ್ತಾ ಪರಾತ್ಪರಃ ।
ವಾಙ್ಮಯಃ ಸದಸದ್ರೂಪಃ ಕಾರಣಂ ಪ್ರಕೃತೇಃ ಪರಃ ॥ ೩೨ ॥

ಭಾಗ್ಯದೋ ನಿರ್ಮಲೋ ನೇತಾ ಪುಚ್ಛಲಂಕಾವಿದಾಹಕಃ ।
ಪುಚ್ಛಬದ್ಧೋ ಯಾತುಧಾನೋ ಯಾತುಧಾನರಿಪುಪ್ರಿಯಃ ॥ ೩೨ ॥

ಛಾಯಾಪಹಾರೀ ಭೂತೇಶೋ ಲೋಕೇಶಃ ಸದ್ಗತಿಪ್ರದಃ ।
ಪ್ಲವಂಗಮೇಶ್ವರಃ ಕ್ರೋಧಃ ಕ್ರೋಧಸಂರಕ್ತಲೋಚನಃ ॥ ೩೩ ॥

ಕ್ರೋಧಹರ್ತಾ ತಾಪಹರ್ತಾ ಭಕ್ತಾಭಯವರಪ್ರದಃ ।
ಸೌಮ್ಯೋ ಗುರುಃ ಕಾವ್ಯಕರ್ತಾ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಚ ವರಪ್ರದಃ ।
ಭಕ್ತಾನುಕಂಪೀ ವಿಶ್ವೇಶಃ ಪುರುಹೂತಃ ಪುರಂದರಃ ॥ ೩೪ ॥

ಅಗ್ನಿರ್ವಿಭಾವಸುರ್ಭಾಸ್ವಾನ್ ಯಮೋ ನಿರ್ಋತಿರೇವ ಚ ।
ವರುಣೋ ವಾಯುಗತಿಮಾನ್ ವಾಯುಃ ಕುಬೇರ ಈಶ್ವರಃ ॥ ೩೫ ॥

ರವಿಶ್ಚಂದ್ರಃ ಕುಜಃ ಸೌಮ್ಯೋ ಗುರುಃ ಕಾವ್ಯಃ ಶನೈಶ್ಚರಃ ।
ರಾಹುಃ ಕೇತುರ್ಮರುದ್ಧೋತಾ ಧಾತಾ ಹರ್ತಾ ಸಮೀರಜಃ ॥ ೩೬ ॥

ಮಶಕೀಕೃತದೇವಾರಿರ್ದೈತ್ಯಾರಿರ್ಮಧುಸೂದನಃ ।
ಕಾಮಃ ಕಪಿಃ ಕಾಮಪಾಲಃ ಕಪಿಲೋ ವಿಶ್ವಜೀವನಃ ॥ ೩೭ ॥

ಭಾಗೀರಥೀಪದಾಂಭೋಜಃ ಸೇತುಬಂಧವಿಶಾರದಃ ।
ಸ್ವಾಹಾ ಸ್ವಧಾ ಹವಿಃ ಕವ್ಯಂ ಹವ್ಯವಾಹಪ್ರಕಾಶಕಃ ॥ ೩೮ ॥

ಸ್ವಪ್ರಕಾಶೋ ಮಹಾವೀರೋ ಮಧುರಾಮಿತವಿಕ್ರಮಃ ।
ಉಡ್ಡೀನೋಡ್ಡೀನಗತಿಮಾನ್ ಸದ್ಗತಿಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ॥ ೩೯ ॥

ಜಗದಾತ್ಮಾ ಜಗದ್ಯೋನಿರ್ಜಗದಂತೋ ಹ್ಯನಂತಕಃ ।
ವಿಪಾಪ್ಮಾ ನಿಷ್ಕಲಂಕೋಽಥ ಮಹಾನ್ ಮಹದಹಂಕೃತಿಃ ॥ ೪೦ ॥

ಖಂ ವಾಯುಃ ಪೃಥಿವೀ ಚಾಪೋ ವಹ್ನಿರ್ದಿಕ್ ಕಾಲ ಏಕಲಃ ।
ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞಃ ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲಶ್ಚ ಪಲ್ವಲೀಕೃತಸಾಗರಃ ॥ ೪೧ ॥

ಹಿರಣ್ಮಯಃ ಪುರಾಣಶ್ಚ ಖೇಚರೋ ಭೂಚರೋ ಮನುಃ ।
ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಃ ಸೂತ್ರಾತ್ಮಾ ರಾಜರಾಜೋ ವಿಶಾಂ ಪತಿಃ ॥ ೪೨ ॥

ವೇದಾಂತವೇದ್ಯ ಉದ್ಗೀಥೋ ವೇದಾಂಗೋ ವೇದಪಾರಗಃ ।
ಪ್ರತಿಗ್ರಾಮಸ್ಥಿತಃ ಸದ್ಯಃ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾತಾ ಗುಣಾಕರಃ ॥ ೪೩ ॥

ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲೀ ಭೂತಾತ್ಮಾ ಸುರಭಿಃ ಕಲ್ಪಪಾದಪಃ ।
ಚಿಂತಾಮಣಿರ್ಗುಣನಿಧಿಃ ಪ್ರಜಾದ್ವಾರಮನುತ್ತಮಃ ॥ ೪೪ ॥

ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕಃ ಪುರಾರಾತಿಃ ಮತಿಮಾನ್ ಶಾರ್ವರೀಪತಿಃ ।
ಕಿಲಕಿಲಾರಾವಸಂತ್ರಸ್ತಭೂತಪ್ರೇತಪಿಶಾಚಕಃ ॥ ೪೫ ॥

ಋಣತ್ರಯಹರಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮಃ ಸ್ಥೂಲಃ ಸರ್ವಗತಿಃ ಪುಮಾನ್ ।
ಅಪಸ್ಮಾರಹರಃ ಸ್ಮರ್ತಾ ಶ್ರುತಿರ್ಗಾಥಾ ಸ್ಮೃತಿರ್ಮನುಃ ॥ ೪೬ ॥

ಸ್ವರ್ಗದ್ವಾರಂ ಪ್ರಜಾದ್ವಾರಂ ಮೋಕ್ಷದ್ವಾರಂ ಯತೀಶ್ವರಃ ।
ನಾದರೂಪಂ ಪರಂಬ್ರಹ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಪುರಾತನಃ ॥ ೪೭ ॥

ಏಕೋಽನೇಕೋ ಜನಃ ಶುಕ್ಲಃ ಸ್ವಯಂಜ್ಯೋತಿರನಾಕುಲಃ ।
ಜ್ಯೋತಿರ್ಜ್ಯೋತಿರನಾದಿಶ್ಚ ಸಾತ್ವಿಕೋ ರಾಜಸತ್ತಮಃ ॥ ೪೮ ॥

ತಮೋಹರ್ತಾ ನಿರಾಲಂಬೋ ನಿರಾಕಾರೋ ಗುಣಾಕರಃ ।
ಗುಣಾಶ್ರಯೋ ಗುಣಮಯೋ ಬೃಹತ್ಕಾಯೋ ಬೃಹದ್ಯಶಾಃ ॥ ೪೯ ॥

ಬೃಹದ್ಧನುರ್ಬೃಹತ್ಪಾದೋ ಬೃಹನ್ಮೂರ್ಧಾ ಬೃಹತ್ಸ್ವನಃ ।
ಬೃಹತ್ಕರ್ಣೋ ಬೃಹನ್ನಾಸೋ ಬೃಹದ್ಬಾಹುರ್ಬೃಹತ್ತನುಃ ॥ ೫೦ ॥

ಬೃಹದ್ಗಲೋ ಬೃಹತ್ಕಾಯೋ ಬೃಹತ್ಪುಚ್ಛೋ ಬೃಹತ್ಕರಃ ।
ಬೃಹದ್ಗತಿರ್ಬೃಹತ್ಸೇವ್ಯೋ ಬೃಹಲ್ಲೋಕಫಲಪ್ರದಃ ॥ ೫೧ ॥

ಬೃಹಚ್ಛಕ್ತಿರ್ಬೃಹದ್ವಾಂಛಾಫಲದೋ ಬೃಹದೀಶ್ವರಃ ।
ಬೃಹಲ್ಲೋಕನುತೋ ದ್ರಷ್ಟಾ ವಿದ್ಯಾದಾತಾ ಜಗದ್ಗುರುಃ ॥ ೫೨ ॥

ದೇವಾಚಾರ್ಯಃ ಸತ್ಯವಾದೀ ಬ್ರಹ್ಮವಾದೀ ಕಲಾಧರಃ ।
ಸಪ್ತಪಾತಾಲಗಾಮೀ ಚ ಮಲಯಾಚಲಸಂಶ್ರಯಃ ॥ ೫೩ ॥

ಉತ್ತರಾಶಾಸ್ಥಿತಃ ಶ್ರೀಶೋ ದಿವ್ಯೌಷಧಿವಶಃ ಖಗಃ ।
ಶಾಖಾಮೃಗಃ ಕಪೀಂದ್ರೋಽಥ ಪುರಾಣಃ ಪ್ರಾಣಚಂಚುರಃ ॥ ೫೪ ॥

ಚತುರೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯೋಗೀ ಯೋಗಿಗಮ್ಯಃ ಪರಾವರಃ ।
ಅನಾದಿನಿಧನೋ ವ್ಯಾಸೋ ವೈಕುಂಠಃ ಪೃಥಿವೀಪತಿಃ ॥ ೫೫ ॥

ಅಪರಾಜಿತೋ ಜಿತಾರಾತಿಃ ಸದಾನಂದದ ಈಶಿತಾ ।
ಗೋಪಾಲೋ ಗೋಪತಿರ್ಯೋದ್ಧಾ ಕಲಿಸ್ಫಾಲಃ ಪರಾತ್ಪರಃ ॥ ೫೬ ॥

ಮನೋವೇಗೀ ಸದಾಯೋಗೀ ಸಂಸಾರಭಯನಾಶನಃ ।
ತತ್ತ್ವದಾತಾಽಥ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಸ್ತತ್ತ್ವಂ ತತ್ತ್ವಪ್ರಕಾಶಕಃ ॥ ೫೭ ॥

ಶುದ್ಧೋ ಬುದ್ಧೋ ನಿತ್ಯಯುಕ್ತೋ ಭಕ್ತಾಕಾರೋ ಜಗದ್ರಥಃ ।
ಪ್ರಲಯೋಽಮಿತಮಾಯಶ್ಚ ಮಾಯಾತೀತೋ ವಿಮತ್ಸರಃ ॥ ೫೮ ॥

ಮಾಯಾನಿರ್ಜಿತರಕ್ಷಶ್ಚ ಮಾಯಾನಿರ್ಮಿತವಿಷ್ಟಪಃ ।
ಮಾಯಾಶ್ರಯಶ್ಚ ನಿರ್ಲೇಪೋ ಮಾಯಾನಿರ್ವರ್ತಕಃ ಸುಖೀ ॥ ೫೯ ॥

ಸುಖೀ ಸುಖಪ್ರದೋ ನಾಗೋ ಮಹೇಶಕೃತಸಂಸ್ತವಃ ।
ಮಹೇಶ್ವರಃ ಸತ್ಯಸಂಧಃ ಶರಭಃ ಕಲಿಪಾವನಃ ॥ ೬೦ ॥

ರಸೋ ರಸಜ್ಞಃ ಸನ್ಮಾನೋ ರೂಪಂ ಚಕ್ಷುಃ ಶ್ರುತೀ ರವಃ ।
ಘ್ರಾಣಂ ಗಂಧಃ ಸ್ಪರ್ಶನಂ ಚ ಸ್ಪರ್ಶೋ ಹಿಂಕಾರಮಾನಗಃ ॥ ೬೧ ॥

ನೇತಿ ನೇತೀತಿ ಗಮ್ಯಶ್ಚ ವೈಕುಂಠಭಜನಪ್ರಿಯಃ ।
ಗಿರಿಶೋ ಗಿರಿಜಾಕಾಂತೋ ದುರ್ವಾಸಾಃ ಕವಿರಂಗಿರಾಃ ॥ ೬೨ ॥

ಭೃಗುರ್ವಸಿಷ್ಠಶ್ಚ್ಯವನೋ ನಾರದಸ್ತುಂಬುರುರ್ಹರಃ ।
ವಿಶ್ವಕ್ಷೇತ್ರಂ ವಿಶ್ವಬೀಜಂ ವಿಶ್ವನೇತ್ರಂ ಚ ವಿಶ್ವಪಾಃ ॥ ೬೩ ॥

ಯಾಜಕೋ ಯಜಮಾನಶ್ಚ ಪಾವಕಃ ಪಿತರಸ್ತಥಾ ।
ಶ್ರದ್ಧಾ ಬುದ್ಧಿಃ ಕ್ಷಮಾ ತಂದ್ರಾ ಮಂತ್ರೋ ಮಂತ್ರಯಿತಾ ಸುರಃ ॥ ೬೪ ॥

ರಾಜೇಂದ್ರೋ ಭೂಪತೀ ರೂಢೋ ಮಾಲೀ ಸಂಸಾರಸಾರಥಿಃ ।
ನಿತ್ಯಃ ಸಂಪೂರ್ಣಕಾಮಶ್ಚ ಭಕ್ತಕಾಮಧುಗುತ್ತಮಃ ॥ ೬೫ ॥

ಗಣಪಃ ಕೇಶವೋ ಭ್ರಾತಾ ಪಿತಾ ಮಾತಾಽಥ ಮಾರುತಿಃ ।
ಸಹಸ್ರಮೂರ್ಧಾ ಸಹಸ್ರಾಸ್ಯಃ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಃ ಸಹಸ್ರಪಾತ್ ॥ ೬೬ ॥

ಕಾಮಜಿತ್ ಕಾಮದಹನಃ ಕಾಮಃ ಕಾಮ್ಯಫಲಪ್ರದಃ ।
ಮುದ್ರಾಪಹಾರೀ ರಕ್ಷೋಘ್ನಃ ಕ್ಷಿತಿಭಾರಹರೋ ಬಲಃ ॥ ೬೭ ॥

ನಖದಂಷ್ಟ್ರಾಯುಧೋ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತೋ ಭಕ್ತಾಭಯಪ್ರದಃ ।
ದರ್ಪಹಾ ದರ್ಪದೋ ದಂಷ್ಟ್ರಾಶತಮೂರ್ತಿರಮೂರ್ತಿಮಾನ್ ॥ ೬೮ ॥

ಮಹಾನಿಧಿರ್ಮಹಾಭಾಗೋ ಮಹಾಭರ್ಗೋ ಮಹರ್ದ್ಧಿದಃ ।
ಮಹಾಕಾರೋ ಮಹಾಯೋಗೀ ಮಹಾತೇಜಾ ಮಹದ್ದ್ಯುತಿಃ ॥ ೬೯ ॥

ಮಹಾಕರ್ಮಾ ಮಹಾನಾದೋ ಮಹಾಮಂತ್ರೋ ಮಹಾಮತಿಃ ।
ಮಹಾಶಮೋ ಮಹೋದಾರೋ ಮಹಾದೇವಾತ್ಮಕೋ ವಿಭುಃ ॥ ೭೦ ॥

ರುದ್ರಕರ್ಮಾ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಾ ರತ್ನನಾಭಃ ಕೃತಾಗಮಃ ।
ಅಂಬೋಧಿಲಂಘನಃ ಸಿದ್ಧಃ ಸತ್ಯಧರ್ಮಾ ಪ್ರಮೋದನಃ ॥ ೭೧ ॥

ಜಿತಾಮಿತ್ರೋ ಜಯಃ ಸೋಮೋ ವಿಜಯೋ ವಾಯುವಾಹನಃ ।
ಜೀವೋ ಧಾತಾ ಸಹಸ್ರಾಂಶುರ್ಮುಕುಂದೋ ಭೂರಿದಕ್ಷಿಣಃ ॥ ೭೨ ॥

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಃ ಸಿದ್ಧಿದಃ ಸಿದ್ಧಃ ಸಂಕಲ್ಪಃ ಸಿದ್ಧಿಹೇತುಕಃ ।
ಸಪ್ತಪಾತಾಲಚರಣಃ ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಣವಂದಿತಃ ॥ ೭೩ ॥

ಸಪ್ತಾಬ್ಧಿಲಂಘನೋ ವೀರಃ ಸಪ್ತದ್ವೀಪೋರುಮಂಡಲಃ ।
ಸಪ್ತಾಂಗರಾಜ್ಯಸುಖದಃ ಸಪ್ತಮಾತೃನಿಷೇವಿತಃ ॥ ೭೪ ॥

ಸಪ್ತಲೋಕೈಕಮಕುಟಃ ಸಪ್ತಹೋತ್ರಃ ಸ್ವರಾಶ್ರಯಃ ।
ಸಪ್ತಚ್ಛಂದೋನಿಧಿಃ ಸಪ್ತಚ್ಛಂದಃ ಸಪ್ತಜನಾಶ್ರಯಃ ।
ಸಪ್ತಸಾಮೋಪಗೀತಶ್ಚ ಸಪ್ತಪಾತಾಲಸಂಶ್ರಯಃ ॥ ೭೫ ॥

ಸಪ್ತಚ್ಛಂದೋನಿಧಿಃ ಸಪ್ತಚ್ಛಂದಃ ಸಪ್ತಜನಾಶ್ರಯಃ ।
ಮೇಧಾದಃ ಕೀರ್ತಿದಃ ಶೋಕಹಾರೀ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯನಾಶನಃ ॥ ೭೬ ॥

ಸರ್ವವಶ್ಯಕರೋ ಗರ್ಭದೋಷಹಾ ಪುತ್ರಪೌತ್ರದಃ ।
ಪ್ರತಿವಾದಿಮುಖಸ್ತಂಭೋ ರುಷ್ಟಚಿತ್ತಪ್ರಸಾದನಃ ॥ ೭೭ ॥

ಪರಾಭಿಚಾರಶಮನೋ ದುಃಖಹಾ ಬಂಧಮೋಕ್ಷದಃ ।
ನವದ್ವಾರಪುರಾಧಾರೋ ನವದ್ವಾರನಿಕೇತನಃ ॥ ೭೮ ॥

ನರನಾರಾಯಣಸ್ತುತ್ಯೋ ನವನಾಥಮಹೇಶ್ವರಃ ।
ಮೇಖಲೀ ಕವಚೀ ಖಡ್ಗೀ ಭ್ರಾಜಿಷ್ಣುರ್ಜಿಷ್ಣುಸಾರಥಿಃ ॥ ೭೯ ॥

ಬಹುಯೋಜನವಿಸ್ತೀರ್ಣಪುಚ್ಛಃ ಪುಚ್ಛಹತಾಸುರಃ ।
ದುಷ್ಟಹಂತಾ ನಿಯಮಿತಾ ಪಿಶಾಚಗ್ರಹಶಾತನಃ ॥ ೮೦ ॥

ಬಾಲಗ್ರಹವಿನಾಶೀ ಚ ಧರ್ಮನೇತಾ ಕೃಪಾಕರಃ ।
ಉಗ್ರಕೃತ್ಯಶ್ಚೋಗ್ರವೇಗ ಉಗ್ರನೇತ್ರಃ ಶತಕ್ರತುಃ ॥ ೮೧ ॥

ಶತಮನ್ಯುಸ್ತುತಃ ಸ್ತುತ್ಯಃ ಸ್ತುತಿಃ ಸ್ತೋತಾ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಸಮಗ್ರಗುಣಶಾಲೀ ಚ ವ್ಯಗ್ರೋ ರಕ್ಷೋವಿನಾಶನಃ ॥ ೮೨ ॥

ರಕ್ಷೋಗ್ನಿದಾವೋ ಬ್ರಹ್ಮೇಶಃ ಶ್ರೀಧರೋ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ ।
ಮೇಘನಾದೋ ಮೇಘರೂಪೋ ಮೇಘವೃಷ್ಟಿನಿವಾರಣಃ ॥ ೮೩ ॥

ಮೇಘಜೀವನಹೇತುಶ್ಚ ಮೇಘಶ್ಯಾಮಃ ಪರಾತ್ಮಕಃ ।
ಸಮೀರತನಯೋ ಧಾತಾ ತತ್ತ್ವವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದಃ ॥ ೮೪ ॥

ಅಮೋಘೋಽಮೋಘದೃಷ್ಟಿಶ್ಚಾಭೀಷ್ಟದೋಽನಿಷ್ಟನಾಶನಃ।
ಅರ್ಥೋಽನರ್ಥಾಪಹಾರೀ ಚ ಸಮರ್ಥೋ ರಾಮಸೇವಕಃ ॥ ೮೫ ॥

ಅರ್ಥೀ ಧನ್ಯೋಽಸುರಾರಾತಿಃ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ಆತ್ಮಭೂಃ।
ಸಂಕರ್ಷಣೋ ವಿಶುದ್ಧಾತ್ಮಾ ವಿದ್ಯಾರಾಶಿಃ ಸುರೇಶ್ವರಃ ॥ ೮೬ ॥

ಅಚಲೋದ್ಧಾರಕೋ ನಿತ್ಯಃ ಸೇತುಕೃದ್ರಾಮಸಾರಥಿಃ।
ಆನಂದಃ ಪರಮಾನಂದೋ ಮತ್ಸ್ಯಃ ಕೂರ್ಮೋ ನಿಧಿಃ ಶಯಃ ॥ ೮೭ ॥

ವರಾಹೋ ನಾರಸಿಂಹಶ್ಚ ವಾಮನೋ ಜಮದಗ್ನಿಜಃ।
ರಾಮಃ ಕೃಷ್ಣಃ ಶಿವೋ ಬುದ್ಧಃ ಕಲ್ಕೀ ರಾಮಾಶ್ರಯೋ ಹರಿಃ ॥ ೮೮ ॥

ನಂದೀ ಭೃಂಗೀ ಚ ಚಂಡೀ ಚ ಗಣೇಶೋ ಗಣಸೇವಿತಃ।
ಕರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷಃ ಸುರಾರಾಮೋ ವಿಶ್ರಾಮೋ ಜಗತೀಪತಿಃ ॥ ೮೯ ॥

ಜಗನ್ನಾಥಃ ಕಪೀಶಶ್ಚ ಸರ್ವಾವಾಸಃ ಸದಾಶ್ರಯಃ।
ಸುಗ್ರೀವಾದಿಸ್ತುತೋ ದಾಂತಃ ಸರ್ವಕರ್ಮಾ ಪ್ಲವಂಗಮಃ ॥ ೯೦ ॥

ನಖದಾರಿತರಕ್ಷಶ್ಚ ನಖಯುದ್ಧವಿಶಾರದಃ।
ಕುಶಲಃ ಸುಧನಃ ಶೇಷೋ ವಾಸುಕಿಸ್ತಕ್ಷಕಸ್ತಥಾ ॥ ೯೧ ॥

ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣೋ ಬಲಾಢ್ಯಶ್ಚ ಪುರುಜೇತಾಽಘನಾಶನಃ।
ಕೈವಲ್ಯದೀಪಃ ಕೈವಲ್ಯೋ ಗರುಡಃ ಪನ್ನಗೋ ಗುರುಃ ॥ ೯೨ ॥

ಕಿಕ್ಲಿರಾವಹತಾರಾತಿಗರ್ವಃ ಪರ್ವತಭೇದನಃ।
ವಜ್ರಾಂಗೋ ವಜ್ರವಕ್ತ್ರಶ್ಚ ಭಕ್ತವಜ್ರನಿವಾರಕಃ ॥ ೯೩ ॥

ನಖಾಯುಧೋ ಮಣಿಗ್ರೀವೋ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲೀ ಚ ಭಾಸ್ಕರಃ।
ಪ್ರೌಢಪ್ರತಾಪಸ್ತಪನೋ ಭಕ್ತತಾಪನಿವಾರಕಃ ॥ ೯೪ ॥

ಶರಣಂ ಜೀವನಂ ಭೋಕ್ತಾ ನಾನಾಚೇಷ್ಟೋಽಥ ಚಂಚಲಃ।
ಸ್ವಸ್ಥಸ್ತ್ವಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಹಾ ದುಃಖಶಾತನಃ ಪವನಾತ್ಮಜಃ ॥ ೯೫ ॥

ಪವನಃ ಪಾವನಃ ಕಾಂತೋ ಭಕ್ತಾಂಗಃ ಸಹನೋ ಬಲಃ।
ಮೇಘನಾದರಿಪುರ್ಮೇಘನಾದಸಂಹೃತರಾಕ್ಷಸಃ ॥ ೯೬ ॥

ಕ್ಷರೋಽಕ್ಷರೋ ವಿನೀತಾತ್ಮಾ ವಾನರೇಶಃ ಸತಾಂಗತಿಃ।
ಶ್ರೀಕಂಠಃ ಶಿತಿಕಂಠಶ್ಚ ಸಹಾಯಃ ಸಹನಾಯಕಃ ॥ ೯೭ ॥

ಅಸ್ಥೂಲಸ್ತ್ವನಣುರ್ಭರ್ಗೋ ದೇವಸಂಸೃತಿನಾಶನಃ।
ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಿದ್ಯಾಸಾರಶ್ಚಾಪ್ಯಧ್ಯಾತ್ಮಕುಶಲಃ ಸುಧೀಃ ॥ ೯೮ ॥

ಅಕಲ್ಮಷಃ ಸತ್ಯಹೇತುಃ ಸತ್ಯದಃ ಸತ್ಯಗೋಚರಃ ।
ಸತ್ಯಗರ್ಭಃ ಸತ್ಯರೂಪಃ ಸತ್ಯಃ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ ॥ ೯೯ ॥

ಅಂಜನಾಪ್ರಾಣಲಿಂಗಂ ಚ ವಾಯುವಂಶೋದ್ಭವಃ ಶ್ರುತಿಃ ।
ಭದ್ರರೂಪೋ ರುದ್ರರೂಪಃ ಸುರೂಪಶ್ಚಿತ್ರರೂಪಧೃಕ್ ॥ ೧೦೦ ॥

ಮೈನಾಕವಂದಿತಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶನೋ ವಿಜಯೋ ಜಯಃ ।
ಕ್ರಾಂತದಿಙ್ಮಂಡಲೋ ರುದ್ರಃ ಪ್ರಕಟೀಕೃತವಿಕ್ರಮಃ ॥ ೧೦೧ ॥

ಕಂಬುಕಂಠಃ ಪ್ರಸನ್ನಾತ್ಮಾ ಹ್ರಸ್ವನಾಸೋ ವೃಕೋದರಃ ।
ಲಂಬೋಷ್ಠಃ ಕುಂಡಲೀ ಚಿತ್ರಮಾಲೀ ಯೋಗವಿದಾಂವರಃ ॥ ೧೦೨ ॥

ವಿಪಶ್ಚಿತ್ ಕವಿರಾನಂದವಿಗ್ರಹೋಽನಲ್ಪಶಾಸನಃ ।
ಫಾಲ್ಗುನೀಸೂನುರವ್ಯಗ್ರೋ ಯೋಗಾತ್ಮಾ ಯೋಗತತ್ಪರಃ ॥ ೧೦೩ ॥

ಯೋಗವಿದ್ಯೋಗಕರ್ತಾ ಚ ಯೋಗಯೋನಿರ್ದಿಗಂಬರಃ ।
ಅಕಾರಾದಿಕ್ಷಕಾರಾಂತವರ್ಣನಿರ್ಮಿತವಿಗ್ರಹಃ ॥ ೧೦೪ ॥

ಉಲೂಖಲಮುಖಃ ಸಿದ್ಧಸಂಸ್ತುತಃ ಪರಮೇಶ್ವರಃ ।
ಶ್ಲಿಷ್ಟಜಂಘಃ ಶ್ಲಿಷ್ಟಜಾನುಃ ಶ್ಲಿಷ್ಟಪಾಣಿಃ ಶಿಖಾಧರಃ ॥ ೧೦೫ ॥

ಸುಶರ್ಮಾಽಮಿತಧರ್ಮಾ ಚ ನಾರಾಯಣಪರಾಯಣಃ ।
ಜಿಷ್ಣುರ್ಭವಿಷ್ಣೂ ರೋಚಿಷ್ಣುರ್ಗ್ರಸಿಷ್ಣುಃ ಸ್ಥಾಣುರೇವ ಚ ॥ ೧೦೬ ॥

ಹರೀ ರುದ್ರಾನುಸೇಕೋಥ ಕಂಪನೋ ಭೂಮಿಕಂಪನಃ ।
ಗುಣಪ್ರವಾಹಃ ಸೂತ್ರಾತ್ಮಾ ವೀತರಾಗಃ ಸ್ತುತಿಪ್ರಿಯಃ ॥ ೧೦೭ ॥

ನಾಗಕನ್ಯಾಭಯಧ್ವಂಸೀ ಕೃತಪೂರ್ಣಃ ಕಪಾಲಭೃತ್ ।
ಅನುಕೂಲೋಽಕ್ಷಯೋಽಪಾಯೋಽನಪಾಯೋ ವೇದಪಾರಗಃ ॥ ೧೦೮ ॥

ಅಕ್ಷರಃ ಪುರುಷೋ ಲೋಕನಾಥಸ್ತ್ರ್ಯಕ್ಷಪ್ರಭುರ್ದೃಢಃ ।
ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗಫಲಭೂಃ ಸತ್ಯಸಂಧಃ ಪುರುಷ್ಟುತಃ ॥ ೧೦೯ ॥

ಶ್ಮಶಾನಸ್ಥಾನನಿಲಯಃ ಪ್ರೇತವಿದ್ರಾವಣಕ್ಷಮಃ ।
ಪಂಚಾಕ್ಷರಪರಃ ಪಂಚಮಾತೃಕೋ ರಂಜನೋ ಧ್ವಜಃ ॥ ೧೧೦ ॥

ಯೋಗಿನೀವೃಂದವಂದ್ಯಶ್ರೀಃ ಶತ್ರುಘ್ನೋಽನಂತವಿಕ್ರಮಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀಂದ್ರಿಯವಪುರ್ಧೃತದಂಡೋ ದಶಾತ್ಮಕಃ ॥ ೧೧೧ ॥

ಅಪ್ರಪಂಚಃ ಸದಾಚಾರಃ ಶೂರಸೇನೋ ವಿದಾರಕಃ ।
ಬುದ್ಧಃ ಪ್ರಮೋದ ಆನಂದಃ ಸಪ್ತಜಿಹ್ವಪತಿರ್ಧರಃ ॥ ೧೧೨ ॥

ನವದ್ವಾರಪುರಾಧಾರಃ ಪ್ರತ್ಯಗ್ರಃ ಸಾಮಗಾಯನಃ।
ಷಟ್ಚಕ್ರಧಾಮಾ ಸ್ವರ್ಲೋಕಭಯಹೃನ್ಮಾನದೋ ಮದಃ ॥ ೧೧೩ ॥

ಸರ್ವವಶ್ಯಕರಃ ಶಕ್ತಿರನಂತೋಽನಂತಮಂಗಲಃ।
ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿಧರೋ ನೇತಾ ವಿರೂಪಃ ಸ್ವರಸುಂದರಃ ॥ ೧೧೪ ॥

ಧೂಮಕೇತುರ್ಮಹಾಕೇತುಃ ಸತ್ಯಕೇತುರ್ಮಹಾರಥಃ।
ನಂದೀ ಪ್ರಿಯಃ ಸ್ವತಂತ್ರಶ್ಚ ಮೇಖಲೀ ಡಮರುಪ್ರಿಯಃ ॥ ೧೧೫ ॥

ಲೋಹಿತಾಂಗಃ ಸಮಿದ್ವಹ್ನಿಃ ಷಡೃತುಃ ಶರ್ವ ಈಶ್ವರಃ।
ಫಲಭುಕ್ ಫಲಹಸ್ತಶ್ಚ ಸರ್ವಕರ್ಮಫಲಪ್ರದಃ ॥ ೧೧೬ ॥

ಧರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ಧರ್ಮಫಲೋ ಧರ್ಮೋ ಧರ್ಮಪ್ರದೋಽರ್ಥದಃ।
ಪಂಚವಿಂಶತಿತತ್ತ್ವಜ್ಞಸ್ತಾರಕೋ ಬ್ರಹ್ಮತತ್ಪರಃ ॥ ೧೧೭ ॥

ತ್ರಿಮಾರ್ಗವಸತಿರ್ಭೀಮಃ ಸರ್ವದುಷ್ಟನಿಬರ್ಹಣಃ।
ಊರ್ಜಃಸ್ವಾಮೀ ಜಲಸ್ವಾಮೀ ಶೂಲೀ ಮಾಲೀ ನಿಶಾಕರಃ ॥ ೧೧೮ ॥

ರಕ್ತಾಂಬರಧರೋ ರಕ್ತೋ ರಕ್ತಮಾಲ್ಯವಿಭೂಷಣಃ।
ವನಮಾಲೀ ಶುಭಾಂಗಶ್ಚ ಶ್ವೇತಃ ಶ್ವೇತಾಂಬರೋ ಯುವಾ ॥ ೧೧೯ ॥

ಜಯೋಽಜೇಯಪರೀವಾರಃ ಸಹಸ್ರವದನಃ ಕವಿಃ।
ಶಾಕಿನೀಡಾಕಿನೀಯಕ್ಷರಕ್ಷೋಭೂತಪ್ರಭಂಜನಃ ॥ ೧೨೦ ॥

ಸದ್ಯೋಜಾತಃ ಕಾಮಗತಿರ್ಜ್ಞಾನಮೂರ್ತಿರ್ಯಶಸ್ಕರಃ।
ಶಂಭುತೇಜಾಃ ಸಾರ್ವಭೌಮೋ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಃ ಪ್ಲವಂಗಮಃ ॥ ೧೨೧ ॥

ಚತುರ್ನವತಿಮಂತ್ರಜ್ಞಃ ಪೌಲಸ್ತ್ಯಬಲದರ್ಪಹಾ।
ಸರ್ವಲಕ್ಷ್ಮೀಪ್ರದಃ ಶ್ರೀಮಾನಂಗದಪ್ರಿಯವರ್ಧನಃ ॥ ೧೨೨ ॥

ಸ್ಮೃತಿಬೀಜಂ ಸುರೇಶಾನಃ ಸಂಸಾರಭಯನಾಶನಃ।
ಉತ್ತಮಃ ಶ್ರೀಪರೀವಾರಃ ಶ್ರೀಭೂರುಗ್ರಶ್ಚ ಕಾಮಧುಕ್ ॥ ೧೨೩ ॥

ವಾಲ್ಮೀಕಿರುವಾಚ

ಇತಿ ನಾಮ್ನಾಂ ಸಹಸ್ರೇಣ ಸ್ತುತೋ ರಾಮೇಣ ವಾತಭೂಃ।
ಉವಾಚ ತಂ ಪ್ರಸನ್ನಾತ್ಮಾ ಸಂಧ್ಯಾಯನ್ ರಾಮಮವ್ಯಯಮ್ ॥ ೧೨೪ ॥

ಹನುಮಾನುವಾಚ

ಧ್ಯಾನಾಸ್ಪದಮಿದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಮತ್ಪುರಃ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಮ್।
ಸ್ವಾಮಿನ್ ದಯಾನಿಧೇ ರಾಮ ಜ್ಞಾತೋಽಸಿ ಕಪಿನಾ ಮಯಾ ॥ ೧೨೫ ॥

ತ್ವದ್ಧ್ಯಾನನಿರತಾ ಲೋಕಾಃ ಕಿಂ ನ ಪಶ್ಯಂತಿ ಸಾದರಮ್ ।
ತವಾಗಮನಹೇತುಶ್ಚ ಜ್ಞಾತೋ ಹ್ಯದ್ಯ ಮಯಾಽಧುನಾ ॥ ೧೨೬ ॥

ಕರ್ತವ್ಯಂ ಮಮ ಕಿಂ ರಾಮ ತಥಾಽಪಿ ಬ್ರೂಹಿ ರಾಘವ ।
ಇತಿ ಪ್ರಚೋದಿತೋ ರಾಮಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾತ್ಮೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧೨೭ ॥

ಶ್ರೀರಾಮ ಉವಾಚ

ದುರ್ಜಯಃ ಖಲು ವೈದೇಹೀಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಕೋಽಪಿ ನಿರ್ಗತಃ ।
ಹತ್ವಾ ತಮಘೃಣಂ ವೀರಮಾನಯ ತ್ವಂ ಕಪೀಶ್ವರ ॥ ೧೨೮ ॥

ಮಮ ದಾಸ್ಯಂ ಕುರು ಸಖೇ ಭವ ವಿಶ್ವಸುಖಂಕರಃ ।

*****

ಓಮಿತ್ಯಾಜ್ಞಾಂ ಸ್ವಶಿರಸಿ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಸ ಕಪೀಶ್ವರಃ ॥ ೧೨೯ ॥

ವಿಧೇಯಂ ವಿಧಿವತ್ ತಸ್ಯ ಚಕಾರ ಶಿರಸಾ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಇದಂ ನಾಮಸಹಸ್ರಂ ತು ಯೋಽಧೀತೇ ಪ್ರತ್ಯಹಂ ನರಃ ॥ ೧೩೦ ॥

ದುಃಖೌಘೋ ನಶ್ಯತೇ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಸಂಪತ್ತಿರ್ವರ್ಧತೇ ಚಿರಮ್ ।
ವಶ್ಯಂ ಚತುರ್ವಿಧಂ ತಸ್ಯ ಭವತ್ಯೇವ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೧೩೧ ॥

ರಾಜಾನೋ ರಾಜಪುತ್ರಾಶ್ಚ ರಾಜಕೀಯಾಶ್ಚ ಮಂತ್ರಿಣಃ ।
ತ್ರಿಕಾಲಂ ಪಠನಾದಸ್ಯ ದೃಶ್ಯಂತೇ ಚ ತ್ರಿಪಕ್ಷತಃ ॥ ೧೩೨ ॥

ಅಶ್ವತ್ಥಮೂಲೇ ಜಪತಾಂ ನಾಸ್ತಿ ವೈರಿಕೃತಂ ಭಯಮ್ ।
ತ್ರಿಕಾಲಪಠನಾದಸ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಃ ಸ್ಯಾತ್ ಕರಸಂಸ್ಥಿತಾ ॥ ೧೩೩ ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮೇ ಮುಹೂರ್ತೇ ಚೋತ್ಥಾಯ ಪ್ರತ್ಯಹಂ ಯಃ ಪಠೇನ್ನರಃ ।
ಐಹಿಕಾಮುಷ್ಮಿಕಾನ್ ಸೋಽಪಿ ಲಭತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ॥ ೧೩೪ ॥

ಸಂಗ್ರಾಮೇ ಸನ್ನಿವಿಷ್ಟಾನಾಂ ವೈರಿವಿದ್ರಾವಣಂ ಭವೇತ್ ।
ಜ್ವರಾಪಸ್ಮಾರಶಮನಂ ಗುಲ್ಮಾದಿವ್ಯಾಧಿವಾರಣಮ್ ॥ ೧೩೫ ॥

ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸುಖಸಂಪತ್ತಿದಾಯಕಂ ಜಪತಾಂ ನೃಣಾಮ್ ।
ಯ ಇದಂ ಪಠತೇ ನಿತ್ಯಂ ಪಾಠಯೇದ್ವಾ ಸಮಾಹಿತಃ ।
ಸರ್ವಾನ್ ಕಾಮಾನವಾಪ್ನೋತಿ ವಾಯುಪುತ್ರಪ್ರಸಾದತಃ ॥ ೧೩೬ ॥

॥ ಇತಿಶ್ರೀ ಮಂತ್ರಮಹಾರ್ಣವೇ ಪೂರ್ವಖಂಡೇ ನವಮತರಂಗೇ ಶ್ರೀರಾಮಕೃತಂ ಶ್ರೀಹನುಮತ್ಸಹಸ್ರನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

*****

೫೭. ಶ್ರೀಹನುಮದಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೧

ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥತತ್ತ್ವಜ್ಞ ಸರ್ವದೇವನಮಸ್ಕೃತ ।
ಯತ್ ತ್ವಯಾ ಕಥಿತಂ ಪೂರ್ವಂ ರಾಮಚಂದ್ರೇಣ ಧೀಮತಾ ॥ ೧ ॥

ಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಮಸ್ತಪಾಪಘ್ನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಧನ್ಯೋಽಸ್ಮಿ ಪದ್ಮಜ ।
ಇದಾನೀಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಲೋಕಾನಾಂ ಹಿತಕಾಮ್ಯಯಾ ॥ ೨ ॥

ವಾಯೋರಂಶಾವತರಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಸರ್ವಕಾಮದಮ್ ।
ವದ ಮೇ ವಿಸ್ತರಾದ್ಬ್ರಹ್ಮನ್ ದೇವಗುಹ್ಯಮನುತ್ತಮಮ್ ॥ ೩ ॥

ಇತಿ ಪೃಷ್ಟೋ ನಾರದೇನ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಲೋಕಪಿತಾಮಹಃ ।
ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಜಗನ್ನಾಥಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತಂ ಪರಾತ್ಪರಮ್ ॥ ೪ ॥

ಪ್ರೋವಾಚ ವಾಯೋರ್ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ನಾರದಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ ।
ಯಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವಸೌಭಾಗ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ನುವಂತಿ ಜನಾಃ ಸದಾ ॥ ೫ ॥

ಇದಂ ರಹಸ್ಯಂ ಪಾಪಘ್ನಂ ವಾಯೋರಷ್ಟೋತ್ತರಂ ಶತಮ್ ।
ವಿಷ್ಣುನಾ ಲೋಕನಾಥೇನ ರಮಾಯೈ ಕಥಿತಂ ಪುರಾ ॥ ೬ ॥

ರಮಾ ಮಾಮಾಹ ಯದ್ದಿವ್ಯಂ ತತ್ತೇ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ನಾರದ ।
ಇದಂ ಪವಿತ್ರಂ ಪಾಪಘ್ನಂ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ಹೃದಿ ಧಾರಯ ॥ ೭ ॥

ಹನುಮಾನಂಜನಾಪುತ್ರೋ ವಾಯುಸೂನುರ್ಮಹಾಬಲಃ ।
ರಾಮದೂತೋ ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಸೂರೀ ಕೇಸರಿನಂದನಃ ॥ ೮ ॥

ಸೂರ್ಯಶಿಷ್ಯೋ ಮಹಾಕಾಯೋ ವಜ್ರೀ ವಜ್ರಪ್ರಹಾರವಾನ್ ।
ಮಹಾಸತ್ತ್ವೋ ಮಹಾರೂಪೋ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪ್ರಿಯಃ ॥ ೯ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣೋ ಮಹಾಭೀಮಃ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞೋ ಮಹಾಗುರುಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ವೃಕ್ಷಧರಃ ಪುಣ್ಯಃ ಶ್ರೀರಾಮಕಿಂಕರಃ ॥ ೧೦ ॥

ಸೀತಾಶೋಕವಿನಾಶೀ ಚ ಸಿಂಹಿಕಾಪ್ರಾಣನಾಶಕಃ ।
ಮೈನಾಕಗರ್ವಭಂಗಶ್ಚ ಛಾಯಾಗ್ರಹನಿವಾರಕಃ ॥ ೧೧ ॥

ಲಂಕಾಮೋಕ್ಷಪ್ರದೋ ದೇವಃ ಸೀತಾಮಾರ್ಗಣತತ್ಪರಃ ।
ರಾಮಾಂಗುಲಿಪ್ರದಾತಾ ಚ ಸೀತಾಹರ್ಷವಿವರ್ಧನಃ ॥ ೧೨ ॥

ಮಹಾರೂಪಧರೋ ದೇವೋ ಹ್ಯಶೋಕವನನಾಶಕಃ ।
ಮಂತ್ರಿಪುತ್ರಹರೋ ವೀರಃ ಪಂಚಸೇನಾಗ್ರಮರ್ದನಃ ॥ ೧೩ ॥

ದಶಕಂಠಸುತಘ್ನಶ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವಶಗೋಽವ್ಯಯಃ ।
ದಶಾಸ್ಯಸಲ್ಲಾಪಪರೋ ಲಂಕಾಪುರವಿದಾಹಕಃ ॥ ೧೪ ॥

ತೀರ್ಣಾಬ್ಧಿಃ ಕಪಿರಾಜಶ್ಚ ಕಪಿಯೂಥಪ್ರರಂಜಕಃ ।
ಚೂಡಾಮಣಿಪ್ರದಾತಾ ಚ ಶ್ರೀವಶ್ಯಃ ಪ್ರಿಯದರ್ಶಕಃ ॥ ೧೫ ॥

ಕೌಪೀನಕುಂಡಲಧರಃ ಕನಕಾಂಗದಭೂಷಣಃ ।
ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಸುಸಂಪನ್ನಃ ಸರ್ವಜ್ಞೋ ಜ್ಞಾನದೋತ್ತಮಃ ॥ ೧೬ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣೋ ಮಹಾವೇಗಃ ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದಃ ।
ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ಸರ್ವಲೋಕೇಶಃ ಸುರೇಶೋ ಲೋಕರಂಜಕಃ ॥ ೧೭ ॥

ಲೋಕನಾಥೋ ಮಹಾದರ್ಪಃ ಸರ್ವಭೂತಭಯಾಪಹಃ ।
ರಾಮವಾಹನರೂಪಶ್ಚ ಸಂಜೀವಾಚಲಭೇದಕಃ ॥ ೧೮ ॥

ಕಪೀನಾಂ ಪ್ರಾಣದಾತಾ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಪ್ರಾಣರಕ್ಷಕಃ ।
ರಾಮಪಾದಸಮೀಪಸ್ಥೋ ಲೋಹಿತಾಸ್ಯೋ ಮಹಾಹನುಃ ॥ ೧೯ ॥

ರಾಮಸಂದೇಶಕರ್ತಾ ಚ ಭರತಾನಂದವರ್ಧನಃ ।
ರಾಮಾಭಿಷೇಕಲೋಲಶ್ಚ ರಾಮಕಾರ್ಯಧುರಂಧರಃ ॥ ೨೦ ॥

ಕುಂತೀಗರ್ಭಸಮುತ್ಪನ್ನೋ ಭೀಮೋ ಭೀಮಪರಾಕ್ರಮಃ ।
ಲಾಕ್ಷಾಗೃಹಾದ್ವಿನಿರ್ಮುಕ್ತೋ ಹಿಡಿಂಬಾಸುರಮರ್ದನಃ ॥ ೨೧ ॥

ಧರ್ಮಾನುಜಃ ಪಾಂಡುಪುತ್ರೋ ಧನಂಜಯಸಹಾಯವಾನ್ ।
ಬಕಾಸುರವಧೋದ್ಯುಕ್ತಸ್ತದ್ಗ್ರಾಮಪರಿರಕ್ಷಕಃ ॥ ೨೨ ॥

ಭಿಕ್ಷಾಹಾರರತೋ ನಿತ್ಯಂ ಕುಲಾಲಗೃಹಮಧ್ಯಗಃ ।
ಪಾಂಚಾಲ್ಯುದ್ವಾಹಸಂಜಾತಸಂಮೋದೋ ಬಹುಕಾಂತಿಮಾನ್ ॥ ೨೩ ॥

ವಿರಾಟನಗರೇ ಗೂಢಚರಃ ಕೀಚಕಮರ್ದನಃ ।
ದುರ್ಯೋಧನನಿಹಂತಾ ಚ ಜರಾಸಂಧವಿಮರ್ದನಃ ॥ ೨೪ ॥

ಸೌಗಂಧಿಕಾಪಹರ್ತಾ ಚ ದ್ರೌಪದೀಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭಃ ।
ಪೂರ್ಣಬೋಧೋ ವ್ಯಾಸಶಿಷ್ಯೋ ಯತಿರೂಪೋ ಮಹಾಮತಿಃ ॥ ೨೫ ॥

ದುರ್ವಾದಿಗಜಸಿಂಹಶ್ಚ ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ಖಂಡಕಃ ।
ಬೌದ್ಧಾಗಮವಿಭೇತ್ತಾ ಚ ಸಾಂಖ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ದೂಷಕಃ ॥ ೨೬ ॥

ದ್ವೈತಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಣೇತಾ ಚ ವೇದವ್ಯಾಸಮತಾನುಗಃ ।
ಪೂರ್ಣಾನಂದಃ ಪೂರ್ಣಸತ್ವಃ ಪೂರ್ಣವೈರಾಗ್ಯಸಾಗರಃ ॥ ೨೭ ॥

ಇತಿ ಶ್ರುತ್ವಾ ನಾರದಸ್ತು ವಾಯೋಶ್ಚರಿತಮದ್ಭುತಮ್ ।
ಮುದಾ ಪರಮಯಾ ಯುಕ್ತಃ ಸ್ತೋತುಂ ಸಮುಪಚಕ್ರಮೇ ॥ ೨೮ ॥

ರಾಮಾವತಾರಜಾತಾಯ ಹನೂಮದ್ರೂಪಿಣೇ ನಮಃ ।
ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಭಕ್ತಾಯ ಭೀಮಸೇನಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೨೯ ॥

ವೇದವ್ಯಾಸಮತೋದ್ಧಾರಕರ್ತ್ರೇ ಪೂರ್ಣಸುಖಾಯ ಚ ।
ದುರ್ವಾದಿಧ್ವಾಂತಚಂದ್ರಾಯ ಪೂರ್ಣಬೋಧಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೩೦ ॥

ಗುರುರಾಜಾಯ ಧನ್ಯಾಯ ಕಂಜನೇತ್ರಾಯ ತೇ ನಮಃ ।
ದಿವ್ಯರೂಪಾಯ ಶಾಂತಾಯ ನಮಸ್ತೇ ಯತಿರೂಪಿಣೇ ॥ ೩೧ ॥

ಸ್ವಾಂತಸ್ಥವಾಸುದೇವಾಯ ಸಚ್ಚಿತ್ತಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ।
ಅಜ್ಞಾನತಿಮಿರಾರ್ಕಾಯ ವ್ಯಾಸಶಿಷ್ಯಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೩೨ ॥

ಅಥಾಭಿವಂದ್ಯ ಪಿತರಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ನಾರದೋ ಮುನಿಃ ।
ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ವಿನಿರ್ಯಾತೋ ವಾಸುದೇವಂ ಹರಿಂ ಸ್ಮರನ್ ॥ ೩೩ ॥

ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತಂ ದಿವ್ಯಂ ವಾಯುಸೂನೋರ್ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಯಃ ಪಠೇಚ್ಛ್ರದ್ಧಯಾ ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಬಂಧಾತ್ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೩೪ ॥

ಸರ್ವರೋಗವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಃ ಸರ್ವಪಾಪೈರ್ನ ಲಿಪ್ಯತೇ ।
ರಾಜವಶ್ಯಂ ಭವೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಸ್ತೋತ್ರಸ್ಯಾಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವತಃ ॥ ೩೫ ॥

ಭೂತಗ್ರಹನಿವೃತ್ತಿಶ್ಚ ಪ್ರಜಾವೃದ್ಧಿಶ್ಚ ಜಾಯತೇ ।
ಆಯುರಾರೋಗ್ಯಮೈಶ್ವರ್ಯಂ ಬಲಂ ಕೀರ್ತಿಂ ಲಭೇತ್ ಪುಮಾನ್ ॥ ೩೬ ॥

ಯಃ ಪಠೇದ್ವಾಯುಚರಿತಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪರಮಯಾ ಯುತಃ ।
ಸರ್ವಜ್ಞಾನಸಮಾಯುಕ್ತಃ ಸ ಯಾತಿ ಪರಮಂ ಪದಮ್ ॥ ೩೭ ॥

॥ ಇತಿ ಪದ್ಮೋತ್ತರಖಂಡೇ ಶ್ರೀಹನುಮದಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೧ ॥

★★★★★

೫೮. ಶ್ರೀಹನುಮದಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್-೨

ರಾಮದಾಸಾಗ್ರಣೀಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನೂಮಾನ್ ಪವನಾತ್ಮಜಃ ।
ಆಂಜನೇಯಃ ಕಪಿಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಕೇಸರಿಪ್ರಿಯನಂದನಃ ॥ ೧ ॥

ಆರೋಪಿತಾಂಸಯುಗಲರಾಮರಾಮಾನುಜಃ ಸುಧೀಃ ।
ಸುಗ್ರೀವಸಚಿವೋ ವಾಲಿಜಿತಸುಗ್ರೀವಮಾಲ್ಯದಃ ॥ ೨ ॥

ರಾಮೋಪಕಾರವಿಸ್ಮರ್ತೃಸುಗ್ರೀವಸುಮತಿಪ್ರದಃ।
ಸುಗ್ರೀವಸತ್ಪಕ್ಷಪಾತೀ ರಾಮಕಾರ್ಯಸುಸಾಧಕಃ ॥ ೩ ॥

ಮೈನಾಕಾಶ್ಲೇಷಕೃನ್ನಾಗಜನನೀಜೀವನಪ್ರದಃ।
ಸರ್ವದೇವಸ್ತುತಃ ಸರ್ವದೇವಾನಂದವಿವರ್ಧನಃ ॥ ೪ ॥

ಛಾಯಾಂತ್ರಮಾಲಾಧಾರೀ ಚ ಛಾಯಾಗ್ರಹವಿಭೇದಕಃ।
ಸುಮೇರುಸುಮಹಾಕಾಯೋ ಗೋಷ್ಪದೀಕೃತವಾರಿಧಿಃ ॥ ೫ ॥

ಬಿಡಾಲಸದೃಶಾಕಾರಸ್ತಪ್ತತಾಮ್ರಸಮಾನನಃ।
ಲಂಕಾನಿಭಂಜನಃ ಸೀತಾರಾಮಮುದ್ರಾಂಗುಲೀಯದಃ ॥ ೬ ॥

ರಾಮಚೇಷ್ಟಾನುಸಾರೇಣ ಚೇಷ್ಟಾಕೃದ್ವಿಶ್ವಮಂಗಲಃ।
ಶ್ರೀರಾಮಹೃದಯಾಭಿಜ್ಞೋ ನಿಃಶೇಷಸುರಪೂಜಿತಃ ॥ ೭ ॥

ಅಶೋಕವನಸಂಚ್ಛೇತ್ತಾ ಶಿಂಶುಪಾವೃಕ್ಷರಕ್ಷಕಃ।
ಸರ್ವರಕ್ಷೋವಿನಾಶಾರ್ಥಂ ಕೃತಕೋಲಾಹಲಧ್ವನಿಃ ॥ ೮ ॥

ತಲಪ್ರಹಾರತಃ ಕ್ಷುಣ್ಣಬಹುಕೋಟಿನಿಶಾಚರಃ।
ಪುಚ್ಛಘಾತವಿನಿಷ್ಪಿಷ್ಟಬಹುಕೋಟಿನರಾಶನಃ ॥ ೯ ॥

ಜಂಬುಮಾಲ್ಯಂತಕಃ ಸರ್ವಲೋಕಾಂತರಸುತಃ ಕವಿಃ।
ಸ್ವದೇಹಪ್ರಾಪ್ತಪಿಷ್ಟಾಂಗದುರ್ಧರ್ಷಾಭಿಧರಾಕ್ಷಸಃ ॥ ೧೦ ॥

ತಲಚೂರ್ಣಿತಯೂಪಾಕ್ಷೋ ವಿರೂಪಾಕ್ಷನಿಬರ್ಹಣಃ।
ಸುರಾಂತರಾತ್ಮನಃ ಪುತ್ರೋ ಭಾಸಕರ್ಣವಿನಾಶಕಃ ॥ ೧೧ ॥

ಅದ್ರಿಶೃಂಗವಿನಿಷ್ಪಿಷ್ಟಪ್ರಘಸಾಭಿಧರಾಕ್ಷಸಃ।
ದಶಾಸ್ಯಮಂತ್ರಿಪುತ್ರಘ್ನಃ ಪೋಥಿತಾಕ್ಷಕುಮಾರಕಃ ॥ ೧೨ ॥

ಸುವಂಚಿತೇಂದ್ರಜಿನ್ಮುಕ್ತನಾನಾಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರವೃಷ್ಟಿಕಃ।
ಇಂದ್ರಶತ್ರುವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಶಸ್ತ್ರಾಚ್ಛಾಲ್ಯಸುವಿಗ್ರಹಃ ॥ ೧೩ ॥

ಸ್ವಖೇಚ್ಛಯೇಂದ್ರಜಿನ್ಮುಕ್ತಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವಶಗಃ ಕೃತೀ।
ತೃಣೀಕೃತೇಂದ್ರಜಿತ್ಪೂರ್ವಮಹಾರಾಕ್ಷಸಯೂಥಪಃ ॥ ೧೪ ॥

ರಾಮವಿಕ್ರಮಸತ್ಸಿಂಧುಸ್ತೋತ್ರಕೋಪಿತರಾವಣಃ।
ಸ್ವಪುಚ್ಛವಹ್ನಿನಿರ್ದಗ್ಧಲಂಕಾಲಂಕಾಪುರೇಶ್ವರಃ ॥ ೧೫ ॥

ವಹ್ನ್ಯನಿರ್ದಗ್ಧಾಚ್ಛಪುಚ್ಛಃ ಪುನರ್ಲಂಘಿತವಾರಿಧಿಃ।
ಬಲದೈವತಸೂನುಶ್ಚ ಸರ್ವವಾನರಪೂಜಿತಃ ॥ ೧೬ ॥

ಸಂತುಷ್ಟಃ ಕಪಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ಸುಗ್ರೀವಮಧುಭಕ್ಷಕಃ ।
ರಾಮಪಾದಾರ್ಪಿತಶ್ರೀಮಚ್ಚೂಡಾಮಣಿರನಾಕುಲಃ ॥ ೧೭ ॥

ಭಕ್ತ್ಯಾ ಕೃತಾನೇಕರಾಮಪ್ರಣಾಮೋ ವಾಯುನಂದನಃ ।
ರಾಮಾಲಿಂಗನತುಷ್ಟಾಂಗೋ ರಾಮಪ್ರಾಣಪ್ರಿಯಃ ಶುಚಿಃ ॥ ೧೮ ॥

ರಾಮಪಾದೈಕನಿರತವಿಭೀಷಣಪರಿಗ್ರಹಃ ।
ವಿಭೀಷಣಶ್ರಿಯಃ ಕರ್ತಾ ರಾಮಲಾಲಿತನೀತಿಮಾನ್ ॥ ೧೯ ॥

ವಿದ್ರಾವಿತೇಂದ್ರಶತ್ರುಶ್ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣೈಕಯಶಃಪ್ರದಃ ।
ಶಿಲಾಪ್ರಹಾರನಿಷ್ಪಿಷ್ಟಧೂಮ್ರಾಕ್ಷರಥಸಾರಥಿಃ ॥ ೨೦ ॥

ಗಿರಿಶೃಂಗವಿನಿಷ್ಪಿಷ್ಟಧೂಮ್ರಾಕ್ಷೋ ಬಲವಾರಿಧಿಃ ।
ಅಕಂಪನಪ್ರಾಣಹರ್ತಾ ಪೂರ್ಣವಿಜ್ಞಾನಚಿದ್ಘನಃ ॥ ೨೧ ॥

ರಣಾಧ್ವರೇ ಕಂಠರೋಧಮಾರಿತೈಕನಿಕುಂಭಕಃ ।
ನರಾಂತಕರಥಚ್ಛೇತ್ತಾ ದೇವಾಂತಕವಿನಾಶನಃ ॥ ೨೨ ॥

ಮತ್ತಾಖ್ಯರಾಕ್ಷಸಚ್ಛೇತ್ತಾ ಯುದ್ಧೋನ್ಮತ್ತನಿಕೃಂತನಃ ।
ತ್ರಿಶಿರೋಧನುಷಶ್ಛೇತ್ತಾ ತ್ರಿಶಿರಃಖಡ್ಗಭಂಜನಃ ॥ ೨೩ ॥

ತ್ರಿಶಿರೋರಥಸಂಹಾರೀ ತ್ರಿಶಿರಸ್ತ್ರಿಶಿರೋಹರಃ ।
ರಾವಣೋರಸಿ ನಿಷ್ಪಿಷ್ಟಮುಷ್ಟಿರ್ದೈತ್ಯಭಯಂಕರಃ ॥ ೨೪ ॥

ವಜ್ರಕಲ್ಪಮಹಾಮುಷ್ಟಿಘಾತಚೂರ್ಣಿತರಾವಣಃ ।
ಅಶೇಷಭುವನಾಧಾರೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋದ್ಧರಣಕ್ಷಮಃ ॥ ೨೫ ॥

ಸುಗ್ರೀವಪ್ರಾಣರಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಮಕ್ಷಿಕೋಪಮವಿಗ್ರಹಃ ।
ಕುಂಭಕರ್ಣತ್ರಿಶೂಲೈಕಸಂಚ್ಛೇತ್ತಾ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಿಮಾನ್ ॥ ೨೬ ॥

ನಾಗಾಸ್ತ್ರಾಸ್ಪೃಷ್ಟಸದ್ದೇಹಃ ಕುಂಭಕರ್ಣವಿಮೋಹಕಃ ।
ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಾಸ್ಪೃಷ್ಟಸಂದೇಹಃ ಸುಜ್ಞಾನೀ ರಾಮಸಮ್ಮತಃ ॥ ೨೭ ॥

ಅಶೇಷಕಪಿರಕ್ಷಾರ್ಥಮಾನೀತೌಷಧಿಪರ್ವತಃ ।
ಸ್ವಶಕ್ತ್ಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋದ್ಧರ್ತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಜ್ಜೀವನಪ್ರದಃ ॥ ೨೮ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣಪ್ರಾಣರಕ್ಷಾರ್ಥಮಾನೀತೌಷಧಿಪರ್ವತಃ ।
ತಪಃಕೃಶಾಂಗಭರತೇ ರಾಮಾಗಮನಶಂಸಕಃ ॥ ೨೯ ॥

ರಾಮಸ್ತುತಸ್ವಮಹಿಮಾ ಸದಾ ಸಂದೃಷ್ಟರಾಘವಃ ।
ರಾಮಚ್ಛತ್ರಧರೋ ದೇವೋ ವೇದಾಂತಪರಿನಿಷ್ಠಿತಃ ॥ ೩೦ ॥

ಮೂಲರಾಮಾಯಣಸುಧಾಸಮುದ್ರಸ್ನಾನತತ್ಪರಃ ।
ಬದರೀಷಂಡಮಧ್ಯಸ್ಥನಾರಾಯಣನಿಷೇವಕಃ ॥ ೩೦ ॥

ಇತ್ಯೇತಚ್ಛ್ರೀಹನೂಮತೋ ನಾಮ್ನಾಮಷ್ಟೋತ್ತರಂ ಶತಮ್ ।
ಪಠತಾಂ ಶೃಣ್ವತಾಂ ಚೈವ ನಿತ್ಯಮಭ್ಯಸತಾಂ ಸತಾಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ಅನಂತಪುಣ್ಯಫಲದಂ ಮಹಾಪಾತಕನಾಶನಮ್ ।
ಮಹಾರೋಗಪ್ರಶಮನಂ ಮಹಾದುಃಖವಿನಾಶನಮ್ ॥ ೩೨ ॥

ದುಸ್ತರಾಪತ್ಪ್ರಶಮನಂ ತಾಪತ್ರಯವಿನಾಶನಮ್ ।
ಕಾಮಕ್ರೋಧಾದಿಶಮನಂ ಬಾಹ್ಯಶತ್ರುವಿನಾಶನಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ಅನಾದ್ಯಜ್ಞಾನಶಮನಂ ಸಂಸಾರಭಯನಾಶನಮ್ ।
ಮಹಾಬಂಧಹರಂ ಸಮ್ಯಕ್ ಕರ್ಮಬಂಧನಿಕೃಂತನಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ವಾದೇ ವಿಜಯದಂ ನಿತ್ಯಂ ರಣೇ ಶತ್ರುವಿನಾಶನಮ್ ।
ಧನಧಾನ್ಯಪ್ರದಂ ಸಮ್ಯಕ್ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಪ್ರವರ್ಧನಮ್ ॥ ೩೬ ॥

ಕಿಮತ್ರ ಬಹುನೋಕ್ತೇನ ಮೋಕ್ಷೈಕಫಲದಂ ಸತಾಮ್ ।
ಪೂರ್ಣಾನುಗ್ರಹತೋ ವಿಷ್ಣೋರ್ಯೋ ವಾಯುರ್ಮೋಕ್ಷದಃ ಸತಾಮ್ ॥ ೩೭ ॥

ತಸ್ಯ ಸ್ತೋತ್ರಸ್ಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಕೋ ಹಿ ವರ್ಣಯಿತುಂ ಕ್ಷಮಃ ।
ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿಪುರಾಣಾನಿ ಭಾರತಾದ್ಯುಕ್ತಯಸ್ತಥಾ ॥ ೩೮ ॥

ಅಸ್ಮಿನ್ನರ್ಥೇ ಪ್ರಮಾಣಾನಿ ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ವದಾಮ್ಯಹಮ್ ।
ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಪುನಃ ಸತ್ಯಂ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ॥ ೩೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಪಂಚರಾತ್ರಾಗಮೇ ಹಂಸಬ್ರಹ್ಮಸಂವಾದೇ
ಶ್ರೀಹನುಮದಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೨ ॥

★★★★★

೫೯. ಶ್ರೀಹನುಮದಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೩

ಅತಿಪಾಟಲವಕ್ತ್ರಾಬ್ಜಂ ಧೃತಹೇಮಾದ್ರಿವಿಗ್ರಹಮ್ ।
ಆಂಜನೇಯಂ ಶಂಖಚಕ್ರಪಾಣಿಂ ಚೇತಸಿ ಧೀಮಹಿ ॥ ೧ ॥

ಪಾರಿಜಾತಪ್ರಿಯೋ ಯೋಗೀ ಹನೂಮಾನ್ ನೃಹರಿಪ್ರಿಯಃ ।
ಪ್ಲವಗೇಂದ್ರಃ ಪಿಂಗಲಾಕ್ಷಃ ಶೀಘ್ರಗಾಮೀ ದೃಢವ್ರತಃ ॥ ೨ ॥

ಶಂಖಚಕ್ರವರಾಭೀತಿಪಾಣಿನಾऽऽನಂದದಾಯಕಃ ।
ಸ್ಥಾಯೀ ವಿಕ್ರಮಸಂಪನ್ನೋ ರಾಮದೂತೋ ಮಹಾಯಶಾಃ ॥ ೩ ॥

ಸೌಮಿತ್ರಿಜೀವನಕರೋ ಲಂಕಾವಿಕ್ಷೋಭಕಾರಕಃ ।
ಉದಧಿಕ್ರಮಣಃ ಸೀತಾಶೋಕನಾಶಕರೋ ಹರಿಃ ॥ ೪ ॥

ಬಲೀ ರಾಕ್ಷಸಸಂಹರ್ತಾ ದಶಕಂಠಮದಾಪಹಃ ।
ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ನೈರ್ಋತವಧೂಕಂಠಸೂತ್ರವಿದಾರಕಃ ॥ ೫ ॥

ಸುಗ್ರೀವಸಚಿವೋ ಭೀಮೋ ಭೀಮಸೇನಸಹೋದರಃ ।
ಸಾವಿತ್ರಿವಿದ್ಯಾಸಂಸೇವೀ ಚರಿತಾರ್ಥೋ ಮಹೋದಯಃ ॥ ೬ ॥

ವಾಸವಾಭೀಷ್ಟದೋ ಭವ್ಯೋ ಹೇಮಶೈಲನಿವಾಸವಾನ್ ।
ಕಿಂಶುಕಾಭೋಽಗ್ರ್ಯತನೂ ಋಜುರೋಮಾ ಮಹಾಮತಿಃ ॥ ೭ ॥

ಮಹಾಕ್ರಮೋ ವನಚರಃ ಸ್ಥಿರಬುದ್ಧಿರಭೀಶುಮಾನ್ ।
ಸಿಂಹಿಕಾಗರ್ಭನಿರ್ಭೇತ್ತಾ ಭೇತ್ತಾ ಲಂಕಾನಿವಾಸಿನಾಮ್ ॥ ೮ ॥

ಅಕ್ಷಶತ್ರುವಿನಿಘ್ನಶ್ಚ ರಕ್ಷೋಽಮಾತ್ಯಭಯಾವಹಃ ।
ವೀರಹಾ ಮೃದುಹಸ್ತಶ್ಚ ಪದ್ಮಪಾಣಿರ್ಜಟಾಧರಃ ॥ ೯ ॥

ಸರ್ವಪ್ರಿಯಃ ಸರ್ವಕಾಮಪ್ರದಃ ಪ್ರಾಂಶುಮುಖಃ ಶುಚಿಃ ।
ವಿಶುದ್ಧಾತ್ಮಾ ವಿಜ್ವರಶ್ಚ ಸಟಾವಾನ್ ಪಾಟಲಾಧರಃ ॥ ೧೦ ॥

ಭರತಪ್ರೇಮಜನಕಶ್ಚೀರವಾಸಾ ಮಹೋಕ್ಷಧೃಕ್ ।
ಮಹಾಸ್ತ್ರಬಂಧನಸಹೋ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಯತೀಶ್ವರಃ ॥ ೧೧ ॥

ಮಹೌಷಧೋಪಹರ್ತಾ ಚ ವೃಷಪರ್ವಾ ವೃಷೋದರಃ ।
ಸೂರ್ಯೋಪಲಾಲಿತಃ ಸ್ವಾಮೀ ಪಾರಿಜಾತಾವತಂಸಕಃ ॥ ೧೨ ॥

ಸರ್ವಪ್ರಾಣಧರೋಽನಂತಃ ಸರ್ವಭೂತಾದಿಗೋ ಮನುಃ ।
ರೌದ್ರಾಕೃತಿರ್ಭೀಮಕರ್ಮಾ ಭೀಮಾಕ್ಷೋ ಭೀಮದರ್ಶನಃ ॥ ೧೩ ॥

ಸುದರ್ಶನಕರೋಽವ್ಯಕ್ತೋ ವ್ಯಕ್ತಾಸ್ಯೋ ದುಂದುಭಿಸ್ವನಃ ।
ಸುವೇಲಚಾರಿಮೈನಾಕಹರ್ಷದೋ ಹರ್ಷಣಪ್ರಿಯಃ ॥ ೧೪ ॥

ಸುಲಭಃ ಸುವ್ರತೋ ಯೋಗೀ ಯೋಗಿಸೇವ್ಯೋ ಭಯಾಪಹಃ ।
ವಾಲಾಗ್ನಿಮಥಿತಾನೇಕಲಂಕಾವಾಸಿಗೃಹೋಚ್ಚಯಃ ॥ ೧೫ ॥

ವರ್ಧನೋ ವರ್ಧಮಾನಶ್ಚ ರೋಚಿಷ್ಣೋ ರೋಮಶೋ ಮಹಾನ್ ।
ಮಹಾದಂಷ್ಟ್ರೋ ಮಹಾಶೂರಃ ಸದ್ಗತಿಃ ಸತ್ಪರಾಯಣಃ ॥ ೧೬ ॥

ಸೌಮ್ಯದರ್ಶೀ ಸೌಮ್ಯವೇಷೋ ಹೇಮಯಜ್ಞೋಪವೀತಿಮಾನ್ ।
ಮೌಂಜೀಕೃಷ್ಣಾಜಿನಧರೋ ಮಂತ್ರಜ್ಞೋ ಮಂತ್ರಸಾರಥಿಃ ।
ಜಿತಾರಾತಿಃ ಷಡೂರ್ಮಿಶ್ಚ ಸರ್ವಪ್ರಿಯಹಿತೇ ರತಃ ॥ ೧೭ ॥

ಏತೈರ್ನಾಮಪದೈರ್ದಿವ್ಯೈರ್ಯಃ ಸ್ತೌತಿ ತವ ಸನ್ನಿಧೌ ।
ಹನೂಮಂಸ್ತಸ್ಯ ಕಿಂ ನಾಮ ನೋ ಭವೇದ್ಭಕ್ತಿಶಾಲಿನಃ ॥ ೧೮ ॥

ಪ್ರಣವಂ ಚ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಚತುರ್ಥ್ಯಂತೈರ್ನಮೋಽಂತಕೈಃ ।
ಏತೈರ್ನಾಮಭಿರವ್ಯಗ್ರೈರುಚ್ಯತೇ ಹನುಮನ್ ಭವಾನ್ ॥ ೧೯ ॥

ಋಣರೋಗಾದಿದಾರಿದ್ರ್ಯಪಾಪಕ್ಷುದಪಮೃತ್ಯವಃ ।
ವಿನಶ್ಯಂತಿ ಹನೂಮಂಸ್ತೇ ನಾಮ್ನಾಂ ಸಂಕೀರ್ತನಕ್ಷಣೇ ॥ ೨೦ ॥

ಭಗವನ್ ಹನುಮನ್ ನಿತ್ಯಂ ರಾಜವಶ್ಯಂ ತಥೈವ ಚ ।
ಲಕ್ಷ್ಮೀವಶ್ಯಂ ಚ ಶ್ರೀವಶ್ಯಮಾರೋಗ್ಯಂ ದೀರ್ಘಮಾಯುಷಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಪ್ರಾಧಾನ್ಯಂ ಸಕಲಾನಾಂ ಚ ಜ್ಞಾತಿಪ್ರಾಧಾನ್ಯಮೇವ ಚ ।
ವೀರ್ಯಂ ತೇಜಶ್ಚ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಸಿ ಮಹಾಮತೇ ॥ ೨೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಘಟಿಕಾಚಲಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೇ ವಿಂಶೇಽಧ್ಯಾಯೇ
ಶ್ರೀಹನುಮದಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೩ ॥

★★★★★

೬೦. ಶ್ರೀಘಟಿಕಾಚಲಹನುಮತ್ಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಅತಿಪಾಟಲವಕ್ತ್ರಾಬ್ಜಂ ಧೃತಹೇಮಾದ್ರಿವಿಗ್ರಹಮ್ ।
ಆಂಜನೇಯಂ ಶಂಖಚಕ್ರಪಾಣಿಂ ಚೇತಸಿ ಧೀಮಹಿ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಯೋಗಪೀಠವಿನ್ಯಸ್ತವ್ಯತ್ಯಸ್ತಚರಣಾಂಬುಜಮ್ ।
ದರಾರ್ಯಭಯಮುದ್ರಾಕ್ಷಮಾಲಾಪಟ್ಟಿಕಯಾ ಯುತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಪಾರಿಜಾತತರೋರ್ಮೂಲವಾಸಿನಂ ವನವಾಸಿನಮ್ ।
ಪಶ್ಚಿಮಾಭಿಮುಖಂ ಬಾಲಂ ನೃಹರೇರ್ಧ್ಯಾನಸಂಸ್ಥಿತಮ್ ॥ ೩ ॥
ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದಂ ನೃಣಾಂ ಹನೂಮಂತಮುಪಾಸ್ಮಹೇ ।

ನಾರದ ಉವಾಚ –

ಸ್ಥಾನಾನಾಮುತ್ತಮಂ ಸ್ಥಾನಂ ಕಿಂ ಸ್ಥಾನಂ ವದ ಮೇ ಪಿತಃ ।

ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ –

ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಪುರಾ ವಿವಾದೋಽಭೂನ್ನಾರಾಯಣಕಪೀಶಯೋಃ ॥ ೧ ॥

ತತ್ ತೇಽಹಂ ಸಂಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸಾವಧಾನಮನಾಃ ಶೃಣು ।
ಏಕಮಾಸಾದ್ವರದೋ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ದ್ವಿಮಾಸಾದ್ರಂಗನಾಯಕಃ ॥ ೨ ॥

ಮಾಸಾರ್ಧೇನ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತಥಾ ವೈ ವೇಂಕಟೇಶ್ವರಃ ।
ಅರ್ಧಮಾಸೇನ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಕೃತಂ ತು ಪರಮಂ ಶಿವಮ್ ॥ ೩ ॥

ಘಟಿಕಾಚಲಸಂಸ್ಥಾನಾದ್ಘಟಿಕಾಚಲವಲ್ಲಭಃ ।
ಹನೂಮಾನಂಜನಾಸೂನೂ ರಾಮಭಕ್ತೋ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ॥ ೪ ॥

ಘಟಿಕಾದೇವ ಕಾಮ್ಯಾನಾಂ ಕಾಮದಾತಾ ಭವಾಮ್ಯಹಮ್ ।
ಶಂಖಚಕ್ರಪ್ರದೋ ಯೇನ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಹರೇಃ ಪದಮ್ ॥ ೫ ॥

ಘಟಿಕಾಚಲಸಂಸ್ಥಾನೇ ಘಟಿಕಾಂ ವಸತೇ ಯದಿ ।
ಸ ಮುಕ್ತಃ ಸರ್ವಲೋಕೇಷು ವಾಯುಪುತ್ರಪ್ರಸಾದತಃ ॥ ೬ ॥

ಬ್ರಹ್ಮತೀರ್ಥಸ್ಯ ನಿಕಟೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ಯ ಸನ್ನಿಧೌ ।
ವಾಯುಪುತ್ರಂ ಸಮಾಲೋಕ್ಯ ನ ಭಯಂ ವಿದ್ಯತೇ ನರೇ ॥ ೭ ॥

ತಸ್ಮಾದ್ವಾಯುಸುತಸ್ಥಾನಂ ಪವಿತ್ರಮತಿದುರ್ಲಭಮ್ ।
ಪೂರ್ವಾಬ್ಧೇಃ ಪಶ್ಚಿಮೇ ಭಾಗೇ ದಕ್ಷಿಣಾಬ್ಧೇಸ್ತಥೋತ್ತರೇ ॥ ೮ ॥

ವೇಂಕಟಾದ್ದಕ್ಷಿಣೇ ಭಾಗೇ ಪರ್ವತೇ ಘಟಿಕಾಚಲೇ ।
ತತ್ರೈವ ಋಷಯಃ ಸರ್ವೇ ತಪಸ್ತಪ್ಯಂತಿ ಸಾದರಮ್ ॥ ೯ ॥

ಪಂಚಾಕ್ಷರಮಹಾಮಂತ್ರಂ ದ್ವಿಷಟ್ಕಂ ಚ ದ್ವಿಜಾತಿನಾಮ್ ।
ನಾಮಮಂತ್ರಂ ತತಃ ಶ್ರೀಮನ್ ಸ್ತ್ರೀಶೂದ್ರಾಣಾಮುದಾಹೃತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ತತ್ರ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮತೀರ್ಥೇ ನತ್ವಾ ತಂ ವಾಯುಮಂದಿರೇ ।
ವಾಯುಪುತ್ರಂ ಭಜೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಾರಿಷ್ಟವಿವರ್ಜಿತಃ ॥ ೧೧ ॥

ಸೇವತೇ ಮಂಡಲಂ ನಿತ್ಯಂ ತಥಾ ವೈ ಹ್ಯರ್ಧಮಂಡಲಮ್ ।
ವಾಂಛಿತಂ ವಿಂದತೇ ನಿತ್ಯಂ ವಾಯುಪುತ್ರಪ್ರಸಾದತಃ ॥ ೧೨ ॥
ತಸ್ಮಾತ್ ತ್ವಮಪಿ ಭೋಃ ಪುತ್ರ ನಿವಾಸಂ ಘಟಿಕಾಚಲೇ ।

ನಾರದ ಉವಾಚ –

ಕಥಂ ವಾಸಃ ಪ್ರಕರ್ತವ್ಯೋ ಘಟಿಕಾಚಲಮಸ್ತಕೇ ।
ಕೇನ ಮಂತ್ರೇಣ ಬಲವಾನಾಂಜನೇಯಃ ಪ್ರಸೀದತಿ ॥ ೧೩ ॥

ವಿಧಾನಂ ತಸ್ಯ ಮನ್ತ್ರಸ್ಯ ಹೋಮಂ ಚೈವ ವಿಶೇಷತಃ ।
ಕಿಯತ್ಕಾಲಂ ತತ್ರ ವಾಸಂ ಕರ್ತವ್ಯಂ ತನ್ಮಮಾವದ ॥ ೧೪ ॥

ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ –

ಬ್ರಹ್ಮತೀರ್ಥೇ ತತಃ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಹನುಮತ್ಸಮ್ಮುಖೇ ಸ್ಥಿತಃ ।
ದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರಮನ್ತ್ರಂ ತು ನಿತ್ಯಮಷ್ಟಸಹಸ್ರಕಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಜಪೇನ್ನಿಯಮತಃ ಶುದ್ಧಸ್ತದ್ಭಕ್ತಸ್ತು ಪರಾಯಣಃ ।
ನಿರಾಹಾರಃ ಫಲಾಹಾರೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವ್ರತೇ ಸ್ಥಿತಃ ॥ ೧೬ ॥

ಮಂಡಲಂ ತತ್ರ ವಸ್ತವ್ಯಂ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತೇನ ಚೇತಸಾ ।
ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶೃಣು ನಾರದ ತತ್ತ್ವತಃ ॥ ೧೭ ॥

ತಮಂಜನಾನಂದನಮಿಂದುಬಿಂಬ-
ನಿಭಾನನಂ ಸುಂದರಮಪ್ರಮೇಯಮ್ ।
ಸೀತಾಸುತಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗುಣಸ್ವದೇಹಂ
ಶ್ರೀರಾಮಪಾದಾರ್ಪಣಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಏವಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಸದಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ತತ್ಪಾದಜಲಜಂ ಮುದಾ ।
ಚತುರ್ಥಾಂಶೇನ ಹೋಮಂ ವಾ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಪಾಯಸೇನ ಚ ॥ ೧೯ ॥

ವಿಧಿನಾ ವಿಧಿಯುಕ್ತಸ್ತು ವಿದಿತ್ವಾ ಘಟಿಕಾಚಲಮ್ ।
ಜಗಾಮ ಜಯಮನ್ವಿಚ್ಛನ್ನಿಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ ಮಹಾಮನಾಃ ॥ ೨೦ ॥

ಏವಂ ನಿಯಮಯುಕ್ತಃ ಸನ್ ಯಃ ಕರೋತಿ ಹರೇಃ ಪ್ರಿಯಮ್ ।
ವಿಜಯಂ ವಿಂದತೇ ದೇಹೀ ವಾಯುಪುತ್ರಪ್ರಸಾದತಃ ॥ ೨೧ ॥

॥ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣೇ ಬ್ರಹ್ಮನಾರದಸಂವಾದೇ ಶ್ರೀಘಟಿಕಾಚಲಹನುಮತ್ಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

*****

೬೧. ಶ್ರೀಹನುಮದಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೪

ಯಸ್ಯ ಸಂಸ್ಮರಣಾದೇವ ಪುರುಷಾರ್ಥಚತುಷ್ಟಯಮ್ ।
ಲಭ್ಯತೇ ಶ್ರೀಹನುಮತೇ ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ಮಹಾತ್ಮನೇ ॥ ೧ ॥

ಹನೂಮಾನ್ ವಾಯುತನಯಃ ಕೇಸರೀಪ್ರಿಯನಂದನಃ ।
ಅಂಜನಾನಂದನಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಿಂಗಾಕ್ಷೋಽಮಿತವಿಕ್ರಮಃ ॥ ೨ ॥

ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಸಂಪನ್ನಃ ಕಲ್ಯಾಣಗುಣವಾರಿಧಿಃ ।
ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣೋ ಮಹಾಕಾಯೋ ಮಹಾವೀರ್ಯೋ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ॥ ૩ ॥

ಮಹಾಬಲೋ ಮಹೌದಾರ್ಯಃ ಸುಗ್ರೀವಾಭೀಷ್ಟದಾಯಕಃ ।
ರಾಮದಾಸಾಗ್ರಣೀರ್ಭಕ್ತಮನೋರಥಸುರದ್ರುಮಃ ॥ ೪ ॥

ಅರಿಷ್ಟಧ್ವಾಂತತರಣಿಃ ಸರ್ವದೋಷವಿವರ್ಜಿತಃ ।
ಗೋಷ್ಪದೀಕೃತವಾರೀಶಃ ಸೀತಾದರ್ಶನಲಾಲಸಃ ॥ ೫ ॥

ದೇವರ್ಷಿಸಂಸ್ತುತಶ್ಚಿತ್ರಕರ್ಮಾ ಜಿತಖಗೇಶ್ವರಃ ।
ಮನೋಜವೋ ವಾಯುಜವೋ ಭಗವಾನ್ ಪ್ಲವಗರ್ಷಭಃ ॥ ೬ ॥

ಸುರಪ್ರಸೂನಾಭಿವೃಷ್ಟಃ ಸಿದ್ಧಗಂಧರ್ವಸೇವಿತಃ ।
ದಶಯೋಜನವಿಸ್ತೀರ್ಣಕಾಯವಾನಂಬರಾಶ್ರಯಃ ॥ ೭ ॥

ಮಹಾಯೋಗೀ ಮಹೋತ್ಸಾಹೋ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ।
ರಾಮದ್ವೇಷಿಜನಾಸಹ್ಯಃ ಸಜ್ಜನಪ್ರಿಯದರ್ಶನಃ ॥ ೮ ॥

ರಾಮಾಂಗುಲೀಯವಾನ್ ಸರ್ವಶ್ರಮಹೀನೋ ಜಗತ್ಪತಿಃ ।
ಮೈನಾಕವಿಪ್ರಿಯಃ ಸಿಂಧುಸಂಸ್ತುತಃ ಕದ್ರುರಕ್ಷಕಃ ॥ ೯ ॥

ದೇವಮಾನಪ್ರದಃ ಸಾಧುಃ ಸಿಂಹಿಕಾವಧಪಂಡಿತಃ ।
ಲಂಕಿಣ್ಯಭಯದಾತಾ ಚ ಸೀತಾಶೋಕವಿನಾಶನಃ ॥ ೧೦ ॥

ಜಾನಕೀಪ್ರಿಯಸಲ್ಲಾಪಶ್ಚೂಡಾಮಣಿಧರಃ ಕಪಿಃ ।
ದಶಾನನವರಚ್ಛೇತ್ತಾ ಮಶಕೀಕೃತರಾಕ್ಷಸಃ ॥ ೧೧ ॥

ಲಂಕಾಭಯಂಕರಃ ಸಪ್ತಮಂತ್ರಿಪುತ್ರವಿನಾಶನಃ ।
ದುರ್ಧರ್ಷಪ್ರಾಣಹರ್ತಾ ಚ ಯೂಪಾಕ್ಷವಧಕಾರಕಃ ॥ ೧೨ ॥

ವಿರೂಪಾಕ್ಷಾಂತಕಾರೀ ಚ ಭಾಸಕರ್ಣಶಿರೋಹರಃ ।
ಪ್ರಘಸಪ್ರಾಣಹರ್ತಾ ಚ ತೃತೀಯಾಂಶವಿನಾಶನಃ ॥ ೧೩ ॥

ಅಕ್ಷರಾಕ್ಷಸಸಂಹಾರೀ ತೃಣೀಕೃತದಶಾನನಃ ।
ಸ್ವಪುಚ್ಛಾಗ್ನಿನಿರ್ದಗ್ಧಲಂಕಾಪುರವರೋಽವ್ಯಯಃ ॥ ೧೪ ॥

ಆನಂದವಾರಿಧಿರ್ಧನ್ಯೋ ಮೇಘಗಂಭೀರನಿಸ್ವನಃ ।
ಕಪಿಪ್ರವೀರಸಂಪೂಜ್ಯೋ ಮಧುಭಕ್ಷಣತತ್ಪರಃ ॥ ೧೫ ॥

ರಾಮಬಾಹುಸಮಾಶ್ಲಿಷ್ಟೋ ಭವಿಷ್ಯಚ್ಚತುರಾನನಃ ।
ಸತ್ಯಲೋಕೇಶ್ವರಃ ಪ್ರಾಣೋ ವಿಭೀಷಣವರಪ್ರದಃ ॥ ೧೬ ॥

ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷಪ್ರಾಣಹರ್ತಾ ಚ ಕಪಿಸೈನ್ಯವಿವರ್ಧನಃ ।
ತ್ರಿಶೀರ್ಷಾಂತಕರೋನ್ಮತ್ತನಾಶನೋಽಕಂಪನಾಂತಕಃ ॥ ೧೭ ॥

ದೇವಾಂತಕಾಂತಕಃ ಶೂರೋ ಯುದ್ಧೋನ್ಮತ್ತವಿನಾಶಕಃ ।
ನಿಕುಂಭಾಂತಕರಃ ಶತ್ರುಸೂದನಃ ಸುರವೀಕ್ಷಿತಃ ॥ ೧೮ ॥

ದಶಾಸ್ಯಗರ್ವಹರ್ತಾ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಪ್ರಾಣದಾಯಕಃ ।
ಕುಂಭಕರ್ಣಜಯೀ ಶಕ್ರಶತ್ರುಗರ್ವಾಪಹಾರಕಃ ॥ ೧೯ ॥

ಸಂಜೀವನಾಚಲಾನೇತಾ ಮೃಗವಾನರಜೀವನಃ ।
ಜಾಂಬವತ್ಪ್ರಿಯಕೃದ್ವೀರಃ ಸುಗ್ರೀವಾಂಗದಸೇವಿತಃ ॥ ೨೦ ॥

ಭರತಪ್ರಿಯಸಲ್ಲಾಪಃ ಸೀತಾಹಾರವಿರಾಜಿತಃ ।
ರಾಮೇಷ್ಟಃ ಫಲ್ಗುನಸಖಃ ಶರಣ್ಯತ್ರಾಣತತ್ಪರಃ ॥ ೨೧ ॥

ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಸಂಹಾರಕರ್ತಾ ಕಿಂಪುರುಷಾಲಯಃ ।
ವೇದವೇದಾಂಗತತ್ತ್ವಜ್ಞೋ ಭವರೋಗಸ್ಯ ಭೇಷಜಃ ॥ ೨೨ ।

ಇತ್ಥಂ ಹನುಮತಃ ಪುಣ್ಯಂ ಶತಮಷ್ಟೋತ್ತರಂ ಪಠನ್ ।
ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ವಿದ್ಯಾಂ ಧನಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ಧನಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಕನ್ಯಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ಕನ್ಯಾಂ ಸುತಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ಸುತಮ್ ।
ಕೀರ್ತ್ಯರ್ಥೀ ಲಭತೇ ಕೀರ್ತಿಂ ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥೀ ಮೋಕ್ಷಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೨೪ ॥

ರೋಗಾರ್ತೋ ಮುಚ್ಯತೇ ರೋಗಾದ್ಬದ್ಧೋ ಮುಚ್ಯೇತ ಬಂಧನಾತ್ ।
ಇದಮಾಯುಷ್ಕರಂ ಧನ್ಯಂ ಸರ್ವೋಪದ್ರವನಾಶನಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಸರ್ವಶತ್ರುಕ್ಷಯಕರಂ ಸರ್ವಪಾಪಪ್ರಣಾಶನಮ್ ।
ಸಮಸ್ತಯಜ್ಞಫಲದಂ ಸರ್ವತೀರ್ಥಫಲಪ್ರದಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಸಮಸ್ತವೇದಫಲದಂ ಸರ್ವದಾನಫಲಪ್ರದಮ್ ।
ಪಠನೀಯಂ ಮಹತ್ಪುಣ್ಯಂ ಸರ್ವಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧಿದಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಏವಮಷ್ಟೋತ್ತರಶತಂ ನಾಮ್ನಾಂ ಹನುಮತೋ ಯತಿಃ ।
ರಘುಪ್ರವೀರಾಭಿಧಾನಃ ಕೃತವಾನ್ ವಾಂಛಿತಾರ್ಥದಮ್ ॥ ೨೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಘುಪ್ರವೀರತೀರ್ಥಕೃತಂ ಶ್ರೀಹನುಮದಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

★★★★★

೬೨. ಶ್ರೀಹನೂಮತ್ಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೧

ಅಕ್ಷಾದಿರಾಕ್ಷಸಹರಂ ದಶಕಂಠದರ್ಪ-
ನಿರ್ಮೂಲನಂ ರಘುವರಾಂಘ್ರಿಸರೋಜಭಕ್ತಮ್ ।
ಸೀತಾವಿಷಹ್ಯಘನದುಃಖನಿವಾರಕಂ ತಂ
ವಾಯೋಃ ಸುತಂ ಗಿಲಿತಭಾನುಮಹಂ ನಮಾಮಿ ॥ ೧ ॥

ಮಾಂ ಪಶ್ಯ ಪಶ್ಯ ದಯಯಾ ನಿಜದೃಷ್ಟಿಪಾತೈ-
ರ್ಮಾಂ ರಕ್ಷ ರಕ್ಷ ಪರಿತೋ ರಿಪುದುಃಖಪುಂಜಾತ್ ।
ವಶ್ಯಂ ಕುರು ತ್ರಿಜಗತಾಂ ವಸುಧಾಧಿಪಾನಾಂ
ಮೇ ದೇಹಿ ದೇಹಿ ಮಹತೀಂ ವಸುಧಾಂ ಶ್ರಿಯಂ ಚ ॥ ೨ ॥

ಆಪದ್ಭ್ಯೋ ರಕ್ಷ ಸರ್ವತ್ರ ಆಂಜನೇಯ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ।
ಬಂಧನಂ ಭೇದಯಾಭುಕ್ತಕಪಿವರ್ಯ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥ ೩ ॥

ದೇಹಿ ಮೇ ಸಂಪದೋ ನಿತ್ಯಂ ತ್ರಿಲೋಚನ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ।
ದುಷ್ಟರೋಗಾನ್ ಹನ ಹನ ರಾಮದೂತ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥ ೪ ॥

ಉಚ್ಚಾಟಯ ರಿಪೂನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಮೋಹನಂ ಕುರು ಭೂಭುಜಾಮ್ ।
ವಿದ್ವೇಷಿಣೋ ಮಾರಯ ತ್ವಂ ತ್ರಿಮೂರ್ತ್ಯಾತ್ಮಕ ಸರ್ವದಾ ॥ ೫ ॥

ಸಂಜೀವಪರ್ವತೋದ್ಧಾರ ಮಮ ದುಃಖಂ ನಿವಾರಯ ।
ಘೋರಾನುಪದ್ರವಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ನಾಶಯಾಕ್ಷಾಸುರಾಂತಕ ॥ ೬ ॥

ಏವಂ ಸ್ತುತ್ವಾ ಹನೂಮಂತಂ ನರಃ ಶ್ರದ್ಧಾಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾದಿಸಹಿತಃ ಸರ್ವಾನ್ ಕಾಮಾನವಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೭ ॥

ಮರ್ಕಟೇಶ ಮಹೋತ್ಸಾಹ ಸರ್ವಶೋಕವಿನಾಶಕ ।
ಶತ್ರೂನ್ ಸಂಹರ ಮಾಂ ರಕ್ಷ ಶ್ರಿಯಂ ದತ್ವಾ ಚ ಮಾಂ ಭರ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಹನೂಮತ್ಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೧ ॥

*****

೬೩. ಶ್ರೀಹನೂಮತ್ಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೨

ಆಪನ್ನಾಖಿಲಲೋಕಾರ್ತಿಹಾರಿಣೇ ಶ್ರೀಹನೂಮತೇ ।
ಅಕಸ್ಮಾದಾಗತೋತ್ಪಾತನಾಶನಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೧ ॥

ವಾಮೇ ಕರೇ ವೈರಿಭಿದಂ ವಹಂತಂ
ಶೈಲಂ ಪರೇ ಶೃಂಖಲಹಾರಟಂಕಮ್ ।

ದಧಾನಮಚ್ಛಾಚ್ಛಸುವರ್ಣವರ್ಣಂ
ಭಜೇ ಜ್ವಲತ್ಕುಂಡಲಮಾಂಜನೇಯಮ್ ॥ ೨ ॥

ವಿಭೀಷಣ ಉವಾಚ

ಸೀತಾವಿಯುಕ್ತೇ ಶ್ರೀರಾಮೇ ಶೋಕದುಃಖಭಯಾಪಹ ।
ತಾಪತ್ರಯಾಗ್ನಿಸಂಹಾರಿನ್ ಆಂಜನೇಯ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥ ૩ ॥

ಆಧಿವ್ಯಾಧಿಮಹಾಮಾರಿಗ್ರಹಪೀಡಾಪಹಾರಿಣೇ ।
ಪ್ರಾಣಾಪಹರ್ತ್ರೇ ದೈತ್ಯಾನಾಂ ರಾಮಪ್ರಿಯಹಿತಾತ್ಮನೇ ॥ ೪ ॥

ಸಂಸಾರಸಾಗರಾವರ್ತಗರ್ತನಿಶ್ರಾಂತಚೇತಸಾ ।
ಶರಣಾಗತಸಂಜೀವೀ ಸೌಮಿತ್ರಿಪ್ರಾಣರಕ್ಷಕಃ ॥ ೫ ॥

ಸುಚರಿತ್ರಃ ಸದಾನಂದಃ ಸರ್ವದಾ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ ।
ಸುರದ್ವಿಷಾಂ ಸುಸಂಹಾರೀ ಸುಗ್ರೀವಾನಂದವರ್ಧನಃ ॥ ೬ ॥

ಯ ಇದಂ ಹನುಮತ್ಸ್ತೋತ್ರಂ ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಂ ನರೋತ್ತಮಃ ।
ಸಿಧ್ಯಂತಿ ಸರ್ವಕಾರ್ಯಾಣಿ ಧನಧಾನ್ಯಸಮೃದ್ಧಯಃ ॥ ೭ ॥

ಮೃತ್ಯುದಾರಿದ್ರ್ಯನಾಶಂ ಚ ಸಂಗ್ರಾಮೇ ವಿಜಯೀ ಭವೇತ್ ।
ಲಾಭಂ ಚ ರಾಜವಶ್ಯಂ ಚ ಸತ್ಯಂ ಪಾವನಕೀರ್ತನಮ್ ॥ ೮ ॥

ಪರಂ ಮಂತ್ರಂ ಪರಂ ತಂತ್ರಂ ಪರಯಂತ್ರಂ ನಿವಾರಯೇತ್ ।
ಪರವಿದ್ಯಾವಿನಾಶಂ ಚ ಹ್ಯಾತ್ಮಮಂತ್ರಸ್ಯ ರಕ್ಷಕಮ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಹನೂಮತ್ಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೨ ॥

★★★★★

೬೪. ಶ್ರೀಹನೂಮತ್ಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೩

ಶೃಣು ದೇವಿ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಸರ್ವಸುಖಾವಹಮ್ ।
ಸರ್ವಕಾಮಪ್ರದಂ ನೃಣಾಂ ಹನುಮತ್ಸ್ತೋತ್ರಮುತ್ತಮಮ್ ॥ ೧ ॥

ತಪ್ತಹಾಟಕಸಂಕಾಶಂ ನಾನಾಪುಷ್ಪವಿರಾಜಿತಮ್ ।
ಉದ್ಯದ್ಬಾಲಾರ್ಕವದನಂ ತ್ರಿನೇತ್ರಂ ಕುಂಡಲೋಜ್ಜ್ವಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ಮೌಂಜೀಕೌಪೀನಸಂಹೇಮಮಯಯಜ್ಞೋಪವೀತಿನಮ್ ।
ಪಿಂಗಲಾಕ್ಷಂ ಮಹಾಕಾಯಂ ಟಂಕಶೈಲೇಂದ್ರಧಾರಿಣಮ್ ॥ ೩ ॥

ಮೂರ್ತಿತ್ರಯಾತ್ಮಕಂ ವೀರಂ ಮಹಾಶೌರ್ಯಂ ಮಹಾಹನುಮ್ ।
ಹನೂಮಂತಂ ವಾಯುಸೂನುಂ ನಮಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಮ್ ॥ ೪ ॥

ತ್ರಿವರ್ಣಾಕ್ಷರಮಂತ್ರಸ್ಥಂ ಜಪಾಕುಸುಮಸನ್ನಿಭಮ್ ।
ನಾನಾಭೂಷಣಸಂಯುಕ್ತಮಾಂಜನೇಯಂ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೫ ॥

ಪಂಚಾಕ್ಷರಸ್ಥಿತಂ ದೇವಂ ನೀಲನೀರದಸನ್ನಿಭಮ್ ।
ಪೂಜಿತಂ ಸರ್ವದೇವೈಸ್ತು ರಾಕ್ಷಸಾರಿಂ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೬ ॥

ಅಚಲದ್ಯುತಿಸಂಕಾಶಂ ಸರ್ವಾಲಂಕಾರಭೂಷಿತಮ್ ।
ಷಡಕ್ಷರಯುತಂ ದೇವಂ ನಮಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸಪ್ತವರ್ಣಮಯಂ ದೇವಂ ಹರೀಶಂ ತಂ ಸುರಾರ್ಚಿತಮ್ ।
ಸುಂದರಾಸ್ಯಾಬ್ಜಸಂಯುಕ್ತಂ ತ್ರಿನೇತ್ರಂ ತಂ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೮ ॥

ಅಷ್ಟಾದಶಾಧಿಪಂ ದೇವಂ ಹೇಮವರ್ಣಂ ಮಹಾತನುಮ್ ।
ನಮಾಮಿ ಜಗತಾಂ ವಂದ್ಯಂ ಲಂಕಾಪ್ರಾಸಾದದಾಹನಮ್ ॥ ೯ ॥

ಅತಸೀಪುಷ್ಪಸಂಕಾಶಂ ದಶವರ್ಣಾತ್ಮಕಂ ವಿಭುಮ್ ।
ಜಟಾಧರಂ ಚತುರ್ಬಾಹುಂ ನಮಾಮಿ ಕಪಿನಾಯಕಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರಮಂತ್ರಸ್ಯ ನಾಯಕಂ ಕುಂತಧಾರಿಣಮ್ ।
ಹೇಮವರ್ಣಲಸತ್ಕಾಯಂ ಭಜೇ ಸುಗ್ರೀವಮಂತ್ರಿಣಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಮಾಲಾಮಂತ್ರಾತ್ಮಕಂ ದೇವಂ ತ್ರಿವರ್ಣಂ ಚ ಚತುರ್ಭುಜಮ್ ।
ಪಾಶಾಂಕುಶಧರಂ ದೇವಂ ಕಪಿವರ್ಯಂ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ತ್ರಯೋದಶಾಕ್ಷರಹಿತಂ ಸೀತಾದುಃಖನಿವಾರಣಮ್ ।
ಸುರಾಸುರಗಣೈಃ ಸರ್ವೈಃ ಸಂಸ್ತುತಂ ಪ್ರಣಮಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಅಕ್ಷಾದಿರಾಕ್ಷಸಹರಂ ದಶಕಂಠದರ್ಪ-
ನಿರ್ಮೂಲನಂ ರಘುವರಾಂಘ್ರಿಸರೋಜಭಕ್ತಮ್ ।
ಸೀತಾವಿಶೋಕಘನದುಃಖಮಹಾಂಧಕಾರ-
ನಿರ್ವಾರಣಂ ಶಿಶಿರಭಾನುಮಹಂ ನಮಾಮಿ ॥ ೧೪ ॥

ಮಾಂ ಪಶ್ಯ ಪಶ್ಯ ದಯಯಾ ನಿಜದೃಷ್ಟಿಪಾತೈಃ
ಮಾಂ ರಕ್ಷ ರಕ್ಷ ಪರಿತೋಽಪಿ ಚ ದುಃಖಪುಂಜಾತ್ ।
ಪಶ್ಯನ್ ಮಮ ತ್ರಿಜಗತಾಮನುಜಾಧಿಪಾನಾಂ
ಮೇ ದೇಹಿ ದೇಹಿ ಮಹತೀಂ ವಸುಧಾಂ ಶ್ರಿಯಂ ಚ ॥ ೧೫ ॥

ಆಪದ್ಭ್ಯೋ ರಕ್ಷ ಸರ್ವತ್ರ ಮಾಽಽಂಜನೇಯ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ।
ದುಷ್ಟರೋಗಾನ್ ಜಹಿ ಜಹಿ ರಾಮದೂತ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥ ೧೬ ॥

ದೇಹಿ ಮೇ ಸಂಪದೋ ನಿತ್ಯಂ ತ್ರಿಲೋಚನ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ।
ಉಚ್ಚಾಟಯ ರಿಪೂನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಮೋಹನಂ ಕುರು ಭೂಭುಜಾಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ವಿದ್ವೇಷಣಂ ಮಾರಣಂ ಚ ತ್ರಿಮೂರ್ತ್ಯಾತ್ಮಕ ಸರ್ವದಾ ।
ಸಂಜೀವಪರ್ವತೋದ್ಧಾರ ಮಮ ದುಃಖಂ ನಿವಾರಯ ।
ಜ್ವರಾದ್ಯುಪದ್ರವಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ನಾಶಯತ್ವಸುರಾಂತಕಃ ॥ ೧೮ ॥

ಹಾಹಾಕಾರಮುಖಾಂತನಿತ್ಯದಹನಜ್ವಾಲಾಸಮೂಹೋಜ್ಜ್ವಲಂ
ವಿದ್ವನ್ಮಂಡಲಜಾತರೋಷಪರುಷಂ ಶ್ರೀರಾಮದಾಸಂ ವಿಭುಮ್ ।
ಸಂಚೂರ್ಣೀಕೃತಧೂಮ್ರಲೋಚನಮಹಾಹ್ಯಕ್ಷಾದಿರಕ್ಷೋಬಲಂ
ತಂ ವಂದೇ ರವಿಧಾರಣಂ ಸುರವರ್ಯೈರ್ವಂದ್ಯಂ ಸಮೀರಾತ್ಮಜಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ರಘುಪತಿಪದಭಕ್ತಂ ಕಿಂಕಿಣೀಕೋತ್ತಮಾಂಗಂ
ಮುಕುಲಿತಕರಪದ್ಮಂ ಮೋದಯಾನಂ ತರಂಗೇ ।
ಪುಲಕಿತವಿಪುಲಾಂಗಂ ಪುಣ್ಯಲೀಲಾನುಷಂಗಂ
ವನಚರಕುಲನಾಥಂ ವಾಯುಪುತ್ರಂ ನತೋಽಸ್ಮಿ ॥ ೨೦ ॥

ಯತ್ರ ಯತ್ರ ರಘುನಾಥಕೀರ್ತನಂ
ತತ್ರ ತತ್ರ ಕೃತಮಸ್ತಕಾಂಜಲಿಮ್ ।
ಬಾಷ್ಪವಾರಿಪರಿಪೂರ್ಣಲೋಚನಂ
ಮಾರುತಿಂ ನಮತ ರಾಕ್ಷಸಾಂತಕಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ದಿವ್ಯೌಷಧಿಪ್ರಸಾದೇನ ಕೋಟಿಕೋಟಿರಣಾಂಕುಶಮ್ ।
ಹನೂಮಂತಂ ಚ ಭೀಮಂ ಚ ನಮಸ್ತೇಽಸ್ತು ಮಹಾತ್ಮನೇ ॥ ೨೨ ॥

ವಜ್ರಾಂಗಂ ಪಿಂಗಕೇಶಾಢ್ಯಂ ಸ್ವರ್ಣಕುಂಡಲಮಂಡಿತಮ್ ।
ನಿಯುದ್ಧಮುಪಸಂಗಮ್ಯ ಪಾರಾವಾರಪರಾಕ್ರಮಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಏವಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ನರೋ ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಪಾಪೈಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ।
ಅಷ್ಟಮ್ಯಾಂ ಚ ಚತುರ್ದಶ್ಯಾಮರ್ಕವಾರೇ ವಿಶೇಷತಃ ॥ ೨೪ ॥

ಸಂಧ್ಯಾಪೂಜಾಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ಹನೂಮತ್ಪ್ರೀತಯೇ ಸುಧೀಃ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇತ್ ಪಶ್ಚಾತ್ ತತ್ಪ್ರೀತ್ಯೈ ಸರ್ವಪರ್ವಸು ॥ ೨೫ ॥

ನ ಶಸ್ತ್ರಭಯಮಾಪ್ನೋತಿ ಭೂಮ್ಯಂತರಿಕ್ಷಯೋಸ್ತಥಾ ।
ಏವಂ ಸ್ತುತ್ವಾ ಹನೂಮಂತಂ ನರಃ ಶ್ರದ್ಧಾಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾದಿಸಹಿತಃ ಸರ್ವಸೌಖ್ಯಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೨೫ ॥

॥ ಇತಿ ಸುದರ್ಶನಸಂಹಿತಾಯಾಂ ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯವಿಭೀಷಣಸಂವಾದೇ ಶ್ರೀಹನೂಮತ್ಸ್ತೋತ್ರಮ್-೩ ॥

★★★★★

೬೫. ಶ್ರೀಹನೂಮತ್ಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೪

ಶಂಖಚಕ್ರಧರಂ ದೇವಂ ಘಟಿಕಾಚಲವಾಸಿನಮ್ ।
ಯೋಗಾರೂಢಂ ಹ್ಯಾಂಜನೇಯಂ ವಾಯುಪುತ್ರಂ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧ ॥

ಭಕ್ತಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದಾತಾರಂ ಚತುರ್ಬಾಹುವಿರಾಜಿತಮ್ ।
ದಿವಾಕರದ್ಯುತಿನಿಭಂ ವಂದೇಽಹಂ ಪವನಾತ್ಮಜಮ್ ॥ ೨ ॥

ಕೌಪೀನಮೇಖಲಾಸೂತ್ರಂ ಸ್ವರ್ಣಕುಂಡಲಮಂಡಿತಮ್ ।
ಲಂಘಿತಾಬ್ಧಿಂ ರಾಮದೂತಂ ನಮಾಮಿ ಸತತಂ ಹರಿಮ್ ॥ ೩ ॥

ದೈತ್ಯಾನಾಂ ನಾಶನಾರ್ಥಾಯ ಮಹಾಕಾಯಧರಂ ವಿಭುಮ್ ।
ಗದಾಧರಕರೋ ಯಸ್ತಂ ವಂದೇಽಹಂ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಮ್ ॥ ೪ ॥

ನೃಸಿಂಹಾಭಿಮುಖೋ ಭೂತ್ವಾ ಪರ್ವತಾಗ್ರೇ ಚ ಸಂಸ್ಥಿತಮ್ ।
ವಾಂಛಂತಂ ಬ್ರಹ್ಮಪದವೀಂ ನಮಾಮಿ ಕಪಿನಾಯಕಮ್ ॥ ೫ ॥

ಬಾಲಾದಿತ್ಯವಪುಷ್ಕಂ ಚ ಸಾಗರೋತ್ತಾರಕಾರಕಮ್ ।
ಸಮೀರವೇಗಂ ದೇವೇಶಂ ವಂದೇ ಹ್ಯಮಿತವಿಕ್ರಮಮ್ ॥ ೬ ॥

ಪದ್ಮರಾಗಾರುಣಮಣಿಂ ಶೋಭಿತಂ ಕಾಮರೂಪಿಣಮ್ ।
ಪಾರಿಜಾತತರುಸ್ಥಂ ಚ ವಂದೇಽಹಂ ವನಚಾರಿಣಮ್ ॥ ೭ ॥

ರಾಮದೂತ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಪಾದಪದ್ಮಾರ್ಚನಂ ಸದಾ ।
ದೇಹಿ ಮೇ ವಾಂಛಿತಫಲಂ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಪ್ರವರ್ಧನಮ್ ॥ ೮ ॥

ಇದಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಾತಃಕಾಲೇ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಃ ।
ತಸ್ಯಾಭೀಷ್ಟಂ ದದಾತ್ಯಾಶು ರಾಮಭಕ್ತೋ ಮಹಾಬಲಃ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ (ಘಟಿಕಾಚಲ)ಶ್ರೀಹನೂಮತ್ಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೪ ॥

★★★★★

೬೬. ಶ್ರೀಹನುಮದ್ರಕ್ಷಾಸ್ತೋತ್ರಮ್

ವಾಮೇ ಕರೇ ವೈರಿಭಿದಂ ವಹಂತಂ
ಶೈಲಂ ಪರೇ ಶೃಂಖಲಹಾರಟಂಕಮ್ ।
ದಧಾನಮಚ್ಛಾಚ್ಛಸುವರ್ಣವರ್ಣಂ
ಭಜೇ ಜ್ವಲತ್ಕುಂಡಲಮಾಂಜನೇಯಮ್ ॥ ೧ ॥

ಪದ್ಮರಾಗಮಣಿಕುಂಡಲತ್ವಿಷಾ
ಪಾಟಲೀಕೃತಕಪೋಲಮಸ್ತಕಮ್ ।
ದಿವ್ಯಹೇಮಕದಲೀವನಾಂತರೇ
ಭಾವಯಾಮಿ ಪವಮಾನನಂದನಮ್ ॥ ೨ ॥

ಉದ್ಯದಾದಿತ್ಯಸಂಕಾಶಮುದಾರಭುಜವಿಕ್ರಮಮ್ ।
ಕಂದರ್ಪಕೋಟಿಲಾವಣ್ಯಂ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಹೃದಯಾನಂದಂ ಭಕ್ತಕಲ್ಪಮಹೀರುಹಮ್ ।
ಅಭಯಂ ವರದಂ ದೋರ್ಭ್ಯಾಂ ಕಲಯೇ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಮ್ ॥ ೪ ॥

ವಾಮಹಸ್ತೇ ಮಹಾಕೃಚ್ಛ್ರದಶಾಸ್ಯಕರಮರ್ದನಮ್ ।
ಉದ್ಯದ್ವೀಕ್ಷಣಕೋದಂಡಂ ಹನೂಮಂತಂ ವಿಚಿಂತಯೇತ್ ॥ ೫ ॥

ಹನೂಮಾನಂಜನಾಸೂನುರ್ವಾಯುಪುತ್ರೋ ಮಹಾಬಲಃ ।
ರಾಮೇಷ್ಟಃ ಫಲ್ಗುನಸಖಃ ಪಿಂಗಾಕ್ಷೋऽಮಿತವಿಕ್ರಮಃ ॥ ೬ ॥

ಉದಧಿಕ್ರಮಣಶ್ಚೈವ ಸೀತಾಶೋಕವಿನಾಶನಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಪ್ರಾಣದಾತಾ ಚ ದಶಗ್ರೀವಸ್ಯ ದರ್ಪಹಾ ॥ ೭ ॥

ಏವಂ ದ್ವಾದಶನಾಮಾನಿ ಕಪೀಂದ್ರಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಸ್ವಾಪಕಾಲೇ ಪ್ರಬೋಧೇ ಚ ಯಾತ್ರಾಕಾಲೇ ಚ ಯಃ ಪಠೇತ್ ।
ತಸ್ಯ ಶತ್ರುಭಯಂ ನಾಸ್ತಿ ರಣೇ ಚ ವಿಜಯೀ ಭವೇತ್ ॥ ೮ ॥

ಉಲ್ಲಂಘ್ಯ ಸಿಂಧೋಃ ಸಲಿಲಂ ಸಲೀಲಂ
ಯಃ ಶೋಕವಹ್ನಿಂ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಯಾಃ ।
ಆದಾಯ ತೇನೈವ ದದಾಹ ಲಂಕಾಂ
ನಮಾಮಿ ತಂ ಪ್ರಾಂಜಲಿರಾಂಜನೇಯಮ್ ॥ ೯ ॥

ಸ್ಫಟಿಕಾಭಂ ಸ್ವರ್ಣಕಾಂತಿಂ ದ್ವಿಭುಜಂ ಚ ಕೃತಾಂಜಲಿಮ್ ।
ಕುಂಡಲದ್ವಯಸಂಶೋಭಿಮುಖಾಂಭೋಜಂ ಹರಿಂ ಭಜೇ ॥ ೧೦ ॥

ಮನೋಜವಂ ಮಾರುತತುಲ್ಯವೇಗಂ
ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಂ ಬುದ್ಧಿಮತಾಂ ವರಿಷ್ಠಮ್ ।
ವಾತಾತ್ಮಜಂ ವಾನರಯೂಥಮುಖ್ಯಂ
ಶ್ರೀರಾಮದೂತಂ ಶಿರಸಾ ನಮಾಮಿ ॥ ೧೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಹನುಮದ್ರಕ್ಷಾಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

*****

೬೭. ಆಪದುದ್ಧಾರಕಶ್ರೀಹನೂಮತ್ಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಆಪನ್ನಾಖಿಲಲೋಕಾರ್ತಿಹಾರಿಣೇ ಶ್ರೀಹನೂಮತೇ ।
ಅಕಸ್ಮಾದಾಗತೋತ್ಪಾತನಾಶನಾಯ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥ ೧ ॥

ಸೀತಾವಿಯುಕ್ತಶ್ರೀರಾಮಶೋಕದುಃಖಭಯಾಪಹ ।
ತಾಪತ್ರಯಸ್ಯ ಸಂಹಾರಿನ್ನಾಂಜನೇಯ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥ ೨ ॥

ಆಧಿವ್ಯಾಧಿಮಹಾಮಾರಿಗ್ರಹಪೀಡಾಪಹಾರಿಣೇ ।
ಪ್ರಾಣಾಪಹಂತ್ರೇ ದೈತ್ಯಾನಾಂ ರಾಮಪ್ರಾಣಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ॥ ೩ ॥

ಸಂಸಾರಸಾಗರಾವರ್ತಾಗತಸಂಭ್ರಾಂತಚೇತಸಾಮ್ ।
ಶರಣಾಗತಮರ್ತ್ಯಾನಾಂ ಶರಣ್ಯಾಯ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥ ೪ ॥

ರಾಜದ್ವಾರೇ ಬಿಲದ್ವಾರೇ ಪ್ರವೇಶೇ ಭೂತಸಂಕುಲೇ ।
ಗಜಸಿಂಹಮಹಾವ್ಯಾಘ್ರಚೋರಭೀಷಣಕಾನನೇ ॥ ೫ ॥

ಮಹಾಭಯೇಽಗ್ನಿಸಂಸ್ಥಾನೇ ಶತ್ರುಸಂಗಸಮಾಕುಲೇ ।
ಶರಣಾಗತಮರ್ತ್ಯಾನಾಂ ಶರಣ್ಯಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೬ ॥

ಪ್ರದೋಷೇ ವಾ ಪ್ರಭಾತೇ ವಾ ಯೇ ಸ್ಮರಂತ್ಯಂಜನಾಸುತಮ್ ।
ಅರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯಶಃಕಾಮಾನ್ ಪ್ರಾಪ್ನುವಂತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೭ ॥

ಕಾರಾಗೃಹೇ ಪ್ರಯಾಣೇ ಚ ಸಂಗ್ರಾಮೇ ದೇಶವಿಪ್ಲವೇ ।
ಯೇ ಸ್ಮರಂತಿ ಹನೂಮಂತಂ ತೇಷಾಂ ನಾಸ್ತಿ ವಿಪತ್ತಯಃ ॥ ೮ ॥

ವಜ್ರದೇಹಾಯ ಕಾಲಾಗ್ನಿರುದ್ರಾಯಾಮಿತತೇಜಸೇ ।
ನಮಃ ಪ್ಲವಗಸೈನ್ಯಾನಾಂ ಪ್ರಾಣಭೂತಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ॥ ೯ ॥

ದುಷ್ಟದೈತ್ಯಮಹಾದರ್ಪದಲನಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಸ್ತಂಭನಾಯಾಸ್ಮೈ ನಮಃ ಶ್ರೀರುದ್ರಮೂರ್ತಯೇ ॥ ೧೦ ॥

ಜಪ್ತ್ವಾ ಸ್ತೋತ್ರಮಿದಂ ಪುಣ್ಯಂ ವಸುವಾರಂ ಪಠೇನ್ನರಃ ।
ರಾಜಸ್ಥಾನೇ ಸಭಾಸ್ಥಾನೇ ವಾದೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಜಪೇದ್ಧ್ರುವಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ವಿಭೀಷಣಕೃತಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಯಃ ಪಠೇತ್ ಪ್ರಯತೋ ನರಃ ।
ಸರ್ವಾಪದ್ಭ್ಯೋ ವಿಮುಚ್ಯೇತ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ॥ ೧೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಭೀಷಣಕೃತಂ ಆಪದುದ್ಧಾರಕಶ್ರೀಹನೂಮತ್ಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

★★★★★

೬೮. ಶ್ರೀಹನುಮತ್ಸ್ತವನಮ್

ಕಂದರ್ಪಕೋಟಿಲಾವಣ್ಯಂ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದಮ್ ।
ಉದ್ಯದಾದಿತ್ಯಸಂಕಾಶಮುದಾರಭುಜವಿಕ್ರಮಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಹೃದಯಾನಂದಂ ಭಕ್ತಕಲ್ಪಮಹೀರುಹಮ್ ।
ಅಭಯಂ ವರದಂ ದೋರ್ಭ್ಯಾಂ ಕಲಯೇ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಮ್ ॥ ೨ ॥

ವಾಮಹಸ್ತಂ ಮಹಾಕೃತ್ಸ್ನಂ ದಶಾಸ್ಯಶಿರಖಂಡನಮ್ ।
ಉದ್ಯದ್ದಕ್ಷಿಣದೋರ್ದಂಡಂ ಹನೂಮಂತಂ ವಿಚಿಂತಯೇತ್ ॥ ೩ ॥

ಉಲ್ಲಂಘ್ಯ ಸಿಂಧೋಃ ಸಲಿಲಂ ಸಲೀಲಂ
ಯಃ ಶೋಕವಹ್ನಿಂ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಯಾಃ ।
ಆದಾಯ ತೇನೈವ ದದಾಹ ಲಂಕಾಂ
ನಮಾಮಿ ತಂ ಪ್ರಾಂಜಲಿರಾಂಜನೇಯಮ್ ॥ ೪ ॥

ಬಾಲಾರ್ಕಾಯುತತೇಜಸಂ ತ್ರಿಭುವನಪ್ರಕ್ಷೋಭಕಂ ಸುಂದರಂ
ಸುಗ್ರೀವಾದ್ಯಖಿಲಪ್ಲವಂಗನಿಕರೈರಾರಾಧಿತಂ ಸಾಂಜಲಿಮ್ ।
ನಾದೇನೈವ ಸಮಸ್ತರಾಕ್ಷಸಗಣಾನ್ ಸಂತ್ರಾಸಯಂತಂ ಪ್ರಭುಂ
ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಪದಾಂಬುಜಸ್ಮೃತಿರತಂ ಧ್ಯಾಯಾಮಿ ವಾತಾತ್ಮಜಮ್ ॥ ೫ ॥

ಆಮಿಷೀಕೃತಮಾರ್ತಾಂಡಂ ಗೋಷ್ಪದೀಕೃತಸಾಗರಮ್ ।
ತೃಣೀಕೃತದಶಗ್ರೀವಮಾಂಜನೇಯಂ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೬ ॥

ಬುದ್ಧಿರ್ಬಲಂ ಯಶೋ ಧೈರ್ಯಂ ನಿರ್ಭಯತ್ವಮರೋಗತಾ ।
ಅಜಾಡ್ಯಂ ವಾಕ್ಪಟುತ್ವಂ ಚ ಹನುಮತ್ಸ್ಮರಣಾದ್ಭವೇತ್ ॥ ೭ ॥

ಚಿತ್ತೇ ಮೇ ಪೂರ್ಣಬೋಧೋಽಸ್ತು ವಾಚಿ ಮೇ ಭಾತು ಭಾರತೀ ।
ಕ್ರಿಯಾಸುರ್ಗುರವಃ ಸರ್ವೇ ದಯಾಂ ಮಯಿ ದಯಾಲವಃ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣೇಽಗಸ್ತ್ಯನಾರದಸಂವಾದೇ ಶ್ರೀಹನುಮತ್ಸ್ತವನಮ್ ॥

*****

೬೯. ಶ್ರೀಪಂಚಮುಖಿವೀರಹನೂಮತ್ಕವಚಮ್

ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀಪಂಚಮುಖಿವೀರಹನೂಮತ್ಕವಚಸ್ತೋತ್ರಮಹಾಮಂತ್ರಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಋಷಿಃ । ಗಾಯತ್ರೀ ಛಂದಃ । ಪಂಚಮುಖ್ಯಂತರ್ಗತಃ ಶ್ರೀರಾಮರೂಪೀ ಪರಮಾತ್ಮಾ ದೇವತಾ । ರಾಂ ಬೀಜಮ್ । ಮಂ ಶಕ್ತಿಃ । ಚಂದ್ರ ಇತಿ ಕೀಲಕಮ್ । ಪಂಚಮುಖ್ಯಂತರ್ಗತಶ್ರೀರಾಮರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮ-

ಪ್ರಸಾದಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥೇ ಮಮ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥೇ ಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ। ರಾಂ ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ರೀಂ ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ರೂಂ ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ರೈಂ ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ। ರೌಂ ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ। ರಃ ಕರತಲಕರಪೃಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ।

ರಾಂ ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ। ರೀಂ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ। ರೂಂ ಶಿಖಾಯೈ ವೌಷಟ್ । ರೈಂ ಕವಚಾಯ ಹುಮ್ । ರೌಂ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ವೌಷಟ್ । ರಃ ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್ । ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವರೋಮ್ ॥ (ಇತಿ ದಿಗ್ಬಂಧಃ)

ಅಥ ಧ್ಯಾನಮ್ –

ವಂದೇ ವಾನರನಾರಸಿಂಹಖಗರಾಟ್ಕ್ರೋಡಾಶ್ವವಕ್ತ್ರಾನ್ವಿತಂ
ದಿವ್ಯಾಲಂಕರಣಂ ತ್ರಿಪಂಚನಯನಂ ದೇದೀಪ್ಯಮಾನಂ ರುಚಾ ।
ಹಸ್ತಾಬ್ಜೈರಸಿಖೇಟಪುಸ್ತಕಸುಧಾಕುಂಭಾಂಕುಶಾದೀನ್ ಹಲಾನ್
ಖಟ್ವಾಂಗಂ ಫಣಿಭೂರುಹಂ ದಶಭುಜಂ ಸರ್ವಾರಿದರ್ಪಾಪಹಮ್ ॥

ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ –

ಅಥ ಧ್ಯಾನಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶೃಣು ಸರ್ವಾಂಗಸುಂದರಿ ।
ಯತ್ಕೃತಂ ದೇವದೇವೇಶಿ ಧ್ಯಾನಂ ಹನುಮತಃ ಪರಮ್ ॥ ೧ ॥

ಪಂಚವಕ್ತ್ರಂ ಮಹಾಭೀಮಂ ತ್ರಿಪಂಚನಯನೈರ್ಯುತಮ್ ।
ಬಾಹುಭಿರ್ದಶಭಿರ್ಯುಕ್ತಂ ಸರ್ವಕಾಮಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿದಮ್ ॥ ೨ ॥

ಪೂರ್ವಂ ತು ವಾನರಂ ವಕ್ತ್ರಂ ಕೋಟಿಸೂರ್ಯಸಮಪ್ರಭಮ್ ।
ದಂಷ್ಟ್ರಾಕರಾಲವದನಂ ಭ್ರುಕುಟೀಕುಟಿಲೇಕ್ಷಣಮ್ ॥ ೩ ॥

ಅನ್ಯತ್ ತು ದಕ್ಷಿಣಂ ವಕ್ತ್ರಂ ನಾರಸಿಂಹಂ ಮಹಾದ್ಭುತಮ್ ।
ಅತ್ಯುಗ್ರತೇಜೋಜ್ವಲಿತಂ ಭೀಷಣಂ ಭಯನಾಶನಮ್ ॥ ೪ ॥

ಪಶ್ಚಿಮಂ ಗಾರುಡಂ ವಕ್ತ್ರಂ ವಜ್ರತುಂಡಂ ಮಹಾಬಲಮ್ ।
ಸರ್ವನಾಗಪ್ರಶಮನಂ ವಿಷಭೂತಾದಿಕೃಂತನಮ್ ॥ ೫ ॥

ಉತ್ತರಂ ಸೌಕರಂ ವಕ್ತ್ರಂ ಕೃಷ್ಣಂ ದೀಪ್ತಂ ಮಹೋಜ್ಜ್ವಲಮ್ ।
ಪಾತಾಲಸಿದ್ಧಿವೇತಾಲಜ್ವರರೋಗಾದಿಕೃಂತನಮ್ ॥ ೬ ॥

ಊರ್ಧ್ವಂ ಹಯಾನನಂ ಘೋರಂ ದಾನವಾಂತಕರಂ ಪರಮ್ ।
ಏತತ್ಪಂಚಮುಖಂ ತಸ್ಯ ಧ್ಯಾಯತಾಮಭಯಂಕರಮ್ ॥ ೭ ॥

ಖಡ್ಗಂ ತ್ರಿಶೂಲಂ ಖಟ್ವಾಂಗಂ ಪಾಶಾಂಕುಶಸುಪರ್ವತಮ್ ।
ಮುಷ್ಟಿದ್ರುಮಗದಾಭಿಂದಿಪಾಲಜ್ಞಾನೇನ ಸಂಯುತಮ್ ॥ ೮ ॥

ಏತಾನ್ಯಾಯುಧಜಾಲಾನಿ ಧಾರಯಂತಂ ಯಜಾಮಹೇ ।
ಪ್ರೇತಾಸನೋಪವಿಷ್ಟಂ ತು ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಮ್ ॥ ೯ ॥

ದಿವ್ಯಮಾಲಾಂಬರಧರಂ ದಿವ್ಯಗಂಧಾನುಲೇಪನಮ್ ।
ಸರ್ವಾಶ್ಚರ್ಯಮಯಂ ದೇವಮನಂತಂ ವಿಶ್ವತೋಮುಖಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಪಂಚಾಸ್ಯಮಚ್ಯುತಮನೇಕವಿಚಿತ್ರವೀರ್ಯಂ
ಶ್ರೀಶಂಖಚಕ್ರರಮಣೀಯಭುಜಾಗ್ರದೇಶಮ್ ।
ಪೀತಾಂಬರಂ ಮಕುಟಕುಂಡಲನೂಪುರಾಂಗ-
ಮುದ್ಯೋತಿತಂ ಕಪಿವರಂ ಹೃದಿ ಭಾವಯಾಮಿ ॥ ೧೧ ॥

ಮರ್ಕಟೇಶ ಮಹೋತ್ಸಾಹ ಸರ್ವಶೋಕವಿನಾಶಕ ।
ಶತ್ರೂನ್ ಸಂಹರ ಮಾಂ ರಕ್ಷ ಶ್ರಿಯಂ ದಾಪಯ ಮೇ ಹರಿಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಹರಿಮರ್ಕಟಮರ್ಕಟಮಂತ್ರಮಿಮಂ
ಪರಿಲಿಖ್ಯತಿ ಲಿಖ್ಯತಿ ಭೂಮಿತಲೇ ।
ಯದಿ ನಶ್ಯತಿ ನಶ್ಯತಿ ಶತ್ರುಕುಲಂ
ಯದಿ ಮುಂಚತಿ ಮುಂಚತಿ ವಾಮಕರಃ ॥ ೧೩॥

॥ ಇತಿ ಧ್ಯಾನಮ್ ॥

ಶ್ರೀಪಂಚಮುಖಿಹನುಮತ್ಕವಚಸ್ತೋತ್ರಮಹಾಮಂತ್ರಪಠನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ
ಓಂ ಹರಿಮರ್ಕಟಮಹಾಮರ್ಕಟಾಯ ಓಂ ವಂ ವಂ ವಂ ವಂ ವಂ ವಂ ಫಟ್ ಘೇ ಘೇ ಸ್ವಾಹಾ। ಓಂ ಹರಿಮರ್ಕಟಮಹಾಮರ್ಕಟಾಯ ಓಂ ಫಂ ಫಂ ಫಂ ಫಂ ಫಂ ಫಂ ಫಟ್ ಘೇ ಘೇ ಸ್ವಾಹಾ। ಓಂ ಹರಿಮರ್ಕಟಮಹಾಮರ್ಕಟಾಯ ಓಂ ಖೇಂ ಖೇಂ ಖೇಂ ಖೇಂ ಖೇಂ ಖೇಂ ಫಟ್ ಘೇ ಘೇ ಸ್ವಾಹಾ । ಮಾರಣಾಯಸ್ವಾಹಾ । ಓಂ ಹರಿಮರ್ಕಟಮಹಾಮರ್ಕಟಾಯ ಓಂ ಠಂ ಠಂ ಠಂ ಠಂ ಠಂ ಠಂ ಫಟ್ ಘೇ ಘೇ ಸ್ತಂಭನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಓಂ ಹರಿಮರ್ಕಟಮಹಾಮರ್ಕಟಾಯ ಓಂ ಓಂ ಓಂ ಓಂ ಓಂ ಓಂ ಫಟ್ ಘೇ ಘೇ ಆಕರ್ಷಣಸತ್ತ್ವಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಓಂ ।

ಹರಿಮರ್ಕಟಮಹಾಮರ್ಕಟಮಂತ್ರಮಿದಂ
ಪರಿಲಿಖ್ಯತಿ ಲಿಖ್ಯತಿ ಭೂಮಿತಲೇ ।
ಯದಿ ನಶ್ಯತಿ ನಶ್ಯತಿ ವಾಮಕರೇ
ಪರಿಮುಂಚತಿ ಮುಂಚತಿ ಶೃಂಖಲಿಕಾ ॥

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಂಚವದನಾಯ ಪೂರ್ವೇ ಕಪಿಮುಖಾಯ ಶ್ರೀವೀರಹನೂಮತೇ ಓಂ ಟಂ ಟಂ ಟಂ ಟಂ ಟಂ ಟಂ ಸಕಲಶತ್ರುಸಂಹಾರಾಯ ಹುಂ ಫಟ್ ಘೇ ಘೇ ಘೇ ಘೇ ಘೇ ಘೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಶ್ರೀಪಂಚವದನಾಯ ದಕ್ಷಿಣೇ ಕರಾಲವದನಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಮುಖಾಯ ಶ್ರೀವೀರಹನೂಮತೇ ಓಂ ಹಂ ಹಂ ಹಂ ಹಂ ಹಂ

ಹಂ ಸಕಲಭೂತಪ್ರೇತದಮನಾಯ ಮಹಾಬಲಾಯ ಹುಂ ಫಟ್ ಘೇ ಘೇ ಘೇ ಘೇ ಘೇ ಘೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಂಚವದನಾಯ ಪಶ್ಚಿಮೇ ಗರುಡಮುಖಾಯ ಶ್ರೀವೀರಹನೂಮತೇ ಓಂ ಮಂ ಮಂ ಮಂ ಮಂ ಮಂ ಮಂ ಮಹಾರುದ್ರಾಯ ಸಕಲರೋಗವಿಷಪರಿಹಾರಾಯ ಹುಂ ಫಟ್ ಘೇ ಘೇ ಘೇ ಘೇ ಘೇ ಘೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಂಚವದನಾಯ ಉತ್ತರೇ ಆದಿವರಾಹಮುಖಾಯ ಶ್ರೀವೀರಹನೂಮತೇ ಓಂ ಲಂ ಲಂ ಲಂ ಲಂ ಲಂ ಲಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಪ್ರಾಣದಾತ್ರೇ ಲಂಕಾಪುರೀದಾಹನಾಯ ಸಕಲಸಂಪತ್ಕರಾಯ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾದ್ಯಭಿವೃದ್ಧಿಕರಾಯ ಓಂ ನಮಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಂಚವದನಾಯ ಊರ್ಧ್ವಮುಖಸ್ಥಿತಹಯಗ್ರೀವಮುಖಾಯ ಶ್ರೀವೀರಹನೂಮತೇ ಓಂ ರುಂ ರುಂ ರುಂ ರುಂ ರುಂ ರುಂ ರುದ್ರಮೂರ್ತಯೇ ಸಕಲಲೋಕವಶೀಕರಾಯ ವೇದವಿದ್ಯಾಸ್ವರೂಪಿಣೇ ॥ ಓಂ ನಮಃ ಸ್ವಾಹಾ॥

(ಇತಿ ಮೂಲಮಂತ್ರಃ। ಬೀಜಮುದ್ರಾಃ ಪ್ರದರ್ಶಯೇತ್)

ಓಂ ಕಂ ಖಂ ಗಂ ಘಂ ಙಂ ಚಂ ಛಂ ಜಂ ಝಂ ಞಂ ಟಂ ಠಂ ಡಂ ಢಂ ಣಂ ತಂ ಥಂ ದಂ ಧಂ ನಂ ಪಂ ಫಂ ಬಂ ಭಂ ಮಂ ಯಂ ರಂ ಲಂ ವಂ ಶಂ ಷಂ ಸಂ ಹಂ ಳಂ ಕ್ಷಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಇತಿ ದಿಗ್ಬಂಧಃ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಆಂಜನೇಯಾಯ ಮಹಾಬಲಾಯ ಹುಂ ಫಟ್ ಘೇ ಘೇ ಘೇ ಘೇ ಘೇ ಘೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಶ್ರೀವೀರಹನೂಮತೇ ಪ್ರಬಲಪರಾಕ್ರಮಾಯ ಆಕ್ರಾಂತದಿಙ್ಮಂಡಲಾಯ ಶೋಭಿತಾನನಾಯ ಧವಲೀಕೃತವಜ್ರದೇಹಾಯ ಜಗಚ್ಚಿಂತಿತಾಯ ರುದ್ರಾವತಾರಾಯ ಲಂಕಾಪುರೀ ದಾಹನಾಯ ಉದಧಿಲಂಘನಾಯ ಸೇತುಬಂಧನಾಯ ದಶಕಂಠಶಿರಃಕ್ರಾಂತಾಯ ಸೀತಾಶ್ವಾಸನಾಯ ಅನಂತಕೋಟಿಬ್ರಹ್ಮಾಂಡನಾಯಕಾಯ ಮಹಾ-ಬಲಾಯ ವಾಯುಪುತ್ರಾಯ ಅಂಜನಾದೇವೀಗರ್ಭಸಂಭೂತಾಯ ಶ್ರೀರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಾ-ನಂದಕರಾಯ ಕಪಿಸೈನ್ಯಪ್ರಿಯಕರಾಯ ಸುಗ್ರೀವಸಹಾಯಕಾರಣಕಾರ್ಯಸಾಧಕಾಯ ಪರ್ವತೋತ್ಪಾಟನಾಯ ಕುಮಾರಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣೇ ಗಂಭೀರಶಬ್ದೋದಯಾಯ ॥

(ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರದೂತಾಯ ಆಂಜನೇಯಾಯ ವಾಯುಪುತ್ರಾಯ ಮಹಾಬಲಾಯ ಸೀತಾ-ದುಃಖನಿವಾರಣಾಯ ಲಂಕಾದಹನಕಾರಣಾಯ ಮಹಾಬಲಪ್ರಚಂಡಾಯ ಕೋಲಾಹಲಸಕಲ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಿಶ್ವರೂಪಾಯ ಸಪ್ತಸಮುದ್ರನಿರಾಲಂಬಿತಾಯ ಪಿಂಗಲನಯನಾಯ ಅಮಿತ-ವಿಕ್ರಮಾಯ ಸೂರ್ಯಬಿಂಬಫಲಸೇವನಾಯ ದೃಷ್ಟಿನಿರಾಲಂಕೃತಾಯ ಅಂಗದಲಕ್ಷ್ಮಣ-ಮಹಾಕಪಿಸೈನ್ಯಪ್ರಾಣನಿರ್ವಾಹಕಾಯ ದಶಕಂಠವಿಧ್ವಂಸನಾಯ ರಾಮೇಷ್ಟಾಯ ಫಲ್ಗುನ-ಸಖಾಯ ಸೀತಾಸಮೇತರಾಮಚಂದ್ರಪ್ರಸಾದಕಾಯ ಸ್ವಾಹಾ)।

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ಸರ್ವದುಷ್ಟಗ್ರಹನಿವಾರಣಾಯ ಸರ್ವರೋಗಜ್ವರೋಚ್ಚಾಟನಾಯ ಶಾಕಿನೀ-ಡಾಕಿನೀವಿಧ್ವಂಸನಾಯ ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ಹುಂ ಫಟ್ ಘೇ ಘೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಶ್ರೀವೀರಹನೂಮತೇ ಸರ್ವಭೂತಜ್ವರೈಕಾಹಿಕದ್ವ್ಯಾಹಿಕತ್ರ್ಯಾಹಿಕಚಾತುರ್ಥಿಕಸಂತತವಿಷಮ-ಜ್ವರಗುಪ್ತಜ್ವರಶೀತಜ್ವರಮಾಹೇಶ್ವರಜ್ವರವೈಷ್ಣವಜ್ವರಾದಿಸರ್ವಜ್ವರಾನ್ ಛಿಂದಿ ಛಿಂದಿ ಛಿಂದಿ

ಛಿಂದಿ ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸಭೂತಪ್ರೇತಪಿಶಾಚಾನುಚ್ಚಾಟಯೋಚ್ಚಾಟಯ ॥ ಓಂ ಶ್ರೀಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರುಂ ಫಟ್ ಘೇ ಘೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಶ್ರೀವೀರಹನೂಮತೇ ನಮಃ॥ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೂಂ ಹ್ರೈಂ ಹ್ರಃ ॥ ಆಹ ಆಹ ॥ ಅಸಇ ಅಸಇ ಏಹಿ ಏಹಿ ಓಂ ಓಂ ಹೋಂ ಹೋಂ ಹುಂ ಹುಂ ಫಟ್ ಘೇ ಘೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪವನಾತ್ಮಜಾಯ ಡಾಕಿನೀಶಾಕಿನೀಮೋಹಿನೀನಿಃಶೇಷನಿರಸನಾಯ ಸರ್ವವಿಷಂ ನಿರ್ವಿಷಂ ಕುರು ಹಾರಯ ಹಾರಯ ಹುಂ ಫಟ್ ಘೇ ಘೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಶ್ರೀವೀರಹನೂಮತೇ ಸಿಂಹ-ಶರಭಶಾರ್ದೂಲಗಂಡಭೇರುಂಡಪುರುಷಮೃಗಾಣಾಂ ಓಶಾನಿ ನಿರಸನಾಯ ಕ್ರಮನಿರಸನ-ಕ್ರಮಣಂ ಕುರು ॥ ಸರ್ವರೋಗಾನ್ ನಿವಾರಯ ನಿವಾರಯ ಆಕ್ರೋಶಯ ಆಕ್ರೋಶಯ ಶತ್ರೂನ್ಮಾದಭಯಂ ಛಿಂದಿ ಛಿಂದಿ । ಛಾದಯ ಛಾದಯ । ಮಾರಯ ಮಾರಯ । ಶೋಷಯ ಶೋಷಯ । ಮೋಹಯ ಮೋಹಯ । ಜ್ವಾಲಯ ಜ್ವಾಲಯ । ಪ್ರಹಾರಯ ಪ್ರಹಾರಯ । ಮಮ ಸರ್ವರೋಗಾನ್ ಛೇದಯ ಛೇದಯ । ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರುಂ ಫಟ್ ಘೇ ಘೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಶ್ರೀವೀರಹನೂಮತೇ ಸರ್ವರೋಗದುಷ್ಟಗ್ರಹಾನುಚ್ಚಾಟಯೋ-ಚ್ಚಾಟಯ । ಪರಬಲಾನ್ ಕ್ಷೋಭಯ ಕ್ಷೋಭಯ । ಮಮ ಸರ್ವಕಾರ್ಯಾಣಿ ಸಾಧಯ ಸಾಧಯ । ಶೃಂಖಲಾಬಂಧನಂ ಮೋಕ್ಷಯ ಮೋಕ್ಷಯ । ಕಾರಾಗೃಹಾದಿಭ್ಯೋ ಮೋಚಯ ಮೋಚಯ । ಶಿರಃಶೂಲಕರ್ಣಶೂಲಾಕ್ಷಿಶೂಲಕುಕ್ಷಿಶೂಲಪಾರ್ಶ್ವಶೂಲಾದಿಮಹಾರೋಗಾ-ನ್ನಿವಾರಯ ನಿವಾರಯ । ನಾಗಪಾಶಾನಂತವಾಸುಕಿತಕ್ಷಕಕರ್ಕೋಟಕಕಾಲಗುಲಿಯಕಪದ್ಮ-ಮಹಾಪದ್ಮಕುಮುದಾಚಲಚರರಾತ್ರಿಚರದಿವಾಚರಾದಿಸರ್ವವಿಷಂ ನಿರ್ವಿಷಂ ಕುರು ನಿರ್ವಿಷಂ ಕುರು । ಸರ್ವರೋಗನಿವಾರಣಂ ಕುರು । ಸರ್ವರಾಜಸಭಾಮುಖಸ್ತಂಭನಂ ಕುರು । ಸ್ತ್ರೀಜನಸ್ತಂಭನಂ ಕುರು ಸ್ತಂಭನಂ ಕುರು । ಸರ್ವಭಯಚೋರಭಯಾಗ್ನಿಭಯಪ್ರಶಮನಂ ಕುರು ಪ್ರಶಮನಂ ಕುರು । ಸರ್ವನರಯಂತ್ರಪರತಂತ್ರಪರವಿದ್ಯಾಂ ಛೇದಯ ಛೇದಯ । ಸಂತ್ರಾಸಯ ಸಂತ್ರಾಸಯ । ಮಮ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾಂ ಪ್ರಕಟಯ ಪ್ರಕಟಯ । ಪೋಷಯ ಪೋಷಯ । ಸರ್ವಾರಿಷ್ಟಂ ಶಮಯ ಶಮಯ । ಸರ್ವಶತ್ರೂನ್ ಸಂಹಾರಯ ಸಂಹಾರಯ । ಸರ್ವರೋಗಪಿಶಾಚಬಾಧಾನ್ ನಿವಾರಯ ನಿವಾರಯ ॥ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೂಂ ಹ್ರೈಂ ಹ್ರಃ ಫಟ್ ಘೇ ಘೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಶ್ರೀವೀರಹನೂಮತೇ ವರಪ್ರಸಾದಕಾಯ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದಾಯ ಸಕಲಸಂಪತ್ಕರಾಯ ಮಹಾರಕ್ಷಕಾಯ ಓಂ ಜಂ ಜಂ ಜಂ ಜಂ ಜಂ ಜಂ ಜಗಜ್ಜೀವನಾಯ ಹುಂ ಫಟ್ ಘೇ ಘೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಯ ಇದಂ ಕವಚಂ ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಪಠೇತ್ ಪ್ರಯತೋ ನರಃ ।

ಏಕವಾರಂ ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಶತ್ರುವಿನಾಶನಮ್ ।
ದ್ವಿವಾರಂ ತು ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಪ್ರವರ್ಧನಮ್ ॥ ೧ ॥

ತ್ರಿವಾರಂ ಯಃ ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಸಂಪತ್ಕರಂ ಶುಭಮ್ ।
ಚತುರ್ವಾರಂ ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವರೋಗನಿವಾರಣಮ್ ॥ ೨ ॥

ಪಂಚವಾರಂ ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಶತ್ರುವಶೀಕರಮ್ ।
ಷಡ್ವಾರಂ ತು ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವದೇವವಶೀಕರಮ್ ॥ ೩ ॥

ಸಪ್ತವಾರಂ ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಸೌಭಾಗ್ಯದಾಯಕಮ್ ।
ಅಷ್ಟವಾರಂ ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಮಿಷ್ಟಕಾಮಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿದಮ್ ॥ ೪ ॥

ನವವಾರಂ ಸಪ್ತಕೇನ ಸರ್ವರಾಜ್ಯವಶೀಕರಮ್ ।
ದಶವಾರಂ ಚ ಪ್ರಜಪೇತ್ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಜ್ಞಾನದರ್ಶನಮ್ ॥ ೫ ॥

ಏಕಾದಶಂ ಜಪಿತ್ವಾ ತು ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಕರಂ ನೃಣಾಮ್ ।
ತ್ರಿಸಪ್ತನವವಾರಂ ಚ ರಾಜಭೋಗಂ ಚ ಸಂಭವೇತ್ ॥ ೬ ॥

ದ್ವಿಸಪ್ತದಶವಾರಂ ತು ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಜ್ಞಾನದರ್ಶನಮ್
ದಶೈಕವಾರಂ ಪಠನಾದಿದಂ ಮಂತ್ರಂ ತ್ರಿಸಪ್ತಕಮ್ ।
ಸ್ವಜನೈಸ್ತು ಸಮಾಯುಕ್ತಸ್ತ್ರೈಲೋಕ್ಯವಿಜಯೀ ಭವೇತ್
ಕವಚಸ್ಮರಣಾದೇವ ಮಹಾಫಲಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೭ ॥

ಚಂದ್ರಾಭಾಮಲಪಾದಪದ್ಮಯುಗಲಂ ಕೌಪೀನಮೌಂಜೀಧರಂ
ನಾಭ್ಯಾಂ ವೈ ಕಟಿಸೂತ್ರಮುಕ್ತವಸನಂ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಶುಭಮ್ ।
ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಮವಲಂಬಿತಾಂಜಲಿಪುಟಂ ಹಾರಾವಲಿಂ ಕುಂಡಲಂ
ಬಿಭ್ರದ್ದೀರ್ಘಶಿಖಾಪ್ರಸನ್ನವದನಂ ವಂದ್ಯಾಂಜನೇಯಂ ಭಜೇ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸುದರ್ಶನಸಂಹಿತಾಯಾಂ ರುದ್ರಯಾಮಲೇ ಶ್ರೀಪಂಚಮುಖಿವೀರಹನೂಮತ್ಕವಚಮ್ ॥

*****

೭೦. ಶ್ರೀಪಂಚಮುಖಿಹನುಮತ್ಪಂಚರತ್ನಮ್

ಶ್ರೀರಾಮಪಾದಸರಸೀರುಹಭೃಂಗರಾಜ
ಸಂಸಾರವಾರ್ಧಿಪತಿತೋದ್ಧರಣಾವತಾರ ।
ದೋಃಸಾಧ್ಯರಾಜ್ಯಧನಯೋಷಿದದಭ್ರಬುದ್ಧೇ
ಪಂಚಾನನೇಶ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧ ॥

ಆಪ್ರಾತರಾಶ್ರಿತಕುನಾಥನಿಕೇತನಾಲಿ-
ಸಂಚಾರಕೃತ್ಯ ಪಟುಪಾದಯುಗಸ್ಯ ನಿತ್ಯಮ್ ।
ಮಾನಾಥಸೇವಿಜನಸಂಗಮನಿಷ್ಕೃತಂ ನಃ
ಪಂಚಾನನೇಶ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೨ ॥

ಷಡ್ವರ್ಗವೈರಿಸುಖಕೃದ್ಭವದುರ್ಗುಹಾಯಾ-
ಮಜ್ಞಾನಗಾಢತಿಮಿರಾತಿಭಯಪ್ರದಾಯಾಮ್ ।
ಕರ್ಮಾನಿಲೇನ ವಿನಿವೇಶಿತದೇಹಧರ್ತುಃ
ಪಂಚಾನನೇಶ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೩ ॥

ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರವಾರ್ಧಿಪರಿಮಜ್ಜನಶುದ್ಧಚಿತ್ತಾ-
ಸ್ತ್ವತ್ಪಾದಪದ್ಮಪರಿಚಿಂತನಮೋದಸಾಂದ್ರಾಃ ।
ಪಶ್ಯಂತಿ ನೋ ವಿಷಯದೂಷಿತಮಾನಸಂ ಮಾಂ
ಪಂಚಾನನೇಶ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೪ ॥

ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಾರ್ಜಿತಮಹಾಖಿಲಪಾಪಕರ್ಮಾ
ಶಕ್ತೋ ನ ಭೋಕ್ತುಮಿಹ ದೀನಜನೇ ದಯಾಲೋ ।
ಅತ್ಯಂತದುಷ್ಟಮನಸೋ ದೃಢನಷ್ಟದೃಷ್ಟೇಃ
ಪಂಚಾನನೇಶ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೫ ॥

ಇತ್ಥಂ ಶುಭಂ ಭಜಕವೇಂಕಟಪಂಡಿತೇನ
ಪಂಚಾನನಸ್ಯ ರಚಿತಂ ಖಲು ಪಂಚರತ್ನಮ್ ।
ಯಃ ಪಾಪಠೀತಿ ಸತತಂ ಪರಿಶುದ್ಧಭಕ್ತ್ಯಾ
ಸಂತುಷ್ಟಿಮೇತಿ ಭಗವಾನಖಿಲೇಷ್ಟದಾಯೀ ॥ ೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಪಂಚಮುಖಿಹನುಮದ್ಭಜಕವೇಂಕಟಾರ್ಯಕೃತಂ
ಶ್ರೀಪಂಚಮುಖಿಹನುಮತ್ಪಂಚರತ್ನಮ್ ॥

★★★★★

೭೧. ಶ್ರೀಹನುಮನ್ನವರತ್ನಪದ್ಯಮಾಲಾ

ಶ್ರಿತಜನಪರಿಪಾಲಂ ರಾಮಕಾರ್ಯಾನುಕೂಲಂ
ಧೃತಶುಭಗುಣಜಾಲಂ ಯಾತುತಂತ್ರಾರ್ತಿಮೂಲಮ್ ।
ಸ್ಮಿತಮುಖಸುಕಪೋಲಂ ಪೀತಪಾಟೀರಚೈಲಂ
ಪತಿನತಿನುತಿಲೋಲಂ ನೌಮಿ ವಾತೇಶಬಾಲಮ್ ॥ ೧ ॥

ದಿನಕರಸುತಮಿತ್ರಂ ಪಂಚವಕ್ತ್ರಂ ತ್ರಿನೇತ್ರಂ
ಶಿಶುತನುಕೃತಚಿತ್ರಂ ರಾಮಕಾರುಣ್ಯಪಾತ್ರಮ್ ।
ಅಶನಿಸದೃಶಗಾತ್ರಂ ಸರ್ವಕಾರ್ಯೇಷು ಜೈತ್ರಂ
ಭವಜಲಧಿವಹಿತ್ರಂ ಸ್ತೌಮಿ ವಾಯೋಃ ಸುಪುತ್ರಮ್ ॥ ೨ ॥

ಮುಖವಿಜಿತಶಶಾಂಕಂ ಚೇತಸಾ ಪ್ರಾಪ್ತಲಂಕಂ
ಗತನಿಶಿಚರಶಂಕಂ ಕ್ಷಾಲಿತಾತ್ಮೀಯಪಂಕಮ್ ।
ನಗಕುಸುಮವಿಟಂಕಂ ತ್ಯಕ್ತಶಾಪಾಖ್ಯಶೃಂಕಂ
ರಿಪುಹೃದಯಲಟಂಕಂ ನೌಮಿ ರಾಮಧ್ವಜಾಂಕಮ್ ॥ ೩ ॥

ದಶರಥಸುತದೂತಂ ಸೌರಸಾಸ್ಯೋದ್ಗಗೀತಂ
ಹತಶಶಿರಿಪುಸೂತಿಂ ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯವೇಗಾತಿಪಾತಮ್ ।

ಮಿತಸಗರಜಖಾತಂ ಮಾರ್ಗಿತಾಶೇಷಕೇತಂ
ನಯನಪಥಗಸೀತಂ ಭಾವಯೇ ವಾತಜಾತಮ್ ॥ ೪ ॥

ನಿಗದಿತಸುಖಿರಾಮಂ ಸಾಂತ್ವಿತೈಕ್ಷ್ವಾಕುವಾಮಂ
ಕೃತವಿಪಿನವಿರಾಮಂ ಸರ್ವರಕ್ಷೋತಿಭೀಮಮ್ ।
ರಿಪುಕುಲಕಲಿಕಾಮಂ ರಾವಣಾಖ್ಯಾಬ್ಜಸೋಮಂ
ಮತರಿಪುಬಲಸೀಮಂ ಚಿಂತಯೇ ತಂ ನಿಕಾಮಮ್ ॥ ೫ ॥

ನಿಹತನಿಖಿಲಶೂರಃ ಪುಚ್ಛವಹ್ನಿಪ್ರಚಾರೋ
ದ್ರುತಗತಪರತೀರಃ ಕೀರ್ತಿತಾಶೇಷಸಾರಃ ।
ಸಮಸಿತಮಧುಧಾರೋ ಜಾತಪಂಪಾವತಾರೋ
ನತರಘುಕುಲವೀರಃ ಪಾತು ವಾಯೋಃ ಕುಮಾರಃ ॥ ೬ ॥

ಕೃತರಘುಪತಿತೋಷಃ ಪ್ರಾಪ್ತಸೀತಾಂಗಭೂಷಃ
ಕಥಿತಚರಿತಶೇಷಃ ಪ್ರೋಕ್ತಸೀತೋಕ್ತಭಾಷಃ ।
ಮಿಲಿತಸಖಿಹನೂಷಃ ಸೇತುಜಾತಾಭಿಲಾಷಃ
ಕೃತನಿಜಪರಿಪೋಷಃ ಪಾತು ಕೀನಾಶವೇಷಃ ॥ ೭ ॥

ಕ್ಷಪಿತಬಲಿವಿಪಕ್ಷೋ ಮುಷ್ಟಿಘಾತಾರ್ತರಕ್ಷೋ
ರವಿಜನಪರಿಮೋಕ್ಷೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋದ್ಧಾರದಕ್ಷಃ ।
ಹೃತಮೃತಿಹರವೃಕ್ಷೋ ಜಾತಸೀತಾಪರೋಕ್ಷೋ
ವಿರಮಿತರಣದೀಕ್ಷಃ ಪಾತು ಮಾಂ ಪಿಂಗಲಾಕ್ಷಃ ॥ ೮ ॥

ಸುಖಿತಸುಹೃದನೀಕಃ ಪುಷ್ಪಮಾನಪ್ರತೀಕಃ
ಶಮಿತಭರತಶೋಕೋ ದೃಷ್ಟರಾಮಾಭಿಷೇಕಃ ।
ಸ್ಮೃತಪತಿಸುಖಸೇಕೋ ರಾಮಭಕ್ತಪ್ರವೇಕಃ
ಪವನಸುಕೃತಪಾಕಃ ಪಾತು ಮಾಂ ವಾಯುತೋಕಃ ॥ ೯ ॥

ಅಷ್ಟಾಶ್ರೀಕೃತನವರತ್ನಪದ್ಯಮಾಲಾಂ
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಶ್ರೀಹನುಮದುರಃಸ್ಥಲೇ ನಿಬದ್ಧಾಮ್ ।
ಸಂಗೃಹ್ಯ ಪ್ರಯತಮನಾ ಜಪೇತ್ ಸದಾ ಯಃ
ಸೋಽಭೀಷ್ಟಂ ಹರಿವರತೋ ಲಭೇತ ಶೀಘ್ರಮ್ ॥ ೧೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಹನುಮನ್ನವರತ್ನಪದ್ಯಮಾಲಾ ॥

★★★★★

೭೨. ಶ್ರೀಹನುಮತ್ಕವಚಮ್

ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಹನುಮತ್ಕವಚಸ್ಯ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಭಗವಾನ್ ಋಷಿಃ। ವೀರಹನೂಮಾನ್ ದೇವತಾ। ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ॥ ಮಾರುತಾತ್ಮಜ ಇತಿ ಬೀಜಮ್। ಅಂಜನಾಸೂನುರಿತಿ ಶಕ್ತಿಃ। ಶ್ರೀರಾಮ-ಚಂದ್ರಕಿಂಕರ ಇತಿ ಕೀಲಕಮ್। ಮಮ ಸರ್ವರಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಶ್ರೀಹನೂಮತ್ಕವಚಂ ಕರಿಷ್ಯೇ॥

॥ ಅಥ ಧ್ಯಾನಮ್ ॥

ಧ್ಯಾಯೇದ್ಬಾಲದಿವಾಕರದ್ಯುತಿನಿಭಂ ದೇವಾರಿದರ್ಪಾಪಹಂ
ದೇವೇಂದ್ರಪ್ರಮುಖಪ್ರಶಸ್ತಯಶಸಂ ದೇದೀಪ್ಯಮಾನಂ ರುಚಾ।
ಸುಗ್ರೀವಾದಿಸಮಸ್ತವಾನರಯುತಂ ಸುವ್ಯಕ್ತತತ್ತ್ವಂ ಪ್ರಿಯಂ
ಸಂರಕ್ತಾಯತಲೋಚನಂ ಪವನಜಂ ಪೀತಾಂಬರಾಲಂಕೃತಮ್॥

ಉದ್ಯನ್ಮಾರ್ತಾಂಡಕೋಟಿಪ್ರಕರರುಚಿನಿಭಂ ಚಾರುವೀರಾಸನಸ್ಥಂ
ಮೌಂಜೀಯಜ್ಞೋಪವೀತಾಭರಣಮುರುಶಿಖಂ ಶೋಭಿತಂ ಕುಂಡಲಾಭ್ಯಾಮ್।
ಭಕ್ತಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದಾನಂ ಪ್ರಣಯಮನುದಿನಂ ವೇದನಾದಪ್ರಮೋದಂ
ಧ್ಯಾಯೇದ್ದೇವಾದಿದೇವಂ ಪ್ಲವಗಕುಲಪತಿಂ ಗೋಷ್ಪದೀಭೂತವಾರ್ಧಿಮ್॥

॥ ಇತಿ ಧ್ಯಾನಮ್ ॥

ಹನೂಮಾನ್ ಪೂರ್ವತಃ ಪಾತು ದಕ್ಷಿಣೇ ಪವನಾತ್ಮಜಃ।
ಪಾತು ಪ್ರತೀಚ್ಯಾಮಕ್ಷಘ್ನಃ ಪಾತು ಸಾಗರತಾರಕಃ ॥ ೧ ॥

ಉದೀಚ್ಯಾಮೂರ್ಧ್ವಗಃ ಪಾತು ಕೇಸರಿಪ್ರಿಯನಂದನಃ।
ಅಧಸ್ತಾದ್ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಸ್ತು ಪಾತು ಮಧ್ಯೇ ಚ ಪಾವನಃ ॥ ೨ ॥

ಲಂಕಾವಿದಾಹಕಃ ಪಾತು ಸರ್ವಾಪದ್ಭ್ಯೋ ನಿರಂತರಮ್।
ಸುಗ್ರೀವೇಶಃ ಶಿಖಾಂ ಪಾತು ಮಸ್ತಕಂ ವಾಯುನಂದನಃ ॥ ೩ ॥

ಫಾಲಂ ಪಾತು ಮಹಾವೀರೋ ಭ್ರುವೋರ್ಮಧ್ಯೇ ನಿರಂಜನಃ।
ನೇತ್ರೇ ಛಾಯಾಪಹಾರೀ ಚ ಶ್ರವಣೇ ಪ್ಲವಗೇಶ್ವರಃ ॥ ೪ ॥

ಕಪೋಲೇ ಕರ್ಣಮೂಲೇ ತು ಪಾತು ಶ್ರೀರಾಮಕಿಂಕರಃ।
ನಾಸಿಕಾಮಂಜನಾಸೂನುಃ ಪಾತು ವಕ್ತ್ರಂ ಹರೀಶ್ವರಃ ॥ ೫ ॥

ಪಾತು ಕಂಠಂ ತು ದೈತ್ಯಾರಿಃ ಸ್ಕಂಧೌ ಪಾತು ಸುರಾರ್ಚಿತಃ।
ಭುಜೌ ಪಾತು ಮಹಾತೇಜಾಃ ಕರೌ ತು ಚರಣಾಯುಧಃ ॥ ೬ ॥

ನಖಾನ್ ನಖಾಯುಧಃ ಪಾತು ಕುಕ್ಷಿಂ ಪಾತು ಹರೀಶ್ವರಃ।
ವಕ್ಷೋ ಮುದ್ರಾಪಹಾರೀ ಚ ಪಾತು ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಭುಜಾಯುಧಃ ॥ ೭ ॥

ಲಂಕಾವಿಭಂಜನಃ ಪಾತು ಪೃಷ್ಠದೇಶೇ ನಿರಂತರಮ್ ।
ನಾಭಿಂ ಶ್ರೀರಾಮದೂತಸ್ತು ಕಟಿಂ ಪಾತ್ವನಿಲಾತ್ಮಜಃ ॥ ೮ ॥

ಗುಹ್ಯಂ ಪಾತು ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಸಕ್ಥಿನೀ ಹನುಮಾನ್ ಪ್ರಭುಃ ।
ಊರೂ ಚ ಜಾನುನೀ ಪಾತು ಲಂಕಾಪ್ರಾಸಾದಭಂಜನಃ ॥ ೯ ॥

ಜಂಘೇ ಪಾತು ಕಪಿಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಗುಲ್ಫೌ ಪಾತು ಮಹಾಬಲಃ ।
ಅಚಲೋದ್ಧಾರಕಃ ಪಾತು ಪಾದೌ ಭಾಸ್ಕರಸನ್ನಿಭಃ ॥ ೧೦ ॥

ಅಂಗುಲೀಸ್ತ್ವರ್ಜುನಸಖಿಸ್ತಲಂ ಪಾತ್ವಸುರಾಂತಕಃ ।
ಅಂಗಾನ್ಯಮಿತಸತ್ತ್ವಾಢ್ಯಃ ಪಾತು ಪಾದಾಂಗುಲೀಸ್ತಥಾ ।
ಸರ್ವಾಂಗಾನಿ ಮಹಾಶೂರಃ ಪಾತು ರೋಮಾಣಿ ಚಾತ್ಮವಾನ್ ॥ ೧೧ ॥

ಹನೂಮತ್ಕವಚಂ ಯಸ್ತು ಪಠೇದ್ವಿದ್ವಾನ್ ವಿಚಕ್ಷಣಃ ।
ಸ ಏವ ಪುರುಷಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಭುಕ್ತಿಂ ಮುಕ್ತಿಂ ಚ ವಿಂದತಿ ॥ ೧೨ ॥

ತ್ರಿಕಾಲಮೇಕಕಾಲಂ ವಾ ಪಠೇನ್ಮಾಸತ್ರಯಂ ಪುನಃ ।
ಸರ್ವಾನ್ ರಿಪೂನ್ ರಣೇ ಜಿತ್ವಾ ಸ ಪುಮಾನ್ ಜಯಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೧೩ ॥

ನಾಭಿಮಾತ್ರಜಲೇ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಸಪ್ತವಾರಂ ಪಠೇದ್ಯದಿ ।
ಕ್ಷಯಾಪಸ್ಮಾರಕುಷ್ಠಾದಿತಾಪಜ್ವರನಿವಾರಣಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಅಶ್ವತ್ಥಮೂಲೇಽರ್ಕವಾರೇ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಪಠತಿ ಯಃ ಪುಮಾನ್ ।
ಅಚಲಾಂ ಶ್ರಿಯಮಾಪ್ನೋತಿ ಸಂಗ್ರಾಮೇ ವಿಜಯೀ ಭವೇತ್ ॥ ೧೫ ॥

ಯಃ ಕರೇ ಧಾರಯೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಾನ್ ಕಾಮಾನವಾಪ್ನುಯಾತ್ ।
ಲಿಖಿತ್ವಾ ಪೂಜಯೇದ್ಯಸ್ತು ಸ ಪುಮಾನ್ ಜಯಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೧೬ ॥

ಸೃಂಖಲಾಬಂಧನೇ ಯಸ್ತು ತ್ವಿಮಂ ಜಪತಿ ಮಾನವಃ ।
ತತ್ಕ್ಷಣಾನ್ಮುಕ್ತಿಮಾಪ್ನೋತಿ ಕಾರಾಗೇಹೇ ತಥೈವ ಚ ॥ ೧೭ ॥

ಭೂರ್ಜಪತ್ರೇ ಲಿಖಿತ್ವಾ ತು ಬಧ್ನೀಯಾತ್ ಕಂಠದೇಶತಃ ।
ಸರ್ವಕಾರ್ಯಫಲಂ ತಸ್ಯ ಸರ್ವತ್ರ ವಿಜಯೋ ಭವೇತ್ ॥ ೧೭ ॥

ಮನೋಜವಂ ಮಾರುತತುಲ್ಯವೇಗಂ
ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಂ ಬುದ್ಧಿಮತಾಂ ವರಿಷ್ಠಮ್ ।
ವಾತಾತ್ಮಜಂ ವಾನರಯೂಥಮುಖ್ಯಂ
ಶ್ರೀರಾಮದೂತಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೧೮ ॥

ಯೋ ವಾರಾಂನಿಧಿಮಲ್ಪಪಲ್ವಲಮಿವೋಲ್ಲಂಘ್ಯ ಪ್ರತಾಪಾನ್ವಿತೋ
ವೈದೇಹೀಘನಶೋಕತಾಪಹರಣೋ ವೈಕುಂಠಭಕ್ತಪ್ರಿಯಃ ।
ಅಕ್ಷಾದ್ಯೂರ್ಜಿತರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಮಹಾದರ್ಪಾಪಹಾರೀ ರಣೇ
ಸೋಽಯಂ ವಾನರಪುಂಗವೋಽವತು ಸದಾ ಚಾಸ್ಮಾನ್ ಸಮೀರಾತ್ಮಜಃ ॥ ೧೯ ॥

ವಜ್ರಾಂಗಂ ಪಿಂಗನೇತ್ರಂ ಕನಕಮಣಿಲಸತ್ಕುಂಡಲಾಕ್ರಾಂತಗಂಡಂ
ದಂಭೋಲಿಸ್ತಂಭಸಾರಂ ಪ್ರಹರಣವಿವಶೀಭೂತರಕ್ಷೋಧಿನಾಥಮ್ ।
ಉದ್ಯಲ್ಲಾಂಗೂಲಸಕ್ತಪ್ರಬಲಜಲಧರಂ ಭೀಮಮೂರ್ತಿಂ ಕಪೀಂದ್ರಂ
ವಂದೇ ರಾಮಾಂಘ್ರಿಪದ್ಮಭ್ರಮರಪರಿವೃತಂ ಸತ್ತ್ವಸಾರಂ ಪ್ರಪನ್ನಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಕರ್ಣದ್ವಂದ್ವೈಕರುಚಿರಂ ಕುಂಡಲಂ ಧಾರಯಂತಂ
ಸತ್ಕೌಪೀನಂ ಕಪಿಕುಲಯುತಂ ಭೀಮಮೂರ್ತಿಂ ಕಪೀಂದ್ರಮ್ ।
ವಂದೇ ವಿದ್ಯುಜ್ಜ್ವಲನಸುವಿಲಸದ್ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರೈಕನಿಷ್ಠಂ
ಪುತ್ರಂ ವಾಯೋ ರವಿಸುತಸಖಂ ವಜ್ರದೇಹಂ ವರೇಣ್ಯಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಪದ್ಮರಾಗಮಣಿಕುಂಡಲತ್ವಿಷಾ
ಪಾಟಲೀಕೃತಕಪೋಲಮಾನನಮ್ ।
ದಿವ್ಯಹೇಮಕದಲೀವನಾಂತರೇ
ಭಾವಯಾಮಿ ಪವಮಾನನಂದನಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಯತ್ರ ಯತ್ರ ರಘುನಾಥಕೀರ್ತನಂ
ತತ್ರ ತತ್ರ ಕೃತಮಸ್ತಕಾಂಜಲಿಮ್ ।
ಬಾಷ್ಪವಾರಿಪರಿಪೂರ್ಣಲೋಚನಂ
ಮಾರುತಿಂ ನಮತ ರಾಕ್ಷಸಾಂತಕಮ್ ॥೨೩॥

ವಾಮಹಸ್ತೇ ಗದಾಯುಕ್ತಂ ಪಾನಪಾತ್ರಕಮಂಡಲುಮ್ ।
ಊರ್ಧ್ವದಂಡಂ ಹನೂಮಂತಂ ಹುತಾಶನಸಮಪ್ರಭಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಸ್ಫಟಿಕಾಭಂ ಸ್ವರ್ಣಕಾಂತಿಂ ದ್ವಿಭುಜಂ ಚ ಕೃತಾಂಜಲಿಮ್ ।
ಕುಂಡಲದ್ವಯಸಂಶೋಭಿಮುಖಾಂಭೋಜಂ ಭಜೇದ್ಧರಿಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ನಿಷ್ಕಲ್ಮಷಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಂ ವ್ರತಧಾರಿಜಿತೇಂದ್ರಿಯಮ್ ।
ತ್ಯಕ್ತಾಸನಂ ಮಹಾಭಾಗಂ ಹನೂಮಂತಂ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ ॥ ೨೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸ್ಕಂದಪುರಾಣೇ ಅಗಸ್ತ್ಯನಾರದಸಂವಾದೇ ಶ್ರೀಹನುಮತ್ಕವಚಮ್ ॥

*****

೭೩. ಶ್ರೀಹನೂಮದಷ್ಟಕಮ್ - ೧

ಏಕವೀರಂ ಮಹಾರೌದ್ರಂ ತಪ್ತಕಾಂಚನಕುಂಡಲಮ್ ।
ಲಂಬಬಾಲಂ ಸ್ಥೂಲಕಾಯಂ ವಂದೇಽಹಂ ವಾಯುನಂದನಮ್ ॥ ೧ ॥

ಮಹಾವೀರ್ಯಂ ಮಹಾಶೌರ್ಯಂ ಮಹದುಗ್ರಂ ಮಹೇಶ್ವರಮ್ ।
ಮಹಾಸುರೇಶನಿರ್ಘಾತಂ ವಂದೇಽಹಂ ವಾಯುನಂದನಮ್ ॥ ೨ ॥

ಜಾನಕೀಶೋಕಹರಣಂ ವಾನರಂ ಕುಲದೀಪಕಮ್ ।
ಸುಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ವಂದೇಽಹಂ ವಾಯುನಂದನಮ್ ॥ ೩ ॥

ದಶಗ್ರೀವಸ್ಯ ದರ್ಪಘ್ನಂ ಶ್ರೀರಾಮಪರಿಸೇವಕಮ್ ।
ದಶದುರ್ದಶಹಂತಾರಂ ವಂದೇಽಹಂ ವಾಯುನಂದನಮ್ ॥ ೪ ॥

ಲಂಕಾನಿಃಶಂಕದಹನಂ ಸೀತಾಸಂತೋಷಕಾರಿಣಮ್ ।
ಸಮುದ್ರಲಂಘನಂ ಚೈವ ವಂದೇಽಹಂ ವಾಯುನಂದನಮ್ ॥ ೫ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಕೋಟಿಸಮಂ ದಿವ್ಯಂ ರುದ್ರಕೋಟಿಸಮಪ್ರಭಮ್ ।
ವರಾತೀತಂ ಮಹಾಮಂತ್ರಂ ವಂದೇಽಹಂ ವಾಯುನಂದನಮ್ ॥ ೬ ॥

ಶತಕೋಟಿಸುಚಂದ್ರಾರ್ಕಮಂಡಲಾಕೃತಿಲಕ್ಷಣಮ್ ।
ಆಂಜನೇಯಂ ಮಹಾತೇಜಂ ವಂದೇಽಹಂ ವಾಯುನಂದನಮ್ ॥ ೭ ॥

ಶೀಘ್ರಕಾಮಂ ಚಿರಂಜೀವಿಸರ್ವಕಾಮಫಲಪ್ರದಮ್ ।
ಹನುಮತ್ಸ್ತುತಿಮಂತ್ರೇಣ ವಂದೇಽಹಂ ವಾಯುನಂದನಮ್ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣೇಽಗಸ್ತ್ಯನಾರದಸಂವಾದೇ ಶ್ರೀಹನುಮದಷ್ಟಕಮ್ - ೧ ॥

★★★★★

೭೪. ಶ್ರೀಹನೂಮದಷ್ಟಕಮ್ - ೨

ಜಯ ಜಯ ಹೇ ಹನುಮನ್ನವ ತಾವಕ-
ಸೇವಕಮಂಕಮಶಂಕಮಿತಮ್ ।
ಕಪಿಕುಲನಾಯಕಪಾಲಕ ಶಾಸಿತ-
ರಾಕ್ಷಸನಾಯಕ ನಾಕಿಪತೇ ॥ ೧ ॥

ಅಯಿ ಮಯಿ ಕಿಂಕರಭಾವಮಿತೇ ತ್ವಯಿ
ಕಿಂಕರಶಂಕರ ವೀರಪತೇ ।
ಕುರು ಕರುಣಾಂ ಕರುಣಾಕರ ಪಾಲಯ
ಭಾರತಿವಂದಿತ ಧೀರಮತೇ ॥ ೨ ॥

ವಿತರಣಲಜ್ಜಿತನಿರ್ಜರಭೂರುಹ
ನಿರ್ಜಿತದುರ್ಜಯರಾತ್ರಿಗತೇ ।
ಹರಿವರವೇಷ ಮಮೈಷ ವಿದೂಷಣ
ಶಸ್ತಕರಾಂಜಲಿರಸ್ತು ವಿದೇ ॥ ೩ ॥

ಜಲಜಲಸಚ್ಚರಣೇ ಶರಣೇ ತವ
ಭಾವಮತೋ ಮಮ ದೇಹಿ ತಯೋಃ ।
ವರಸಮರಾರಿಧುರಂಧರದಾರಣ
ವೀರ ವಿರೇಚಯ ಮೇಽರಿಧುರಮ್ ॥ ೪ ॥

ಕರಸರಸೀರುಹಮರ್ಪಯ ನಿರ್ಭಯ
ಮೂರ್ಧನಿ ಮೇ ಭವಭೀತಿಹರಮ್ ।
ಅಹಮಿಯತಾ ಸುರತಾತ ಬಿಭೇಮಿ ನ
ಸತ್ಯಮಯೇ ಯಮತೋಽಪಿ ಹರೇ ॥ ೫ ॥

ಜನಕಸುತಾಪತಿಪಾದಪಯೋಭವ-
ಭೃಂಗ ನಿರಂಗಶುಭಾಂಗ ಗುರೋ ।
ಹರಿರಿವ ಖಾತಜಲಾಶಯಮಾಶುಗ-
ವೇಗವಿಲಂಘಿತವಾರಿನಿಧೇ ॥ ೬ ॥

ವಿದಲಿತಸರ್ವನಿಶಾಚರಗರ್ವ ಸ-
ಮಾನವನೋಚ್ಚ್ರಯ ಧೀರಮತೇ ।
ಹುತವಹಸಾತ್ಕೃತರಿಪುಪುರ ಕಾತ್ಕೃತ-
ಸಹಗಣರಾವಣ ರಾಮಕೃತೇ ॥ ೭ ॥

ಮಧುರಗಿರಾ ರಘುನಂದನಯೋಷಿತ-
ಮೇತ್ಯ ವಿಭಾಷ್ಯ ಸಮಾಗತ ಭೋಃ ।
ರಾಮಮಯೀಸುರಯೋಷಿದನಾರತ-
ಗೀತಯಶಶ್ಚಯಧಾಮ ವಿಭೋ ॥ ೮ ॥

ಮುದ್ಗಲಗೀತಮಿದಂ ಮರುದಷ್ಟಕ-
ಮಿಷ್ಟವಿದೇಽಖಿಲಕಷ್ಟಭಿದೇ ।
ಪಠತಿ ನಿಜೇಷ್ಟಸುರದ್ರುಮಮಾರುತಿ-
ರಸ್ಯ ಮನೋರಥಮಾತನುತೇ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮುದ್ಗಲಾಚಾರ್ಯಕೃತಂ ಶ್ರೀಹನುಮದಷ್ಟಕಮ್ - ೨ ॥

*****

೭೫. ಶ್ರೀಹನೂಮದಷ್ಟಕಮ್ - ೩

ಅಂಜನಾಶುಭಾಂಗಜಾತಮಿಂದುನಂದನಂದನಂ
ಮಂಜುಭಾಷಸಾಧುಪುಂಜರಂಜನಂ ನಿರಂಜನಮ್ ।
ಕುಂಜರಾದಿಪುಂಜಶಕ್ತಿಮಂಜಸಾಽಹಮಾಶ್ರಯೇ
ಮಂಜುಲಂ ಪ್ರಭಂಜನಾತ್ಮಜಂ ಹನೂಮದಾಹ್ವಯಮ್ ॥ ೧ ॥

ತುಂಗಶೃಂಗಮಾಚಲಾಂಗಸಂಗಿಗಾಂಗಮಂಗಲೋ-
ತ್ತುಂಗಭಂಗಭಂಗದೇ ಲಸನ್ನಿವೃತ್ತಿಸಂಗಮೇ ।
ಸಂಗತಂ ಸುಪಿಂಗನೇತ್ರಸಪ್ಲವಂಗಪುಂಗವಂ
ಮಂಗಲಾಂಗನಂ ಹನೂಮದಾಖ್ಯಮೇಮಿ ಸಂಗತಿಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸತ್ವವತ್ವಭೃತ್ಯಸತ್ಯನಿತ್ಯಭೀಷ್ಟದಂ ಗುರುಂ
ಮತ್ಯನೂನಕೀರ್ತ್ಯಮಾನಸತ್ಯರಾಮಭೃತ್ಯಕಮ್ ।
ಸ್ತುತ್ಯಕೃತ್ಯಮತ್ಯಪೂರ್ವಸತ್ಯಮತ್ಯಲಂಕೃತಂ
ನಿತ್ಯಕಾಮಹನುಮದಾಖ್ಯಮೇಮಿ ದೈತ್ಯಹಂತಕಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶ್ಯಾಮಧಾಮರಾಮಕಾಮಸಾರ್ವಭೌಮಸಮ್ಮತಂ
ಪಾಮರಾಮರಾಶ್ರಿತಸ್ಯ ಕಾಮದಾಮರೀದ್ರುಮಮ್ ।
ಹೇಮಧಾಮಪುಣ್ಯನಾಮತಾಮಸಾಘಭೀಮಕಂ
ನೌಮಿ ತಂ ಹನೂಮದಾಖ್ಯಮೇಮಿ ಪಾಪಶಾಮಕಮ್ ॥ ೪ ॥

ಬಾಲಭಾಲಭಾನುಕಾಂತಮಲ್ಯಕಾಂತಿಮಾಲಿನಂ
ಲೀಲಯಾತ್ತಶೈಲಮಲ್ಪತೂಲವತ್ತುಕೋಮಲಮ್ ।
ಕೋಸಲಾಧಿಪಾಲದತ್ತಮಾಲಯಾತಿಶಾಲಿನಂ
ಕೇವಲಂ ಹನೂಮದಾಖ್ಯಮೇಮಿ ದೇವಮೌಲಿಕಮ್ ॥ ೫ ॥

ಕುಂಡಲಾದಿಮಂಡಿತೇಂದುಮಂಡಲಾಭತುಂಡಕೋ-
ದಂಡರಾಮರಮ್ಯಭಾಂಡಭೂತಚಿತ್ತಮಂಡನಮ್ ।
ಚಂಡಪಂಡಿತಂ ಹನೂಮದಾಖ್ಯಮೇಮಿ ಸಂತತಂ
ಖಂಡಲಾರಿಮಂಡಲಾತಿಖಂಡನಾದಿಶೌಂಡಕಮ್ ॥ ೬ ॥

ವಂದನೀಯಸುಂದರಾರವಿಂದತುಲ್ಯಪಾದಕಂ
ಮಂದಹಾಸಕುಂದದಂತಮಿಂದಿರೇಶನಂದಕಮ್ ।

ಇಂದ್ರವೀಂದ್ರಚಂದ್ರಪೂರ್ವವೃಂದವಂದ್ಯಸಚ್ಚಿದಾ-
ನಂದಸಾಂದ್ರಕಂ ಹನೂಮದಾಖ್ಯಮಾಶ್ರಯೇತರಾಮ್ ॥ ೭ ॥

ಕ್ಷಾರಭೂರಿವಾರಿರಾಶಿಸಾಗರಾಂತದ್ವೀಪಗಾ-
ಪಾರಮೇಯರಾಮದಾರಚೋರಹೃತ್ಸುದಾರಕಮ್ ।
ದಾರಿತಾರಿವಾನರಾವತಾರಕಂ ನಿಜಂ ಗುರುಂ
ದಾರಿತಾಘಕಂ ಹನೂಮದಾಖ್ಯಮಾಸ್ಮರಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೮ ॥

ಇತ್ಯಶೇಷವೀಶಶೇಷಕೇಶವಾಸವಾದಿಭಿಃ
ಸ್ತೂಯಮಾನಸದ್ಗುಣೌಘಸದ್ಧನೂಮದಷ್ಟಕಮ್ ।
ಸನ್ನಿವೃತ್ತಿಸಂಗಮೇ ಸುಗೀತಮಾತ್ಮಮುಕ್ತಯೇ
ಪ್ರೀತಿಮೇತು ತೇನ ಭೂತಿದಃ ಸದಾ ರಮಾಪತಿಃ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಹನೂಮದಷ್ಟಕಮ್ - ೩ ॥

★★★★★

೭೬. ಶ್ರೀಪವನಜಾಷ್ಟಕಮ್

ಭವಭಯಾಪಹಂ ಭಾರತೀಪತಿಂ
ಭಜಕಸೌಖ್ಯದಂ ಭಾನುದೀಧಿತಿಮ್ ।
ಭುವನಸುಂದರಂ ಭೂತಿದಂ ಹರಿಂ
ಭಜತ ಸಜ್ಜನಾ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಮ್ ॥ ೧ ॥

ಅಮಿತವಿಕ್ರಮಂ ಹ್ಯಂಜನಾಸುತಂ
ಭಯವಿನಾಶನಂ ತ್ವಬ್ಜಲೋಚನಮ್ ।
ಅಸುರಘಾತಿನಂ ಹ್ಯಬ್ಧಿಲಂಘಿನಂ
ಭಜತ ಸಜ್ಜನಾ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಮ್ ॥ ೨ ॥

ಪರಭಯಂಕರಂ ಪಾಂಡುನಂದನಂ
ಪತಿತಪಾವನಂ ಪಾಪಹಾರಿಣಮ್ ।
ಪರಮಸುಂದರಂ ಪಂಕಜಾನನಂ
ಭಜತ ಸಜ್ಜನಾ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಮ್ ॥ ೩ ॥

ಕಲಿವಿನಾಶಕಂ ಕೌರವಾಂತಕಂ
ಕಲುಷಸಂಹರಂ ಕಾಮಿತಪ್ರದಮ್ ।
ಕುರುಕುಲೋದ್ಭವಂ ಕುಂಭಿಣೀಪತಿಂ
ಭಜತ ಸಜ್ಜನಾ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಮ್ ॥ ೪ ॥

ಮತವಿವರ್ಧನಂ ಮಾಯಿಮರ್ದನಂ
ಮಣಿವಿಭಂಜನಂ ಮಧ್ವನಾಮಕಮ್ ।
ಮಹಿತಸನ್ಮತಿಂ ಮಾನದಾಯಕಂ
ಭಜತ ಸಜ್ಜನಾ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಮ್ ॥ ೫ ॥

ದ್ವಿಜಕುಲೋದ್ಭವಂ ದಿವ್ಯವಿಗ್ರಹಂ
ದಿತಿಜಹಾರಿಣಂ ದೀನರಕ್ಷಕಮ್ ।
ದಿನಕರಪ್ರಭಂ ದಿವ್ಯಮಾನಸಂ
ಭಜತ ಸಜ್ಜನಾ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಮ್ ॥ ೬ ॥

ಕಪಿಕುಲೋದ್ಭವಂ ಕೇಸರೀಸುತಂ
ಭರತವಂಶಜಂ ಭೀಮನಾಮಕಮ್ ।
ವಿಬುಧವಂದಿತಂ ವಿಪ್ರವಂಶಜಂ
ಭಜತ ಸಜ್ಜನಾ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಮ್ ॥ ೭ ॥

ಪಠತಿ ಯಃ ಪುಮಾನ್ ಪಾಪನಾಶಕಂ
ಪವನಜಾಷ್ಟಕಂ ಪುಣ್ಯವರ್ಧನಮ್ ।
ಪರಮಸೌಖ್ಯದಂ ಜ್ಞಾನಮುತ್ತಮಂ
ಭುವಿ ಸುನಿರ್ಮಲಂ ಯಾತಿ ಸಂಪದಮ್ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಪವನಜಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

★★★★★

೭೭. ಶ್ರೀಯಂತ್ರೋದ್ಧಾರಕಹನೂಮತ್ಸ್ತೋತ್ರಮ್

ನಮಾಮಿ ದೂತಂ ರಾಮಸ್ಯ ಸುಖದಂ ಚ ಸುರದ್ರುಮಮ್ ।
ಪೀನವೃತ್ತಮಹಾಬಾಹುಂ ಸರ್ವಶತ್ರುನಿವಾರಣಮ್ ॥ ೧ ॥

ನಾನಾರತ್ನಸಮಾಯುಕ್ತಕುಂಡಲಾದಿವಿರಾಜಿತಮ್ ।
ಸರ್ವದಾಽಭೀಷ್ಟದಾತಾರಂ ಸತಾಂ ವೈ ದೃಢಮಾವಹೇ ॥ ೨ ॥

ವಾಸಿನಂ ಚಕ್ರತೀರ್ಥಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಸ್ಥಗಿರೌ ಸದಾ ।
ತುಂಗಾಂಭೋಧಿತರಂಗಸ್ಯ ವಾತೇನ ಪರಿಶೋಭಿತೇ ॥ ೩ ॥

ನಾನಾದೇಶಾಗತೈಃ ಸದ್ಭಿಃ ಸೇವ್ಯಮಾನಂ ನೃಪೋತ್ತಮೈಃ ।
ಧೂಪದೀಪಾದಿನೈವೇದ್ಯೈಃ ಪಂಚಖಾದ್ಯೈಃ ಸ್ವಶಕ್ತಿತಃ ॥ ೪ ॥

ವ್ರಜಾಮಿ ಹನುಮತ್ಪಾದಂ ಹಂಸಕಾಂತಿಸಮಪ್ರಭಮ್ ।
ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಯತೀಂದ್ರೇಣ ಪೂಜಿತಂ ಚ ವಿಧಾನತಃ ॥ ೫ ॥

ತ್ರಿವಾರಂ ಯಃ ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಃ ।
ವಾಂಛಿತಂ ಲಭತೇಽಭೀಕ್ಷ್ಣಂ ಷಣ್ಮಾಸಾಭ್ಯಂತರೇ ಖಲು ॥ ೬ ॥

ಪುತ್ರಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ಪುತ್ರಂ ಯಶೋರ್ಥೀ ಲಭತೇ ಯಶಃ ।
ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ವಿದ್ಯಾಂ ಧನಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ಧನಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸರ್ವಥಾ ಮಾಽಸ್ತು ಸಂದೇಹೋ ಹರಿಃ ಸಾಕ್ಷೀ ಜಗತ್ಪತಿಃ ।
ಯಃ ಕರೋತ್ಯತ್ರ ಸಂದೇಹಂ ಸ ಯಾತಿ ನರಕಂ ಧ್ರುವಮ್ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಯಂತ್ರೋದ್ಧಾರಕಹನೂಮತ್ಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

★★★★★

೭೮. ಶ್ರೀಯಂತ್ರೋದ್ಧಾರಕಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮ್

ಯಂತ್ರೋದ್ಧಾರಕನಾಮಕೋ ರಘುಪತೇರಾಜ್ಞಾಂ ಗೃಹೀತ್ವಾರ್ಣವಂ
ತೀರ್ತ್ವಾಽಶೋಕವನೇ ಸ್ಥಿತಾಂ ಸ್ವಜನನೀಂ ಸೀತಾಂ ನಿಶಾಮ್ಯಾಶುಗಃ ।
ಕೃತ್ವಾ ಸಂವಿದಮಂಗುಲೀಯಕಮಿದಂ ದತ್ವಾ ಶಿರೋಭೂಷಣಂ
ಸಂಗೃಹ್ಯಾರ್ಣವಮುತ್ಪಪಾತ ಹನುಮಾನ್ ಕುರ್ಯಾತ್ ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರಾಪ್ತಸ್ತಂ ಸದುದಾರಕೀರ್ತಿರನಿಲಃ ಶ್ರೀರಾಮಪಾದಾಂಬುಜಂ
ನತ್ವಾ ಕೀಶಪತಿರ್ಜಗಾದ ಪುರತಃ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಚೂಡಾಮಣಿಮ್ ।
ವಿಜ್ಞಾಪ್ಯಾರ್ಣವಲಂಘನಾದಿಶುಭಕೃನ್ನಾನಾವಿಧಂ ಭೂತಿದಂ
ಯಂತ್ರೋದ್ಧಾರಕನಾಮಮಾರುತಿರಯಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ಧರ್ಮಾಧರ್ಮವಿಚಕ್ಷಣಃ ಸುರತರುರ್ಭಕ್ತೇಷ್ಟಸಂದೋಹನೇ
ದುಷ್ಟಾರಾತಿಕರೀಂದ್ರಕುಂಭದಲನೇ ಪಂಚಾನನಃ ಪಾಂಡುಜಃ ।
ದ್ರೌಪದ್ಯೈ ಪ್ರದದೌ ಕುಬೇರವನಜಂ ಸೌಗಂಧಿಪುಷ್ಪಂ ಮುದಾ
ಯಂತ್ರೋದ್ಧಾರಕನಾಮಮಾರುತಿರಯಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೩ ॥

ಯಃ ಕಿರ್ಮೀರಹಿಡಿಂಬಕೀಚಕಬಕಾನ್ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಕ್ಷೋಜನಾನ್
ಸಂಹೃತ್ಯ ಪ್ರಯಯೌ ಸುಯೋಧನಮಹನ್ ದುಃಶಾಸನಾದೀನ್ ರಣೇ ।
ಭಿತ್ವಾ ತದ್ಧೃದಯಂ ಸ ಘೋರಗದಯಾ ಸನ್ಮಂಗಲಂ ದತ್ತವಾನ್
ಯಂತ್ರೋದ್ಧಾರಕನಾಮಮಾರುತಿರಯಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೪ ॥

ಯೋ ಭೂಮೌ ಮಹದಾಜ್ಞಯಾ ನಿಜಪತೇರ್ಜಾತೋ ಜಗಜ್ಜೀವನೇ
ವೇದವ್ಯಾಸಪದಾಂಬುಜೈಕನಿರತಃ ಶ್ರೀಮಧ್ವಗೇಹಾಲಯೇ ।

ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ಸಮಯೇ ತ್ವಭೂತ್ ಸ ಹಿ ಗುರುಃ ಕರ್ಮಂದಿಚೂಡಾಮಣಿ-
ರ್ಯಂತ್ರೋದ್ಧಾರಕನಾಮಮಾರುತಿರಯಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೫ ॥

ಮಿಥ್ಯಾವಾದಕುಭಾಷ್ಯಖಂಡನಪಟುರ್ಮಧ್ವಾಭಿಧೋ ಮಾರುತಿಃ
ಸದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾಮೃತಮಾದರಾನ್ಮುನಿಗಣೈಃ ಪೇಪೀಯಮಾನಂ ಮುದಾ ।
ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಯಃ ಸತತಂ ಸುರೋತ್ತಮಗಣಾನ್ ಸಂಪಾತ್ಯಯಂ ಸರ್ವದಾ
ಯಂತ್ರೋದ್ಧಾರಕನಾಮಮಾರುತಿರಯಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೬ ॥

ಪಾಕಾರ್ಕಾರ್ಕಸಮಾನಸಾಂದ್ರಪರಮಾಸಾಕೀರ್ಕಕಾಕಾರಿಭಿ-
ರ್ವಿದ್ಯಾಸಾರ್ಕಜವಾನರೇರಿತರುಣಾ ಪೀತಾರ್ಕಚಕ್ರಃ ಪುರಾ ।
ಕಂಕಾರ್ಕಾನುಚರಾರ್ಕತಪ್ತಜರಯಾ ತಪ್ತಾಂಕಜಾತಾನ್ವಿತೋ
ಯಂತ್ರೋದ್ಧಾರಕನಾಮಮಾರುತಿರಯಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ವ್ಯಾಸಮುನೀಂದ್ರವಂದ್ಯಚರಣಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಾರ್ಥಸಂಪೂರಣಃ
ಸರ್ವಾಘೌಘನಿವಾರಣಃ ಪ್ರವಿಲಸನ್ಮುದ್ರಾದಿಸಂಭೂಷಣಃ ।
ಸುಗ್ರೀವಾದಿಕಪೀಂದ್ರಮುಖ್ಯಶರಣಃ ಕಲ್ಯಾಣಪೂರ್ಣಃ ಸದಾ
ಯಂತ್ರೋದ್ಧಾರಕನಾಮಮಾರುತಿರಯಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೮ ॥

ಯಂತ್ರೋದ್ಧಾರಕಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮಿದಂ ಸರ್ವೇಷ್ಟಸಂದಾಯಕಂ
ದುಸ್ತಾಪತ್ರಯವಾರಕಂ ದ್ವಿಜಗಣೈಃ ಸಂಗೃಹ್ಯಮಾಣಂ ಮುದಾ ।
ಭಕ್ತಾಗ್ರೇಸರಭೀಮಸೇನರಚಿತಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸದಾ ಯಃ ಪಠೇ-
ಚ್ಛ್ರೀಮದ್ವಾಯುಸುತಪ್ರಸಾದಮತುಲಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯಸೌ ಮಾನವಃ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಭೀಮಸೇನಕವಿವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಯಂತ್ರೋದ್ಧಾರಕಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

★★★★★

೭೯. ಶ್ರೀಹನುಮದ್ಗೀತಾ

ವಿನುತದೈವತೇ ವಿಶ್ವಸದ್ಗುರೋ
ಹನುಮದಾಖ್ಯ ಭೋ ಹಂತ ತೇ ನಮಃ ।
ಮನುಜತಾಂ ಗತೇ ಪ್ರೇಮತಃ ಸದಾ
ಜನುರಲಂಕಲಂ ಜಾಯತಾಂ ಧ್ರುವಮ್ ॥ ೧ ॥

ವಿಮಲಗೌತಮೀವಾರಿಮಜ್ಜನೈಃ
ಸುಮತಿಭಿಃ ಸದಾ ಸೇವಿತಂ ಭಜೇ ।
ವಿಮಲಚೇತಸಾ ವಾಯುನಂದನಂ
ಕಮಲಲೋಚನಂ ಕಾಮಿತಾರ್ಥದಮ್ ॥ ೨ ॥

ರಘುಪತಿಪ್ರಿಯಂ ರಾಕ್ಷಸಾಪ್ರಿಯಂ
ತ್ವಘವಿದಾರಕಂ ಸ್ವಾಂಘ್ರಿಸೇವಿನಾಮ್ ।
ಜಗದಧೀಶ್ವರಂ ಜಾನಕೀಹಿತಂ
ನಗವರಾಹರಂ ನೌಮಿ ಸಾದರಮ್ ॥ ೩ ॥

ವಟತರೋರಧೋಽವಸ್ಥಿತಂ ಹರಿಂ
ಕಟಕಪೂರ್ವಕಾಕಲ್ಪಭೂಷಣಮ್ ।
ಶಠಕುಠಾರಕಂ ಶಂಕರಂ ಸತಾಂ
ಭಟತಮಂ ಹರೇರ್ಭಾವಯಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೪ ॥

ಕವಿವರೇಣ ಸತ್ಯಷ್ಣನಾಮಿನಾ
ಸುತಪಸಾಽಂಜಸಾ ಸ್ಥಾಪಿತಂ ಕಿಲ ।
ಕ್ಷಿತಿಸುಧಾಸಿನಾಂ ಕ್ಷೇಮದಂ ಸದಾ-
ಗತಿಸುತಂ ಸ್ತುವೇ ಗೇಯಚರ್ಯಕಮ್ ॥ ೫ ॥

ವನಧಿಲಂಘನಾವಾಪ್ತಸದ್ಯಶಾಃ
ಕನಕದೀಧಿತೇ ಕಾಮಿತೇ ದಿಶಾಮ್ ।
ಸುನಯನೇ ಸುರೇಶಾರ್ಚಕಾದೃಶೇ
ಹನುಮದಾಖ್ಯ ಮೇ ಹೇ ಮರುತ್ಸುತ ॥ ೬ ॥

ಕಪಿಗಣಾಧಿಪಂ ಕಲ್ಪಪಾದಪಂ
ಸ್ವಪದಸೇವಿನಾಂ ಸಂತತಂ ಸತಾಮ್ ।
ವಿಫಣಿಭೂತಪೈರ್ವಂದಿತಂ ಸುರಾ-
ಧಿಪತಿಭಿರ್ಭಜೇ ಧೀಕೃತೇಽನಿಲಮ್ ॥ ೭ ॥

ಭೀಮ ಮಧ್ವ ಮೇ ಭೋ ತ್ವದಾಗಮೇ
ರಮಣಮಂಜಸಾ ರಾಮತುಷ್ಟಿದಮ್ ।
ಶ್ರಮನಿವಾರಕಂ ಶಾಂತಿದಾಯಕಂ
ತ್ವಮನುಸೇವಿತುಸ್ತ್ವಾಂ ದಿಶೇರಜ ॥ ೮ ॥

ಸೋನ್ನಮಿತ್ಯಭಿದೋಪೇತಗ್ರಾಮಸಂಸ್ಥಹನೂಮತಃ ।
ಇಮಾಂ ಸಾಂಕರ್ಷಣೀಂ ಗೀತಾಂ ಪಠನ್ ಕಾಮಿತಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀ ಸೋನ್ನಿಸಂಕರ್ಷಣಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಾ ಶ್ರೀಮದ್ಧನುಮದ್ಗೀತಾ ॥

★★★★★

೮೦. ಶ್ರೀಭೋಗಾಪುರೇಶಹನುಮತ್ಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಪ್ರಣಮತು ಮಮ ಮೂರ್ಧಾ ಭಾರತೀ ಪ್ರಾಣಭಾರ್ಯಾ-
ಭ್ರಗಭುಜಗಪಭರ್ಗೇಂದ್ರಾದಿದೇವರ್ಷಿವಂದ್ಯಮ್ ।

ಸಕಲಸುರಪತೇಽಂಘ್ರೀಂದೀವರದ್ವಂದ್ವಮುಗ್ರೋ-
ಗ್ರತರರಿಪುಕುಲಘ್ನಂ ನಾಥ ಭೋಗಾಪುರೇಶಮ್ ॥ ೧ ॥

ಯತ ಇತರಮೃತೇ ತ್ವಾಂ ಮಾಮನುಗ್ರಾಹಕಂ ದ್ರಾಕ್
ಸುಪಯನಪವಿಜಾನೇ ನೈವ ಜಾನೇ ನ ಜಾನೇ ।
ವಿಧಿಕರನಿಕರೇತಶ್ಚಾಧಮಂ ಮಾಂ ಪ್ರಪನ್ನಂ
ಹ್ಯವ ಕಿಲ ಕೃಪಯಾ ತ್ವಾಂ ನೌಮಿ ಭೋಗಾಪುರೇಶಮ್ ॥ ೨ ॥

ವರಸದನುಜಿಘೃಕ್ಷಾತ್ತೇನತೇಽನಲ್ಪಶಕ್ತೇ
ಕಪಿವರವಪುಷಾವಿರ್ಭೂಯಭೋಗಾಪುರೇ ಭೋಃ ।
ವಿಷಯವಿಷವಿಶಿಷ್ಟಾಶೇಷದೋಷಾಂತಕಂ ತ್ವಾಂ
ನಿಖಿಲನಿಜಜನಾನಾಂ ನೌಮಿ ಭೋಗಾಪುರೇಶಮ್ ॥ ೩ ॥

ಅಸದಸುಮದತಿವ್ಯಾಮೋಹನಾರ್ಥಂ ತ್ವಿಹಾದಾ-
ವನಿಮಿಷಮಧುಕೇಸ್ವೀಕರ್ತುಮಾಸಪ್ತಘಸ್ರಮ್ ।
ಉಪಯಮಮಹಸುಪ್ರಾಗ್ವರ್ಚಲಾದೋರ್ಗ್ರಹಂ ತ್ವಾಂ
ನಿಜಜನಕೃತಸೇವಾಂ ನೌಮಿ ಭೋಗಾಪುರೇಶಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸ್ವಜನಗಣಗತೇ ಕೌಂಡಿನ್ಯಗೋತ್ರೇಽಥ ಕೃಷ್ಣೇ
ಸತಿ ತವ ವರಸೇವಾಂ ಕರ್ತರೀಹಾಭ್ಯಕಾರ್ಷೀತ್ ।
ಸ್ವಜನವರದರೂಪಂ ವ್ಯಕ್ತಮಂಜೋನ್ನತಂ ತ್ವಾಂ
ಸದಯಹೃದಯಭಕ್ತ್ಯಾ ನೌಮಿ ಭೋಗಾಪುರೇಶಮ್ ॥ ೫ ॥

ನಿಜಜಯವಿಜಯೌ ಯೋ ಜನ್ಮಾತ್ಮ ಜಶ್ವಿ-
ಜನಿಜಯದಪಜ್ಞಾಮ್ಯುಜ್ಜನಿಂ ದ್ವಂದ್ವಭಾಜಮ್ ।
ವಿವಿಧವೃಜಿನಸಂಗಾನ್ಮಾಂ ಸಮಭ್ಯುದ್ಧರಂತಂ
ಕಜಜನುರನುಜಂ ತ್ವಾಂ ನೌಮಿ ಭೋಗಾಪುರೇಶಮ್ ॥ ೬ ॥

ಖಲಕದನ ಕದಾಚಿನ್ಮೂರ್ತಿಭೇದೇಽಪಿ ತತ್ರಾ-
ಧಿಕತರನಿಜತೇಜೋ ದರ್ಶಯನ್ ಶಂಕಿತಾನ್ ಸ್ವಮ್ ।
ಅನುದಿನಮನುಕಂಪಾ ಮಯ್ಯಲಂ ನಾಥ ತೇಽಸ್ತು
ಸ್ವವಿಧಿಕರಜಜೇ ತ್ವಾಂ ನೌಮಿ ಭೋಗಾಪುರೇಶಮ್ ॥ ೭ ॥

ಕಪಿಕುಲತಿಲಕೇಶಾಶೂತ್ತಮಂ ಸ್ವಾಶು ಭಗ್ನಂ
ತವ ಪದಯುಗಲಂ ಮೇ ಸೇವಿತುಂ ಪ್ರಾದಿಶ ತ್ವಮ್ ।

ಪದಕಮಲನಿಷೇವಾ ನಾಥ ತೇ ಮಾಂ ಹಿ ನೇಷ್ಯ-
ತ್ಯುಚಿತಗತಿಮಲಂ ತ್ವಾಂ ನೌಮಿ ಭೋಗಾಪುರೇಶಮ್ ॥ ೮ ॥

ನುತಿಗತಪದಮುಕ್ತಾಮಾಲಯೇತ್ಯಷ್ಟಪದ್ಯ-
ಪ್ರವರತಮಗುಣಿನ್ಯಾ ಮಾಲಿನೀ ಕೃಷ್ಣಜನ್ಯಾ ।
ಸುಫಲಮಿಹ ಹನೂಮನ್ಮೂರ್ತಿರೇಷಾಽಪ್ಯಮುತ್ರ
ಸ್ತುತಿಮಥ ಪಠತೇ ತಾಮಂಜಸಾತ್ರೇ ಪ್ರದದ್ಯಾತ್ ॥ ೯ ॥

ವಾಗ್ವಿಟ್ಪಂಚಸಹಸ್ರಕೇಂದ್ರಮುನಿಮುಖ್ಯಾದಿಪ್ರಣೇತಾರ್ಹಣ
ಪ್ರಾಣ ತ್ವಂ ಕೃಪಯಾ ತ್ವದಂಘ್ರಿನಿರತಂ ನಃ ಪೋಷಕಂ ಚಾನ್ವಹಮ್ ।
ತ್ವದ್ಭಕ್ತಸ್ವಭಿಮಂತ್ರಿತಾಕ್ಷತಶಿಖಂ ತತ್ಕಾಮಿತಂ ಪೂರಯನ್
ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟರಾಜಮಾಶ್ವವ ಚಿರಂ ಭೋಗೇಶ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೧೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀನಾರದಾನುಗ್ರಹಿಚ್ಚೈಮಿಪುತ್ರಪಾಂಗರಿಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಕೃತಂ
ಶ್ರೀಭೋಗಾಪುರೇಶಹನುಮತ್ಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

★★★★★

೮೧. ಶ್ರೀಭೋಗಾಪುರೇಶಾಷ್ಟಕಮ್

ಶ್ರೀಮದ್ಭೋಗಾಪುರೇಶೋ ಭವತು ಭವಗುರುರ್ಭೂತಯೇ ಮೇ ದಯಾಲು-
ರ್ಜ್ಞಾನಂ ಭಕ್ತಿಂ ವಿರಕ್ತಿಂ ಪ್ರದಿಶ ಶಮದಮಾದ್ಯಂಗಜಾತಂ ಸುಖಾಯ ।
ಸ್ತೋತುಂ ವಾಽಽರಾಧಿತುಂ ತ್ವಾಂ ನ ಚ ಮಮ ಸುಮತಿಃ ಕಲ್ಯಧೀನೇಂದ್ರಿಯೇಶೈಃ
ಸನ್ಮಾರ್ಗಾದ್ಭ್ರಂಶಿತೋಽಹಂ ಪುರುಗುಣ ದಯಯಾ ಪಾಹಿ ಭೋಗಾಪುರೇಶ ॥ ೧ ॥

ಮೂಢೋಽಹಂ ಜ್ಞಾನಹೀನಸ್ತ್ವಪದಯುಗಲೇ ಭಕ್ತಿಹೀನೋ ದುರಾತ್ಮಾಽ-
ಥಾಪಿ ತ್ವಾಮೇವ ಜಾನೇ ಗುರುವರ ವಚಸಾ ಸ್ವಾಮಿನಂ ನಾಪರಂ ವಾ ।
ತಸ್ಮಾದಸ್ಮತ್ಕೃತಾಘಃ ಕ್ಷಮಯ ಕುರು ಕೃಪಾಂ ಸತ್ವಸಿಂಧೋ ಹನೂಮನ್
ದಾಸ್ಯಂ ಮೇ ದೇಹಿ ನಿತ್ಯಂ ದಶರಥತನಯಪ್ರೀತ ಭೋಗಾಪುರೇಶ ॥ ೨ ॥

ತ್ವದ್ಧೃತ್ಪದ್ಮಾಂತರಂಗೇ ಸಕಲಗುಣಗಣಾಲಂಕೃತಾಂಗೋ ವಿದೋಷಃ
ಸ್ವಾಮೀ ವೇದಾಂತವೇದ್ಯೋ ಮಮ ಮನಸಿ ತಥಾ ವರ್ತತಾಂ ಶ್ರೀಮನೋಜ್ಞಃ ।
ಶ್ರೀಮದ್ಭೋಗಾಪುರೇಶಾನಿಲತನಯ ಹಿತಂ ಮಾಮಕಂ ವೇತ್ಸಿ ಸರ್ವಂ
ಕಿಂ ಮೇ ವಿಜ್ಞಾಪನೀಯಂ ಸಕಲಮಪಿ ಸದಾ ಜಾನತಃ ಪೂರ್ಣಶಕ್ತೇಃ ॥ ೩ ॥

ರಕ್ಷಃಪುತ್ರಪ್ರಣಾಶೋ ಜಲನಿಧಿತರಣಂ ದ್ರೋಣಗಿರ್ಯಾಹೃತಿಶ್ಚೇ-
ತ್ಯಾದ್ಯಂ ದುಃಸಾಧ್ಯಕರ್ಮ ತ್ವಯಿ ಕೃತವತಿ ಮೇ ಸಂಶಯಂ ಯಾತಿ ಚೇತಃ ।

ಯದ್ಯಸ್ಮನ್ಮಾನಸಸ್ಥಪ್ರಬಲತರಮಹಾಕಾಮಮುಖ್ಯಾರಿನಾಶೋ
ಭೂಯಾಚ್ಛೀಘ್ರಂ ತ್ವಯಾಽಯಂ ಸಕಲಮಪಿ ಬಲಂ ವೇದ್ಮಿ ತೇ ಸತ್ಯಮೇವ ॥ ೪ ॥

ಸರ್ವಾತ್ಮಪ್ರೇರಕೇಶಾದ್ಭುತಬಲನಿಖಿಲಪ್ರಾಣವೃಂದಪ್ರವಿಷ್ಟಾ-
ನೇಕೈ ರೂಪೈ ರಮೇಶಂ ಪರಿಚರಸಿ ಹರೇ ವೇತ್ತಿ ಕಸ್ತೇ ಮಹತ್ತ್ವಮ್ ।
ವತ್ಸಾನುಕ್ರೋಶದೃಷ್ಟಿರ್ಭವತು ಮಯಿ ಚಿರಂ ಸಂಸೃತಿವ್ಯಾಧಿರುಗ್ಣೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಭೋಗಾಪುರೇಶಾಭಯದ ವಿರತಿವಿಜ್ಞಾನಭಕ್ತ್ಯಾದಿಪೂರ್ಣ ॥ ೫ ॥

ಭಗ್ನೇ ಬಿಂಬೇ ಕದಾಚಿತ್ ಪುನರಪಿ ಗುರುಸತ್ಪ್ರಾಣಲಬ್ಧಪ್ರತಿಷ್ಠಃ
ಸಾನ್ನಿಧ್ಯಂ ವ್ಯಂಜಿತುಂ ಯೋ ನಿಹಿತದ್ಯುತಿಮಹಾದೀಪತಪ್ತೋ ವ್ಯತಾನೀತ್ ।
ಸರ್ವತ್ರಾದ್ಧಾ ಪತಂಗಾನ್ ಮುಹುರಥ ಸುಜನೈಃ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಃ ಸಂಜಹಾರ
ಶ್ರೀಮದ್ಭೋಗಾಪುರೇಶಂ ತಮಖಿಲಫಲದಂ ಸಂಭಜೇ ಪೂರ್ವಜ್ಯೇಷ್ಠಮ್ ॥ ೬ ॥

ದುರ್ಬುದ್ಧಿಂ ದುರ್ವಿಕಾರಂ ಹರ ಹರ ಹನುಮನ್ ಪಾಪಜಾಲಂ ಮದೀಯಂ
ತ್ವತ್ಸೇವೈಕೋಪಯುಕ್ತಾಂ ಶ್ರಿಯಮಪಿ ದಿಶ ಮೇ ಯೋಗ್ಯತಾಂ ನಾತಿಲಂಘ್ಯ ।
ಭೂಯೋ ವೃದ್ಧಿರ್ಯಥಾ ಸ್ಯಾತ್ ತವ ಪದಯುಗಲದ್ವಂದ್ವಭಕ್ತೇರಜಸ್ರಂ
ನರ್ತೇ ತ್ವಾಂ ಮೇ ಗತಿಃ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಧೃತಮನಸಾ ಪಾಲಯ ಸ್ವಪ್ರಪನ್ನಮ್ ॥ ೭ ॥

ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಟಾಪ್ತಿನಾಶಪ್ರಕಟಿತನಿಜಸದ್ಭಕ್ತವರ್ಗಾತ್ಮಶಕ್ತಿಃ
ಸ್ವಸ್ವಾಂತಧ್ಯಾತಸೀತಾರಮಣಸುಚರಣೋ ಮುಕ್ತಿವಿಘ್ನೇಭಸಿಂಹಃ ।
ಸ್ಮೃತ್ಯಾಽಶೇಷಾಘಹರ್ತಾಽಭಿಲಷಿತಫಲದಃ ಶೇಷರುದ್ರಾದಿವಂದ್ಯಃ
ಪಾಯಾದ್ಭೋಗಾಪುರೇಶಶ್ಶರಣಸುರಶಿರೋರತ್ನಮಸ್ಮಾನ್ ಸುದೀನಾನ್ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ಭೋಗಾಪುರೇಶಸ್ತುತಿಮಿತಿ ಕೃತವಾನ್ ಭಕ್ತಿಪೂತಾಂತರಾತ್ಮಾ
ಪ್ರಾಣಶ್ಲೋಕಾಷ್ಟಕೇನ ತ್ರಿದಶಮುನಿಸಮಾದಿಷ್ಟಮಂತ್ರಾಂಗಜನ್ಮಾ ।
ಯಸ್ತಾಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸಮೇತಃ ಶುಚಿರಿಹ ಪಠತೇ ನಿತ್ಯಮಸ್ಯಾಖಿಲೇಷ್ಟಂ
ದತ್ತ್ವಾನಿಷ್ಟಂ ಚ ಹಂತಿ ಪ್ರಥಿತಸುಮಹಿಮಾ ಪ್ರಾಣವೃಂದಪ್ರಣೇತಾ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಪಾಂಗರಿಪ್ರಾಣೇಶಾಚಾರ್ಯಕೃತಂ ಶ್ರೀಭೋಗಾಪುರೇಶಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

*****

೮೨. ಶ್ರೀಭೀಮಧ್ಯಾನಮ್ - ೧

ಉತ್ತಪ್ತಕಾಂಚನಸಮಪ್ರತಿಭಾಸಮಾನಂ
ವಿದ್ಯುತ್ಸಮಾನಮಣಿಕುಂಡಲಚಾರುಕರ್ಣಮ್ ।

ವೈಢೂರ್ಯವಜ್ರಮಣಿಘಟ್ಟಿತಮೌಲಿರತ್ನಂ
ಪೂರ್ಣೇಂದುತುಲ್ಯಮುಖಸಂಸ್ಥಿತಪದ್ಮನೇತ್ರಮ್ ॥ ೧ ॥

ದುರ್ಯೋಧನಾದೀನ್ ವಿನಿಮರ್ದಯಂತಂ
ಗದಾಯುಧಂ ಹೇಮಮಯಂ ದಧಾನಮ್ ।
ಕರೇಣುತುಂಡಾಯಿತಬಾಹುಮೂಲಂ
ಸುಪಲ್ಲವಾಕಾರತನುಂ ಸುಕೋಮಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ದೇದೀಪ್ಯಮಾನಮಣಿಕಂಕಣಹಸ್ತಯುಗ್ಮಂ
ಪದ್ಮೋದರಾನುಮೃದು ಸುಂದರಮುಜ್ವಲಂ ಚ ।
ಪ್ರವಾಲಮುಕ್ತಾಮಣಿಹೇಮಮಾಲಾಂ
ಕಂಠೇ ಧೃತಂ ಪದ್ಮಮಾಲಾಸಮೇತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರಿಯಃಪತೇರ್ನಿತ್ಯನಿವಾಸಯೋಗ್ಯಂ
ಉರೋವಿಶಾಲಂ ಪರಮಾದ್ಭುತಂ ದೃಢಮ್ ।
ಶಿವೇಂದ್ರಪೂರ್ವೈರತಿಭಕ್ತಿಯುಕ್ತೈಃ
ಸಂಸೇವ್ಯಮಾನಂ ಹ್ಯರವಿಂದಪಾದಮ್ ॥ ೪ ॥

ನಿತ್ಯಂ ಪಿಬಂತಂ ಪರಮಸ್ಯ ದೋರ್ಭ್ಯಾಂ
ಭೈಷ್ಮೀಪತೇಃ ಪೂರ್ಣಕಥಾಮೃತಂ ಪರಮ್ ।
ಪಾಂಚಾಲ್ಯಪುತ್ರ್ಯಾ ವರಯಾ ಸಮೇತಂ
ಪೀತಾಂಬರಂ ಚಾರುತರಂ ದಧಾನಮ್ ।
ಸಂಪೂರ್ಣಸಜ್ಜ್ಞಾನಸುಖಂ ಚ ಸರ್ವದಾ
ಧ್ಯಾಯೇತ್ ಪತಿಂ ಜಗತಾಂ ಭೀಮಸೇನಮ್ ॥ ೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಭೀಮಧ್ಯಾನಮ್ - ೧ ॥

★★★★★

೮೩. ಶ್ರೀಭೀಮಧ್ಯಾನಮ್ - ೨

ಸ್ವಾದಿತ್ಯಕೋಟಿಪ್ರಭಮುಗ್ರವೀರ್ಯಂ
ಕಿರೀಟಕೇಯೂರಮಹಾವಿಭೂಷಮ್ ।
ಧ್ಯಾಯೇದ್ಗುರುಂ ಸರ್ವಭಯಾಂತಕಂ ತಂ
ಶ್ರೀಭೀಮಸೇನಂ ಸುರವೈರಿಶತ್ರುಮ್ ॥ ೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಭೀಮಧ್ಯಾನಮ್ - ೨ ॥

★★★★★

೮೪. ಶ್ರೀಭೀಮಸೇನಸ್ಯ ಶುದ್ಧಭಾಗವತಧರ್ಮರತತ್ವನಿರ್ಣಯಃ

ಯದಾ ರಾಮಾದವಾಪ್ತಾನಿ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಪ್ರಪೇದಿರೇ ।
ದ್ರೋಣಾತ್ ಕುಮಾರಾಸ್ತೇಷ್ವಾಸೀತ್ ಸರ್ವೇಷ್ವಪ್ಯಧಿಕೋಽರ್ಜುನಃ ॥ ೧ ॥

ನಿಜಪ್ರತಿಭಯಾ ಜಾನನ್ ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ತತೋಽಧಿಕಮ್ ।
ನಾಸ್ತ್ರಯುದ್ಧಂ ಕ್ವಚಿದ್ಭೀಮೋ ಮನ್ಯತೇ ಧರ್ಮಮಂಜಸಾ ॥ ೨ ॥

ನ ಹಿ ಭಾಗವತೋ ಧರ್ಮೋ ದೇವತಾಭ್ಯುಪಯಾಚನಮ್ ।
ಜ್ಞಾನಭಕ್ತೀ ಹರೇಸ್ತೃಪ್ತಿಂ ವಿನಾ ವಿಷ್ಣೋರಪಿ ಕ್ವಚಿತ್ ।
ನಾಕಾಂಕ್ಷ್ಯಂ ಕಿಮುತಾನ್ಯೇಭ್ಯೋ ಹ್ಯಸ್ತ್ರಂ ಕಾಮ್ಯಫಲಪ್ರದಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶುದ್ಧೇ ಭಾಗವತೇ ಧರ್ಮೇ ನಿರತೋ ಯದ್ವೃಕೋದರಃ ।
ನ ಕಾಮ್ಯಕರ್ಮಕೃತ್ ತಸ್ಮಾನ್ನಾಯಾಚದ್ದೇವಮಾನುಷಾನ್ ॥ ೪ ॥

ನ ಹರಿಶ್ಚಾರ್ಥಿತಸ್ತೇನ ಕದಾಚಿತ್ ಕಾಮ್ಯಲಿಪ್ಸಯಾ ।
ಭಿಕ್ಷಾಮಟಂಶ್ಚ ಹುಂಕಾರಾತ್ ಕರವದ್ವೈಶ್ಯತೋಽಗ್ರಹೀತ್ ॥ ೫ ॥

ನಾನ್ಯದೇವಾ ನತಾಸ್ತೇನ ವಾಸುದೇವಾನ್ನ ಪೂಜಿತಾಃ ।
ನ ಪ್ರತೀಪಂ ಹರೇಃ ಕ್ವಾಪಿ ಸ ಕರೋತಿ ಕಥಂಚನ ॥ ೬ ॥

ಅನುಪಸ್ಕರಿಣೋ ಯುದ್ಧೇ ನಾಭಿಯಾತಿ ಹ್ಯುಪಸ್ಕರೀ ।
ನಾಪಯಾತಿ ಯುಧಃ ಕ್ವಾಪಿ ನ ಕ್ವಚಿಚ್ಛದ್ಮ ಚಾಚರೇತ್ ॥ ೭ ॥

ನ ಚೌರ್ಧ್ವದೈಹಿಕಾನುಜ್ಞಾಮವೈಷ್ಣವಕೃತೇಽಕರೋತ್ ।
ನ ಕರೋತಿ ಸ್ವಯಂ ನೈಷಾಂ ಪ್ರಿಯಮಪ್ಯಾಚರೇತ್ ಕ್ವಚಿತ್ ॥ ೮ ॥

ಸಖ್ಯಂ ನಾವೈಷ್ಣವೈಶ್ಚಕ್ರೇ ಪ್ರತೀಪಂ ವೈಷ್ಣವೇನ ತು ।
ಪರೋಕ್ತೇಽಪಿ ಹರೇರ್ನಿಂದಾಕೃತೋ ಜಿಹ್ವಾಂ ಛಿನತ್ತಿ ಚ ॥ ೯ ॥

ನ ಸಂಶಯಂ ಕದಾಽಪ್ಯೇಷ ಧರ್ಮೇ ಜ್ಞಾನೇಽಪಿ ವಾಽಕರೋತ್ ॥ ೧೦ ॥

ವಿದ್ಯೋಪಜೀವನಂ ನೈಷ ಚಕಾರಾಪದ್ಯಪಿ ಕ್ವಚಿತ್ ।
ಅತೋ ನ ಧರ್ಮನಹುಷೌ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಕಥಂಚನ ॥ ೧೧ ॥

ಆಜ್ಞಯೈವ ಹರೇರ್ದ್ರೌಣೇರಸ್ತ್ರಾಣ್ಯಸ್ತ್ರೈರಶಾಮಯತ್ ।
ಅದೃಶ್ಯೋಽಲಂಬುಸೋ ಭಗ್ನೋ ನಾನ್ಯತ್ರ ತು ಕಥಂಚನ ॥ ೧೨ ॥

ನ ಹ್ಯಸ್ತ್ರಯುದ್ಧೇ ಸದೃಶೋ ದ್ರೌಣೇರಸ್ತ್ಯರ್ಜುನಾದೃತೇ ।
ಸರ್ವವಿತ್ತ್ವಂ ತತೋ ಭೀಮೇ ಪ್ರದರ್ಶಯಿತುಮೀಶ್ವರಃ ।
ಅದಾದಾಜ್ಞಾಮಸ್ತ್ರಯುದ್ಧೇ ತಥೈವಾಲಂಬುಸಂ ಪ್ರತಿ ॥ ೧೩ ॥

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೀಭೂತದೇವೇಷು ಬಂಧುಜ್ಯೇಷ್ಠೇಷು ವಾ ನತಿಮ್ ।
ಮರ್ಯಾದಾಸ್ಥಿತಯೇಽಶಾಸದ್ಭಗವಾನ್ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ॥ ೧೪ ॥

ತತ್ರಾಪಿ ವಿಷ್ಣುಮೇವಾಸೌ ನಮೇನ್ನಾನ್ಯಂ ಕಥಂಚನ ।
ಆಜ್ಞಯೈವಾಸ್ತ್ರದೇವಾಂಶ್ಚ ಪ್ರೇರಯಾಮಾಸ ನಾರ್ಥನಾತ್ ॥ ೧೫ ॥

ಅನ್ಯೇನಮೇವ ತದ್ಧರ್ಮೇ ಕೃಷ್ಣೈಕಾ ಸಂಸ್ಥಿತಾ ಸದಾ ।
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾದಪಿ ವರಂ ತತೋ ನಾತ್ಮಾರ್ಥಮಗ್ರಹೀತ್ ॥ ೧೬ ॥

ನಾಶಪದಾರ್ಥರಾಷ್ಟ್ರಾಂಶ್ಚ ಮಹಾಪದ್ಯಪಿ ಸಾ ತತಃ ।
ನ ವಾಚಾ ಮನಸಾ ವಾಽಪಿ ಪ್ರತೀಪಂ ಕೇಶವೇಽಚರತ್ ॥ ೧೭ ॥

ಅನ್ಯೇ ಭಾಗವತತ್ವೇಽಪಿ ಭಿನ್ನಧರ್ಮಾಃ ಕ್ವಚಿತ್ ಕ್ವಚಿತ್ ॥ ೧೮ ॥

ಸ್ಯಮಂತಕಾರ್ಥೇ ರಾಮೋಽಪಿ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ವಿಮನಾಽಭವತ್ ।
ಅವಮೇನೇಽರ್ಜುನಃ ಕೃಷ್ಣಂ ವಿಪ್ರಸ್ಯ ಶಿಶುರಕ್ಷಣೇ ॥ ೧೯ ॥

ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಉದ್ಧವಃ ಸಾಂಬೋಽನಿರುದ್ಧಾದ್ಯಾಶ್ಚ ಸರ್ವಶಃ ।
ಹರೇರಿಷ್ಟಂ ಸುಭದ್ರಾಯಾಃ ಫಲ್ಗುನೇ ದಾನಮಂಜಸಾ ।
ಜ್ಞಾತ್ವಾಽಪಿ ರುರುಧುಃ ಸಮ್ಯಕ್ ಸಾತ್ಯಕಿಃ ಕೃಷ್ಣಸಂಮಿತಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಕದಾಚಿನ್ಮನ್ಯತೇ ಪಾರ್ಥಂ ಧರ್ಮಜೋಽಪಿ ನರಂ ಹರಿಮ್ ।
ಮತ್ವಾಽಬಿಭೇಜ್ಜರಾಸಂಧವಧೇ ಕೃಷ್ಣಮುದೀರಿತುಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಬಂಧನಂ ಶಂಕಮಾನೋಽಪಿ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ವಿದುರೋಽಪಿ ತು ।
ಕೌರವೇಯಸಭಾಮಧ್ಯೇ ನಾವತಾರಮರೋಚಯತ್ ॥ ೨೨ ॥

ನಕುಲಃ ಕರದಾನಾಯ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಕೇಶವೇ ।
ಅವಮೇನೇ ಹರೇರ್ಬುದ್ಧಿಂ ಸಹದೇವಃ ಕುಲಕ್ಷಯಾತ್ ॥ ೨೩ ॥

ದೇವಕೀವಸುದೇವಾದ್ಯಾ ಮೇನಿರೇ ಮಾನುಷಂ ಹರಿಮ್ ।
ಭೀಷ್ಮಸ್ತು ಭಾರ್ಗವಂ ರಾಮಮವಮೇನೇ ಯುಯೋಧ ಚ ॥ ೨೪ ॥

ದ್ರೋಣಕರ್ಣದ್ರೌಣಿಕೃಪಾಃ ಕೃಷ್ಣಾಭಾವೇ ಮನೋ ದಧುಃ ।
ದೇವಾಃ ಶಿವಾದ್ಯಾ ಅಪಿ ತು ವಿರೋಧಂ ಚಕ್ರಿರೇ ಕ್ವಚಿತ್ ॥ ೨೫ ॥

ಋಷಿಮಾನುಷಗಂಧರ್ವಾ ವಕ್ತವ್ಯಾಃ ಕಿಮತಃ ಪರೇ ।
ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರಾಜ್ಞಾನಾದವಜಾನಂತಿ ಯತ್ ಸದಾ ॥ ೨೬ ॥

ತಸ್ಮಾದೇಕೋ ವಾಯುರೇವ ಧರ್ಮೇ ಭಾಗವತೇ ಸ್ಥಿತಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಸರಸ್ವತೀ ಚೇತಿ ಪರಶುಕ್ಲತ್ರಯಂ ಸ್ಮೃತಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಸರ್ವಮೇತಚ್ಚ ಕಥಿತಂ ತತ್ರ ತತ್ರಾಮಿತಾತ್ಮನಾ ।
ವ್ಯಾಸೇನೈವ ಪುರಾಣೇಷು ಭಾರತೇ ಚ ಸ್ವಸಂವಿದಾ ॥ ೨೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾರ್ಯವಿರಚಿತ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯ-
ನಿರ್ಣಯೇ ಶ್ರೀಭೀಮಸೇನಸ್ಯಶುದ್ಧಭಾಗವತಧರ್ಮನಿರತತ್ವನಿರ್ಣಯಃ (೧೮/೧-೨೮)

★★★★★

೮೫. ಶ್ರೀಭೀಮಾವತಾರಲೀಲಾವರ್ಣನಮ್

ತಸ್ಯೈವ ವಾಯೋರವತಾರಮೇನಂ
ಸಂತೋ ದ್ವಿತೀಯಂ ಪ್ರವದಂತಿ ಭೀಮಮ್ ।
ಸ್ಪೃಷ್ಟೈವ ಯಂ ಪ್ರೀತಿಮತಾಽನಿಲೇನ
ನರೇಂದ್ರಕಾಂತಾ ಸುಷುವೇಽತ್ರ ಕುಂತೀ ॥ ೨೮ ॥

ಇಂದ್ರಾಯುಧಂ ಹೀಂದ್ರಕರಾಭಿನುನ್ನಂ
ಚಿಚ್ಛೇದ ಪಕ್ಷಾನ್ ಕ್ಷಿತಿಧಾರಿಣಾಂ ಪ್ರಾಕ್ ।
ಬಿಭೇದ ಭೂಭೃದ್ವಪುರಂಗಸಂಗಾತ್
ಚಿತ್ರಂ ಸ ಪನ್ನೋ ಜನನೀಕರಾಗ್ರಾತ್ ॥ ೨೯ ॥

ಪುರೇ ಕುಮಾರಾನಲಸಾನ್ ವಿಹಾರಾನ್
ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಸರ್ವಾನಪಿ ಮಂದಲೀಲಃ ।
ಕೈಶೋರಲೀಲಾಂ ಹತಸಿಂಹಸಂಘಾಂ
ವೃತ್ತಾಂ ವನೇ ಪ್ರಾಕ್ ಸ್ಮರತಿ ಸ್ಮ ಸೂತ್ಕಃ ॥ ೩೦ ॥

ಭುಕ್ತಂ ಚ ಜೀರ್ಣಂ ಪರಿಪಂಥಿದತ್ತಂ
ವಿಷಂ ವಿಷಘ್ನೋ ವಿಷಭೃದ್ಗಣೋಽತಃ ।
ಪ್ರಮಾಣಕೋಟೇಃ ಸ ಹಿ ಹೇಲಯಾಽಗಾ-
ನ್ನೇದಂ ಜಗಜ್ಜೀವನದೇಽತ್ರ ಚಿತ್ರಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ದಗ್ಧ್ವಾ ಪುರಂ ಯೋಗಬಲಾತ್ ಸ ನಿರ್ಯನ್
ಧರ್ಮಾನಿವ ಸ್ವಾನ್ ಸಹಜಾನ್ ದಧಾನಃ ।
ಅದಾರಿಭಾವೇನ ಜಗತ್ಸು ಪೂಜ್ಯೋ
ಯೋಗೀವ ನಾರಾಯಣಮಾಸಸಾದ ॥ ೩೨ ॥

ಸಮರ್ಪ್ಯ ಕೃತ್ಯಾನಿ ಕೃತೀ ಕೃತಾನಿ
ವ್ಯಾಸಾಯ ಭೂಮ್ನೇ ಸುಕೃತಾನಿ ತಾವತ್ ।

ಕರಿಷ್ಯಮಾಣಾನಿ ಚ ತಸ್ಯ ಪೂಜಾಂ
ಸಂಕಲ್ಪಯಾಮಾಸ ಸ ಶುದ್ಧಬುದ್ಧಿಃ ॥ ೩೩ ॥

ವಿಷ್ಣೋಃ ಪದಶ್ರಿದ್ವಕಸನ್ನಿರಾಸೀ
ಕ್ಷಿಪ್ತಾನ್ಯಪಕ್ಷಿಪ್ರಕರಃ ಸುಪಕ್ಷಃ ।
ಸಸೋದರೋಽಥಾದಿತ ರಾಜಹಂಸಃ
ಸ ರಾಜಹಂಸೀಮಿವ ರಾಜಕನ್ಯಾಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ಇಂದೀವರಶ್ರೀಜಯಿಸುಂದರಾಭಂ
ಸ್ಮೇರಾನನೇಂದುಂ ದಯಿತಂ ಮುಕುಂದಮ್ ।
ಸ್ವಮಾತುಲೇಯಂ ಕಮಲಾಯತಾಕ್ಷಂ
ಸಮಭ್ಯನಂದತ್ ಸುಚಿರಾಯ ಭೀಮಃ ॥ ೩೫ ॥

ಮಹಾಗದಂ ಚಂಡರಣಂ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ
ಬಾರ್ಹದ್ರಥಂ ಮಂಕ್ಷು ನಿರಸ್ಯ ವೀರಃ ।
ರಾಜಾನಮತ್ಯುಜ್ಜ್ವಲರಾಜಸೂಯಂ
ಚಕಾರ ಗೋವಿಂದಸುರೇಂದ್ರಜಾಭ್ಯಾಮ್ ॥ ೩೬ ॥

ದುಶ್ಶಾಸನೇನಾಕುಲಿತಾನ್ ಪ್ರಿಯಾಯಾಃ
ಸೂಕ್ಷ್ಮಾನರಾಲಾನಸಿತಾಂಶ್ಚ ಕೇಶಾನ್ ।
ಜಿಘಾಂಸಯಾ ವೈರಿಜನಸ್ಯ ತೀಕ್ಷ್ಣಃ
ಸ ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪಾನಿವ ಸಂಚಿಕಾಯ ॥ ೩೭ ॥

ಜಾಜ್ವಲ್ಯಮಾನಸ್ಯ ವನೇ ವನೇಽಲಂ
ದಿಧಕ್ಷತಃ ಪಾರ್ಥಿವಸಾರ್ಥಮುಗ್ರಮ್ ।
ಸತ್ತ್ವಾನಿ ಪುಂಸಾಂ ಭಯದಾನಿ ನಾಶಂ
ವೃಕೋದರಾಗ್ನೇರ್ಗುರುತೇಜಸಾಽಽಪುಃ ॥ ೩೮ ॥

ಭೋಗಾಧಿಕಾಭೋಗವತೋಽರುಣಾಕ್ಷಾ-
ನಿತಸ್ತತಃ ಸಂವಲತೋ ಧರೇಂದ್ರೇ ।
ಬಹೂನ್ ದ್ವಿಜಿಹ್ವಾನ್ ಮಣಿಮತ್ತುರೋಗಾ-
ನಸೌ ಕಟೂನ್ ಕ್ರೋಧವಶಾನ್ ಜಘಾನ ॥ ೩೯ ॥

ಅಥೈಷ ವೇಷಾಂತರಭಸ್ಮಲೀನಃ
ಕ್ರಮೇಣ ವಾಯುಪ್ರಭವಃ ಸುತೇಜಾಃ ।

ರುದ್ಧಾಖಿಲಾಶಂ ಮುಖರಂ ಪ್ರಚಂಡಂ
ಭಸ್ಮೀಚಕಾರಾಖಿಲಕೀಚಕೌಘಮ್ ॥ ೪೦ ॥

ಸ ಕೃಷ್ಣವರ್ತ್ಮಾ ವಿಜಯೇನ ಯುಕ್ತೋ
ಮುಹುರ್ಮುಹಾಹೇತಿಧರೋಽಪ್ರಧೃಷ್ಯಃ ।
ಭೀಷ್ಮದ್ವಿಜಾದ್ಯೈರತಿಭೀಷಣಾಭಂ
ವಿಪಕ್ಷಕಕ್ಷಂ ಕ್ಷಪಯನ್ ವಿರೇಜೇ ॥ ೪೧ ॥

ತರಸ್ವಿನಃ ಪ್ರೋಚ್ಚಲಿತಾನಧೀರಾನ್
ನಿರ್ದಗ್ಧಪಕ್ಷಾನತಿತೀಕ್ಷ್ಣಕೋಪಾನ್ ।
ಸ ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರಾನ್ ಬಹುಹೇತಿಲೀಲೋ
ವಿನಾಶ್ಯ ವಿಶ್ವಾನ್ ಪರಯಾ ಶ್ರಿಯಾಽಭಾತ್ ॥ ೪೨ ॥

ಕೃಷ್ಣಾಂಘ್ರಿಪಂಕೇರುಹಭೃಂಗರಾಜಃ
ಕೃಷ್ಣಾಮುಖಾಂಭೋರುಹಹಂಸರಾಜಃ ।
ಪ್ರಜಾಸರೋಜಾವಲಿರಶ್ಮಿರಾಜಃ
ಸಸೋದರೋಽರಾಜತ ವೀರರಾಜಃ ॥ ೪೩ ॥

ಪೌತ್ರೇ ಪವಿತ್ರಾಹ್ವಯಜಾಮಿಪೌತ್ರೇ
ಧರಾಂ ನಿಧಾಯಾಸುರಧೀಷು ತಾಪಮ್ ।
ಕೀರ್ತಿಂ ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾಂ ಹೃದಯಂ ಮುಕುಂದೇ
ಭೇಜೇ ಪದಂ ಸ್ವಂ ಸಹಜೈಃ ಸ ಭೀಮಃ ॥ ೪೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ಸುತ -
ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಭೀಮಾವತಾರಲೀಲಾವರ್ಣನಮ್ (೧/೨೮-೪೪) ॥

*****

೮೬. ಶ್ರೀಭೀಮಾಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್

ನಮಃ ಶ್ರೀಭೀಮಸೇನಾಯ ಸಂಹೃತಾಶೇಷಶತ್ರವೇ ।
ಪೂರ್ಣಾನಂದಾಯ ಪಾಂಚಾಲೀಕಟಾಕ್ಷಪ್ರೇಕ್ಷಿತಾತ್ಮನೇ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಭೀಮೋ ಭೀಮಸೇನಶ್ಚ ಮಾರುತಿಃ ಪಾಂಡುನಂದನಃ ।
ವೃಕೋದರೋ ಗದಾಪಾಣಿಃ ಕುಂತೀಪುತ್ರೋ ಮಹಾಬಲಃ ॥ ೨ ॥

ವೇದವೇದಾಂಗತತ್ತ್ವಜ್ಞೋ ಧನುರ್ವೇದವಿಶಾರದಃ ।
ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥತತ್ತ್ವಜ್ಞೋ ವದಾನ್ಯಃ ಪೌರವಾಗ್ರಣೀಃ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದಯಿತಃ ಶ್ರೀಮಾನರ್ಜುನಾಭೀಷ್ಟಸಾಧಕಃ ।
ಯುಧಿಷ್ಠಿರಪ್ರತಿಷ್ಠಾತಾ ಸಹದೇವವರಪ್ರದಃ ॥ ೪ ॥

ನಕುಲಾಭೀಷ್ಟದಾತಾ ಚ ಕೃಷ್ಣಪಾದಾಂಬುಜಾಶ್ರಯಃ ।
ಜಿತಚೇದಿಪತಿರ್ದಂತವಕ್ರಗರ್ವಾಪಹಾರಕಃ ॥ ೫ ॥

ಜಿತಸೌಭಪತಿರ್ಹಂಸಜೇತಾ ಡಿಬಿಕದರ್ಪಹಾ ।
ಜಿತೈಕಲವ್ಯೋ ದುರ್ಧರ್ಷಸ್ತಥಾ ಪೌಂಡ್ರಕದರ್ಪಹಾ ॥ ೬ ॥

ಜಿತರುಗ್ಮಿರ್ಮದ್ರರಾಜಜೇತಾ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ ।
ಪುರೋಚನಪ್ರದಗ್ಧಾ ಚ ಹಿಡಿಂಬವಧಕಾರಕಃ ॥ ೭ ॥

ಹಿಡಿಂಬೀಪ್ರಿಯಭರ್ತಾ ಚ ಸದಾಽಭೀಷ್ಟಸುರದ್ರುಮಃ ।
ವಿಪುಲಾಂಸೋ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಕಂಬುಗ್ರೀವೋ ಮಹಾಹನುಃ ॥ ೮ ॥

ಮಹೋರಸ್ಕೋ ಮಹೇಷ್ವಾಸಃ ಸ್ವರ್ಣಾಭಾಃ ಶುಭಲಕ್ಷಣಃ ।
ಪೀನವಕ್ಷಾ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಃ ಸುವ್ಯಕ್ತಶ್ಮಶ್ರುಮಂಡಲಃ ॥ ೯ ॥

ಸೌಂದರ್ಯಜಿತಕಂದರ್ಪೋ ದೋಷದೂರಸುರದ್ರುಮಃ ।
ಘಟೋತ್ಕಚಾಭೀಷ್ಟದಾಯೀ ವ್ಯಾಸಪಾದಾಂಬುಜಾಶ್ರಯಃ ॥ ೧೦ ॥

ಬಕರಾಕ್ಷಸಸಂಹಾರೀ ಸಾಧುಸಾಧ್ವಸನಾಶನಃ ।
ದ್ರೌಪದೀಪ್ರಾಣನಾಥಶ್ಚ ಕಾಲಿದೇವೀಷ್ಟದಾಯಕಃ ॥ ೧೧ ॥

ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಕೃತಾವಾಸಃ ಪೌರಜಾನಪದಪ್ರಿಯಃ ।
ದೀನಾನುಕಂಪೀ ಧೃತಿಮಾನ್ ವಶೀ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯವಿಶ್ರುತಃ ॥ ೧೨ ॥

ಪ್ರಿಯಂವದೋ ಧರ್ಮರತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪ್ರತಿಪೂಜಕಃ ।
ಜರಾಸಂಧಾಂತಕೃದ್ವೀರಃ ಪ್ರಧಾನಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ॥ ೧೩ ॥

ಕೃಷ್ಣಬಾಹುಸಮಾಶ್ಲಿಷ್ಟೋ ಗುಡಾಕೇಶಾಭಿವಂದಿತಃ ।
ಜಿತೇಂದ್ರಿಯೋ ಜಿತಾಶೇಷೋ ಜಿತವೀಂದ್ರೋ ಜಿತೇಶ್ವರಃ ॥ ೧೪ ॥

ಜಿತಬಾಣೋ ಜಿತಾಮಿತ್ರೋ ಜಿತಕರ್ಣೋ ಮಹಾರಥಃ ।
ರಾಜೇಂದ್ರಃ ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪೋ ರಾಜಸೂಯಾಶ್ವಮೇಧಕೃತ್ ॥ ೧೫ ॥

ಕಿರ್ಮೀರಪ್ರಾಣಹರ್ತಾ ಚ ಮಣಿಮದ್ವಧಪಂಡಿತಃ ।
ತ್ರಿಕೋಟಿತ್ರಿಮಹತ್ಪದ್ಮರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರನಿಷೂದನಃ ॥ ೧೬ ॥

ಸುರಪ್ರಸೂನಾಭಿವೃಷ್ಟೋ ದ್ರೌಪದೀಪ್ರಿಯಪುಷ್ಪದಃ ।
ವಿರಾಟನಗರಾವಾಸೀ ಮಲ್ಲಯುದ್ಧವಿಶಾರದಃ ॥ ೧೭ ॥

ತಥಾ ಕೀಚಕಸಂಹಾರೀ ಜಿತಸರ್ವಮನೋರಥಃ ।
ಜಿತಭೀಷ್ಮೋ ಜಿತದ್ರೋಣೋ ದ್ರೌಣಿದರ್ಪವಿನಾಶನಃ ॥೧೮ ॥
ಕೃಪಾಚಾರ್ಯವಿಜೇತಾ ಚ ಭಗದತ್ತಜಯೀ ತಥಾ ।
ಜಿತಭೂರಿಶ್ರವಾಃ ಸಿಂಹಧ್ವಜೋಽಲಂಬುಸದರ್ಪಹಾ ॥ ೧೯ ॥
ಬಾಹ್ಲೀಕವಧಕರ್ತಾ ಚ ದುಃಶಾಸನವಿನಾಶನಃ ।
ಸತ್ಯಸಂಧೋ ಮಹಾತೇಜಾ ದುರ್ಯೋಧನವಿನಾಶಕೃತ್ ॥ ೨೦ ॥
ಷಟ್ಸಂಖ್ಯಾಕ್ಷೌಹಿಣೀಹಂತಾ ಪೃಥ್ವೀಭಾರವಿನಾಶನಃ ।
ಕೃಷ್ಣಾಕಾಲೀಸಮಾಶ್ಲಿಷ್ಟೋ ನಾನಾಭರಣಭೂಷಿತಃ ॥ ೨೧ ॥
ವಾಣೀಗರುಡಶೇಷೇಶಶಕ್ರಪೂರ್ವಸುರಾರ್ಚಿತಃ ।
ತ್ರಯೋವಿಂಶತ್ಯುತ್ತರುಣೀಪತಿರಾನಂದವಾರಿಧಿಃ ॥ ೨೨ ॥
ಇತಿ ಶ್ರೀಭೀಮಸನ್ನಾಮ್ನಾಮಷ್ಟೋತ್ತರಶತಂ ಪಠನ್ ।
ಕನ್ಯಾಕಾಮೋ ಲಭೇತ್ ಕನ್ಯಾಂ ಧನಕಾಮೋ ಲಭೇದ್ಧನಮ್ ॥ ೨೩ ॥
ಪುತ್ರಕಾಮೋ ಲಭೇತ್ ಪುತ್ರಂ ಯಶಃಕಾಮೋ ಲಭೇದ್ಯಶಃ ।
ವಿದ್ಯಾಕಾಮೋ ಲಭೇದ್ವಿದ್ಯಾಮಕಾಮೋ ಮೋಕ್ಷಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೨೪ ॥
ಯ ಇದಂ ಪಠತೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಶೃಣುಯಾತ್ ಸುಸಮಾಹಿತಃ ।
ಭೀಮಸೇನಪ್ರಸಾದೇನ ಹ್ಯಮುತ್ರೇಹ ಚ ಮೋದತೇ ॥ ೨೫ ॥
ಇತಿ ಶ್ರೀಭೀಮಸೇನಸ್ಯ ನಾಮ್ನಾಮಷ್ಟೋತ್ತರಂ ಶತಮ್ ।
ರಘುಪ್ರವೀರಕರ್ಮಂದೀ ಚಕ್ರೇ ಸರ್ವೇಷ್ಟಸಾಧಕಮ್ ॥ ೨೬ ॥
॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಘುಪ್ರವೀರತೀರ್ಥಕೃತಂ ಶ್ರೀಭೀಮಾಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

★★★★★

೮೭. ಭೀಮಸಂದೇಶಃ

ಅತಿಮಾರ್ದವಯುಕ್ತತ್ವಾದ್ಧರ್ಮರಾಜಶ್ಚತುರ್ದಶೇ ।
ಅಪಿ ವರ್ಷೇ ಗುರುಭಯಾದ್ರಾಜ್ಯಂ ನೇಚ್ಛೇದಿತಿ ಪ್ರಭುಃ ।
ಮಾರುತಿಃ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಕೃಷ್ಣಾಂ ಪ್ರಸ್ತಾವಹೇತವೇ ॥ ೬೩ ॥
ಕ್ಷಮಾ ಸರ್ವತ್ರ ಧರ್ಮೋ ನ ಪಾಪಹೇತುಶ್ಚ ದುರ್ಜನೇ ।
ರಾಜ್ಞಾಂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಯುಕ್ತಾನಾಮಿತಿ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರತಃ ॥ ೬೪ ॥
ಹತ್ವಾ ಚತುರ್ದಶೇ ವರ್ಷೇ ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರಾನರಾಜ್ಯದಾನ್ ।
ಕರ್ತುಂ ರಾಜ್ಯಂ ಪುರೋ ಗಂತಾ ಭವಾನೀತ್ಯಗ್ರಜೇನ ಹ ॥ ೬೫ ॥

ಕಾರಯನ್ ಸತ್ಯಶಪಥಂ ವಿವಾದಸ್ಯ ಕ್ರಮೇಚ್ಛಯಾ ।
ಆದಿಶತ್ ಪ್ರಥಮಂ ಕೃಷ್ಣಾಂ ಭೀಮಃ ಸಾ ನೃಪಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೬೬ ॥

ನೈವ ಕ್ಷಮಾ ಕುಜನತಾಸು ನೃಪಸ್ಯ ಧರ್ಮ-
ಸ್ತಾಂ ತ್ವಂ ವೃಥೈವ ಧೃತವಾನಸಿ ಸರ್ವಕಾಲಮ್ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ ಆಹ ನೃಪತಿಃ ಪರಮಾ ಕ್ಷಮೈವ
ಸರ್ವತ್ರ ತದ್ವಿಧೃತಮೇವ ಜಗತ್ ಸಮಸ್ತಮ್ ॥ ೬೭ ॥

ಕರ್ತಾ ಚ ಸರ್ವಜಗತಃ ಸುಖದುಃಖಯೋರ್ಹಿ
ನಾರಾಯಣಸ್ತದನುದತ್ತಮಿಹಾಸ್ಯ ಸರ್ವಮ್ ।
ತಸ್ಮಾನ್ನ ಕೋಪವಿಷಯೋಽಸ್ತಿ ಕುತಶ್ಚ ಕಶ್ಚಿತ್
ತಸ್ಮಾತ್ ಕ್ಷಮೈವ ಸಕಲೇಷು ಪರೋಽಸ್ಯ ಧರ್ಮಃ ॥ ೬೮ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತವಂತಂ ನೃಪಮಾಹ ಪಾರ್ಷತೀ
ಯದಿ ಕ್ಷಮಾ ಸರ್ವನರೇಷು ಧರ್ಮಃ ।
ರಾಜ್ಞಾ ನ ಕೃತ್ಯಂ ನ ಚ ಲೋಕಯಾತ್ರಾ
ಭವೇಜ್ಜಗತ್ ಕಾಪುರುಷೈರ್ವಿನಶ್ಯೇತ್ ॥ ೬೯ ॥

ಸತ್ಯಂ ಚ ವಿಷ್ಣುಃ ಸಕಲಪ್ರವರ್ತಕೋ
ರಮಾವಿರಿಂಚೇಶಪುರಃಸರಾಶ್ಚ ।
ಕಾಷ್ಠಾದಿವತ್ ತದ್ವಶಗಾಃ ಸಮಸ್ತಾ-
ಸ್ತಥಾಽಪಿ ನ ವ್ಯರ್ಥತಾ ಪೌರುಷಸ್ಯ ॥ ೭೦ ॥

ತದಾಜ್ಞಯಾ ಪುರುಷಶ್ಚೇಷ್ಟಮಾನ-
ಶ್ಚೇಷ್ಟಾನುಸಾರೇಣ ಶುಭಾಶುಭಸ್ಯ।
ಭೋಕ್ತಾ ನ ತಚ್ಚೇಷ್ಟಿತಮನ್ಯಥಾ ಭವೇತ್
ಕರ್ತಾ ತಸ್ಮಾತ್ ಪುರುಷೋಽಪ್ಯಸ್ಯ ವಶ್ಯಃ ॥ ೭೧ ॥

ವೃಥಾ ಯದಿ ಸ್ಯಾತ್ ಪೌರುಷಂ ಕಸ್ಯ ಹೇತೋ-
ರ್ವಿಧಿರ್ನಿಷೇಧಶ್ಚ ಸಮಸ್ತವೇದಗಃ ।
ವಿಧೇರ್ನಿಷೇಧಸ್ಯ ಚ ನೈವ ಗೋಚರಃ
ಪುಮಾನ್ ಯದಿ ಸ್ಯಾದ್ಭವತೋ ಹಿ ತೌ ಹರೇಃ ॥ ೭೨ ॥

ತೇನೈವ ಲೇಪಶ್ಚ ಭವೇದಮುಷ್ಯ
ಪುಣ್ಯೇನ ಪಾಪೇನ ಚ ನೈವ ಚಾಸೌ ।

ಲಿಪ್ಯೇತ ತಾಭ್ಯಾಂ ಪರಮಃ ಸ್ವತಂತ್ರಃ
ಕರ್ತಾ ತತಃ ಪುರುಷೋಽಪ್ಯಸ್ಯ ವಶ್ಯಃ ॥ ೭೩ ॥

ಇತೀರಿತೋ ಧರ್ಮಜಃ ಕೃಷ್ಣಯೈವ
ನಿರುತ್ತರತ್ವಂ ಗಮಿತಸ್ತ್ವಭರ್ತ್ಸಯತ್ ।
ಕುತರ್ಕಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಹರೇರಪಿ ತ್ವ-
ಮಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಂ ಸಾಧಯಸೀತಿ ಚೋಕ್ತ್ವಾ ॥ ೭೪ ॥

ಛಲೇನ ತೇನ ಪ್ರತಿಭರ್ತ್ಸಿತಾ ಸಾ
ಕ್ಷಮಾಪಯಾಮಾಸ ನೃಪಂ ಯತಃ ಸ್ತ್ರೀ ।
ವಾಚಾಲತಾ ನಾತಿತರಾಂ ಹಿ ಶೋಭತೇ
ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ತತಃ ಪ್ರಾಹ ವೃಕೋದರಸ್ತಮ್ ॥ ೭೫ ॥

ರಾಜನ್ ವಿಷ್ಣುಃ ಸರ್ವಕರ್ತಾ ನ ಚಾನ್ಯ-
ಸ್ತತ್ತಂತ್ರಮೇವಾನ್ಯದಸೌ ಸ್ವತಂತ್ರಃ ।
ತಥಾಽಪಿ ಪುಂಸಾ ವಿಹಿತಂ ಸ್ವಕರ್ಮ
ಕಾರ್ಯಂ ತ್ಯಾಜ್ಯಂ ಚಾನ್ಯದತ್ಯಂತಯತ್ನಾತ್ ॥ ೭೬ ॥

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮೇತತ್ ಪುರುಷಸ್ಯ ಕರ್ಮ
ತೇನಾನುಮೇಯಾ ಪ್ರೇರಣಾ ಕೇಶವಸ್ಯ ।
ಸ್ವಕರ್ಮ ಕೃತ್ವಾ ವಿಹಿತಂ ಹಿ ವಿಷ್ಣುನಾ
ತತ್ಪ್ರೇರಣೇತ್ಯೇವ ಬುಧೋಽನುಮನ್ಯತೇ ॥ ೭೭ ॥

ತೇನೈತಿ ಸಮ್ಯಗ್ಗತಿಮಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋ-
ರ್ಜನೋಽಶುಭೋ ದೈವಮಿತ್ಯೇವ ಮತ್ವಾ ।
ಹಿತ್ವಾ ಸ್ವಕಂ ಕರ್ಮ ಗತಿಂ ಚ ತಾಮಸೀಂ
ಪ್ರಯಾತಿ ತಸ್ಮಾತ್ ಕಾರ್ಯಮೇವ ಸ್ವಕರ್ಮ ॥ ೭೮ ॥

ಜ್ಞಾತವ್ಯಂ ಚೈವಾಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋರ್ವಶತ್ವಂ
ಕರ್ತವ್ಯಂ ಚೈವಾತ್ಮನಃ ಕಾರ್ಯಕರ್ಮ ।
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೈಷಾ ಕರ್ತೃತಾ ಜೀವಸಂಸ್ಥಾ
ತಥಾಽಽಗಮಾದನುಮಾನಾಚ್ಚ ಸರ್ವಮ್ ॥ ೭೯ ॥

ವಿಷ್ಣೋರ್ವಶೇ ತನ್ನ ಹೇಯಂ ದ್ವಯಂ ಚ
ಜಾನನ್ ವಿದ್ವಾನ್ ಕುರುತೇ ಕಾರ್ಯಕರ್ಮ ।

ತತ್ತೈರಕಂ ವಿಷ್ಣುಮೇವಾಭಿಜಾನನ್
ಭವೇತ್ ಪ್ರಮಾಣತ್ರಿತಯಾನುಗಾಮೀ ॥ ೮೦ ॥

ಪೂರ್ಣಂ ಪ್ರಮಾಣಂ ತತ್ತ್ರಯಂ ಚಾವಿರೋಧೇ-
ನೈಕತ್ರಸ್ಥಂ ತತ್ತ್ರಯಂ ಚಾವಿರೋಧಿ ।
ಪೃಥಙ್ಮಧ್ಯಂ ಚಾಪ್ರಮಾಣಂ ವಿರೋಧಿ
ಸ್ಯಾತ್ ತತ್ ತಸ್ಮಾತ್ ತ್ರಯಮೇಕತ್ರ ಕಾರ್ಯಮ್ ॥ ೮೧ ॥

ಅಜ್ಞಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ತ್ವಪಹಾಯ್ಯೈವ ದೈವಂ
ಮತ್ವಾ ಕರ್ತೃ ಸ್ವಾತ್ಮಕರ್ಮ ಪ್ರಜಹ್ಯಾತ್ ।
ವಿದ್ವಾನ್ ಜೀವಂ ವಿಷ್ಣುವಶಂ ವಿದಿತ್ವಾ
ಕರೋತಿ ಕರ್ತವ್ಯಮಜಸ್ರಮೇವ ॥ ೮೨ ॥

ಸ್ವಭಾವಾಖ್ಯಾ ಯೋಗ್ಯತಾ ಯಾ ಹಠಾಖ್ಯಾ
ಯಾಽನಾದಿಸಿದ್ಧಾ ಸರ್ವಜೀವೇಷು ನಿತ್ಯಾ ।
ಸಾ ಕಾರಣಂ ಪ್ರಥಮಂ ತು ದ್ವಿತೀಯ-
ಮನಾದಿಕರ್ಮೈವ ತಥಾ ತೃತೀಯಃ ॥ ೮೩ ॥

ಜೀವಪ್ರಯತ್ನಃ ಪೌರುಷಾಖ್ಯಸ್ತದೇತತ್
ತ್ರಯಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ವಶಗಂ ಸರ್ವದೈವ ।
ಸ ಕಸ್ಯಚಿನ್ನ ವಶೇ ವಾಸುದೇವಃ
ಪರಾತ್ಪರಃ ಪರಮೋಽಸೌ ಸ್ವತಂತ್ರಃ ॥ ೮೪ ॥

ಹಠಶ್ಚಾಸೌ ತಾರತಮ್ಯಸ್ಥಿತೋ ಹಿ
ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮಾರಭ್ಯ ಕಲಿಶ್ಚ ಯಾವತ್ ।
ಹಠಾಚ್ಚ ಕರ್ಮಾಣಿ ಭವಂತಿ ಕರ್ಮಜೋ
ಯತ್ನೋ ಯತೋ ಹಠಕರ್ಮಪ್ರಯೋಕ್ತಾ ॥ ೮೫ ॥

ನಾ ಯತ್ನಂ ನ ಹಠೋ ನಾಪಿ ಕರ್ಮ
ಫಲಪ್ರದೋ ವಾಸುದೇವೋಽಖಿಲಸ್ಯ ।
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಶಕ್ತೇರ್ವಿನಿಯಾಮಕೋ ಹಿ
ತಥಾಽಪ್ಯೇತಾನ್ ಸೋಽಪ್ಯಪೇಕ್ಷ್ಯೈವ ಯುಂಜ್ಯಾತ್ ॥ ೮೬ ॥

ಏತಾನಪೇಕ್ಷ್ಯೈವ ಫಲಂ ದದಾನೀ-
ತ್ಯಸ್ಯೈವ ಸಂಕಲ್ಪ ಇತಿ ಸ್ವತಂತ್ರತಾ ।

ನಾಸ್ಯಾಪಗಚ್ಛೇತ್ ಸ ಹಿ ಸರ್ವಶಕ್ತಿ-
ರ್ನಾಶಕ್ತತಾ ಕ್ವಚಿದಸ್ಯ ಪ್ರಭುತ್ವಾತ್ ॥ ೮೭ ॥

ತಸ್ಮಾತ್ ಕಾರ್ಯಂ ತೇನ ಕ್ಲೃಪ್ತಂ ಸ್ವಕರ್ಮ
ತತ್ಪೂಜಾರ್ಥಂ ತೇನ ತತ್ಪ್ರಾಪ್ತಿರೇವ ।
ಅತೋಽನ್ಯಥಾ ನಿರಯಃ ಸರ್ವಥಾ ಸ್ಯಾತ್
ಸ್ವಕರ್ಮ ವಿಪ್ರಸ್ಯ ಜಪೋಪದೇಶೌ ॥ ೮೮ ॥

ವಿಷ್ಣೋರ್ಮುಖಾದ್ವಿಪ್ರಜಾತಿಃ ಪ್ರವೃತ್ತಾ
ಮುಖೋತ್ಥಿತಂ ಕರ್ಮ ತೇನಾಸ್ಯ ಸೋಽದಾತ್ ।
ಬಾಹ್ವೋರ್ಜಾತಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯಸ್ತೇನ ಬಾಹ್ವೋಃ
ಕರ್ಮಾಸ್ಯ ಪಾಪಪ್ರತಿವಾರಣಂ ಹಿ ।
ಪ್ರವರ್ತನಂ ಸಾಧು ಧರ್ಮಸ್ಯ ಚೈವ
ಮುಖಸ್ಯ ಬಾಹ್ವೋಶ್ಚಾತಿಸಾಮೀಪ್ಯತೋಽಸ್ಯ ॥ ೮೯ ॥

ಜಪೋಪದೇಶೌ ಕ್ಷತ್ರಿಯಸ್ಯಾಪಿ ವಿಷ್ಣು-
ಶ್ಚಕ್ರೇ ಧರ್ಮೌ ಯಜ್ಞಕರ್ಮಾಪಿ ವಿಪ್ರೇ ।
ವೈಶ್ಯೋ ಯಸ್ಮಾದೂರುಜಸ್ತೇನ ತಸ್ಯ
ಪ್ರಜಾವೃದ್ಧಿಸ್ತಜ್ಜಕರ್ಮೈವ ಧರ್ಮಃ ॥ ೯೦ ॥

ತತ್ಸಾದೃಶ್ಯಾತ್ ಸ್ಥಾವರಾಣಾಂ ಚ ವೃದ್ಧಿಃ
ಕರೋರೂರ್ವೋಃ ಸನ್ನಿಕೃಷ್ಟತ್ವಹೇತೋಃ ।
ವಾರ್ತಾತ್ಮಕಂ ಕರ್ಮ ಧರ್ಮಂ ಚಕಾರ
ವಿಷ್ಣುಸ್ತಸ್ಯೈವಾಂಘ್ರಿಜಃ ಶೂದ್ರ ಉಕ್ತಃ ॥ ೯೧ ॥

ಗತಿಪ್ರಧಾನಂ ಕರ್ಮ ಶುಶ್ರೂಷಣಾಖ್ಯಂ
ಸಾದೃಶ್ಯತೋ ಹಸ್ತಪದೋಸ್ತಥೈವ ।
ಹಸ್ತೋದ್ಭವಂ ಕರ್ಮ ತಸ್ಯಾಪಿ ಧರ್ಮಃ
ಸಂತಾನವೃದ್ಧಿಶ್ಚ ಸಮೀಪಗತ್ವಾತ್ ॥ ೯೨ ॥

ಭುಜಾವುರೋ ಹೃದಯಂ ಯದ್ಬಲಸ್ಯ
ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಚ ಸ್ಥಾನಮತೋ ನೃಪಾಣಾಮ್ ।
ಬಲಂ ಜ್ಞಾನಂ ಚೋಭಯಂ ಧರ್ಮ ಉಕ್ತಃ
ಪಾಣೌ ಕೃತೀನಾಂ ಕೌಶಲಂ ಕೇವಲಂ ಹಿ ।

ತಸ್ಮಾತ್ ಪಾಣ್ಯೋರೂರುಪದೋರುಪಸ್ಥೇ-
ರ್ವಿಟ್ಯೂದ್ರಕೌ ಕರ್ಮಣಾಂ ಕೌಶಲೇತೌ ॥ ೯೩ ॥

ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೋ ಧರ್ಮವಿಶೇಷ ಏಷ
ಸಾಮಾನ್ಯತಃ ಸರ್ವ ಏವಾಖಿಲಾನಾಮ್ ।
ವಯಂ ಹಿ ದೇವಾಸ್ತೇನ ಸರ್ವಂ ಹಿ ಕರ್ಮ
ಪ್ರಾಯೇಣ ನೋ ಧರ್ಮತಾಮೇತಿ ಶಶ್ವತ್ ॥ ೯೪ ॥

ಏತೈರ್ಧರ್ಮೈರ್ವಿಷ್ಣುನಾ ಪೂರ್ವಕ್ಲೃಪ್ತೈಃ
ಸರ್ವೈರ್ವರ್ಣೈರ್ವಿಷ್ಣುರೇವಾಭಿಪೂಜ್ಯಃ ।
ತದ್ಭಕ್ತಿರೇವಾಖಿಲಾನಾಂ ಚ ಧರ್ಮೋ
ಯಥಾಯೋಗ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಮಸ್ಯಾಪಿ ಪೂಜಾ ॥ ೯೫ ॥

ಪಿತಾ ಗುರುಃ ಪರಮಂ ದೈವತಂ ಚ
ವಿಷ್ಣುಃ ಸರ್ವೇಷಾಂ ತೇನ ಪೂಜ್ಯಃ ಸ ಏವ ।
ತದ್ಭಕ್ತತ್ವಾದ್ದೇವತಾಶ್ಚಾಭಿಪೂಜ್ಯಾ
ವಿಶೇಷತಸ್ತೇಷು ಯೇಽತ್ಯಂತಭಕ್ತಾಃ ॥ ೯೬ ॥

ಸಂಪೂಜಿತೋ ವಾಸುದೇವಃ ಸ ಮುಕ್ತಿಂ
ದದ್ಯಾದೇವಾಪೂಜಿತೋ ದುಃಖಮೇವ ।
ಸ್ವತಂತ್ರತ್ವಾತ್ ಸುಖದುಃಖಪ್ರದೋಽಸೌ
ನಾನ್ಯಃ ಸ್ವತಂತ್ರಸ್ತದ್ವಶಾಃ ಯತ್ ಸಮಸ್ತಾಃ ॥ ೯೭ ॥

ಸ್ವತಂತ್ರತ್ವಾತ್ ಸುಖಸಜ್ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ-
ಪೂರ್ವೈರ್ಗುಣೈಃ ಪೂರ್ಣ ಏಷೋಽಖಿಲೈಶ್ಚ ।
ಸ್ವತಂತ್ರತ್ವಾತ್ ಸರ್ವದೋಷೋಜ್ಝಿತಶ್ಚ
ನಿಃಸೀಮಶಕ್ತಿರ್ಹಿ ಯತಃ ಸ್ವತಂತ್ರಃ ॥ ೯೮ ॥

ದೋಷಾಸ್ಪೃಷ್ಟೌ ಗುಣಪೂರ್ತೌ ಚ ಶಕ್ತಿ-
ರ್ನಿಸ್ಸೀಮತ್ವಾದ್ವಿದ್ಯತೇ ತಸ್ಯ ಯಸ್ಮಾತ್ ।
ಏವಂ ಗುಣೈರಖಿಲೈಶ್ಚಾಪಿ ಪೂರ್ಣೋ
ನಾರಾಯಣಃ ಪೂಜ್ಯತಮಃ ಸ್ವಧರ್ಮೈಃ ॥ ೯೯ ॥

ಅಸ್ಮಾಕಂ ಯತ್ ತೇನ ನಾತಿಕ್ಷಮೈವ
ಧರ್ಮೋ ದುಷ್ಟಾನಾಂ ವಾರಣಂ ಹ್ಯೇವ ಕಾರ್ಯಮ್ ।

ಹನ್ಯಾದ್ದುಷ್ಟಾನ್ ಯಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾಂಶ್ಚ
ವಿಶೇಷತೋ ಯುದ್ಧಗತಾನ್ ಸ್ಮರನ್ ಹರಿಮ್ ॥ ೧೦೦ ॥

ಸ್ವಬಾಹುವೀರ್ಯೇಣ ಚ ತಸ್ಯ ಬಾಹೂ
ಚೈತನ್ಯಮಾತ್ರೌ ಭವತಃ ಸದೇಹೌ ।
ಪಾಪಾಧಿಕಾಂಶ್ಚೈವ ಬಲಾಧಿಕಾಂಶ್ಚ
ಹತ್ವಾ ಮುಕ್ತಾವಧಿಕಾನಂದವೃದ್ಧಿಃ ॥ ೧೦೧ ॥

ಪ್ರೀತಿಶ್ಚ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪರಮೈವ ತತ್ರ
ತಸ್ಮಾದ್ಧಂತವ್ಯಾಃ ಪಾಪಿನಃ ಸರ್ವಥೈವ ।
ಯೇ ತ್ವಕ್ಷಧೂರ್ತಾ ಗ್ರಹಣಂ ಗತಾ ವಾ
ಪಾಪಾಸ್ತೇಽನ್ಯೈರ್ಘಾತನೀಯಾಃ ಸ್ವದೋರ್ಭ್ಯಾಮ್ ॥೧೦೨॥

ರಾಜಾನಂ ವಾ ರಾಜಪುತ್ರಂ ತಥೈವ
ರಾಜಾನುಜಂ ವಾಽಭಿಯಾತಂ ನಿಹನ್ಯಾತ್ ।
ರಾಜ್ಞಃ ಪುತ್ರೋಽಪ್ಯಕೃತೋದ್ವಾಹಕೋ ಯಃ
ಸ ಘಾತನೀಯೋ ನ ಸ್ವಯಂ ವಧ್ಯ ಏವ ॥ ೧೦೩ ॥

ಕ್ರೂರಂ ಚಾನ್ಯದ್ಧರ್ಮಯುಕ್ತಂ ಪರೈಸ್ತತ್
ಪ್ರಸಾಧನೀಯಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯೈರ್ನ ಸ್ವಕಾರ್ಯಮ್ ।
ಏವಂ ಧರ್ಮೋ ವಿಹಿತೋ ವೇದ ಏವ
ವಾಕ್ಯಂ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪಂಚರಾತ್ರೇಷು ತಾದೃಕ್ ॥ ೧೦೪ ॥

ಅಕ್ಷದ್ಯೂತಂ ನಿಕೃತಿಃ ಪಾಪಮೇವ
ಕೃತಂ ತ್ವಯಾ ಗರ್ಹಿತಂ ಸೌಬಲೇನ ।
ನ ಕುತ್ರಚಿದ್ವಿಧಿರಸ್ಯಾಸ್ತಿ ತೇನ
ನ ತದ್ದತ್ತಂ ದ್ಯೂತಹೃತಂ ವದಂತಿ ।
ಭೀತೇನ ದತ್ತಂ ದ್ಯೂತದತ್ತಂ ತಥೈವ
ದತ್ತಂ ಕಾಮಿನ್ಯೈ ಪುನರಾಹಾರ್ಯಮೇವ ॥ ೧೦೫ ॥

ಏವಂ ಧರ್ಮಃ ಶಾಶ್ವತೋ ವೈದಿಕೋ ಹಿ
ದ್ಯೂತೇ ಸ್ತ್ರಿಯಾಂ ನಾಲ್ಪಮಾಹಾರ್ಯಮಾಹುಃ ।
ಯದ್ಯೇಷಾಂ ಭೋಗ್ಯಮಲ್ಪಂ ತದೀಯಂ
ಭೋಗೇನ ತದ್ಬಂಧುಭಿಸ್ತಚ್ಚ ಹಾರ್ಯಮ್ ॥ ೧೦೬ ॥

ನಿವಾರಣೇ ಪುರುಷಸ್ಯ ತ್ವಶಕ್ತೌ
ತದ್ರಾಜ್ಯಂ ನಃ ಪುನರಾಹಾರ್ಯಮೇವ ।
ತ್ವಂ ಧರ್ಮನಿಷ್ಠಶ್ಚಾಗ್ರಜಶ್ಚೇತಿ ರಾಜನ್
ಋತೇಽನುಜ್ಞಾಂ ನ ಮಯಾ ತತ್ಕೃತಂ ಚ ॥ ೧೦೭ ॥

ದಾತಾಽಸ್ಯನುಜ್ಞಾಂ ಯದಿ ತಾನ್ ನಿಹತ್ಯ
ತ್ವಯ್ಯೇವ ರಾಜ್ಯಂ ಸ್ಥಾಪಯಾಮ್ಯದ್ಯ ಸಮ್ಯಕ್ ।
ಸತ್ಯಂ ಪಾಪೇಷ್ವಪಿ ಕರ್ತುಂ ಯದೀಚ್ಛಾ
ತಥಾಽಪಿ ಮಾಸಾ ದ್ವಾದಶ ನಃ ಪ್ರಯಾತಾಃ ॥ ೧೦೮ ॥

ವೇದಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾದ್ವತ್ಸರಾಸ್ತೇ ಹಿ ಮಾಸೈಃ
ಸಹಸ್ರಾಬ್ದಂ ಸತ್ರಮುಕ್ತಂ ನರಾಣಾಮ್ ।
ಅಜ್ಞಾತಮೇಕಂ ಮಾಸಮುಷ್ಯಾಥ ಶತ್ರೂನ್
ನಿಹತ್ಯ ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರತಿಪಾಲಯಾಮಃ ॥ ೧೦೯ ॥

ಮಾ ಮಿತ್ರಾಣಾಂ ತಾಪಕಸ್ತ್ವಂ ಭವೇಥಾ-
ಸ್ತಥಾಽಮಿತ್ರಾಣಾಂ ನಂದಕಶ್ಚೈವ ರಾಜನ್ ।
ಜ್ವಲಸ್ವಾರೀಣಾಂ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಮಿತ್ರಾಣಿ ನಿತ್ಯ-
ಮಾಹ್ಲಾದಯನ್ ವಾಸುದೇವಂ ಭಜಸ್ವ ॥ ೧೧೦ ॥

ಸ್ವತಂತ್ರತ್ವಂ ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಸಮ್ಯಕ್
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತೋ ದೃಶ್ಯತೇ ಹ್ಯದ್ಯ ರಾಜನ್ ।
ಯಸ್ಮಾತ್ ಕೃಷ್ಣೋ ವ್ಯಜಯಚ್ಛಂಕರಾದೀನ್
ಜರಾಸುತಾದೀನ್ ಕಾದಿವರೈರಜೇಯಾನ್ ॥ ೧೧೧ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾದೀನಾಂ ಪ್ರಕೃತೇಸ್ತದ್ವಶತ್ವಂ
ದೃಷ್ಟಂ ಹಿ ನೋ ಬಹುಶೋ ವ್ಯಾಸದೇಹೇ ।
ಪಾರಾಶರ್ಯೋ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಂ ಪ್ರದಾಯ
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಂ ನೋಽದರ್ಶಯತ್ ಸರ್ವಲೋಕೇ ॥ ೧೧೨ ॥

ತಸ್ಮಾದ್ರಾಜನ್ನಭಿನಿರ್ಯಾಹಿ ಶತ್ರೂನ್
ಹಂತುಂ ಸರ್ವಾನ್ ಭೋಕ್ತುಮೇವಾಧಿರಾಜ್ಯಮ್ ।
ಏವಂ ಚ ತೇ ಕೀರ್ತಿಧರ್ಮೌ ಮಹಾಂತೌ
ಪ್ರಾಪ್ಯೌ ರಾಜನ್ ವಾಸುದೇವಪ್ರಸಾದಾತ್ ॥ ೧೧೩ ॥

ಏವಮುಕ್ತೋಽಬ್ರವೀದ್ಭೀಮಂ ಧರ್ಮಪುತ್ರೋ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಃ ।
ತ್ರಯೋದಶಾಬ್ದಸ್ಯಾಂತೇಽಹಂ ಕುರ್ಯಾಮೇವ ತ್ವದೀರಿತಮ್ ॥ ೧೧೪ ॥

ಸತ್ಯಮೇತನ್ನ ಸಂದೇಹಃ ಸತ್ಯೇನಾತ್ಮಾನಮಾಲಭೇ ।
ಲೋಕಾಪವಾದಭೀರುಂ ಮಾಂ ನಾತೋಽನ್ಯದ್ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೧೧೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾರ್ಯವಿರಚಿತ ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯೇ ಭೀಮಸಂದೇಶಃ (೨೨/೬೩-೧೧೫) ॥

★★★★★

೮೮. ಶ್ರೀಭೀಮಗೀತಾ

ಭುವನಭೂಷಣೇ ಭೀಮಸೇನ ಭೋ
ಪವನನಂದನೇ ಪಾವನೇ ತ್ವಯಿ ।
ಭವಭಯಾಪಹೇ ಭಾರತೋತ್ತಮೇ
ಭವತು ಮೇಽನಿಶಂ ಭಕ್ತಿರಂಜಸಾ ॥ ೧ ॥

ಯದುಪತಿಪ್ರಿಯಂ ಯಾದವೀಸುತಂ
ಮದನಸುಂದರಂ ಮರ್ದಿತಾಸುರಮ್ ।
ಕದನಕೌಶಲಂ ಕೌರವಾಂತಕಂ
ಸದಯಮೇಮ್ಯಹಂ ಸರ್ವದಾರಣಮ್ ॥ ೨ ॥

ಬಲವತಾಂ ವರಂ ಭೀಮನಾಮಕಂ
ನಲಿನಲೋಚನಂ ನೌಮಿ ಸದ್ಗುರುಮ್ ।
ಕಲಿತಕೀಚಕಂ ಕೃಷ್ಣಸೇವಕಂ
ದಲಿತದಾನವಂ ದೀನವತ್ಸಲಮ್ ॥ ೩ ॥

ಬಕಮುಖಾಂತಕಂ ಭೂರಿತೇಜಸಂ
ಪ್ರಕಟಸದ್ಗುಣಂ ಪ್ರಾಣನಾಯಕಮ್ ।
ಸಕಲಸೌಖ್ಯದಂ ಶ್ರೀವೃಕೋದರಂ
ಶುಕಮುಖೇಡಿತಂ ಸನ್ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೪ ॥

ಯಮಸುತಾನುಜಂ ಯಾದವಪ್ರಿಯಂ
ದಮಿತಮಾಗಧಂ ದ್ರೌಪದೀಪತಿಮ್ ।
ನಮಿತಭೂಪತಿಂ ನಾಕಿನಾಯಕಂ
ಸುಮತಿದಂ ಸತಾಂ ಸಂಸ್ತುವೇ ಸದಾ ॥ ೫ ॥

ಜಿತಸುರಾಸುರಂ ಜೀವನಾಯಕಂ
ಕೃತಹೃದಂ ಸದಾ ಕೇಶವೇಽಧಿಪೇ ।
ವಿತತಕೀರ್ತಿಕಂ ವೀರ್ಯವಾರಿಧಿಂ
ಸತತಮಾಶ್ರಯೇ ಸಂಸೃತಿಚ್ಛಿದಮ್ ॥ ೬ ॥

ಜಗದಧೀಶ್ವರೇಽಜಾದಿವಂದಿತೇ
ಭಗವತಿ ಧ್ರುವಂ ಭಕ್ತಿಮುತ್ತಮಾಮ್ ।
ಸುಗತಿದೇ ಸತಾಂ ಶ್ರೀವೃಕೋದರೋ
ಭಗವದಂಘ್ರಿಭಾಗ್ಭೂತಿದೋ ದಿಶೇತ್ ॥ ೭ ॥

ಪವನರೂಪ್ಯಸೌ ಪಾಂಡುನಂದನೋ
ಭವಮುಖ್ಯೈರ್ನುತೋ ಭಾರತೀಪತಿಃ ।
ಸ್ವವತು ಮಾಂ ಸದಾ ಸ್ವಾಂಘ್ರಿಸೇವಕಂ
ಪ್ರವಣಮಾನಸಂ ಪ್ರೇಮಪೂರ್ವಕಮ್ ॥ ೮ ॥

ಶೇಷಾಚಾರ್ಯಸುತಶ್ರೀಮತ್ಸಂಕರ್ಷಣಕೃತಾ ಹರೇಃ ।
ಪ್ರೀತಯೇ ಭೀಮಗೀತಾ ಸ್ಯಾತ್ ಸಕಲಾಭೀಷ್ಟದಾ ಸತಾಮ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸಂಕರ್ಷಣಾಚಾರ್ಯಕೃತಾ ಶ್ರೀಭೀಮಗೀತಾ - ೨ ॥

*****

೮೯. ಶ್ರೀಭೀಮಾಷ್ಟಕಮ್

ಕಮಲೇಶನಿದೇಶತೋಽಸುರಾನ್
ವಿನಿಹಂತುಂ ಮರುತೋಽಭವತ್ ಕ್ಷಿತೌ ।
ಶತಧಾಽದ್ರಿವರಂ ಬಿಭೇದ ಯಃ
ಸತತಂ ಭೀಮಮುದಾರಮಾಶ್ರಯೇ ॥ ೧ ॥

ಮೃಗರಾಜಸುರಾರಿನಾಶನಂ
ವ್ಯತನೋಚ್ಛಿಶವ ಏವ ಲೀಲಯಾ ।
ತಮತೀವ ವಿಪತ್ತ್ಯಹೋದಿನಂ
ಸತತಂ ಭೀಮಮುದಾರಮಾಶ್ರಯೇ ॥ ೨ ॥

ಬಕಪೂರ್ವಕದುಷ್ಟಮಾರಣಂ
ಸಮವಾಪ್ತದ್ರುಪದಾತ್ಮಜಂ ಮುದಾ ।
ಯುತಮನ್ವಿತಕೃಷ್ಣದರ್ಶನಾತ್
ಸತತಂ ಭೀಮಮುದಾರಮಾಶ್ರಯೇ ॥ ೩ ॥

ಮಗಧಾಧಿಪತಿಂ ಪ್ರಸಂಗತೋ
ನಿಗಮೌಘೇಷು ವಿಜಿತ್ಯ ಶೀಘ್ರತಃ ।
ಯದುಜೋತ್ತಮತಾಮಸಾಧಯತ್
ಸತತಂ ಭೀಮಮುದಾರಮಾಶ್ರಯೇ ॥ ೪ ॥

ಸಮರಕ್ರತುಗಂ ಜರಾಸುತಂ
ಪಶುಮಾಲಭ್ಯ ಹರೌ ಸಮಾರ್ಪಯತ್ ।
ಅಪರಾಂಶ್ಚ ಜಿಗಾಯ ಯೋ ನೃಪಾನ್
ಸತತಂ ಭೀಮಮುದಾರಮಾಶ್ರಯೇ ॥ ೫ ॥

ಮಖರಾಜಮಥಾದ್ವನೇ ವನೇ
ಮಣಿಮನ್ಮುಖ್ಯಸುರಾರಿಮಂಡಲಮ್ ।
ನಿಜಘಾನ ಚ ಯೋಽಥ ಕೀಚಕಾನ್
ಸತತಂ ಭೀಮಮುದಾರಮಾಶ್ರಯೇ ॥ ೬ ॥

ವಿನಿಹತ್ಯ ಸುಯೋಧನಾದಿಕಾನ್
ಪರಿಲೇಭೇ ನಿಜರಾಜ್ಯಮಂಜಸಾ ।
ತಮನಂತಪರಾಕ್ರಮಂ ಗುರುಂ
ಸತತಂ ಭೀಮಮುದಾರಮಾಶ್ರಯೇ ॥ ೭ ॥

ಸಕಲಾನ್ ನೃಪತೀನಿಯಾಜ ಯಃ
ಸ್ವವಶೀಕೃತ್ಯ ಚ ನೈಕಬಂಧುಭಿಃ ।
ಮುಮುದೇ ಲಲನಾಭಿರಪ್ಯಲಂ
ಸತತಂ ಭೀಮಮುದಾರಮಾಶ್ರಯೇ ॥ ೮ ॥

ಭೀಮಾಷ್ಟಕಮಿದಂ ಪುಣ್ಯಂ ಮುದ್ಗಲೇನ ವಿನಿರ್ಮಿತಮ್ ।
ಗುರುಹೃತ್ಕಂಜವಸತೋಃ ಪ್ರೀತ್ಯೈ ಭೀಮೇಶಭೀಮಯೋಃ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮುದ್ಗಲಾಚಾರ್ಯಕೃತಂ ಶ್ರೀಭೀಮಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

★★★★★

೯೦. ಶ್ರೀಮಧ್ವರೂಪಧ್ಯಾನಮ್

ಧ್ವಜವಜ್ರಾಂಕುಶಾಂಭೋಜಚಿಹ್ನಿತಾರುಣಸತ್ಪದಮ್ ।
ಪದ್ಮರಾಗಾರುಣಲಸನ್ನಖರಾಜಿವಿರಾಜಿತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಕ್ರಮಾಲ್ಪವೃತ್ತವಿಲಸಜ್ಜಂಘಾಯುಗಲಸಂಯುತಮ್ ।
ವಲಿತ್ರಯಾಂಕಿತಲಸತ್ತನೂದರವಿರಾಜಿತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಅರಿವಾರಿಜಸಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಲಸದ್ರಕ್ತಪದಾಂಬುಜಮ್ ।
ಚಾರುಪೀನಮಹೋರಸ್ಕಂ ದಿವ್ಯಗಂಧಾನುಲೇಪನಮ್ ॥ ૩ ॥

ಪೀನವೃತ್ತಾಯತಭುಜಂ ಚಾರು ಕಂಬುಸುಕಂಧರಮ್ ।
ಸುಪೂರ್ಣರಾಕೇಂದುಮುಖಂ ವಿದ್ರುಮಾಧರಪಲ್ಲವಮ್ ॥ ೪ ॥

ನವಮುಕ್ತಾವಲಿಲಸದ್ದಂತಪಂಕ್ತಿವಿರಾಜಿತಮ್ ।
ರಕ್ತಪದ್ಮಾಯತದೃಶಂ ಚಾರುಹೇಮಸಮದ್ಯುತಿಮ್ ॥ ೫ ॥

ಅನಂತಗುಣಪೂರ್ಣೇನ ವ್ಯಾಸರೂಪೇಣ ವಿಷ್ಣುನಾ ।
ಕರುಣಾಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಭ್ಯಾಂ ಸರ್ವದೈವಾಭಿವೀಕ್ಷಿತಮ್ ॥ ೬ ॥

ವಾಣೀಗರುಡಶೇಷೇಶಶಕ್ರಸೂರ್ಯೇಂದುಪೂರ್ವಕೈಃ ।
ಸುರೋತ್ತಮೈಃ ಸದಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸೇವ್ಯಮಾನಂ ಜಗದ್ಗುರುಮ್ ॥ ೭ ॥

ಶುಕನಾರದಭೃಗ್ವಾದ್ಯೈರ್ಮುನಿವರ್ಯೈಶ್ಚ ಸೇವಿತಮ್ ।
ಸೇವಿತಂ ಸನಕಾದ್ಯೈಶ್ಚ ಸಿದ್ಧಗಂಧರ್ವಸೇವಿತಮ್ ॥ ೮ ॥

ಸಮುದ್ಗಿರಂತಂ ಮುಖತಃ ಸರ್ವವೇದಾನ್ ಮಹೌಜಸಮ್ ।
ಸಮಸ್ತವಿದ್ಯಾಧಿಪತಿಂ ಸಮಸ್ತಗುಣವಿಗ್ರಹಮ್ ॥ ೯ ॥

ಚಾರುಪ್ರಸನ್ನವದನಂ ಚಾರುತಾಮರಸೇಕ್ಷಣಮ್ ।
ಶ್ರೀಮಧ್ವಂ ಸಂಸ್ಮರನ್ ಮರ್ತ್ಯಃ ಪರತ್ರೇಹ ಚ ಮೋದತೇ ॥ ೧೦ ॥

ನವಾರ್ಕಕಾಂತಿಂ ಸ್ಮಿತಸುಂದರಾಸ್ಯಂ
ಸುವರ್ಣಕೌಪೀನಧರಂ ವರಿಷ್ಠಮ್ ।
ಪ್ರಬೋಧಮುದ್ರಾಭಯಯುಕ್ತಹಸ್ತಂ
ಪ್ರಣೌಮಿ ವಿದ್ಯಾಧಿಗಮಾಯ ಮಧ್ವಮ್ ॥ ೧೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಪಂಚರಾತ್ರಾಗಮೇ ಶ್ರೀಮಧ್ವರೂಪಧ್ಯಾನಮ್ ॥

*****

೯೧. ಶ್ರೀಮಧ್ವಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್

ಹನುಮಾನ್ ಪ್ರಥಮೋ ಜಜ್ಞೇ ರಾಮಕಾರ್ಯಧುರಂಧರಃ ।
ದ್ವಿತೀಯೋ ಭೀಮಸೇನಸ್ತು ಕೃಷ್ಣಸೇವಾಸಮುತ್ಸುಕಃ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಖ್ಯಸ್ತೃತೀಯಸ್ತು ವ್ಯಾಸವಾಕ್ಯಸುನಿಷ್ಠಿತಃ ।
ಕಲೌ ಕಲಿಮಲಾಪಘ್ನೋ ಮಧ್ವಾಖ್ಯಃ ಕೃಷ್ಣಪೂಜಕಃ ॥ ೨ ॥

ಕಲೌ ಸರ್ವೋತ್ತಮಃ ಕೃಷ್ಣಃ ಕಲೌ ದೇವೋತ್ತಮೋ ಗುರುಃ ।
ಕಲೌ ಭೂರುತ್ತಮಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಸ್ಮರಾಣಾನ್ಮುಕ್ತಿದಂ ನೃಣಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವಸರಸಿ ಸ್ನಾನಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಚ ದರ್ಶನಮ್ ।
ಶ್ರೀಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣಂ ತ್ರಯಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯದುರ್ಲಭಮ್ ॥ ೪ ॥

ಕಲೌ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಶುದ್ಧಾತ್ಮಾ ತ್ರಯಮೇತತ್ ಕರೋತಿ ಯಃ ।
ಮಹಾಪಾತಕಯುಕ್ತೋಽಪಿ ಸರ್ವಪಾಪಾತ್ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೫ ॥

ರೋಗಾರ್ತೋ ಮುಚ್ಯತೇ ರೋಗಾದ್ಬದ್ಧೋ ಮುಚ್ಯೇತ ಬಂಧನಾತ್ ।
ಇದಮಾಯುಷ್ಕರಂ ದಿವ್ಯಂ ಸರ್ವೋಪದ್ರವನಾಶನಮ್ ॥ ೬ ॥

ಸರ್ವಶತ್ರುಕ್ಷಯಕರಂ ಸರ್ವತೀರ್ಥಫಲಪ್ರದಮ್ ।
ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಂ ನೃಣಾಂ ಸರ್ವವೇದಫಲಪ್ರದಮ್ ॥ ೭ ॥

ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ವಿದ್ಯಾಂ ಸುತಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ಸುತಮ್ ।
ಕೀರ್ತ್ಯರ್ಥೀ ಲಭತೇ ಕೀರ್ತಿಂ ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥೀ ಮೋಕ್ಷಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೮ ॥

ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಾತಃ ಪಠನ್ ಮರ್ತ್ಯಃ ಶುಚಿಃ ಸ್ನಾತೋ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಇಹ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಸರ್ವಭೋಗಾನ್ ಮೋದತೇ ವಿಷ್ಣುಮಂದಿರೇ ।
ತಸ್ಮಾತ್ ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನೇನ ಸ್ಮರ್ತವ್ಯಂ ಸರ್ವದಾ ನರೈಃ ॥ ೯ ॥

ಯೇ ಭಜಂತಿ ಹರೇರ್ಭಕ್ತಂ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಂ ಸದಾ ನರಾಃ ।
ತೇ ಪ್ರಿಯಾ ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ವೈಕುಂಠೇ ತೇ ವಸಂತಿ ಹಿ ॥ ೧೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಪಂಚರಾತ್ರಾಗಮೇ ಬ್ರಹ್ಮಸಂಹಿತಾಯಾಂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ ॥

★★★★★

೯೨. ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಪ್ರತಿಮಾಸ್ಥಾಪನಾದಿಕಮ್

ಶೌನಕ ಉವಾಚ –

ತ್ವಯಾ ಖಲು ಪುರಾಣಾನಿ ಸೇತಿಹಾಸಾನಿ ಚಾನಘ ।
ಆಖ್ಯಾತಾನ್ಯಪ್ಯಧೀತಾನಿ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಯಾನ್ಯುತ ॥ ೧ ॥

ತತ್ರ ಸರ್ವಜ್ಞಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಪ್ರತಿಮಾಸ್ಥಾಪನಾದಿಕಮ್ ।
ಶ್ರೋತುಂ ಕುತೂಹಲಂ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಸಮ್ಯಗ್ವಿಸ್ತರತೋ ವದ ॥ ೨ ॥

ಸೂತ ಉವಾಚ –

ಬದರೀಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸರ್ವಜ್ಞೋ ವೇದವ್ಯಾಸಸಹಾಯವಾನ್ ।
ಧರ್ಮಪುತ್ರೇಣ ಸಂವಾದಂ ಕೃತ್ವಾ ತತ್ರೋಕ್ತಮಾರ್ಗತಃ ॥ ೩ ॥

ತೇನ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಸುಪ್ರತಿಮಾ ರಾಮಾದ್ಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೈರ್ಯುತಾಃ ।
ಹೃಷೀಕೇಶಾದಿತೀರ್ಥಾನಾಂ ದತ್ತವಾನ್ ಪ್ರತಿಮಾ ಮುದಾ ॥ ೪ ॥

ಪೂರ್ವಂ ತತ್ಕಾರ್ಯದ್ರಷ್ಟ್ರಾ ವೈ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಚೋದಿತೇನ ತು ।
ತ್ವಷ್ಟ್ರಾ ಕೃತಾಸ್ತಾಃ ಪ್ರತಿಮಾ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪೂಜಿತಾಸ್ತಥಾ ॥ ೫ ॥

ಸನಕಾದ್ಯಾ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರಾ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಾ ಇಮಾಃ ಶುಭಾಃ ।
ಸ್ವರ್ಚಾಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸುಪೂಜಾಂ ತು ಕೃತ್ವಾ ತು ಬಹುಕಾಲಿಕಮ್ ॥ ೬ ॥

ತತೋ ನಾರಾಯಣಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಪ್ರತಿಮಾಃ ಪ್ರದದುಸ್ತದಾ ।
ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಹೃತ್ಸ್ಥಿತಂ ಸರ್ವಂ ಸಂಸ್ಥಾನಸ್ಥಾಪನಾದಿಕಮ್ ॥ ೭ ॥

ದೇವಕಾರ್ಯಂ ತು ದೈತ್ಯಾನಾಂ ದುಃಖದಂ ಸತ್ಸುಮುಕ್ತಿದಮ್ ।
ಸನಕಾದಿಮುಖಾಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವಜ್ಞೋ ಹ್ಯವದತ್ ತದಾ ॥ ೮ ॥

ತ್ವಚ್ಛಿಷ್ಯಾಣಾಂ ತು ದೇವಾನಾಂ ದತ್ವಾ ಸುಪ್ರತಿಮಾಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಸನ್ಮತಸ್ಥಾಪನಂ ಕೃತ್ವಾ ಸನ್ಮತಸ್ಯಾವನಾಯ ಚ ॥ ೯ ॥

ನವಸನ್ನ್ಯಾಸಿನಃ ಕೃತ್ವಾ ದತ್ವಾ ಸುಪ್ರತಿಮಾಸ್ತಥಾ ।
ತೇಷಾಂ ಚ ಪಾಲನಂ ಕೃತ್ವಾ ಹ್ಯಾಯಾಹೀದಂ ಮಮಾಶ್ರಮಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ತೇಷಾಂ ವಶ್ಯೈಃ ಸರ್ವದಿಕ್ಷು ಸನ್ಮತಸ್ಥಾಪನಂ ಭವೇತ್ ।
ಅಹಂ ತ್ವಯಾ ತು ಸಹಿತಸ್ತಾನ್ ಗ್ರಹೀಷ್ಯೇ ನ ಚಾನ್ಯಥಾ ॥ ೧೧ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತೇ ಮಧ್ವನಾಮಾ ವೈ ತದುಕ್ತಂ ಹೃದಯೇ ಸ್ಮರನ್ ।
ಆಗತ್ಯ ರೂಪ್ಯಪೀಠಂ ತು ಗತ್ವಾ ವೈ ಕಣ್ವತೀರ್ಥಕಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಹೃಷೀಕೇಶಾದಿತೀರ್ಥಾನಾಂ ಸಪ್ತಾನಾಂ ನ್ಯಸನಂ ವ್ಯಧಾತ್ ।
ಶೋಭನಾಖ್ಯೇನ ಭಟ್ಟೇನ ಬಹುಧಾ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಃ ಸ್ವಯಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ದತ್ವಾ ಯತಿತ್ವಂ ಶುದ್ಧಾಯ ತೇಷಾಂ ತು ಪ್ರತಿಮಾ ಹ್ಯದಾತ್ ।
ಹೃಷೀಕೇಶಸ್ಯ ರಾಮಂ ತು ನರಸಿಂಹಗುರೋಸ್ತಥಾ ॥ ೧೪ ॥

ಚತುರ್ಭುಜಂ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಂ ಕಾಲಿಂಗಾಖ್ಯಾಹಿಮರ್ದನಮ್ ।
ಜನಾರ್ದನಸ್ಯ ಕಾಲೀಯಮರ್ದನಂ ದ್ವಿಭುಜಂ ಹ್ಯದಾತ್ ॥ ೧೫ ॥

ಉಪೇಂದ್ರತೀರ್ಥಾಖ್ಯಗುರೋರ್ವಿಟ್ಠಲಂ ಲೋಕಪೂಜಿತಮ್ ।
ಶ್ರೀಮದ್ವಾಮನತೀರ್ಥಸ್ಯ ವಿಟ್ಠಲಂ ಸುರಪೂಜಿತಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಮುನೀಶಸ್ಯ ಭೂವರಾಹಂ ಧರೋದ್ಧರಮ್ ।
ರಾಮತೀರ್ಥಮುನೇಶ್ಚೈವ ನೃಸಿಂಹಂ ಯೋಗಧಾರಿಣಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಅಧೋಕ್ಷಜಾಖ್ಯತೀರ್ಥಸ್ಯ ವಿಟ್ಠಲಂ ಪ್ರದದೌ ಮುನಿಃ ।
ಪದ್ಮನಾಭಾಖ್ಯತೀರ್ಥಸ್ಯ ಶ್ರೀರಾಮಂ ದತ್ತವಾನ್ ಮುದಾ ॥ ೧೮ ॥

ತತಃ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಮಾರ್ಗೇಣ ಸಂಸ್ಥಾನಸ್ಥಾಪನಾದಿಕಮ್ ।
ಕೃತ್ವಾ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪೂಜಾರ್ಥಮಾಜ್ಞಾಂ ದತ್ವಾ ತತೋ ಹ್ಯಮೂನ್ ॥ ೧೯ ॥

ಸನ್ಮತಸ್ಥಾಪನಾರ್ಥಾಯ ದುರ್ವಾದಿದಲನಾಯ ಚ ।
ದತ್ವಾऽಽಜ್ಞಾಂ ಚ ಸ್ವಯಂ ತತ್ರ ದೇಶೇ ಸಂಚರಣೋತ್ಸುಕಃ ॥ ೨೦ ॥

ಸತಾಂ ಜ್ಞಾನಂ ದದಾತ್ಯತ್ರ ತತ್ರಸ್ಥೈರ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮೈಃ ।
ಪ್ರಾರ್ಥಿತಃ ಕೃಪಯಾ ಮಧ್ವಸ್ತೇಷಾಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಚ ತೋಷಿತಃ ॥ ೨೧ ॥

ತೇಷಾಂ ತು ಪ್ರತಿಮಾಶ್ಚೈವ ಸ್ವೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಂಪೂಜ್ಯ ತಾಸ್ತದಾ ।
ತೇಷಾಂ ದತ್ವಾ ತಥಾ ಸ್ವಸ್ಯ ಸೇವಯಾ ತೋಷಿತೋ ಹ್ಯದಾತ್ ॥ ೨೨ ॥

ಇತ್ಥಮಾನಂದತೀರ್ಥಸ್ಯ ಪ್ರತಿಮಾಸ್ಥಾಪನಾದಿಕಮ್ ।
ವರ್ಣಿತಂ ತದಶೇಷೇಣ ಕಿಮನ್ಯಚ್ಛ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಸಿ ॥ ೨೩ ॥

॥ ಇತಿ ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರಪುರಾಣೋಕ್ತಂ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಪ್ರತಿಮಾಸ್ಥಾಪನಾದಿಕಮ್ ॥

★★★★★

೯೩. ಸಂಪ್ರದಾಯಪದ್ಧತಿಃ

ಈಶೇಂದ್ರಾದಿಸುರೇಂದ್ರಾಣಾಮೀಶಃ ಶ್ರೀರಮಣಪ್ರಿಯಃ ।
ಯತ್ರ ಪ್ರಾದುರಭೂದ್ವಾಯುಃ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ತತ್ ಪಾಜಕಂ ಶುಭಮ್ ॥ ೧ ॥

ಜಡಸ್ಯ ಗಂಗಾದ್ಯಭಿಧಸ್ಯ ಕೇವಲಂ
ತೀರ್ಥಸ್ಯ ಮೂಲಂ ಹಿಮವನ್ನಗಾಧಿಪಃ ।
ಮತ್ಸಾಖ್ಯತೀರ್ಥಸ್ಯ ಜಡೇತರಸ್ಯ ವೈ
ಮೂಲಂ ಪವಿತ್ರಂ ತದತೀವ ಪಾಜಕಮ್ ॥ ೨ ॥

ಯತ್ರತ್ಯ ತೀರ್ಥೇಷು ನಿಮಜ್ಜತಾಂ ಸತಾಂ
ಧರ್ಮಶ್ಚತುರ್ಭಿಶ್ಚರಣೈಃ ಸಹೈಧತೇ ।

ಇತಿ ಪ್ರಬೋಧಾಯ ಚಕಾರ ಮಾಧವ-
ಶ್ಚತ್ವಾರಿ ತೀರ್ಥಾನಿ ಭೃಗೋಃ ಕುಲೋದ್ಭವಃ ॥ ೩ ॥

ಪರಶ್ವಾದೀನ್ಯಾಯುಧಾನಿ ಯಥಾ ಪಾಪಹರಾಣಿ ವೈ ।
ತೀರ್ಥಾನಿ ಚ ತಥೇತ್ಯೇವಂ ಬೋಧಯಂತ್ಯಭಿಧಾ ಇಮಾಃ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ಯಗೃಹಾಖ್ಯವಿಪ್ರಗೃಹಜಃ ಶ್ರೀವಾಸುದೇವಾಭಿಧಃ
ಪ್ರಾಣಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವಟುತ್ವಮಾತ್ಮಜನನೀವಾಚಾ ಯದಾ ವಾರಿತಃ ।
ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ತ್ವಮೃತೇ ಸಹಾಯಮಧುನಾ ನೋ ಯಾಹಿ ತಾತೇತ್ಯಸೌ
ತತ್ಕಾಲೇ ವ್ಯತನೋದ್ಗೃಹಾಂತಿಕಗತಂ ಸ್ವಾಖ್ಯಾಯುತಂ ಸತ್ಸರಃ ॥ ೫ ॥

ಚತ್ವಾರಿ ತೀರ್ಥಾನಿ ವಿಧಾಯ ಪಾಜಕೇ
ಪ್ರಾಬೋಧಿ ತನ್ಮೋಕ್ಷಚತುಷ್ಟಯಪ್ರದಮ್ ।
ರಾಮೇಣ ನೋ ಸಾರ್ಷ್ಟಿದಮಿತ್ಯಸೌ ಮರುತ್
ತೀರ್ಥಂ ಚಕಾರೇತಿ ಮಮಾವಭಾಸತೇ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ವೈಷ್ಣವಮಾತನೋಮಿ ಸುಮತಂ ತಾತೇತಿ ಪುತ್ರೋದಿತೋ
ವಿಪ್ರಃ ಸ್ಮಾಹ ಯದಾ ತ್ವದೀಯಕರಗಾ ಯಷ್ಟೀ ರುಹೇಚ್ಚೇದಿದಮ್ ।
ಸ್ಯಾದಿಷ್ಟಂ ಖಲಪೂರ್ಣಕಾಲ ಇತಿ ತತ್ಕಾಲೇ ವಟುರ್ನೀರಸಾಂ
ಯಷ್ಟಿಂ ನ್ಯಸ್ಯ ಮೃದಾಂ ಚಯೇಽಖಿಲಜಗತ್ಪ್ರಾಣಪ್ರದೋಽಜೀವಯತ್ ॥ ೭ ॥

ಸತ್ವರಂ ವರ್ಧಮಾನಃ ಸ ವೃಕ್ಷಃ ಪನ್ನಗರೂಪಿಣಾ ।
ದಷ್ಟೋ ಮಣಿಮತಾ ರೋಷಾನ್ನ ಶುಶೋಷ ಮರುದ್ಬಲಾತ್ ॥ ೮ ॥

ಯದಾ ವಿಮಾನಾಖ್ಯಗಿರಿಸ್ಥಿತಾಂ ನಿಜಾಂ
ದಿದೃಕ್ಷುರಂಬಾಮಗಮನ್ಮಹಾಮತಿಃ ।
ವಟುಸ್ತದಾ ವರ್ತ್ಮನಿ ಪನ್ನಗಾಕೃತಿಃ
ದದಂಶ ತತ್ಪಾದಮಸೌ ಜಿಘಾಂಸಯಾ ॥ ೯ ॥

ಸ್ವಾಂಗುಷ್ಠಾಂಗುಲಿತುಂಡೇನ ವಾಸುದೇವಾಖ್ಯಪಕ್ಷಿರಾಟ್ ।
ಮಾರಯಾಮಾಸ ತಂ ಸರ್ಪಂ ತಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಾದ್ಯಾಪಿ ದೃಶ್ಯತೇ ॥ ೧೦ ॥

ಗತ್ವಾಽಥ ದುರ್ಗಾಂ ನಿಜಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿದಾಂ
ನನಾಮ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಮರುತಾಂ ಪತಿಸ್ತದಾ ।
ಮಾತಾಽಽಜುಹಾವಾಸಕೃದತ್ತುಮಂಜಸಾ
ಗಿರೇಸ್ತದೋಲ್ಲಂಘ್ಯ ಗೃಹಾಂತಿಕೇಽಭವತ್ ॥ ೧೧ ॥

ಅಣ್ವೋಶ್ಚರಣಯೋರಂಕಯುಗ್ಮಮಶ್ಮನ್ಯಭೂತ್ ತದಾ।
ಪಾಪಾಚಲೇಂದ್ರಕುಲಿಶಮಿತ್ಯದ್ಯಾಪಿ ಗೃಹಾಂತಿಕೇ ॥ ೧೨ ॥

ಗೃಹೋತ್ತಮಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಹರೇರ್ನಿವೇದಿತಂ
ಶೇಷಾಸನಸ್ಯಾದದಯಂ ದ್ವಿಜಾನ್ವಿತಃ।
ಇತ್ಯಾದ್ಯಚಿಂತ್ಯೋರುಗುಣಾನ್ ಪ್ರದರ್ಶಯ-
ನ್ನದಾನ್ಮುದಂ ಸಜ್ಜನವೃಂದಚೇತಸಾಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಪಾರಿವ್ರಾಜ್ಯಂ ತತಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಕೃತ್ವಾ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಸಂಚಯಮ್।
ರೂಪ್ಯೇ ಕೃಷ್ಣಾಕೃತಿಂ ವಾಯುಃ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯಾದಾತ್ ಸತಾಂ ಮುದಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಮಧ್ವಾಹ್ವಯೋಽಯಂ ಮರುದೀಶ್ವರೋಽದಾ-
ನ್ಮುದಾ ಹೃಷೀಕೇಶನೃಸಿಂಹತೀರ್ಥಯೋಃ।
ಸೀತಾನುಜಾಭ್ಯಾಂ ಸಹಿತಂ ರಘೂತ್ತಮಂ
ಚತುರ್ಭುಜಂ ಕಾಲಿಯಮರ್ದನಂ ಹರಿಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಜನಾರ್ದನೋಪೇಂದ್ರಸುಯೋಗಿನೋರದಾತ್
ಕೃಷ್ಣಂ ದ್ವಿಹಸ್ತಂ ಭುಜಗಸ್ಯ ಮರ್ದನಮ್।
ಶ್ರೀವಿಟ್ಠಲಂ ವಾಮನಯೋಗಿನೋಽಪಿ ತಂ
ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಸ್ಯ ಚ ಸೂಕರಾತ್ಮಕಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಶ್ರೀರಾಮತೀರ್ಥಸ್ಯ ನೃಸಿಂಹರೂಪಿಣಂ
ದದೌ ತಥಾಽಧೋಕ್ಷಜಯೋಗಿನಃ ಪುನಃ।
ಶ್ರೀವಿಟ್ಠಲಂ ಶ್ರೀರಘುವಂಶಶೇಖರಂ
ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭಾಹ್ವಯಯೋಗಿಮೌಲಯೇ ॥ ೧೭ ॥

ಯಃ ಸಾಕ್ಷಾದನುಜಃ ಶಮಾದಿಸುಗುಣಃ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಾಹ್ವಯಃ
ಯಃ ಕರ್ಣಾಟಕಪೂರ್ವಸಜ್ಜನಗುರುಃ ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭಾಹ್ವಯಃ।
ತಾಭ್ಯಾಮೇಷ ದದೌ ಗುರುಃ ಸದಯಿತೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಸ್ಥಿತೋ ಯಾಸು ತಾಃ
ಮೂರ್ತೀಃ ಶುದ್ಧಶಿಲಾತ್ಮಿಕಾಃ ಸ್ಥಲಯುಗೇ ತಸ್ಯಾನುಜೋಽಸ್ಥಾಪಯತ್ ॥ ೧೮ ॥

ತತೋ ದಯಾವಾರಿನಿಧಿರ್ಗ್ರಾಮೇ ಸೇತುತಿಲಾಹ್ವಲೇ।
ಸ್ವಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಮಕರೋದ್ಭೂಗತಂ ಪೂರ್ಣಶೇಮುಷಿಃ ॥ ೧೯ ॥

ತೇಷಾಂ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವ್ರತನಿಯಮಸುರಾರ್ಚಾದಿಕೇ ಸಂಪ್ರದಾಯಂ
ಯುಗ್ಮೇ ಯುಗ್ಮೇ ಪ್ರಭಿನ್ನಂ ಕುರುತ ಇತಿ ಹೃಷೀಕೇಶತೀರ್ಥಾದಿಕೇಷು।

ಆಜ್ಞಾಪ್ಯಾರಾದಟಂತಂ ವ್ರತನಿಯಮವಿಧೌ ಪದ್ಮನಾಭಂ ಯತೀಂದ್ರಂ
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚಾಜ್ಞಾಪ್ಯ ಭಿನ್ನಂ ವಿಧಿಮಮಿತಮತಿಃ ಕ್ಷೇತ್ರತೋ ನಿರ್ಗತೋಽಭೂತ್ ॥೨೦

ತಿರೋಹಿತೇ ಸನ್ಮತೇಽಸ್ಮಿನ್ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥೋ ಗುಹಾಚಲಾತ್ ।
ಆಗತ್ಯೋದ್ಧೃತ್ಯ ತತ್ರತ್ಯ ಗ್ರಂಥಾನ್ ಸ ಪ್ರಥಯಿಷ್ಯತಿ ॥ ೨೧ ॥

ಯಸ್ಮಾತ್ ಸರ್ವಹೃದಿಸ್ಥಸಂಶಯಚಯಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಯತೀಶೋ ಮರುತ್
ಸದ್ಧರ್ಮಾಂಶ್ಚ ತಿಲಾಂಶತೋಽಪ್ಯುಪದಿಶೇತ್ಯಾಜ್ಞಾನಿಬಂಧಂ ವ್ಯಧಾತ್ ।
ತಸ್ಮಾತ್ ಸೇತುತಿಲೇತಿ ಲೋಕಗದಿತಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಸುತೀರ್ಥಾತ್ಮಕಂ
ಸ್ಕಂದಾದ್ರೇರ್ಬಿಲತೋಽವತೀರ್ಣಯತಿನಾ ಸಂಶೋಧ್ಯತೇ ಕಾಲತಃ ॥ ೨೨ ॥

ತೀರ್ಥಾನಾಂ ಪಂಚಕೇ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಕೃತ್ವಾ ದುರ್ಗಾವಲೋಕನಮ್ ।
ಉಪಾಸ್ಯ ಚರಣೌ ವಾಯೋಃ ಕೃತಕೃತ್ಯೋ ಭವೇನ್ನರಃ ॥ ೨೩ ॥

ಭಕ್ತಿತಸ್ತ್ರಿತಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಯಾಗಾದಿಸ್ಥಲತ್ರಯೇ ।
ಸತ್ಕರ್ಮಣಾಂ ಫಲಂ ಯತ್ ಸ್ಯಾತ್ ತತ್ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ನರೋ ಧ್ರುವಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಇತಿ ನಿಗದಿತಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞವಾಗಂಬುಧಾರಾಂ
ಹೃದಯಸರಸಿ ಕೃತ್ವಾ ಸದ್ಧೃಷೀಕೇಶಮೇಘಃ ।
ಭುವಿ ಸುಜನಸುಸಸ್ಯಾಸಂಪ್ರವೃದ್ಧ್ಯೈ ವವರ್ಷ
ಮುಮುದುರಮೃತಸಿಕ್ತಾ ಜ್ಞಾನಿನೋ ಗ್ಲಾನಿಮುಕ್ತಾಃ ॥ ೨೫ ॥

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥೀಯಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಯ ಪದ್ಧತಿಮ್ ।
ಶ್ರುತ್ವಾಽಽಚರಂತಿ ಯೇ ತೇಷಾಂ ಭಾರತೀಶೋ ಭವೇತ್ ಪ್ರಿಯಃ ॥೨೬॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಹೃಷೀಕೇಶತೀರ್ಥವಿರಚಿತಾ ಸಂಪ್ರದಾಯಪದ್ಧತಿಃ ॥

*****

೯೪. ಶ್ರೀಮಧ್ವಸ್ತುತಿಃ

ಜಿಹ್ವಾಸ್ಥೂಲ್ಲಸಿತಾ ಸತಾಂ ಪ್ರತಿಪದಂ ತತ್ತ್ವಪ್ರತಿದ್ಯೋತಿಕಾ
ನೃತ್ಯಂತೀ ಪರಮೇರಿತ್ಯೈವ ಪರಮಾ ವಾಗೀಶ್ವರೀ ಶ್ರೀಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಯಸ್ಯಾಸ್ಯಾದುದಿತಾಽಖಿಲಾಗಮವಪುಃ ಸತ್ಸೂತ್ರಭೂಷಾಮಣಿಃ
ಸರ್ವಜ್ಞಾಃ ಕವಯಶ್ಚ ಪುಷ್ಕರಭುವೋ ಜಾತಾ ಯದೀಯೇಚ್ಛಯಾ ॥ ೧ ॥

ಯಃ ಸರ್ವಜೀವನವಿಬೋಧವಿಚೇಷ್ಟಿತೇಶೋ
ದೇವ್ಯಾಶ್ಚ ವಾಙ್ಮಯತನೋರಖಿಲಾರ್ಚಿತಾಯಾಃ ।

ನಾಥಃ ಸದಾ ಹರಿಮಹಾಗುಣದೃಷ್ಟಿತೃಪ್ತ-
ಸ್ತಸ್ಮೈ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪರಮಾನಿಲಾಯ ॥ ೨ ॥

ಯೋ ವೈ ಪುರಾ ಜಗತಿ ಶಾರ್ಙ್ಗಭೃತಾಽಮುನಾ ಚ
ದೇವೇನ ಭೀಮಗದಯಾ ಹತಬಾಹುವೀರ್ಯಾಃ।
ದೇವದ್ವಿಷಾಂ ಮತಿರಭೂನ್ಮನುಜೇಷು ತೇಷಾಂ
ವಾಗ್ಯೋಧನೇನ ಭಗವದ್ಗುಣದೂಷಣಾಯ ॥ ೩ ॥

ಸಂರಂಭತಃ ಶ್ರುತಿಷು ವಿಷ್ಣುಪರಾಸು ಗೂಢಾ-
ದ್ವಿದ್ವೇಷತಃ ಪರಗುಣೇಷು ಮಹತ್ಸು ಗಾಢಾತ್ ।
ವೇದಾಂತವಾದಕಪಟೈರತಿದುಷ್ಟವಾಚಾಂ
ಮಾಯಾವಿನಾಂ ನಿರಸನೇ ಸುಕೃತಾವತಾರಃ ॥ ೪ ॥

ಸೋಽಯಂ ಗುಣಾಮೃತಮಹಾಬ್ಧಿರಿಹಾವತೀರ್ಣಃ
ಸ್ವಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವಾನ್ ಪರಮೋ ಗುರುರ್ಮೇ ।
ಯತ್ಪಾದಪದ್ಮರಜಸಾ ಶಿರಸಾ ಧೃತೇನ
ಸದ್ಯಃ ಪ್ರಯಾಂತಿ ಪರಿಶುದ್ಧಿಮಶೇಷಲೋಕಾಃ ॥ ೫ ॥

ಯಸ್ಯಾದ್ಯಾನಾಂ ಮುನೀನಾಂ ಸತತಹರಿಗುಣಧ್ಯಾನಶಿಕ್ಷಾಯಮಾಣಾ
ವಾದೀಂದ್ರಾಮತ್ತನಾಗಪ್ರಮಿತಿಬಲತಿರಸ್ಕಾರಸಿಂಹಾಯಮಾನಾ ।
ಸರ್ವಜ್ಞಸ್ಯ ಶ್ರುತೀನಾಮಖಿಲಜನಮನೋಧ್ವಾಂತಸೂರ್ಯಾಯಮಾಣಾ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾ ವಿಖ್ಯಾತಕೀರ್ತೇರ್ಜಯತಿ ಸುಮನಸಾಂ ಕರ್ಣಪೂರಾಯಮಾಣಾ ॥ ೬ ॥

ಯೇನೈಕಾಂತಯತಾತ್ಮನಾಮೃಜುವರೇಣಾಚಾರ ಆಚಾರ್ಯವಾನ್
ಸನ್ನ್ಯಾಸೇನ ನಿಜಾ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಕಟಿತಾ ನಿಃಸಂಗತಾ ಸಂಸೃತೌ ।
ಶ್ಲಾಘ್ಯಃ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯ ಆಶ್ರಮವರೋ ಯಚ್ಚೇಲಗಂಗಾಜಲ-
ಸ್ನಾತೋ ವ್ಯಕ್ತಮಯೋಗ್ಯಸಂಗಮಭುವೋ ದೋಷಾತ್ ಪುನರ್ಮೋಕ್ಷಿತಃ ॥ ೭ ॥

ಲೇಶೇನೋದ್ಭಾಸಿತಾಶಾಂ ಭುವಿ ಮನುಜಮತಿಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಂ
ಶಾಸ್ತ್ರವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಚ ಚಿತ್ರಾಂ ಪ್ರವಿತತಯಶಸಃ ಪ್ರಾಶ್ನಿಕಾನಾಂ ಪ್ರಸಂಗೇ ।
ಯಸ್ಯ ಸ್ತೋತುಂ ಪ್ರವೃತ್ತಾಃ ಪ್ರವರಗುಣಮಯೀಂ ಪ್ರಸ್ಖಲಂತ್ಯಾ ಸ್ವವಾಚಾ
ಪ್ರಾಜ್ಞಾಃ ಪ್ರೋದ್ಯತ್ಪ್ರಮೋದಪ್ರಚುರಭರನಮತ್ಸಾಶ್ರುಕಂಠಾ ಭವಂತಿ ॥ ೮ ॥

ತಸ್ಯಾಸ್ಯ ಚಾರುಚರಣಪ್ರಣತಿಂ ಪ್ರಪನ್ನಾ
ಗೋಭಿರ್ವಿಧೂತತಮಸಃ ಸುನಯಾಮೃತಾನಾಮ್ ।

ಉದ್ಗಾರಿಣೇಭಿರಿಹ ಸದ್ಗುಣರಾಜಭಾವಂ
ವಿಪ್ರಾ ವ್ರಜಂತಿ ವಿಶದಂ ವಿತತಾಭಿರುಚ್ಚೈಃ ॥ ೯ ॥

ಸ್ಪೃಷ್ಟಂ ಕರೇಣ ವಿಷಮಪ್ಯಮೃತಾಯ ದೃಷ್ಟಂ
ಯಸ್ಯೋದಯಃ ಸ ಭಗವಾನ್ ಯದು ರಾತಿ ಕಿಂಚಿತ್ ।
ತದ್ಭೇಷಜಂ ಗದವತಾಂ ಪ್ರತಿಕ್ಲೃಪ್ತಮಾಯು-
ರ್ವೇದೇ ಸುಸಿದ್ಧಮಮುನೇತ್ಯವಿಚಾರ್ಯಮೇತತ್ ॥ ೧೦ ॥

ಯೋದ್ಧ್ರೃಣಾಂ ರಾಘವಾರ್ಥೇ ಕೃತಮಹಿತರಣೋ ಯೋಽದ್ವಿತೀಯೋ ದ್ವಿತೀಯೋ
ವಿಷ್ಣೋಃ ಕೃಷ್ಣಪ್ರಿಯಾರ್ಥಂ ಪುನರಪಿ ವಿಪುಲೈಃ ಸಂಯುಗೈರ್ವ್ಯಕ್ತಕೀರ್ತಿಃ ।
ಯದ್ವೀರ್ಯಂ ಯೋಧವೀರೈಃ ಕೃತನುತಿ ಜಗತಾಂ ಸಪ್ತಕೇ ಸಪ್ತಕೇ ವಾ
ದೇವೇಽಸ್ಮಿನ್ ಜೈತ್ರಶಕ್ತಿರ್ನಿವಸತಿ ಸಕಲೇತ್ಯತ್ರ ಕಿಂ ವಿಸ್ಮಯಃ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೧೧ ॥

ಸಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪನಿಷದೋ ನಿಖಿಲಾಃ ಸುಸಿದ್ಧಾ
ವೇದಾಃ ಸ್ಫುಟಂ ಯದನಧೀತವತಃ ಸ್ವಶಾಖಾಮ್ ।
ಯಾನ್ ವೈ ಪಠಂತಿ ಮುನಯೋಽಪ್ಯಸಕೃದ್ಗುರುಭ್ಯೋ
ವೇತ್ತುಂ ತದಸ್ಯ ಮಹಿಮಾಽಯಮಚಿಂತನೀಯಃ ॥ ೧೨ ॥

ಜ್ಯೋತಿಃಶಾಸ್ತ್ರಂ ಯದೇಕಂ ಭವತಿ ಭುವಿ ಭವಿಷ್ಯತ್ಯತೀತೇ ಚ ಸಾಕ್ಷಾ-
ಚ್ಚಕ್ಷುಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಸ್ಯ ಪ್ರಕಟಮಪಿ ತದಾದ್ಯಂಗಷಟ್ಕಂ ಯಥಾಸ್ವಮ್ ।
ಕೋ ಹ್ಯಸ್ಮಾತ್ ಪಂಚರಾತ್ರೇಷ್ವಪರಿಮಿತಭಿದಾಸ್ತಂತ್ರಸಾರಪ್ರಣೇತು-
ರ್ವಿದ್ಯಾಃ ಪೌರಾಣಿಕಾನಾಂ ಬಹುವಿಧವಿಶಯಚ್ಛೇತ್ತುರನ್ಯಃ ಪ್ರವೇದ ॥ ೧೩ ॥

ಹವ್ಯಂ ಗೃಹ್ಣಾತಿ ಸರ್ವಕ್ರತುಷು ಮಖಪತಿರ್ಯೋಽನುಯಜ್ಞೇಶಮೀಶೋ
ಮಂತ್ರಾಣಾಂ ದೇವತಾನಾಂ ಪ್ರತಿಹೃದಯಗತೋಽಪ್ಯೃತ್ವಿಜಾಂ ಪ್ರೇರಕಶ್ಚ ।
ಸೋಽಯಂ ಕರ್ಮಪ್ರಣೇತಾ ಹರಿಗುರುವಿಹಿತಃ ಕರ್ಮಣಾಂ ಸತ್ಪ್ರಯೋಗ-
ನ್ಯಾಯಾನಾಂ ಸೂತ್ರಜಾತಂ ಯದಿ ಚ ಬುಧಜನೈರರ್ಥ್ಯತೇ ಕಿಂ ನ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ರಾಮಕ್ರೀಡಾಮನುವಿಹರತಾ ಪೂರ್ವಮಾಪೂರ್ಣಭಕ್ತ್ಯಾ
ತೇನ ಜ್ಞಾತಾ ನ ಕಿಮು ವಿಮಲಾಸ್ತತ್ಕಥಾ ಗ್ರಂಥಕೋಟ್ಯಃ ।
ಸೋಽಯಂ ರೇಜೇ ಕುರುಷು ವಿಜಯೀ ಸರ್ವತೋ ಭಾರತಾಗ್ರ್ಯೋ
ಜಾನೀತೇಽತಃ ಪ್ರವಿತತಮತಿರ್ಭಾರತಾರ್ಥಾನ್ ಕೃತಾರ್ಥಃ ॥ ೧೫ ॥

ಭಾಷ್ಯಂತೇ ಹ್ಯಪರಿಮಿತಾಃ ಸಮಸ್ತವೇದೇ-
ಷ್ವೇತೇನ ಪ್ರತಿಪದಮಪ್ರಯತ್ನಮರ್ಥಾಃ ।

ಏಕೈಕಂ ಸುಕರತರಂ ತದೇಷು ಭಾಷ್ಯಂ
ಕಿಂ ನ ಸ್ಯಾತ್ ಸುರವರಸೇವಿತೇನ ತೇನ ॥ ೧೬ ॥

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸ್ಯ ಸ್ವಹೃದಿ ವಿಶದೇ ಸತ್ಯಕಾಮಸ್ಯ ಕಾಮಾನ್
ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರ್ತುಃ ಖಲು ಭಗವತೋ ಭ್ರೂನಿದೇಶಾದ್ದ್ಯುದೇಶಾಃ ।
ಪ್ರಾಪ್ತಾ ದೇವೈಃ ಪ್ರತಿಪದಮಸೌ ನಿತ್ಯಮಾಸೇವಿತಸ್ತೈ-
ಸ್ತೇಷಾಂ ರೂಪಂ ಸ್ಥಿತಿಮಪಿ ಬಲಂ ವೇತ್ತಿ ಚಿತ್ರಂ ಕಿಮೇತತ್ ॥ ೧೭ ॥

ಗಂಧರ್ವವಿದ್ಯಾನಿಪುಣಸ್ಯ ನಿತ್ಯಂ
ಗಂಧರ್ವವರ್ಯೈರನುಗೀತಕೀರ್ತೇಃ ।
ಕಲಾಶ್ಚ ಶೇಷಾ ಹೃದಯೇ ಗುರೋರ್ನಃ
ಕರೋಲ್ಲಸತ್ಕಂದುಕವದ್ವಿಭಾಂತಿ ॥ ೧೮ ॥

ಏವಂ ಧರ್ಮಾರ್ಥದರ್ಶೀ ನೃಪನಯಕುಶಲೋ ನ್ಯಾಯವಿತ್ ಸುಪ್ರಮಾಣೈಃ
ಸರ್ವಜ್ಞಸ್ತತ್ತ್ವಮಾರ್ಯಃ ಕ್ಷಿತಿತಲಮಗಮತ್ ಕೇವಲಂ ಸಂಪ್ರಣೇತುಮ್ ।
ಯಸ್ಮಿನ್ ಗುಹ್ಯೇ ಸ್ಮ ದೇವಾ ಅಪಿ ಮುನಿಪಿತೃಭಿಃ ಪ್ರಾಯ ಆಲೋಚ್ಯ ನಿತ್ಯಂ
ನಿಷ್ಠಾಂ ನಾಯಾಂತಿ ಭೂಯಶ್ಚಿರತರಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಭಿಃ ಸಾಧಯಂತಿ ॥ ೧೯ ॥

ತ್ರೇಧಾಽವತಾರಮವನಾಯ ಸತಾಂ ಬಳಿತ್ಥೇ-
ತ್ಯಾದ್ಯಾ ಶ್ರುತಿರ್ಭಗವತೀ ಗುರುಮೇನಮಾಹ ।
ಮುಖ್ಯಾನಿಲೋಽತಿಬಲವಾನ್ ಮತಿರೀಶಧೇನಾ
ನೇತೇತಿ ಪೃಕ್ಷ ಇತಿ ಮಧ್ವ ಇತಿ ಕ್ರಮೇಣ ॥ ೨೦ ॥

ಪ್ರಣಮ್ಯ ಸಮ್ಯಕ್ಪ್ರಣತೇಷ್ಟದಂ ತಂ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಕರೋಮ್ಯದ್ಯ ಯಥಾವಬೋಧಮ್ ।
ತಸ್ಯಾಜ್ಞಯೈವಾನುಗೃಹೀತಬುದ್ಧಿಃ
ಸತ್ಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯಸ್ಯ ಕೃತಸ್ಯ ತೇನ ॥ ೨೧ ॥

ಆಂಜಸ್ಯೇನೈಕಮಾಪ್ಯರ್ಥಂ ಲೇಶತೋ ವಕ್ತುಮುತ್ಸಹೇ ।
ಸಹಸ್ರಾರ್ಥಸ್ಯ ಭಾಷ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಸನ್ನಾಃ ಸಂತು ಸದ್ಗುಣಾಃ ॥ ೨೨ ॥

★★★★★

ಜ್ಞಾನಾನಂದಾದಿಭಿರ್ಭಕ್ತಪ್ರಬೋಧಾನಂದನಾದಿಭಿಃ ।
ಗುಣೈರಗಣ್ಯೈಃ ಪೂರ್ಣಾಯ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ ತೇ ॥ ೧ ॥

ದುಃಖಾಜ್ಞಾನಾದಿರಹಿತಾಃ ಸುಖಜ್ಞಾನಾದಯೋ ಗುಣಾಃ ।
ಸದಾ ಯಸ್ಯಾಪರಿಮಿತಾಸ್ತಂ ನತೋಽಸ್ಮಿ ಗುರೋರ್ಗುರುಮ್ ॥ ೨ ॥

ದೇಶೇ ಕಾಲೇ ಚ ಸರ್ವಸ್ಮಿನ್ ಸರ್ವಾಸ್ವಾಪಸು ಸರ್ವತಃ ।
ಯಃ ಪ್ರಿಯೋಽಭ್ಯಧಿಕೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಗುರೋಸ್ತಂ ಪ್ರಣತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪ್ರಣಮತ ಪದಪದ್ಮಂ ವ್ಯಾಸದೇವಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋ-
ರ್ವಿಧಿಮುಖವಿಬುಧಶ್ರೀಮೌಲಿಸಂಕ್ರಾಂತರೇಣು ।
ಗುರುರಯಮಮಿತಾರ್ಥಂ ಯತ್ಪ್ರಸಾದೈಕಬಂಧು-
ರ್ವ್ಯಧಿತ ಪರಮವಿದ್ಯಾಭಾಷ್ಯಮೀರೋತ್ತಮಾಂಶಃ ॥ ೪ ॥

ತ್ರಿಜಗತಿ ವಿಲಸಂತಃ ಸಂತತಧ್ವಾಂತಮಂತ-
ರ್ದ್ಯುಮಣಯ ಇವ ದೂರಾದ್ದಾರಯಂತಃ ಸಮಂತಾತ್ ।
ನಿಖಿಲನಿಗಮಭರ್ತುಃ ಸೂತ್ರಕರ್ತುಃ ಪರೇಶ-
ಪದಕಮಲಪರಾಗಾಃ ಪಾಂತು ನಃ ಪಾವಯಂತಃ ॥ ೫ ॥

ಯದ್ವಾಕ್ಯಸಾರಪರಮಾಮೃತಪಾನತೃಪ್ತಾಃ
ಸಂತಃ ಸದಾ ಸಕಲದುಃಖರುಜೋಽತಿತೀರ್ಯ ।
ನಿತ್ಯಾನುಭೂತಿಮದಪಾರಸುಖೈಕರೂಪಾಃ
ಕ್ರೀಡಂತಿ ತಂ ಪರಮಕಾರುಣಿಕಂ ನತಾಃ ಸ್ಮಃ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಗುರುಪದಾಂಬುಜರೇಣುಪುಂಜೈಃ
ಮೂರ್ಧ್ನಾಽಭಿಷೇಕಮಧಿಗಮ್ಯ ಧೃತಾನುಭಾವಃ ।
ತತ್ತ್ವೇ ಸುದುರ್ಗ ಇಹ ಭಾಷ್ಯವರಸ್ಯ ಟೀಕಾ-
ಮಾಜ್ಞಾಬಲಾದಕೃಷಿ ಲೇಶತ ಏಷ ತೇಷಾಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸದ್ಯುಕ್ತಿರತ್ನರುಚಿರಾಮಧಿರುಹ್ಯ ಭಾಷ್ಯ-
ನಿಃಶ್ರೇಣಿಮುಲ್ಬಣತಮಸ್ತರಣೈಕಹೇತುಮ್ ।
ಲಬ್ಧ್ವಾಽನುಭಾಷ್ಯಮಣಿದಂಡಕರಾವಲಂಬಂ
ಭಾಷ್ಯಾನುಭಾಷ್ಯಮುಖತತ್ಕೃತಿರತ್ನದೀಪೈಃ ॥ ೮ ॥

ಪ್ರಾಪ್ಯ ಪ್ರಕಾಶಿತಮಹಂ ಪರಮಾಖ್ಯವಿದ್ಯಾ-
ಪ್ರಾಸಾದವರ್ಯಸದನಸ್ಯ ಪದಾರವಿಂದಮ್ ।
ಸಂಪ್ರೀತಯೇ ಭಗವತಃ ಪರಮಸ್ಯ ಭಕ್ತ್ಯಾ
ಸತ್ತತ್ತ್ವದೀಪಮಿಮಮತ್ರ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥ ೯ ॥

ತತ್ತ್ವಾಶೇಷವಿಶೇಷದೀಪಕತಮೇಷ್ವೇತೇಷು ದೀಪೇಷ್ವಯಂ
ತೇಭ್ಯಃ ಸಂಭೃತ ಆತ್ಮಭಾತವಪುಷಃ ಸ್ಯಾತ್ ಪ್ರೀತಯೇಽಪ್ಯಲ್ಪಕಃ ।

ಪೂರ್ಣಾನಂದಭುಗೀಶ್ವರಃ ಸುರಗಣೈಃ ಸಂಪದ್ಗಿರಾಽರಾಧಿತ-
ಸ್ತುಷ್ಯೇತ್ ತುಷ್ಯತಿ ಚಾಲ್ಪಯೋಪಹೃತಯಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪಯೋವಿಪ್ರುಷಾ ॥ ೧೦ ॥

ನಿಃಶ್ರೇಣಿತಾಂ ನಿಲಯತಾಂ ಮಣಿದೀಪತಾಂ ಚ
ದೀಪಾಂತರಪ್ರಭವಕಾರಣತಾಂ ಚ ಯಾತಾ ।
ಹಸ್ತಾವಲಂಬಪದತಾಂ ಚ ತದೇವಮೇಷಾ
ಕೃತ್ವಾ ಕೃತಿರ್ಗುಣನಿಧೇರಿಹ ಭಾಷ್ಯಕರ್ತುಃ ॥ ೧೧ ॥

ಸರ್ವಾನುವಾದಮಿಹ ನಾಕರವಂ ಪ್ರತೀಕಂ
ನಾಪ್ಯಗ್ರಹೀಷಮಲಸಃ ಪ್ರತಿಭಾಷ್ಯಮೇಷಃ ।
ತಸ್ಯಾಪಿ ಮೇಽತ್ರ ಭವತಶ್ಚರಣಾಶ್ರಿತಸ್ಯ
ಹ್ಯಾಜ್ಞಾಕೃತಿಃ ಸುಕೃತಿರಸ್ತು ಗುರೋಃ ಕೃಪಾಲೋಃ ॥ ೧೨ ॥

ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ಸಮಸ್ತಸ್ವಾಮಿನೇಽಸ್ತು ತೇ ।
ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ಚ ಯಸ್ತಸ್ಮೈ ನಮಸ್ಕರ್ತಾ ಗುರುಃ ಸದಾ ॥೧೩॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಕೃತತತ್ತ್ವಪ್ರದೀಪಿಕಾಯಾಂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಸ್ತುತಿಃ ॥

*****

೯೫. ಪ್ರಮೇಯನವಮಾಲಿಕಾ(ಅಣುಮಧ್ವವಿಜಯಃ)

ಶ್ರೀಶಪ್ರೀತ್ಯೈ ಪ್ರಜಾತಃ ಸುಮಹಿತಮಹಿಮಾ ಶ್ರೀಹನೂಮಾನ್ ನಿದೇಶಾ-
ದ್ರಾಮಸ್ಯೋಲ್ಲಂಘಿತಾಬ್ಧಿಃ ಸಹರಿರಥ ಗತಃ ಸೇತುನಾ ಪಿಷ್ಟದುಷ್ಟಃ ।
ಭೂಭೃನ್ನೀ ರಾವಣಾರಿಂ ಪುರಗಮುರುದಯಂ ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ಸಸೀತಂ
ಪಶ್ಯನ್ ಕಿಂಪೂರುಷೇ ತಂ ಸತತಮಪಿ ಮಹಾಪ್ರಾಣಮುಖ್ಯೋಽವತಾನ್ಮಾಮ್ ॥ ೧ ॥

ಭೀಮೋಽಭೂದ್ಯೋ ನ ಭೇದ್ಯಶ್ಛಕಿತರಿಪುಕೃತಾಪತ್ತತ್ರಾರೀ ಸಲೀಲಂ
ರಕ್ಷೋಘ್ನಃ ಪ್ರಾಪ್ತಕೃಷ್ಣೋ ಮಖಕೃದುತ ವನೇ ದುಷ್ಟಹಾ ಕೀಚಕಘ್ನಃ ।
ಹತ್ವಾ ದುರ್ಯೋಧನಾದೀನ್ ಸ್ವಪದಮುಪಗತೋ ಯದ್ದ್ವಿಷಃ ಕ್ರೋಧತಂತ್ರಾ
ಭೂತ್ವಾ ಭೂಮೌ ಕುಶಾಸ್ತ್ರಂ ವ್ಯಧಿಷತ ಮಣಿಮತ್ಪೂರ್ವಕಾಃ ಪಾತು ಸೋಽಸ್ಮಾನ್ ೨

ಅಜ್ಞಾನೋತ್ಸಾದನಾರ್ಥಂ ಸುರವರವಚಸಾ ಸೂಚಿತೋ ರೂಪ್ಯಭರ್ತ್ರಾ
ಜಾತೋ ಮಧ್ಯಾಲಯಾರ್ಯಾದ್ಗುರುಮತಿತಪಸೋ ವಾಸುದೇವಾಭಿಧಾನಃ ।
ಗೋದಾತ್ರೇ ಮೋಕ್ಷದಾತಾ ರಜತಪತಿಪದಾಸೇವಕೋ ಭೂತಭರ್ತ್ರಾ
ಮಾನ್ಯಃ ಪ್ರಾಣಃ ಕುಲಿತ್ಥೈರಪಿ ನಿಜಸಹಜಾತರ್ಪಿತಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ಮೇ ॥ ೩ ॥

ಆನಂದಂ ಮಂದಹಾಸಾಮೃತರಸಕಲಯಾ ಸಂದಧಾನಃ ಪ್ರಜಾನಾ-
ಮಾಸ್ಯೇಂದೋಃ ಶೋಭಮಾನೈರಪಿ ಕಲವಚನೈರ್ಬಾಲಲೀಲಾವಿಲಾಸೈಃ ।
ಗೋಪುಚ್ಛಾಲಂಬನಾದ್ಯೈರ್ವೃಷಪತಿವಿಹಿತಾಪತ್ರಪೋದೀ ಪ್ರಣುದ್ಯಾ-
ದಜ್ಞಾನಾದ್ಯಾಪದಂ ಮೇ ಸ್ವಯಮಿವ ಭಗವಾನ್ ವಾಸುದೇವೋಽಸುದೇವಃ ॥ ೪ ॥

ಏಕಾಕೀ ಯೋಜನಾಭ್ಯಾಂ ವ್ಯವಹಿತಮಗಮದ್ಯಸ್ತ್ರಿವರ್ಷೋಽಮರೌಕೋ
ಯೋ ಲಾಲ್ಯೋ ಲೋಕಮಾತ್ರಾ ಸ್ವಲಿಪಿಪರಿಚಯೇ ತಾತವಿಸ್ಮೇರತಾಕೃತ್ ।
ಪ್ರಾಜ್ಞಂಮನ್ಯಂ ಶಿವಾಖ್ಯಂ ಪರಿಷದಿ ಜಿತವಾನ್ ಶಾಖಿನಾಮರ್ಥಮೂಚೇ
ದುರ್ಗಂ ಪಿತ್ರೋಪನೀತಃ ಸುರವರಮಹಿತೋ ಮಹ್ಯತಾಂ ಮೇ ವಚೋಭಿಃ ॥ ೫ ॥

ಪಾಯಾನ್ಮಾಂ ಯೋ ಭುಜಂಗಂ ಸದರಿಮದಮಯದ್ದ್ರಾಗುಪಾಧ್ಯಾಯಸೇವೀ
ವಿಶ್ವೇಭ್ಯೋ ವೇಗದೂರಪ್ಲವನವಿಧಿನಿಯುದ್ಧಾದಿವೀರ್ಯಾತಿಶಾಯೀ ।
ಯೇನಾಸ್ತಾ ಮೂಢಶಂಕಾ ಶ್ರುತಿಶುಚಿವಚಸಾಽಲಂ ಗುರೋಃ ಶೀರ್ಷಶೂಲಾ
ಸಖ್ಯುರ್ನಾರಾಯಣಜ್ಞೋಽಥ ಯ ಉಪನಿಷದಂ ವ್ಯಾಖ್ಯತಾಸ್ಮೈ ಸುರಾರ್ಘ್ಯಃ ॥ ೬ ॥

ಸನ್ನ್ಯಾಸೇ ಬದ್ಧಬುದ್ಧಿಃ ಕೃತಹರಿನಮನಃ ಪಾರ್ಥಪೂಜ್ಯಂ ಯತಿಂ ಪ್ರಾಕ್
ಪ್ರಾಜ್ಞಂ ಗುರ್ವಾಜ್ಞಯಾಽಲಂ ಸುಗುಣಹರಿವಿದಂ ಸತ್ತಪಸ್ಯಪ್ತದೇವಮ್ ।
ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಸರ್ವಜ್ಞಶಿಷ್ಯಾಖ್ಯವರಮುಪಗತೋ ದ್ವಿಃ ಸ್ವತಾತಂ ನಿಷೇದ್ಧುಂ
ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಚಾಸುತ್ತರಂ ಯೋ ವ್ಯಧಿತ ಸಹಜವಾನ್ ಮಾತರಂ ಚಾವತಾನ್ಮಾಮ್ ॥ ೭ ॥

ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಾಖ್ಯ ಆಸೀದ್ಯತಿಕುಲತಿಲಕೋ ಯಃ ಶುಭಾಚಾರ ಈಶ-
ಪ್ರತ್ತೋಽಸ್ಮಾ ಈಶ್ವರಾಜ್ಞಾಗತಸುರಸರಿತಿ ಸ್ನಾನಕೃಜ್ಜೈತ್ರಪತ್ರಃ ।
ದುಷ್ಪದ್ಯಚ್ಛಿದ್ಯ ಲೋಕೇ ಪ್ರವಚನಚತುರಃ ಸತ್ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸ-
ಸ್ಕೋಕ್ತೌ ಮೇಧಾಪ್ರದರ್ಶೀ ದಿಶತು ಶುಭದೃಶಂ ಮಹ್ಯಮೃಜ್ವಗ್ರಣೀಃ ಸಃ ॥ ೮ ॥

ಸಾಕ್ಷಾದಾನಂದತೀರ್ಥೋಽನುಮಿತಿಭಿರುರುಜಿದ್ಯೋಽನುಮಾತೀರ್ಥನಾಮಾ
ಬುದ್ಧ್ಯಬ್ಧಿಂ ವಾದಿಸಿಂಹಂ ಸಪದಿ ವಿಜಿತವಾನ್ ದುಷ್ಟಭಾಷ್ಯಾಪನೋದೀ ।
ಅಚ್ಛೇದ್ಯೋಕ್ತಿಃ ಪ್ರಮೋದಂ ಪಿತುರಪಿ ಕೃತವಾನ್ ನರ್ಮಗರ್ಭಂ ಗುರೂಕ್ತೋ
ಭಾಷ್ಯಂ ಕರ್ತುಂ ಹ್ಯವೋಚತ್ ಪ್ರಿಯಸಖಯತಯೇ ಸೂತ್ರಭಾವಂ ಸ ಮಾಽವ್ಯಾತ್ ॥ ೯ ॥

ಯಾಮ್ಯಾಶಾಂ ಯಾನ್ ಪ್ರಭೋಕ್ತಾ ಬಹುಫಲಸಮಿತೇಃ ಕ್ಷೀರಿಣೀಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಯಾಂತೀಂ
ಸ್ನಾನಂದೂರೇ ಚ ದೈತ್ಯಂ ಸಪದಿ ವಿಜಿತವಾನ್ ಫಾಲ್ಗುನಂ ತೀರ್ಥಮಾಪ್ತಃ ।
ಸೇತುಂ ಚಾತ್ರಾಪಿ ಹಾಸ್ಯಂ ಖಲಮಥ ಕೃತವಾನ್ ಸರ್ವಜಿದ್ರಂಗನಾಥಂ
ನತ್ವಾ ಯಾನ್ ವಿಶ್ವವಂದ್ಯೋ ಹ್ಯುಪನದಿ ವಿಬುಧೌಕಸ್ಯವೇನ್ಮಾಂ ಸ ಧನ್ಯಃ ॥ ೧೦ ॥

ವಿಶ್ವಾದೀನಾಂ ಶತಾರ್ಥಪ್ರವಚನಚತುರೋ ದಾನಸೂಕ್ತಾರ್ಥವಾದೀ
ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾಶೀ ಸಕಲಜಿದಖಿಲಜ್ಞಾಭಿದಃ ಪ್ರಾಪ್ತರೂಪ್ಯಃ ।
ಭೀಮೋ ವಾ ಭೀಮಸಂಧಃ ಖಲಕುಲದಮನೇ ಗೀತಿಕಾಭಾಷ್ಯಕಾರೀ
ಗುರ್ವರ್ಚೇ ಯಾನುದೀಚೀಂ ಮಮ ಮನಸಿ ಲಸೇತ್ ತೀರ್ಥಶೋಧೀ ಸ ಮಧ್ವಃ ॥ ೧೧ ॥

ಗಂಗಾತಾರೀ ಸುಕರ್ಮೋಽಪಗತಬದರಿಕಾಂತೋಽತ್ರ ನಾರಾಯಣಂ ಯೋ
ನತ್ವೈಕಾಂತೇ ಸಮುದ್ಯಃ ಪ್ರವಚನಕೃದಥೋ ಸತ್ತಪಾಃ ಕೃಷ್ಣನುನ್ನಃ ।
ಆಪ್ತೇಭ್ಯಃ ಕಾರ್ಯಲೇಖೀ ಸ್ವಮನುಗತನಿಜಪ್ರೇರಕಃ ಪಾಣಿಮಾತ್ರಾ-
ನ್ಮಾರುತ್ಯಾಭಃ ಪ್ರಪಶ್ಯನ್ ಹರಿಮಪಿ ಗಿರಿಣಾ ಸಾರ್ಧಮ್ಯದ್ಧ್ಯೈ ಸ ಮೇ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೧೨ ॥

ಯೋಽಪಶ್ಯತ್ ಸ್ವಾಶ್ರಮಾಗ್ರ್ಯಂ ಮುನಿಮಹಿತಗುಣೋ ದಿವ್ಯಸಾಲಂ ಚ ಚಿತ್ರಂ
ತತ್ರರ್ಷೀಣಾಂ ಸಮಾಜೇ ಹರಿಮಪಿ ಮುನಿತಃ ಸತ್ಯವತ್ಯಾಂ ಪ್ರಜಾತಮ್ ।
ಕರ್ತಾರಂ ಭಾರತಾದೇರ್ಭರತವರಗುರುಂ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಸ್ಯ ಚಾಹೋ
ನಿರ್ದೋಷಂ ನಿತ್ಯಪೂರ್ಣಾಗಣಿತಗುಣಮಸೌ ಪ್ರೀಯತಾಂ ಮೇ ಸ ಚೇಶಃ ॥ ೧೩ ॥

ಸರ್ವಾಂಗೈಃ ಸರ್ವವಂದ್ಯೈರ್ವಿಮಲಕುವಲಯಶ್ಯಾಮಲೈಃ ಶೋಭಮಾನಂ
ಸಜ್ಞ್ಞಾನಾನಂದತೇಜಃಪ್ರವರಗುಣಮಯೈಃ ಪೂರ್ಣಲಾವಣ್ಯರೂಪೈಃ ।
ಬಿಂಬೋಷ್ಠಂ ಪದ್ಮಪಾದಂ ಶುಭಕಪಿಶಜಟಂ ಸೈಣಚರ್ಮಾಣಮೀಶಂ
ದೃಷ್ಟ್ವಾನತ್ವೋಪಗೂಢಃ ಸ ಗುರುರವತು ನಃ ಸೂಪವಿಷ್ಟೋ ಮುನೀಷ್ಟಃ ॥ ೧೪ ॥

ಶಿಷ್ಯಂ ವ್ಯಾಸಸ್ಯ ನಾರಾಯಣಮಥ ಚ ಗತಂ ಸರ್ವಹೇತುಂ ಸುಮಾತ್ಸ್ಯಂ
ಸಾಶ್ವಾಸ್ಯಂ ಕೂರ್ಮಕೋಲೌ ನೃಹರಿಮಥ ಮನುಂ ವಾಮನಂ ಬುದ್ಧರಾಮೌ ।
ವ್ಯಾಸಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಕೃಷ್ಣಾವತಿಚಿರಮಿತರಾನಂದನಂ ಕಲ್ಕಿಯಜ್ಞೌ
ಸಿದ್ಧೇಶಂ ನೌಮಿ ಧನ್ವಂತರಿವರವನಿತಾಖ್ಯಂ ತಮೇನಂ ಸ್ಮರಂತಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ದತ್ತಾತ್ರೇಯಂ ಕುಮಾರಂ ಹೃದಿ ದಧದೃಷಭಂ ಹಂಸಕೃಷ್ಣೌ ಹರಿಂ ತಂ
ಧಾರ್ಮಂ ನಾರಾಯಣಾಖ್ಯಂ ಸದಶಶತಸಹಸ್ರಾದ್ಯನಂತಾವತಾರಮ್ ।
ತನ್ನುನ್ನಸ್ತತ್ರ ಸೂಕ್ತ್ಯೈ ವರಮುಚಿತನರೈರೇಷ ಸೇವ್ಯತ್ವಮಾಪ್ತಃ
ಕೃಚ್ಛ್ರಾದ್ವ್ಯಾತ್ರೋನ್ಮುಖೋ ಮೇ ಸ ಗತಿರಪಿ ಹರಿವ್ಯಾಸನಾರಾಯಣಾಖ್ಯಃ ॥ ೧೬ ॥

ಲಬ್ಧ್ವಾಽನುಜ್ಞಾಂ ಮುಕುಂದಾತ್ ಸ್ವಜನಮುಪಗತೋಽನೇಕಭಿಕ್ಷಾಪ್ರಭೋಕ್ತಾಽ-
ತುಲ್ಯಂ ಭಾಷ್ಯಂ ಚ ಕುರ್ವನ್ ಸ್ವಸಮಗುಣಗಣಂ ಸಂಪ್ರಯಾತಃ ಪುನರ್ಯಾನ್ ।
ಷಟ್ಶಾಸ್ತ್ರಾಶ್ಲೇಷಶಾಖಾಸ್ವಖಿಲವಿಜಯವಾನ್ ಶೋಭನಂ ಸೂರಿವರ್ಯಂ
ಶಿಷ್ಯಂ ಲಬ್ಧ್ವಾಽತಿಜೈತ್ರಂ ಪುನರಪಿ ವಿವಿಧಾನ್ ಪ್ರಾಪ್ತರೂಪ್ಯೋ ಗತಿರ್ಮೇ ॥ ೧೭ ॥

ಸಖ್ಯೇ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಯ ಭಾಷ್ಯಂ ಕಲಿಮಲಮಪನೀಯಾಚ್ಯುತಜ್ಞಾಯ ಚಾಲಂ
ಕಾರ್ಷ್ಣೀಮರ್ಚಾಮಚಾಲ್ಯಾಂ ತ್ರಿದಶಕತರುಣೈರ್ಲೀಲಯಾಽಽನೀಯ ರೂಪ್ಯೇ ।
ಆಸ್ಥಾಪ್ಯೋದಸ್ಯ ಯಜ್ಞಪ್ರತಿಹತಿನಿರತಾನ್ ಕಾರಯಿತ್ವಾ ಸ್ವಯಜ್ಞಂ
ವ್ಯಾಸಂ ನತ್ವಾ ಪುನಶ್ಚ ಪ್ರತಿಗತರಜತಃ ಸಂಪ್ರಸೀದೇತ್ ಸ ಮಧ್ವಃ ॥ ೧೮ ॥

ಸಾಗಸ್ತ್ವಾದೀಶದೇವಂ ಪರವಶಖನನಂ ಯೋ ವ್ಯಧಾದಪ್ಲವಃ ಸ್ವೈ-
ರ್ಗಂಗಾತಾರೀ ಸ್ವನೀತ್ಯಾ ವಶಿತಯವನರಾಡ್ವರ್ತ್ಮನಿ ಕ್ವಾಪಿ ಚೋರಾನ್ ।
ಹಂತುಂ ಯಾತಾನ್ ಮಿಥೋಽಹನ್ ಕ್ವಚಿದಪಿ ನಿಜಶಿಷ್ಯೇಣ ಚಾದ್ರಾವಯದ್ರಾ-
ದ್ಯೋಗೇನಾಭೂಚ್ಛಿಲಾಭಃ ಕ್ವಚಿದಪಿ ಸಗಣಸ್ತಂ ಮಹೇಕ್ಷಂ ದಿದೃಕ್ಷೇ ॥ ೧೯ ॥

ದೈತ್ಯವ್ಯಾಘ್ರೋಪಘಾತೀ ನರಸಖಿಕರತೋ ಲಬ್ಧಗೌರೋಪಲಾರ್ಚೋ
ವ್ಯಾಸಾಜ್ಞಾಭೃತ್ ಸುತರ್ತಾ ಲಘು ಸುರಸರಿತೋ ವಾರಿಸಂಸ್ತಂಭಯೋಗಾತ್ ।
ಭಿತ್ವಾ ಭೂಮಿಂ ದ್ಯುನದ್ಯಾ ಮಠಮುಪಗತಯಾ ವಂದಿತೋ ಮೂರ್ತಿಮತ್ಯಾ
ಯೂನೋಽನೇಕಾನ್ ವಿಜಿಗ್ಯೇ ಯುಗಪದಪಿ ಗತಾನ್ ಯಃ ಸಲೀಲಂ ತಮೀಡೇ ॥

ಸ್ವರ್ಗಾಹ್ವೋಕ್ತಿಪ್ರಖಂಡೀ ಸಕಲಸಮಯಿಜಿದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಯಾಽಭಾತ್ ಪುರಾಽಽಜೌ
ಶಿಷ್ಯಾಣಾಮಾಯುಧಾನಿ ಪ್ರಕಟಯತಿ ಪುರಾ ಪೂಜಿತಃ ಶೂಲಿನಾಽಭೂತ್ ।
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇಣ ಕ್ವಚಿದ್ಯೋ ದಶಶತಗುರುರಂಭಾಪಯೋಭುಕ್ ಕ್ಷಣಾತ್ ಸ-
ದ್ಗಾನಾತ್ ಪುಷ್ಪಾದಿಕಾರೀತ್ಯಭಿಹಿತಚರಿತೋ ಯಃ ಶುಭೈಸ್ತಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೨೦ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾಮುನಿಭ್ಯೋಽಭ್ಯಧಿತ ಸಮಯತೋ ಯಸ್ಯ ಲಭ್ಯಂ ಫಣೇಂದ್ರೋ
ವೈಕುಂಠಂ ಹೇಮನಾನಾಮಣಿಮಯಸದನಂ ಶ್ರೀಶಧಾಮಾಸ್ತದೋಷಮ್ ।
ಸಾಯುಜ್ಯಾದ್ಯಾಪ್ತಸೌಖ್ಯೈರಖಿಲವಿಷಯಿಭಿಃ ಸುಂದರೀಭೋಗಭಾಗ್ಭಿ-
ರ್ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯೈರ್ನಾಥದೃಗ್ಭಿರ್ವಿಲಸಿತಮತುಲಂ ಸೋಽನುಗೃಹ್ಣಾತು ನೋಽಲಮ್ ೨೧

ನಾನಾದುರ್ನೀತಿವಾದೈರ್ವಿಹಿತಮುರುಮದಂ ಮಾಯಿಭೂತಾಸುರೇಂದ್ರೈ-
ರ್ಯೋಽಯಂ ವೇದಾಂತಿಸಿಂಹೋ ವ್ಯಜಯತ ಕುರವಂ ಪುಂಡರೀಕಂ ಚ ಕಾಂಡಮ್ ।
ವಿಶ್ವಾಶ್ಚರ್ಯಪ್ರಕಾರಂ ಪ್ರವಚನಮಕರೋಚ್ಛಂದಸಾಂ ಯತ್ಸ್ವಧಾಽನ್ಯ-
ಸ್ತತ್ಕುರ್ವನ್ ಹಾಸ್ಯ ಆಸೀದ್ದ್ವಿಜವರನಿಕರೇ ಸ್ಯಾಮ ತದ್ದಾಸದಾಸಾಃ ॥ ೨೩ ॥

ಪದ್ಮಾಖ್ಯಂ ಸಿಂಧುರಾಜಂ ಪ್ರಿಯಜನಪರಮಾಗಸ್ಕೃತಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಭೀತೇ-
ರನ್ಯಾನ್ ಕುರ್ವಾಣಮಗ್ರೇ ಸಪದಿ ನಿಜಗೃಹೇ ಗೋಗಣೈರ್ಮಧ್ವಪಾರ್ಥಃ ।
ಯೋ ಯದ್ದಾಸೋಕ್ತಿಬಾಣೈರ್ವಿದಲಿತಹೃದಯಾ ದುದ್ರುವುರ್ಮಾಯಿದೈತ್ಯಾ
ವಿಶ್ವಜ್ಞಾಹ್ವೋ ಹರಿರ್ಯೋ ಜಗತಿ ವಿಜಯತೇ ಸ ಪ್ರದದ್ಯಾಜ್ಜಯಂ ನಃ ॥ ೨೪ ॥

ಶ್ರೀಕಾಂತಾಂಘ್ರಿಪ್ರಸಂಗಾದಧಿಕಶುಚಿತಮೋ ಯಾನ್ ಯಥಾ ಗಾಂಗ ಓಘೋ
ರಾಜ್ಞಾ ಸಂವಂದಿತಾಂಘ್ರಿಃ ಸಕಲಗುಣಗಣೋಪೇತಪಾದಾದಿಕಾಂತಃ ।
ಸರ್ವೇಷಾಂ ದರ್ಶನೀಯೋ ಲಿಕುಚಕುಲಭವೋ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾದ್ರಿವೇದೀ
ಪ್ರಾಪಾಯುಗ್ವಿಕ್ರಮಾರ್ಯೋ ಯಮಖಿಲಗುರುಮಾನಂದತೀರ್ಥಂ ಪ್ರವಂದೇ ॥೨೫

ಲಬ್ಧಗ್ರಂಥಃ ಸ್ತುತೋಽಲಂ ಲಿಕುಚಕವಿವರೇಣೇಹ ನಿನ್ಯೇ ದಿನಾನಿ
ಶ್ರೀಭರ್ತುಃ ಪ್ರೀತಿವೃದ್ಧ್ಯೈ ವಿವಿಧಶುಭಕೃತೀಃ ಕೇವಲಂ ಯಸ್ತು ಕುರ್ವನ್ ।
ನಿರ್ಲೇಪೋ ದಗ್ಧಕರ್ಮಾ ಮತಿಕೃತಿಕರಣೈರ್ಲೋಕಶಿಕ್ಷಾಂ ಚ ಕರ್ತುಂ
ದೇವೈರ್ವರ್ಷಾಮೃತಾರ್ಚಃ ಪ್ರವಚನಚತುರೋ ಮೇ ಪ್ರವಕ್ತೃತ್ವದಃ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೨೬ ॥

ಸ್ನಾತೋ ದೇವಾಭಿಷೇಕ್ತಾ ಸದರಿದರಧರಸ್ತಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಾನುವೃತ್ತ್ಯಾ
ಸಮ್ಯಕ್ ಸಂಪೂಜ್ಯ ವಿಷ್ಣುಂ ವರತುಲಸಿಕಯಾ ದರ್ಶನೀಯೋಽಥ ಭುಕ್ತ್ವಾ ।
ನಾನಾಲೋಕಾಭಿನಂದೀ ಗುರುರಥ ವಿಲಸದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಯಾ ಸಾಂಧ್ಯಕೃತ್ಯಂ
ಕೃತ್ವಾ ಗೋವಿಂದಲೀಲಾಕಥಕ ಉತ ಕಥಾಂ ವೈಷ್ಣವೀಂ ವಾಚಯೇನ್ನಃ ॥ ೨೭ ॥

ಮಾನ್ಯೋಪನ್ಯಾಸಧನ್ಯೋ ಹರಿರಖಿಲಗುಣೋ ಬ್ರಹ್ಮವೇದೈಕವೇದ್ಯಃ
ಕರ್ತಾ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಮೋಕ್ಷಂ ಶುಭಸುಖವಿಷಯಂ ರಾತಿ ಭಕ್ತೇಭ್ಯ ಇತ್ಥಮ್ ।
ಸತ್ತರ್ಕೈಃ ಸಾಧಯಿತ್ವಾ ಶ್ರುತಿಶತಸಹಿತೈಃ ಸೂರಿಸೂನುಂ ವಿಜಿತ್ಯ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾ ತಸ್ಯ ಪೂರ್ಣಪ್ರಮತಿರನುದಿನಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಯಾಽಽಪ್ಯಾಯಯೇನ್ಮಾಮ್ ೨೮

ಸಾಮ್ನಸ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾರ್ಯಾದ್ವ್ಯರಚಯದನುಭಾಷ್ಯಂ ಶತಗ್ರಂಥಕರ್ತಾ
ಸೋದರ್ಯಂ ಸ್ವಂ ವಿರಕ್ತಂ ಯತಿಮಕೃತ ಮಹಾಸದ್ಗುಣಂ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಮ್ ।
ವಾದೀಂದ್ರಂ ಪದ್ಮನಾಭಂ ಪ್ರಿಯಮಥ ಚ ಪರಾನ್ ಸದ್ಗುಣಾನ್ ಶ್ಲಾಘ್ಯಶಿಷ್ಯಾನ್
ಯೋಽನೇಕಾನ್ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥಾನಪಿ ಸ ವಿಜಯತೇ ಕಣ್ವತೀರ್ಥಾಂತಿಕಸ್ಥಃ ॥ ೨೯ ॥

ಸಂಸ್ತವ್ಯೋ ವೇದಮಾನಂ ಸಮವಿತುಮತನೋದೋಷಧೀರ್ಯಃ ಕ್ಷಣಾಂತೇ
ದೀಪ್ತಾಂಗುಷ್ಠಃ ಶಿಲಾನೀಃ ಶ್ರುತಿವಿವರಣಕೃದ್ವರ್ಣಿತಃ ಸ್ತಂಭಿತಾಬ್ಧಿಃ ।
ಅಂಗುಲ್ಯಾ ಗಂಡವಾಟಾವತುಲಬಲಚಣೌ ಚಾಲನೇ ಯಸ್ಯ ನಾಲಂ
ಪ್ರಾಗ್ವಾಟೋ ವಾ ವಟೂಢೋ ಮಮ ಮನಸಿ ಲಸೇದಪ್ಯಲಾವ್ಯೈಕಲೋಮಾ ॥೩೦॥

ಪಾರಂತೀಶಾಭಿನಂದೀ ಸಪದಿ ಚ ಸರಿತಾಮಂತರೇಽವರ್ಷಯದ್ಯೋ
ಗ್ರೀಷ್ಮೇ ಮಿತ್ರೀಚಕಾರಾಪ್ಯಹಿತಮಥ ಗತೋ ವೈದ್ಯನಾಥಂ ಸ್ವಭೂತ್ಯೈ ।
ಛಂದಃಖಂಡಾರ್ಥವಾದೀ ಜಿತಕುಮತಿಕುಲೋ ದುರ್ಜನೇರ್ಷ್ಯಾಭ್ಯುಪೇಕ್ಷೀ
ಲಘ್ವನ್ನಂ ಬೃಂಹಯೇದತ್ತ್ಯಪಿ ಬಹು ಧನಿನಾಮಲ್ಪಕಲ್ಪೇನ ತುಷ್ಯೇತ್ ॥ ೩೦ ॥

ವೃಷ್ಟ್ಯಾದೀನಾಂ ನಿಯಂತೇತ್ಯಭಿಹಿತಚರಿತಃ ಸರ್ವಗೀರ್ವಾಣರತ್ನೈ-
ರ್ಗಂಧರ್ವೈರ್ಗೀಯಮಾನೋ ದ್ಯುಸದಸಿ ಸಕಲೈಃ ಕೌತುಕಾದ್ಗಮ್ಯಮಾನಃ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಂಸ್ತೂಯಮಾನಃ ಸುರತರುಕುಸುಮೈರಾರ್ಯ ಆಕೀರ್ಯಮಾಣೋ
ಮಧ್ವೋ ಜಾಜ್ವಲ್ಯತೇಽಸೌ ಜಗತಿ ವಿಜಯತೇ ಸತ್ಸಭಾಮಂಗಲಾಯ ॥ ೩೨ ॥

ದಶಪ್ರಮತಿವಿಕ್ರಮಂ ಬಹುವಿಧಾತ್ಮನಾ ಹೇಮವತ್
ಸುಮಧ್ವವಿಜಯಾಭಿಧಂ ವ್ಯಧಿತ ಭಾವದೀಪಾಹ್ವಯಮ್ ।
ಪ್ರಮೇಯನವಮಾಲಿಕಾಂ ಪುನರಿಮಾಂ ಚ ದಕ್ಷಾಂಚಿತಾಂ
ಸತಾಂ ಶ್ರವಣಭೂಷಣಂ ವ್ಯದಧದೇಷ ನಾರಾಯಣಃ ॥ ೩೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ-
ವಿರಚಿತಾ ಪ್ರಮೇಯನವಮಾಲಿಕಾ(ಅಣುಮಧ್ವವಿಜಯಃ) ॥

*****

೯೬. ಶ್ರೀಮಧ್ವಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಪ್ರಕಾಶಿಕಾ

ಸುರನಾಥಗುರುಃ ಸುರಭೀಕೃತದಿಙ್ಮುಖಯಾ ನವಚಂದನಮಿಶ್ರಿತಯಾ ।
ಅತಿಕೋಮಲಯಾ ತುಲಸೀಪ್ರಸವಚ್ಛಟಯೈಕ್ಷ್ಯತ ಪುಂಭಿರಸೌ ಲಸಿತಃ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರಾಣಾಧೀಶಃ ಪ್ರಾಣ ಉಕ್ಥೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠಃ ಶ್ರೇಷ್ಠೋಽಖಿಲೇಶ್ವರಃ ।
ಪಾಪ್ಮನಾಽವಿದ್ಧ ಇತ್ಯಾದಿನಾನೋಪನಿಷದೀರಿತಃ ॥ ೨ ॥

ಸ 'ದೇವಶ್ರೇಷ್ಠ' ಇತ್ಯಾದಿಭಾರತಾದ್ಯೈಶ್ಚ ವರ್ಣಿತಃ ।
ಪ್ರಾಣ ಇತ್ಯೇವ ಲೋಕೈಶ್ಚ ಸ ಮಹಾಮಹಿಮಾ ಹ್ಯತಃ ॥ ೩ ॥

ಸರ್ವಜ್ಞಾನಬಲಾದೀನಾಮನುಸಂಧಾನಸುಕ್ಷಮಃ ।
ಪ್ರಾಣಾವತಾರೇಷ್ವಭಿತಸ್ತಸ್ಮಾನ್ನಾತ್ರಾಪ್ಯಪೂರ್ಣತಾ ॥ ೪ ॥

ಸಾಮರ್ಥ್ಯಾಂಶಾಂಶಮೇವಾತ್ರ ಪ್ರಾದುಶ್ಚಕ್ರೇ ಜಗದ್ಗುರುಃ ।
ತತ್ರಾಪ್ಯಮರ್ತ್ಯದೃಶ್ಯಾಂಶೋ ದೇವೈರೇವಾನ್ವಭೂಯತ ॥ ೫ ॥

ಚರ್ಯಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನರೈಃ ಕಾಶ್ಚಿದ್ವಿಸ್ಮೃತಾ ದೇವಮಾಯಯಾ ।
ಅವಿಸ್ಮೃತಾಶ್ಚ ಪುರುಷೈರ್ನಾಸ್ಮಾಭಿಃ ಸಕಲಾಃ ಶ್ರುತಾಃ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರುತಾಶ್ಚ ಕಾಶ್ಚಿನ್ನೈವೋಕ್ತಾ ದೇವಗುಹ್ಯತ್ವನಿಶ್ಚಯಾತ್ ।
ಅನ್ಯಾಸ್ತಥೈವ ನ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಗ್ರಂಥಬಾಹುಲ್ಯಭೀತಿತಃ ॥ ೭ ॥

ಉಕ್ತಾಶ್ಚ ವಿಸ್ಮೃತಾ ನೈವ ತಸ್ಮಾದೇವಾತ್ರ ಕಾರಣಾತ್ ।
ಪ್ರಾಯೇಣ ನೈಕಮಾತ್ರೋಕ್ತಾಃ ಕಥಿತಾ ಇಹ ಸರ್ವಶಃ ॥ ೮ ॥

ಮಯಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಧ್ರುವಮಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಾಃ ಪ್ರಾಯೇಣ ಪೂರುಷೈಃ।
ದ್ವಯೋರ್ವಕ್ತ್ರೋರ್ವಿರೋಧೇಽತ್ರ ಸ್ವೀಕೃತಾ ಪ್ರಬಲಸ್ಯ ಗೀಃ।
ತುಲ್ಯೇನ ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟ್ಯಾದೌ ದೈವೇ ನೈವ ಪರೀಕ್ಷ್ಯತೇ ॥ ೯ ॥

ಕಾವ್ಯಶ್ರಿಯೇ ವಾ ಗುರುಕೀರ್ತಯೇ ವಾ
ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಸ್ವಯೈವಾಪಿ ಮನೀಷಯೇತಿ।
ತಸ್ಮಾನ್ನ ಶಂಕ್ಯೇತ ಮಹಾಜನೇನ
ಪುಂಸಾ ಕುಶಾಗ್ರೀಯಧಿಯಾಽಪ್ಯವಶ್ಯಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಮಂದಪ್ರಬೋಧಜನತೋಪಕೃತಿಂ ವಿಧಿತ್ಸು-
ರ್ಮಧ್ವಪ್ರಸಂಗಪರಮೋತ್ಸವಲಂಪಟೋಽಸೌ।
ಕೃತ್ವಾಽಪಿ ಮಧ್ವವಿಜಯಂ ವ್ಯಧಿತಾಸ್ಯ ಕಿಂಚಿತ್
ಭಾವಪ್ರಕಾಶನಮಿದಂ ಹರಯೇ ನಮೋಽಸ್ತು ॥ ೧೧ ॥

ತ್ರಿವಿಕ್ರಮವಿಪಶ್ಚಿತೋ ಗುಣನಿಧೇಃ ಸುಶಿಷ್ಯಾಃ ಸುತಾಃ
ಸತಾಮಭಿಮತಾಸ್ತ್ರಯೋ ಯಸ್ಯತೀಯೋಽತ್ರ ನಾರಾಯಣಃ।
ಸ ಮಧ್ವವಿಜಯಂ ವ್ಯಧಾದ್ಗುರುಗಿರಾ ಸದಾನಂದದಃ
ಪ್ರಸೀದತು ತತಃ ಸದಾ ದಶಮತಿಃ ಸನಾರಾಯಣಃ ॥ ೧೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತ
ಶ್ರೀಸುಮಧ್ವವಿಜಯಭಾವಪ್ರಕಾಶಿಕಾಯಾಂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಪ್ರಕಾಶಿಕಾ ॥

★★★★★

೯೭. ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯಸಾರಸಂಗ್ರಹಃ

ಶ್ರೀಕಾಂತಾಜ್ಞಾಂ ವಹನ್ ಯಃ ಶಿರಸಿ ಸುರನುತಃ ಕೀಶತಾಮಾಪ್ಯ ಸೀತಾಂ
ರಾಮೋದಂತೈಃ ಪ್ರತೋಷ್ಯ ಪ್ರಭುವರಮನಮತ್ ತೀರ್ಣವಾರ್ಧಿಃ ಪಯೋಧೌ।
ಬದ್ಧ್ವಾ ಸೇತುಂ ಜಿತಾರೀ ರಘುವರದಯಿತಾದತ್ತಮಾಲಃ ಪದಾಬ್ಜೇ
ಶ್ರೀಭರ್ತುಶ್ಚಿಂತಯನ್ ಸ್ವೇ ಹೃದಿ ವಿಲಸತಿ ಕಿಂಪೂರುಷೇ ತಂ ಭಜೇಽಹಮ್ ॥ ೧ ॥

ವಾಯುಸ್ಪೃಷ್ಟೈವ ಕುಂತೀ ಯಮಲಭತ ಸುತಂ ಯತ್ತನೂಸಂಗತೋಽದ್ರಿ-
ರ್ಭಿನ್ನೋಽಕಾರ್ಷೀತ್ ಕುಮಾರಾನ್ ವಿಹೃತಿಷು ವಿಜಿತಾನ್ ಯೋಽವಹದ್ರಾಜಕನ್ಯಾಮ್।
ದಗ್ಧಾರಿಃ ಕೃಷ್ಣಪಾದಾಂಬುರುಹಮಧುಕರೋ ಯತ್ತ್ರಿಪಂ ಚಿಕೀರ್ಷು-
ರ್ಭೂಮೌ ದೈತ್ಯಾಲಿರಾಸೀತ್ ಕುಮತಕೃತಿಕೃತೇ ತಂ ಶ್ರಯೇ ಭೀಮಸೇನಮ್ ॥ ೨ ॥

ವಿಜ್ಞಾನಾರ್ಕೇ ವಿಲೀನೇ ಮರುದುದಯಮಜಿತಾನುಜ್ಞಯಾ ಮಧ್ಯಗೇಹಾ-
ಜ್ಜಾತೋ ಭೂಮೌ ವಿಶುದ್ಧಾದಸುಕರತಪಸಾ ಗರ್ಭತೋಽನ್ಯಂ ನಿರಸ್ಯನ್।

ಆವಿಕ್ಷದ್ಭಿಭ್ರದಗ್ರ್ಯಂ ವಪುರನವರಂ ಪುಂಲಕ್ಷಣೈರ್ಯತ್ರ ಸೂತೌ
ದಿವ್ಯಾಸೀದ್ವಾದ್ಯರಾವೋ ಗದಿತುಮಿವ ಸತಾಂ ಚಾಸತಾಂ ಹರ್ಷಶೋಕೌ ॥ ೩ ॥

ಗೋದಾತ್ರೇ ಮುಕ್ತಿಹೇತುಂ ಸುಮತಿಮದಿತ ಯೋ ಯತ್ಪ್ರಭಾವಾದ್ವಿಮುಕ್ತಾಃ
ಸ್ವೀಯಾಸ್ತಾತ್ರಾದ್ಗ್ರಹೋತ್ಥಾದಥ ನಿಜಸಹಜಾಽತರ್ಪಯದ್ಯಂ ಕುಲಿತ್ಥೈಃ ।
ತತ್ರಾಪ್ಯಾರೋಗ್ಯಶಾಲೀ ಮೃದುತರವಚನೈರ್ಮೋದದಾಯೀ ನಿಜಾನಾಂ
ಪುಚ್ಛಾಲಂಬೀ ತಥೋಕ್ಷ್ಣಃ ಪಿತರಮನೃಣತಾಂ ಪ್ರಾಪಯನ್ ಪಾತು ಸೋಽಸ್ಮಾನ್ ॥ ೪ ॥

ಮಾತಾಪಿತ್ರೋಃ ಸ್ವಬಂಧೋರ್ಮಹವಿಧೃತದೃಶೋರ್ನಿರ್ಗತೋಽರಣ್ಯಸಂಸ್ಥೇ
ದೇವಾಗಾರೇ ಪ್ರಪನ್ನೋಽನಮದಜಿತಮಥಾದರ್ಶಿ ಪಿತ್ರಾಽಽಕುಲೇನ ।
ಪೃಷ್ಟಃ ಕಸ್ತೇ ಸಖೇತಿ ಪ್ರಭುಮಜಮವದದ್ಯಃ ಶಿವಾಖ್ಯಂ ದ್ವಿಜಾತಿಂ
ಜೇತಾ ಪಿತ್ರೋಪನೀತಃ ಸಮುಚಿತವಯಸಿ ಶ್ರೇಯಸೇ ಮೇ ಭವೇತ್ ಸಃ ॥ ೫ ॥

ಯತ್ಪಾದಾಬ್ಜಾತ್ತಲೀಲಾ ಸಮಹರದುರಗಂ ದೈತ್ಯರೂಪಂ ಜಿಘಾಂಸುಂ
ಸ್ವಾತ್ಮಾನಂ ಯೋಽಧ್ಯಗೀಷ್ಟ ಕ್ಷಿತಿಸುರವರತಸ್ತನ್ನಮನ್ ಶರ್ವಪೂರ್ವೈಃ ।
ವಂದ್ಯೋಽಪಿ ಸ್ವೀಯಶಿಕ್ಷಾಂ ವಿದಧದುರುತರಾಂ ಬಾಲಲೀಲಾಂ ವಿತನ್ವನ್
ಮಿತ್ರಂ ನೀರೋಗಯನ್ ಪ್ರಾದಿಶದಥ ಗುರವೇ ಭಕ್ತಿಮೀಶೇ ವಿಮುಕ್ತ್ಯೈ ॥ ೬ ॥

ಕೃಷ್ಣಾಹಸ್ತೋತ್ಥಮನ್ನಂ ಶುಚಿತಮಮನಿಶಂ ಭುಕ್ತವಂತಂ ವಿಶುದ್ಧಂ
ವೃತ್ತ್ಯಾ ಜೀವಂತಮಾರ್ಯಂ ಮಧುಕರಪದಯಾ ಪ್ರಾಪ್ಯ ತುರ್ಯಾಶ್ರಮಾಪ್ತ್ಯೈ ।
ಮಾತಾಪಿತ್ರೋಃ ಪ್ರದರ್ಶ್ಯ ಸ್ವಸಹಜಮವನೇ ಮಾತರಂ ತನ್ನಿಷೇಧ್ರೀಂ
ಭೂಯೋ ಮದ್ದರ್ಶನೇಚ್ಛಾ ಯದಿ ತವ ನ ಭವೇರ್ವಿಘ್ನಕರ್ತ್ರೀತ್ಯುವಾಚ ॥ ೭ ॥

ಲೇಭೇ ತುರ್ಯಾಶ್ರಮಂ ದ್ರಾಕ್ ಕ್ಷಿತಿಸುರವರತಃ ಪೂರ್ಣಬೋಧಾಭಿಧಾನೋ
ಯೋಗ್ಯೋ ಯೋಽನಂತಮಾತ್ರಪ್ರಣವಜಪಕೃತಾವಚ್ಯುತೇಕ್ಷಾಯ ದತ್ತಃ ।
ಸೇವಾಕರ್ತ್ರೇ ಪರೇಣ ದ್ಯುಸರಿತಿ ರಚಿತಸ್ನಾನ ಈಶಾಜ್ಞಯಾ ಯಃ
ಪ್ರಾಪ್ತಾಭ್ಯರ್ಣಂ ಕುವಾದಿವ್ರಜಜಯವಿಸರತ್ಕೀರ್ತಿರಾರ್ತಿಂ ಹರೇತ್ ಸಃ ॥ ೮ ॥

ವೇದಾಂತಾಖ್ಯೇಽಧಿರಾಜ್ಯೇ ಗುರುವರರಚಿತಾಸೇಕ ಆನಂದತೀರ್ಥೇ-
ತ್ಯಾಖ್ಯಾತೋ ಮೋದಹೇತುಂ ಯದಕೃತಸಮಯಂ ದುರ್ಮದಾನ್ ಯೋ ಜಿಗಾಯ ।
ತರ್ಕೇ ನಿಷ್ಣಾತಬುದ್ಧೀಂಸ್ತದನುವಿಜಿತವಾನ್ ವಾದಿಸಿಂಹಂ ಸಖಾಯಂ
ಬುದ್ಧ್ಯಬ್ದೇಃ ಪ್ರಾಜ್ಯಬೋಧಸ್ತ್ರಿಭುವನವಿತತಾನಿಂದ್ಯಕೀರ್ತಿಃ ಸ ಪಾಯಾತ್ ॥ ೯ ॥

ದೋಷಾನುಕ್ತ್ವಾ ಕುಭಾಷ್ಯೇ ಮಣಿಮತ ಉದಿತೇ ಯೋಽವದತ್ ಸೂತ್ರಭಾವಂ
ಯಾತೋ ಯಾಮ್ಯಾಂ ದಿಶಂ ಸಾಚ್ಯುತಮತಿರನಮದ್ವಿಷ್ಣುಕಲ್ಯಾಣಸಂಸ್ಥಮ್ ।

ದೇವಂ ಭಿಕ್ಷಾಪ್ರದಾತುಃ ಫಲನಿಕರಮದನ್ ಸ್ಥೂಲಮಬ್ಜಾತನಾಭ-
ಶ್ರೀರಂಗೇಶೌ ಪ್ರಣಮ್ಯಾವನಿಸುರನಿಕರೈರಾದೃತೋಽಭಾತ್ ಸಭಾಯಾಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಪೃಷ್ಟಃ ಸೂಕ್ತಾರ್ಥಮುಕ್ತ್ವಾ ಸದಸಿ ಬುಧಜನೈರ್ವಿಷ್ಣುನಾಮ್ನಾಂ ಸಹಸ್ರೇ
ಆದ್ಯಸ್ಯಾರ್ಥಾನ್ ಬ್ರುವಾಣೋಽನಯತ ಬುಧಜನಂ ವಿಸ್ಮಯಂ ತೈರವಾಪಿ ।
ಸರ್ವಜ್ಞೋಽಸೀತ್ಯಪಾಲಾಪದಮತಿತರುಣೇವಾಚಕಂ ವ್ಯಾಹರಂಸ್ತಾನ್
ಸಂವಾದಾಯಾಗಮಿಷ್ಯದ್ದ್ವಿಜವರವಚನಂ ಪ್ರಾಹ ಸರ್ವಜ್ಞ ಆರ್ಯಃ ॥ ೧೧ ॥

ಮಾಯ್ಯಾಕೃಷ್ಟಾಂ ಶ್ರುತೀನಾಂ ತತಿಮಥ ಖಲು ದುಃಶಾಸನೇನೇವ ಭೀಮಃ
ಪಾಂಚಾಲೀಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ದುಷ್ಟವ್ರಜನಿರಸನಕೃತಾವಾತನೋತ್ ಸ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಮ್ ।
ಮರ್ತ್ಯಾನಾಂ ಗೋಚರಂ ಪ್ರಾಗಭಜತ ಬದರೀಮರ್ಪಯನ್ ಗೀತಿಕಾಯಾ
ಭಾಷ್ಯಂ ಶ್ರೀಶಾಯ ತೇನೋದಿತ ಉರುಬದರೀಂ ಪ್ರಾಪ್ತುಮಾಗಾದ್ಧಿಮಾದ್ರಿಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಶೃಂಗೇ ಹೈಮಾಚಲಸ್ಯ ಪ್ರವಿತತಬದರೀಷಂಡಮೀಶಾಶ್ರಮಂ ತಂ
ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೋ ನೈಕಧಾ ತನ್ನಿಲಯಮುನಿವರೈಸ್ತರ್ಕಿತಸ್ತಾಪಸಾನಾಮ್ ।
ಮಧ್ಯೇ ವಿದ್ಯೋತಮಾನಂ ನಿಜಗುರುಮಜಿತಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ವಿಸ್ಮೇರಚಿತ್ತೋ
ದಧ್ಯೌ ತದ್ರೂಪಮಾಂಘ್ರ್ಯಾವದನಮನುಪಮಾನಂದಚಿದ್ರೂಪಮೇಷಃ ॥ ೧೩ ॥

ಭಕ್ತೇರ್ಭಾರೇಣ ನಮ್ರಾಕೃತಿರಜಮನಮತ್ ಸ್ವಂ ಗುರುಂ ಶ್ಲಿಷ್ಟಕಾಯಃ
ಪ್ರೀತೇನೇಶೇನ ರೇಜೇ ದಿನಕರತನಯಾಶ್ಲಿಷ್ಟಹೈಮಾಂಬುವತ್ ಸಃ ।
ಲೇಭೇ ತಲ್ಲಾಲನಂ ಯೋ ಯದಲಭತ ಶುಕೋಽಪೀತಿ ವಿಸ್ಮೇರಯತ್ ಸ್ವಾನ್
ಮಾನ್ಯೋ ಮೌಕುಂದದಾಸ್ಯೈರಜ ಇವ ಮುನಿಭಿಸ್ತತ್ರ ರೇಜೇ ಸಹೇಶಃ ॥ ೧೪ ॥

ಬುದ್ಧ್ಯಾದ್ಯೈಃ ಸಾಧುಧರ್ಮೈರ್ಮುನಿಹೃದಿ ಜನಯನ್ ವಿಸ್ಮಯಂ ವೇದಭರ್ತು-
ರ್ವೈಶೇಷ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಬುದ್ಧೇರ್ನಿಜಗುರುಸಹಿತಃ ಪ್ರಾಪದನ್ಯಾಶ್ರಮಸ್ಥಮ್ ।
ಶ್ರೀಶಂ ನಾರಾಯಣಾಖ್ಯಂ ಋಷಿವರಮುಖರಾ ಹ್ಯಾಕೃತೀರಸ್ಯ ಚಿತ್ತೇ
ಸಂಚಿಂತ್ಯಾಸ್ಮೈ ಪ್ರಣಾಮಂ ವ್ಯತನುತ ಕಮಲಾಜಾನಯೇಽನಲ್ಪಬೋಧಃ ॥ ೧೫ ॥

ಸಂವಿಷ್ಟಃ ಸನ್ನಿಷಣ್ಣೇಽಜಿತತನುಯುಗಲೇ ತತ್ರ ಲೋಕೈಕಭರ್ತ್ರಾ
ದುರ್ಭಾಷ್ಯೌಘಂ ನಿರಸ್ಯನ್ ವಿರಚಿತಮಪರೈಃ ಸೂತ್ರಭಾವಾನಭಿಜ್ಞೈಃ ।
ಸದ್ಭಾಷ್ಯಂ ಸೂತ್ರರಾಶೇಃ ಕಲಯ ಬುಧಜನಾನುದ್ಧರೇತ್ಯೇವಮುಕ್ತಃ
ಶ್ರೀಶಾದೇಶಂ ಸ್ವಮೂರ್ಧ್ನ್ಯವಹದಸುವಹಂ ಸ್ವೇತರೈರಲ್ಪಬೋಧೈಃ ॥ ೧೬ ॥

ಗಂತುಂ ಸಂಚೋದಯಂತಂ ಯಮಜಮಜಿತಮಾನಮ್ಯ ವೇದೇಶತಃ ಸಂ-
ಶೃಣ್ವನ್ ಶ್ರಾವ್ಯಂ ಮುದಾಽಸ್ಮೈ ಕೃತನತಿರಥ ಯನ್ ಭೂಭೃತಶ್ಚಾವತೀರ್ಣಃ ।

ಸ್ವೀಯಾನ್ ಸಂತೋಷ್ಯ ವಿಪ್ರಾಹೃತಮಖಿಲಮದನ್ನನ್ನಮೇಷ ವ್ಯತಾನೀ-
ದ್ರಾಘ್ಯಂ ಸೂತ್ರಾವಲೇಃ ಸ್ವಾಂ ತನುಮಿವ ವಿಮಲಂ ಸತ್ಯತೀರ್ಥೋಽಲಿಖತ್ ತತ್ ॥೧೭॥

ಗೋದಾವರ್ಯಾಸ್ತಟೇ ಷಟ್ಸಮಯವಿಹತಿಕೃದ್ವಂದಿತಸ್ತನ್ಮತಸ್ಥೈ -
ರ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾ ಶೋಭನೇತಿ ಪ್ರಥಮಪದಲಸದ್ಭಟ್ಟನಾಮ್ನೋ ಸ ಭಾಷ್ಯಮ್ ।
ಭಿಂದನ್ ದುಶ್ಶಾಸ್ತ್ರಜನ್ಯಾಂ ಕುಮತಿಮಥ ಗುರೋರಾಕೃತಿಂ ನಂದಸೂನೋಃ
ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯಾಯಾಜಯನ್ಮಾರುತಿರಿವ ಯಮಜಂ ಭೂರಿಹೃದ್ವಾಸುದೇವಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಪ್ರಾಜ್ಯಪ್ರಜ್ಞಃ ಕದಾಚಿತ್ ಸ್ವಮವನಿಖನನೇ ಚೋದಯಂತಂ ಕುಭೂಪಂ
ದತ್ವಾ ವೈವಶ್ಯಮುರ್ವೀಖನನಮಜಹತಂ ಸೋಽಕರೋದ್ದೇವಗಂಗಾಮ್ ।
ತೀರ್ತ್ವಾ ಶಿಷ್ಯಾನುದೂಹ್ಯ ನ್ಯರುಣದವನಿಪಾಲಾನುಗಾನ್ ಸ್ವಂ ಜಿಘಾಂಸೂನ್
ಸಾಮ್ನಾ ಲೇಭೇಽರ್ಧರಾಜ್ಯಂ ಯವನನರಪತೇರ್ವಿಸ್ಮಿತಾತ್ ಸದ್ಗುಣ್ಯೈಃ ಸ್ವೈಃ ॥ ೧೯ ॥

ನೈಕತ್ರಾಪ್ಯೇಷ ವೀರೈರರಿಭಿರುರುಮತಿರ್ಹಿಂಸಿತೋ ಧರ್ಮಸೂನೋ-
ರ್ಲಬ್ಧ ಶ್ರೀಶಪ್ರತೀಕಃ ಕೃತಿವರರಚನೇ ಚೋದಿತೋ ವೇದಭರ್ತ್ರಾ ।
ತೋಯಸ್ತಂಭಾದಿಕರ್ತಾ ಯುವತಿತನುಭೃತಾ ಗಂಗಯಾ ಪೂಜಿತಃ ಸ್ವಾನ್
ಯುದ್ಧೇ ಜೇತಾ ಹರೇಣ ದ್ವಿಜವರವಪುಷಾ ಮಾನಿತೋ ಗಾನವಿಜ್ಞಃ ॥ ೨೦ ॥

ಏವಂ ನಾನಾವಿಚಿತ್ರಾಚರಿತಪೃಥುಮತೌ ವೇದಸೂತ್ರೇತಿಹಾಸಾನ್
ಸ್ವೀಯೇಭ್ಯಃ ಶ್ರಾವಕೇಭ್ಯಃ ಪ್ರವದತಿ ಸನಕಾದ್ಯೈರ್ಯುತೋ ನಾಗರಾಜಃ ।
ಈಷದ್ದೃಷ್ಟೋಽಂತರಿಕ್ಷೇ ಧರಣಿಗತಜನೈಸ್ತತ್ಥಲೇ ಚಾನುಯುಕ್ತಃ
ಕೈವಲ್ಯಂ ತೇನ ಲಭ್ಯಂ ಫಲಮಿತಿವಿವೃತಿಂ ಸಾಧು ಮುಕ್ತೇಶ್ಚಕಾರ ॥ ೨೧ ॥

ಶ್ರೀಶೋ ಲೋಕಂ ಸ್ವಮೇಭ್ಯೋ ದಿಶತಿ ಬಹುಲಧೀಶಾಸ್ತ್ರಸಂಸರ್ಗಿಣೋ ಯೇ
ಮೋದಂತೇ ಯತ್ರ ಸಂತೋ ಯುವತಿಭಿರನುರೂಪಾಭಿರಸ್ಪೃಷ್ಟದುಃಖಾಃ ।
ಪಶ್ಯಂತಃ ಶಾರ್ಙ್ಗಪಾಣೇಃ ಸತತಮತುಲಸೌಂದರ್ಯಸಾರಂ ಮುರಾರೇ
ರೂಪಂ ಸಂಕಲ್ಪಮಾತ್ರಾಗತಜನಕಜನನ್ಯಾದಿಕಾನ್ ವೀಕ್ಷಮಾಣಾಃ ॥ ೨೨ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾದಂ ದಧಾನೇ ಪ್ರಚುರಮತಿಹರೌ ಮಾಯಿಗೋಮಾಯವಃ ಸಂ-
ಕ್ಷುಬ್ಧಾ ಸಂಭೂಯ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಕುಟಿಲಮತಿಜುಷೋಶ್ಚೋಳಜದ್ವೀಪಿಪುರ್ಯೋಃ ।
ಸಾಸೂಯಾ ವಾಯುದೇವೇ ಕೃತವಿವಿಧದುರಾಲೋಚನಾಸ್ತತ್ರ್ತೀಪಂ
ಚಕ್ರುರ್ನೈಕಪ್ರಕಾರಂ ಕಥಮಯಮಕೃತಶ್ಚೇತ್ ತಮೋಯೋಗ್ಯತಾ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೨೩ ॥

ಶಾರ್ದೂಲಾಖ್ಯಂ ವಿಜಿತ್ಯ ಪ್ರಚುರಮತಿರಯಂ ವ್ಯಾಕರೋದ್ವೇದಜಾತಂ
ಯದ್ವದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾತುಕಾಮಃ ಸ ಕುಮತಿರಗಮದ್ಧಾಷ್ಟ್ಯತಾಂ ನಿಂದ್ಯತಾಂ ಚ ।

ಪದ್ಮಾಖ್ಯಂ ಗ್ರಂಥಚೋರಂ ತದನುಗಮಪರಂ ಭೀಷಯನ್ ಖಂಡಯನ್ ಸ್ವೈ-
ರ್ದುಷ್ಟಾನಾಂ ಭೀತಿಕರ್ತಾಽವಸದಮರಗೃಹೇ ಪ್ರಾಗ್ರ್ಯವಾಟಾಭಿಧಾನೇ ॥ ೨೪ ॥

ಭೂಭರ್ತುಃ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಂ ತತ್ಪುರುಷವದನತೋಽವೇತ್ಯ ಯಾತಃ ಪ್ರತೀಚೀಂ
ಪ್ರಾಚೀಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಯಥಾಽರ್ಕಃ ಕುಸುಮಶರಪತೇರಾಲಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಧೀರಃ ।
ತತ್ರ ಸ್ಥಿತ್ವೈಕರಾತ್ರಂ ಜಯನೃಹರಿವರೇಣಾಭಿಯಾತೋಽತಿಭಕ್ತ್ಯಾ
ನತ್ವಾ ಸ್ತುತ್ವಾಽನುಯಾತಃ ಸಪದಿ ಸಮಖಿಲದ್ವಿಷ್ಣುಕಲ್ಯಾಣಪಾರ್ಶ್ವಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಆಪಾದಂ ಮಸ್ತಕಾಂತೇ ವಪುಷಿ ಪರಮಪುಂಲಕ್ಷಣೈ ರಾಜಮಾನಃ
ಸರ್ವೈಃ ಸಂವೀಕ್ಷ್ಯಮಾಣಃ ಸುರಗೃಹಮವಿಶದ್ವರ್ಣಿತಶ್ರೀಶವೃತ್ತಃ ।
ಶ್ರೋತ್ರಾನಂದಂ ವಿತನ್ವನ್ ಗುಹತನುಜಷಡರ್ಥೋಲ್ಲಸದ್ವಿಕ್ರಮಾಖ್ಯ-
ಪ್ರಾಜ್ಞೇನಾಸ್ವಾದಿತಸ್ವಾಗಮರಸ ಉತ ತೇನಾನತಸ್ತತ್ತ್ವವಿತ್ತ್ಯೈ ॥ ೨೬ ॥

ಭೂಪಾದ್ಯೈಃ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಃ ಸನ್ ನಿಜಕೃತಿವಿಲಸತ್ಪುಸ್ತಕೌಘಂ ಗೃಹಾಣೇ-
ತ್ಯಾಜ್ಞಾಮರ್ಥಾರ್ಥವಿಕ್ರಾಂತ್ಯನುಜನನಜುಷೇ ಪ್ರಾದಿಶತ್ ಪ್ರಾಜ್ಯಬೋಧಃ ।
ಭೂತೇರ್ಹೇತುಂ ಬುಧಾನಾಮಸುರನಿಕರವಿದ್ವೇಷಹೇತುಂ ತದನ್ಯೇ-
ಷ್ವಾಶ್ಚರ್ಯಂ ಚಾದಧಾನಂ ಸಮುಚಿತಸಮಯೇಷ್ವಾಚರತ್ ಸಾಧುಕೃತ್ಯಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಪ್ರಾದುರ್ಭೂತೇಽರುಣೇಽಸೌ ರಚಿತಸಕಲಸತ್ಕೃತ್ಯ ಈಶಂ ಸ್ವಚಿತ್ತೇ
ಸಂಚಿಂತ್ಯಾರ್ಕೋ ಯದೇಷದ್ವರುಣದಿಶಮಗಾತ್ ತಾವದಾರ್ಯಃ ಪ್ರವಕ್ತಾ ।
ಸ್ನಾತ್ವಾ ತಾಟಾಕತೋಯೇ ವಿರಚಿತಭಗವತ್ಪೂಜ ಈಶಾರ್ಪಿತಾನ್ನಂ
ಭುಕ್ತ್ವಾ ಭೂಯೋ ಗುಣೇಭ್ಯಃ ಪ್ರವಚನನಿರತಃ ಕಾಲಮಿತ್ಥಂ ವ್ಯನೈಷೀತ್ ॥ ೨೮ ॥

ಭೂಯೋಬೋಧೋಽಥ ಭಾಷ್ಯಪ್ರವಚನಮಕೃತ ತ್ವರ್ಥವಿಕ್ರಾಂತಿನಾಮ್ನಿ
ಪ್ರಾಜ್ಞೇ ಶೃಣ್ವತ್ಯಶೇಷಪ್ರಭವ ಉರುಗುಣಃ ಸರ್ವವಿದ್ವಾಸುದೇವಃ ।
ಇತ್ಯಾದ್ಯಂ ಸಾಧಯನ್ ಸ್ವಂ ಮತಮಿತರಮತಂ ಖಂಡಯಂಸ್ತತ್ರಯುಕ್ತಾನ್
ವಾಗ್ಬಾಣಾನ್ ದ್ರಾಕ್ ನ್ಯರೌತ್ಸೀನ್ನಿಗಮಮಯತದಸ್ತ್ರಾಣಿ ತದ್ಭಾವಮುಕ್ತ್ವಾ ॥ ೨೯ ॥

ಜಿತ್ವಾ ತಂ ವಾದಯುದ್ಧೇ ನಿಜಗುಣಮಕರೋತ್ ಕಾರಯಂಸ್ತೇನ ಟೀಕಾಂ
ಸೋಽನುವ್ಯಾಖ್ಯಾಮಕಾರ್ಷೀತ್ ಪ್ರಣುತನಿಜಕೃತಿರ್ನ್ಯಾಯರತ್ನಪ್ರಕಾಶಮ್ ।
ಚಕ್ರೇಽಥ ಸ್ವಾನುಜಂ ಮಸ್ಕರಿವರಮಕರೋದ್ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಂ ತಥಾಽನ್ಯೇ
ಶಿಷ್ಯಾಸ್ತೇ ಪದ್ಮನಾಭಪ್ರಭೃತಯ ಉರುಸದ್ಭಕ್ತಿವೈರಾಗ್ಯಪೂರ್ಣಾಃ ॥ ೩೦ ॥

ಸಾಧುಭ್ಯೋ ವರ್ಣಿತಸ್ವಸ್ಮರದಶುಭಹರಾನಿಂದ್ಯಚಾರಿತ್ರಜಾತೋ
ಧಿಕ್ಕುರ್ವನ್ ದುಷ್ಟಭೂಪಂ ನಿಗಮನಿಕರಸನ್ಮಾನತಾಂ ಸಾಧಯಿತ್ವಾ ।

ವ್ಯಾಚಖ್ಯೌ ದೀಪಶಾಂತಾವಪಿ ನಖರರುಚಾ ಭಾಸಯಂಸ್ತೌಂಗತೀರಂ
ನಿನ್ಯೇ ಪಾಷಾಣಮುಚ್ಚಂ ನಿಜವರಮಹಸಾಽಕರ್ೋಽಪರಾಗೇಽಬ್ಧಿಮಾಗಾತ್ ॥ ೩೧ ॥

ತತ್ರ ಸ್ನಾತ್ವೈತರೇಯೀಹೃದಯಮುಪದಿಶನ್ ಶಿಷ್ಯಸಂಘಾಯ ಕಂಠ -
ಗ್ರಾಹಾದ್ಯೈರಪ್ರಧೃಷ್ಯಃ ಸುರಸದನವರೇ ಕಾರಿತಾಗ್ರ್ಯೋತ್ಸವಶ್ರೀಃ ।
ದೃಶ್ಯೋಽರೇಃ ಸ್ವಂ ಜಿಘಾಂಸೋಃ ರವಿರಿವ ವಿದಧತ್ಯಷ್ಣಪೀಯೂಷವಾರ್ಧಿಂ
ಚೇತ್ಯಾದ್ಯೈಃ ಸ್ವೈಶ್ಚರಿತ್ರೈಃ ಪ್ರಮುದಿತವಿಜರೈಃ ಪುಷ್ಪಸಂಘೈರವರ್ಷಿ ॥ ೩೨ ॥

ವಿದ್ಯಾರತ್ನಾಕರಃ ಶ್ರೀದಶಮತಿವಿಜಯಾಭಿಖ್ಯಕೃತ್ಯರ್ಥಸಾರಾನ್
ಸಂಗೃಹ್ಯೇತ್ಥಂ ಚಕಾರ ಪ್ರಚುರಮತಿಕೃಪಾಲೇಶತಃ ಸ್ತೋತ್ರವರ್ಯಮ್ ।
ಯಃ ಪ್ರಾತಃ ಶುದ್ಧಚಿತ್ತಃ ಪಠತಿ ನರಹರೇರ್ನಾಮಗಿರ್ಯಾದೃತಸ್ಯ
ಪ್ರೀತೇಃ ಪಾತ್ರತ್ವಮಾಯಾತ್ಯಲವಮತಿಕೃಪಾಪಾತ್ರತಾಂ ಚರ್ತಮೇತತ್ ॥ ೩೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾರತ್ನಾಕರತೀರ್ಥವಿರಚಿತಃ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯಸಾರಸಂಗ್ರಹಃ ॥

★★★★★

೯೮. ಸುಮಧ್ವವಿಜಯಪ್ರಮೇಯಫಲಮಾಲಿಕಾ

ಶ್ರೀಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಸರ್ಗಾಃ ಷೋಡಶಾನುಕ್ರಮಾದಹಮ್ ।
ತೇಷಾಂ ಪ್ರಮೇಯಂ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸಂಗ್ರಹೇಣ ಫಲಂ ತಥಾ ॥ ೧ ॥

ಬಳಿತ್ಥೇತ್ಯಾದಿಸೂಕ್ತೋಕ್ತಂ ವಾಯೋಃ ರೂಪತ್ರಯಂ ಪರಮ್ ।
ಪ್ರಥಮೇ ಪ್ರಥಮಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ದ್ವಿತೀಯಂ ತು ತತಃ ಪರಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರೇ ದೂಷಿತೇ ದುಷ್ಟೈಃ ಸುರಪ್ರಾರ್ಥನಯಾ ಹರೇಃ ।
ಆಜ್ಞಯಾ ಚಾವತೀರ್ಣಸ್ಯ ದ್ವಿತೀಯೇ ಬಾಲ್ಯಸತ್ಕಥಾಃ ॥ ೩ ॥

ಉಪನೀತಃ ಸುವಿಧಿನಾ ಸ್ವಪಿತ್ರಾಽಧೀತವಾನ್ ದ್ವಿಜಾತ್ ।
ಬಹೂನ್ ವೇದಾನ್ ಕ್ಷಣೇನೈವ ತೃತೀಯೇ ಕಥಿತಂ ತ್ವಿದಮ್ ॥ ೪ ॥

ತುರ್ಯಾಶ್ರಮಮನುಪ್ರಾಪ್ಯ ವೇದಾಂತನಿರತೋಽಭವತ್ ।
ಶಿಷ್ಯಾನಧ್ಯಾಪಯಾಮಾಸ ಸಂಪ್ರದಾಯಮಹಾಪಯನ್ ॥ ೫ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ್ ಭಾಷ್ಯಂ ಮಾಯಿಕೃತಂ ಜ್ಞಾಪಯನ್ ತಸ್ಯ ದುಷ್ಟತಾಮ್ ।
ಸೂಚಯನ್ನುತ್ತರಂ ಭಾಷ್ಯಂ ಜಿಗಾಯ ಪ್ರತಿವಾದಿನಃ ॥ ೬ ॥

ತತ್ರ ತತ್ರ ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ಚರಿತ್ರಾಣಿ ಪ್ರದರ್ಶಯನ್ ।
ಚರನ್ ಕ್ಷೇತ್ರೇಷು ಸರ್ವೇಷು ಹಿಮವಂತಂ ದದರ್ಶ ಸಃ ॥ ೭ ॥

ಮನಸಾ ಮಾನಯನ್ ಮುಖ್ಯಗುರುಂ ವ್ಯಾಸಂ ಹೃದಂಬರೇ ।
ಅಪಶ್ಯಚ್ಚಕ್ಷುಷಾಽಪ್ಯತ್ರ ಸ್ಥಿತಂ ಮುನಿಗಣೈರ್ವೃತಮ್ ॥ ೮ ॥

ನಾರಾಯಣಂ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ತತ್ರಸ್ಥಂ ಗುರುಣಾ ಸಹ ।
ಗತಸ್ತಾಭ್ಯಾಮನುಜ್ಞಾತೋ ಭಾಷ್ಯಂ ಕರ್ತುಂ ಸತಾಂ ಮುದೇ ॥ ೯ ॥

ಸ್ಥಾನಾಂತರೇ ವ್ಯಾಸಮುಖಾಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ತತೋ ಗತಃ ।
ಏಕವಿಂಶತಿದುರ್ಭಾಷ್ಯಖಂಡನಂ ಭಾಷ್ಯಮಾತನೋತ್ ॥ ೧೦ ॥

ಯಥಾ ಹರೇಃ ಕಥಾಲಾಪಃ ಸುಖಾಯ ಕೃತಿನಾಂ ತಥಾ ।
ಸ್ವಸ್ಯಾಪೀತಿ ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ಚಾರಿತ್ರಾಣಿ ಚಕಾರ ಸಃ ॥ ೧೧ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಸಮಯೇ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಫಣಿರಾಜಂ ಸುಪೂರ್ಣಧೀಃ ।
ಶಿಷ್ಯೇಭ್ಯೋ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಸ ತತ್ಫಲಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧೨ ॥

ಬಹೂಪದ್ರವದಂ ಮಾಯಿಮಂಡಲಂ ಸ್ವೀಯಮಂಡಲೇ ।
ಖಂಡಯಿತ್ವಾಽಖಂಡಶಕ್ತಿರ್ವಿರೇಜೇಽಖಂಡರಾಜವತ್ ॥ ೧೩ ॥

ಏವಂ ಮಾಯಿಗಣಂ ಜಿತ್ವಾ ಪ್ರಖ್ಯಾತಂ ಭೂಮಿಮಂಡಲೇ ।
ಜಯಸಿಂಹಸಮಾಹೂತಂ ಕವಿಸಿಂಹೋ ನನಾಮ ತಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಸದಾ ಶ್ರೀಹರಿಪಾದಾಬ್ಜಗತಮಾನಸಸಂಭ್ರಮಃ ।
ಸ್ನಾನವ್ಯಾಖ್ಯಾಭೋಜನಾದಿ ಕರೋತ್ಯನುದಿನಂ ಸುಧೀಃ ॥ ೧೫ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾತ್ರಾ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾಣಾಂ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞೇನ ವಾದತಃ ।
ಜಿತಸ್ತಚ್ಛಿಷ್ಯತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸೋಽಕರೋತ್ ತತ್ತ್ವದೀಪಿಕಾಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಸಂಪಾದಿತಸ್ವಕಾರ್ಯೇಽಸ್ಮಿನ್ ಸರ್ವಜ್ಞೇ ಸರ್ವದೇವತಾಃ ।
ವವೃಷುಃ ಪುಷ್ಪವಾರಂ ಖೇ ಸ್ಥಿತಾಃ ಸ್ತುತಿಪರಾ ಮುದಾ ॥ ೧೭ ॥

(ಇತ್ಥಂ ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಮೇಯಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ।
ರಚಿತಾ ಭಿಕ್ಷುಣಾ ಭೂಯಾದ್ವಿಷ್ಣುವಕ್ಷಃಸ್ಥಲಾಶ್ರಿತಾ ॥)

ಸನ್ನಿಧಾನಂ ಗುಣವ್ಯಕ್ತಿಃ ಸ್ವರೂಪಸ್ಯ ನಿಬೋಧನಮ್ ।
ಸಾಧನೈಃ ಶೋಭನೈಃ ಕೀರ್ತಿಃ ಶಾಸ್ತ್ರರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಚನಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ವಿಚಾರಃ ಸಾಧನೌಘಸ್ಯ ಜ್ಞೇಯರೂಪಪ್ರಬೋಧನಮ್ ।
ಉಪಾಸಾಯಾಮತಿಶಯೋ ದಾರ್ಢ್ಯಂ ಭಕ್ತೇರ್ಹರೌ ಗುರೌ ॥ ೧೯ ॥

ಅಪೇಕ್ಷಿತಾಖಿಲಾವಾಪ್ತಿರ್ಮೋಕ್ಷಶಾಸ್ತ್ರಸುಲೋಲತಾ ।
ವಿಘ್ನನಾಶಃ ಸಾಧನಾನಾಂ ಸ್ವೀಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಬೋಧನಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಅಪರೋಕ್ಷದೃಶೇರ್ವಿಘ್ನನಾಶಸ್ತದ್ದಾಪನಂ ತಥಾ ।
ಮೋಕ್ಷದಾನಮಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಫಲಂ ಷೋಡಶಕಂ ಪರಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಇತ್ಥಂ ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಪ್ರಮೇಯಫಲಮಾಲಿಕಾ ।
ರಚಿತಾ ಭಿಕ್ಷುಣಾ ಭೂಯಾದ್ವಿಷ್ಣುವಕ್ಷಃಸ್ಥಲಾಶ್ರಿತಾ ॥ ೨೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮಾದನೂರುವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥ(ಆರಣ್ಯಕಾಚಾರ್ಯ)ಕೃತಾ ಸುಮಧ್ವವಿಜಯಪ್ರಮೇಯಫಲಮಾಲಿಕಾ ॥

*****

೯೯. ಅಣುಮಧ್ವಚರಿತಮ್

ದ್ವಾಪರೇ ಭೀಮಸೇನೇನ ಹತೇಷು ಸುರಶತ್ರುಷು ।
ಮಣಿಮಾನವನೌ ಜಾತೋ ಯತಿರೂಪಃ ಕಲೌ ಯುಗೇ ।
ಮಾಯಾಮತಂ ವಿನಿರ್ಮಾಯ ತತಃ ಸರ್ವಾನಮೋಹಯತ್ ॥ ೧ ॥

ತದಾಽಽಜ್ಞಪ್ತೋ ಭಗವತಾ ವಾಯುಃ ಸಂಪ್ರಾರ್ಥಿತಃ ಸುರೈಃ ।
ತ್ರಿಶತಾಬ್ದೋತ್ತರಚತುಃಸಹಸ್ರಾಬ್ದೇಭ್ಯ ಉತ್ತರೇ ॥ ೨ ॥

[1]ಏಕೋನಚತ್ವಾರಿಂಶಾಬ್ದೇ ವಿಲಂಬಿಪರಿವತ್ಸರೇ ।
ಆಶ್ವೀನಶುಕ್ಲದಶಮೀದಿವಸೇ ಭುವಿ ಪಾವನೇ ॥ ೩ ॥

ಪಾಜಕಾಖ್ಯೇ ಶುಚಿಕ್ಷೇತ್ರೇ ದುರ್ಗಯಾ ಚಾಭಿವೀಕ್ಷಿತೇ ।
ಜಾತೋ ಮಧ್ಯಾಹ್ನವೇಲಾಯಾಂ ಬುಧವಾರೇ ಮರುತ್ತನುಃ ॥ ೪ ॥

ಭೂಸುರೇಂದ್ರೋಪನೀತೋ ಯಸ್ತತ ಏಕಾದಶಾಬ್ದಕೇ ।
ಸೌಮ್ಯೇ ಜಗ್ರಾಹ ಭಗವಾಂಸ್ತುರೀಯಾಶ್ರಮಮುತ್ತಮಮ್ ॥ ೫ ॥

ತತಃ ಸಮಾಸೇ ದಶಕೇ ದಿವಸಾನಾಂ ಗತೇ ಪರಾನ್ ।
ಮಧ್ವನಾಮಾ ಜಿಗಾಯಾಯಂ ವಾದಿನೋ ವಾದಕೌಶಲೀ ॥ ೬ ॥

ಗೀತಾಭಾಷ್ಯಂ ವಿಧಾಯಾದೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ಬದರೀತಟೇ ।
ವೇದವ್ಯಾಸಸ್ಯ ಚಾದೇಶಾತ್ ಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯಮಥಾಕರೋತ್ ॥ ೭ ॥

ಪುನರ್ಗತ್ವಾ ಚ ಬದರೀಂ ವ್ಯಾಸಮಾನಮ್ಯ ಪೂರ್ಣಧೀಃ ।
ಭಾಷ್ಯಾದಿಸೇವಾಂ ವಿಜ್ಞಾಪ್ಯ ರೂಪ್ಯಪೀಠಮಿದಂ ಪುನಃ ॥ ೮ ॥

ಆಗತ್ಯ ಭಾರತಸ್ಯಾಥ ತಾತ್ಪರ್ಯಂ ಕರ್ಮನಿರ್ಣಯಮ್ ।
ಕೃತ್ವಾ ಚ ಚತುರೋ ಮಾಸಾನುಷಿತ್ವಾ ಕಣ್ವತೀರ್ಥಕೇ ॥ ೯ ॥

೧. ಏಕೋನವಿಂಶತಿತಮೇ (ಪಾಠಾಂತರ)

ಏಕೋನಾಶೀತಿವರ್ಷಾಣಿ ನೀತ್ವಾ ಮಾನುಷದೃಷ್ಟಿಗಃ ।
ಪಿಂಗಲಾಬ್ದೇ ಮಾಘಶುದ್ಧನವಮ್ಯಾಂ ಬದರೀಂ ಯಯೌ ॥ ೧೦ ॥

॥ ಇತಿ ವಾಯುಪುರಾಣೋಕ್ತಂ ಅಣುಮಧ್ವಚರಿತಮ್ ॥

★★★★★★

೧೦೦. ಶ್ರೀಮಧ್ವಕವಚಮ್

(ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀಮಧ್ವಕವಚಸ್ಯ ಋಜುರ್ಋಷಿಃ । ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ । ಮಧ್ವೋ ದೇವತಾ ॥

ಯಸ್ಯ ತ್ರೀಣ್ಯುದಿತಾನಿ ವೇದವಚನೇ ರೂಪಾಣಿ ದಿವ್ಯಾನ್ಯಲಂ
ಬಟ್ ತದ್ದರ್ಶತಮಿತ್ಥಮೇವ ನಿಹಿತಂ ದೇವಸ್ಯ ಭರ್ಗೋ ಮಹತ್ ।
ವಾಯೋ ರಾಮವಚೋನಯಂ ಪ್ರಥಮಕಂ ಪೃಕ್ಷೋ ದ್ವಿತೀಯಂ ವಪು-
ರ್ಮಧ್ವೋ ಯತ್ ತು ತೃತೀಯಮೇತದಮುನಾ ಗ್ರಂಥಃ ಕೃತಃ ಕೇಶವೇ ॥

(ಇತಿ ಧ್ಯಾನಮ್ । ಶ್ರೀಮಧ್ವಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥೇ ಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥)

ಶ್ರೀಮಧ್ವಃ ಪೂರ್ವತಃ ಪಾತು ದಕ್ಷಿಣೇ ಜ್ಞಾನದಸ್ತಥಾ ।
ಪಶ್ಚಿಮೇ ಪೂರ್ಣಬೋಧಸ್ತು ಹ್ಯುತ್ತರೇ ವಿಬುಧೋತ್ತಮಃ ॥ ೧ ॥

ಉಪರಿಷ್ಟಾತ್ ತು ತತ್ತ್ವಜ್ಞೋ ಹ್ಯಧಸ್ತಾತ್ ಸುರಸಂಯಮೀ ।
ಅಂತರಾನಂದತೀರ್ಥೋ ಮೇ ಬಹಿರ್ದ್ವಸ್ತದುರಾಗಮಃ ॥ ೨ ॥

ಸಮಂತಾದ್ವಾಯುದೇವೋ ಮೇ ಶಿರಃ ಸುರಶಿರೋಮಣಿಃ ।
ಶಿಖಾಂ ಯತೀಶ್ವರಃ ಪಾತು ಜಿತವಾದೀ ತು ಮೇ ಮುಖಮ್ ॥ ೩ ॥

ಮಸ್ತಕಂ ಮಾರುತಪತಿರ್ಭ್ರುವೌ ಭಕ್ತಿಮಹಾರ್ಣವಃ ।
ನೇತ್ರೇ ದಶಮತಿಃ ಪಾತು ಕರ್ಣೌ ಜ್ಞಾನಿಜನಪ್ರಿಯಃ ॥ ೪ ॥

ಕಪೋಲೌ ತು ವಿರಾಗೀ ಮೇ ನಾಸಿಕಾಂ ಚ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ।
ಜಿಹ್ವಾಸ್ಥಿದಂತಪಂಕ್ತೀರ್ಮೇ ಪ್ರಾಣಸ್ತಾಲುಂ ಮಹಾಬಲಃ ॥ ೫ ॥

ಓಷ್ಠೌ ಗುರುರ್ಹನುಂ ಸತ್ಯಧರ್ಮಾ ಕಂಠಂ ಸದಾ ಋಜುಃ ।
ಸ್ಕಂಧೌ ವಿಜಿತದುರ್ವಾದೀ ಭುಜೌ ಸದ್ಭಾಷ್ಯಕಾರಕಃ ॥ ೬ ॥

ಹಸ್ತೌ ದಶಮತಿಃ ಪಾತು ತಲೌ ಸತ್ಯಾಸುತಪ್ರಿಯಃ ।
ಅಂಗುಲೀಃ ಪಾತು ಶಂನಾಮಾ ನಖಾನ್ ಸುರಮುನಿಪ್ರಿಯಃ ॥ ೭ ॥

ಸ್ವಾಂತಸ್ಥಾನಂತಶಯನೋ ವಕ್ಷಃ ಕುಕ್ಷಿಮಮಂದಧೀಃ ।
ಕೃಷ್ಣಸಂಸ್ಥಾಪಕೋ ನಾಭಿಂ ಕಟಿಂ ವಿಷ್ಣುಪದೋತ್ಸುಕಃ ।
ಉತ್ತುಂಗವಾಕ್ತರಂಗೋ ಮೇ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಪಶ್ಚಾತ್ ಸದಾಗಮಃ ॥ ೮ ॥

ಪಾಯುಮೀಶೇಶ್ವರಃ ಪಾತು ತತ್ಸಖಾಯಂ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಊರೂ ದೈತ್ಯೋರುವಿಧ್ವಂಸೀ ಪೂರ್ಣಾರ್ಥೋ ಜಾನುನೀ ಮಮ ॥ ೯ ॥

ಅನಂತಾರ್ಥಸ್ತಥಾ ಜಂಘೇ ಪಾದೌ ಸುಜನಹೃದ್ಗುಹಃ ।
ಪ್ರಪದೌ ದುರಿತೌಘಘ್ನಃ ಪಾರ್ಷ್ಣಿಂ ಪಾತು ಸುತೀರ್ಥಕೃತ್ ॥ ೧೦ ॥

ಪನ್ನಖಾನ್ ದೈತ್ಯದರ್ಪಘ್ನಃ ಸರ್ವಾಂಗಾನಿ ಸುಖಪ್ರದಃ ।
ಭವಿಷ್ಯದ್ಬ್ರಹ್ಮಾ ರೋಮಾಣಿ ಸ್ವಪಿತೃಋಣಮೋಚಕಃ ॥ ೧೧ ॥

ಬುದ್ಧಿಂ ಶುದ್ಧಾಂತರಃ ಪಾತು ಮನೋ ಮುನಿಜನಪ್ರಿಯಃ ।
ಸರ್ವದಾ ಸರ್ವತಃ ಪಾತು ಸುಖತೀರ್ಥಃ ಸದಾಽಧಿಕಃ ॥ ೧೨ ॥

ಇತ್ಯೇತನ್ಮಧ್ವಕವಚಂ ಸುಖಜ್ಞಾನಾದಿಸತ್ಫಲಮ್ ।
ಪಠನ್ ಪ್ರಯತ್ನತಃ ಕಾಲೇ ಪ್ರಯಾತಿ ಪ್ರೀತಿಮಸ್ಯ ತು ॥ ೧೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಕವಚಮ್ ॥

*****

೧೦೧. ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಾಕೃತಿವರ್ಣನಮ್

ಇದಮಿತ್ಥಮಿತೀಕ್ಷಣೈರ್ನರಾಣಾ-
ಮಪರಿಚ್ಛೇದ್ಯಮಹಿಷ್ಠಧಾಮರೂಪಮ್ ।
ಅಧಿಕಂ ಧರಣೇಮಲಂಚಿಕೀರ್ಷುಂ
ಸ್ಫುಟಮುದ್ಯಂತಮಿವ ದ್ಯುನಾಥಮನ್ಯಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಅಶನೈಃ ಶನಕೈರಿವಾವ್ರಜಂತಂ
ಯುವಸಿಂಹಪ್ರವರಪ್ರಗಲ್ಭಯಾನಮ್ ।
ಅತಿಪಾಟಲಪಾದಪಲ್ಲವಾಭ್ಯಾ-
ಮವನೀಂ ಪಾವನತಾಮಲಂ ನಯಂತಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ನಖನಿರ್ಜಿತಪದ್ಮರಾಗರಾಗಂ
ವರಕೂರ್ಮಪ್ರಪದಂ ನಿಗೂಢಗುಲ್ಫಮ್ ।
ಸುರವರ್ಯಕರಾಗ್ರಸೇವ್ಯಜಂಘಂ
ದ್ವಿರದೋದಾರಕರೋಪಮೋರುಯುಗ್ಮಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಶುಭಶುದ್ಧನಿತಂಬಬಿಂಬರಾಜ-
ನ್ನವಕೌಶೇಯವಿಶೇಷಬಾಹ್ಯವಸ್ತ್ರಮ್ ।

ತನುಕುಕ್ಷಿಗಲಾಲಿಕೇಷು ರೇಖಾ-
ತ್ರಿತಯೇನ ಪ್ರಕಟೇನ ಶೋಭಮಾನಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ಮೃದುಸೂಕ್ಷ್ಮಘನಾರುಣಾವಿಕಾಚ್ಛ-
ಪ್ರಕಟಪ್ರಾವರಣೇನ ಭಾಸಮಾನಮ್ ।
ಅತಿನೂತನತಿಗ್ಮಭಾನುಭಾಸಾಂ
ನಿಕರೇಣೇವ ಸುವರ್ಣಸಾನುಮಂತಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ಪೃಥುವಕ್ಷಸಮುನ್ನತಾಂಸಭಿತ್ತಿಂ
ಗುರುವೃತ್ತಾಯತಹೃದ್ಯಬಾಹುದಂಡಮ್ ।
ಪರಮಾರುಣಪಾಣಿಪಲ್ಲವಾಂತಃ-
ಸ್ಫುರಿತೋರ್ಧ್ವಧ್ವಜಲಾಂಛನಾದಿಮಂತಮ್ ॥ ೩೨ ॥

ಪರಿಪೂರ್ಣಶಶಾಂಕಬಿಂಬಶಂಕಾ-
ವಿಷಯಂ ಪ್ರಾಕ್ ಸಹಸಾಽವಲೋಕನೇನ ।
ಅಕಲಂಕತಯಾ ಪರಂ ವಿವಿಕ್ತಂ
ವದನಂ ಬಿಭ್ರತಮಚ್ಛವಿಭ್ರಮಾಬ್ಧಿಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಅತಿಸುಂದರಮಂದಹಾಸರಾಜ-
ನ್ನವಕುಂದಾಭರದಂ ಶುಭಾರುಣೋಷ್ಠಮ್ ।
ಕಮಲಾಯತಲೋಚನಾವಲೋಕೈ-
ರಪಿ ಲೋಕಾನ್ ಸಕಲಾನ್ ಪ್ರಹರ್ಷಯಂತಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ಅತಿಭಾಸುರಕರ್ಣಭಾಸಿತಶ್ರೀ-
ತುಲಸೀಗುಚ್ಛಮತುಚ್ಛಕಾಂತಿಗಂಡಮ್ ।
ಭುವನತ್ರಯಭೂತ್ಯಭೂತಿದಾನೇ
ಚತುರಭ್ರೂವರವಿಭ್ರಮಂ ಸುಮೌಲಿಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಸಕಲಾವಯವಾನ್ ಸ್ಫುಟಂ ಮಿಮಾನಾಃ
ಪ್ರತಿಮಾಲಕ್ಷಣಲಕ್ಷಣಾಯ ಲಕ್ಷ್ಯಮ್ ।
ಚತುರಾ ವಿದಧುರ್ಯದೀಯಗಾತ್ರಂ
ಸ ಸುಲಕ್ಷ್ಮೇತ್ಯಧುನಾ ನಿಗದ್ಯತೇ ನೋ ॥ ೩೬ ॥

ಅತಿಲೋಲದೃಶಾಂ ಸಮೀಕ್ಷಿತುಂ ಸ್ವಂ
ಜನಸಂಬಾಧಭಯೇನ ದೂರಭಾಜಾಮ್ ।

ಸಮದರ್ಶಯದೂರ್ಧ್ವಮೋರಸೋಽಸೌ
ದಯಯೈವೋರುಜನೌಘಮಧ್ಯಗೋಽಪಿ ॥ ೩೭ ॥

ಸವಿಕಾಸದೃಶಾಂ ಕೃತಾಂಜಲೀನಾಂ
ಜನತಾನಾಂ ಪರಮಾದರಾನ್ನತಾನಾಮ್ ।
ವಲಯೇನ ವೃತಃ ಪ್ರಿಯಂ ಮುರಾರೇಃ
ಪ್ರವಿವೇಶಾಯತನಂ ಪ್ರಬರ್ಹಬೋಧಃ ॥ ೩೮ ॥

ವಿವಿಧಪ್ರಭುಮಧ್ಯಸನ್ನಿಷಣ್ಣೋ
ನರದೇವೇನ ಸಮಂ ಸ ಗೂಢದೇವಃ ।
ವಿಬಭಾವುಡುರಾಡಿವೋಡುಮಧ್ಯೇ
ಸಹ ಮಹ್ಯಾಸ್ತನಯೇನ ಪೂರ್ಣಬಿಂಬಃ ॥ ೩೯ ॥

ಅವದತ್ ಸ ಕಥಾಂ ರಥಾಂಗಪಾಣೇ-
ರ್ಭಗವಾನ್ ಭಾಗವತೇ ಭವಾಪಹಂತ್ರೀಮ್ ।
ಅನುಕೂಲಗುಣಸ್ವರಾದಿಭಾಜಾ
ನಿಜಶಿಷ್ಯಪ್ರವರೇಣ ವಾಚ್ಯಮಾನೇ ॥ ೪೦ ॥

ಕಥನಂ ತದುದಾರಧೈರ್ಯಸಾರಂ
ಮಧುರಂ ಪುಷ್ಕಲಭಾವವತ್ ಪ್ರಸನ್ನಮ್ ।
ವಿದುಷೋಽವಿದುಷೋಽಪಿ ಶ್ರುಣ್ವತೋಽಲಂ
ವ್ಯಧಿತಾನಂದರಸಾಂಬುಧೌ ನಿಮಗ್ನಾನ್ ॥ ೪೧ ॥

ಗಮನಾಸನಸಂಕಥಾದಿಲೀಲಾಃ
ಸ್ಮೃತಿಮಾತ್ರೇಣ ಭವಾಪವರ್ಗದಾತ್ರೀಃ ।
ಕಥಮಪ್ಯಮರಾಃ ಪ್ರಪಂಚಯೇಯು-
ರ್ನನು ಮಧ್ವಸ್ಯ ನ ಮಾದೃಶೋಽಲ್ಪಬೋಧಾಃ ॥ ೪೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ಸುತ -
ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ
ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವರೂಪವರ್ಣನಮ್ (೧೩/೨೭-೪೨) ॥

★★★★★

೧೦೨. ಶ್ರೀಮಧ್ವಭಾಷ್ಯವರ್ಣನಮ್

ವ್ಯಾಸದೇವಹೃದಯಾತಿವಲ್ಲಭಂ
ವಾಸುದೇವಮಗಣಯ್ಯಸದ್ಗುಣಮ್ ।

ಸಾಧಯತ್ ಸಕಲದೋಷವರ್ಜಿತಂ
ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿದಮನಂತಸೌಖ್ಯದಮ್ ॥ ೮ ॥

ಉಕ್ತಮುಕ್ತಮಭಿಧೇಯಮುತ್ತಮಂ
ವೇದವಾಕ್ಯಮನುವಾದಯನ್ಮುಹುಃ ।
ವ್ಯಂಜಯತ್ ಸ್ಮೃತಿವಚೋಭಿರಂಜಸಾ
ತಸ್ಯ ಚಾರ್ಥಮತಿಯುಕ್ತಯುಕ್ತಿಮತ್ ॥ ೯ ॥

ಬಾಲಸಂಘಮಪಿ ಬೋಧಯದ್ಭೃಶಂ
ದುರ್ನಿರೂಪವಚನಂ ಚ ಪಂಡಿತೈಃ ।
ಅಪ್ರಮೇಯಹೃದಯಂ ಪ್ರಸಾದವತ್
ಸೌಮ್ಯಕಾಂತಿ ಚ ವಿಪಕ್ಷಭೀಷಣಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಅಸ್ತದೂಷಣಮವಂಧ್ಯಭಾಷಣಂ
ಲಕ್ಷಿತಂ ಸಕಲಲಕ್ಷಣೈಃ ಸಮಮ್ ।
ಮಾನನೀಯಮಪಿ ನಾಕಿನಾಯಕೈ
ರೂಪಮನ್ಯದಿವ ಧನ್ಯಮಾತ್ಮನಃ ॥ ೧೧ ॥

ಏಕವಿಂಶತಿಕುಭಾಷ್ಯದೂಷಕಂ
ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಗಣಭಾಷ್ಯಮದ್ಭುತಮ್ ।
ಅಪ್ಯದೂಷ್ಯಮತನೋದನಂತಧೀ-
ರ್ಭೂತಭಾವಿಭವದಾತ್ಮಭಿಃ ಕ್ವಚಿತ್ ॥ ೧೨ ॥

ಗಾಂಗಮಂಗಲತರಂಗಭಂಗದ-
ಪ್ರಾಂತಸುಶ್ರಿಹರಿವೇಶ್ಮಕೃತ್ತಮಃ ।
ಯದ್ಗತೈಕತಮವರ್ಣಲೇಖಕಃ
ಸತ್ಯತೀರ್ಥ ಇಹ ಭಾಷ್ಯಮಾಲಿಖತ್ ॥ ೧೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ಸುತಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣ-ಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಭಾಷ್ಯವರ್ಣನಮ್ (೯/೮-೧೩) ॥

*****

೧೦೩. ಶ್ರೀಮಧ್ವೋಪನ್ಯಾಸಭಾರತೀ

ಭೂಯೋಬೋಧಸ್ತತೋ ಭೂಯೋ ವ್ಯಾಚಖ್ಯೌ ಭಾಷ್ಯಮದ್ಭುತಮ್ ।
ಗ್ರಾಮೇ ಗ್ರಾಮೀಣಸಾಮಾನ್ಯೇ ವಸಂಸ್ತತ್ರಾಮರಾಲಯೇ ॥ ೧ ॥

ಪರಪಕ್ಷರಥಾರೂಢಂ ಖರತರ್ಕಮಹಾಯುಧಮ್ ।
ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾರ್ಯಂ ಸೋಽಪಶ್ಯತ್ ಪ್ರತಿವೀರಮಿವಾಗ್ರತಃ ॥ ೨ ॥

ತದಾ ತದಾನನಾಂಭೋಜಾದ್ವ್ಯತ್ತೋಪನ್ಯಾಸಭಾರತೀ ।
ಸೇನಾ ಸೇನಾಗ್ರಹಾ ದಿವ್ಯಾ ಶಿಬಿರಾದಿವ ನಿರ್ಯಯೌ ॥ ೩ ॥

ನಾತ್ಯತ್ವರಾ ನಾತಿರಯಾ ನ ಸ್ಖಲಂತೀ ನಿರಂತರಾ ।
ಅನಾನಾವಯವೇತ್ಯೇವ ದವೀಯೋಭಿಃ ಪ್ರತರ್ಕಿತಾ ॥ ೪॥

ಸೂತ್ರಸ್ಯಂದನವೃಂದಾಢ್ಯಾ ದುರ್ವಾರಶ್ರುತಿವಾರಣಾ ।
ಸೂಪಪತ್ತಿಮಹಾಪತ್ತಿರ್ವಿಚಿತ್ರಸ್ಮೃತಿಸಪ್ತಿಕಾ ॥ ೫ ॥

ವರ್ಧಿತೋರ್ಮಿಹರಿಪ್ರೇಷ್ಠಾ ಸುಪಯೋಧರಸುಸ್ವನಾ ।
ಸವಿತಾನಪ್ರಕಾಶಾರ್ಥಾ ಸಾಗರೀ ಶ್ರೀರಿವಾಪರಾ ॥ ೬ ॥

ಪದ್ಮೇಶಪದಪದ್ಮಶ್ರಿತ್ಯತ್ಯಾಂಗಂ ಪದ್ಮಜನ್ಮನಃ ।
ಲಾಲಿತಾ ಶಿರಸೇಶೇನ ಗಂಗೇವಾಶೇಷಪಾವನೀ ॥ ೭ ॥

ನಾರಾಯಣೋಽನಂತಗುಣೋ ಬ್ರಹ್ಮಾಖ್ಯೋ ವೇದವೇದಿತಃ ।
ವಿಶ್ವಕರ್ತೇತಿ ವಿಶ್ವಜ್ಞಃ ಶ್ರುತ್ಯಾ ಯುಕ್ತ್ಯಾಽಪ್ಯಸೀಷಧತ್ ॥ ೮ ॥

ಪ್ರಧಾನಮಪರಾಧೀನಕಾರಣಂ ಪರಿಣಾಮಿ ಯತ್ ।
ಪಯೋವದಿತಿ ಚೇತ್ ಸಾಧ್ಯವೈಕಲ್ಯಂ ಸ್ಯಾನ್ನಿದರ್ಶನೇ ॥ ೯ ॥

ವಿವಾದಾಧ್ಯಾಸಿತಾ ಸೃಷ್ಟಿಶ್ಚೇತನೇಚ್ಛಾನುಸಾರಿಣೀ ।
ಸೃಷ್ಟಿತ್ವಾತ್ ಪಟಸೃಷ್ಟಿರ್ವೇತ್ಯನುಮಾ ಪಕ್ಷಸಾಧಿಕಾ ॥ ೧೦ ॥

ಯಚ್ಚೇತನಾಚೇತನಯೋರಂಗಾಂಗಿತ್ವಾದಿ ಮನ್ವತೇ ।
ಸೃಷ್ಟಾವೀಶಾನಪೇಕ್ಷಾಯಾಂ ತನ್ನ ಶೋಭನತಾಂ ವ್ರಜೇತ್ ॥ ೧೧ ॥

ಸರ್ವವಿನ್ನಿರ್ಮಿತಂ ಸರ್ವಂ ಕಾದಾಚಿತ್ಕತ್ವಹೇತುತಃ ।
ನ ಯದೇವಂ ನೋ ತದೇವಂ ಯಥಾಽಽತ್ಮೇತೀಶ್ವರಾನುಮಾ ॥ ೧೨ ॥

ಬಲಾಯ ಸರ್ವಾನುಮಾನಾಂ ವೇದಾಃ ಸ್ಯುರ್ಯೈರಪಾಲಿತಾಃ ।
ಕಾಮಾದೇತಾಃ ಪ್ರವರ್ತಂತೇ ಕಾಮಿನ್ಯ ಇವ ಭರ್ತೃಭಿಃ ॥ ೧೩ ॥

ಕಾರಣಂ ಪರಿಣಾಮಿ ಸ್ಯಾದ್ಬ್ರಹ್ಮ ನೋ ಚೇತನತ್ವತಃ ।
ನ ಯದಿತ್ಥಂ ನೋ ತದಿತ್ಥಂ ಯಥಾ ಕ್ಷೀರಪುರಃಸರಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ನ ವಿಶ್ವಕೃತ್ ಪಶುಪತಿಃ ಶ್ರೂಯಮಾಣಾಗುಣತ್ವತಃ ।
ಚೈತ್ರವತ್ ಕಿಂ ಪುನರ್ವಿಘ್ನಬ್ರಧ್ನಾದ್ಯಾ ಬಾಲಶಂಕಿತಾಃ ॥ ೧೫ ॥

ನನು ಸೌಖ್ಯಾದಿಮಾನ್ ನೇಶೋ ದುಃಖಾದಿರಹಿತತ್ವತಃ।
ಯೋ ನೈವಂ ಸ್ಯಾತ್ ಸ ನೈವಂ ಸ್ಯಾದ್ಯಥಾ ಸಂಸೃತಿಮಾನಿತಿ ॥ ೧೬ ॥

ಏವಂ ಚೇದ್ವಿಮತೋ ಜ್ಞಾನೀ ನ ಭ್ರಾಂತಿರಹಿತತ್ವತಃ।
ಯ ಏವಂ ನೋ ಸ ಏವಂ ನೋ ಭವೀವೇತ್ಯನುಮೀಯತೇ ॥ ೧೭ ॥

ಸರ್ವಜ್ಞಸ್ಯಾಜ್ಞತಾಂ ವೇದಃ ಶ್ರದ್ಧೇಯೋ ನಿರುಣದ್ಧಿ ಚೇತ್।
ತಸ್ಯೈವಾಮಂದಮಾನಂದಂ ವದನ್ನಾಶ್ರಾವ್ಯಸೌ ಕಥಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ದುಃಖಂ ಪರಿಜಿಹೀರ್ಷನ್ ಯಃ ಸುಖಂ ನೋರೀಚಿಕೀರ್ಷತಿ।
ಸ ಹಂತಾಪತಿತಂ ದುಃಖಮೀಶಸ್ಯ ವ್ಯಸ್ಮರಜ್ಜಡಃ ॥ ೧೯ ॥

ಯೋ ದುಃಖಸಮವಾಯೋಽಯಂ ಚೈತ್ರೇ ತೇನ ಹ್ಯಭೇದವಾನ್।
ಸಮವಾಯಃ ಕಶ್ಚಿದೀಶೇ ತದನೇಕತ್ವಮನ್ಯಥಾ ॥ ೨೦ ॥

ಔಪಾಧಿಕೋಽಸ್ಯ ಭೇದಶ್ಚೇತ್ ಸತ್ಯೋಽಸತ್ಯಃ ಸ್ವಿದುಚ್ಯತಾಮ್।
ತದ್ದ್ವಯಂ ಚೋಕ್ತದೋಷಂ ಹಿ ಮಾಯಿವನ್ಮಾ ವದೇತ್ ಪರಮ್ ॥ ೨೧॥

ಬ್ರೂಯುರೌಪಾಧಿಕಂ ಭೇದಂ ಜ್ಞಾನಾದೀನಾಂ ಯದಾತ್ಮನಃ।
ನೀತ್ಯಾಽನಯಾ ತನ್ನಿರಾಸಾತ್ ಸ್ಯಾತ್ ತಸ್ಯಾನಂತಧರ್ಮತಾ ॥ ೨೨ ॥

ಗುಣಾದಿಭೇದೇ ಸಂಬಂಧಮವೇಕ್ಷ್ಯಾಪ್ಯನವಸ್ಥಿತೇಃ।
ವಿಶೇಷಮಾತ್ರೇಣಾನಂತ್ಯಂ ಗುಣಾನಾಂ ಶೋಭತೇ ವಿಭೋಃ ॥ ೨೩ ॥

ಮನ್ಯಂತೇ ಶೂನ್ಯಮೇವಾನ್ಯೇ ತತ್ತ್ವಮಾಗಮವೈರಿಣಃ।
ಮತಾ ಮಾಧ್ಯಮಿಕಾಸ್ತೇಽಪಿ ವ್ಯಕ್ತಾಶ್ಛನ್ನಾ ಇತಿ ದ್ವಯೇ ॥ ೨೪ ॥

ಶೂನ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಹ್ವಯೇನಾಹುಃ ಸ್ವಾಂಶ್ಚ ವೇದಾಂತಿನೋಽಭ್ಯಧುಃ।
ಅತತ್ತ್ವಾವೇದಕಂ ವೇದಂ ವದಂತಶ್ಚರಮೇ ಖಲಾಃ ॥ ೨೫ ॥

ಪರತತ್ತ್ವವಿವರ್ತತ್ವಾದಪರಸ್ಯಾಖಿಲಸ್ಯ ಚ।
ಅವಿಶೇಷತ್ವತಶ್ಚಾಸ್ಯ ನಾಂತರಂತರಮೇತಯೋಃ ॥ ೨೬ ॥

ಅಖಂಡಖಂಡನನ್ಯಾಯಾನಖಂಡಮಪಿ ಖಂಡಯನ್।
ಅಖಂಡಯದಖಂಡಜ್ಞೋ ದ್ವಯಾಂಶ್ಚಾಖಂಡಲದ್ವಿಷಃ ॥ ೨೭ ॥

ವಿಮತಂ ಕಾರಣಂ ನ ಸ್ಯಾದಸತ್ವಾನ್ನ ಯದೀದೃಶಮ್।
ನೇದೃಶಂ ತದ್ಯಥಾ ಕುಂಭಕರ್ತೇತ್ಯತ್ರಾನುಮೀಯತೇ ॥ ೨೮ ॥

ಅಂಘೋ ತಾಪಸ ನೋ ಶೂನ್ಯಂ ಕಾರಣಂ ಕುಂಭಕರ್ತೃವತ್।
ಯತ್ಸಂವೃತ್ಯುತ್ಥಿತಂ ವಿಶ್ವಂ ತತ್ಕಾರಣಮಿತೀರ್ಯತೇ ॥ ೨೯ ॥

ಏವಂ ಚೇತ್ ಕಾರಣಂ ಮಾ ಸ್ಮ ಬ್ರವೀಃ ಶೂನ್ಯಂ ಕಥಂಚನ ।
ಆಯುಷ್ಮಂಸ್ತದಧಿಷ್ಠಾನಂ ವ್ಯತ್ಯಿತ್ವಸ್ವ ಗುರೋರ್ಗೃಹೇ ॥ ೩೦ ॥

ವಿವಾದಸ್ಯ ಪದಂ ನ ಸ್ಯಾದಧಿಷ್ಠಾನಮಸತ್ತ್ವತಃ ।
ವೈಧರ್ಮ್ಯೇಣೈಷ ದೃಷ್ಟಾಂತಃ ಶುಕ್ತ್ಯಾದಿವದಿತೀರ್ಯತೇ ॥ ೩೧ ॥

ಅತತ್ತ್ವಾವೇದಕಂ ಮಾನಮಿತಿ ಸ್ವವ್ಯಾಹತಂ ಯತಃ ।
ತದ್ವಾದೀ ತೇನ ವೇದಸ್ಯ ಸೋಽಭಿಪ್ರೈತ್ಯಪ್ರಮಾಣತಾಮ್ ॥ ೩೨ ॥

ಯಂ ತತ್ತ್ವಾವೇದಕಂ ವೇದ ವೇದಾಂಶಂ ವೇದದೂಷಕಃ ।
ತತ್ತ್ವಸ್ಯಾವರ್ಣನೀಯತ್ವಾತ್ ಸ ತತ್ತ್ವಾವೇದಕಃ ಕಥಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಲಕ್ಷಣಾಭಿಃ ಪ್ರವರ್ತಂತೇ ವಾಕ್ಯಾನಿ ತಿಸೃಭಿರ್ಯದಿ ।
ವಿಷಯತ್ವಂ ಲಕ್ಷಣಾನಾಂ ತಸ್ಯೈವಾನಿಷ್ಟಮಾಗತಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ಕಿಂಚಾಖಂಡೇಽತ್ರ ವಾಕ್ಯಾನಿ ಕಿಂಚಿದ್ವಿದಧತೇ ನ ಹಿ ।
ತಾನ್ಯಭ್ಯಧುರಭಾವಂ ಚೇಜ್ಜಾಡ್ಯಾದೇಸ್ತನ್ನ ಶೋಭತೇ ॥ ೩೫ ॥

ಅಭಾವಭಾವಸ್ಯಾಭಾವಾದ್ಭಾವರೂಪಸ್ಯ ತಸ್ಯ ತು ।
ಭಾವಾಭಾವವಿಶೇಷಾಣಾಮಭಾವಾದವಿಶೇಷಿಣಃ ॥ ೩೬ ॥

ಯೋ ವೇದವೇದಿತಾರ್ಥಾನಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಸಂತ್ಯಾಗಸಂಶ್ರವೀ ।
ವೇದಬಾಹ್ಯೋ ವಿಪಶ್ಚಿದ್ಭಿರೇಷ ನಿಶ್ಚೀಯತಾಂ ತತಃ ॥ ೩೭ ॥

ಜ್ಯಾಯಸೋ ದೂಷಣೇನೈವ ಧೂರ್ತಮ್ಮನ್ಯೋಽಪಿ ದೂಷಿತಃ ।
ಪಕ್ಷಯೋರವಿಶೇಷತ್ವಾದನಯೋಃ ಸದ್ವಿಪಕ್ಷಯೋಃ ॥ ೩೮ ॥

ಅಸತ್ತ್ವಾದಿತ್ಯಸೌ ಹೇತುರಸಿದ್ಧೋ ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನಃ ।
ಮೇತಿ ಭಾಣ್ಯವಿಶೇಷತ್ವಾದೇತಯೋರ್ಬ್ರಹ್ಮಶೂನ್ಯಯೋಃ ॥ ೩೯ ॥

ಸೋಽಂಗೀಕರೋತಿ ಚೇತ್ ಸತ್ತ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಸ್ಯಾದ್ವಿಶೇಷಿತಾ ।
ನ ಚೇತ್ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಪಾರಿಶೇಷ್ಯಾದಸತ್ತ್ವಂ ನ ನಿರಸ್ಯತು ॥ ೪೦ ॥

ವಿಗೀತಂ ನ ವಿಚಾರ್ಯಂ ಸ್ಯಾನ್ನ ಭಾವ್ಯಂ ನ ಫಲಪ್ರದಮ್ ।
ಶೂನ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಮದ್ವೈತಂ ವಿಧಿಧೀಗೋಚರೋ ನ ಯತ್ ॥ ೪೧ ॥

ಖಪುಷ್ಪವದಖಂಡತ್ವಾದ್ವ್ಯತಿರಿಕ್ತಂ ನಿದರ್ಶನಮ್ ।
ಪ್ರಮಾಣಾದಿವದಿತ್ಯೇವಮೂಹನೀಯಂ ಯಥೇಪ್ಸಿತಮ್ ॥ ೪೨ ॥

ಆಮ್ನಾಯಾನಾಮಮಾನತ್ವೇ ಧರ್ಮಾದೇರಪ್ರಮಾಣತಾ ।
ಧರ್ಮಾದ್ಯಭಾವೇ ನೋ ಮಾನಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೈಕಪ್ರಮಾಣಿನಃ ॥ ೪೩ ॥

ನ ಪೌರುಷೇಯಂ ವಚನಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯೇನ ವಿನಿಶ್ಚಿತಮ್ ।
ಪೌರುಷೇಯತ್ವತೋ ಯದ್ವದ್ವಾಕ್ಯಮುನ್ಮತ್ತಭಾಷಿತಮ್ ॥ ೪೪ ॥

ವಿಮತಃ ಪುರುಷೋಽಜ್ಞಃ ಸ್ಯಾತ್ ಸ್ಯಾಚ್ಚಾಸೌ ವಿಪ್ರಲಂಭಕಃ ।
ಪುಂಸ್ತ್ವಾಚ್ಚೈತ್ರವದಿತ್ಯಸ್ತಾಃ ಸರ್ವಜ್ಞೇ ಕೇವಲಾನುಮಾಃ ॥ ೪೫ ॥

ದುಃಖಾಕರೋತಿ ಯದ್ವೈವಂ ದುಃಶಾಸ್ತ್ರೇಷೂಗ್ರ ಆಗ್ರಹಃ ।
ದುಃಖಾಕರೋಽತಿಘೋರಃ ಸ್ಯಾಲ್ಲೋಕೋಽತಸ್ತದ್ವತಾಂ ಧ್ರುವಃ ॥ ೪೭ ॥

ಆಸ್ಮಾಕೇಽಪೇಕ್ಷಿತೇ ಪಕ್ಷೇ ಮೋಕ್ಷಂ ದದ್ಯಾದಧೋಕ್ಷಜಃ ।
ಯತ್ರ ಸ್ವಾನಂದಿನಃ ಸಂತಃ ಸೇವಂತೇ ವಿಷಯಾನ್ ಬಹೂನ್ ॥ ೪೮ ॥

ಸ್ವಪ್ನ್ಯಾಹತ್ಯಾದಿನೋಪೇಕ್ಷ್ಯಾ ಮುಕ್ತಿರ್ಯಾ ನಿರ್ವಿಶೇಷಿತಾ ।
ಕದೇತ್ಯಾದ್ಯನುಯೋಗೇಽಸ್ಯಾ ವಿಶೇಷಃ ಸ್ಯಾನ್ನನೂತ್ತರೇ ॥ ೪೮ ॥

ಅಪಿ ಬುದ್ಧ್ಯಾದಿರಹಿತಃ ಪುರುಷಾರ್ಥೀ ನ ಸರ್ವಥಾ ।
ನಿಖಿಲಾನುಭವಾಭಾವಾತ್ ಪುತ್ತಲೀಕಾಪುರೋಗವತ್ ॥ ೪೯ ॥

ಜ್ಞಾನಪ್ರಯತ್ನವಾಂಭಾವಾನೀಶೋ ನ ಹ್ಯಶುಭಂ ಭಜೇತ್ ।
ಸ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯೇನ ತೇನೈವ ತಂ ಚ ಕುರ್ಯಾತ್ ಸ ತಾದೃಶಮ್ ॥ ೫೦ ॥

ದುಃಖವ್ಯಾಪ್ತಂ ಸುಖಂ ಬದ್ಧೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮುಕ್ತೇರ್ನಿರಸ್ಯತಾ ।
ಸ್ವರೂಪಂ ಚ ನಿರಸ್ಯೇತ ಶೂನ್ಯವಾದೀ ತದಾ ಭವೇತ್ ॥ ೫೧ ॥

ನನು ವಿಪ್ರತಿಪನ್ನಃ ಸ್ಯಾದೂರ್ಮಿಮಾನ್ ದೇಹವತ್ತ್ವತಃ ।
ಚೈತ್ರೋ ಯಥೇತ್ಯುಪಾಧಿಃ ಸ್ಯಾತ್ ತತ್ರ ಚಾಶುದ್ಧದೇಹಿತಾ ॥ ೫೨ ॥

ಅನೈಕಾಂತಿಕತಾ ಹೇತೋರ್ದೇಹವತ್ತ್ವಾದಧೀಶಿತುಃ ।
ಸೋಽದೇಹಶ್ಚೇದನಿಚ್ಛಾದಿರ್ಭವೇಚ್ಛಶವಿಷಾಣವತ್ ॥ ೫೩ ॥

ಜ್ಞಾತ್ರಾದಿರೂಪಮಸ್ಯ ಸ್ಯಾದ್ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಾಯ ಚೇತ್ ತತಃ ।
ತದೇವ ದೇಹಶಬ್ದೋಕ್ತಂ ನ ಹ್ಯಸೌ ಪ್ರಾಕೃತಾಕೃತಿಃ ॥ ೫೪ ॥

ಏವಂ ಸ್ವರೂಪದೇಹತ್ವಂ ಮುಕ್ತಸ್ಯಾಪ್ಯುರರೀಕೃತಮ್ ।
ನಾನಿಷ್ಟಭೋಗಸ್ತೇನ ಸ್ಯಾತ್ ಪ್ರಾಕೃತಕ್ಷೇತ್ರಸಂಭವಃ ॥ ೫೫ ॥

ವಿಮತೋ ನಾವಯವವಾನ್ ವಿನಾಶಿತ್ವಪ್ರಸಂಗತಃ ।
ಪಟವಚ್ಚೇದವಯವಾ ನಿರಸ್ಯಂತೇಽತ್ರ ಕೀದೃಶಾಃ ॥ ೫೬ ॥

ಸಿದ್ಧಸಾಧನತಾ ಹೇತೋಸ್ತೇ ಭಿನ್ನಾಶ್ಚೇದಚಿನ್ಮಯಾಃ ।
ಆತ್ಮನೋ ಭೇದರಹಿತಾ ಏಷ್ಟವ್ಯಾ ಏವ ವಾದಿಭಿಃ ॥ ೫೭ ॥

ಪರಮಾಣ್ವಾದಿದೇಶೇಷು ವ್ಯಾಪ್ತ್ಯೈ ವ್ಯಾಮಾದಿಕೇಷ್ವಪಿ ।
ಯಥಾಽಽತ್ಮನಃ ಪ್ರದೇಶಾಃ ಸ್ಯುಸ್ತೇಷಾಂ ನೋಽವಯವಾಸ್ತಥಾ ॥ ೫೮ ॥

ಮುಕ್ತೋ ರೂಪಾದಿವಿತ್ ಸತ್ತ್ವಾಜ್ಜಡಾನ್ಯತ್ವೇ ಸತೀಶವತ್ ।
ದೃಷ್ಟಾಂತೋಽಸಾಧ್ಯವಿಕಲಸ್ತಸ್ಯ ಸರ್ವಜ್ಞತಾಗ್ರಹಾತ್ ॥ ೫೯ ॥

ಈಶ್ವರೋ ನ ಸುಖೀ ತೇನ ರೂಪಾದ್ಯನುಭವನ್ನಪಿ ।
ದುಃಖಪ್ರಸಂಗಾದಿತಿ ಮಾ ವಾದಿ ತದ್ವ್ಯಾಪ್ತಿದೂಷಣಾತ್ ॥ ೬೦ ॥

ದೃಷ್ಟಾಂತೋ ಯಸ್ಯ ನೇಷ್ಟೋಽಯಂ ತಸ್ಯ ಸ್ಯಾದ್ವ್ಯತಿರೇಕವಾನ್ ।
ಶಿಲಾವದಿತ್ಯತಃ ಶುದ್ಧಚಿದ್ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಭೋಗ್ಯಸೌ ॥ ೬೧ ॥

ಸ್ವಾನಂದವಿಷಯೇ ಮೋಕ್ಷೇ ವೇದೋಕ್ತೇ ಯುಕ್ತಿಸಾಧಿತೇ ।
ದ್ವೇಷೋಽಯಂ ವಾದಿನಾಂ ಕಸ್ಮಾತ್ ತದ್ವಿರುದ್ಧೇಽಥವಾಽಽಗ್ರಹಃ ॥ ೬೨ ॥

ತತಃ ಸ್ವತಃ ಪ್ರಮಾಣೇನ ದೇವೋ ವೇದೇನ ವೇದಿತಃ ।
ವಿಷ್ಣುರ್ಮೋಕ್ಷಸ್ಯ ದಾತೇತಿ ವಿಶ್ವಂ ಭವತಿ ಶೋಭನಮ್ ॥ ೬೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ಸುತ - ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವೋಪನ್ಯಾಸಭಾರತೀ (೧೫/೧-೬೩) ॥

*****

೧೦೪. ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಾವತಾರದನಿಮಿತ್ತವರ್ಣನಮ್

ತತಃ ಪರಮಹಂಸಾ ಯೇ ಕೃಷ್ಣಭೀಮಾನುಶಿಕ್ಷಿತಾಃ ।
ವ್ಯಾಸಾಶ್ರಯಾದತ್ರಿಜಾದ್ಯಾ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾಣ್ಯವರ್ತಯನ್ ॥ ೧ ॥

ಕೃಷ್ಣೇ ಭೀಮೇ ಚ ವಿದ್ವೇಷಮಧಿಕಂ ದಧತೋಽಸುರಾಃ ।
ಭಗ್ನಬಾಹುಬಲಾ ಈಷುರ್ವಾಗ್ಯುದ್ಧೈಸ್ತತ್ವವಿಪ್ಲವಮ್ ॥ ೨ ॥

ರಹಸ್ಸಂಭೂಯ ತೇ ಸರ್ವೇ ಬುದ್ಧಿಮಂತೋ ನ್ಯಮಂತ್ರಯನ್ ।
ಸ್ವಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಯೇಽನ್ಯೋನ್ಯಂ ಯಥಾಪ್ರಜ್ಞಾವಿಜೃಂಭಣಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶಕುನಿರ್ದ್ವಾಪರಸ್ತ್ವಾಹ ವಚಸ್ತತ್ರಾರ್ಥಬೃಂಹಿತಮ್ ।
ಲೋಕಾಯಾತತನೂಜೇನ ಚಾಣಕ್ಯೇನ ಪ್ರಚೋದಿತಃ ॥ ೪ ॥

ದುರ್ಧರ್ಷೋ ಭೀಮಸೇನೋ ನಃ ಕೃಷ್ಣೋಽಪ್ಯತ್ಯಂತದುಸ್ಸಹಃ ।
ತಾಭ್ಯಾಂ ನಿರೀಕ್ಷಿತಾ ದೈತ್ಯಾ ಮೃತ್ಯುಂ ಯಾಂತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೫ ॥

ಕೃಷ್ಣೋ ದೈವಂ ಗುರುರ್ಭೀಮೋ ವೇದವಿದ್ಯಾ ಚ ಪಾರ್ಷತೀ ।
ತಸ್ಯಾ ಉತ್ಪಾದನೇನೈವ ಯಾತಸ್ತಾವತಿಸಂಕಟಮ್ ॥ ೬ ॥

ತಸ್ಮಾಜ್ಜನೇಷು ವಿದ್ವತ್ಸು ವೇದವ್ಯಾಖ್ಯಾನಶಾಲಿಷು ।
ಪ್ರವಿಶ್ಯೋತ್ಪಾದ್ಯತಾಂ ವಿದ್ಯಾ ಕೈಶ್ಚಿದುತ್ಪದ್ಯ ಭೂತಲೇ ॥ ೭ ॥

ವಿಪರೀತಾನಿ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಕರ್ತವ್ಯಾನಿ ಬಹೂನ್ಯಪಿ ।
ಅಸತ್ತರ್ಕೈಶ್ಚ ಸತ್ತರ್ಕೈರ್ವೇದವಿದ್ಯಾ ನಿರಸ್ಯತಾಮ್ ॥ ೮ ॥

ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾನ್ನ ನೋ ಭೀತಿರಸ್ತಿ ಕಾರ್ಯಾಂತರಸ್ಪೃಹಾಮ್ ।
ಲೋಕಾಯತಮತಂ ಮಾನಹೀನಂ ನಾದ್ರಿಯತೇ ಜನೈಃ ॥ ೯ ॥

ಅಕ್ಷಪಾದಃ ಕಣಾದಶ್ಚ ಕಪಿಲಶ್ಚಾಪರೋ ಜಡಃ ।
ಶಾಸ್ತ್ರಾಂತರಾಣಿ ಕೃತ್ವಾಽಪಿ ವೇದದ್ವೇಷಂ ನ ಕುರ್ವತೇ ॥ ೧೦ ॥

ಹರೇಣ ನಿಹತಾಃ ಪೂರ್ವಂ ತ್ರೈಪುರಾ ಅಸುರಾಃ ಪುನಃ ।
ಜಾತಾಃ ಸಂಸರ್ಗದೋಷೇಣ ಪಾಮರಾಃ ಶ್ರದ್ದಧುಸ್ತ್ರಯೀಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ವೇದೋಽಪ್ರಮಾಣಮಿತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಬುದ್ಧಸ್ತಾನ್ ಹಿ ವ್ಯಮೋಹಯತ್ ।
ಬೌದ್ಧಶಾಸ್ತ್ರಂ ತತಸ್ತೇನುರಜ್ಞಾತ್ವಾ ತನ್ಮತಂ ಪರಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ನಿರಾಶ್ರಮಾನ್ ದುರಾಚಾರಾನ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ದ್ವಿಷತಃ ಶ್ರುತೀಃ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಗರ್ಹಯಂತ್ಯೇತಾನ್ ವೇದಬಾಹ್ಯಾನಕೌಶಲಾನ್ ॥ ೧೩ ॥

ಜೈನಪಾಶುಪತಾದ್ಯಾಶ್ಚ ಲೋಕವಿದ್ವೇಷಗೋಚರಾಃ ।
ವೇದವಿದ್ವೇಷಿಣೋಽಪ್ಯೇತೇ ತತ್ರೋಪಾಯಂ ನ ಜಾನತೇ ॥ ೧೪ ॥

ಸರ್ವಾನ್ ವೇದಾನ್ ದ್ವಿಜೋ ಭೂತ್ವಾ ಶ್ರಿತಃ ಪರಮಮಾಶ್ರಮಮ್ ।
ವೇದಾಂತಿವ್ಯಪದೇಶೇನ ನಿರಸ್ಯನ್ ನಃ ಪರಃ ಸುಹೃತ್ ॥ ೧೫ ॥

ಅಸ್ಮಿನ್ ಕಾರ್ಯೇ ವಿದಗ್ಧೋಽಯಂ ಮಣಿಮಾನೇವ ದೃಶ್ಯತೇ ।
ಆದೇಷ್ಟವ್ಯೋಽಮುನಾ ರಾಜ್ಞಾ ಕಲಿನಾ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೧೬ ॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ದ್ವಾಪರೇಣ ಕಲಿಪೂರ್ವಾಃ ಸುರದ್ವಿಷಃ ।
ಹೃಷ್ಟಾ ಆಹೂಯ ಸಂಭಾವ್ಯ ಮಣಿಮಂತಂ ಬಭಾಷಿರೇ ॥ ೧೭ ॥

ಯಾಹಿ ಭ್ರಾತರ್ನಮಸ್ತುಭ್ಯಮುತ್ಪದ್ಯಸ್ವ ಮಹೀತಲೇ ।
ವಿದ್ಯಾ ವೇದಪುರಾಣಾದ್ಯಾಃ ಭೃಶಂ ವಿಪ್ಲಾವಯ ದ್ರುತಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ವಿದೂಷಯ ಗುಣಾನ್ ವಿಷ್ಣೋರ್ಜೀವೈಕ್ಯಂ ಪ್ರತಿಪಾದಯ ।
ಭೂಮೌ ವೃಕೋದರಾಭಾವಾನ್ನಾಶಂಕಾಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೧೯ ॥

ಅಸ್ಮಾಸು ಬದ್ಧವೈರಃ ಸನ್ ಸ್ವಸ್ಥೋಽಪ್ಯಸ್ವಸ್ಥತಾಂ ಗತಃ ।
ಅನುಜ್ಞಾಭಾವತೋ ವಿಷ್ಣೋರ್ನಾಧುನಾಽವತರತ್ಯಯಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ವಂಶ್ಯಾಸ್ತು ಸನಕಾದೀನಾಮಧುನಾ ಯತಯೋ ಭುವಿ ।
ಏಕದಂಡಾಸ್ತ್ರಿದಂಡಾಶ್ಚ ವರ್ತಂತೇ ತದನುವ್ರತಾಃ ॥ ೨೧ ॥

ಪರತೀರ್ಥಾಭಿಧಸ್ತತ್ರ ಯತಿರೇಕೋ ಮಹಾತಪಾಃ ।
ತಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಸ್ವ ತತಃ ಸಂಭಾವ್ಯಸೇ ಜನೈಃ ॥ ೨೨ ॥

ವೇದಾಂತಸೂತ್ರೈರಸ್ಮಾಕಂ ಮತಮೈಕಾತ್ಮ್ಯಗೋಚರಮ್ ।
ವಿತತ್ಯ ಸಕಲಾನ್ ವೇದಾನತತ್ತ್ವಾವೇದಕಾನ್ ವದ ॥ ೨೩ ॥

ಜೀವೇಭ್ಯೋಽನ್ಯೋ ಹರಿರ್ಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ರಷ್ಟೃತ್ವಾದಿಗುಣಾತ್ಮಕಃ ।
ಇತಿ ವೇದಾಂತಸೂತ್ರಾಣಾಂ ಹೃದಯಂ ಚ ತಿರಸ್ಕುರು ॥ ೨೪ ॥

ಅಸ್ಮದಾವೇಶಬಲತಃ ಕಲೇಃ ಶಕ್ತ್ಯಾ ಚ ಪೀಡಿತಃ ।
ಭವಂತಿ ಮಲಿನಾತ್ಮಾನಃ ಸಜ್ಜನಾಃ ಸಾಂಖ್ಯಯೋಗಿನಃ ॥ ೨೫ ॥

ಮಿಥ್ಯಾವಾದಂ ತತಸ್ತೇಽಪಿ ಕೇಚಿಚ್ಛ್ರದ್ದಧತೇ ಪರೇ ।
ಉದಾಸತೇ ನಿರಾಕರ್ತುಂ ಕಶ್ಚಿದೇವ ಸಮೀಹತೇ ॥ ೨೬ ॥

ಅಭಿಪ್ರಾಯಾತ್ ಕರ್ಮತೋ ವಾ ಕೇಚಿದಸ್ಮಜ್ಜನಾ ಭುವಿ ।
ಜಾತಾ ಅನ್ಯೇ ಜನಿಷ್ಯಂತಿ ನಿಃಸಹಾಯೋ ನ ಜಾಯಸೇ ॥ ೨೭ ॥

ಇತಿ ದೈತ್ಯೈಃ ಸಮಾದಿಷ್ಟೋ ಮಣಿಮಾನ್ ಭೀಮಭೀಮತಾಮ್ ।
ಮನಸಾ ಶಂಕಮಾನೋಽಪಿ ಭುವ್ಯುತ್ಪತ್ತುಂ ಮನೋ ದಧೇ ॥ ೨೮ ॥

ತತ್ಕಾಲೇ ಶಾಕ್ಯಶಾಸ್ತ್ರೇಣ ವಿಸ್ಮೃತಾ ಸಕಲಾ ಮಹೀ ।
ವೈದಿಕಾಶ್ರಮಧರ್ಮಾದೇಃ ಪರಾಭೂತಿರಭೂತ್ ತತಃ ॥ ೨೯ ॥

ಇಂದ್ರಜಾಲೈರ್ವಶೀಕೃತ್ಯ ರಾಜಾನಂ ಸೌಗತಾಃ ಪ್ರಭುಮ್ ।
ಶೂನ್ಯಂ ತತ್ತ್ವಂ ಚ ಸಂಶ್ರಾವ್ಯ ಸತಸ್ತೇನೋದಸಾದಯನ್ ॥ ೩೦ ॥

ತತೋ ಗೋವಿಂದನಾಮಾಽಭೂದ್ದ್ವಿಜೋ ವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದಃ ।
ಸ ಚತುರ್ವರ್ಣಜಾಃ ಕನ್ಯಾ ಊಢ್ವಾ ಪುತ್ರಾನಜೀಜನತ್ ॥ ೩೧ ॥

ಶಬರೋ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯೋ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೋಽಥ ಭರ್ತೃಹಾ ।
ಇತ್ಯೇತೇ ಕೋವಿದಾ ಆಸನ್ ಧೃತವರ್ಣಾಶ್ರಮವ್ರತಾಃ ॥ ೩೨ ॥

ಗೋವಿಂದೋ ದಾರಪುತ್ರಾದ್ಯಂ ವಿಹಾಯಾಚಾರಯನ್ಮಹೀಮ್ ।
ವ್ಯಧತ್ತ ಶಬರೋ ಭಾಷ್ಯಂ ಸೂತ್ರಾಣಾಂ ಜೈಮಿನೇ ರಹಃ ॥ ೩೩ ॥

ಕ್ಷ್ಮಾಮಪಾದ್ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯೋ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಃ ಸುರೋತ್ತಮಾನ್ ।
ಇಷ್ಟ್ವಾಽಽಯುರ್ವೇದವಶಿತಾಮಲಭಿಷ್ಟ ಪರಂ ವರಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ಗತ್ವಾ ಯಜ್ಞಭುವಂ ಭರ್ತೃಹರಿರ್ವಿಪ್ರಾನುಮೋದಿತಃ ।
ವಿಚಾರ್ಯ ಯಜ್ಞಹೃದಯಂ ಸ ಚಚಾರ ಮಹೀಮಿಮಾಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಆರ್ಯಸ್ಯ ವೇದವಿದುಷಃ ಪ್ರಾಭೂತಾಂ ತನಯಾವುಭೌ ।
ಭಟ್ಟಃ ಕುಮಾರಃ ಪ್ರಥಮೋ ಭಟ್ಟನಾರಾಯಣಃ ಪರಃ ॥ ೩೬ ॥

ಕುಮಾರಸ್ತು ತದಾ ಭೇಜೇ ಬೌದ್ಧಂ ತನ್ಮತವಿತ್ತಯೇ ।
ನಾರಾಯಣೇನ ಸಮ್ಮಂತ್ರ್ಯ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ಧರ್ಮಸಂಕಟೇ ॥ ೩೭ ॥

ಪ್ರಾಸಾದಾಗ್ರೇಽಥ ಶಾಕ್ಯಸ್ಯ ಭಟ್ಟೋಽಭ್ಯಂಜಯಿತಾ ಪದೇ ।
ವೇದವಿಪ್ಲಾವನವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾಽಶ್ರೂಣಿ ನ್ಯಪಾತಯತ್ ॥ ೩೮ ॥

ತದುಷ್ಣಿಮಾನುಮಾನೇನ ವಿಪ್ರಸ್ಯಾಧಿಮಬೋಧಿ ಸಃ ।
ಹನ್ಯತಾಂ ಹನ್ಯತಾಮೇಷಶ್ಛದ್ಮಾತ್ಮೇತಿ ಜಗಾದ ಚ ॥ ೩೯ ॥

ತದಾನೀಂ ಹಂತುಕಾಮೇಽಸ್ಮಿನ್ ನ್ಯಪತದದ್ಧರಣೀತಲೇ ।
ಭಟ್ಟೋ ವೇದಾಃ ಪ್ರಮಾಣಂ ಚೇಜ್ಜೀವಾಮೀತಿ ವಚೋ ಬ್ರುವನ್ ॥ ೪೦ ॥

ಶಂಕುವೇಧೇನ ತಸ್ಯೈಕಂ ಚಕ್ಷುರ್ನಷ್ಟಂ ತತೋಽಭವತ್ ।
ವೇದಪ್ರಮಾಣ್ಯಸಂದೇಹಾತ್ ಕಾಣೋಽಸೀತ್ಯಶರೀರವಾಕ್ ॥ ೪೧ ॥

ಕದಾಚಿತ್ ತಂ ರಹೋ ರಾಜಾ ಸಮೂಹೂಯೇದಮಬ್ರವೀತ್ ।
ದೇವತಾಜನಸಂಭಾವ್ಯಂ ಮತಂ ಕಿಂಸ್ವಿದ್ದ್ವಿಜೇಂದ್ರ ತೇ ॥ ೪೨ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಸ ಮಹೀಭರ್ತ್ರಾ ಭಟ್ಟಃ ಸ್ಮಾಹಾವಿಶಂಕಿತಃ ।
ವರ್ಣಾಶ್ರಮೋಚಿತಾ ಧರ್ಮಾ ನ ಹಾತವ್ಯಾ ಮುಮುಕ್ಷುಭಿಃ ॥ ೪೩ ॥

ವೇದಾಃ ಪ್ರಮಾಣಮಿತ್ಯಸ್ಮನ್ಮತಂ ದೇವಾನುಶಿಕ್ಷಿತಮ್ ।
ಹಾತವ್ಯಂ ಗತಿಮಿಚ್ಛದ್ಭಿಃ ಪುರುಷೈಃ ಸೌಗತಂ ಮತಮ್ ॥ ೪೪ ॥

ಯದಿ ಪ್ರಸೀದಸಿ ಕ್ಷ್ಮೇಶ ಸೌಗತಾನ್ ವಿಜಯಾಮಹೇ ।
ಪ್ರವೇಶಯ ನ ಚೇದಸ್ಮಾನ್ ವಹ್ನಾವಹ್ನಾಯ ನಿಶ್ಚಯಾತ್ ॥ ೪೫ ॥

ಇತಿ ಭಟ್ಟವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಸ್ರಂಭೇಣಾಬ್ರವೀನ್ನೃಪಃ ।
ಯದಿ ಜೇಷ್ಯಸಿ ತಾನ್ ವಹ್ನೌ ವೇಶಯೇ ಸೌಗತಾನಿತಿ ॥ ೪೬ ॥

ತಸ್ಯ ರಾಜ್ಞೋ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಸ್ರಬ್ಧಃ ಸ ಮಹೀಸುರಃ ।
ಸನಾರಾಯಣಭಟ್ಟಃ ಸಶಬರೋ ಮುಮುದೇ ಭೃಶಮ್ ॥ ೪೭ ॥

ಅಪಕ್ಷಪಾತಿನಿ ಕ್ಷತ್ರೇ ಸ ಟೀಕಾಂ ತರ್ಕಕರ್ಕಶಾಮ್ ।
ಚಕ್ರೇ ಶಬರಭಾಷ್ಯಸ್ಯ ಬೌದ್ಧಶಾಸ್ತ್ರನಿಕೃಂತನೀಮ್ ॥ ೪೮ ॥

ನಾರಾಯಣೇನ ಭಟ್ಟೇನ ಸ ಕದಾಚಿತ್ ಸಮೇಯಿವಾನ್ ।
ತೋರಣಾಗ್ರೇ ಪುರದ್ವಾರಿ ಪತ್ರಿಕಾಮಪತಾಕಯತ್ ॥ ೪೯ ॥

ವಹ್ನಿಪ್ರವೇಶಗ್ಲಹಯಾ ಕುಮಾರೋ
ವಿತಂಡಯಾ ಮಾಧ್ಯಮಿಕಾನ್ ನಿಗೃಹ್ಯ ।
ನಷ್ಟಾಽಯುಷೋಽಪಹ್ರವತಃ ಶ್ರುತೀನಾ-
ಮಹ್ನಾಯ ವಹ್ನೌ ಗಮಯಂಚಕಾರ ॥ ೫೦ ॥

ಸಾಂಯಾತ್ರಿಕೈಃ ಸಹ ಯಯುಃ ಕತಿಚಿನ್ನಿಲೀನಾಃ
ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಭಕ್ತಭುವಿ ಕೇಚನ ಬಕ್ಕಮುಖ್ಯಾಃ ।
ರೂಪಾಂತರೇಣ ಗತಸೌಗತಲಿಂಗಭಂಗಾ
ರಾಜ್ಯಾಂತವರ್ತ್ಮಸು ಗತಾಃ ಸುಗತಾ ವಿಚೇರುಃ ॥ ೫೧ ॥

-ಸರ್ಗ.೫ ಶ್ಲೋ. ೧-೫೧

ದೂರ್ವಾಸಸಃ ಪರಂ ಶಿಷ್ಯಂ ಪರತೀರ್ಥಾಭಿಧಂ ಯತಿಮ್ ।
ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯವ್ರತಧರಮಪಶ್ಯತ್ ಕಪಟೋ ವಟುಃ ॥ ೧೭ ॥

ನಿಃಸೂತ್ರಂ ತಂ ವಟುಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹಾದಾನವಲಕ್ಷಣಮ್ ।
ವಿದ್ವಾನವಾಙ್ಮುಖೋ ಭೂತ್ವಾ ಸಮಾಚಮ್ಯ ಮಠಂ ಯಯೌ ॥ ೧೮ ॥

ದೋಷಜ್ಞಂ ತಂ ಮುನಿಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತೀರ್ತ್ವಾ ಗೋದಾವರೀಂ ಯಯೌ ।
ಬದರ್ಯಾಂ ಪರತೀರ್ಥಾರ್ಯಶಿಷ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಯೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧೯ ॥

ತ್ವದ್ಗುರೋರಸ್ಮಿ ಶಿಷ್ಯೋಽಹಂ ತದಾದೇಶಾದಿಹಾಗತಃ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತವತಿ ತಸ್ಮಿನ್ ಸ ವಿಸ್ರಂಭಂ ನೈವ ಜಗ್ಮಿವಾನ್ ॥ ೨೦ ॥

ಸತ್ಯಪ್ರಜ್ಞೋ ವಟುಂ ಭಕ್ತಿವೈರಾಗ್ಯಾದಿಗುಣೋಜ್ಝಿತಮ್ ।
ದುಷ್ಟಂ ವಿಜ್ಞಾಯ ತತ್ಯಾಜ ಜುಗುಪ್ಸಾಂ ಪರಮಾಂ ಗತಃ ॥ ೨೧ ॥

ಅತೀತೇ ಜನ್ಮಸಂಸ್ಕಾರವಶಾದೈಕಾತ್ಮ್ಯಭಾವನಾಮ್ ।
ಚಕಾರ ಶೂನ್ಯಭಾವೇನ ನಿರ್ಗುಣತ್ವೇನ ವಾ ಕ್ವಚಿತ್ ॥ ೨೨ ॥

ಸಹಾಯಂ ಮಾರ್ಗಯಾಮಾಸ ದುಷ್ಟಪಕ್ಷೈಕದೀಕ್ಷಿತಃ।
ಏಕಾಕೀ ಮಲಿನೋ ಮುಂಡಸ್ತತ್ರ ತತ್ರ ಪರಿಭ್ರಮನ್ ॥ ೨೩ ॥

ಕದಾಚಿನ್ನಿಶಿ ಸಂಗತ್ಯ ದೈತ್ಯಾಸ್ತಂ ಸಮಭಾವಯನ್ ।
ಊಚುಶ್ಚ ಸಂಕರಾಚಾರ್ಯ ತ್ವಮಸ್ಮಾಕಂ ಪರಾ ಗತಿಃ ॥ ೨೪ ॥

ತುಭ್ಯಂ ಮನಸ್ವಿನೇ ಭೂಯಾತ್ ಸ್ವಸ್ತಿ ಪಾದತಲೋಟಜ।
ಸಾಧಕಂ ಪ್ರತ್ಯಯಾಮಸ್ತ್ವಾಮಾಸುರ್ಯಾಃ ಕಾರ್ಯಸಂಪದಃ ॥ ೨೫ ॥

ಪುರಾ ಭಟ್ಟಭಯಾಚ್ಚಾರ್ವ್ವಾಃ ನಷ್ಟಾ ದ್ವೀಪಾಂತರಂಗತಾಃ।
ನಾರಾಯಣೋಽನ್ವಗಾತ್ ತೇಷಾಂ ತತೋಽಪ್ಯುತ್ಸಾದನೇಚ್ಛಯಾ ॥ ೨೬ ॥

ತತ ಉತ್ಸಾದ್ಯ ತಾನ್ ಭಟ್ಟ ಆಯಾಂತಮನುಜಂ ನಿಜಮ್ ।
ದುಷ್ಟದೇಶೇ ಚಿರಾವಾಸನ್ನಾಗ್ರಾಹೀದ್ದೋಷಶಂಕಯಾ ॥ ೨೭ ॥

ತತಃ ಸ ಸೌಗತಮತಂ ಪುನಃ ಕಿಂಚಿದುದಗ್ರಹೀತ್ ।
ಬಕ್ಕಸ್ವಾಮೀ ತತೋ ದ್ವೀಪಾದಾಜಗಾಮಾತಿಶಂಕಿತಃ ॥ ೨೮ ॥

ಕುಮಾರಃ ಸ್ವಮೃತಿಂ ಲೋಕೇ ಖ್ಯಾಪಯಾಮಾಸ ಶಿಷ್ಯಕೈಃ।
ನಾರಾಯಣಸ್ತು ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಶೋಕಾತ್ ಪಾವಕಮಾವಿಶತ್ ॥ ೨೯ ॥

ಆಪಣೇಷು ತತೋ ಬಕ್ಕಃ ಪ್ರಾವರ್ತಯತ ಸೌಗತಮ್ ।
ಮತಂ ಲಿಂಗಾಂತರಧರೈರ್ಜನ್ಯೈಃ ಕೇರಳಜನ್ಮಭಿಃ ॥ ೩೦ ॥

ಗೌಡಪಾದಸ್ತತೋ ನ್ಯಾಸಮಿಯೇಷ ಪ್ರವಯಾಸ್ತದಾ।
ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಯತಿರೂಪೇಣ ಬಕ್ಕೋ ಗತ್ವಾತಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೩೧ ॥

ಸನತ್ಕುಮಾರೋ ಭಗವಾನ್ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಮಾಂ ತವ।
ಮೋಕ್ಷಪ್ರವರ್ತನಾಯೈವ ದ್ವೈತಭಾವೇನ ಕಿಂ ಫಲಮ್ ॥ ೩೨ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಗೌಡಪಾದಸ್ತು ಸಂಭ್ರಮೇಣ ನನಾಮ ತಮ್ ।
ವಿಪ್ರಸ್ತುರ್ಯಾಶ್ರಮಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ತತ್ತ್ವಂ ಶುಶ್ರಾವ ಬಕ್ಕತಃ ॥ ೩೩ ॥

ತದ್ವಿವರ್ತಃ ಪ್ರಪಂಚೋಽಯಂ ಬಾಧ್ಯತೇ ಜ್ಞಾನಸಂಪದಿ।
ಜ್ಞಾನಂ ಚ ತಪ್ತಲೋಹಾಪ್ತಜಲನ್ಯಾಯೇನ ಶಾಮ್ಯತಿ ॥ ೩೪ ॥

ಯಥಾ ಪ್ರತ್ಯಾಯತ್ಯೇತತ್ ಸರ್ವಂ ಬಾಧೋಪಲಕ್ಷಣಮ್ ।
ತತಸ್ತ್ವಮನ್ಯಥಾತತ್ವಂ ಸೋಽಹಮಿತ್ಯೂಹಮರ್ಹಸಿ ॥ ೩೫ ॥

ಇತಿ ಬಕ್ಕೋದಿತಂ ತತ್ವಂ ವಿಚಾರ್ಯ ಸುಚಿರಂ ದ್ವಿಜಃ।
ಸರ್ವಾಭಾವಂ ನಿರ್ವಿಶೇಷಂ ವಿನಾ ನಾನ್ಯದವೈಕ್ಷತ ॥ ೩೬ ॥

ಗೋವಿಂದಸ್ತಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ತತಃ ಸನ್ಯಾಸಮಾಚರತ್ ।
ಸಂಪ್ರದಾಯಾಗತಂ ತತ್ತ್ವಂ ಶ್ರುತ್ವೋಪಾಸ್ತ ಯಥಾರ್ಥಧೀಃ ॥ ೩೭ ॥

ಗೋವಿಂದಸ್ವಾಮಿನಂ ಸಾಧುಂ ತ್ವಂ ಗುರುಂ ಸಮುಪೇಹಿ ಭೋಃ ।
ತತೋ ದಂಡಾದಿಕಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಶ್ರುಣು ತ್ವಂ ತತ್ತ್ವಮುತ್ತಮಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ಮನಃ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಸರ್ವೇಷಾಂ ತ್ವಾಂ ವಯಂ ರೋಚಯಾಮಹೇ ।
ವಿಷ್ಣೋರ್ವಿದೂಷಯ ಗುಣಾನಿತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಯಯುರಾಸುರಾಃ ॥ ೩೯ ॥

ವಟುಃ ಶಠಃ ಸ ಗೋವಿಂದಸ್ವಾಮಿನಂ ಪ್ರೇಕ್ಷತ ಕ್ವಚಿತ್ ।
ಭೂಯಾಸಂ ಭವತಃ ಶಿಷ್ಯೋ ನ ಮೇಽನ್ಯಸ್ತ್ವಾದೃಶೋ ಗುರುಃ ॥ ೪೦ ॥

ಇತ್ಯೂಚಿವಾಂಸಂ ಗೋವಿಂದಃ ಸ ತಂ ಪರ್ಯಗ್ರಹೀದ್ದ್ರುತಮ್ ।
ಪ್ರಚ್ಛಾದ್ಯ ಶೂನ್ಯವಾದಿತ್ವಂ ವೇದಾಂತಿವ್ಯಪದೇಶತಃ ॥ ೪೧ ॥

ವರ್ತಯಾಮೋ ಮತಂ ಸ್ವೀಯಮನ್ಯಥಾ ಗರ್ಹಯಂತಿ ನಃ ।
ತದರ್ಥಂ ಸೂತ್ರಹೃದಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಾಚ್ಛೃಣೋಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೪೨ ॥

ಇತಿ ಗೋವಿಂದಮಾಭಾಷ್ಯ ಮಾಯೀ ಸಿದ್ಧಾಂತಿನಂ ಯಯೌ ।
ಪ್ರಭಾಕರಕುಮಾರಾಭ್ಯಾಂ ಸಾಕಂ ಭಾಸ್ಕರಸಂಯುತಃ ॥ ೪೩ ॥

ಶುಶ್ರಾವ ಸೂತ್ರಭಾವಂ ಸ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಾತ್ ತ್ರಿದಂಡಿನಃ ।
ಶಿಷ್ಯಾಸ್ತೇ ನಿಪುಣಾಃ ಸರ್ವೇ ವಿಭಿನ್ನಮತಯೋ ಮಿಥಃ ॥ ೪೪ ॥

ಭಾಟ್ಟಂ ಶಿಷ್ಯೇಷು ವಿನ್ಯಸ್ಯ ಭಟ್ಟೋ ದೈವಮಸೇವತ ।
ಗುರುಃ ಪ್ರಾಭಾಕರಂ ತೇನೇ ಭಾರವೇರನುಜಃ ಶಠಃ ॥ ೪೫ ॥

ಸೂತ್ರೈಃ ಪ್ರಪಂಚಯಾಂಚಕ್ರೇ ಮಾಯಾವೀ ಸೌಗತಂ ಮತಮ್ ।
ಶೂನ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಪದೇನೋಕ್ತ್ವಾ ತಥಾಽವಿದ್ಯೇತಿ ಸಂವೃತಿಮ್ ॥ ೪೬ ॥

ಸತ್ತ್ವಾದಿಧರ್ಮರಾಹಿತ್ಯಂ ಶೂನ್ಯತಾಯೈ ಜಗಾದ ಸಃ ।
ಸೂತ್ರಮುದ್ಧೃತ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಮುತ್ಸೂತ್ರೈಃ ಸ್ವೀಯಮುಚ್ಚಕೈಃ ॥ ೪೭ ॥

ಆಭಾಷ್ಯ ಬಹುಭಿಃ ಶಬ್ದೈಃ ಕಥಂ ವೇದಾಂತಿತಾಮಿಯಾತ್ ।
ಅತತ್ತ್ವಾವೇದಕಾಃ ಪ್ರಾಯೋ ವೇದಾಃ ಕೇಚಿನ್ನಿರರ್ಥಕಾಃ ॥ ೪೮ ॥

ಇತಿ ವೇದಾಂತವಾದಃ ಸ್ಯಾತ್ ಕಥಂ ವಾದಸ್ತದಂತಕಃ ।
ಕರ್ಣೌ ಪ್ಯಧತ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತೀ ಭಾಷ್ಯಂ ತಚ್ಛುಶ್ರುವಾನ್ ಮನಾಕ್ ॥ ೪೯ ॥

ಭಾಸ್ಕರಃ ಕರ್ಕಶೈಸ್ತರ್ಕೈಃ ದುಭಾಷ್ಯಂ ತದಖಂಡಯತ್ ।
ದುಶ್ಶಾಸ್ತ್ರಮಪಠನ್ ದೈತ್ಯಾಃ ಸ್ವತ ಏವ ಹರಿದ್ವಿಷಃ ॥ ೫೦ ॥

ಅಸುರಾವೇಶತಃ ಸರ್ವೇ ಸಂಕರಸ್ಯ ವಶಂ ಗತಾಃ ।
ಜೀವೇಶ್ವರಾದ್ವೈತಮತಮುರರೀಚಕ್ರುರಾದರಾತ್ ॥ ೫೦ ॥

ವಶೀಚಿಕೀರ್ಷುಃ ನಿಖಿಲಾಂಶ್ಚ ಜಂತೂನ್
ಸ್ವವರ್ತ್ಮಬಾಹ್ಯಾನಪಿ ಹಂತುಮಿಚ್ಛನ್ ।
ಶಾಕ್ತೇಯಮಂತ್ರಾನಭಜತ್ ಸ ಮಾಯೀ
ಸಾ ಭೈರವೀ ತಸ್ಯ ಚಕಾರ ದೌತ್ಯಮ್ ॥ ೫೨ ॥

- ಸರ್ಗ.೬ ಶ್ಲೋ.೧೭-೫೨

ಸ ಸ್ಮಾಹ ತಾನ್ ಕೃತಪ್ರಾಯಂ ಸತ್ಯಂ ಕೃತ್ಯಂ ಮಹಾಸುರಾಃ ।
ಉತ್ಸಾದ್ಯಂತಾಮಥ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಪರತೀರ್ಥಾರ್ಯಶಿಷ್ಯಕಾಃ ॥ ೧೯ ॥

ಪರತೀರ್ಥಃ ಪ್ರಕೃತ್ಯೈವ ಶಾಪಾನುಗ್ರಶಕ್ತಿಮಾನ್ ।
ತೀವ್ರವ್ರತೈಸ್ತಪೋಭಿಶ್ಚ ಪ್ರವಯಾ ಅತ್ಯಜತ್ ತನುಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಸತ್ಯಪ್ರಜ್ಞೋ ದುರಾಧರ್ಷಃ ಶಕ್ತೋಽಪೀಹ ಹರಿದ್ವಿಷಾಮ್ ।
ಋಷಿಭ್ಯೋ ಹಿಮವತ್ ಪೃಷ್ಠೇ ಶ್ರುತೀರ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಿ ಗೋಚರಃ ॥ ೨೧ ॥

ತಚ್ಛಿಷ್ಯೋ ನಿಪುಣಃ ಶಾಂತೋ ವೇದವೇದಾಂತಕೋವಿದಃ ।
ಶ್ರುತೀರ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಿ ಶಿಷ್ಯೇಭ್ಯೋ ಪಂಚಷೇಭ್ಯಸ್ತಪೋಮಯಃ ॥ ೨೨ ॥

ನಾನ್ಯೋಽಸ್ತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಜ್ಞಃ ಶ್ರುತೇರ್ದೈತೇಯಪುಂಗವಾಃ ।
ಏತ್ಯ ಹಂಸಾನಿಮಾನ್ ಕ್ಷಿಪ್ರಮುತ್ಸಾದಯತ ನಿರ್ಭಯಾಃ ॥ ೨೩ ॥

ಆದಿಶ್ಯೇತ್ಥಂ ಬಲವತಃ ಶಿಷ್ಯಾನ್ ಭಿಕ್ಷುರ್ಮಹಾಸುರಾನ್ ।
ಆಹೂಯ ಚತುರೋ ದೈತ್ಯಾನಾಹಾಂತೇವಾಸಿನೋ ಗುರುಃ ॥ ೨೪ ॥

ಬೀಜಾದಂ ಶೃಣುತಾಸ್ಮಾಕಮೇಷ್ಯಂತಂ ಭವಸಂಕಟಮ್ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತಾಸ್ತೇ ದಶ ದಿಶಃ ಪರಿಭ್ರಮ್ಯ ಸಮಾಗತಾಃ ॥ ೨೫ ॥

ಕಿಮಪಶ್ಯತ ಬೀಜಾದಂ ಕಿಮವೋಚತ್ ಸ ಮೇ ಗತಿಮ್ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತಾಸ್ತೇ ಸ್ವಗುರುಣಾ ರಹಸ್ತಂ ಪ್ರತ್ಯಚಕ್ಷತ ॥ ೨೬ ॥

ಗುರೋಃ ಕಾ ನೋ ಗತಿರಿತಿ ದೃಷ್ಟಂ ದೃಷ್ಟಂ ನರಂ ಪ್ರತಿ ।
ವಿಚಾರ್ಯಾಪ್ಯುತ್ತರಂ ನಾಪ್ತಮಿತ್ಯೇಕಃ ಪುನರಬ್ರವೀತ್ ॥ ೨೭ ॥

ದ್ವಯಂ ಸಂಕರಸ್ಯಾಸ್ತಿ ಪದ್ಮಸ್ಯ ಚೈಕಂ
ಮಮೈಕಂ ಚ ನೈಕಂ ನೈಕಂ ಚ ನಾಸ್ತಿ ।

ಗಿರೇತ್ಯೇತಯಾ ಕಂದುಕಕ್ರೀಡಮೇಕಂ
ತ್ವನ್ವೈಕ್ಷೇऽತ್ಯಜಂ ಪಕ್ಕಣಾಂತೇ ಕ್ವ ವೇತಿ ॥ ೨೮ ॥

ಹಾಹಾ ಬೀಜಾದ್ಯೈಷ ಗೂಢೋ ಮದೀಯೋ
ಭೂತಾಸ್ತಾತ ವ್ಯಾಪೃತೋऽಹಂ ಗುಣೇಷು ।
ಕಿಂ ವಾऽಸ್ಮಾಕಂ ಭಾವಿ ಕಾ ವಾ ಗತಿಃ ಸ್ಯಾ-
ದಿತ್ಥಂ ಜಲ್ಪನ್ನಾಪ ದೀರ್ಘಾಂ ಸ ನಿದ್ರಾಮ್ ॥ ೨೯ ॥

- ಸರ್ಗ.೭ ಶ್ಲೋ.೧೯-೨೯

ಮಾಯಾವಿನಾ ಸಮಾದಿಷ್ಟಾ ಮೂರ್ಖಾಃ ಪತ್ತಲಜನ್ಮನಾ ।
ನಂದಿಗ್ರಾಮಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಹಂಸಾನಾಮದಹನ್ ಮಠಮ್ ॥ ೧ ॥

ನಿಜಘ್ನುರ್ಗೋವ್ರಜಂ ಗ್ರಾಮೇ ಭೈರವ್ಯಾ ಬಾಲಕಾನಪಿ ।
ವಿಪ್ರಾನಜ್ವರಯನ್ ದೈತ್ಯಾ ಅಬಲಾ ಉದಸಾದಯನ್ ॥ ೨ ॥

ಪ್ರಾಜ್ಞತೀರ್ಥಃ ಸಶಿಷ್ಯೋऽಸೌ ಛಿನ್ನದಂಡಕಮಂಡಲುಃ ।
ಉದ್ದಿಶ್ಯ ಪ್ರಸ್ಥಿತಃ ಪ್ರಾತಃ ಸತ್‌ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಪೌರುಷೋತ್ತಮಮ್ ॥ ೩ ॥

ಮಾಯಿನಸ್ತಾನನುದ್ರುತ್ಯ ಹಂಸಾಗ್ರ್ಯಾನ್ ವಿಜನಸ್ಥಲೇ ।
ಅಭಿಹತ್ಯ ನಿಪಾತ್ಯೋಚುಃ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಪ್ರಾಣಸಂಕಟಾನ್ ॥ ೪ ॥

ಅಸ್ಮಾನನುವ್ರಜಧ್ವಂ ವಾ ಮ್ರಿಯಧ್ವಂ ವಾ ವಿಚಿಂತ್ಯತಾಮ್ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಮಾಯಿಭಿರ್ಮೂರ್ಖೈರನ್ವಿಯಾಮೇತಿ ತೇऽಬ್ರುವನ್ ॥ ೫ ॥

ಅಥ ಜ್ಞಾನೋತ್ತಮಸ್ತೇಭ್ಯೋ ದತ್ವಾ ದಂಡಾದಿಕಂ ಖಲಃ ।
ವ್ಯತ್ಯಸ್ಯ ಲಾಂಛನಂ ಚೋಪದಿದೇಶಾಕೂತಮಾಸುರಮ್ ॥ ೬ ॥

ತೇಭ್ಯಸ್ತೇ ನಿಪುಣಾ ಹಂಸಾಃ ಪರಮಾ ಗೂಢಚೇತಸಃ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ಶಾರೀರಕಂ ಭಾಷ್ಯಂ ವ್ಯಾಚಖ್ಯುಸ್ತರ್ಕಕರ್ಕಶಮ್ ॥ ೭ ॥

ಮಾಯಿನೋ ವಂಚಯಿತ್ವೇವಂ ಸಂತೋಷವಿವಾಶಾಶಯಾನ್ ।
ಆನಂದಬಾಲಮಠಗಾನ್ ನ್ಯವಸನ್ ಸಹ ತೈರಮೀ ॥ ೮ ॥

ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಪ್ರಾಜ್ಞತೀರ್ಥಾರ್ಯಮೈಕಾತ್ಮ್ಯೋಪಾಸ್ತಿನಿಷ್ಠಿತಮ್ ।
ಮಾಯಾವಾದರತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಾಯಿನೋ ಜಹೃಷುರ್ಮುಹುಃ ॥ ೯ ॥

ತಂ ಸಶಿಷ್ಯಂ ಸದಾಚಾರಮವಲೋಕ್ಯಾಥ ಮಾಯಿನಃ ।
ಪಾನಭೋಗಾಬಲಾಕಾಂಕ್ಷಾ ವಿಹಾಯ ಪ್ರಯಯುಃ ಶನೈಃ ॥ ೧೦ ॥

ಅಯಂ ಹಿ ಪ್ರಾಜ್ಞತೀರ್ಥಾರ್ಯಃ ಸದಾಚಾರಾತಿಕರ್ಕಶಃ ।
ಗುರೂನಸ್ಮಾನ್ ದುರಾಚಾರಾನ್ ಗರ್ಹಯೇದಿತಿ ಭೀರವಃ ॥ ೧೧ ॥

ಪ್ರಾಜ್ಞತೀರ್ಥಸ್ತದಾ ಶಿಷ್ಯಾನ್ ಹಂಸಾನಾಹೂಯ ಸಮ್ಮತಾನ್ ।
ರಹಸ್ಯಾಹ ಮಹಾನೇಷಃ ಹರಿಣಾऽನುಗ್ರಹಃ ಕೃತಃ ॥ ೧೨ ॥

ಬರ್ಬರಾ ಮಾಯಿನಃ ಸರ್ವೇ ಯಯುರ್ವಿಶ್ವಸ್ಯ ನಃ ಸುಖಮ್ ।
ಪಾರಯಿತ್ವಾ ಚತುರ್ಮಾಸವ್ರತಂ ಯಾಮೋ ವಯಂ ತ್ವಿತಃ ॥ ೧೩ ॥

ಗತ್ವಾ ಗಂಗಾಂ ತತಃ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಮುಕ್ತ್ವಾऽಂಹೋ ಮಾಯಿಸಂಭವಮ್ ।
ಮಾಯಿವ್ಯಾಜ್ಯೇನ ಯಾಸ್ಯಾಮೋ ನಂದಿಗ್ರಾಮಂ ಶನೈಃ ಶನೈಃ ॥ ೧೪ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಾಜ್ಞತೀರ್ಥಾರ್ಯಶ್ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯಾದನಂತರಮ್ ।
ಗತ್ವಾ ಸಶಿಷ್ಯೋ ಗಂಗಾಯಾಂ ಸ್ನಾತ್ವಾऽಯಾದುತ್ತರಾಂ ದಿಶಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ನಂದಿಗ್ರಾಮಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಹರಿಂ ಸಂಸ್ಮಾರ್ಯ ತಜ್ಜನಾನ್ ।
ನೀರೋಗಾನಕರೋದಾರ್ಯೋ ರಹೋ ನಾಥಮಸೇವಯತ್ ॥ ೧೬ ॥

ಪ್ರಾಜ್ಞತೀರ್ಥಶ್ಚ ತಚ್ಛಿಷ್ಯಾಃ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸಂಭಾವಿತಾ ಜನೈಃ ।
ಬದರ್ಯಾಂ ಮುನಯಃ ಸ್ನಾತ್ವಾ ತೀರ್ಥೇ ತೀವ್ರಂ ತಪೋऽಚರತ್ ॥ ೧೭ ॥

ನಾರಾಯಣ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ನಮೋ ವಸ್ತ್ರಾತ್ವಿಶಾಃ ಸುರಾಃ ।
ಹಾ ಹಾ ನಃ ಸುಗತಿಂ ದೇಹಿ ಗುರೋ ನಾಥೇತಿ ಚುಕ್ರುಶುಃ ॥ ೧೮ ॥

ತೇಷಾಮಾವಿರಭೂತ್ ಸತ್ಯಪ್ರಜ್ಞಃ ಸಾಕಂ ಮಹರ್ಷಿಭಿಃ ।
ತಸ್ಮೈ ಹಂಸಾ ದ್ರುತಂ ನೇಮುಃ ಸರ್ವೇ ತೇ ದೈತ್ಯಪೀಡಿತಾಃ ॥ ೧೯ ॥

ಕ್ರಂದತಃ ಪತಿತಾನ್ ಭೂಮೌ ಸತ್ಯಪ್ರಜ್ಞೋ ಮಹಾತಪಾಃ ।
ಆಜ್ಞಯೋತ್ಥಾಪಯಾಮಾಸ ಜಾನಂಸ್ತೇಷಾಂ ಮಹದ್ಭಯಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಉಪವಿಶ್ಯಾಸನೇ ತಸ್ಮಿನ್ನುಪವೇಶ್ಯ ಚ ತಾನ್ ಮುನೀನ್ ।
ಉವಾಚಾಹಂ ಭಯಂ ವೇದ್ಮಿ ಭವತಾಂ ತಪಸಾऽಖಿಲಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಅಯಂ ಕಾಲಃ ಕಲೇಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ತೇನ ಚೋಪದ್ರುತಾ ಜನಾಃ ।
ವತ್ಸಾ ವಿಮುಂಚತಾತ್ಯುಗ್ರಂ ತತ್ತ್ವವಿಪ್ಲವಸಂಕಟಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ತವಾಮೀ ಪ್ರಾಜ್ಞತೀರ್ಥಾಂತೇವಾಸಿನಃ ಪೌರುಷೋತ್ತಮೇ ।
ಕ್ಷೇತ್ರೇ ಯಾಂತು ಪರಾಂ ಸಿದ್ಧಿಮುಪಾಸ್ಯ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಶಿಷ್ಯೇಷ್ವೇಕಃ ಶ್ರುತೀನಾಂ ತೇ ಸಂಪ್ರದಾಯಾಭಿಗುಪ್ತಯೇ ।
ಚರತಾಂ ಮಾಯಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ತೇಷಾಂ ಛಂದಾನುವರ್ತನೈಃ ॥ ೨೪ ॥

ಸನ್ನ್ಯಾಸಯೇತ್ ಸನಿಪುಣಮೇಕಂ ವಂಶಧರಂ ದ್ವಿಜಮ್ ।
ಸೋಽಪ್ಯನ್ಯಮನ್ಯಂ ಸೋಽಪೀತಿ ವಂಶೋ ನಃ ಸ್ಯಾದಖಂಡಿತಃ ॥ ೨೫ ॥

ನಾರಾಯಣಃ ಪರಃ ಸ್ವಾಮೀ ಸತ್ಯಜ್ಞಾನಾದಿಸದ್ಗುಣಃ ।
ತಸ್ಯ ದಾಸೋಽಸ್ಮ್ಯಹಂ ಸತ್ಯಮಿತ್ಯುಪಾಸಾ ಪ್ರವರ್ತತಾಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಮಾಯಿನಾಂ ಲಾಂಛನಂ ಧಾರ್ಯಂ ಕಾರ್ಯಂ ತನ್ನಮನಾದಿಕಮ್ ।
ಸ್ಮೃತ್ವಾ ಹರಿಂ ತದಂತಸ್ಥಂ ಮಾಯಾವಾದಶ್ಚ ಪಠ್ಯತಾಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಮಹಾಸುರಮಯೇ ಲೋಕೇ ನೈವಾವಿಷ್ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ ।
ಭೈರವ್ಯಾ ವಾ ಕೃಪಾಣ್ಯಾ ವಾ ಮಾಯಿನೋ ಘ್ನಂತಿ ವೈದಿಕಾನ್ ॥ ೨೮ ॥

ತೇಭ್ಯೋ ಗೋಪಾಯತಾತ್ಮಾನಂ ಸಂಪ್ರದಾಯಂ ನ ಮುಂಚತ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸತ್ಯಸಂವಿತ್ ತಂ ತ್ಯಾಜ್ಯಂ ದಂಡಪಟಾದಿಕಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಮಾಯಿದತ್ತಂ ಪುನಸ್ತೇಭ್ಯೋ ದಂಡಾದ್ಯಂ ಪೂರ್ವವದ್ದದೌ ।
ತಾನನುಜ್ಞಾಪ್ಯ ಸತ್ಯಾತ್ಮಾ ಪೂರ್ವವತ್ ಸ ತಿರೋದಧೇ ॥ ೩೦ ॥

ಪ್ರಾಜ್ಞಶಿಷ್ಯಾ ಯಯುಃ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ವಿರಕ್ತಾಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್ ।
ಪ್ರಾಜ್ಞೋ ಗುರೂಪದಿಷ್ಟೇನ ಮಾರ್ಗೇಣೋವಾಸ ಮಾಯಿಭಿಃ ॥ ೩೧ ॥

ಏಕಂ ವಂಶಧರಂ ಶಿಷ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಯೋಪಾಸ್ತಿಮಶಿಕ್ಷಯತ್ ।
ಅನ್ಯಂ ಸಂನ್ಯಸ್ಯ ಸೋಽಪಿ ಸ್ವಂ ಸಂಪ್ರದಾಯಮಶಿಕ್ಷಯತ್ ॥ ೩೨ ॥

ಸೋಽಪ್ಯನ್ಯಮಿತ್ಯಯಂ ವಂಶೋ ನೋದಚ್ಛಿದ್ಯತ ಭಾಗ್ಯತಃ ।
ತತಃ ಕೇರಲದೇಶೇಽಸ್ಮಿನ್ ಮಾಯಿಭಿಃ ಸ್ವಜನಭ್ರಮಾತ್ ॥ ೩೩ ॥

ಅಥಾಸುರಾಣಾಂ ಶ್ರುತಿದೂಷಕಾಣಾ-
ಮುತ್ಸಾದನಾಯಾರ್ಥಯತಃ ಸುರೇಂದ್ರಾನ್ ।
ಆನಂದಯಂಶ್ಚ್ರೀದಯಿತಾಜ್ಞಯೇಶಃ
ಸಂಜೀವನಾತ್ಮಾಽವತತಾರ ಭೂಮೌ ॥ ೩೪ ॥

ಸ ಭಗವಾನುಪನೀತಿಮಿತಃ
ಪಿತುಃ ಸಕಲವೇದಸುಲಕ್ಷಣಶಿಕ್ಷಣಃ ।
ಅಧೃತ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಮಥಾಶ್ರಮಂ
ಯತಿವರಾತ್ ಪರಮಾಚ್ಯುತಚೇತಸಃ ॥ ೩೫ ॥

ಪ್ರವರ್ತಿತಾ ಯಾ ಸನಕಾದಿಭಿಃ ಪುರಾ
ತತಃ ಪರಸ್ತಾತ್ ಪರತೀರ್ಥಶಿಷ್ಯಕೈಃ ।
ಹರೇರುಪಾಸ್ತಿಂ ಸ್ವಗುರುಪ್ರಸಾದಿತಾಂ
ಮಧ್ವಾಯ ಭಕ್ತ್ಯೋಪದಿದೇಶ ಹಂಸರಾಟ್ ॥ ೩೬ ॥

ಗುಣಾನನಂತಾನುಪಸಂಹರನ್ ಹರೇ-
ರನಂತರೂಪೇಷು ದುರಂತಸಂತತೇಃ ।
ಅನಂತರೂಪೋ ಭಗವಾನನಂತಧೀ-
ರುಪಾಸ್ತ ಶರ್ವಾದಿಸುಪರ್ವಣಾಂ ಗುರುಃ ॥ ೩೭ ॥

ದಸ್ಯೋರ್ಮಣಿಮತ ಉದಿತಂ
ದುರ್ಭಾಷ್ಯಂ ವ್ಯಸ್ಯ ಮಧ್ವ ಆರಾಧ್ಯಃ ।
ವೇದಾಂತಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯಂ
ಸಕಲಶ್ರುತಿತರ್ಕಬೃಂಹಿತಂ ಚಕ್ರೇ ॥ ೩೮ ॥

ತತಾನ ತಂತ್ರಶ್ರುತಿಗೀತಿಕಾನಾಂ
ಭಾಷ್ಯಾಣಿ ವೇದೇಶ್ವರಚಕ್ರವರ್ತೀ ।
ಪುರಾಣರಾಮಾಯಣಭಾರತಾನಾಂ
ಚಕಾರ ತಾತ್ಪರ್ಯವಿನಿರ್ಣಯಂ ಚ ॥ ೩೯ ॥

ತಾರ್ಕಿಕದ್ವಿರದಪುಂಜಭಂಜನೇ
ಮಧ್ವಕೇಸರಿಣಿ ಹಂತ ಜೃಂಭಿತೇ ।
ಸಂಕಟೇನ ಚ ಭಯೇನ ಮಾಯಿಗೋ-
ಮಾಯವೋ ದಶ ದಿಶಃ ಪರಾದ್ರವನ್ ॥ ೪೦ ॥

ವೃದ್ಧ್ಯೋತಿಷ್ಟ ವಿಚಿತ್ರವೃತ್ತರುಚಿರಃ ಸಂಪೂರ್ಣವಿದ್ಯಾಕರಃ
ಕೃಷ್ಣಸ್ಯಾದ್ಭುತವೀರ್ಯವರ್ಣನಪರಃ ನಾನಾರ್ಥಸಾರ್ಥೋಜ್ಜ್ವಲಃ ।
ಶರ್ವೇಂದ್ರಾದಿಸುರೇಂದ್ರಲಾಲಿತಪದೋ ಮಾಯಾವಿನಾಂ ಭೀಷಣಃ
ಶ್ರೀಮಧ್ವೋ ವಿಜಯೀ ಚ ಮಧ್ವವಿಜಯೋ ನಾರಾಯಣಪ್ರೋದ್ಭವಃ ॥೪೧॥

- ಸರ್ಗ.೮ ಶ್ಲೋ.೧-೪೧

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ -
ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಕೃತ ಶ್ರೀಮನ್ಮಣಿಮಂಜರ್ಯಾಂ
ಶ್ರೀಮಧ್ವಾವತಾರನಿಮಿತ್ತವರ್ಣನಮ್ ॥

★★★★★

೧೦೫. ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಬೋಧಸ್ತೋತ್ರಮ್

ನಲಿನಸೌಂದರ್ಯಜಿಷ್ಣುಂ ಪದಾಭ್ಯಾಂ
ಲಲಿತರೂಪಾಂಗುಲೀಮಂಗಲಾಭ್ಯಾಮ್ ।
ದಲಿತನೂತ್ನೇಂದುಮಾನಂ ನಖಾಲ್ಯಾ
ದಲಿತಶೋಣೋಪಲಾಲೀಕನಾಲ್ಯಾ ।
ಪ್ರಣತವಾನ್ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಪ್ರಾಣಭೂತಂ
ಪ್ರಣತಿಭಿಃ ಪ್ರೀಣಯೇ ಪೂರ್ಣಬೋಧಮ್ ॥ ೧ ॥

ಅಹಿವಿಹಂಗೇಶಭೂತೇಶಪೂರ್ವೈ-
ರಹಮಹಂಪೂರ್ವಮಿತ್ಯಾಪ್ತಚಿತ್ತೈಃ ।
ಮುಹುರಹೋ ಮಾಂಸನೇತ್ರೈರದೃಷ್ಟೈ-
ರಿಹ ಸಮಾಜುಷ್ಟಜಂಘಾಂಘ್ರಿರೇಣುಮ್ ॥ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ೨ ॥

ಕನಯಮಾನಂ ದಧಾನಂ ಪ್ರಕಾಶೈಃ
ಕನಕಕೌಶೇಯಮಾಶಾವಕಾಶಮ್ ।
ಜನಮನೋಹಾರಿವೃತ್ತೋರುಕಾಂತ್ಯಾ
ಜನಿತಸಂಪರ್ಕಸಂಪದ್ವಿಶೇಷಮ್ ॥ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ೩ ॥

ಪರದುರಾರೋಹಮಾರೋಹಯೇದ್ಯಂ
ಪುರುಷಕಾಂಡಪ್ರಕಾಂಡೋ ನಿಜಾಂಕಮ್ ।
ನಿರವಧಿಸ್ನೇಹಸಂದೋಹಮಂದ-
ಸ್ಫುರಿತಹಾಸಾವಲೋಕೇನ ಸಾಕಮ್ ॥ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ೪ ॥

ಸುವಲಿಭಂ ಭದ್ರಗಂಭೀರನಾಭಿಂ
ಶಿವಮುದಾರೋದರಂ ಮಂಜುಮಧ್ಯಮ್ ।
ಸುವಿಪುಲೋರಃಸ್ಥಲಂ ಮಾನಯಂತೇ
ಕವಿಜನಾ ಯಸ್ಯ ಸಂದೇಹದೇಹಮ್ ॥ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ೫ ॥

ವಿಕಟಸುಸ್ತಂಭಸಂಭಾವನೀಯಂ
ಪ್ರಕಟಮಂಭೋಜನಾಭೋಪಭಾಜಾ ।
ವಿಕಟವಿದ್ಯಾವಿಲಾಸಾಂಗಣಂ ಧೀ-
ಸ್ಫುಟಕನನ್ಮಂಟಪಂ ಯಸ್ಯ ರಮ್ಯಮ್ ॥ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ೬ ॥

ಭುಜಗಭೋಗಾಭಮುದ್ಯಮ್ಯ ಹೃದ್ಯಂ
ನಿಜಭುಜಂ ದಕ್ಷಿಣಂ ಲಕ್ಷಣಾಢ್ಯಮ್ ।
ಲಲಿತಮುದ್ರಿಕ್ತವಿಜ್ಞಾನಮುದ್ರಂ
ಭಜ ಭಜಾನಂತಮಿತ್ಯಾಲಪಂತಮ್ ॥ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ೭ ॥

ಭವದವೋಷ್ಣೇನ ತಾತಪ್ಯಮಾನಾನ್
ಭುವಿ ಪರಂ ನಾಥಮಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣಾನ್ ।
ಭುವನಮಾನ್ಯೇನ ಚಾನ್ಯೇನ ದೋಷ್ಣಾ
ಭವತು ಭೀರ್ಮೇತಿ ನಃ ಸಾಂತ್ವಯಂತಮ್ ॥ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ೮ ॥

ಅಧಿಗಲಂ ವಾನರೋ ವನ್ಯಮಾಲಾಂ
ವಿಧಿಮುಖೋದಾರಭೂಭಾರಮಾಲಾಮ್ ।
ವಿಧಿವಿಧಾತ್ರಾऽಕ್ಷಮಾಲಾಂ ಪುರಾ ಯೋ
ವ್ಯಧಿತ ಲೋಕಾತತಾಂ ಕೀರ್ತಿಮಾಲಾಮ್ ॥ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ೯ ॥

ಮೃದುತಮಂ ವಿಭ್ರಮಂ ಬಿಭ್ರದಾಸೀ-
ದ್ವದನಮಿಂದೋಃ ಸಮಂ ಯಸ್ಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ।
ಮದನಮುದ್ದೀಪಯೇದಿಂದುರೇತ-
ನ್ಮದಸಖಂ ಸಂದಹೇದೇಷ ಭೇದಃ ॥ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ೧೦ ॥

ವಿಮುಮುಹುಃ ಸಿಂಹನಾದೇನ ದೈತ್ಯಾಃ
ಪ್ರಮುಮುಹುಃ ಸಜ್ಜನಾ ಸಾಧುವಾಣ್ಯಾ ।
ಮಮ ಗುರೋಃ ಪೂರ್ವತನ್ವೋರಿದಾನೀಂ
ಸಮಮಿದಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಯಾ ಯಸ್ಯ ಜಾತಮ್ ॥ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ೧೧ ॥

ಶಿವಮುಖೈರೇಕತೋ ದೇವವೃಂದೈಃ
ಶುಕಮುಖೈರನ್ಯತಃ ಸನ್ಮುನೀಂದ್ರೈಃ ।
ಶುಕಶುಚಿವ್ಯಾಖ್ಯಮಸ್ರಾಕುಲಾಕ್ಷೈಃ
ಶಿರಸಿ ಬದ್ಧಾಂಜಲಿಂ ಭಕ್ತಿಹೇತೋಃ ॥ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ೧೨ ॥

ತರುಣಹಾರಾವಲೀದಂತಪಂಕ್ತಿಂ
ಶರಣದಂ ಶಾರದಾಶ್ಲಾಘ್ಯವಾಚಮ್ ।
ಕರುಣಯಾ ಮಂದಹಾಸೇನ ಮಂದಂ
ಶರಣಯಾತಂ ಜನಂ ವೀಕ್ಷಮಾಣಮ್ ॥ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ೧೩ ॥

ರಘುಪವಾರ್ಷ್ಣೇಯವಾಸಿಷ್ಠರೂಪಾಃ
ಪ್ರಭುಮಹಾಜ್ಞಾಮನೋಜ್ಞಾವತಂಸಾಃ ।
ತ್ರಿವಪುಷಾಽಪ್ಯತ್ತಮೇನೋತ್ತಮಾಂಗಂ
ವಿದಧಿರೇ ಯೇನ ಚಾನ್ಯೇನ ತುಷ್ಟಾಃ ॥ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ೧೪ ॥

ವಿಧಿಭವೇಂದ್ರಾದಿದೇವಾಧಿನಾಥಂ
ಕಮಲಯಾ ಸನ್ನತಶ್ರೀಪದಾಬ್ಜಮ್ ।
ಕಮಲನಾಭಂ ಭಜಂತಂ ಸುಭಕ್ತ್ಯಾ
ಸುಜನತುಷ್ಟಿಪ್ರದಂ ವಾಸುದೇವಮ್ ॥ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ೧೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಲಿಕುಚಾನ್ವಯಕೃತಂ ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಬೋಧಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

*****

೧೦೬. ಶ್ರೀವಾಯುಭಾರತೀಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣಾಬ್ಜಪರಾಯಣಮ್ ।
ಶ್ರೀವಾಯುಂ ಭಾರತೀಸೇವ್ಯಂ ಸೇವೇ ಸರ್ವೇಷ್ಟಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೧ ॥

ಗಂಗಾಗೋದಾವರೀಕೃಷ್ಣಾಕಾವೇರೀದಿವ್ಯತೀರಗಮ್ ।
ಶ್ರೀವಾಯುಂ ಭಾರತೀಸೇವ್ಯಂ ಸೇವೇ ಸರ್ವೇಷ್ಟಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಸುರಶ್ರೀರಂಗಸತ್ಯಾಪತಿಶ್ರೀಪಾದಪೂಜಕಮ್ ।
ಶ್ರೀವಾಯುಂ ಭಾರತೀಸೇವ್ಯಂ ಸೇವೇ ಸರ್ವೇಷ್ಟಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಚರಣದ್ರೋಹಿರಾಕ್ಷಸಾನೀಕಮರ್ದನಮ್ ।
ಶ್ರೀವಾಯುಂ ಭಾರತೀಸೇವ್ಯಂ ಸೇವೇ ಸರ್ವೇಷ್ಟಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೪ ॥

ರಘುನಾಥಗುಣೋತ್ಕರ್ಷವರ್ಣನೈಕಸ್ವಲಕ್ಷಣಮ್ ।
ಶ್ರೀವಾಯುಂ ಭಾರತೀಸೇವ್ಯಂ ಸೇವೇ ಸರ್ವೇಷ್ಟಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಂಘ್ರಿಕಮಲಮಕರಂದಪಷಟ್ಪದಮ್ ।
ಶ್ರೀವಾಯುಂ ಭಾರತೀಸೇವ್ಯಂ ಸೇವೇ ಸರ್ವೇಷ್ಟಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪಾದಪದ್ಮಾರ್ಚಾಮಾತ್ರಾರ್ಥಾಕೃತಸೇವಿತಮ್ ।
ಶ್ರೀವಾಯುಂ ಭಾರತೀಸೇವ್ಯಂ ಸೇವೇ ಸರ್ವೇಷ್ಟಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೭ ॥

ದುರ್ಯೋಧನಬಕಪ್ರಖ್ಯಮಾಗಧಾದಿವಿನಾಶಕಮ್ ।
ಶ್ರೀವಾಯುಂ ಭಾರತೀಸೇವ್ಯಂ ಸೇವೇ ಸರ್ವೇಷ್ಟಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೮ ॥

ಏಕವಿಂಶತಿದುರ್ಭಾಷ್ಯಖಂಡನೇ ಖಂಡಿತೇಶ್ವರಮ್ ।
ಶ್ರೀವಾಯುಂ ಭಾರತೀಸೇವ್ಯಂ ಸೇವೇ ಸರ್ವೇಷ್ಟಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೯ ॥

ನಿರ್ದೋಷಗುಣಸಂದೋಹಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಶ್ರೀಪದಾರ್ಚಕಮ್ ।
ಶ್ರೀವಾಯುಂ ಭಾರತೀಸೇವ್ಯಂ ಸೇವೇ ಸರ್ವೇಷ್ಟಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೧೦ ॥

ಮೂಲಾವತಾರರೂಪೈಶ್ಚ ಶ್ರೀಶಪಾದಾಬ್ಜಸದ್ರತಿಮ್ ।
ಶ್ರೀವಾಯುಂ ಭಾರತೀಸೇವ್ಯಂ ಸೇವೇ ಸರ್ವೇಷ್ಟಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೧೧ ॥

ಹನುಮದ್ಭೀಮಸೇನಶ್ರೀಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಾಖ್ಯರೂಪಿಣಮ್ ।
ಶ್ರೀವಾಯುಂ ಭಾರತೀಸೇವ್ಯಂ ಸೇವೇ ಸರ್ವೇಷ್ಟಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೧೨ ॥

ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತೀತಿಹಾಸೋರುಸುಪ್ರಸಿದ್ಧೋಚ್ಚ್ರಯಂ ಸದಾ ।
ಶ್ರೀವಾಯುಂ ಭಾರತೀಸೇವ್ಯಂ ಸೇವೇ ಸರ್ವೇಷ್ಟಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೧೩ ॥

ಕಿಂಚಾದ್ಯಾಪೀಹ ಯಚ್ಛಿಷ್ಯಪ್ರಪ್ರಶಿಷ್ಯಾನುಶಿಷ್ಯಕೇ ।
ಮಹಾಜನೇ ಮಹದ್ಭಾಗ್ಯಂ ವಿದ್ಯಾವಿತ್ತಾದ್ಯಭೀಷ್ಟದಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ತಸ್ಯ ವಾಯೋರ್ಹಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಲೇಶಲೇಶಾತಿಲೇಶತಃ ।
ವರ್ಣಿತಂ ಸ್ವಮನಃಶುದ್ಧ್ಯೈ ತತ್ಪ್ರಸಾದಾನ್ನ ಚಾನ್ಯಥಾ ॥ ೧೫ ॥

ಇದಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಪಠೇದ್ಯಸ್ತು ಭಕ್ತ್ಯಾ ನಿಯತವಾಙ್ಮನಾಃ ।
ತಸ್ಯ ಸರ್ವೇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿರ್ಹಿ ತತ್ಪ್ರಸಾದಾದ್ಭವೇದ್ಧ್ರುವಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ನಮೋ ನಮಃ ಶ್ರೀಹರಯೇ ನಮಃ ಶ್ರೀವಾಯವೇ ತಥಾ ।
ನಮೋ ನಮೋ ದೇವತಾಭ್ಯೋ ಗುರುಭ್ಯಶ್ಚ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೧೭ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಿಧಿತೀರ್ಥಕೃತಂ ಶ್ರೀವಾಯುಭಾರತೀಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

★★★★★

೧೦೭. ಶ್ರೀಮಧ್ವಮುನಿಪ್ರತಾಪಾಷ್ಟಕಮ್

ಕ್ವಚಿತ್ ಸುರಾನ್ ಶಾಸ್ತಿ ಸುರಾಂಗನಾಃ ಕ್ವಚಿತ್
ಕ್ವಚಿಚ್ಚ ಗಂಧರ್ವಪತೀನ್ ಋಷೀನ್ ಕ್ವಚಿತ್ ।
ಕ್ವಚಿತ್ ಪಿತೄನ್ ಕ್ವಾಪಿ ನೃಪಾನ್ ನರಾನ್ ಕ್ವಚಿ-
ಚ್ಛುಭಾನಯಂ ಮಧ್ವಮುನಿಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ॥ ೧ ॥

ಕ್ವಚಿತ್ ಪ್ರಭುಂ ಸ್ತೌತಿ ಸಮೀಕ್ಷತೇ ಕ್ವಚಿತ್
ಕ್ವಚಿತ್ ಸ್ಮರನ್ ಗಾಯತಿ ನೃತ್ಯತಿ ಕ್ವಚಿತ್ ।

ಕ್ವಚಿತ್ ತಮಾರಾಧಯತೀಶ್ವರಂ ಕ್ವಚಿ-
ನ್ನಮತ್ಯಯಂ ಮಧ್ವಮುನಿಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ॥ ೨ ॥

ಕ್ವಚಿದ್ಧರೇರ್ಜೀವಜಡಾತಿಭಿನ್ನತಾಂ
ಕ್ವಚಿತ್ ಪ್ರಭೋಃ ಸರ್ವಗುಣೈಶ್ಚ ಪೂರ್ಣತಾಮ್ ।
ಕ್ವಚಿಚ್ಚ ತಸ್ಯಾಖಿಲದೋಷಶೂನ್ಯತಾಂ
ವದತ್ಯಯಂ ಮಧ್ವಮುನಿಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ॥ ೩ ॥

ಕ್ವಚಿಚ್ಚ ವಿಷ್ಣೋರುರುಚಿತ್ರರೂಪತಾಂ
ಕ್ವಚಿಚ್ಚ ತಸ್ಯಾಖಿಲಜೀವಯಂತೃತಾಮ್ ।
ಕ್ವಚಿಚ್ಚ ತಸ್ಯಾವ್ಯಯಚಿನ್ಮಯಾಕೃತಿಂ
ವ್ಯನಕ್ತ್ಯಯಂ ಮಧ್ವಮುನಿಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ॥ ೪ ॥

ಕ್ವಚಿಚ್ಛ್ರುತೀಃ ಕ್ವಾಪಿ ಪುರಾಣಸಂಹಿತಾಃ
ಪ್ರವಕ್ತಿ ಸೂತ್ರಂ ಕ್ವಚಿದಾಗಮೋಕ್ತಿಭಿಃ ।
ಕ್ವಚಿಚ್ಚ ಧರ್ಮಂ ಚರತಿ ಕ್ವಚಿಚ್ಚ ತಂ
ಬ್ರವೀತ್ಯಯಂ ಮಧ್ವಮುನಿಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ॥ ೫ ॥

ಕ್ವಚಿಚ್ಚ ಚಾರ್ವಾಕಕಣಾದಗೌತಮ-
ಪ್ರಭಾಕರಾದ್ವೈತಿತಥಾಗತಾದಿಕೈಃ ।
ಕೃತಂ ಮತಂ ಯುಕ್ತಿಶತೈರ್ವಿಖಂಡಯನ್
ವಿಭಾತ್ಯಯಂ ಮಧ್ವಮುನಿಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ॥ ೬ ॥

ಪರಾನ್ ಪರಾಭಾವಯತಿ ಕ್ವಚಿತ್ ಕ್ವಚಿ-
ನ್ನಿಜಾನ್ ಕಥಾಯಾಂ ಕುಶಲೀಕರೋತ್ಯಯಮ್ ।
ಕ್ವಚಿದ್ಬುಧಾನ್ ವೈಷ್ಣವಮಾರ್ಗಮಾಗತಾನ್
ಪುನಾತ್ಯಯಂ ಮಧ್ವಮುನಿಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ॥ ೭ ॥

ಕ್ವಚಿತ್ ಸಮಸ್ತಾಗಮನಿರ್ಣಯೋದಿತಾಃ
ಕೃತೀಃ ಕೃತೀ ವ್ಯಾಕುರುತೇ ಸಭಾಂತರೇ ।
ಪ್ರಹೃಷ್ಟರೋಮಾ ನೃಹರೌ ಕ್ವಚಿನ್ಮನೋ
ಯುನಕ್ತ್ಯಯಂ ಮಧ್ವಮುನಿಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ॥ ೮ ॥

ಇದಂ ಪ್ರತಾಪಾಷ್ಟಕಮಚ್ಯುತಪ್ರಿಯ
ಶ್ರುತಿಪ್ರತೀತಾಮಲಮಧ್ವಯೋಗಿನಃ ।

ಯತಿಸ್ತದೀಯೋಽಕೃತ ವಾದಿರಾಜ
ಉದಾರಧೀಸ್ತಸ್ಯ ಕೃಪಾಫಲಾಪ್ತಯೇ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಯತಿಕೃತಂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಮುನಿಪ್ರತಾಪಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

★★★★★

೧೦೮. ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಷ್ಟಕಮ್ - ೧

ಅಜ್ಞಾನನಾಶಾಯ ಸತಾಂ ಜನಾನಾಂ
ಕೃತಾವತಾರಾಯ ವಸುಂಧರಾಯಾಮ್ ।
ಮಧ್ವಾಭಿಧಾನಾಯ ಮಹಾಮಹಿಮ್ನೇ
ಹತಾಘಸಂಘಾಯ ನಮೋಽನಿಲಾಯ ॥ ೧ ॥

ಯೇನ ಸ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಸರೋಜಮದ್ಧಾ
ವಿಕಾಸಿತಂ ಗೋಭಿರಲಂ ವಿಶುದ್ಧೈಃ ।
ದುಸ್ತರ್ಕನೀಹಾರಕುಲಂ ಚ ಭಿನ್ನಂ
ತಸ್ಮೈ ನಮೋ ಮಧ್ವದಿವಾಕರಾಯ ॥ ೨ ॥

ಪ್ರಪನ್ನತಾಪಪ್ರಶಮೈಕಹೇತುಂ
ದುರ್ವಾದಿವಾದೇಂಧನಧೂಮಕೇತುಮ್ ।
ನಿರಂತರಂ ನಿರ್ಜಿತಮೀನಕೇತುಂ
ನಮಾಮ್ಯಹಂ ಮಧ್ವಮುನಿಪ್ರಕಾಂಡಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶಾಂತಂ ಮಹಾಂತಂ ನತಪಾದಕಾಂತಂ
ಕಾಂತಂ ನಿತಾಂತಂ ಕಲಿತಾಗಮಾಂತಮ್ ।
ಸ್ವಾಂತಂ ನಯಂತಂ ತ್ರಿಪುರಾರಿಕಾಂತಂ
ಕಾಂತಂ ಶ್ರಿಯೋ ಮಧ್ವಗುರುಂ ನಮಾಮಿ ॥ ೪ ॥

ಪುನಾನನಾಮ್ನೇ ಮುರವೈರಿಧಾಮ್ನೇ
ಸಂಪೂರ್ಣನಾಮ್ನೇ ಸಮಧೀತಸಾಮ್ನೇ ।
ಸಂಕೀರ್ತಿತಾಧೋಕ್ಷಜಪುಣ್ಯನಾಮ್ನೇ
ನಮೋಽಸ್ತು ಮಧ್ವಾಯ ವಿಮುಕ್ತಿಸೀಮ್ನೇ ॥ ೫ ॥

ಸನ್ಮಾನಸಂಸಜ್ಜನತಾಶರಣ್ಯಂ
ಸನ್ಮಾನಸಂ ತೋಷಿತರಾಮಚಂದ್ರಮ್ ।
ಸನ್ಮಾನಸನ್ಯಸ್ತಪದಂ ಪ್ರಶಾಂತಂ
ನಮಾಮ್ಯಹಂ ಮಧ್ವಮಹಾಮುನೀಶಮ್ ॥ ೬ ॥

ಸಂಸ್ತೂಯಮಾನಾಯ ಸತಾಂ ಸಮೂಹೈ-
ಶ್ಚಂದ್ರಾಯಮಾನಾಯ ಚಿದಂಬುರಾಶೇಃ ।
ದೀಪಾಯಮಾನಾಯ ಹರಿಂ ದಿದೃಕ್ಷೋ-
ರಲಂ ನಮೋ ಮಧ್ವಮುನೀಶ್ವರಾಯ ॥ ೭ ॥

ಗುಣೈಕಸಿಂಧುಂ ಗುರುಪುಂಗವಂ ತಂ
ಸದೈಕಬಂಧುಂ ಸಕಲಾಕಲಾಪಮ್ ।
ಮನೋಜಬಂಧುಂ ನತಪಾದಪದ್ಮಂ
ನಮಾಮ್ಯಹಂ ಮಧ್ವಮುನಿಂ ವರೇಣ್ಯಮ್ ॥ ೮ ॥

ಮಧ್ವಾಷ್ಟಕಂ ಪುಣ್ಯತಮಂ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಂ
ಪಠಂತ್ಯಲಂ ಭಕ್ತಿಯುತಾ ಜನಾ ಯೇ ।
ತೇಷಾಮಭೀಷ್ಟಂ ಪ್ರತನೋತಿ ವಾಯುಃ
ಶ್ರೀಮಧ್ವನಾಮಾ ಗುರುಪುಂಗವೋಽಯಮ್ ॥ ೯ ॥

ಸಮಸ್ತಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಚ ಸಮ್ಯಗೇವ
ಕೃತ್ವಾ ಹರೇಃ ಶಾಶ್ವತಸದ್ಗುಣಾನ್ ಯಃ ।
ಪ್ರಕಾಶಯಾಮಾಸ ಸಮಸ್ತಯುಕ್ತಿಭಿಃ
ಶ್ರೀಮಧ್ವನಾಮಾ ಚ ಸದಾ ಪ್ರಸೀದತಾಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಪರಮಪುರುಷಶ್ರೀಚರಣಸರೋರುಹ-
ಮಧುಕರರೂಪಕಮಾನಸಮುದಿತಮ್ ।
ಗುರುಕುಲತಿಲಕಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥ
ಯೋಗಿವರಂ ಸತತಮಹಂ ವಂದೇ ॥ ೧೧ ॥

ಶ್ರೀಮಲ್ಲಿಕುಚವಂಶ್ಯೇನ ಮಧ್ವಾಷ್ಟಕಮುದೀರಿತಮ್ ।
ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾಖ್ಯೇನ ಗುರ್ವನುಗ್ರಹಕಾರಕಮ್ ॥ ೧೨ ॥

॥ ಇತಿ ಕವಿಕುಲತಿಲಕಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಷ್ಟಕಮ್-೧ ॥

★★★★★

೧೧೯. ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಷ್ಟಕಮ್ -೨

ಭಕ್ತಿಂ ಶ್ರೀರಮಣಸ್ಯ ಪಾದಯುಗಲೇ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಹೀಶ ಮ-
ಚ್ಚಿತ್ತಂ ತತ್ಪದಪದ್ಮಚಿಂತನರತಂ ನಿತ್ಯಂ ವಿಧೇಹ್ಯಚ್ಯುತಮ್ ।

ತ್ವಜ್ಞಾತಂ ಮಯಿ ಸುಪ್ರಸನ್ನಮಧುನಾ ವಿಜ್ಞಾಪ್ಯ ಕುರ್ವಂಜಸಾ
ಸ್ವಾಮಿನ್ ಪ್ರಾಣಗಣಾಧಿನಾಥ ದಯಯಾ ದಾಸಂ ಹಿ ಮಾಂ ಪಾಲಯ ॥ ೧ ॥

ತ್ವಯ್ಯುತ್ತಿಷ್ಠತಿ ತತ್ಕಲೇವರಮಭೂತ್ ಪಾತ್ರೈಕಪಾತ್ರಂ ಸುರಾ-
ಸ್ತ್ರಾತುಂ ನೈವ ಹಿ ಶೇಕುರಾದಿಪುರುಷೋಽಪ್ಯಾಸೀದುಪೇಕ್ಷಾರತಃ ।
ಶ್ವಾಸಾಖ್ಯಂ ಮನುಮಸ್ಯ ಯತ್ ತವ ವಶೇ ಬ್ರೂತೇಽವಿಗೀತಾ ಶ್ರುತಿಃ
ಸ ತ್ವಂ ಪ್ರಾಣಗಣಾಧಿನಾಥ ದಯಯಾ ದಾಸಂ ಹಿ ಮಾಂ ಪಾಲಯ ॥ ೨ ॥

ಯೇನಾತ್ಮೀಯಜನಾವನಾಯ ಬಲಿನಾ ನೀತಃ ಪುರೋಚ್ಚಾಚಲ-
ಸ್ತೀರ್ಣಃ ಪೂರ್ಣಪಯೋನಿಧಿಃ ಖಲಜಿತಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ಸೀತಾಕೃತಿಃ ।
ತತ್ ತೇ ಕಿಂ ಕಥನೀಯಮಸ್ತಿ ಜಗತಿ ವ್ಯಸ್ತಸ್ಯ ಸತ್ಪಾಲನೇ
ಸ್ವಾಮಿನ್ ರಾಮಪದಾಬ್ಜಭೃಂಗ ತದವ ಶ್ರೀಮನ್ ಹನೂಮನ್ ನಮಃ ॥ ೩ ॥

ಸೇವಾಭಿಃ ಪರಿತುಷ್ಟಧೀಃ ಕವಿಜನೈರ್ಗೇಯಾಭಿರಾದ್ಯಃ ಪುಮಾನ್
ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಕಿಲ ಭಾವಿನಂ ಸಮತನೋತ್ ಸಂತಂ ಭವಂತಂ ಪ್ರಭುಃ ।
ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯೇ ಸತಿ ವಿಸ್ಮೃತಿರ್ನಿಜಜನೇ ನಿಂದ್ಯಾ ಹಿ ಯತ್ ತ್ವಾದೃಶಾಂ
ಸ್ವಾಮಿನ್ ರಾಮಪದಾಬ್ಜಭೃಂಗ ತದವ ಶ್ರೀಮನ್ ಹನೂಮನ್ ನಮಃ ॥ ೪ ॥

ಕಾಮೀ ಯೇನ ಹಿ ಕೀಚಕೋ ವಿನಿಹತಃ ಕ್ರೋಧೀ ಚ ದುಃಶಾಸನಃ
ಸ್ತಬ್ಧೋ ಲುಬ್ಧಸುಯೋಧನಶ್ಚ ಮಣಿಮಾನ್ ಮುಗ್ಧೋ ಮದಾಂಧೋ ಬಕಃ ।
ಕೃಷ್ಣೇರ್ಷ್ಯಾಭಿರತಶ್ಚ ಮಾಗಧಪತಿಃ ಷಡ್ವೈರಿವರ್ಗಾತ್ ಸದಾ
ಸ ತ್ವಂ ಭೀಮ ಗುಣಾಭಿರಾಮ ದಯಯಾ ದಾಸಂ ಹಿ ಮಾಮುದ್ಧರ ॥ ೫ ॥

ದಾಹಾದ್ಯೇನ ವಿಮೋಚಿತೋ ನಿಜಜನಃ ಸ ತ್ವಂ ಭವಾಗ್ನೇರವ
ಸ್ವೀಯಾಧ್ವಪ್ರತಿಬಂಧಕಶ್ಚ ನಿಹತಃ ಕಿರ್ಮೀರನಾಮಾ ಸ ಮೇ ।
ಪ್ರೋದ್ಯನ್ಮಧ್ವಮತಾನುಗಸ್ಯ ಸದಯ ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿನಃ ಸಾದಯ
ಸ್ವಾಮಿನ್ ಸೋಮಕುಲಾಗ್ರಗಣ್ಯ ಭವತಃ ಪೋತಂ ಹಿ ಮಾಂ ನ ತ್ಯಜ ॥ ೬ ॥

ವಿದ್ವತ್ಸಿಂಧುಮಹೋದಯ ಶ್ರುತಿಪಥಪ್ರಜ್ಞಪ್ತಿಬೀಜೋದಯ
ಪ್ರತ್ಯರ್ಥ್ಯಂಬುಜಮುದ್ರಣ ಪ್ರಿಯಜನಪ್ರತ್ಯೂಹಘರ್ಮಾರ್ದನ ।
ಹೃಲ್ಲಗ್ನಾಮಲಕೃಷ್ಣ ಸಸ್ಮಿತದಯಾವೀಕ್ಷಾಸುಧಾಧಿಷ್ಣ್ಯ ಮಾಂ
ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಮುನೀಂದ್ರಚಂದ್ರ ಕುಮುದಸ್ಥಾನೀಯಮುದ್ಬೋಧಯ ॥ ೭ ॥

ಯದ್ವಾಗಾಖ್ಯಿಕರಾಃ ಸತಾಂ ಸುಖಕರಾ ದುರ್ವಾದಿಗರ್ವಜ್ವರಾಃ
ಸದ್ವಿದ್ಯಾಂಬುಧಿಪೋಷಕೋ ಯದುದಯೋಽವಿದ್ಯಾಂಬುಧೇಃ ಶೋಷಕಃ ।

ಯಃ ಶರ್ವೇಣ ಶಿರೋಧೃತೋಽಪಿ ವಿಶದಂ ಚಕ್ರೇ ಮುರಾರೇಃ ಪದಂ
ಸೋಽವ್ಯಾದದ್ಭುತಮಧ್ವತಾರಕಪತಿರ್ಹಾರ್ದಾಂಧಕಾರಚ್ಯುತಿಃ ॥ ೮ ॥

ಪದ್ಯಾನಾಮಿದಮಷ್ಟಕಂ ಪ್ರವಿಲಸನ್ಮಧ್ವಾಕೃತಿಸ್ಪಷ್ಟಕಂ
ತದ್ದಾಸಪ್ರಿಯವಾದಿರಾಜಯತಿನಾ ತದ್ದತ್ತವಾಗ್ಭೂತಿನಾ ।
ಹೃದ್ಯಂ ಯಃ ಪಠತೀರಿತಂ ಸುಚರಿತಂ ಸ ಸ್ಯಾದ್ದಿಶಾಮಷ್ಟಕೇ
ಮಾಧ್ಯನ್ಮಾಯಿಮತಂಗಭಂಗಕರಣೇ ಸಿಂಹಪ್ರಬರ್ಹಪ್ರಭಃ ॥ ೯ ॥

ವಾಗೀಶಮುನಿಪುತ್ರೇಣ ವಾದಿರಾಜಾಖ್ಯಭಿಕ್ಷುಣಾ ।
ಕೃತಂ ಪ್ರಾಣಾಷ್ಟಕಂ ಭೂಯಾತ್ ಪ್ರೀತ್ಯೈ ಮಾಧವಮಧ್ವಯೋಃ ॥ ೧೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಷ್ಟಕಮ್ - ೨ ॥

*****

೧೧೦. ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಷ್ಟಕಮ್ - ೩

ವಿಷ್ಣ್ವಜ್ಞಪ್ತಿಸಮರ್ದಿತಸ್ವಜನಸತ್ಕಾರುಣ್ಯನುನ್ನಾಮರ-
ವ್ರಾತಪ್ರಾರ್ಥಿತಮೇಶನೋದಿತಮರುನ್ಮಧ್ವಾತ್ಮನೋದ್ಭೂಯ ಕೌ ।
ದುಃಸಿದ್ಧಾಂತಘನಾಳಿಧೂಳಿತೃಣದುರ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಪಾಸ್ಯೇಶಸ-
ತ್ತತ್ತ್ವಾನಂತಮಣಿಂ ಪ್ರಕಾಶ್ಯ ವಿಬಭೌ ತಂ ಮಧ್ವನಾಥಂ ಭಜೇ ॥ ೧ ॥

ಯತ್ತುಂಡಾಬ್ಧಿಜಭಾಷ್ಯಲಕ್ಷಣಮಹಾಪೀಯೂಷಸೇವಿದ್ವಿಜಾ-
ನಾಲೋಕ್ಯ ತ್ವಮೃತಾಂಧಸೋ ನಿಯತಸನ್ಮುಕ್ತೀನ್ ಸ್ವಕೀಯಾಮೃತೇ ।
ತಾದೃಕ್ತಾಮನವೇಕ್ಷ್ಯ ಹಂತ ತದನಾದೃತ್ಯಾದ್ರಿಯಂತೇ ಸುಧಾಂ
ಭಾಷ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿತಿ ನಿಶ್ಚಯೋ ನ ವಿಶಯಸ್ತಂ ಮಧ್ವನಾಥಂ ಭಜೇ ॥ ೨ ॥

ಆನಂದಾದಿಗುಣಾಕರೇ ಮುರಹರೇರ್ನೈರ್ಗುಣ್ಯದುಃಖಾತ್ಮತೇ
ದೈತ್ಯಾನಾಮಪಬುಕ್ಕತಾಂ ಸುರವರಃ ಸಂತರ್ಜನಾಯೈವ ಯಃ ।
ಸಮ್ಯಗ್ದಂಡಧರೋ ಬಭೂವ ಪವನಃ ಕರ್ಮಂದಿಚೂಡಾಮಣಿ-
ರ್ಲಕ್ಷ್ಮೀವಲ್ಲಭಮುಖ್ಯದಾಸಮನಿಶಂ ತಂ ಮಧ್ವನಾಥಂ ಭಜೇ ॥ ೩ ॥

ಯದ್ಭಾಷ್ಯಾಕ್ಷರಮೇಕಮೇವ ಲಿಖಿತಾಂ ಪುಣ್ಯಂ ಭವೇತ್ ಸತ್ಸರಿ-
ತ್ತೀರೇ ಸದ್ಮಕೃತೋ ಹರೇಃ ಸಮಮದಃ ಸರ್ವಂ ಲಿಖೇತ್ ತಸ್ಯ ವಾ ।
ವ್ಯಾಖ್ಯಾತುಃ ಪಠತಾಂ ಚ ತತ್ ಕಿಯದಿತಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತುಮೀಷ್ಟೇ ನ ಕೋ
ವಾಣೀಶರ್ವಸುರೇಶಪೂರ್ವಕಗುರುಂ ತಂ ಮಧ್ವನಾಥಂ ಭಜೇ ॥ ೪ ॥

ಯಃ ಸ್ವಸ್ಯೋತ್ತಮವಾಯುಭಾವ ಉದಿತಾನ್ ಸಂದೇಹಕಾನ್ ಸದ್ವ್ರಜೇ
ಸಂಹರ್ತುಂ ಸುಮಹಾಶಿಲೋದ್ಧೃತಿಮಹಾವೇಗಾದಿಕಂ ಲೀಲಯಾ ।
ಅನ್ಯಾಶಕ್ಯತರಂ ಕಲೌ ಸುರಸುರದ್ವೇಷೀಷ್ಟಮೋಹಪ್ರದಂ
ಪ್ರಾಣೇಶೋ ವ್ಯತನೋದಮೇಯಮಹಿಮಾ ತಂ ಮಧ್ವನಾಥಂ ಭಜೇ ॥ ೫ ॥

ಸ್ವಸ್ಯ ಸ್ಯಾಚ್ಚತುರಾನನತ್ವಮಿತಿ ಯಃ ಖ್ಯಾತುಂ ಸ್ವಶಿಷ್ಯಾಂಶ್ಚತುಃ-
ಸಂಖ್ಯಾಕಾನ್ ಯುಗಪತ್ ಪ್ರಭಾಷ್ಯ ಸದನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಾಲೇಖಯತ್ ।
ಪಾಕತ್ವೇಽಪ್ಯತಿವೃದ್ಧಸೇವ್ಯಚರಿತವ್ರಾತಂ ಚಕಾರ ಪ್ರಭುಃ
ಪದ್ಮಾನಂದನಪದ್ಮಜಾನುಜಮಹಂ ತಂ ಮಧ್ವನಾಥಂ ಭಜೇ ॥ ೬ ॥

ಭಕ್ತ್ಯಾ ಯಚ್ಚರಿತಂ ಶೃಣೋತಿ ಮನುಜೋ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಿ ವಾ ತಸ್ಯ ಕಿಂ
ಕೃತ್ಯಂ ಸರ್ವಸವೈರ್ಜಪೈಶ್ಚ ವಿವಿಧೈಃ ಸ್ನಾನೈರ್ನದೀಷೂಚ್ಚಕೈಃ ।
ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಮಶೇಷಪಾತಕತತೇರ್ಯಚ್ಚೈವನಂ ದೇಹಿನಾಂ
ಸ್ವರ್ಮೋಕ್ಷೈಹಿಕವರ್ಷಣೇ ಸುರತರುಂ ತಂ ಮಧ್ವನಾಥಂ ಭಜೇ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಷ್ಯಮುಖಂ ಸ್ವಶಾಸ್ತ್ರಮನಘಂ ಶಿಷ್ಯಾನ್ ಸುರಾದೀನ್ ಮುದಾ
ಮುಕ್ತಿಪ್ರಾಪ್ತಿನಿದಾನಕೃಷ್ಣಮತಯೇ ಯೋ ಗ್ರಾಹಯನ್ ಸನ್ಮುಖಃ ।
ಅಧ್ಯಾಸ್ತೇ ಹ್ಯಧುನಾಽಪಿ ಕೃಷ್ಣಮಧಿಪಂ ಸಂಸೇವ್ಯಮಾನಃ ಕೃತೀ
ದೇವವ್ಯಾಸನಿಷೇವಿತಾಂ ತು ಬದರೀಂ ತಂ ಮಧ್ವನಾಥಂ ಭಜೇ ॥ ೮ ॥

ಇತ್ಯೇತದ್ರಘುವರ್ಯತೀರ್ಥಯತಿನಾ ಮಧ್ವಾಷ್ಟಕಂ ಮುಕ್ತಯೇ
ಸದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ರಚಿತಂ ಪಠಂತಿ ಮನುಜಾ ಯೇ ಸಂತತಂ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ।
ಉದ್ವಾಹಾದಿಶುಭೇಷು ಮಧ್ವಮುನಿರಾಟ್ ತೇಷಾಮಭೀಷ್ಟಂ ಧ್ರುವಂ
ಸದ್ಯಃ ಸಂತನುಯಾತ್ ಸಮಸ್ತಸುಜನವ್ರಾತಾಬ್ಜಹಂಸೋ ಮುದಾ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಘುವರ್ಯತೀರ್ಥವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಷ್ಟಕಮ್ - ೩ ॥

★★★★★

೧೧೧. ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಷ್ಟಕಮ್ - ೪

ರುಗ್ಮಿಣೀಶಪದಾಂಬುಜಾರ್ಪಿತಮಾನಸಂ ನಿಹಿತೈನಸಂ ।
ವಾಗ್ಮಿವರ್ಯಮಮಂದಬೋಧಮನಾರತಂ ಸ್ಮರ ಮಾರುತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸೇವ್ಯಮಾನಪದಾಂಬುಜಃ ಸುರಸತ್ತಮೈಃ ಸ ಸುಹೃತ್ತಮೈ
ರ್ಭವ್ಯವಾತರದಿಂದಿರೇಶನಿದೇಶತೋಽನಘಲೇಶತಃ ।

ಭಾವ್ಯಜೋ ವರಮಧ್ಯಮಂದಿರಭೂಸುರಾದತಿಭಾಸುರಾ-
ದ್ಧವ್ಯರಾಡರಣೇರಿವಾನಿಲ ಉತ್ತಮೋಽಖಿಲವಿತ್ತಮಃ ॥ ೧ ॥

ಮಧ್ಯಗೇಹಮಹೀಸುರಾನ್ವಯಶೇಖರಂ ಕರುಣಾಕರಂ
ಹೃದ್ಯಚರ್ಯಮಶೇಷಭೂಸುರಪಾಲಕಂ ದ್ವಿಜಬಾಲಕಮ್ ।
ವಿದ್ಯಯಾಽಖಿಲಹೃದ್ಯಯೋರುವಿರಾಜಿತಂ ನ ಪರಾಜಿತಂ
ವಿದ್ಧ್ಯಮುಂ ಭವಭೀತಿಸಾಗರತಾರಣಂ ಶುಭಕಾರಣಮ್ ॥ ೨ ॥

ಮತ್ತವಾದಿಕುವಾದಭಂಗವಿಚಕ್ಷಣಂ ಪ್ರಚುರೇಕ್ಷಣಂ
ಚಿತ್ತ ಸಂಶ್ರಯ ಗೋದಮುಕ್ತಿವಿಧಾಯಕಂ ದ್ವಿಜನಾಯಕಮ್ ।
ಹೃತ್ತಮೋಹರಮಾರ್ತರಕ್ಷಣದೀಕ್ಷಿತಂ ಶುಭವೀಕ್ಷಿತಂ
ವಿತ್ತಲೋಭಮದಾದಿದೋಷವಿದೂರಗಂ ಶ್ರುತಿಪಾರಗಮ್ ॥ ೩ ॥

ಬಾದರಾಯಣಪಾದಪಂಕಜಸೇವಕಂ ಕೃತಭಾವುಕಂ
ಸಾದರಂ ಭಜತಾಮಜೇಶಪದಾಂಬುಜೇ ಸ್ವಹೃದಂಬುಜೇ ।
ಮೋದತೀರ್ಥಮಶೇಷಲಕ್ಷಣಭಾಸುರಂ ಶ್ರಿತಭೂಸುರಂ
ವೇದವೇದ್ಯತನುತ್ರಯಂ ಪ್ರಣತೋಽಸ್ಮಿ ತಂ ರುಚಿರಸ್ಮಿತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಚಿಂತಯೇ ನಿಜತೇಜಸಾ ಜಿತಪೂಷಣಂ ಕ್ಷಿತಿಭೂಷಣಂ
ಸಂತತಂ ವರಮಧ್ಯಮಂದಿರನಂದನಂ ತಮನಿಂದನಮ್ ।
ಸ್ವಾಂತಸಂತಮಸಚ್ಛಿದಂ ಶ್ರಿತಶರ್ಮದಂ ಖಲದುರ್ಮದಂ
ಘ್ನಂತಮಂಚತಿ ಬಿಭ್ರತಂ ಸದನುಗ್ರಹಂ ನಿರವಗ್ರಹಮ್ ॥ ೫ ॥

ಶಂಕರಾದಿಸುರೇಡಿತೋರ್ವನುಭಾವಿನಂ ಭಜ ಭಾವಿನಂ
ಪಂಕಜಾಸನಮಚ್ಯುತೇಕ್ಷಣತೋಷಣಂ ಕಲಿಶೋಷಣಮ್ ।
ತಂ ಕದಾಽಪಿ ನ ವಿಸ್ಮರೇರ್ಬುಧ ಸಾದರಂ ಶೃಣು ಮೇ ಗಿರಂ
ಕಿಂಕರೇಷು ವಿಧೂತಪಾತಕಪಂಜರಂ ವ್ರತಿಕುಂಜರಮ್ ॥ ೬ ॥

ಪಾತು ನಃ ಶರಣಾಗತಾನಖಿಲೇಕ್ಷಣೋಽಖಿಲಲಕ್ಷಣಃ
ಸೋಽತುಲಪ್ರತಿಭಃ ಸುರಕ್ಷಿತಸನ್ನತಃ ಕ್ಷಿತಿಭೃನ್ನತಃ ।
ಕೇತುರುಚ್ಚಲಸನ್ಮಹೀಸುರಸಂತತೇಃ ಶಿವಸಂತತೇ-
ರ್ಹೇತುರರ್ಚತಿ ನಿರ್ಜಿತಾಸಮಮಾರ್ಗಣಃ ಶುಭಗೀರ್ಗಣಃ ॥ ೭ ॥

ಸ್ವಾಮಿನಾಮಗಿರೀಣ್ಮಹಯ್ಯಧುರುಕಿಂಕರಂ ನತಶಂಕರಂ
ಭೂಮಿಮಂಡಲಮಂಡನಾಯಿತವಿಗ್ರಹಂ ಸದನುಗ್ರಹಮ್ ।

ಕಾಮಿತಾರ್ಥದಮಾನತಾಯ ನಿರಂತರಂ ಪ್ರಚುರಾಂತರಂ
ಸ್ತೌಮಿ ತಂ ಪರಿಪಾಲಯಂತಮನಂಜನಂ ಪ್ರಣತಂ ಜನಮ್ ॥ ೮ ॥

ವಿದ್ಯಾರತ್ನೋಕರೋಕ್ತಂ ದಶಮತಿಗುರುಸಂಸ್ತವಾಷ್ಟಕಂ ಪ್ರಾತಃ।
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪಠನ್ನೃಸಿಂಹೇ ನಾಮಗಿರೀಶೇ ಹರೌ ವ್ರಜೇದ್ಭಕ್ತಿಮ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾರತ್ನಾಕರತೀರ್ಥಶ್ರೀಚರಣಕೃತಂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಷ್ಟಕಮ್ - ೪ ॥

★★★★★

೧೧೨. ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಷ್ಟಕಮ್ - ೫

ಪುರುಷೋತ್ತಮದಾಸಸಂಹತೌ
ವಿಮಲಶ್ರೀಶನಿದೇಶತೋ ಮರುತ್।
ಅಭವದ್ಭುವಿ ಯಃ ಶುಭಾಪ್ತಯೇ
ಜಯದೋ ಮೇಽಸ್ತು ಸ ಮಧ್ವಸಂಯಮೀ ॥ ೧ ॥

ಮಣಿಮತ್ಪ್ರಮುಖಾಸುರೇಶ್ವರೈ-
ರವತೀರ್ಣೈರ್ಭುವಿ ಸಂಕರಾದಿಭಿಃ।
ಕುಮತಂ ಸಮಖಂಡಯನ್ಮತಂ
ಜಯದೋ ಮೇಽಸ್ತು ಸ ಮಧ್ವಸಂಯಮೀ ॥ ೨ ॥

ಅಧಿಗತ್ಯ ಹಿ ಬಾದರಾಯಣಾ-
ದಖಿಲಂ ಬ್ರಹ್ಮಸುಸೂತ್ರಮುತ್ತಮಮ್।
ಪರಭಾಷ್ಯನಿರಾಸಪೂರ್ವಕಂ
ಜಯದೋ ಮೇಽಸ್ತು ಸ ಮಧ್ವಸಂಯಮೀ ॥ ೩ ॥

ಅಕರೋದಥ ಮಾನಲಕ್ಷಣ-
ಪ್ರಮುಖಗ್ರಂಥಸಮೂಹಮುತ್ತಮಮ್।
ಸುಪರಾಪರತತ್ತ್ವವಿತ್ತಯೇ
ಜಯದೋ ಮೇಽಸ್ತು ಸ ಮಧ್ವಸಂಯಮೀ ॥ ೪ ॥

ಉರುಭಾರತತತ್ತ್ವನಿರ್ಣಯಂ
ಬಹುಧಾ ಭಾಗವತಾರ್ಥನಿರ್ಣಯಮ್।
ವ್ಯತನೋನ್ನಿಜಬೋಧಸಿದ್ಧಯೇ
ಮತಿದೋ ಮೇಽಸ್ತು ಸ ಮಧ್ವಸಂಯಮೀ ॥ ೫ ॥

ಭಗವತ್ಕೃತಗೀತಿಕಾಂ ಸುಧೀಃ
ಸುವಿವವ್ರೇ ಹಿ ಋಗರ್ಥಮುತ್ತಮಮ್।

ಪರಭಾಷ್ಯನಿರಾಸಪೂರ್ವಕಂ
ಜಯದೋ ಮೇऽಸ್ತು ಸ ಮಧ್ವಸಂಯಮೀ ॥ ೬ ॥

ಪುರುಷೋತ್ತಮತಾಪ್ರಸಿದ್ಧಯೇ
ನೃಹರೇಃ ಸದ್ವಯಸಪ್ತಪಂಚಕಮ್ ।
ಪ್ರಣಿಧಾಯ ಸುಶಾಸ್ತ್ರಮಂಜಸಾ
ಜಯದೋ ಮೇऽಸ್ತು ಸ ಮಧ್ವಸಂಯಮೀ ॥ ೭ ॥

ನಿಖಿಲೋಪನಿಷತ್ಸಮೂಹಕಂ
ಪರಭಾಷ್ಯೈಃ ಕಲುಷೀಕೃತಂ ವ್ಯಧಾತ್ ।
ವಿಮಲಾರ್ಥಕಮಸ್ತಬಾಧಕಂ
ಜಯದೋ ಮೇऽಸ್ತು ಸ ಮಧ್ವಸಂಯಮೀ ॥ ೮ ॥

ಮಧ್ವಾಷ್ಟಕಮಿದಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಮುದ್ಗಲೇನ ವಿನಿರ್ಮಿತಮ್ ।
ಗುರುಹೃತ್ಕಂಜವಸತೋಃ ಪ್ರೀತ್ಯೈ ಮಧ್ವೇಶಮಧ್ವಯೋಃ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮುದ್ಗಲಾಚಾರ್ಯಕೃತಂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಷ್ಟಕಮ್ - ೫ ॥

★★★★★

೧೧೩. ಶ್ರೀಮಧ್ವಸ್ತುತಿಃ - ೧

ಕೂರ್ಮಾಸನೇ ಸಮಾಸೀನಂ ರಕ್ತವಸ್ತ್ರಸುಶೋಭಿತಮ್ ।
ಕರೇ ಧೃತಾಕ್ಷಮಾಲಾಂ ಚ ಜಲಪೂರ್ಣಕಮಂಡಲುಮ್ ॥ ೧ ॥

ಪಂಚಮುದ್ರೇಣ ಸಂಯುಕ್ತಂ ಬಿಭ್ರತಂ ವೇಣುದಂಡಕಮ್ ।
ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಸ್ಯ ಭಾಷ್ಯಾದಿಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ನಿಗಮಾನಿ ಚ ॥ ೨ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾಂತಂ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗೇಭ್ಯೋ ವಿಷ್ಣುಪೂಜಾರತಂ ಸದಾ ।
ದ್ವಿಜಶೇಷಶಿವಾದೀನಾಂ ವೈಷ್ಣವಾನಾಂ ತಥಾ ಗುರುಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಂ ಚ ಮಧ್ವಂ ಚ ತೀರ್ಥಮಾನಂದಸಂಜ್ಞಕಮ್ ।
ದಶಪ್ರಮತಿತೀರ್ಥಾಖ್ಯಂ ನಂದಿತೀರ್ಥಂ ನತೋऽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೪ ॥

ಹನೂಮಂತಂ ಚ ಭೀಮಂ ಚ ಪವನಂ ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ನತೋऽಸ್ಮ್ಯಹಂ ಪುನರ್ಮಧ್ವಂ ಮಧ್ವೋ ಮಾಂ ಪಾತು ಸರ್ವದಾ ॥ ೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮಧ್ವಸ್ತುತಿಃ - ೧ ॥

★★★★★

೧೧೪. ಶ್ರೀಮಧ್ವಸ್ತುತಿಃ - ೨

ಯಃ ಸೀತಾಪತಿಮುದ್ರಿಕಾಧರಕರೋ ವಾರಾಂನಿಧಿಂ ಧೀರಧೀ-
ರಾರಾದೀಕ್ಷ್ಯ ಸುರಾರಿರಾಕ್ಷಸಪುರೀಮುಲ್ಲಂಘ್ಯ ಯಾತಃ ಕ್ಷಣಾತ್ ।
ಯೋ ವನ್ಯಾಭಚಲತ್ಸುಕುಂಡಲಲಸದ್ಗಂಡೋಽಥ ಚೂಡಾಮಣಿಂ
ಸಂಗೃಹ್ಯಾಪ ಪತಿಂ ಸ ವಾನರವಪುರ್ಮಧ್ವಂ ತಮೀಡೇ ಗುರುಮ್ ॥ ೧ ॥

ಯಃ ಸಂಜೀವನಭೂಧರಂ ಹರಿವರೇಷ್ವಾರ್ತಿಂ ಸುರೇಂದ್ರದ್ವಿಷಾ
ಪ್ರಾಪ್ತೇಷ್ವಲ್ಪಪಲಾಲತೂಲಮಿವ ಸಂಗೃಹ್ಯಾಗತೋಽಜೀವಯತ್ ।
ಲಂಕಾಸ್ಥಃ ಪುನರಾಕ್ಷಿಪದ್ಗಿರಿವರಂ ಸ್ವಸ್ಥಾನಸಂಸ್ಥೋಽಭವತ್
ದೋಷ್ಣೋರ್ಯಸ್ಯ ಹೀ ವೇಗತೋ ಗಿರಿರಸೌ ಮಧ್ವಂ ತಮೀಡ್ಯಂ ಭಜೇ ॥ ೨ ॥

ಯೋ ಗಾಂಧಾರಿಸುತಾದಿಸರ್ವನೃಪತೀನ್ ಕ್ಷೋಣೀತಲಾರೋಹಿಣಃ-
ತೀಕ್ಷ್ಣಾಗ್ರೋಗ್ರಗದಾಭಿಘಾತನಿಹತಾನ್ ಕೃತ್ವಾಕರೋನ್ನಿರ್ಭರಾಮ್ ।
ಭೂಮಿಂ ಪಾರ್ಥಹಿತೋ ಯದೂತ್ತಮರತಃ ಕೃಷ್ಣಾಕರಾಬ್ಜಾರ್ಚಿತೋ
ಭೀಮೋ ಭಾರತವಂಶಭೂಷಣಮಣಿರ್ಮಧ್ವಂ ತಮೀಡ್ಯಂ ನುಮಃ ॥ ೩ ॥

ಯಃ ಪಾರಾಶರಕೃಷ್ಣಸೂತ್ರಹೃದಯೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವಾರ್ಥಕೇ
ಲೋಕೇ ಸಂಕರಭಾಷ್ಯತಃ ಪ್ರತಿಹತೇ ರುದ್ರಾದಿದೇವಾರ್ಥಿತಃ ।
ಆದಿಷ್ಟಶ್ಚ ಮುರಾರಿಣಾ ಕೃತವಪುರ್ಮಹ್ಯಾಂ ತುರೀಯಾಶ್ರಮಂ
ಪ್ರಾಪ್ಯಾವಿಷ್ಕೃತವಾನ್ ಮುನೀಶಹೃದಯಂ ಮಧ್ವಂ ತಮೀಡೇ ಗುರುಮ್ ॥ ೪ ॥

ಯೋ ವಿದ್ಯಾಪತಿಪಾದಯುಗ್ಮಜಲಜೇ ಮಗ್ನೋ ನಿಮಗ್ನಂ ಜಗ-
ದ್ದ್ವೈತಾಭಾವಪರೇ ಪರಾತ್ಮಜಗತೋ ಸಿದ್ಧಾಂತಮುದ್ಧೃತ್ಯ ಚ ।
ದ್ವೈತಂ ಸತ್ಯಮಿತಂ ಯುತಂ ಸುಖಮುಖೈರ್ಧರ್ಮೈರಬಾಧ್ಯಂ ಹರಿಂ
ಸಿದ್ಧಂ ಮಾನಗಣಾದ್ವಿಧಾಯ ವಿಬಭೌ ಮಧ್ವಂ ತಮೀಡ್ಯಂ ನುಮಃ ॥ ೫ ॥

ಯೋ ವೇದೇಶಮತಾಬ್ಧಿವೃದ್ಧಿಕರಣೇ ಪೂರ್ಣೇಂದುವೃಂದಾಯಿತೋ
ಮಿಥ್ಯಾವಾದಿಕರೀಂದ್ರದಾರಣವಿಧೌ ಯೋಽಸೌ ಮೃಗೇಂದ್ರಾಯಿತಃ ।
ರುದ್ರೇಂದ್ರಾದಿಮನಃಕುಶೇಶಯಮುದೋ ದಾನೇ ದಿನೇಶಾಯಿತಃ
ತಂ ಕಾಲೀಸುತಪಾದಪದ್ಮನಿರತಂ ಮಧ್ವಂ ನುಮಃ ಸಂವಿದೇ ॥ ೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಯದುಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯಕೃತಾ ಶ್ರೀಮಧ್ವಸ್ತುತಿಃ - ೨ ॥

★★★★★

೧೧೫. ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೧

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾಯ ಕಲ್ಯಾಣಗುಣರಾಶಯೇ ।
ಸರ್ವದೋಷಾತಿದೂರಾಯ ನಮೋ ಮಸ್ಕರಿಮೌಲಯೇ ॥ ೧ ॥

ವಾಸುದೇವೋ ಮಹಾತೇಜಾ ಮಧ್ಯಗೇಹಾರ್ಯನಂದನಃ ।
ಗೋದಾತೃಮೋಕ್ಷದಾತಾ ಚ ರೌಪ್ಯಪೀಠೇಶಸೇವಕಃ ॥ ೨ ।

ಭೂತಮಾನ್ಯಶ್ಚ ಸಹಜಾಕುಲಿತ್ಥಕುಲತರ್ಪಿತಃ ।
ಗೋಪುಚ್ಛಾಲಂಬನಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಲಲೀಲಾವಿಲಾಸವಾನ್ ॥ ೩ ॥

ವೃಷವಿಕ್ರಯಚೀರ್ಣಾಪತ್ತ್ರಣೋದೀ ಲೋಕಸುಂದರಃ ।
ರಮಾಲಾಲ್ಯಶ್ಚ ಸರ್ವಜ್ಞಸ್ತಾತವಿಸ್ಮಯಕಾರಕಃ ॥ ೪ ॥

ಶಿವಜೇತಾ ದುರ್ಗಮಾರ್ಥವಕ್ತಾ ಭುಜಗದರ್ಪಹಾ ।
ಸ್ವವಯಸ್ಯಶಿರಃಶೂಲನಾಶನೋ ಭವರೋಗಹಾ ॥ ೫ ॥

ಸ್ವೋಪಾಧ್ಯಾಯಜ್ಞಾನದಾತಾ ವ್ಯಾಸಶಿಷ್ಯೋ ಯತೀಶ್ವರಃ ।
ಅಚ್ಯುತಪ್ರೇಕ್ಷವರದೋ ಮಹಾತೀರ್ಥೋ ಜಗದ್ಗುರುಃ ॥ ೬ ॥

ಆನಂದತೀರ್ಥಃ ಶ್ರೀಮಧ್ವಸ್ತತ್ತ್ವಜ್ಞೋ ವೈಷ್ಣವಾಗ್ರಣೀಃ ।
ಸರ್ವದುರ್ವಾದಿದಂತೀಂದ್ರಮೃಗೇಂದ್ರೋ ಜಯಪತ್ರವಾನ್ ॥ ೭ ॥

ವಾದಿಸಿಂಹವಿಜೇತಾ ಚ ಬುದ್ಧಿಸಾಗರದರ್ಪಹಾ ।
ವಿಶ್ವಾದಿವಿಷ್ಣುನಾಮಾರ್ಥಶತಪ್ರವಚನಪ್ರಭುಃ ॥ ೮ ॥

ವೇದವೇದಾಂಗತತ್ತ್ವಜ್ಞಃ ಸರ್ವವಿದ್ವಚ್ಛಿಖಾಮಣಿಃ ।
ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಲ್ಲಕ್ಷಣೋಪೇತೋ ವಿಭೂಷೋ ವಿಶ್ವಭೂಷಣಃ ॥ ೯ ॥

ವೇದವ್ಯಾಸಮತಾಂಭೋಧಿಪೂರ್ಣಚಂದ್ರೋ ಗುಣಾರ್ಣವಃ ।
ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞೋ ಜ್ಞಾನದಾತಾ ಮಾನಲಕ್ಷಣಕಾರಕಃ ॥ ೧೦ ॥

ತತ್ತ್ವಸಂಖ್ಯಾನಕರ್ತಾ ಚ ಶ್ರೀಮತ್ತತ್ತ್ವವಿವೇಕಕೃತ್ ।
ಖಂಡನತ್ರಯಕರ್ತಾ ಚ ಶ್ರೀತತ್ತ್ವೋದ್ಯೋತಕಾರಕಃ ॥ ೧೧ ॥

ತತ್ತ್ವನಿರ್ಣಯಕರ್ತಾ ಚ ಕರ್ಮನಿರ್ಣಯಕಾರಕಃ ।
ಕಥಾಲಕ್ಷಣಕರ್ತಾ ಚ ಶ್ರೀಗೀತಾಭಾಷ್ಯಕಾರಕಃ ॥ ೧೨ ॥

ಗೀತಾತಾತ್ಪರ್ಯಕರ್ತಾ ಚ ಶ್ರೀಮದೃಗ್ಭಾಷ್ಯಕಾರಕಃ ।
ಶ್ರೀಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯಕರ್ತಾ ಚ ಹ್ಯಣುವೇದಾಂತಕಾರಕಃ ॥ ೧೩ ॥

ಅನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕರ್ತಾ ಚ ಧ್ವಸ್ತಸರ್ವದುರಾಗಮಃ।
ಸನ್ನ್ಯಾಯವಿವೃತಿಗ್ರಂಥಕರ್ತಾ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯವಿಶ್ರುತಃ ॥ ೧೪ ॥

ಶ್ರೀತಂತ್ರಸಾರಕರ್ತಾ ಚ ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರಕಾರಕಃ।
ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾವಕಲ್ಪಾಖ್ಯಗ್ರಂಥಕರ್ತಾ ದಯಾನಿಧಿಃ ॥ ೧೫ ॥

ಜಯಂತೀಕಲ್ಪಕರ್ತಾ ಚ ನಖಸ್ತವನಕಾರಕಃ।
ಗೋಪ್ಯಭಾರತಸಂಕ್ಷೇಪಕರ್ತಾ ಕವಿಕುಲಾಗ್ರಣೀಃ ॥ ೧೬ ॥

ಸ್ವಭಕ್ತಕರುಣಾಚೀರ್ಣಕೃಷ್ಣಾಮೃತಮಹಾರ್ಣವಃ।
ಸದಾಚಾರಸ್ಮೃತಿಗ್ರಂಥಕರ್ತಾ ಪವನನಂದನಃ ॥ ೧೭ ॥

ಶ್ರೀಭಾಗವತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯಗ್ರಂಥಕಾರಕಃ।
ಈಶಾವಾಸ್ಯಾದ್ಯುಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯಕರ್ತಾ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ॥ ೧೮ ॥

ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶದ್ಗ್ರಂಥಕರ್ತಾ ಶರಣ್ಯತ್ರಾಣತತ್ಪರಃ।
ಬಾಲಕೃಷ್ಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾತಾ ಬಾಲಕರ್ಮಾದ್ಯಭೀಷ್ಟದಃ ॥ ೧೯ ॥

ಗಂಗಾತಾರೀ ಚಿತ್ರಕರ್ಮಾ ಮ್ಲೇಚ್ಛರಾಜೇಂದ್ರಪೂಜಿತಃ।
ಜಯಸಿಂಹಸಮಾರಾಧ್ಯಃ ಶಂಕರಾರ್ಯವರಪ್ರದಃ ॥ ೨೦ ॥

ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾರ್ಯವಿಜಯೀ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಸುಪೂಜಿತಃ।
ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾಭೀಷ್ಟದಾತಾ ಹೃಷೀಕೇಶಾರ್ಯಸೇವಿತಃ ॥ ೨೧ ॥

ನೃಸಿಂಹತೀರ್ಥವರದೋ ಜನಾರ್ದನವರಪ್ರದಃ।
ಉಪೇಂದ್ರತೀರ್ಥವರದೋ ವಾಮನಾರ್ಯವರಪ್ರದಃ ॥ ೨೨ ॥

ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥವರದೋ ರಾಮತೀರ್ಥವರಪ್ರದಃ।
ಅಧೋಕ್ಷಜಾರ್ಯವರದಃ ಪದ್ಮನಾಭಾರ್ಯಸೇವಿತಃ ॥ ೨೩ ॥

ನಾರಾಯಣಾರ್ಯವರದೋ ನೃಸಿಂಹಾರ್ಯವರಪ್ರದಃ।
ಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥವರದೋ ಮಾಧವಾರ್ಯವರಪ್ರದಃ ॥ ೨೪ ॥

ಜಯತೀರ್ಥಾರ್ಯವರದೋ ವ್ಯಾಸಪಾದಾಂಬುಜಾಶ್ರಯಃ।
ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ರಿಯಃ ಸಾಧುರ್ಭಕ್ತಮೋಕ್ಷವರಪ್ರದಃ ॥ ೨೫ ॥

ಷಟ್ಸಹಸ್ರಾಧಿಕತ್ರಿಂಶತ್ಸಂವತ್ಸರಸುಜೀವನಃ।
ಶ್ರೀಮದ್ಬದರಿಕಾವಾಸಃ ಸಂಪೂರ್ಣಾನಂದನಿರ್ಭರಃ ॥ ೨೬ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಧ್ವಸನ್ನಾಮ್ನಾಮಷ್ಟೋತ್ತರಶತಂ ಪಠನ್।
ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದಂ ದಿವ್ಯಂ ಮೋದತೇ ವಿಷ್ಣುಮಂದಿರೇ ॥ ೨೭ ॥

ಮಹಾಪಾತಕಯುಕ್ತೋಽಪಿ ಮಧ್ವಂ ಧ್ಯಾಯೇಜ್ಜಗದ್ಗುರುಮ್ ।
ಪಠೇದಷ್ಟಶತಂ ನಾಮ್ನಾಂ ಸರ್ವಪಾಪಾತ್ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೨೮ ॥

ಚಾರುಪ್ರಸನ್ನವದನಂ ಚಾರುಹಾಸನಿರೀಕ್ಷಣಮ್ ।
ಶ್ರೀಮಧ್ವಂ ಸಂಸ್ಮರನ್ ಮರ್ತ್ಯಃ ಪರತ್ರೇಹ ಚ ಮೋದತೇ ॥ ೨೯ ॥

ಏವಮಾನಂದತೀರ್ಥಸ್ಯ ನಾಮ್ನಾಮಷ್ಟೋತ್ತರಂ ಶತಮ್ ।
ರಘುಪ್ರವೀರಾಖ್ಯಯತಿಶ್ಚಕಾರೇಷ್ಟಾರ್ಥಸಾಧಕಮ್ ॥ ೩೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಘುಪ್ರವೀರತೀರ್ಥಕೃತಂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೧ ॥

★★★★★

೧೧೬. ಶ್ರೀಮಧ್ವಾರ್ಯಾಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೨

ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶಂ ಗುರುಮಧ್ವವರ್ಯಾನ್
ಜಯಾರ್ಯನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾರ್ಯಾನ್ ।
ಛಲಾರಿಶಿಷ್ಯಾನ್ ಮಮ ವೇಂಕಟಾರ್ಯಾನ್
ವಿದ್ಯಾಗುರೂನ್ ಪ್ರಣಮಾಮೀಷ್ಟಸಿದ್ಧ್ಯೈ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವವಿಜಯಾದ್ಯುಕ್ತಮಧ್ವಾರ್ಯಾನೇಕನಾಮಸು ।
ಶುಭೇಷ್ವಷ್ಟೋತ್ತರಶತಂ ಸಂಗ್ರಹಿಷ್ಯೇ ಯಥಾಮತಿ ॥ ೨ ॥

ಗುರುಭಕ್ತ್ಯಾ ಕೃತೇ ಸ್ತೋತ್ರೇ ಶಿಷ್ಯೇಣ ಛಲವೈರಿಣಾಮ್ ।
ಪೂರ್ವಾಪರನಿಪಾತಾದಿದೋಷಾನ್ ಕ್ಷಾಮ್ಯಂತು ಸಜ್ಜನಾಃ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಯ ನಮೋ ನಿತ್ಯಂ ಶ್ರೀಮದ್ವಾಯ್ವಂಶರೂಪಿಣೇ ।
ಶ್ರೀವೇದೋಕ್ತತ್ರಿರೂಪಾಯ ಬಹ್ವಜ್ಞಾತಸುರೂಪಿಣೇ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀಶಪ್ರೀತ್ಯೈ ಪ್ರಜಾತಾಯ ಮಧ್ಯಗೇಹಸುತಾಯ ತೇ ।
ವಾಸುದೇವಾಭಿಧಾನಾಯ ಪಾಜಕಕ್ಷೇತ್ರವಾಸಿನೇ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀಗೋದಮೋಕ್ಷದಾತ್ರೇ ತೇ ಬೀಜೋದ್ಧತಋಣಾಯ ತೇ ।
ಯೋಜನದ್ವಯಸಂಸ್ಥೇಶಗತ್ಯೈಕತ್ರ್ಯಬ್ದಕಾಯತೇ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ದುರ್ಗಾಲಾಲಿತಾಯ ಲಿಪಿತಾತಸ್ಮಯಾಯ ಹಿ ।
ಶ್ರೀಭಾರತ್ಯಾದಿಗುರವೇ ನೈಷ್ಠಿಕಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣೇ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀದೇವವಂದಿತಾಯಾಥ ಪದ್ಮಪಂಗದಮಾಯ ತೇ ।
ಮಹಾಯತಿವರೇಡ್ಯಾಯಾಚ್ಯುತಪ್ರೇಕ್ಷಸುಸಂಗಿನೇ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞನಾಮ್ನೇ ತೇಽಲವಬೋಧಾಯ ತೇ ನಮಃ ।
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಶಿಷ್ಯಾಯ ಋಜುಶ್ರೇಷ್ಠಾಯ ಪರಮೇಷ್ಠಿನೇ ॥ ೯ ॥

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾಯ ಸಕಲಜ್ಞಾಯ ಯಜ್ವನೇ ।
ಮಣಿಮತ್ಪೂರ್ವದುಃಶಾಸ್ತ್ರದ್ವಾತ್ರಿಂಶದ್ದೂಷಕಾಯ ತೇ ॥ ೧೦ ॥

ಶ್ರೀಸೇತುಮಾಧವಾಪ್ತಾಯ ದುರ್ವಾದ್ಯೌಘಜಯಾಯ ತೇ ।
ವಿದ್ಯಾಬ್ಧಿವಾದಿಸಿಂಹಾಖ್ಯಮರುಚ್ಛರಭರೂಪಿಣೇ ॥ ೧೧ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ತಪಸ್ವಿವರ್ಯಾಯ ಛಂದಃಖಂಡಾರ್ಥವಾದಿನೇ ।
ಸರ್ವವೇದಾರ್ಥಸಂವಕ್ತ್ರೇ ಸತ್ತಮೋಹರಭಾನವೇ ॥ ೧೨ ॥

ಶ್ರೀವಿಶ್ವಾದಿಶತಾರ್ಥಾಯ ದಾನಸೂಕ್ತಾರ್ಥವಾದಿನೇ ।
ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾಶಾಯ ಸರ್ವಜ್ಞಾಹ್ವಾಯ ಯೋಗಿನೇ ॥ ೧೩ ॥

ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯವರ್ಯಾಯ ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಣೇ ಸದಾ ।
ನಮೋಽನುಮಾನತೀರ್ಥಾಯ ದುರ್ಮಾನೋರುಜಯಾಯ ತೇ ॥ ೧೪ ॥

ಶ್ರೀಗೀತಾಭಾಷ್ಯಕಾರಾಯಾಖಿಲಜ್ಞಾಯಾತಿಸಾಧವೇ ।
ಖಲೌಘದಮನಾಯಾಥ ಭೀಮಸಂಧಾಯ ದಿಗ್ಜಿತೇ ॥ ೧೫ ॥

ಶ್ರೀಸೂಕ್ಷ್ಮಬದರೀಗಂತ್ರೇ ಮಾರ್ಗೇ ತೀರ್ಥಪ್ರಶೋಧಿನೇ ।
ವಿಶ್ವವಂದ್ಯಾಯ ಭಕ್ತೇಷ್ಟವರ್ಷಿಣೇ ಭಾಗ್ಯಮೂರ್ತಯೇ ॥ ೧೬ ॥

ಶ್ರೀಪರಬ್ರಹ್ಮಮಿತ್ರಾಯಾಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪಿಣೇ ।
ಭಾವಿಬ್ರಹ್ಮತ್ವಸಿದ್ಧಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾಗ್ರ್ಯಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೧೭ ॥

ಶ್ರೀಮಹಾಬದರೀಗಂತ್ರೇ ಮಾರುತ್ಯಾಭಾಯ ತೇ ನಮಃ ।
ವ್ಯಾಸದೃಗ್ವಂದನಾರ್ಚಾಯ ಶ್ರುತಿಸ್ತುತ್ಯಾದಿಸೇವಿನೇ ॥ ೧೮ ॥

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸೇಷ್ಟಾಯ ಚೋಕ್ತಾಧ್ಯ ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿವಿರಾಗಿಣೇ ।
ಮುನೀಂದ್ರಾಶ್ಚರ್ಯದೃಷ್ಟಾಯ ವಿಚಿತ್ರಾಂಕಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೧೯ ॥

ಶ್ರೀಸಹಸ್ರಾಂಶ್ವತೀತಾಯ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷೇಕ್ಷ್ಯವರ್ಷ್ಮಣೇ ।
ಸಹಸ್ರವದನೇಡ್ಯಾಯ ಸಹಸ್ರಾರಧರಾತ್ಮನೇ ॥ ೨೦ ॥

ಶ್ರೀಮದಿಂದುಮುಖಾಯಾಥ ಕಂಜಾಕ್ಷಾಯಾಕ್ಷಮಾಲಿನೇ ।
ಮಂತ್ರಿಣೇ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಾಯ ಸಾಕ್ಷಿಣೇಽಕ್ಷಯಮೂರ್ತಯೇ ॥ ೨೧ ॥

ಶ್ರೀದಯಾಕ್ಷೀರನಿಧಯೇ ಜ್ಞಾನದೀಪಾಯ ತೇ ನಮಃ ।
ಸ್ವಾಂತಸ್ಥಶ್ರೀನಿವಾಸಾಯ ವಾಗೂರ್ಮಿಧ್ವನಯೇ ನಮಃ ॥ ೨೨ ॥

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಾಪ್ತೋಪಲಾರ್ಚಾಯ ರೂಪ್ಯೇಶೋದ್ಗಮನಾಯ ತೇ ।
ಗಂಗಾವಾಹಸ್ತಂಭಕಾಯ ಚಿದ್ಗಂಗಾಪೂಜಿತಾಯ ತೇ ॥ ೨೩ ॥

ಶ್ರೀಶೇಷ್ಟಪೂಜಾಸಕ್ತಾಯ ತಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರಿಣೇ ।
ದೇವವೃಷ್ಟ್ಯಾಮೃತಾರ್ಚಾಯ ನಾನಾಲೋಕಾಭಿನಂದಿನೇ ॥ ೨೪ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ್ಯಸಿಂಹಾಯ ಮಾಯಿಗೋಮಾಯವೇ ನಮಃ ।
ಯೋಗಿಶ್ರೇಷ್ಠೋಕ್ತವೈಕುಂಠಹೇತುವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಾದಿನೇ ॥ ೨೫ ॥

ಶ್ರೀಕ್ಷಣೌಷಧಿವೃದ್ಧಾಯ ನಿರ್ಜಲಗ್ರೀಷ್ಮವರ್ಷಿಣೇ ।
ಸ್ವಭಕ್ತಪಾಪಾಲೇಪಾಯ ದಗ್ಧಸಂಚಿತಕರ್ಮಣೇ ॥ ೨೬ ॥

ಶ್ರೀರಾಜವಂದ್ಯಪಾದಾಯ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಲ್ಲಕ್ಷಣಾಯ ತೇ ।
ಗಾನರ್ಧಶುಷ್ಕವೃಕ್ಷಾಯ ವಾರ್ಧಿಘೋಷೋಪಶಾಮಿನೇ ॥ ೨೭ ॥

ಶ್ರೀಮದಚ್ಛೇದ್ಯೈಕಲೋಮ್ನೇ ದೀಪ್ತಾಂಗುಷ್ಠನಖಾಯ ತೇ ।
ತ್ರಿಬಲ್ಯಚಾಲ್ಯಾಂಗುಲಯೇ ಮಾಣವೈಕೋದ್ಧೃತಾಯ ತೇ ॥ ೨೮ ॥

ಶ್ರೀಗೀರ್ವಾಣಮಣೇಡ್ಯಾಯ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟ್ಯಾಯ ತೇ ನಮಃ ।
ಗಂಧರ್ವೈರ್ಗೀಯಮಾನಾಯ ಸತ್ಸಭಾಮಂಗಲಾಯ ತೇ ॥ ೨೯ ॥

ಇದಂ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಂ ಪಠತೋ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸಂಶುದ್ಧಚೇತಸಃ ।
ಮಹಾಪಾತಕಸಂದೋಹದಹನಂ ಪುಣ್ಯವರ್ಧನಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸವೇತಾಲಪಿಶಾಚದ್ರಾವಕಂ ಧ್ರುವಮ್ ।
ರಾಜಚೋರಾಗ್ನಿದುರ್ಭಿಕ್ಷನರಕಾದಿಭಯಾಪಹಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ಆಯುರಾರೋಗ್ಯಮೈಶ್ವರ್ಯಧನಧಾನ್ಯಯಶಃಪ್ರದಮ್ ।
ಗಂಗಾಸ್ನಾನಾಶ್ವಮೇಧೇಶದೇವರ್ಷಿಪಿತೃತುಷ್ಟಿದಮ್ ॥ ೩೨ ॥

ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತಾವೃತ್ತ್ಯಾ ಮಂಡಲಂ ನಿಯಮಾಜ್ಜಪನ್ ।
ವಿದ್ಯಾರ್ಥ್ಯಾಪ್ನೋತಿ ಸದ್ವಿದ್ಯಾಃ ಕನ್ಯಾರ್ಥೀ ಚ ಸುಕನ್ಯಕಾಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಪುತ್ರಾರ್ಥ್ಯಾಪ್ನೋತಿ ಸತ್ಪುತ್ರಾನ್ ರಾಜ್ಯಾರ್ಥೀ ರಾಜ್ಯಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ।
ಬಹುನಾಽತ್ರ ಕಿಮುಕ್ತೇನ ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥೀ ಮೋಕ್ಷಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೩೪ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಾರ್ಯಸನ್ನಾಮಸಂಗ್ರಹಂ ಭಕ್ತಿತಃ ಕೃತಮ್ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶ್ರುತ್ವಾ ತದ್ರಸಜ್ಞಾಃ ಪ್ರೀಯಂತಾಂ ಸಜ್ಜನಾ ಮಯಿ ॥ ೩೫ ॥
ಶ್ರೀಶಮಧ್ವಾರ್ಯದಾಸೇಭ್ಯೋ ವಕ್ತವ್ಯಂ ಸ್ತೋತ್ರಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಯದಿ ಮೋಹಾದನ್ಯದಶ್ಚೇತ್ ಪಂಚಪಾತಕಕೃದ್ಭವೇತ್ ॥ ೩೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಭಲಾರೀಶಿಷ್ಯವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾರ್ಯಾಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೨ ॥

★★★★★

೧೧೭. ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯಾಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೩

ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯಃ ಪೂರ್ಣಬೋಧೋ ದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತಸಾಧಕಃ ।
ಮಧ್ಯಗೇಹಾರ್ಯಸತ್ಪುತ್ರೋ ಗೋಪೀಚಂದನಭೂಷಿತಃ ॥ ೧ ॥
ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಲಸತ್ಫಾಲೋ ಯತಿವರ್ಯೋಽತಿಮಾನುಷಃ ।
ವಿಷ್ಣ್ವರ್ಪಿತಾಂಗಾರಶೇಷತಿಲಕೋಜ್ಜ್ವಲಮಸ್ತಕಃ ॥ ೨ ॥
ತುಲಸೀಮಾಲಿಕಾಭೂಷೋ ಹರಿಧ್ಯಾನೈಕನಿಷ್ಠಧೀಃ ।
ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾಖ್ಯೋ ದ್ವಾವಿಂಶದ್ವೈತಭಾಷ್ಯಕೃತ್ ॥ ೩ ॥
ಪದ್ಮಧಾತ್ರೀಮಣಿಕ್ಲೃಪ್ತಹಾರಃ ಸದ್ಗುಣವಾರಿಧಿಃ ।
ಅಚ್ಯುತಪ್ರೇಕ್ಷಸಂಪ್ರಾಪ್ತತುರೀಯಾಶ್ರಮವಾನ್ ಶುಚಿಃ ॥ ೪ ॥
ವೇದಾಂತನಿಷ್ಠಸ್ತುಲಸೀಮಣಿಮಾಲಾವಿರಾಜಿತಃ ।
ಅಣುವೇದಾಂತಕೃದ್ಬ್ರಹ್ಮನಿಧಿಧ್ಯಾಸನತತ್ಪರಃ ॥ ೫ ॥
ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯಃ ಸಜ್ಜನಾನಂದದಾಯಕಃ ।
ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಪದ್ಮಹರಿಮುದ್ರಾಸುಚಿಹ್ನಿತಃ ॥ ೬ ॥
ಪದ್ಮನಾಭನೃಸಿಂಹಾರ್ಯಮಾಧವಾಕ್ಷೋಭ್ಯಸೇವಿತಃ ।
ಸ್ವೋಪದಿಷ್ಟಾಚ್ಯುತಪ್ರೇಕ್ಷೋ ವಿಷ್ಣುಪೂಜೈಕಮಾನಸಃ ॥ ೭ ॥
ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾಪ್ತಸನ್ನ್ಯಾಸಃ ಶುದ್ಧಧೀರ್ವೈಷ್ಣವಾಗ್ರಣೀಃ ।
ದಿಗಂತರಲಸತ್ಕೀರ್ತಿರೇಕದಂಡಲಸತ್ಕರಃ ॥ ೮ ॥
ಶ್ರೀಮದ್ರಜತಪೀಠಸ್ಥಾನಂತೇಶ್ವರಸುಸೇವಕಃ ।
ಶ್ರೀಮದ್ರೌಪ್ಯಪುರೀಕೃಷ್ಣದೇವಭಕ್ತಃ ಸುಧೀಮಣಿಃ ॥ ೯ ॥
ಕೃಷ್ಣಸಂಸ್ಥಾಪಕಶ್ಚಾಷ್ಟಮಠನಿರ್ಮಾಣವಿಶ್ರುತಃ ।
ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಪರ್ಯಾಯಯತಿಪೂಜಾವಿಧಾಯಕಃ ॥ ೧೦ ॥

ಪ್ರಾಜ್ಯಪ್ರಜ್ಞೋ ವ್ಯಾಸಶಿಷ್ಯಃ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥವಿತ್ತಮಃ ।
ಮಹಾಯೋಗೀ ಮೂಲರಾಮಪಾದಪೂಜಾಧುರಂಧರ ॥ ೧೧ ॥

ಶ್ರೀದಿಗ್ವಿಜಯರಾಮಾರ್ಚಾಪರಶ್ಚಕ್ರಾಯುಧಪ್ರಿಯಃ ।
ನಿಗಮಾಗಮಮಂತ್ರಾರ್ಥಸಾರಜ್ಞಃ ಸರ್ವಮಂತ್ರವಿತ್ ॥ ೧೨ ॥

ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶತ್ಸಹಸ್ರಾತ್ಮಮೂಲಗ್ರಂಥಕೃದುತ್ತಮಃ ।
ಮರುತ್ತೃತೀಯಾಂಶಜಾತೋ ಹನುಮತ್ಪೂಜನೋತ್ಸುಕಃ ॥ ೧೩ ॥

ಮಹಾತ್ಮಾ ಸದ್ಗುರುರ್ಧೀರಃ ಸರ್ವವಿತ್ ಕರುಣಾನಿಧಿಃ ।
ಬದರೀಕ್ಷೇತ್ರನಿಲಯನರನಾರಾಯಣಾರ್ಚಕಃ ॥ ೧೪ ॥

ಮಹಾನ್ ಬದರಿಕಾಕ್ಷೇತ್ರಸ್ವರ್ಧುನೀಸ್ನಾನತತ್ಪರಃ ।
ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯಾಖ್ಯಪ್ರಬಂಧಕೃತ್ ॥ ೧೫ ॥

ಸ್ಫುರದ್ರೂಪೋ ವೇದಮಾರ್ಗಭ್ರಷ್ಟಶಿಕ್ಷಾವಿಚಕ್ಷಣಃ ।
ಕೃತಾಂತವಿತ್ತಮಃ ಪೂಜ್ಯಚರಣೋ ನೀತಿಕೋವಿದಃ ॥ ೧೬ ॥

ವಾಗ್ಮೀ ಜಿತಾರಿಷಡ್ವರ್ಗೋ ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರಕೃತ್ ಸುಧೀಃ ।
ವೇದವ್ಯಾಸಪದಾಂಭೋಜಮಕರಂದಮಧುವ್ರತಃ ॥ ೧೭ ॥

ವದಾನ್ಯೋ ವಾಸುದೇವಾಖ್ಯೋ ವಸುದೇವಸುತಪ್ರಿಯಃ ।
ನಿರಪೇಕ್ಷೋ ನಿರ್ಮಲಾತ್ಮಾ ನಿರಾತಂಕೋ ಮಹಾಮತಿಃ ॥ ೧೮ ॥

ವೇದವೇದಾಂಗತತ್ತ್ವಜ್ಞೋ ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗಪ್ರದರ್ಶಕಃ ।
ವೇದವ್ಯಾಸಸುಸಂಲಬ್ಧವ್ಯಾಸಾಷ್ಟಕಸುಪೂಜಕಃ ॥ ೧೯ ॥

ವಾಜಪೇಯಾದಿನಿಷ್ಣಾತ್ಮಾ ಪಶುಯಾಗವಿಧಾಯಕಃ ।
ದುರ್ವಾದಿಗರ್ವನಿರ್ಹಂತಾ ಟೀಕಾಕೃತ್ಪರಿಪೂಜಿತಃ ॥ ೨೦ ॥

ಅನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕೃದ್ವಿಷ್ಣುತತ್ತ್ವನಿರ್ಣಯಕಾರಕಃ ।
ತಾರತಮ್ಯಸ್ತೋತ್ರಕರ್ತಾ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಲ್ಲಕ್ಷಣಾನ್ವಿತಃ ॥ ೨೧ ॥

ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾರ್ಯವಿಜಯೀ ಪ್ರಣತಾರ್ತಿಪ್ರಣಾಶನಃ ।
ದಶಪ್ರಮತಿರವ್ಯಗ್ರಃ ಪ್ರಚುರಾನಂದನಿರ್ಭರಃ ॥ ೨೨ ॥

ತಂತ್ರಸಾರಗ್ರಂಥಕರ್ತಾ ಗುರುವರ್ಯಃ ಸುಧಾರ್ಮಿಕಃ ।
ಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರಾದಿಬಿರುದಾವಳಿವಿಶ್ರುತಃ ॥ ೨೩ ॥

ಅನಂತೇಶಸ್ತೋತ್ರಕರ್ತಾ ಕಾರ್ಯಾಕಾರ್ಯವಿಚಕ್ಷಣಃ ।
ಗೀತಾಭಾಷ್ಯಗ್ರಂಥಕರ್ತಾ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿಶ್ರುತವೈಭವಃ ॥ ೨೪ ॥

ವೇದಾಂತಾರಣ್ಯಪಂಚಾಸ್ಯೋ ವರೇಣ್ಯಃ ಶುಭದೋ ವಿಭುಃ ।
ಅವ್ಯಾಜಕರುಣಾಮೂರ್ತಿಃ ಸರ್ವಮಂಗಲದಾಯಕಃ ॥ ೨೫ ॥

ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯಯತಿಶ್ರೇಷ್ಠನಾಮ್ನಾಮಷ್ಟೋತ್ತರಂ ಶತಮ್ ।
ಯಃ ಪಠೇತ್ ಪ್ರತ್ಯಹಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಶ್ರೀಹರೌ ಭಕ್ತಿಮಾನ್ ಭವೇತ್ ॥ ೨೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯಾಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

*****

೧೧೮. ಶ್ರೀಮಧ್ವನಾಮಾವಲಿಃ

ಅನಾದಿಭವದುಃಖೌಘಬಾಧಿತಾನಾಂ ನೃಣಾಮಿಹ ।
ಶ್ರೀಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಕಾವ್ಯೇ ನಾದಿರಾಯಣಪಂಡಿತೈಃ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯನಾಮಾನಿ ಯಾನಿ ಪ್ರೋಕ್ತಾನಿ ತಾನ್ಯಹಮ್ ।
ಪಾಠವೃತ್ತ್ಯಾಭೀಷ್ಟಸಿದ್ಧ್ಯಾವುದ್ಧರಾಮಿ ಸುಭಕ್ತಿತಃ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀವಾಸುದೇವೋ ಮಾಂ ಪಾಯಾದಮಾನವನವಾಕೃತಿಃ ।
ವಿಷ್ಣುದಾಸೋ ಹರಿಪದಃ ಪೃಥುಧೀಃ ಪಾತು ಮಾಂ ಸದಾ ॥ ೩ ॥

ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಂ ಮಾಂ ಪಾಲಯತು ವಸುದೇವಸುತಾಹ್ವಯಃ ।
ಸದಾ ಚತುರಧೀಃ ಪಾತು ಮಾಂ ತಥಾ ತ್ರಿಜಗದ್ಗುರುಃ ॥ ೪ ॥

ಅವ್ಯಾದ್ಭುವನಭರ್ತಾ ದ್ವಿಜಕುಮಾರೋಽಪಿ ಮಾಽವತು ।
ಛಲಮಾನುಷೋ ಗುರುಶ್ಚೈವ ದ್ವಿಜಸೂನುಸ್ತಥೈವ ಚ ॥ ೫ ॥

ಪಾತು ಮಾಂ ತ್ರಿಭುವನಗುರುರ್ಗುರುಶ್ಚೈವ ಜಗದ್ಗುರುಃ ।
ವಿಭುಸ್ತ್ವಾದ್ಯಾದ್ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಬುದ್ಧಿಸ್ತಥೈವ ಚ ॥ ೬ ॥

ಪೂರ್ಣಬೋಧಃ ಪಾಲಯತು ಮಾಂ ತಥೈವ ಮಹಾಮತಿಃ ।
ಭೂರಿಚೇತಾಃ ಪೂರ್ಣಬುದ್ಧಿರ್ಮಹಾತ್ಮಾ ಪೂರ್ಣಧೀರಪಿ ॥ ೭ ॥

ಪ್ರಭುಸ್ತಥಾ ಮಹಾಹೃಚ್ಚ ಭೂರಿಹೃಚ್ಚ ತಥೈವ ಚ ।
ಪಾತು ಮಾಽಮಿತಬುದ್ಧಿಶ್ಚಾದಭ್ರಚೇತಾಸ್ತಥೈವ ಚ ॥ ೮ ॥

ಆನಂದತೀರ್ಥೋಽವತು ಮಾಂ ಗುರುಬುದ್ಧಿರಖಂಡಧೀಃ ।
ಅನುಮಾನತೀರ್ಥಸ್ತಥಾ ಸುಖತೀರ್ಥೋ ಗರಿಷ್ಠಧೀಃ ॥ ೯ ॥

ಸಂಪೂರ್ಣಚೇತಾಸ್ತ್ವವತು ಮಾಂ ತಥೈವ ಮಹಾಮತಿಃ ।
ಮಹಾಮಾನಸಮಧ್ವೌ ಚ ಪಾಲಯೇತಾಂ ತಥೈವ ಮಾಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ತಥಾ ಸರ್ಮ್ಮೋದತೀರ್ಥಶ್ಚ ಪಾತು ಮಾಂ ಕೃಪಯಾ ಸದಾ ।
ಹಂಸರಾಟ್ ಚ ಸದಾಽವ್ಯಾತ್ ಪ್ರಮೋದತೀರ್ಥಸ್ತಥೈವ ಚ ॥ ೧೧ ॥

ಸಮಗ್ರಧೀರಾರ್ಯವರ್ಯಃ ಸುಚಿತ್ತಶ್ಚ ಸದಾಽವತು ।
ವಿಶ್ವೇಶಚೇತಾ ಮಾಂ ಪಾತು ಚಾರುಧೀರನ್ವಹಂ ತಥಾ ॥ ೧೨ ॥

ಕೃತಾಂತವಿತ್ತಮಃ ಪಾತು ಜಗದ್ಗುರುರ್ಗುರುಶ್ಚ ಮಾಮ್ ।
ಸಂಪೂರ್ಣಸಂಖ್ಯೋ ಮಾಂ ಪಾತು ಮಾಂ ವಿದ್ಯಾಧಿಪತಿಸ್ತಥಾ ॥ ೧೩ ॥

ಮಹಾಮನಾಸ್ತಥಾ ಪಾತು ಮಾಮವ್ಯಾದಪ್ಯಮಂದಧೀಃ ।
ಸ್ವಾನಂದತೀರ್ಥಸ್ತ್ವವತು ವ್ಯೂಢಹೃಚ್ಚ ತಥೈವ ಚ ॥ ೧೪ ॥

ಪಾತು ವಿಸ್ಪತಚಿತ್ತಶ್ಚ ಶುದ್ಧಧೀಶ್ಚ ತಥಾಽವತು ।
ಪಾಲಯೇತಾಂ ತ್ರಿಕಾಲಂ ಮಾಂ ಸಕಲಜ್ಞಾಯತಚೇತಸೌ ॥ ೧೫ ॥

ಪೃಥುಧೀರನ್ವಹಂ ಸೂರಿಮೌಲಿರ್ಮಾಂ ಸರ್ವದಾಽವತು ।
ಅವ್ಯಾತ್ ಪೃಥುಲಚೇತಾ ಮಾಂ ಮಾಮವ್ಯಾತ್ ಸರ್ವವಿದ್ಯತಿಃ ॥ ೧೬ ॥

ಪೂರ್ಣದೃಕ್ ಪುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಶ್ಚ ಪಾಲಯೇತಾಂ ಸದೈವ ಮಾಮ್ ।
ಮಾ ವಿಶಂಕಟಬುದ್ಧಿಶ್ಚ ಪಾಲಯತ್ವನುಕಂಪಯಾ ॥ ೧೭ ॥

ಮರುದಂಶೋಽಮಂದಮನೀಷೋಽಘನಾಶನಕೀರ್ತಿಮಾನ್ ।
ಸದಾ ಪ್ರಚುರಧೀಃ ಪಾತು ಪುರುಸಂಖ್ಯಸ್ತಥೈವ ಚ ॥ ೧೮ ॥

ಮಾಮದಭ್ರಮನೀಷಶ್ಚ ಪೃಷದಧಿಪಾಂಶಃ ಸದಾಽವತು ।
ಶುದ್ಧಹೃನ್ಮಾಂ ಪಾಲಯತೂತ್ತಮಚಿತ್ತಸ್ತಥೈವ ಚ ॥ ೧೯ ॥

ಸದ್ಗುರುರ್ವೃಜಿನನಾಶನನಾಮಾಽಮಂದಧೀಸ್ತಥಾ ।
ಪರಿಪೂರ್ಣಪ್ರಮತಿರಪ್ಯವ್ಯಾನ್ಮಾಂ ಕೃಪಯಾ ಸದಾ ॥ ೨೦ ॥

ಅವ್ಯಾನ್ಮಹಾಧೀರಮಿತಪ್ರಮತಿಃ ಪುರುಧೀಸ್ತಥಾ ।
ಗುರುಮಾನಸೋಽನಂತಹೃದವ್ಯಾನ್ಮಾಂ ಋಜುಪುಂಗವಃ ॥ ೨೧ ॥

ಅಮಿತಾಂತರೋಽವ್ಯಾತ್ ಪ್ರಭೂತಧೀರ್ಭೂರಿತರಮಾನಸಃ ।
ಅಮರಾದಿಸದ್ಗಣಶ್ಚಾವ್ಯಾನ್ಮಾಮವಿರಲಾಂತರಃ ॥ ೨೨ ॥

ಮಾಂ ಮಹಾಸುಖತೀರ್ಥಶ್ಚ ಪಾಯಾದ್ದುಃಖೌಘವಾರಿಧೇಃ ।
ವಿರಲೇತರಾಂತರಃ ಪಾತು ತಥಾ ಧೀರಮತಿಶ್ಚ ಮಾಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಸೌಖ್ಯತೀರ್ಥಃ ಪಾತು ಕವಿರ್ಲೋಕನಾಯಕ ಏವ ಚ ।
ಪ್ರಾಜ್ಞಮೌಲಿಮಣಿಃ ಪಾತು ತಥಾ ಪೃಥುಲಮಾನಸಃ ॥ ೨೪ ॥

ಸರ್ವಧೀಃ ಸತತಂ ಪಾಯಾದಲೇಶಧೀರಪಿ ಮಾಽವತು ।
ಪೂರ್ಣಸಂಖ್ಯಃ ಪೂರ್ಣಚರಣೋ ದಶಪ್ರಮತಿರೇವ ಚ ॥ ೨೫ ॥

ಸದಾ ಮಾಽವ್ಯಾದ್ಬಹುಲಧೀಃ ಪಾತು ಮಾಂ ವಿಸ್ಮೃತಾಂತರಃ ।
ಮಹಿಷ್ಠಧೀಶ್ಚೇಶವೇತ್ತಾ ಪಾತು ಮಾಮನುಕಂಪಯಾ ॥ ೨೬ ॥

ಪರಾತ್ಮವೇದಕೋಽವ್ಯಾದ್ವಿತಾನಚೇತಾಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಪೃಥುಪ್ರಬೋಧೋ ಮಾಂ ಪಾತು ಮಹಿಷ್ಠಹೃದಯೋಽಪಿ ಮಾಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಮಹೀಯೋಮತಿರಪ್ಯವ್ಯಾದ್ವೈಷ್ಣವಾಗ್ರೇಸರಶ್ಚ ಮಾಮ್ ।
ಜಗದೀಶಃ ಪಾತು ಮಹಾಪುರುಷೋತ್ತಮದಾಸಕಃ ॥ ೨೮ ॥

ಮಾಽವ್ಯಾಚ್ಚ ಧನ್ಯಪ್ರವರಃ ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಪಾತ್ವಪಿ ಮಾಂ ಸದಾ ।
ಅದೀನಸತ್ತ್ವೋ ಮಾಂ ಪಾತು ತಥಾಽನಂತಗುಣಾಂತರಃ ॥ ೨೯ ॥

ಗುರುಪ್ರಬರ್ಹೋ ಮಾಮವ್ಯಾದ್ವ್ಯಾಸಶಿಷ್ಯಶ್ಚ ಮಾಽವತು ।
ತಥೈವ ಮಾಮಜಸಮಃ ಪಾಯಾದ್ಧ್ವಸ್ತದುರಾಗಮಃ ॥ ೩೦ ॥

ಆಯಾಮಿಹೃದ್ಯೋಗ್ಯಪಿ ಮಾಂ ಪಾಯಾದ್ವಿಷ್ಣುಸುಹೃಚ್ಚ ಮಾಮ್ ।
ಪಾಯಾತ್ ಸದಾ ಮಾಂ ಭುವನವಿಭೂಷಣ ಇತೀರಿತಃ ॥ ೩೧ ॥

ತಥಾ ಮಾಽವ್ಯಾದ್ಧರಿಪದರತಶ್ಚ ಪ್ರಚುರಾಂತರಃ ।
ಭಗವತ್ತಮಶ್ಚ ವಿಪುಲಪ್ರಮತಿಶ್ಚ ಸದಾಽವತು ॥ ೩೨ ॥

ಮಹನೀಯಪಾದಶ್ಚಾವ್ಯಾನ್ಮಾಮಮಾನವಕಲಸ್ತಥಾ ।
ಪಾಯಾನ್ಮಹಾನಂದತೀರ್ಥೋಽನಂತಸ್ವಾಂತಸ್ತಥೈವ ಚ ॥ ೩೩ ॥

ವೇದಾಂತಸಿಂಹಶ್ಚಾವ್ಯಾನ್ಮಾಂ ಭೂರಿಚಿತ್ತಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಹರ್ಷತೀರ್ಥಃ ಪಾತು ಕವಿರ್ವಿದ್ವದ್ವರ್ಯಸ್ತಥೈವ ಚ ॥ ೩೪ ॥

ಉತ್ತಮಪ್ರೀತಿತೀರ್ಥಶ್ಚಾಚಾರ್ಯವರ್ಯಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಗೋವಿಂದಭಕ್ತೋಽಪ್ಯವ್ಯಾನ್ಮಾಂ ಧನ್ಯಬುದ್ಧಿಸ್ತಥೈವ ಚ ॥ ೩೫ ॥

ಪ್ರಾಜ್ಯಪ್ರಜ್ಞೋಽಪಿ ವಿಸ್ತಾರಬುದ್ಧಿರವ್ಯಾಚ್ಚ ಸಂಕಟಾತ್ ।
ಅವ್ಯಾದಗ್ರ್ಯಾನಂದತೀರ್ಥೋ ಹರ್ಯಂಶಃ ಸರ್ವವಿಚ್ಚ ಮಾಮ್ ॥ ೩೬ ॥

ಅದಭ್ರಧಿಷಣೋಽವ್ಯಾದಮಿತಮತಿಪದೋಽಪಿ ಮಾಮ್ ।
ಸದಾ ಗುರುಮತಿಃ ಪಾತು ತಥೈವ ಪೃಥುದರ್ಶನಃ ॥ ೩೭ ॥

ಕೃಪಾರ್ದ್ರಮನಸಾ ಸಮ್ಯಕ್ ಪಾತು ಪ್ರಾಜ್ಞದಿವಾಕರಃ ।
ಪರಮಾನಂದಸುತೀರ್ಥಸೂರಿರಾಜಸ್ತಥೈವ ಚ ॥ ೩೮ ॥

ವ್ರತಿರಾಜಃ ಪ್ರಾಣಪತಿಃ ಶತಸಂಖ್ಯಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಅವ್ಯಾತ್ ಪುರುಷರತ್ನಸ್ತ್ರಿಜಗತ್ಪೂಜ್ಯಶ್ಚ ಮಾಽವತು ॥ ೩೯ ॥

ಅನಂತಮಾನಸೋಽವ್ಯಾತ್ ಪ್ರಬರ್ಹಬೋಧಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಗೂಢದೇವಶ್ಚ ಮಾಂ ಪಾತು ಪರಿಪೂರ್ಣಮತಿಶ್ಚ ಮಾಮ್ ॥ ೪೦ ॥

ಮಾಮವ್ಯಾತ್ ಪ್ರಚುರಪ್ರಜ್ಞೋ ಬಹುಬೋಧಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಬಹುಪ್ರಬೋಧಶ್ಚಾವ್ಯಾದ್ದಶಹೃದಯಶ್ಚಾಪಿ ಮಾಽವತು ॥ ೪೧ ॥

ಉರುಚೇತಾಶ್ಚ ಪರಮಾನಂದತೀರ್ಥಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಬಹುಲಹೃನ್ಮಾಂ ಕೃತ್ಯವೇದಿಪ್ರವೇಕೋಽವತು ಮಾಂ ಸದಾ ॥ ೪೨ ॥

ವಿಪುಲಹೃದಯೋ ಮಾಮಮೃತಾನ್ನಸೇವ್ಯಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಸಹಸ್ರಪ್ರಕಾಶೋಽಪ್ಯವತು ತಥಾ ಪೃಥುಮತಿಶ್ಚ ಮಾಮ್ ॥ ೪೩ ॥

ಅಖಿಲಜ್ಞೋಽಪರಿಮಿತಮನೀಷಃ ಪಾತು ಮಾಂ ಸದಾ ।
ರಕ್ಷತ್ವಲವಬೋಧೋ ಮಾಂ ಮಾನ್ಯಧೀರನ್ವಹಂ ತಥಾ ॥ ೪೪ ॥

ಸಮಧಿಕಧಿಷಣೋಽಪ್ಯಧಿಕಬೋಧಸ್ತಥಾಽವತು ।
ಸನ್ಮತಿಮಾಂಶ್ಚ ಪ್ರಚುರತರಹೃನ್ಮಾಂ ಸದಾಽವತು ॥ ೪೫ ॥

ಪಾಯಾಚ್ಚಾಧಿಕಧಿಷಣಸ್ತಥಾಽತನುಮನಾಶ್ಚ ಮಾಮ್ ।
ಪರಿಪೂರ್ಣಸಂವಿತ್ ಪಾಯಾನ್ಮಾಂ ಭೂಯೋಬೋಧಸ್ತಥೈವ ಚ ॥ ೪೬ ॥

ವಿಶ್ವಜ್ಞಶ್ಚ ತಥಾಽಖಂಡಜ್ಞೋ ವಿಶ್ವಾಭಿಜ್ಞ ಏವ ಚ ।
ಅತುಚ್ಛಧಿಷಣಃ ಪಾಯಾತ್ ಪಾಯಾಚ್ಚಕ್ರಾಯುಧಪ್ರಿಯಃ ॥ ೪೭ ॥

ಭೂಯೋಧೀಶ್ಚ ಮಹಾಚಾರ್ಯೋ ಮಾರುತಾಂಶಶ್ಚ ಮಾಽವತು ।
ವೇದವಾದಿರಾಟ್ ಚೋರ್ವೀಕ್ಷೋಽವ್ಯಾನ್ಮಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಸಮಸ್ತಥಾ ॥ ೪೮ ॥

ಪ್ರೀತಿತೀರ್ಥಶ್ಚ ವೇದಾಂತಗುರುರವ್ಯಾಚ್ಚ ಸರ್ವದಾ ।
ಪಾಯಾತ್ ಸದಾಽನಂತಮತಿಃ ಪವನಾಂಶಸ್ತಥೈವ ಚ ॥ ೪೯ ॥

ಮಹಾಬೋಧಶ್ಚ ಕೃತ್ಸ್ನಜ್ಞಃ ಸುಚೇತಾಶ್ಚ ಸದಾಽವತು ।
ಪ್ರಾಜ್ಞೇಕ್ಷಶ್ಚೈವ ವೇದಪ್ರವಚನಾಚಾರ್ಯ ಏವ ಚ ॥ ೫೦ ॥

ಅನಂತಬೋಧಃ ಪೂರ್ಣೇಕ್ಷೋಽವ್ಯಾನ್ಮಾಂ ರಾಮಪ್ರಿಯಃ ಸದಾ ।
ಸದಚ್ಛೋರ್ಽನೂನಬೋಧೋಽಪ್ಯವ್ಯಾದ್ವಿತತಮತಿಸ್ತಥಾ ॥ ೫೧ ॥

ಉಚ್ಚಮಾನೋ ಮಹೇಕ್ಷಶ್ಚ ಪಾಯಾದ್ಯತಿವರೋಽಪಿ ಮಾಮ್ ।
ಸಕಲಮತಿಶ್ಚ ಸರ್ವಜ್ಞಸ್ತಥಾ ಪರಮಮತಿಶ್ಚ ಮಾಮ್ ॥ ೫೨ ॥

ವಿಪುಲಹೃಚ್ಚ ಮಾಂ ಪಾಯಾತ್ ಸಂಪೂರ್ಣಪ್ರಮತಿಸ್ತಥಾ।
ಅದಭ್ರಸಂಖ್ಯಶ್ಚ ತಥಾ ಬೃಹದ್ಧೀಃ ಶುಚಿಹೃತ್ ತಥಾ ॥ ೫೩ ॥

ವಿಶಾಲಸಂವಿತ್ ಪ್ರಪೂಜ್ಯಪೂಜ್ಯಃ ಪ್ರಚುರತರಾಂತರಃ।
ತಥೈವೋರುಮತಿಃ ಪಾಯಾದ್ಭವೇಽಸ್ಮಿನ್ ದುಃಖಸಾಗರಾತ್ ॥ ೫೪ ॥

ಪಾಯಾದ್ಬೃಹತ್ಪ್ರಬೋಧಶ್ಚ ಭುವನಗುರುಸ್ತಥೈವ ಚ।
ತಥೈವ ದಶಧಿಷಣ ಆರ್ಯವರ್ಯಃ ಸುಪಾಲಯೇತ್ ॥ ೫೫ ॥

ತಥಾಽವಿರಲಸಂವಿಚ್ಚ ಜ್ಞಾನಂ ದತ್ವಾಽಶು ಪಾಲಯೇತ್।
ಮಾಮವ್ಯಾತ್ ಪ್ರಚುರಮನೋವಿಲಾಸೋಽನಿಷ್ಟಸಾಗರಾತ್ ॥ ೫೬ ॥

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಶ್ಚ ದದ್ಯಾದಿಷ್ಟಂ ಸದಾ ಮಮ।
ಸದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಪ್ರವಾಹಂ ಚ ದತ್ವಾ ಮಾಂ ರಕ್ಷತು ಧ್ರುವಮ್ ॥ ೫೭ ॥

ಇತ್ಥಂ ಶ್ರೀಮಧ್ವನಾಮಾನಿ ಶ್ರೀಮಧ್ವವಿಜಯಾಚ್ಛುಭಾತ್।
ಶ್ರೀನಿವಾಸೇನೋದ್ಧೃತಾನಿ ಯಾದವಾಚಾರ್ಯಸೇವಿನಾ ॥ ೫೮ ॥

ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶೋತ್ತರಶತದ್ವಯಸಂಖ್ಯಾನ್ಯಲಂ ನರಃ।
ಮೌಂಜ್ಯುದ್ವಾಹಾದಿಕೃತ್ಯೇಷು ತಥೇತರಶುಭೇಷು ಚ ॥ ೫೯ ॥

ತ್ರಿಕಾಲೇ ಯಃ ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಶುಚಿಸ್ತದ್ಗತಮಾನಸಃ।
ಐಹಿಕಾಮುಷ್ಮಿಕಾನ್ ಕಾಮಾನ್ ಸ ಲಭೇತ್ ತದನುಗ್ರಹಾತ್ ॥ ೬೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವೇಣುಪಲ್ಲೀಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥವಿರಚಿತಾ ಶ್ರೀಮಧ್ವನಾಮಾವಲಿಃ ॥

★★★★★

೧೧೯. ಶ್ರೀಮಧ್ವನಾಮಪದ್ಯಮಾಲಾ

ಭಾಸ್ವದ್ಭಾನುದಿವಾಕರಪ್ರಭಮಜಂ ಭಕ್ತೇಷ್ಟದಾನಂ ಹರಿಂ
ಪದ್ಮಾಪದ್ಮಭವಾಗಭೂಪತಿಪತಿಂ ಭೀಮಾತಟಸ್ಥೇಷ್ಟದಮ್।
ಪ್ರತ್ಯೂಹಾಹಿವಿಪಂ ಪ್ರಶಸ್ತಚರಿತಂ ಪ್ರತ್ಯಙ್ಮುಖಂ ಪ್ರತ್ಯಹಂ
ಪ್ರಹ್ಲಾದಾಭಿನುತಂ ಪ್ರದಾರಿತರಿಪುಂ ಪಂಚಾನನಾಸ್ಯಂ ಭಜೇ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಮಹಂ ವಂದೇ ನೀರಾತೀರನಿವಾಸಿನಮ್।
ಯೇ ಮಾಂ ಸನ್ಮಾರ್ಗಗಂ ಚಕ್ರುಸ್ತಾನ್ ಗುರೂನಪ್ಯನಾರತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಕಾವ್ಯೇ ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತೈಃ।
ಶ್ರೀಮಧ್ವಾರ್ಯಾಭಿಧಾನಾನಿ ಯಾನಿ ಪ್ರೋಕ್ತಾನಿ ತಾನ್ಯಹಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪದ್ಯಮಾಲಾಸಮೂಹೇನ ಪಾಠವೃತ್ತ್ಯೇಷ್ಟಸಿದ್ಧಯೇ।
ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಪ್ರಕುರ್ವಂತು ಮಯ್ಯಜ್ಞೇ ದೇಶಿಕಾಃ ಕೃಪಾಮ್ ॥ ೪ ॥

ಪಾಯಾದ್ವೈ ವಾಸುದೇವೋ ಮಾಂ ಹ್ಯಮಾನವನವಾಕೃತಿಃ।
ವಿಷ್ಣುದಾಸೋ ಹರಿಪದಃ ಪೃಥುಧೀಃ ಪಾತು ಸರ್ವದಾ ॥ ೫ ॥

ಸರ್ವಾಪದ್ಭ್ಯಃ ಪಾಲಯತು ವಸುದೇವಸುತಾಹ್ವಯಃ।
ಪ್ರಾತಃಕಾಲಾದಿಕಾಲೇ ಮಾಂ ಪಾಯಾಚ್ಚತುರಧೀರಘಾತ್ ॥ ೬ ॥

ತ್ರಿಜಗದ್ಗುರುರೇವಾಯಂ ಮಾಂ ವೈ ಭುವನಭರ್ತೃಕಃ।
ತತೋ ದ್ವಿಜಕುಮಾರೋಽಯಂ ಛಲಮಾನುಷಕೋ ಗುರುಃ ॥ ೭ ॥

ದ್ವಿಜಸೂನುಸ್ತ್ರಿಭುವನಗುರುರ್ಮಾಂ ಪಾತು ಸರ್ವದಾ।
ಚತುರ್ದಶಾನಿ ನಾಮಾನಿ ಭಜತಾಂ ಭಾಗ್ಯದಾನಿ ಚ ॥ ೮ ॥

ಸರ್ಗದ್ವಯಸ್ಥಿತಾನ್ಯೇತಾನ್ಯೇವ ನಾಮಾನಿ ಪಾತು ಮಾಮ್।
ಅಥ ಸರ್ಗೇ ಚತುರ್ಥೇಽಹಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ನಾಮಾನಿ ತಾನ್ಯಪಿ ॥ ೯ ॥

ಜಗದ್ಗುರುರ್ವಿಭುರ್ವಿಶ್ವವಿತತೋಽಲಯಬುದ್ಧಿಕಃ।
ಪೂರ್ಣಬೋಧಸ್ತತಃ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ಮಹಾಮತಿರುದಾಹೃತಃ ॥ ೧೦ ॥

ಭೂರಿಚೇತಾಃ ಪೂರ್ಣಬುದ್ಧಿರ್ಮಹಾತ್ಮಾ ಪೂರ್ಣಧೀರಯಮ್।
ಪ್ರಭುಶ್ಚೈವ ಮಹಾಹೃಚ್ಚ ಭೂರಿಹೃಚ್ಚ ತತಃ ಸ್ಮೃತಃ ॥ ೧೧ ॥

ಪಾಯಾದಮಿತಬುದ್ಧಿರ್ಮಾಮಪಾಯಾನ್ನನು ಸರ್ವತಃ।
ಏತಾನಿ ನಾಮಧೇಯಾನಿ ಸರ್ಗೇ ಭಾಂತಿ ಚತುರ್ಥಕೇ ॥ ೧೨ ॥

ಪೂರ್ವಾಭಿಧಾನಿ ಸಂಖ್ಯಾನಿ ಭಜತಾಮಿಷ್ಟದಾನಿ ಚ।
ಅಥ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಪಾಂಚಮಿಕೇ ಸರ್ಗೇ ನಾಮಾನಿ ಯಾನಿ ವೈ ॥ ೧೩ ॥

ಅದಭ್ರಚೇತಾಶ್ಚಾನಂದತೀರ್ಥಶ್ಚ ಗುರುಬುದ್ಧಿಕಃ।
ಅಖಂಡಧೀಶ್ಚಾನುಮಾನತೀರ್ಥಾ ಹಿ ಸುಖತೀರ್ಥಕಃ ॥ ೧೪ ॥

ಗರಿಷ್ಠಧೀಃ ಪೂರ್ಣಚೇತಾ ಬೃಹನ್ಮತಿರುದೀರಿತಃ।
ಮಹಾಮಾನಸ ಏವಾಯಂ ಮಧ್ವೋ ದಿಶ್ಯಾದ್ವಶಂ ಹಿ ನಃ ॥ ೧೫ ॥

ಅಪಿ ಸಮ್ಮೋದತೀರ್ಥಶ್ಚ ಹಂಸರಾಡಥ ಸಂಸ್ಮೃತಃ।
ತತಃ ಪ್ರಮೋದತೀರ್ಥಶ್ಚ ಪಾತು ಮಾಂ ಚ ಸಮಗ್ರಧೀಃ ॥ ೧೬ ॥

ಆರ್ಯವರ್ಯಃ ಸುಚಿತ್ತಶ್ಚ ಮಾಂ ಪಾಯಾದಘಸಂಚಯಾತ್।
ವಿಶ್ವೇಶಚೇತಾ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತಶ್ಚಾರುಧೀಃ ಪಾತು ಮಾಂ ಸದಾ ॥ ೧೭ ॥

ಕೃತಾಂತವಿತ್ತಮಃ ಪಾಯಾಜ್ಜಗದ್ಗುರುಗುರುಸ್ತ್ವಯಮ್ ।
ಸಂಪೂರ್ಣಸಂಖ್ಯ ಏವಾಯಂ ವಿದ್ಯಾಧಿಪತಿರೀರಿತಃ ॥ ೧೮ ॥

ಮಹಾಮನಾಸ್ತತೋಽನಂತಧೀಶ್ಚ ಸ್ವಾನಂದತೀರ್ಥಕಃ ।
ಪೂರ್ತಿಂ ಷಡ್ವಿಂಶನಾಮಾನಿ ಸರ್ಗೇ ಪಾಂಚಮಿಕೇಽಪ್ಯಗುಃ ॥ ೧೯ ॥

ವ್ಯೂಢಹೃದ್ಧಿ ಖಲು ವಿಸ್ಮೃತಚಿತ್ತಃ
ಶುದ್ಧಧೀಶ್ಚ ಸಕಲಜ್ಞಕ ಏವ ।
ಪಾತು ಪಾಪವರಮಾಯತಚೇತಾಃ
ಸಂತತಂ ಪೃಥುಹೃದೇವ ತು ಮಾಽಽಶು ॥ ೨೦ ॥

ಸೂರಿಮೌಲಿಮಣೇ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ಪೃಥುಲಚೇತಸೇ ।
ಸರ್ವವಿದ್ಯತಯೇ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ನತಿಃ ಪೂರ್ಣದೃಶೇ ನಮಃ ॥ ೨೧ ॥

ಪುಷ್ಟಬುದ್ಧೇ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಸ್ಯಾದ್ವಿಶಂಕಟಬುದ್ಧಯೇ ।
ನಮೋಽಸ್ತು ಮರುದಂಶಾಯ ನಮೋಽಮಂದಮನೀಷ ತೇ ॥ ೨೨ ॥

ಅಘನಾಶನಕೀರ್ತೇಽಸ್ತು ನಮಃ ಪ್ರಚುರಧೀರ್ನಮಃ ।
ಪುರುಸಂಖ್ಯ ನಮಸ್ತೇಽಸ್ತು ನಮೋಽದಭ್ರಮನೀಷ ತೇ ॥ ೨೩ ॥

ನಮಃ ಪೃಷದಧಿಪಾಂಶ ಶುದ್ಧಹೃತ್ ತೇ ನಮೋ ನಮಃ ।
ತತೋಽಪ್ಯುತ್ತಮಚಿತ್ತಾಯ ನಮಃ ಸದ್ಗುರವೇ ನಮಃ ॥ ೨೪ ॥

ವೃಜಿನನಾಶನನಾಮ್ನೇ ತೇಽಪ್ಯಸ್ತು ತೇ ಮತ್ಕೃತಂ ನಮಃ ।
ಷಾಷ್ಠೇ ಸರ್ಗೇ ತ್ರಯೋವಿಂಶಃ ಸಂಖ್ಯಾ ನಾಮ್ನಾಮುದೀರಿತಾ ॥ ೨೫ ॥

ವಕ್ಷ್ಯೇಽಹಂ ಸಪ್ತಮೇ ಸರ್ಗೇ ಯಾನಿ ನಾಮಾನಿ ಸಂತಿ ಹಿ ।
ಧೀರಸ್ತೇ ನಮೋಽನಂತಧಿಯೇ ನತಿರುದಾಹೃತಾ ॥ ೨೬ ॥

ಪರಿಪೂರ್ಣಪ್ರಮತಯೇ ನಮೋ ಭೂಯಾನ್ಮಹಾಧಿಯೇ ।
ಅಮಿತಪ್ರಮತೇ ತುಭ್ಯಂ ನಮೋಽಸ್ತು ವಿಹಿತಂ ಮಯಾ ॥ ೨೭ ॥

ನಾಮಪಂಚಕಮೇತಸ್ಮಿನ್ ಸರ್ಗೇ ಸಪ್ತಮ ಈರಿತಮ್ ।
ಯತೇರಾನಂದತೀರ್ಥಸ್ಯ ಭಜತಾಂ ಖಲು ಮೋಕ್ಷದಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಪುರುಧಿಯೇ ಗುರುಮಾನಸ ತೇ ನಮಸ್ತತಿರನಂತಹೃದೃಜುಪುಂಗವ ।
ಅನಿಶಮಸ್ತ್ವಮಿತಾಂತರ ತೇ ಪ್ರಭೂತಧಿಯ ಆಶು ನತಿಸ್ತತಿರಂಜಸಾ ॥ ೨೯ ॥

ನಮೋ ಭೂಯಾದ್ಭೂರಿತರಮಾನಸಾಯ ಕೃತಂ ಮಯಾ ।
ಅಮರಾದಿಸದ್ಗಣಾಯ ವಿರಲಾಂತರ ತೇ ನಮಃ ॥ ೩೦ ॥

ತೇ ಮಹಾಸುಖತೀರ್ಥಾಯ ಯಥಾಭಕ್ತಿ ಕೃತಾ ಮಯಾ ।
ವಿರಲೇತರಾಂತರಾಯ ಸಂತು ಸನ್ನತಿಸಂಚಯಾಃ ॥ ೩೧ ॥

ಪೃಥುಬುದ್ಧೇ ನಮಸ್ತಸ್ಮಾದಪಿ ಧೀರಮತೇ ನಮಃ ।
ನಾಮ್ನಾಂ ತ್ರಯೋದಶಃ ಪೂರ್ತಿಮಗಾತ್ ಸರ್ಗೇಽಷ್ಟಮೇ ಸತಾಮ್ ॥ ೩೨ ॥

ನಾಮಾನಿ ಸಂತಿ ಸರ್ಗೇಽಸ್ಮಿನ್ ನವಮೇ ತಾನ್ಯಹಂ ಬ್ರುವೇ ।
ಪ್ರೀಯತಾಂ ಪ್ರಾಣನಾಥಸ್ತು ತೇನ ಮೇ ಭವಮೋಚಕಃ ॥ ೩೩ ॥

ಸೌಖ್ಯತೀರ್ಥಕವಿಲೋಕನಾಯಕ
ಪ್ರಾಜ್ಞಮೌಲಿಮಣಯೇ ನಮೋ ನಮಃ ।
ಚೋದಿತೇನ ಹಿ ಮಯಾ ಕೃತಂ ತ್ವಯಾ
ಭಾರತೀ ಪರಿವೃಢಾಽಸ್ತು ತೇ ಸದಾ ॥ ೩೪ ॥

ಪೃಥುಲಮಾನಸಸರ್ವಧಿಯೇ ನಮೋ
ನತಿರನಂತಧಿಯೇ ಸದಲೇಶಧೀಃ ।
ಕೃತನತಿಂ ಸ್ವಕಮುದ್ಧರ ಸಾಗಸಂ
ಭವಭುಜಂಗಮದಷ್ಟಮಪೀಹ ಮಾಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಪೂರ್ಣಸಂಖ್ಯ ನಮಃ ಪೂಜ್ಯಚರಣಾಯ ನಮಃ ಸದಾ ।
ನಮೋ ದಶಪ್ರಮತಯೇ ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟೇಽಸ್ತು ತೇ ನಮಃ ॥ ೩೬ ॥

ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಬಹುಲಧೀರ್ವಿಸ್ತೃತಾಂತರ ತೇ ನಮಃ ।
ನಮೋ ದಶಮತೇ ತುಭ್ಯಂ ನಮಸ್ತೇಽಸ್ತು ಮಹಿಷ್ಠಧೀಃ ॥ ೩೭ ॥

ತೇ ವಿಶ್ವವೇತ್ರೇ ಪರಾತ್ಮವೇದಕಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ।
ವಿತಾನಚೇತಸೇ ತೇ ತು ಮತಿರ್ಮೇ ಶೇಮುಷೀಂ ದಿಶ ॥ ೩೮ ॥

ನಮಃ ಪೃಥುಪ್ರಬೋಧಾಯ ಮಹಿಷ್ಠಹೃದಯಾನಿಶಮ್ ।
ಅಸ್ಮಿನ್ ಸರ್ಗೇಽಭಿಧಾನಾನಾಂ ಸಂಖ್ಯಾ ವಿಂಶತಿರುದ್ಧೃತಾ ॥ ೩೯ ॥

ಪ್ರೀಯತಾಂ ಮೇ ಸ ಆಪಾದಿರೂಪಸ್ತೇನ ಹರಿಃ ಸದಾ ।
ಮಹೀಯೋಮತಯೇ ತುಭ್ಯಂ ವೈಷ್ಣವಾಗ್ರೇಸರಾಯ ತೇ ॥ ೪೦ ॥

ನಮಸ್ತೇ ಜಗದೀಶಾಯ ಪ್ರತ್ಯಹಂ ಚರಿತಂ ಮಯಾ ।
ಚರಿತಂ ಮಹಾಪುರುಷೋತ್ತಮದಾಸಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೪೧ ॥

ಧನ್ಯಪ್ರವರ ತೇ ಪ್ರಾಜ್ಞಾದೀನಸತ್ತಾಸ್ತು ತೇ ನಮಃ ।
ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ಸದಾನಂತಗುಣಾಂತರ ಮಯಾ ಕೃತಮ್ ॥ ೪೨ ॥

ಗುರುಪ್ರಬರ್ಹ ತೇ ವ್ಯಾಸಶಿಷ್ಯ ವಿಪ್ರಾತ್ಮನೇ ನಮಃ।
ಸದಾಽಖಿಲಗುರೋ ತೇಽಜಸಮ ಧ್ವಸ್ತದುರಾಗಮ ॥ ೪೩ ॥

ಆಯಾಮಿಹ್ಯನ್ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಯೋಗಿನೇ ವೈ ನಮೋ ನಮಃ।
ಸಾದರಂ ಕ್ರಿಯತೇಽಜ್ಞೇನ ಮಯಾ ವಿಷ್ಣುಸುಹೃಚ್ಚ ತೇ ॥ ೪೪ ॥

ಇತಿ ಭುವನಭೂಷಣಾಯ ಭೂಯೋ
ನತಿನುತಿರಾಶು ಕೃತಾ ಚ ತೇಽಪಿ ಹಂತ।
ಹರಿಪದರತೇಽಭಿಧಾನಸಂಖ್ಯಾ
ಪ್ರವರಹಿತಾ ದಶಮೇ ತು ವಿಂಶತಿಶ್ಚ ॥ ೪೫ ॥

ಏಕಾದಶಾಭಿಧೇ ಸರ್ಗೇ ಷಾಷ್ಠಸಂಖ್ಯಾಯುತಾನಿ ಚ।
ನಾಮಾನಿ ಸಂತಿ ವಕ್ಷ್ಯೇಽಹಂ ತಾನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಸಾಧ್ವಸಃ ॥ ೪೬ ॥

ಪ್ರಚುರಾಂತರಾಯ ಭಗವತ್ತಮ ತೇ
ನತಿಸಂಚಯೋಽಸ್ತು ವಿಪುಲಪ್ರಮತೇ।
ಮಹನೀಯಪಾದ ತವ ನಾಮ ವರಂ
ಗೃಣತಾಮಮಾನವಕಲಾಶು ಪರಮ್ ॥ ೪೭ ॥

ತೇ ಮಹಾನಂದತೀರ್ಥಾಯ ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ ನಮೋ ನಮಃ।
ದುರಿತಾರ್ಣವಭೀತೋಽಹಂ ಬ್ರುವೇ ದ್ವಾದಶಗಾನ್ ಯಥಾ ॥ ೪೮ ॥

ಅನಂತಸ್ವಾಂತವೇದಾಂತಿಸಿಂಹಾಯ ಶಿರಸಾ ನಮಃ।
ಕರಿಷ್ಯೇ ಭೂರಿಚಿತ್ತಾಯ ಹರ್ಷತೀರ್ಥಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೪೯ ॥

ವಿದ್ವದ್ವರ್ಯೋತ್ತಮಪ್ರೀತಿತೀರ್ಥಾಯಾಚಾರ್ಯವರ್ಯ ತೇ।
ನಮೋ ಗೋವಿಂದಭಕ್ತಾಯ ಧನ್ಯಬುದ್ಧೇಽಸ್ತು ತೇ ನಮಃ ॥ ೫೦ ॥

ಪ್ರಾಜ್ಯಪ್ರಜ್ಞಾಯ ವಿಸ್ತಾರಬುದ್ಧಯೇ ನತಿರಸ್ತು ಮೇ।
ಅಥೋಽಗ್ರ್ಯಾನಂದತೀರ್ಥಾಯ ಹರ್ಯಂಶಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೫೧ ॥

ಸರ್ವವಿತ್ ತೇ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಮದಭ್ರಧಿಷಣಾಯ ತೇ।
ನಮೋಽಸ್ತು ತೇಽಮಿತಮತಿಪಾದಾಯಾಚರಿತಂ ಮಯಾ ॥ ೫೨ ॥

ತುಭ್ಯಂ ಗುರುಮತೇ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಸರ್ಗಾಂತೇ ದ್ವಾದಶಾಭಿಧೇ।
ಸಂಖ್ಯಯಾ ಸಪ್ತದಶಕಂ ನಾಮ್ನಾಂ ಭೂಯಾದ್ಧ್ವಾಯ ಮೇ ॥ ೫೩ ॥

ಪೃಥುದರ್ಶನ ತೇ ಪ್ರಾಜ್ಞದಿವಾಕರ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ।
ಪರಮಾನಂದಸುತೀರ್ಥಸೂರಿರಾಜಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೫೪ ॥

ವ್ರತಿರಾಜ ಪ್ರಾಣಪತೇ ಶತಸಂಖ್ಯ ಶತಂ ನಮಃ ।
ನಮಃ ಪುರುಷರತ್ನಾಯ ತ್ರಿಜಗತ್ಪೂಜ್ಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೫೫ ॥

ಅನಂತಮಾನಸಾಯ ತೇ ಪ್ರಬರ್ಹಬೋಧ ತೇ ನಮಃ ।
ನಮೋಽಸ್ತು ಗೂಢದೇವ ಮೇ ಕಮಸ್ತು ತೇ ಪದಾಂಬುಜೇ ॥ ೫೬ ॥

ಪರಿಪೂರ್ಣಮತೇ ತುಭ್ಯಂ ಪ್ರಚುರಪ್ರಜ್ಞ ತೇ ನಮಃ ।
ಬಹುಲಬೋಧಾಯ ಬಹುಲಪ್ರಬೋಧಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೫೭ ॥

ಏತತ್ತ್ರಯೋದಶೇ ಸರ್ಗೇ ನಾಮ ಷೋಡಶಸಂಜ್ಞಕಮ್ ।
ಸಮಾಪ್ತಿಮಗಮತ್ ಪೂರ್ಣಬೋಧಃ ಪ್ರೀತೋಽಸ್ತು ತೇನ ಮೇ ॥ ೫೮ ॥

ತವ ಪದಾಂಬುಜೇ ಸರ್ವದಾ ದಶ-
ಹೃದಯ ಚಾಕ್ಷಯಾ ಭಕ್ತಿರಸ್ತು ಮೇ ।
ಅಥ ನಮಸ್ಕೃತಂ ತೂರುಚೇತಸೇ
ಭವತು ಸಂತತಂ ಭಾವಪೂರ್ವಕಮ್ ॥ ೫೯ ॥

ಪರಮಾನಂದಾಗ್ರ್ಯತೀರ್ಥಾತುಲಹೃತ್ ಸ್ಯಾತ್ ಸದಾ ನಮಃ ।
ಕೃತ್ಯವೇದಿಪ್ರವೇಕಾಯ ತುಭ್ಯಂ ಮೇಽಸ್ತು ಮಹನ್ನಮಃ ॥ ೬೦ ॥

ಮಾಮವ್ಯಾದ್ವಿಪುಲಹೃದಯಃ ಸದಾ ಭವಸಾಧ್ವಸಾತ್ ।
ತಥಾಽಮೃತಾನ್ನಸೇವ್ಯಸ್ತು ಮಾಂ ಸಹಸ್ರಪ್ರಕಾಶಕಃ ॥ ೬೧ ॥

ಅಥೋ ಪೃಥುಮತಿಃ ಪಾಯಾದಖಿಲಜ್ಞಸ್ತತೋಽನಿಶಮ್ ।
ಪಾಯಾನ್ಮಾಮಪರಿಮಿತಮನೀಷೋಽಲವಬೋಧಕಃ ॥ ೬೨ ॥

ಮಾನ್ಯಧೀರ್ಮಾಂ ಸಮಧಿಕಧಿಷಣೋಽಧಿಕಬೋಧಕಃ ।
ಸನ್ಮತಿಃ ಪ್ರಚುರತರಹೃದಪಾಯಾದ್ಧಿ ಪಾತು ಮಾಮ್ ॥ ೬೩ ॥

ಮಾಮವ್ಯಾತ್ ಸಮ್ಯಗಧಿಕಧಿಷಣಃ ಪಾಪಮಾರ್ಗತಃ ।
ತತೋಽತನುಮನಾಶ್ಚೈವ ಭವಭೀರುಂ ಚ ರಕ್ಷತು ॥ ೬೪ ॥

ತೇ ಸದಾಽಸ್ತು ಪರಿಪೂರ್ಣಸಂವಿದೇ
ತೇ ನಮೋಽಪಿ ಹಿ ಚತುರ್ದಶಾಭಿಧೇ ।
ಸರ್ಗ ಏವ ಸುಜನಾನುಮೋದಿನೀ
ನಾಮ ವಿಂಶತಿಮಗಾನ್ನಿಸರ್ಗತಾಮ್ ॥ ೬೫ ॥

ಭೂಯೋಬೋಧ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ವಿಶ್ವಜ್ಞಾಯಾಸ್ತು ತೇ ನಮಃ ।
ಅಖಂಡಜ್ಞಾಯ ತೇ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ವಿಶ್ವಾಭಿಜ್ಞಾಯ ಮೇ ನತಿಃ ॥ ೬೬ ॥

ಅತುಚ್ಛಧಿಷಣಾಯಾಶು ಚಕ್ರಾಯುಧಪ್ರಿಯಾಯ ತೇ ।
ಭೂಯೋಧೀಸ್ತೇ ಮಹಾಚಾರ್ಯ ಮಾರುತಾಂಶಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೬೭ ॥

ನಮಸ್ತತೋ ವೇದವೇದಿರಾಡುರ್ವೀಕ್ಷಾಯ ತೇ ನಮಃ ।
ಭಗವನ್ ಬ್ರಹ್ಮಸಂಪ್ರೋಕ್ತ ಪ್ರೀತಿತೀರ್ಥಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೬೮ ॥

ವೇದಾಂತಗುರವೇ ತುಭ್ಯಮನಂತಮತಯೇ ನಮಃ ।
ಪವನಾಂಶಾಯ ತೇ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಮಹಾಬೋಧಾಯ ಸನ್ನತಿಃ ॥ ೬೯ ॥

ಕೃತ್ಸ್ನಜ್ಞಾಯ ಸುಚೇತಾಸ್ತೇ ಪ್ರಾಜ್ಯೇಕ್ಷಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ।
ವೇದಪ್ರವಚನಾಚಾರ್ಯಾನಂತಬೋಧಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೭೦ ॥

ಪೂರ್ಣೇಕ್ಷಾಯ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ರಾಮಪ್ರಿಯ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ।
ಸದರ್ಚ್ಯಾಯ ಸದಾಽನೂನಬೋಧ ತುಭ್ಯಂ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೭೧ ॥

ಸಪ್ತವಿಂಶತಿನಾಮಾನಿ ಸರ್ಗೇ ಪಂಚದಶೇ ಶುಭೇ ।
ಸೂಕ್ತಾನಿ ತೇನ ಮೇ ಮಧ್ವಃ ಪ್ರೀತೋ ಭವತು ಸರ್ವದಾ ॥ ೭೨ ॥

ಅವ್ಯಾದಪಾಯಾದ್ವಿತತಮತಿರ್ಮಾಮಘಕಾರಿಣಮ್ ।
ತತೋಽತನುಮನಾಃ ಪ್ರೋಕ್ತೋಽಪ್ಯಚ್ಛಮಾನೋಽಪ್ಯಹರ್ನಿಶಮ್ ॥ ೭೩ ॥

ಮಹೇಕ್ಷೋ ಮಾಂ ಯತಿವರಃ ಸಂಸಾರಾನಿಷ್ಟಸಾಗರಾತ್ ।
ಅನ್ವಹಂ ಪಾತು ಸಕಲಮತಿಃ ಸರ್ವಜ್ಞ ಏವ ಮಾಮ್ ॥ ೭೪ ॥

ಭವಾಹಿಭೀತಂ ಪರಮಮತಿರ್ವಿಪುಲಹೃತ್ ಸದಾ ।
ಬುಧಸಂಸದಿ ಮಾಂ ಪಾಯಾತ್ ಸಂಪೂರ್ಣಪ್ರಮತಿಸ್ತತಃ ॥ ೭೫ ॥

ಲೋಕತ್ರಯವಿಜಯಿನಂ ಸರ್ವದಾಽದಭ್ರಸಂಜ್ಞಕಮ್ ।
ಬೃಹದ್ಧಿಯಂ ಶುಚಿಹೃದಂ ವಂದೇಽಹಂ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕಮ್ ॥ ೭೬ ॥

ವಿಶಾಲಸಂವಿದಂ ತತಃ ಪ್ರಪೂಜ್ಯ ಪೂಜ್ಯಮಂಜಸಾ ।
ನಮಾಮಿ ತೇನ ಮೇ ಸದಾ ಸುಖೇತರಂ ಹಿ ಗಚ್ಛತು ॥ ೭೭ ॥

ನಮೋ ವೈ ಪ್ರಚುರಾಂತರಾಂತರಾಯೋರುಮತೇ ನಮಃ ।
ಬೃಹತ್ಪ್ರಬೋಧ ಭುವನಗುರವೇ ತೇ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೭೮ ॥

ತತೋ ದಶಧಿಷಣಾರ್ಯವರ್ಯಾವಿರಲಸಂವಿದೇ ।
ತೇ ವೈ ತತ್ತ್ವಚುರಮನೋವಿಲಾಸಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೭೯ ॥

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾಶ್ಚ ದದ್ಯುರಿಷ್ಟಂ ಸದಾ ಮಮ ।
ಭಾವಿಜನ್ಮಸಮೂಹೇಷು ಸಂತು ತೇ ಗುರವಃ ಸದಾ ॥ ೮೦ ॥

ಅನೇನ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾಃ ಪ್ರೀತಾಃ ಸ್ವಭಾವತಃ ।
ಸದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಪ್ರವಾಹೇಷು ಮಗ್ನಂ ಕುರ್ವಂತು ಮಾಂ ಸದಾ ॥ ೮೧ ॥

ಸರ್ಗೇ ಷೋಡಶಕೇ ನಾಮ್ನಾಂ ಚತುರ್ವಿಂಶತಿರಪ್ಯಗಾತ್ ।
ಸಮಾಪ್ತಿಂ ಪದ್ಯಮಾಲಾಭಿರ್ನಾರಾದಿರಾಯಣಕರ್ತೃಕೇ ॥ ೮೨ ॥

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾರ್ಯನಾಮ್ನಾಂ ಶತಯುಗಂ ಮಹತ್ ।
ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶತಾಽಪಿ ಯುಕ್ತಂ ಭೂಯಾದ್ಧ್ವನಾಯ ಮೇ ॥ ೮೩ ॥

ತ್ರಿಕಾಲಮೇಕಕಾಲಂ ವಾ ಯಃ ಪಠೇದ್ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕಮ್ ।
ತಸ್ಯ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಸಂಘಃ ಕರಕಂದುಕವದ್ಭವೇತ್ ॥ ೮೪ ॥

ತಾತಭ್ರಾತ್ರಭಿಧೇಯೇನ ನಿರ್ಮಿತಾಽತ್ಯಲ್ಪಬುದ್ಧಿನಾ ।
ಭೂವಲ್ಲಿಗ್ರಾಮಸಂಸ್ಥೇನ ನಾಮಮಾಲಾ ಮರುತ್ಪ್ರಭೋಃ ॥ ೮೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀತಾತಭ್ರಾತ್ರಾ(ಅಪ್ಪಣ್ಣಾ)ಚಾರ್ಯಕೃತಾ ಶ್ರೀಮಧ್ವನಾಮಪದ್ಯಮಾಲಾ ॥

★★★★★

೧೨೦. ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಸ್ತವರತ್ನಮಾಲಿಕಾ

ಶ್ರೀಶಂ ಶ್ರೀವಿಧಿವಾಯುರುದ್ರಮಘವಪ್ರಾಣಾನ್ ಗುರುಂ ಪ್ರಾವಹಂ
ಸೂರ್ಯಾಪ್ಯೌ ಸನಕಾದಿಕಾಂಶ್ಚ ಕಭವಾನ್ ದುರ್ವಾಸಸಂ ಶಂಕರಮ್ ।
ಜ್ಞಾನಾಬ್ಧಿಂ ಗರುಡಾಧಿವಾಹನಮಹಂ ಕೈವಲ್ಯನಾಥಂ ಕ್ರಮಾ-
ದ್ಯೋಗೀಶಂ ಕಲಯೇ ಮುದೇ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಜ್ಞಾನೇಶಮರ್ಥಪ್ರದಮ್ ॥ ೧ ॥

ಪರತೀರ್ಥಂ ತಪೋರಾಶಿಂ ಸತ್ಯಪ್ರಜ್ಞಂ ಸತಾಂಗುರುಮ್ ।
ಪ್ರಾಜ್ಞತೀರ್ಥಂ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಮಚ್ಯುತಪ್ರೇಕ್ಷಿತಂ ಭಜೇ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾರ್ಯಂ ಹನುಮದ್ಭೀಮರೂಪಿಣಮ್ ।
ನತ್ವಾ ವಕ್ಷ್ಯೇ ತಸ್ಯ ಲೀಲಾಮವತಾರತ್ರಯಸ್ಯ ಚ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಂ ಪ್ರಣಮನ್ನಗಾಧಮುದಧಿಂ ಚೋಲ್ಲಂಘಯನ್ ಯಾಪಯನ್
ರಾಮಾಜ್ಞಾಂಗುಲಿಮುದ್ರಿಕಾಂ ಚ ಹನುಮಾನ್ ಸೀತಾಂ ನಮನ್ ಸಂಗರೇ ।
ನಿಘ್ನನ್ನಕ್ಷಕುಮಾರಕಂ ಚ ಸಬಲಂ ಲಂಕಾಂ ದಹನ್ ಯೋಽನಯತ್
ತಂ ದೇವ್ಯುಕ್ತವಚೋಮಣಿಂ ಸ ಗುರುರಾಟ್ ಮಧ್ವಾತ್ಮಕಃ ಪಾತು ನಃ ॥ ೪ ॥

ಧರಾಪುತ್ರೀಕರಾದಾಪ್ಯ ವರಾಕಲ್ಪಂ ನರಾಧಿಪಮ್ ।
ಖರಾಗ್ರಜಪುರಾದಾಪ ತ್ವರಾವಾನ್ ವಾನರಾಧಿಪಃ ॥ ೫ ॥

ಭೀಮೋ ಭೀಮಹಿಡಿಂಬಕಂ ಸಮವಧೀತ್ ತತ್ಸೋದರೀಮಗ್ರಹೀ-
ಚ್ಛಿಷ್ಟೋ ನಿಷ್ಠಮಪಾಕರೋದ್ಬಕಮಹೋ ಕ್ರೂರಂ ವನೇ ದಾರಯನ್ ।

ನಾಟ್ಯಾಗಾರವರೇಽಥ ಕೀಚಕಮಹೋ ದುರ್ಯೋಧನಂ ಸಂಗರೇ
ಹತ್ವಾ ರಾಜ್ಯಮಪಾಲಯತ್ ಸ ಜಯತಿ ಶ್ರೀನಂದಿತೀರ್ಥಾತ್ಮಕಃ ॥ ೬ ॥

ಭೀಮಾಭಿಧಂ ದ್ರುಪದಜಾಮಾತರಂ ಸಗುಣಧಾಮಾಭಿರಾಮವದನಂ
ಹೇಮಾರವಿಂದಶರಕಾಮಾರಿಮೂರ್ತಿಧೃತಸೋಮೋಪಮಾನನಖರಮ್ ।
ಸೋಮಾಧಿಕಂ ನಿಖಿಲಸಾಮಾದಿವೇದ್ಯಹರಿನಾಮಾನುಕೀರ್ತನಚಣಂ
ಧರ್ಮಾನುಜಂ ವಿಬುಧಸನ್ಮಾನದಂ ಸುಸುಖತೀರ್ಥಾತ್ಮಕಂ ತು ಭಜತ ॥ ೭ ॥

ಆಸೀನಂ ಕೂರ್ಮಪೀಠೇ ಕರನಲಿನಲಸದ್ವೇಣುದಂಡಾಕ್ಷಮಾಲಂ
ಬಿಭ್ರಾಣಂ ಪಂಚಮುದ್ರಾ ಅತಿರುಚಿರತನೌ ಸಪ್ತಪಂಚೋರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಾನ್ ।
ಪಾನೀಯಾಪೂರ್ಣಪಾತ್ರಂ ಹರಿಭಜನಚಣಂ ಶೋಣಚೇಲಂ ನಮಾಮಿ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾಂತಂ ಸಜ್ಜನೇಭ್ಯೋ ಹರಿವರಹನುಮದ್ಭೀಮರೂಪಂ ಚ ಮಧ್ವಮ್ ॥ ೮ ॥

ಗಂಗೋತ್ತುಂಗತರಂಗರಿಂಗಣಸದೃಗ್ವಾಣೀಸುಧಾಮಾಧುರೀ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇಽರಿಜನೇಭಕುಂಭದಲನೇ ಕಂಠೀರವಂತೀ ಗುರೋಃ ।
ಚಿತ್ತಂ ಚಿತ್ತಜಚಿತ್ತನಿಷ್ಠಕಪಟಾಭ್ಯುತ್ಸಾರಣೇ ಸುಕ್ಷಮಂ
ತಂ ಕೃಷ್ಣಾಂಘ್ರಿಸಮರ್ಚನೇಽತಿಕುಶಲಾಃ ಯಸ್ಯ ಪ್ರತೀಕಾಃ ಸ್ತುಮಃ ॥ ೯ ॥

ಶ್ರೀಶೋ ಯತ್ಸಮಯೇ ಪರಾತ್ ಪರತರೋ ವಿಶ್ವಂ ಯಥಾರ್ಥಂ ಭಿದಾ
ಸತ್ಯಾ ಜೀವಕದಂಬಕಂ ತು ವಶಗಂ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಸೋಚ್ಚಾವರಮ್ ।
ಮೋಕ್ಷೇ ಚೈವ ಸುಖಾಪ್ತಿರತ್ರ ಸುದೃಢಾ ಭಕ್ತಿಸ್ತು ಬೀಜಂ ಶ್ರುತಿ-
ಸ್ತರ್ಕೋಽಕ್ಷಂ ತ್ರಯಮೇವ ಮಾನಮವತಾದ್ವೇದಾಧಿಗಮ್ಯಃ ಸ ಮಾಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವಮುನಿದುಗ್ಧಾಬ್ಧೇರನುವ್ಯಾಖ್ಯಾಭಿಧಾ ರಮಾ ।
ಜಾತಾ ಸೂತ್ರಾರ್ಥಮಾಣಿಕ್ಯಹಾರಕಾಂತಿಪ್ರಕಾಶಿಕಾ ॥ ೧೧ ॥

ಗೀತಾಭಾಷ್ಯಸುಧಾಕರಃ ಸುಜನಹೃತ್ತಾಪಾಪನೋದಕ್ಷಮ-
ಸ್ತತ್ತಾತ್ಪರ್ಯಸುಧಾರ್ಥಖಂಡನಗಣೋಹೇತಿಃ ಕುವಾದೇರ್ಯತಃ ।
ತತ್ತ್ವೋದ್ಯೋತಸುರದ್ರುಮಃ ಸಮುದಭೂದ್ಯಗ್ಭಾಷ್ಯಧನ್ವಂತರಿ-
ರ್ವಂದೇ ತತ್ತ್ವವಿನಿರ್ಣಯಾಖ್ಯಗಜರಾಟ್ ತಂ ಮಧ್ವದುಗ್ಧಾಂಬುಧಿಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ವಿಕಸನ್ ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾಬ್ಜೇ ಪ್ರವಿಶನ್ ಚಿತ್ರಷಟ್ಪದಃ ।
ನಿವಸನ್ನೇವ ಪಾನಾನ್ನೋ ವಿಲಸನ್ ರಮತೇ ಮುಹುಃ ॥ ೧೩ ॥

ಯೋ ನಂದತೀರ್ಥಸ್ತವರತ್ನಮಾಲಿಕಾಂ
ಹೃದಬ್ಜಕೋಶೇ ಸತತಂ ನಿವೇಶ್ಯ ।
ಶ್ರೀಶಾಂಘ್ರಿಪೂಜಾವಸರೇಽಥ ಕಂಠತಃ
ಪ್ರಕಾಶಯೇಜ್ಜ್ಞಾನಸುಖಾತ್ಮತಾಂ ವ್ರಜೇತ್ ॥ ೧೪ ॥

ಮಧ್ವಸ್ತೋತ್ರಮಿದಂ ಪುಣ್ಯಂ ಪಠತಾಂ ಸರ್ವಕಾಮದಮ್ ।
ಶ್ರೀನಿವಾಸೇನ ರಚಿತಂ ತರಂಗಯತು ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ನಮಃ ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶಾಯ ಶುದ್ಧಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪಿಣೇ ।
ವಾಸುದೇವಾಯ ಶಾಂತಾಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಯ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಂ ಹನುಮತ್ಸೇವ್ಯಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಂ ಭೀಮಸೇವಿತಮ್ ।
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಂ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಸಂಸೇವಿತಂ ಭಜೇ ॥ ೧೭ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯಕೃತಾ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಸ್ತವರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ॥

★★★★★

೧೨೧. ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಾರಾತ್ರಿಕಮ್

ಜಯದೇವ ಜಯದೇವ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಮಧ್ವಗುರೋ
ದ್ವೈತಾಚಾರ್ಯ ದಯಾರ್ಣವ ಪದನತಕಲ್ಪತರೋ ॥ ಜಯದೇವ..... ॥ ಪ ॥

ಹರಿರೇವೈಕಃ ಸೇವ್ಯೋಽಪರಿಮಿತಗುಣವಿತತಿ-
ಸ್ತ್ರಿವಿಧಾನಾಂ ಜೀವಾನಾಂ ಸ ಏಕ ಏವ ಗತಿಃ ।
ಸ್ವಸ್ವೋಚಿತನಿಜಶರ್ಮಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಕಿಲ ಮುಕ್ತಿಃ
ಸಾಧನಮಸ್ಯಾಃ ಸ್ಯಾತ್ ಶ್ರೀಪತಿಪದಪಂಕಜಭಕ್ತಿಃ ।
ಭೇದಾಃ ಪಂಚ ಚ ನಿತ್ಯಾಃ ಸತ್ಯಾಽಖಿಲಜಗತಿ-
ರಿತಿ ವಿಲಸತಿ ಸತಿ ಭವತೋ ಯಸ್ಯ ಮತಿಃ ॥ ಜಯದೇವ..... ॥ ೧ ॥

ಭಗವತಿ ಭುಜಂಗಶಾಯಿನಿ ಯೋಽನುಚರೋ ವಾತ-
ಸ್ತಸ್ಮಿನ್ ಶ್ರೀರಘುನಾಥೇ ಯೋಽಸೌ ಪವನಸುತಃ ।
ಕೃಷ್ಣೇ ವೃಷ್ಣಿಕುಲೇಶೇ ಯೋ ಭೀಮಃ ಪಾರ್ಥೋ
ಯೋ ವೇದವ್ಯಾಸೇಽಸ್ಮಿನ್ ಹಂಸಃ ಸನ್ ಭಕ್ತಃ ।
ಯಃ ಶ್ರೀಧರಚರಣಾಂಬುಜಸಂಸೇವಾನಿರತ-
ಸ್ತಂ ತ್ವಾ ಸಂತಂ ವಿನಮತಿ ಕವಿವಿಟ್ಠಲಪಂತಃ ॥ ಜಯದೇವ..... ॥ ೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಕವಿವಿಟ್ಠಲಪಂತಕೃತಂ ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಾರಾತ್ರಿಕಮ್ ॥

★★★★★

೧೨೨. ಶ್ರೀಮಧ್ವಗ್ರಂಥವರ್ಣನಮ್

ಕವೀಂದ್ರೈರ್ನ ಸಮಾಪ್ಯಂತೇ ಸಂಗೃಹ್ಯಾಪಿ ಯತೋಽನಿಶಮ್ ।
ನ್ಯಾಯರತ್ನಾನಿ ಭಾಷ್ಯಾಬ್ಧೇರಸ್ಯ ಗಾಂಭೀರ್ಯಮದ್ಭುತಮ್ ॥ ೭೩ ॥

ದಶೋಪನಿಷದೋ ದೇವೀರ್ದೇವಾ ಇವ ಸಮೀಪ್ಸಿತಾಃ ।
ಯುಕ್ತಾಃ ಪ್ರಸಾದಯಂತ್ಯರ್ಥಾ ಏಷು ಭಾಷ್ಯಾಲಯೇಷ್ವಲಮ್ ॥ ೭೪ ॥

ಗೀತಾತಾತ್ಪರ್ಯಭಾಷ್ಯಾಭ್ಯಾಮಾಭ್ಯಾಂ ವಿಶ್ವಂ ಪ್ರಕಾಶ್ಯತೇ ।
ಗೋಗಣೈರಪ್ರತೀಕಾರ್ಯೈರರ್ಕೇಂದುಭ್ಯಾಮಿವಾಧಿಕಮ್ ॥ ೭೫ ॥

ಇತಿಹಾಸಪುರಾಣಾಬ್ಧೇರ್ಭವಚ್ಚಿತ್ತಾದ್ರಿಲೋಡಿತಾತ್ ।
ಜಾತಾಂ ಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯಸುಧಾಂ ಕಃ ಸನ್ನ ಸೇವತೇ ॥ ೭೬ ॥

ಪುರಾಣಸ್ಥಾನಪಾಂಥಾನಾಮಭಾಷಾತ್ರಯವೇದಿನಾಮ್ ।
ಭವತಾ ಸುಸಖಾ ಚಕ್ರೇ ಶ್ರೀಭಾಗವತನಿರ್ಣಯಃ ॥ ೭೭ ॥

ಕಸ್ತಂತ್ರಸಾರಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ನ ಸ್ಯಾತ್ ಪರ್ಯಾಪ್ತವಾಂಛಿತಃ ।
ಅಮರೈರಾಶ್ರಿತಚ್ಛಾಯಂ ಕಲ್ಪದ್ರುಮಮಿವೋತ್ತಮಮ್ ॥ ೭೮ ॥

ಲೋಕಾನಾಮವಲೋಕಾಯ ಮಾರ್ಗಸ್ಯಾಸ್ಯ ವ್ಯಧಾದ್ಭವಾನ್ ।
ಕರುಣಾಕರ ನೇತ್ರಾಭೇ ವಾದಸನ್ಮಾನಲಕ್ಷಣೇ ॥ ೭೯ ॥

ಏಕಾಕೀ ಕಿಲ ಯಶ್ಚಕ್ರೇ ಪದಂ ಮೌಲಿಷು ವಿದ್ವಿಷಾಮ್ ।
ತತ್ತ್ವನಿರ್ಣಯಪಾರ್ಥೋಽಯಂ ಕೇನ ನಾಮ ನ ಪೂಜ್ಯತೇ ॥ ೮೦ ॥

ವಾದಾದಯಃ ಪ್ರಕರಣಸ್ಫುಲಿಂಗಾಸ್ತನವೋಽಪ್ಯಲಮ್ ।
ವಿಪಕ್ಷಕಕ್ಷಂ ಕ್ಷಿಣ್ವಂತಿ ಮಾರುತೇನ ತ್ವಯೇರಿತಾಃ ॥ ೮೧ ॥

ಅನಂತೋಽರ್ಥಃ ಪ್ರಕಟಿತಸ್ತ್ವಯಾಽಣೌ ಭಾಷ್ಯಸಂಗ್ರಹೇ ।
ಅಹೋ ಆತ್ಮಪರಿಜ್ಞಪ್ತ್ಯೈ ಕೃಷ್ಣೇನೇವಾನನಾಂತರೇ ॥ ೮೨ ॥

ಭಗವಂಶ್ಚಿತ್ರಕವಿತಾಂ ಲೌಕಿಕೀಂ ದರ್ಶಯನ್ ಕಿಲ ।
ಗೋಪ್ಯಂ ಭಾರತಸಂಕ್ಷೇಪಮಕೃಥಾ ವಿಶ್ವವಿಸ್ಮಯಮ್ ॥ ೮೩ ॥

ನಾನಾಸುಭಾಷಿತಸ್ತೋತ್ರಗಾಥಾದಿಕೃತಿಸತ್ಕೃತೀಃ ।
ತ್ವಯಿ ರತ್ನಾಕರೇ ರತ್ನಶ್ರೇಣೀರ್ವಾ ಗಣಯಂತಿ ಕೇ ॥ ೮೪ ॥

ಏಷು ದಭ್ರಮತೀನ್ ದಭ್ರಾನ್ ಹಸತ್ಯುಚ್ಚೈಃ ಸತಾಂ ಸಭಾ ।
ಚಿಂತಾಮಣೀಂಶ್ಚಿಂತಯಂತೀ ಮಿತಾನಪ್ಯಮಿತಾರ್ಥದಾನ್ ॥ ೮೫ ॥

ಅಪರೋಽಪೀಷ್ಯತೇಽಸ್ಮಾಭಿರ್ಗ್ರಂಥೇಷ್ವೇತೇಷು ಸತ್ಸ್ವಪಿ ।
ಸತ್ಸ್ವಪೀಂದ್ರಾದಿಷು ಪುರಾ ತಾರಕಾರಿರಿವಾಮರೈಃ ॥ ೮೬ ॥

ಗ್ರಂಥೇಭ್ಯ ಏಭ್ಯೋಽಗಾಧೇಭ್ಯೋ ಯುಕ್ತಯೋ ನೋ ದುರುದ್ಧರಾಃ ।
ಮನೋಮಾಂದ್ಯಾತ್ ತತೋ ಗ್ರಂಥಂ ವ್ಯಕ್ತತರ್ಕತತಿಂ ಕುರು ॥ ೮೭ ॥

ಇತ್ಯರ್ಥಿತೋ ವ್ಯಧಾನ್ಮಧ್ವಃ ಸೋಽನುವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಸತಾಂ ಸುಧಾಮ್ ।
ದುರ್ವಾದಿಗರ್ವಾದ್ರಿಪವಿಂ ಮಾಯಿಧ್ವಾಂತರವಿದ್ಯುತಿಮ್ ॥ ೮೮ ॥

ಯುಗಪದ್ರಚಯನ್ನೇನಾಂ ಕದಾಚಿತ್ ಸ ನಿರಂತರಮ್ ।
ಚತುರಶ್ಚತುರಃ ಶಿಷ್ಯಾಂಲ್ಲೀಲಯಾಽಲೇಖಯತ್ ಖಲು ॥ ೮೯ ॥

ಯುಕ್ತ್ಯಾಯಾ ಯುಕ್ತಿಮಾಲಾಯಾಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾಯಾಸ್ತತ್ರ ಚಾತ್ಮನಾ ।
ವ್ಯಕ್ತಂ ಚಕ್ರೇ ವಿವರಣಂ ಕವೀಂದ್ರೈರೇಷ ದುಷ್ಕರಮ್ ॥ ೯೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ಸುತ -
ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ
ಶ್ರೀಮಧ್ವಗ್ರಂಥವರ್ಣನಮ್ (೧೫/೭೩-೯೦) ॥

★★★★★

೧೨೩. ಶ್ರೀಗ್ರಂಥಮಾಲಿಕಾಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಕೃಷ್ಣಂ ವಿದ್ಯಾಪತಿಂ ನತ್ವಾ ಪೂರ್ಣಬೋಧಾದಿಸದ್ಗುರೂನ್ ।
ಜಯತೀರ್ಥಮುನೀನ್ ನತ್ವಾ ವಕ್ಷ್ಯೇಽಹಂ ಗ್ರಂಥಮಾಲಿಕಾಮ್ ॥ ೧ ॥

ನಾರಾಯಣೇನ ವ್ಯಾಸೇನ ಪ್ರೇರಿತಸ್ತತ್ತ್ವಸಂವಿದೇ ।
ಗ್ರಂಥಾನ್ ಮಧ್ವಶ್ಚಕಾರಾಸೌ ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶದಮಂದಧೀಃ ॥ ೨ ॥

ಗೀತಾಭಾಷ್ಯಂ ವಿಧಾಯಾದೌ ಪ್ರಥಮಂ ತುಷ್ಟಿದಂ ಹರೇಃ ।
ಭಾಷ್ಯಾಣುಭಾಷ್ಯೇ ಚಕ್ರೇಽಥ ಹ್ಯನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮುತ್ತಮಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪ್ರಮಾಣಲಕ್ಷಣಂ ನಾಮ ಕಥಾಲಕ್ಷಣಸಂಜ್ಞಿಕಮ್ ।
ಉಪಾಧಿಖಂಡನಂ ಚಕ್ರೇ ಮಾಯಾವಾದಸ್ಯ ಖಂಡನಮ್ ॥ ೪ ॥

ಚಕ್ರೇ ಪ್ರಪಂಚಮಿಥ್ಯಾತ್ವಮಾನಖಂಡನಮುಚ್ಚಧೀಃ ।
ಚಕಾರ ತತ್ತ್ವಸಂಖ್ಯಾನಂ ಸಾಧನಂ ವಿಷ್ಣುದರ್ಶನೇ ॥ ೫ ॥

ಗ್ರಂಥಂ ತತ್ತ್ವವಿವೇಕಾಖ್ಯಂ ತತ್ತ್ವೋದ್ಯೋತಂ ಹರೇಃ ಪ್ರಿಯಮ್ ।
ಕರ್ಮನಿರ್ಣಯನಾಮಾನಂ ಗ್ರಂಥಂ ನ್ಯಾಯಾರ್ಥಬೃಂಹಿತಮ್ ॥ ೬ ॥

ಸುಖತೀರ್ಥಯತಿಶ್ಚಕ್ರೇ ವಿಷ್ಣುತತ್ತ್ವವಿನಿರ್ಣಯಮ್ ।
ಋಗ್ಭಾಷ್ಯಂ ಚ ಚಕಾರಾಸೌ ಸರ್ವವೇದಾರ್ಥನಿರ್ಣಯಮ್ ॥ ೭ ॥

ಐತರೇಯಂ ತೈತ್ತಿರೀಯಂ ಬೃಹದಾರಣ್ಯಮೇವ ಚ ।
ಈಶಾವಾಸ್ಯಂ ಕಾಠಕಂ ಚ ಛಾಂದೋಗ್ಯಾಥರ್ವಣೇ ತಥಾ ॥ ೮ ॥

ಮಾಂಡೂಕ್ಯಂ ನಾಮ ಷಟ್ಪ್ರಶ್ನಂ ತಥಾ ತಲವಕಾರಕಮ್ ।
ಚಕ್ರೇ ಭಾಷ್ಯಾಣಿ ದಿವ್ಯಾನಿ ದಶೋಪನಿಷದಾಂ ಗುರುಃ ॥ ೯ ॥

ನಿರ್ಣಯಂ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾಣಾಂ ಗೀತಾತಾತ್ಪರ್ಯಸಂಜ್ಞಿಕಮ್ ।
ಸನ್ನ್ಯಾಯವಿವೃತಿಂ ನಾಮ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರನಿಕೃಂತನಮ್ ॥ ೧೦ ॥
ನರಸಿಂಹನಖಸ್ತೋತ್ರಂ ಚಕ್ರೇ ಯಮಕಭಾರತಮ್ ।
ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರಮಕರೋತ್ ಕೃಷ್ಣಾಮೃತಮಹಾರ್ಣವಮ್ ॥ ೧೧ ॥
ತಂತ್ರಸಾರಂ ಚಕಾರಾಸೌ ಸದಾಚಾರಸ್ಮೃತಿಂ ಸುಧೀಃ ।
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಸ್ಯಾಪಿ ತಾತ್ಪರ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಸಾಧನಮ್ ॥ ೧೨ ॥
ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯಂ ಸಂಶಯಚ್ಛಿದಮ್ ।
ಯತಿಪ್ರಣವಕಲ್ಪಂ ಚ ಪ್ರಣವಾರ್ಥಪ್ರಕಾಶಕಮ್ ॥ ೧೩ ॥
ಜಯಂತೀನಿರ್ಣಯಂ ಚಕ್ರೇ ದೇವಕೀಗರ್ಭಜನ್ಮನಃ ।
ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಕೃಷ್ಣಭಕ್ತೋಽಯಂ ದ್ವೈಪಾಯನಕರಾಬ್ಜಭೂಃ ॥ ೧೪ ॥
ತ್ರಿಂಶತ್ಸಹಸ್ರಸಂಖ್ಯಾಕಂ ದ್ವ್ಯಧಿಕಂ ತುಷ್ಟಿದಂ ಹರೇಃ ।
ಏತೇಷಾಂ ಪಾಠಮಾತ್ರೇಣ ಮಧ್ವೇಶಃ ಪ್ರೀಯತೇ ಹರಿಃ ॥ ೧೫ ॥
ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಯತಿರ್ನಾಮ ಮಧ್ವಗ್ರಂಥಾನುಕೀರ್ತನಮ್ ।
ಕೃತವಾನ್ ಜ್ಞಾನಮಾತ್ರೇಣ ಪ್ರೀಯತೇ ಕಮಲಾಪತಿಃ ॥ ೧೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜಕೃತಂ ಶ್ರೀಗ್ರಂಥಮಾಲಿಕಾಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

*****

೧೨೪. ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಗ್ರಂಥಮಾಲಿಕಾಸ್ತುತಿಃ - ೧

ದಶ ಪಂಚ ಚ ಭಾಷ್ಯಾಣಿ ದಶಪ್ರಕರಣಾನಿ ಚ ।
ತಾತ್ಪರ್ಯಾಣಿ ಸ್ತುತೀ ಕಲ್ಪೌ ಸ್ಮೃತಿರ್ಯಮಕಮರ್ಣವಃ ॥
ತಂತ್ರಸಾರೋ ವಿವರಣಂ ಗ್ರಂಥಾ ಮಧ್ವಮುಖೋದ್ಗತಾಃ ।
ಏತೇಷಾಂ ಪಾಠಮಾತ್ರೇಣ ಪ್ರೀಯತಾಂ ಮೇ ಹಯಾನನಃ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಶ್ರೀಚರಣಕೃತಾ ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಗ್ರಂಥಮಾಲಿಕಾಸ್ತುತಿಃ - ೧ ॥

*****

೧೨೫. ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಗ್ರಂಥಮಾಲಿಕಾಸ್ತುತಿಃ - ೨

ಭಾಷ್ಯಾಣಾಂ ದಶಕಂ ಚ ಪಂಚಕಯುತಂ ತಿಸ್ರಶ್ಚ ನಿರ್ಣೇತಯೋಃ
ವಿಷ್ಣೋಃ ಸ್ತೋತ್ರಯುಗಂ ದಶಪ್ರಕರಣಂ ಕಲ್ಪದ್ವಯಂ ಚ ಸ್ಮೃತಿಃ ।

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಮೃತತಂತ್ರಸಾರಯಮಕನ್ಯಾಯಾವಲೀದೀಪನಂ
ಯೇನಾಕಾರಿ ಸದೈವ ಮಧ್ವಮುನಿರಾಡ್ದದ್ಯಾತ್ ಸುವಿದ್ಯಾಂ ಮಮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಯದುಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯಕೃತಾ ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಗ್ರಂಥಮಾಲಿಕಾಸ್ತುತಿಃ - ೨ ॥

*****

೧೨೬. ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಗ್ರಂಥಮಾಲಿಕಾಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೩

ಯೇನಾಕಾರಿ ಸುಲಕ್ಷಣದ್ವಯಮಥೋ ತತ್ತ್ವತ್ರಿಕಂ ಖಂಡನ-
ತ್ರೀಕಂ ನಿರ್ಣಯಸತ್ತ್ರಿಕಂ ಸುಗಹನಂ ಭಾಷ್ಯಾಖ್ಯಸಪ್ತದ್ವಯಮ್ ।
ಸತ್ತಾತ್ಪರ್ಯಯುಗಂ ಸ್ತುತಿತ್ರಿಕಮನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನಸಾರೌ ಸ್ಮೃತಿಃ
ಕಲ್ಪಾವರ್ಣವಭಾರತೇ ವಿವರಣಂ ಪಾಯಾತ್ ಸ ಮಾಂ ಶಂಮುನಿಃ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಗ್ರಂಥಮಾಲಿಕಾಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೩ ॥

*****

೧೨೭. ಶ್ರೀಮಧ್ವಶಿಷ್ಯವರ್ಣನಮ್

ಅನಂತಬೋಧಸ್ಯಾನೇಕೇ ಯತೀಂದ್ರಾ ಬಹುದೇಶಜಾಃ ॥ ೧೨೭ ॥

ವಶೀಕೃತಹೃಷೀಕಾಶ್ಚ ಜನನಾದ್ಯುಪಮರ್ದಿನಃ ।
ನರಸಿಂಹಪದಾಧಾರಾ ಅಭ್ಯಸ್ತೋಪೇಂದ್ರನಾಮಕಾಃ ॥ ೧೨೮ ॥

ಅದೀರ್ಘಾನ್ಯಾಭಿಧಾನಾ ಯೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಪದಾಶ್ರಯಾಃ ।
ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಗುಣೋದ್ರಿಕ್ತಾ ಭಕ್ತಿವೈರಾಗ್ಯಸಾಗರಾಃ ॥ ೧೨೯ ॥

ಪಾದ್ಯೈಃ ಪುನಂತಃ ಪೃಥಿವೀಂ ದರ್ಶಯಂತೋ ಹರೇಃ ಪದಮ್ ।
ಧೂತದುಃಸಮಯಧ್ವಾಂತಾ ಭಾಸ್ಕರಾ ಇವ ಗಾಂ ಗತಾಃ ॥ ೧೩೦ ॥

ಮೋಕ್ಷಶಾಸ್ತ್ರಾಮೃತಾಂಭೋಧಿಸೇವಯಾ ನಿತ್ಯನಿರ್ವೃತಾಃ ।
ಚಕ್ರಿಚಾರುತರಾರ್ಚಾಸು ಚಕ್ರಿಣಶ್ಚರಣಾರ್ಚಕಾಃ ॥ ೧೩೧ ॥

ಮಧ್ವಪ್ರಶಿಷ್ಯಾ ಬಹವಃ ಶಿಷ್ಯಾ ಏಷಾಂ ಮುಹುಸ್ತಥಾ ।
ಅಲಂಚಕ್ರುರಲಂ ಪೃಥ್ವೀಂ ಸರ್ವೇ ಸದ್ಗುಣಭೂಷಣಾಃ ॥ ೧೩೨ ॥

ಸದಾ ಸಕಲಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರವ್ಯಾಖ್ಯಾಸೌಖ್ಯಾಮೃತಾಬ್ಧಿಗಾಃ ।
ಸರ್ವೇ ದುರ್ವಾದಿದುರ್ವಾದಕಾಂಡಖಂಡನಮಂಡನಾಃ ॥ ೧೩೩ ॥

ಭೂರಿಭಕ್ತಿಭರಾಃ ಕೇಚಿದೇಷ್ವಲ್ಪಶ್ರುತಸಂಪದಃ ।
ಅಪ್ಯಲ್ಪಬೋಧಾ ಅಪರೇ ಬಹುಶ್ರುತಮಹಾಗುಣಾಃ ॥ ೧೩೪ ॥

ಬಹವೋ ಗೃಹಿಣೋಽಪ್ಯಸ್ಮಾತ್ ಸಮಗ್ರಾನುಗ್ರಹಂ ಯಯುಃ ।
ದೀಪ್ತಾ ಯತ್ರಾಗ್ನಯ ಇವ ತ್ರಯೋ ಲಿಕುಚಶೇಖರಾಃ ॥ ೧೩೫ ॥

ಮಾಧ್ವಂ ನಿಯೋಗಂ ಯೇ ಪ್ರಾಯೋ ನಾತ್ಯಜನ್ ವಿದುಷಾಂ ವರಾಃ ।
ಶಿಷ್ಯಕ್ಷೇತ್ರೇಷು ಸದ್ವಿದ್ಯಾಬೀಜಾವಾಪೈಕದೀಕ್ಷಿತಾಃ ॥ ೧೩೬ ॥

ಗ್ರಾಮಣ್ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಗ್ರಣ್ಯಃ ಪ್ರಾಪುಃ ಪೂರ್ಣೇಕ್ಷಶಿಷ್ಯತಾಮ್ ।
ಯೇಷಾಂ ಸದ್ದುಪ್ತಿಮಾತ್ರೇಣ ಭವೇತ್ ಕಿಲ ಪರಂ ಪದಮ್ ॥ ೧೩೭ ॥

ಶುಶ್ರೂಷಾಪಕ್ಷಪಾತಾದ್ಯೈಃ ಕೇಭ್ಯಶ್ಚಿತ್ ಕೇವಲಂ ದದೌ ।
ರಾಮಪ್ರಿಯೋ ರಾಮ ಇವ ಸ್ವಾಂ ಗತಿಂ ಯೋಗಿದುರ್ಲಭಾಮ್ ॥ ೧೩೮ ॥

ಶಿಷ್ಯಪ್ರಶಿಷ್ಯಾತಿಶಯಾ ಈದೃಶಾ ಯದ್ದಯೋದಯಾತ್ ।
ಕೋ ನೇಚ್ಛೇತ್ ಸುಲಭಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ತತ್ಪಾದಸುರಪಾದಪಮ್ ॥ ೧೩೯ ॥

ಇತ್ಥಂ ಸದ್ಭಿಃ ಸದ್ಭಿರಚ್ಯೋರ್ೞ ಧರಾಯಾಂ
ಚಕ್ರೇ ವಾಸಂ ಶೇಷಶಯ್ಯೇ ಶಯಾನೇ ।
ಗ್ರಾಮೇ ವಾತ್ಯೈಃ ಪಾವಿತೇ ಕಾಣ್ವತೀರ್ಥೈ-
ರ್ಭಕ್ತಪ್ರೀತ್ಯಾ ಸನ್ಮತೇಽನೂನಬೋಧಃ ॥ ೧೪೦ ॥

ಆನಂದತೀರ್ಥಭಗವದ್ವದನೇಂದುಬಿಂಬಂ
ವಿದ್ಯಾಸುಧಾವಿತತಕಾಂತಿ ಸುಕಾಂತಿಕಾಂತಮ್ ।
ಯೈಃ ಪ್ರೈಕ್ಷ್ಯತಾತ್ರ ಭವತಾಪಶಮಾಯ ಭಕ್ತ್ಯೈ-
ಸ್ತದ್ದಾಸದಾಸ್ಯಮಪಿ ಕಿಂ ನ ದದಾತಿ ಪುಂಸಃ ॥ ೧೪೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ಸುತಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣ-ಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಶ್ರೀಮಧ್ವಶಿಷ್ಯವರ್ಣನಮ್ (೧೫/೧೨೭ -೧೪೧) ॥

★★★★★

೧೨೮. ಶ್ರೀದಂಡತೀರ್ಥಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್

ದಕ್ಷ ಉವಾಚ –

ದೇವದೇವ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಪುರಾಣರ್ಷೇ ಮಹಾಮತೇ ।
ಕಲೌ ಕಲುಷಚಿತ್ತಾನಾಂ ಕಥಂ ಸ್ಯಾದ್ಗತಿರುತ್ತಮಾ ॥ ೧ ॥

ದೇವದೇವ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಕರುಣಾಕರ ಶಂಕರ ।
ಸಂಸಾರಭಯಭೀತಾನಾಂ ಜನಾನಾಂ ಪಾಪಕಾರಿಣಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸ್ವಹಿತೇ ಪುಷ್ಟದೃಷ್ಟೀನಾಂ ಭಕ್ತಾನಾಂ ವಿಷ್ಣುಪಾದಯೋಃ ।
ತ್ವಂ ಗುರುರ್ಹಿತಕೃದ್ಬಂಧುರ್ಮೋಕ್ಷಾದಿಪುರುಷಾರ್ಥದಃ ॥ ೩ ॥

ಕಥಂ ತೇಷಾಂ ಗತಿರ್ಭೂಯಾತ್ ತನ್ಮೇ ಬ್ರೂಹಿ ಸದಾಶಿವ ।
ಇತಿ ತೇನಾರ್ಥಿತಃ ಶಂಭುಃ ಸಂತೋಷಾಕುಲಮಾನಸಃ ॥ ೪ ॥

ವ್ಯಾಹರ್ತುಕಾಮೋ ದೇವೇಶಂ ನಾರಾಯಣಮನಾಮಯಮ್ ।
ಗುಣಾತೀತಂ ಗುಣನಿಧಿಂ ನತ್ವೋವಾಚ ಸ್ಮಯನ್ ದ್ವಿಜಮ್ ॥ ೫ ॥

ಶಂಕರಃ

ಶೃಣು ದಕ್ಷ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಯಜ್ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಮೋಕ್ಷಮಾಪ್ನುಯುಃ ।
ಜನಾಃ ಪಾಪರತಾ ಅದ್ಧಾ ತತ್ಪುಣ್ಯಂ ತೇ ವದಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೬ ॥

ಕ್ಷೇತ್ರಾಣಾಮುತ್ತಮಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಶ್ರೀಮುಷ್ಣಂ ಪಾಪನಾಶನಮ್ ।
ಪೂರ್ವಾಂಭೋಧೇಃ ಪಶ್ಚಿಮೇ ತು ಕಾವೇರ್ಯಾ ಉತ್ತರೇ ತಟೇ ॥ ೭ ॥

ವೃದ್ಧಾಚಲಾತ್ ಪೂರ್ವಭಾಗೇ ಗರುಡಾಯಾಸ್ತು ದಕ್ಷಿಣೇ ।
ವರ್ತತೇ ತತ್ರ ತೀರ್ಥಾನಿ ಸಂತಿ ಪಾಪಹರಾಣಿ ವೈ ॥ ೮ ॥

ತೇಷಾಂ ತು ಮಹಿಮಾ ಲೋಕೇ ಪುರಾಣೇಷು ಪ್ರಕೀರ್ತ್ಯತೇ ।
ವಿಮಾನಾತ್ ಪಶ್ಚಿಮೇ ಭಾಗೇ ಸಾರ್ಧಗವ್ಯೂತಿದೂರತಃ ॥ ೯ ॥

ತೀರ್ಥಮಸ್ತಿ ಮಹಾಪುಣ್ಯಂ ಯತಿರೂಪಮರುತ್ಕೃತಮ್ ।
ದಂಡತೀರ್ಥಮಿತಿ ಖ್ಯಾತಂ ಸ್ನಾನಾದಘನಿವಾರಣಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ದಕ್ಷ ಉವಾಚ

ವಾಯುಃ ಕಥಂ ಯತಿರಭೂತ್ ಕಥಂ ತೇನ ಸರಃ ಕೃತಮ್ ।
ಕುತ ಆಗತವಾಂಸ್ತತ್ರ ತನ್ಮೇ ಬ್ರೂಹಿ ಸದಾಶಿವ ॥ ೧೧ ॥

ಶಂಕರಃ

ಶೃಣು ದಕ್ಷ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವಾಯೋರಾಗಮನಂ ತವ ।
ಯತಿತ್ವಪ್ರಾಪ್ತಿಮಪ್ಯಸ್ಯ ಸಮಾಹಿತಮನಾಃ ಶೃಣು ॥ ೧೨ ॥

ವಿಜ್ಞಾನಸೂರ್ಯೇ ಪಿಹಿತೇ ಕಾಲೇನ ವಿಬುಧರ್ಷಭಾಃ ।
ಶರಣ್ಯಂ ಶರಣಂ ಜಗ್ಮುರ್ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಕಮಲಾಸನಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ತೈರ್ವಿಜ್ಞಾಪಿತಕಾರ್ಯಸ್ತು ಭಗವಾನ್ ಭೂತಭಾವನಃ ।
ಸ್ವತಾತಂ ಶರಣಂ ಗಂತುಂ ಜಗಾಮ ಪಯಸಾಂನಿಧಿಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಕ್ಷೀರೋದಧೇರುತ್ತರೇ ತು ತಿಷ್ಠನ್ ತುಷ್ಟಾವ ಮಾಧವಮ್ ।

ಬ್ರಹ್ಮಾ

ದೇವದೇವಾಮರಾಧ್ಯಕ್ಷ ಪುರಾಣಪುರುಷೋತ್ತಮ ॥ ೧೫ ॥

ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತ್ಯಪ್ಯಯಾದೀನಾಂ ಕರ್ತಾ ತ್ವಂ ಜಗತಾಂ ಪ್ರಭೋ ।
ಪಾಹೀಮಾನ್ ದೇವತಾಸಂಘಾನ್ ಕಲಿನಾ ಸಮ್ಯಗರ್ದಿತಾನ್ ॥ ೧೬ ॥

ಇತಿ ಸ್ತುತೋ ಜಗನ್ನಾಥಃ ಸ್ವಪುತ್ರಹಿತಕಾಮ್ಯಯಾ ।
ಗರುಡೋಪರಿವಿನ್ಯಸ್ತಪಾದಪದ್ಮಃ ಸ್ಮಯನ್ ಹರಿಃ ॥ ೧೭ ॥

ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನಾದಿಪಾರ್ಷದಶ್ರೇಷ್ಠೈಶ್ಚ ಪರಿವಾರಿತಃ ।
ಆವಿರ್ಭೂತೋಽಂಬರೇ ದೇವಸ್ತಮದ್ರಾಕ್ಷೀಚ್ಚತುರಾನನಃ ॥ ೧೮ ॥

ಕೃತ್ವಾ ದಂಡಪ್ರಣಾಮಂ ತು ಸ್ತುತ್ವಾ ಪುರುಷಸೂಕ್ತತಃ ।
ವಿಜ್ಞಾಪಯಾಮಾಸ ತದಾ ಕಲಿಬಾಧಾಂ ದಿವೌಕಸಾಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ವಾಯುಮಾಹೂಯ ಭಗವಾನಿದಮಾಹ ಸತಾಂಪತಿಃ ।
ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ದ್ವಿಜಕುಲಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಛಿಂದ್ಯಜ್ಞಾನಂ ಚ ಹೃದ್ಗತಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಜ್ಞಾನಾಸಿನಾ ಸಮರ್ಥೋಽಸಿ ತ್ವದನ್ಯೋ ನ ಹಿ ವಿದ್ಯತೇ ।
ಇತ್ಯಾಜ್ಞಾಂ ದೇವದೇವಸ್ಯ ಶಿರಸಾ ಧಾರಯನ್ ಮರುತ್ ॥ ೨೧ ॥

ಪ್ರಾದುರಾಸೀದ್ವಿಪ್ರಕುಲೇ ಕ್ಷೇತ್ರೇ ಭಾರ್ಗವಸಂಜ್ಞಕೇ ।
ಬಾಲಕೇಲಿವಿನೋದೇನ ಪಿತರೌ ಹರ್ಷಯನ್ ಮುಹುಃ ॥ ೨೨ ॥

ಕಾಲೇನ ಕಿಯತಾ ದೇವೋ ದ್ವಿಜತ್ವಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವೈ ಪಿತುಃ ।
ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಭಗವಾನ್ ದೇವಕಾರ್ಯಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೨೩ ॥

ಪರಿವ್ರಜಾಮಿ ದೇವಾನಾಂ ಹಿತಾಯ ಪರಮಾತ್ಮನಃ ।
ಆಜ್ಞಯಾ ದೇವದೇವಸ್ಯ ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹಕಾರಿಣಃ ॥ ೨೪ ॥

ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಕೃತ್ವಾ ತೇನ ಚ ಸಂವಿದಮ್ ।
ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾಪ್ರಸಂಗೇನ ಚರಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಹೀತಲಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಇತಿ ಸಂಚಿಂತ್ಯ ಮನಸಾ ಗುರುಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ವೈಷ್ಣವಮ್ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥನಾಮೇತಿ ಗುರುಣಾ ಖ್ಯಾಪಿತೋ ಭುವಿ ॥ ೨೬ ॥

ವ್ಯಾಸದೇವಂ ದ್ರಷ್ಟುಕಾಮೋಽಗಮತ್ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಮ್ ।
ನಾರಾಯಣೋ ನರಸಖೋ ವ್ಯಾಸಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಗಾತ್ ತದಾ ॥ ೨೭ ॥

ವ್ಯಾಸಸ್ತಂ ಪೂಜಯಾಮಾಸ ವಿಧಿವದೃಷಿಭಿಃ ಸಹ ।
ಕೃತಾತಿಥ್ಯಂ ಸುಖಾಸೀನಂ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಕುಶಲಂ ಮುನಿಃ ॥ ೨೮ ॥

ಕಿಮರ್ಥಮಾಗತೋಽಸಿ ತ್ವಂ ದರ್ಶನಾದಘನಾಶನಃ ।
ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನೇನ್ಯೆವಮುಕ್ತೋ ನಾರಾಯಣೋಽಬ್ರವೀತ್ ॥ ೨೯ ॥

ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಹೃದಂತಸ್ಥಕಲಿಂ ನಾಶಯ ಸೂಕ್ತಿಭಿಃ।
ತದರ್ಥಮೇವಾಗತೋಽಹಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮ್ಯಾಶ್ರಮಂ ಪುನಃ ॥ ೨೯ ॥

ಪ್ರಣಾಮಮಕರೋತ್ ತಾಭ್ಯಾಂ ಮಾರುತಿರ್ಯತಿರೂಪವಾನ್ ।
ತಾಭ್ಯಾಮನುಜ್ಞಾಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ಕೃತ್ವಾ ಶಾಸ್ತ್ರಮನುತ್ತಮಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ಸಮರ್ಪಯಿತ್ವಾ ದೇವಾಭ್ಯಾಮನುಜ್ಞಾತೋ ಭುವಂ ಯಯೌ ।
ಉಪದಿಶ್ಯ ನಿಜಂ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಶಿಷ್ಯೇಭ್ಯಸ್ತತ್ರ ತತ್ರ ವೈ ॥ ೩೧ ॥

ದುಃಶಾಸ್ತ್ರಂ ದುಷ್ಟವಾದಂ ಚ ಪ್ರತೀಶೋಽಖಂಡಯದ್ಭೃಶಮ್ ।
ಭಗವದ್ವ್ಯಾಸದೇವಸ್ಯ ಸ್ಥಾಪಯಿತ್ವಾ ಮತಂ ಯತಿಃ ॥ ೩೨ ॥

ಹಿಮಾಲಯೇ ದೇವನದ್ಯಾಂ ಸ್ನಾತ್ವಾ ತೀರ್ಥವರೇಷು ಚ ।
ಕಾಶೀಂ ಪ್ರಯಾಗಂ ಕೇದಾರಂ ಪುಷ್ಕರಂ ನೈಮಿಶಂ ತಥಾ ॥ ೩೩ ॥

ಸಾಲಿಗ್ರಾಮಗಿರಿಂ ವಾಽಪಿ ತೋತಾದ್ರಿಂ ವೇಂಕಟಾಚಲಮ್ ।
ಕಾಂಚೀಂ ವೃದ್ಧಗಿರಿಂ ಚೈವ ಶ್ರೀಮುಷ್ಣಂ ಪಾಪನಾಶನಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ಕ್ರಮಾತ್ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಮಹಾಬಾಹುರ್ನಿತ್ಯಪುಷ್ಕರಣೀಮಪಿ ।
ಸ್ನಾತ್ವಾ ತತ್ರ ಜಜಾಪಾಸೌ ವಾರಾಹಂ ಮನುಮುತ್ತಮಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಪಿಪ್ಪಲಂ ತು ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಚ ಗೃಹಂ ಯಯೌ ।
ಕೋಲರೂಪಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತುಷ್ಟಾವ ಪೂರ್ಣಧೀಃ ॥ ೩೬ ॥

ವಂದೇ ವಂದ್ಯಮಿತಿ ಸ್ತುತ್ವಾ ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಚ ।
ಪಶ್ಚಿಮಾಯಾಂ ಯಯೌ ಧೀಮಾನ್ ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ಗೃಹಮಾಪ್ತವಾನ್ ॥ ೩೭ ॥

ವಸೋಸ್ತಸ್ಯಾವಸದ್ಭಾರ್ಯಾ ನಾಮ್ನಾ ಕಾಂತಿಮತೀ ಶಿವಾ ।
ತಾಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಭಗವಾನ್ ಭಿಕ್ಷಾಕಾಂಕ್ಷ್ಯಹಮಾಗತಃ ॥ ೩೮ ॥

ಇತಿ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕಾಂತಿನಾಮ್ನೀ ಶುಭಾನನಾ ।
ವಸೋರ್ಭಾರ್ಯಾ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಲೋಕಾಚಾರ್ಯಂ ಪ್ರತೀಶ್ವರಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ಭರ್ತಾ ಮೇಽದ್ಯ ಗತೋ ದೂರಂ ಸಂಭಾರಾಃ ಸಂತಿ ಮೇ ಗೃಹೇ ।
ಪಾನೀಯಮಾತ್ರಂ ನಾಸ್ತ್ಯತ್ರ ಸರೋ ದೂರೇ ತು ವರ್ತತೇ ॥ ೩೯ ॥

ತತ್ರ ಗಂತುಮಶಕ್ತಾಽಸ್ಮಿ ಯತೋಽಹಂ ಗರ್ಭಿಣೀ ಮುನೇ ।
ಇತಿ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಾರುತಿರ್ಯತಿರೂಪವಾನ್ ॥ ೪೦ ॥

ಭುವಂ ಖನಿತ್ವಾ ದಂಡೇನ ಜಲಪೂರ್ಣಂ ಸರೋ ವ್ಯಧಾತ್ ।
ತತ್ರ ಸ್ನಾನಾದಿಕಂ ಕೃತ್ವಾ ಜಲಮಾನೀಯತಾಂ ಶುಭೇ ॥ ೪೧ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಾ ತೇನ ಗುರುಣಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಸಾ ಪತಿವ್ರತಾ ।
ತತೋ ಜಲಂ ಸಮಾನೀಯ ತಸ್ಮೈ ಭಿಕ್ಷಾಂ ದದೌ ಶುಭಾ ॥ ೪೨ ॥

ಭಿಕ್ಷಾಮಾದಾಯ ಹೃಷ್ಟಾತ್ಮಾ ಸರಸಶ್ಚ ವರಂ ದದೌ ।
ಮಾಘಮಾಸೇ ಸಿತೇ ಪಕ್ಷೇ ನವಮ್ಯಾಂ ಭೌಮವಾಸರೇ ॥ ೪೩ ॥

ಭಗೋದಯೇ ಕೃತಸ್ನಾನಾ ಸುಜನಾಃ ಸರಸೀಹ ಯೇ ।
ಕೋಲರೂಪಂ ಹರಿಂ ನತ್ವಾ ಸ್ತುವಂತಿ ಪೃಥಿವೀತಲೇ ॥ ೪೪ ॥

ನೂನಂ ಭವಂತಿ ತೇ ದೇವಾ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ।
ಇತಿ ದತ್ವಾ ವರಂ ವಿಪ್ರಸ್ತತ್ರೈವ ವಸತಿಂ ವ್ಯಧಾತ್ ॥ ೪೫ ॥

ತಸ್ಮಾತ್ ಪುಣ್ಯತಮೇ ಕ್ಷೇತ್ರೇ ಸ್ನಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ಪ್ರಯತ್ನತಃ ।
ಋಷಿಸ್ತು ಭಗವಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಾಸುದೇವೋಽಸ್ಯ ದೇವತಾ ॥ ೪೬ ॥

ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್‌ಛಂದಸ್ತು ವಿಜ್ಞೇಯಂ ಬಳಿತ್ಥೇತ್ಯಾದಿಕಾ ಋಚಃ ।
ಜಪ್ತ್ವಾ ದೈವಂ ತು ವಿಜ್ಞಾನಂ ಸಾಧಯೇದ್ಧರಣೀಸುರಃ ॥ ೪೭ ॥

ಸ ತರಿಷ್ಯತಿ ಸಂಸಾರಂ ನಿತ್ಯಪುಷ್ಕರಿಣೀ ಜಲೇ ।
ದಂಡತೀರ್ಥೇ ಚ ಯಃ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ನಾನಂ ಪಶ್ಯೇದ್ಧರಿಂ ಕಿಟಿಮ್ ॥ ೪೮ ॥

ಇತ್ಯೇತತ್ ಕಥಿತಂ ದಕ್ಷ ಗೋಪ್ಯಾದ್ಗೋಪ್ಯತರಂ ಯತಃ ।
ವೇಣುತೀರ್ಥಸ್ಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಮುನೇಸ್ತಥಾ ॥ ೪೯ ॥

ಶಿಷ್ಯತ್ವಾತ್ ತವ ವೈ ಪ್ರೋಕ್ತಮಿತ್ಯುಕ್ತ್ವಾಽಂತರ್ದಧೇ ಶಿವಃ ।
ದಕ್ಷಸ್ತೇನ ತು ಸಂತುಷ್ಟೋ ಮೇನೇ ಸಾಫಲ್ಯಮಾತ್ಮನಃ ॥ ೫೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಕಾಶೀಖಂಡತೀರ್ಥಪ್ರಶಂಸಾಯಾಂ ದಕ್ಷಶಂಕರಸಂವಾದೇ
ದಂಡ(ವೇಣು)ತೀರ್ಥಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ನಾಮ ಏಕಸಪ್ತತಿರಧ್ಯಾಯಃ ॥

★★★★★

೧೨೯. ಶ್ರೀಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಶಂಸನಮ್

ಮಹಾನಂದತೀರ್ಥಸ್ಯ ಯೇ ಭಾಷ್ಯಭಾವಂ
ಮನೋವಾಗ್ಭಿರಾವರ್ತಯಂತೇ ಸ್ವಶಕ್ತ್ಯಾ ।
ಸುರಾದ್ಯಾ ನರಾಂತಾ ಮುಕುಂದಪ್ರಸಾದಾ-
ದಿಮಂ ಮೋಕ್ಷಮೇತೇ ಭಜಂತೇ ಸದೇತಿ ॥

– ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರು (ಸುಮಧ್ವವಿಜಯ - ೧೧/೭೯)

ಆಮೇರೋರಾಂಡಭಾಂಡಾತ್ ಸುರವರನಿಕರಸ್ಥಾನಸಂಸ್ಥಾನಮಾನ್ಯಾತ್
ಅನ್ಯಾನ್ಯಾನೇಕವಿದ್ವತ್ಪ್ರವರಶತಶತೀಕೀರ್ತಿಕರ್ಪೂರಪೂರಾತ್ ।
ಆಗ್ರಂಥಾದಾರ್ಥವರ್ಣಾತ್ರಥಚರಣಧರಾರ್ಥಾದ್ವಿಶೇಷೈಃ ಸಮರ್ಥಾತ್
ಕ್ವಾಸೌ ವಾದೀಂದ್ರಸಿಂಹಃ ಪಟುತಮ ಉತ ಯಃ ಖಂಡಯೇನ್ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಮ್ ॥

ಆಬ್ರೋತ್ಥಾದಾಪ್ರಧಾನಾತ್ ಸಕಲಚಿದಚಿತೋ ಭಾವಿತಾಃ ಸತ್ಪದಾರ್ಥಾಃ
ಕ್ಷುದ್ರಾರ್ಥಂ ವೈ ದಿಶೇಯುಃ ಪರಪುರುಷವಶಾ ಹ್ಯಾತೃಣಾದಾಕರೀಷಾತ್ ।
ಸರ್ವೇಷಾಂ ಯೋಗ್ಯಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಲಯನಿಯಮಾಜ್ಞಾನದೃಗ್ಬಂಧಮೋಕ್ಷಂ
ಕುರ್ಯಾದೇಕಃ ಸ್ವತಂತ್ರೋ ಹರಿರಿತಿ ಸುಮತೇ ತಚ್ಚ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಪ್ರಮಾಣಮ್ ॥

– ಶ್ರೀವಾಮನಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರು (ಆನಂದಮಾಲಾ)

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಶಂಸನಮ್ ॥

★★★★★

೧೩೦. ಶ್ರೀಮಧ್ವಸ್ತುತಿಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮ್

ಶ್ರೀದೇವೀರಮಣಂ ರಮಾಂ ವಿಧಿಮರುಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠೌ ಚ ಭಾರ್ಯೇ ತಯೋ-
ರ್ವೀಶಾಹೀಶಮೃಡಾಂಶ್ಚ ವಿಷ್ಣುವನಿತಾಃ ಷಡ್ಜಾಂಬವತ್ಯಾದಿಕಾಃ ।
ಸೌಪರ್ಣೀಮಪಿ ವಾರುಣೀಂ ಚ ಗಿರಿಜಾಮಿಂದ್ರಸ್ಮರಾದೀನ್ ಸುರಾನ್
ಶ್ರೀಮಧ್ವಸ್ತುತಿಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮಹಂ ವಚ್ಮಿ ಪ್ರಣಮ್ಯಾದರಾತ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಶೋತ್ಕರ್ಷಜಡೇಶಜೀವಪರಸದ್ಭೇದಾದಿಮಿಥ್ಯಾತ್ವವಿ-
ದ್ದುರ್ವಾದ್ಯುಕ್ತಿನಿರಾಕೃತಾತ್ಮಸುದೃಶೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾಽಮರೇಂದ್ರೈಃ ಪ್ರಜಾಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯೈಃ ಕೃಪಯಾಽರ್ಥಿತೇನ ಹರಿಣಾ ಯಃ ಪ್ರೇರಿತೋ ಜನ್ಮನೇ
ಸ ಶ್ರೀಮಧ್ವಮುನಿರ್ಹರಿಪ್ರಿಯತಮೋ ದದ್ಯಾದ್ವಟೋರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ವಿಖ್ಯಾತೇ ಭುವಿ ರೂಪ್ಯಪೀಠನಗರೇ ಪುಣ್ಯೇ ಮಹಾಪಾಜಕ-
ಕ್ಷೇತ್ರೇ ಮಧ್ಯಗೃಹಾಭಿಧಾದ್ದ್ವಿಜಮಣೇಃ ಸಂತೋಷಿತಶ್ರೀಪತೇಃ ।
ಪತ್ನ್ಯಾಂ ಪ್ರಾದುರಭೂದ್ಧಧಟ್ಟಿರಪಿ ಯಃ ಸ್ವಸ್ವಾಮಿನಃ ಶಾಸನಂ
ಸ ಶ್ರೀಮಧ್ವಮುನಿರ್ಹರಿಪ್ರಿಯತಮೋ ದದ್ಯಾದ್ವಟೋರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೩ ॥

ನಾನಾತ್ಯದ್ಭುತಬಾಲಸಚ್ಚರಿತಕೃದ್ಯೋ ವಾಸುದೇವಾಹ್ವಯೋ
ರೇಜೇ ಪಾಜಕಭೂತಲೇ ನಿಜಮೃದುಸ್ವಲ್ಪಾಂಘ್ರಿಪದ್ಮಾಂಕಿತೇ ।
ಗೋವತ್ಸಾನಪಿ ಪಾಲಯನ್ ಸಖಿಯುತಃ ಸತ್ಯಾದಿಲೋಕಾಧಿಪಃ
ಸ ಶ್ರೀಮಧ್ವಮುನಿರ್ಹರಿಪ್ರಿಯತಮೋ ದದ್ಯಾದ್ವಟೋರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೪ ॥

ತಾತೇದಂ ಲಿಖಿತಂ ಪುರಾ ಲಿಪಿಕುಲಂ ಕಸ್ಮಾತ್ ಪುನರ್ಲಿಖ್ಯತೇ
ಲಿಖ್ಯಂತಾಂ ಲಿಪಯೋ ಪುರಾ ಯದಿ ಮಯಾ ನ ಜ್ಞಾತಪೂರ್ವಾ ಹಿ ತಾಃ ।
ಇತ್ಯೇವಂ ಪ್ರವದನ್ ಮುದಂ ಚ ಜನಯನ್ ಜಗ್ರಾಹ ವರ್ಣಾನ್ ಪರಃ
ಸ ಶ್ರೀಮಧ್ವಮುನಿರ್ಹರಿಪ್ರಿಯತಮೋ ದದ್ಯಾದ್ವಟೋರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೫ ॥

ಯಃ ಪಿತ್ರಾ ಹ್ಯುಪನೀತ ಏವ ಸಕಲಾಮ್ನಾಯಾದಿವಿದ್ಯಾಧಿರಾಟ್
ಭಾರತ್ಯಾ ರಮಣಃ ಪಪಾಠ ಚರಣಾರ್ಧಾರ್ಚಾದಿರೂಪಾದಿಕಮ್ ।
ಸರ್ವೇಶೋಽಪಿ ಸುವಸ್ತ್ರಖಂಡಕೃತಸತ್ಕೌಪೀನಧಾರೀ ಗುರುಃ
ಸ ಶ್ರೀಮಧ್ವಮುನಿರ್ಹರಿಪ್ರಿಯತಮೋ ದದ್ಯಾದ್ವಟೋರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೬ ॥

ಪಾರಿವ್ರಾಜ್ಯವಿಧಿಂ ವಿರಾಗಸಮಯೇ ಯಃ ಶಿಕ್ಷಯನ್ನಚ್ಯುತ-
ಪ್ರೇಕ್ಷಾದಾಪ ಸುಮೋಕ್ಷಸಾಧನಮಹಾತುರ್ಯಾಶ್ರಮಂ ಸದ್ಗುರೋಃ ।
ಪಾರಿವ್ರಾಜ್ಯನಿವರ್ತಯೇ ನತಿಕೃತೋಃ ಪಿತ್ರೋರನುಜ್ಞಾ ಚ ಸಃ
ಸ ಶ್ರೀಮಧ್ವಮುನಿರ್ಹರಿಪ್ರಿಯತಮೋ ದದ್ಯಾದ್ವಟೋರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೭ ॥

ಆನಂದಪ್ರದಶಾಸ್ತ್ರಕೃತ್ತ್ವತ ಉತಾನಂದಾತ್ಮವಿಷ್ಣೋಶ್ಚ ಯೋ
ಧೀಪಾತ್ರಂ ತದುಪಾಸಯತ್ತ್ವತ ಇತಿ ಸ್ವಾನಂದತೀರ್ಥೋಽಭವತ್ ।
ಯಃ ಪೂರ್ಣಪ್ರಮತಿಶ್ಚ ನಾಮ ಗುರುಣಾ ಲೇಭೇಽನುರೂಪಂ ಪರಂ
ಸ ಶ್ರೀಮಧ್ವಮುನಿರ್ಹರಿಪ್ರಿಯತಮೋ ದದ್ಯಾದ್ವಟೋರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೮ ॥

ಜಿತ್ವಾ ಸಂಕರಮುಖ್ಯದುರ್ಮತಿಗಣಂ ಸದ್ಯುಕ್ತಿಶಾಸ್ತ್ರಾದಿಭಿಃ
ಕೃತ್ವಾ ಸೂತ್ರಗಣಾದಿಭಾಷ್ಯನಿಕರಂ ದುಃಶಾಸ್ತ್ರಸಂದೂಷಕಮ್ ।
ಸಜ್ಜೀವಾಂಶ್ಚ ಸುದರ್ಶನದ್ವಯಮಹೋ ಸಂಗ್ರಾಹಯಾಮಾಸ ಯಃ
ಸ ಶ್ರೀಮಧ್ವಮುನಿರ್ಹರಿಪ್ರಿಯತಮೋ ದದ್ಯಾದ್ವಟೋರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೯ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವಸ್ತುತಿಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮಿದಂ ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾಖ್ಯೇನ ಸ-
ಲ್ಲಕ್ಷ್ಮೀವಲ್ಲಭತೀರ್ಥಪೂಜ್ಯಚರಣಚ್ಛಾತ್ರೇಣ ಭಕ್ತ್ಯೋದಿತಮ್ ।
ಶೃಣ್ವಂತಿ ಪ್ರಪಠಂತಿ ಯೇ ಪ್ರತಿದಿನಂ ವಿದ್ಯಾಗುಣಾಭ್ಯಾಸಿನೋ
ತೇಷಾಂ ಮಧ್ವಗುರುರ್ದದಾತಿ ವಿಪುಲಾಂ ವಿದ್ಯಾಂ ಶ್ರಿಯಂ ಶಾಶ್ವತೀಮ್ ॥ ೧೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾಚಾರ್ಯಕೃತಂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಸ್ತುತಿಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

*****

೧೩೧. ಶ್ರೀವಾಯುಗದ್ಯಮ್

ಭಾರತೀರಮಣಂ ವಾಯುಂ ಕಾರಣಂ ಸರ್ವಸಂಪದಾಮ್ ।
ತಾರಕಂ ಭವಪಾಥೋಧೇರ್ನಾರಾಯಣಪರಂ ನುಮಃ ॥

ಶ್ರೀಮತೇ। ಧರ್ಮಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯೈಶ್ವರ್ಯಾದಿಗುಣವತೇ। ಶಿವಶೇಷಖಗೇಶಮುಖಾಮರಸಮಾರಾಧಿತಚರಣಸರೋರುಹಾಯ । ರಿಪುದುಃಸಹಾಯ । ಪಂಚಬಾಣತೂಣೀರನಿಭಜಂಘಾಯ । ಪರಾಕೃತಪರಮೋತ್ಸಾಹವರ್ಜನಾತಿರಿಕ್ತದೋಷಸಂಘಾಯ । ಹಸ್ತಿಹಸ್ತಪ್ರಶಸ್ತೋರುದ್ವಯಾಯ । ಭಗವತ್ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಾಂಗೀಕೃತಾಜ್ಞಾನಶೋಕಭಯಾಯ । ಸ್ವಚ್ಛಕೌಶೇಯಪಟಕಟಿಸೂತ್ರಾಭಿರಾಮಕಟಿತಟಾಯ । ಸ್ವಾಭಾವಿಕಾಣಿಮಾದಿಕೂಟಾಯ। ಜಾಹ್ನವೀವರ್ತುಲಾವರ್ತಸನ್ನಿಭಗಂಭೀರನಾಭಿಬಿಲಾಯ । ವಿವಿಧವೀರಕಾರ್ತಸ್ವರನಿಕಷ ಪಾಷಾಣಾಯಿತವಕ್ಷಃಸ್ಥಲಾಯ । ಹರಿವೈರಿಶರೀರವಿದಾರಣಗದಾವರಾಯುಧಧರಭುಜಾಯ । ಮಂದಸ್ಮಿತಚಂದ್ರಿಕಾಕಾಂತವದನದ್ವಿಜರಾಜಾಯ । ರಮಾರಮಣಚರಣಾರುಣ ಸರೋಜಭೃಂಗಾಯ । ಜೃಂಭಮಾಣೋತ್ತಮಾಂಗಾಯ । ಸಂಪೂರ್ಣಲಕ್ಷಣಚಾರ್ವಂಗಾಯ । ಋಜುಪುಂಗವಾಯ । ಈಶಾದನ್ಯತ್ರ ಸರ್ವತ್ರಾಲೋಚನೇ ಸರ್ವವಿಷಯೇಣ ಈಶೇತ್ವಸಾರ್ವತ್ರಿಕೇನನಾದಿನಿತ್ಯೇನ ಆಮುಕ್ತಿ ಕ್ರಮೇಣ ವರ್ಧಮಾನೇನ ತತೋಽವ್ಯಯೇನ ಸದಾಪೂರ್ಣೇನ ವೇದೋಕ್ತಾಧಿಕವಿಷಯೇಣ ವೇದಸಂವಾದಿನಾ ಮಹಾಜ್ಞಾನೇನ ಶತಜನ್ಮಪೂರ್ವಮುದಿತಾಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನೇನ ಪ್ರತಿಭಾತಿಶಯೇನ ಚ ಯುಕ್ತಾಯ । ಸದಾ ವಾಸುದೇವಪ್ರಸಾದಕಸ್ವವಶಮಾನಸಾಯ । ಭವಿಷ್ಯಚ್ಚತುರ್ಮುಖಾಯ । ಸತ್ತ್ವಸ್ತತ್ತ್ವಮಹಾಸತ್ತ್ವಸೂಕ್ಷ್ಮಸತ್ತ್ವಾಯ । ಸತ್ತ್ವಪ್ರಚುರಾತ್ಯಲ್ಪ ರಜಸ್ತಮಸ್ಕಾಯ । ಸಮಸ್ತಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಿತತವಿಗ್ರಹಾಯ । ಅಖಿಣಾಶ್ಮಸಮತ್ವೇನಾಸುರಾವೇಶವಿಧುರಾಯ । ಸುಪ್ತ್ಯಾದೌ ಜೀವಂ ಸ್ವಾಂತರ್ನಿವೇಶ್ಯ ಭಗವತ್ಪ್ರವಿಷ್ಟಾಯ । ಅತ್ಯಲ್ಪದುಃಖಸ್ಯ ಷ್ಟತ್ವೇಽಪ್ಯಾತ್ಮಸಂಬಂಧಿತಯಾ ಭೋಗಾಭಾವಾದನಭಿಮಾನಾಚ್ಚಾಸಂಪೀಡಿತಾಯ । ಸ್ವಸ್ವಗುಣಜ್ಞಾನಿಷು ಬಹುರೂಪೇಣ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾಯ । ಸುಪರ್ಣಾದ್ಯಧಿಕತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಾಯ । ತದಭಿಮಾನವರ್ಜಿತಗುಣಪೂರ್ಣಾಯ । ನಿತ್ಯಸಂಚರಣಶೀಲಾಯ। ಅಚಲತಯೈವ ಚಲದಿಂದ್ರಿಯಪ್ರವರ್ತಕಾಯ। ಪ್ರತಿದೇಹಂ ಬಾಹ್ಯಾಂತರ್ನೇತೃತ್ವೇನ ವ್ಯಷ್ಟಿಸಮಷ್ಟಿಶಬ್ದವಾಚ್ಯಾಯ । ಅನಭಿಮಾನಾದಶರೀರಾಯ । ಪಾರ್ಥಿವಭಾಗಾಭಾವೇನಾಕಾಲ್ಯತ್ವೇ ಚಾಪ್ತೇಜೋವಾಯುರೂಪಭೂತತ್ರಯಕೃತಶರೀರಾಯ । ಅತಿರೋಹಿತವಿಜ್ಞಾನತ್ವೇನಾನಾದಿತೋ ವೃದ್ಧಿಹ್ರಾಸರಹಿತತ್ವೇನ ಚಾಮೃತಾಯ । ಪ್ರಲಯಕಾಲೇಽಪಿ ಪ್ರತಿಭಾತಪರಾವರಾಯ । ಸರ್ವಥಾ ಸಂಶಯವಿಧುರಾಯ । ಭಗವತಿ ಸರ್ವಚೇಷ್ಟಾಸಮರ್ಪಕಾಯ । ಜೀವಿಜ್ಞಾನಾನಂದಭಕ್ತ್ಯಾದ್ಯಭಿಮಾನಯುಕ್ತಾಯ। ಕೂರ್ಮರೂಪೇಣ ಜಗದ್ಧಾರಕಾಯ। ಸರ್ವಸಾರಭೋಗಾಸಕ್ತಾಯ । ಭೋಗ್ಯಭೋಕ್ತೃ ರೂಪಾಯ । ಹರಿರಮಾಪ್ರಸಿದ್ಧಶಬ್ದಾತಿರಿಕ್ತಾನಂತವೇದಪ್ರತಿಪಾದ್ಯಾಯ । ಪ್ರಣವಪ್ರತಿಪಾದ್ಯಾಯ । ಅನಂತರೂಪಾಯ । ವಿಶೇಷತಸ್ತ್ರಿಕೋಟಿರೂಪಾಯ । ಅವತಾರತ್ರಯೋಪೇತಾಯ । ತತ್ರ ಹನುಮದಾಖ್ಯೇನ ಪ್ರಾಥಮಿಕೇಣ ರೂಪೇಣ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಕಾರ್ಯಸಾಧಕಾಯ ।

ದ್ವಿತೀಯೇನ ಭೀಮಾಖ್ಯೇನ ಮಾಗಧವಧಾದಿಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಕಾರ್ಯಸಾಧಕಾಯ । ತೃತೀಯೇನ ಮಧ್ವಾಖ್ಯೇನ ರೂಪೇಣ ಏಕವಿಂಶತಿಕುಭಾಷ್ಯದೂಷಣತಾರತಮ್ಯೋಪದೇಶಾದಿವ್ಯಾಸಕಾರ್ಯಸಾಧಕಾಯ । ಅವತಾರೇಷು ಕದಾಚಿದ್ಭಗವದ್ರೂಪವಿಶೇಷಾಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನೋಜ್ಝಿತಾಯ । ಸಾಕ್ಷಾತ್ಸರ್ವಾಂಗ ಸಾಯುಜ್ಯಯೋಗ್ಯಾಯ । ಅಚ್ಛಿನ್ನವಿಷ್ಣುಧರ್ಮಾಯ । ಕಾಮ್ಯಕರ್ಮರಹಿತಾಯ । ಏಕಾಂತಭಕ್ತಾಯ । ಸರ್ವೇಷಾಂ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶಕಾಯ । ಹರ್ಯಾಜ್ಞಯಾ ಮುಕ್ತಿಪ್ರದಾಯ । ಸರ್ವಜೀವೋತ್ತಮಾಯ । ರಮಾಪತಿಪ್ರಿಯತಮಾಯ । ಓಂ ಭಾರತೀರಮಣಾಯ । ಶ್ರೀವಾಯುದೇವಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥

ಹೃದ್ಯಗದ್ಯಸ್ತುತೋ ದದ್ಯಾದ್ವಿದ್ಯಾಂ ಸದ್ಯೋಽನವದ್ಯಕಾಮ್ ।
ವಿನಿರ್ಭಿದ್ಯ ದೃಢಾವಿದ್ಯಾಮಚ್ಛೇದ್ಯಾಂ ಶಾರದಾಪತಿಃ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಕೃತಂ ಶ್ರೀವಾಯುಗದ್ಯಮ್ ॥

★★★★★

೧೩೨. ಶ್ರೀಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಸ್ತೋತ್ರಗದ್ಯಮ್

ಜನ್ಮಾಧಿವ್ಯಾಧ್ಯುಪಾಧಿಪ್ರತಿಹತಿವಿರಹಪ್ರಾಪಕಗುಣೋಪೇತಪಾಂಸುಯುಕ್ತಪಾದೋಜ್ಜ್ವಲಜಲಜಾಯ । ಭಗವದನಭಿಮತವಿಭೇದನಾಯ । ಭೂತಿಹೇತವೇ । ಅಜರಾಯ । ಜನ್ಮಮೃತ್ಯಾಮಯಾನಾಂ ಜರಯಿತ್ರೇ । ದೇಹಭಾಜಾಮಹರಹರಹಿತಂ ನಿರ್ದಹಂತ್ರೇ । ಸಂಜೀವನಾದ್ಯೌಷಧನಿಧಿಗಂಧಮಾದನಪರ್ವತಾನಯನಕ್ಷಪಣಕುಶಲಕಪಿವರವಪುಷೇ । ಇಷ್ಟಪ್ರದೇಷ್ಟ್ರುಮುಷ್ಟಿಮತೇ । ಏಕಚಕ್ರಾಜನಾನಾಮಸುವಿಧೃತಿಸುಖವಿಘ್ನನಿಹಂತ್ರೇ । ಆಜ್ಞಾಮಾತ್ರೇಣಾವಿದ್ಯಾನಿದ್ರಾವಿದ್ರಾವಕಾಭದ್ರವಿನಾಶಕವಾಗ್ದೇವ್ಯಾತ್ಮಕಭಾರತೀಸ್ವರೂಪದ್ರೌಪದೀರಮಣಾತ್ಮಕಾಯ । ಬಹುಕೋಟಿಸಂಖ್ಯಾಕದೈತ್ಯಪೋಥಕಾಯ । ಮಾಯಿಗೋಮಾಯುವಿದ್ರಾವಕವ್ಯಾಖ್ಯಾಸಿಂಹನಾದಯುಕ್ತಾಯ । ಅವತಾರತ್ರಯೇಽರಿಭಿಃ ಹಿಂಸಿತೋಽಪಿ ನಿರ್ವಿಕಾರಾಯ । ಮಹಾನಂದಸಂದುಹದ್ದುರಿತನುಚ್ಛ್ರೀಮದ್ವಕ್ತ್ರೇಂದು ಬಿಂಬಾಯ । ಸ್ವಚರಣಪರಿಚಾರಕಾಣಾಂ ಸ್ವಕೃತಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಶ್ರಾವಕಾಯ । ರತ್ನಮಯಪೀಠೇ ಉಪವಿಶ್ಯ ಮೂರ್ತಿಮದ್ವೇದಾದಿವಿದ್ಯಾದೇವತಾಸೇವ್ಯಾಯ । ಭಾವಿಬ್ರಹ್ಮಣೇ । ವ್ಯಾಸಾವತಾರಾಯ ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಶಾಯಿಶ್ರೀನಾರಾಯಣಪ್ರಾರ್ಥನಾಕರ್ತ್ರೇ । ಭಗವದಾಜ್ಞಾಂ ಶಿರಸಿ ಧೃತ್ವಾ ಭೂಮೌ ಪಾಜಕಕ್ಷೇತ್ರೇ ಮಧ್ಯಗೇಹಪತ್ನ್ಯಾಮವತೀರ್ಯ ಏಕವಿಂಶತಿ ದುರ್ಭಾಷ್ಯದೂಷಕಶ್ರೀಮದ್ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯಕರ್ತ್ರೇ । ಸಜ್ಜನಾನಾಮಾನಂದದಾತ್ರೇ । ಹನುಮದ್ಭೀಮಾನಂದತೀರ್ಥಾಭಿಧರೂಪತ್ರಯಾತ್ಮಕಾಯ । ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಯ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ಪ್ರಮಾಣಲಕ್ಷಣ-ಕಥಾಲಕ್ಷಣ-ಮಾಯಾವಾದಖಂಡನ-ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಾನುಮಾನಖಂಡನ-ಉಪಾಧಿಖಂಡನ-

ತತ್ತ್ವಸಂಖ್ಯಾನ-ತತ್ತ್ವವಿವೇಕ-ತತ್ತ್ವೋದ್ಯೋತ-ಕರ್ಮನಿರ್ಣಯ-ವಿಷ್ಣುತತ್ತ್ವ-ವಿನಿರ್ಣಯಾಖ್ಯದಶಪ್ರಕರಣ-ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯ-ಅಣುಭಾಷ್ಯ-ಅನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನ-ನ್ಯಾಯವಿವರಣ-ತಂತ್ರಸಾರ-ಗೀತಾಭಾಷ್ಯ-ಗೀತಾತಾತ್ಪರ್ಯ-ಋಗ್ಭಾಷ್ಯ-ಈಶಾ-ವಾಸ್ಯಷಟ್ಪ್ರಶ್ನಾಥರ್ವಣಮಾಂಡೂಕತಲವಕಾರಕಾಠಕತೈತ್ತಿರೀಯೈತರೇಯ-ಛಾಂದೋಗ್ಯಬೃಹದಾರಣ್ಯಕಾಖ್ಯದಶೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯ-ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತ-ತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯ-ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯ-ಸದಾಚಾರಸ್ಮೃತಿ-ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರ-ಕೃಷ್ಣಾಮೃತಮಹಾರ್ಣವ-ಯಮಕಭಾರತ-ಜಯಂತೀಕಲ್ಪ-ಪ್ರಣವಕಲ್ಪ - ನಖಸ್ತುತಿ - ಅಂಬರಗಂಗಾಖ್ಯಪದ್ಯರೂಪಾಷ್ಟತ್ರಿಂಶದ್ಗ್ರಂಥಕರ್ತ್ರೇ । ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಾಭಿಧಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಸ್ವರೂಪಾಯ । ದೋಷ್ಯಹಿತಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀ-ನಾರಾಯಣಸನ್ನಿಧಾನೋಪೇತನರನಾರಾಯಣೈಕಕರಲಬ್ಧಾಷ್ಟಸಂಖ್ಯಾಕವೇದ-ವ್ಯಾಸಾಭಿಧಶುದ್ಧಶಿಲಾತ್ಮಕಪ್ರತಿಮಾರ್ಚಕಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯಸ್ವರೂಪಾಯ । ತಾಸಾಂ ಪ್ರತಿಮಾನಾಂ ಪೂಜಾಪ್ರವಾಹಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ವಂಶಪರಂಪರಾಕರ್ತೃಪದ್ಮನಾಭಾಖ್ಯ-ಮುನಿನಿರ್ಮಾತೃಕಕರಕಮಲೋಪೇತ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯಸ್ವರೂಪಾಯ । ಸಕ-ಲೇಂದ್ರಿಯದೇವತಾನಿಯಾಮಕಾಯ । ಸ್ವಭಕ್ತಾನಾಂ ಸರ್ವವಿಘ್ನನಿವಾರಕಾಯ । ಸದ್ವಿದ್ಯಾಪ್ರದಾತ್ರೇ । ಸ್ವಸ್ತೋತ್ರೇ ಸುವೀರ್ಯಂ ದದತೇ । ಭಗವದ-ನಂತರಂ ಸರ್ವರಸಾಸ್ವಾದನಕರ್ತ್ರೇ । ಶ್ರೀಭಗವದಾಜ್ಞಯಾ ಮೋಕ್ಷದಾತ್ರೇ । ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಾನಂತರಂ ಸಮಸ್ತವೇದಪ್ರತಿಪಾದ್ಯಾಯ । ಅನಂತಾನಂತ-ವೇದೋಕ್ತತದನುಕ್ತಭಾರತೋಕ್ತಾನಂತಗುಣೈರನಂತಕರ್ಮಭಿರನಂತರೂಪೋ-ಪಾಸಕಾಯ । ಶ್ರೀಭಾರತೀರಮಣಾಯ । ಸರ್ವಜೀವಸ್ವರೂಪನಿಯಾಮಕಾಯ । ಸ್ವಭಕ್ತಾನಾಂ ಸಮಸ್ತಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದಾತ್ರೇ । ಶ್ರೀಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಯ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಸ್ತೋತ್ರಗದ್ಯಂ ಶ್ರೀನಿವಾಸಕೃತಂ ಪಠೇತ್ ।
ಅರ್ಚಯೇದ್ವಾನೇನ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಂ ಯಸ್ತಸ್ಯ ಸಂದಿಶೇತ್ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಸ್ತು ಸದ್ವಿದ್ಯಾಂ ಸರ್ವವಿಘ್ನನಿವಾರಣಮ್ ।
ಸರ್ವದಾ ರಕ್ಷಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದೋ ಭವೇತ್ ॥

॥ ಇತಿ ವೇಣುಪಲ್ಲೀ ಶ್ರೀಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಸ್ತೋತ್ರಗದ್ಯಮ್ ॥

★★★★★

೧೩೩. ಶ್ರೀಹನುಮತ್ಸ್ತೋತ್ರಗದ್ಯಮ್

ಶ್ರೀಮನ್ಮರುದಂಶತನುಕೀಶಜನುರನುದನುಜಜವಗಹನಘನದಹನಕೃತಚರಿತ-ಬಲಭರಿತರವಿತನಯಧೃತವಿನಯನವಸುಕೃತಸವಸುಕೃತಸಮುಸಹನಸಮು-ವಹನಸದಪಘನಸುಬಲಧನರಿಪುನಿಧನವಿವಶಪಥವಿಪರಿಪಥಕೃತಶಪಥದಶರಥ-

ಸುತಭಣಿತಕೃತಮಸ್ತಕಮಣಿಧ್ವನಿಜನಿತಭಯಭರಭರ್ಜಿತದಿತಿಜಹೃಜ್ಜಬೀಜಜಯ-ಹೃದಯವಿಸ್ಮಯವಿಧಿವಿಚಕ್ಷಣಾನುಕ್ಷಣೇಕ್ಷಣಕ್ಷೇಪಪರ್ಯಾಪ್ತಮುನಿಜನನಿಯಮ-ಕರಂಭಾರ್ಥಿತಪರಿರಂಭಾತುಲಕಲರಂಭಾನಟನಾರಂಭಾಕೃತಿಪರಂಭಾವಿತತನು-ಪುಂಭಾವವಿಬುಧಸಂಭಾಸಿತಪದಜಂಭಾಹಿತವಿಧಿಧುರಂಧರಪುರಂದರಸುಂದರ-ಮಂದಿರಖಲಸಿಂಧುರೇಂದ್ರದಶಕಂಧರಮಂದರಭಿದುರಕರಬಂಧಬಂಧುರಸುಧಾ-ಗಂಧರುಂಧದತುಲತುಂದಸಂಧಿಸಾಂದ್ರಕಂದರಗಿರಿಕಂದುಕಕರಬಿಂದುಸಮಸಿಂಧು-ಕಬಂಧಮಂದೇಂದುಹಸಿತಸಸೀತರಘುವರಚರಣಪರಿಚರಣಪರಾಯಣ ಭೋ ಭಗ-ವನ್ ಭೋಗೇಶ ಶ್ರೀಹನುಮನ್ನಹರಹರ್ನಮಸ್ತೇ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀನಾರದಾನುಗ್ರಹಿಭೈಮಿಪುತ್ರಪಾಂಗರಿಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಕೃತಂ
ಶ್ರೀಭೋಗಾಪುರೇಶಹನುಮತ್ಸ್ತೋತ್ರಗದ್ಯಮ್ ॥

★★★★★

೧೩೪. ವಾಯೋಃ ಶುದ್ಧಧರ್ಮರತತ್ತ್ವವರ್ಣನಮ್ (ಸರಸಭಾರತೀವಿಲಾಸೇ)

ವಿಶ್ವಂಭರಸ್ಯ ಭರ್ತುರ್ಮೇ ಶಕ್ತ್ಯಾ ಕೋಽಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ್ವಿತಿ ।
ಗರುಡೋಽಪ್ಯಸುರಾವೇಶಾದಹಂ ಚಕ್ರೇ ಕ್ವಚಿತ್ ಕಿಲ ॥ ೧ ॥

ತಪಸಾಽಽರಾಧ್ಯ ಯೋ ವಿಷ್ಣುಂ ತಸ್ಯ ವಾಹನತಾಮಗಾತ್ ।
ಈದೃಶಸ್ಯಾಪಿ ಕುಮತಿಃ ಕಲ್ಯಾವೇಶಾನ್ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೨ ॥

ಕಿಂಚಿದ್ಭಾರಂ ದರ್ಶಯಿತ್ವಾ ತಂ ಚ ಕೃಷ್ಣೋ ನ್ಯಪಾತಯತ್ ।
ಮಹೀತಲೇ ತದಾ ಕಾಕಾಸ್ತಸ್ಯ ಶೋಕಂ ದದುಃ ಕಿಲ ॥ ೩ ॥

ಅತೋಽದ್ಯಾಪಿ ಸ್ವತುಂಡೇನ ಗರುಡಾಕಾರಧಾರಿಣಮ್ ।
ಅಭ್ಯೇತ್ಯ ಬಲವಂತಂ ಚ ಘ್ನಂತಿ ಕಾಕಾಃ ಪತತ್ರಿಣಮ್ ॥ ೪ ॥

ನಷ್ಟಾಹಂಕಾರಚಿತ್ತಂ ಚ ಪುನರಂಗೀಚಕಾರ ತಮ್ ।
ಇತ್ಯಾಹ ಭಾರತೇ ವ್ಯಾಸಸ್ತತ್ ತಸ್ಯಾಪಿ ನ ಶುದ್ಧತಾ ॥ ೫ ॥

ಸ್ಯಮಂತಕಾರ್ಥೇ ರಾಮೇಣ ಕೃತಃ ಶೇಷಸ್ವರೂಪಿಣಾ ।
ವಿರೋಧಂ ಸ್ವಾನುಜೇ ಕೃಷ್ಣೇ ದನುಜಾವಿಷ್ಟಚೇತಸಾ ॥ ೬ ॥

ಅತೋ ಮನುಜ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಂ ತ್ಯಜ ಸರ್ವೋತ್ತಮಂ ಭಜ ।
ವ್ರಜ ವೈಕುಂಠಪದವೀಂ ನಿಜಂ ಸ್ಥಾನಂ ತದಿಚ್ಛಯಾ ॥ ೭ ॥

ದುರ್ವಾಸಾಃ ಶಂಕರಸ್ಯಾಂಶೋ ಹಂಸರೂಪೀ ನಿರಂಹಸೇ ।
ಅಂಬರೀಷಾಯ ಚುಕ್ರೋಧ ಕ್ರೋಧಾವಿಷ್ಟಮನೋರಥಃ ॥ ೮ ॥

ತದಾಸುರಾಣಾಮರಿಣಾ ಸೋಽರಿಣಾಽನುದ್ರುತೋ ಭಯಾತ್ ।
ಜಗಾಮ ಬ್ರಹ್ಮಸದನಂ ಸೋಽಪ್ಯಧೋವದನೋಽಭವತ್ ॥ ೯ ॥

ಅಲಬ್ಧಕಾರ್ಯಃ ಕೈಲಾಸಮಗಮಚ್ಛಂಕರಾಲಯಮ್ ।
ಸೋಽಪಿ ಭೀತೋ ಹರೇಶ್ಚಕ್ರಾದಾಹಾನುಸರ ತಂ ಹರಿಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಯಸ್ಯೇದಮಾಯುಧಂ ಪುತ್ರೇತ್ಯುಕ್ತೋ ವೈಕುಂಠಮನ್ವಗಾತ್ ।
ಹರಿಃ ಸ್ವಭಕ್ತವಾತ್ಸಲ್ಯಾನ್ನಾಮೋಚಯದಮುಂ ಮುನಿಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಅತೋಽಂಬರೀಷಧಾಮ್ನೈವ ಗತಃ ಸೋಽಪಿ ಹರೇರರಿಮ್ ।
ಸ್ತುತ್ವೈವ ಮೋಚಯಾಮಾಸ ನ ತು ಸೋಽಪ್ಯಾತ್ಮಶಕ್ತಿತಃ ॥ ೧೨ ॥

ಅತಃ ಶಿವಸ್ಯಾಪಿ ಮತಿರ್ವಿರುದ್ಧಾಽಭವದಚ್ಯುತೇ ।
ಹರೇಃ ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವಂ ಚ ಸಿದ್ಧಮಾಸೀಜ್ಜಗತ್ತ್ರಯೇ ॥ ೧೩ ॥

ತಸ್ಮಾದ್ದರ್ಯಾಯುಧಾದೇವ ಬಿಭ್ಯತುರ್ಬ್ರಹ್ಮಶಂಕರೌ ।
ತಚ್ಚಕ್ರಂ ಯಸ್ಯ ವಶಗಂ ಸೋಽಭೂತ್ ಸರ್ವೋತ್ತಮೋತ್ತಮಃ ॥ ೧೪ ॥

ದ್ರೌಣ್ಯಾತ್ಮಾ ಶಂಕರಃ ಕೃಷ್ಣಮವಜಜ್ಞೇ ಪದೇ ಪದೇ ।
ಹರಿಃ ಶಶಾಪ ಕಿಲ ತಂ ದುರ್ಯೋಧನಮತಾನುಗಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಹತೇ ಚ ರಾವಣೇ ಶಂಭುರ್ಧನುರಾದಾಯ ರಾಘವಮ್ ।
ಆಜುಹಾವ ರಣಾಯೇತಿ ಕಥಾ ರಾಮಾಯಣೇ ಸ್ಫುಟಾ ॥ ೧೬ ॥

ಏವಂ ಚ ಶಂಕರಸ್ಯಾಪಿ ಕಲ್ಯಾವಿಷ್ಟಂ ಮನೋಽಭವತ್ ।
ತಸ್ಮಾದನ್ಯಸುರಾಣಾಂ ಕಾ ವಾರ್ತಾ ತದನುವರ್ತಿನಾಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಇಂದ್ರಶ್ಚ ಪಾರಿಜಾತಾರ್ಥಂ ಯುಯುಧೇ ಹರಿಣಾ ಸಹ ।
ಅಚೀಕರದ್ದರೌ ವೈರಂ ಮಖಭಂಗೇ ಕೃತೇ ಸತಿ ॥ ೧೮ ॥

ಪಾರಿಜಾತಾಪಹರಣೇ ಸೇಶ್ವರಾ ದಿಗಧೀಶ್ವರಾಃ ।
ಆಯುಧ್ಯ ಹರಿಣಾ ಸಾರ್ಧಂ ಯುದ್ಧೇ ಕ್ರುದ್ಧಮನೋರಥಾಃ ॥ ೧೯ ॥

ಬಲಿನಾ ಕಲಿನಾ ವಿದ್ಧಾಸ್ತೇ ಚ ಸಿದ್ಧಾ ವಿಚಾರಣೇ ।
ಭೂಭಾರಭೂತದೈತ್ಯಾನಾಂ ವಧಾಯ ಕ್ಷೀರಸಾಗರಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಗತ್ವಾ ವೈ ಪ್ರಾರ್ಥಯಾಮಾಸುರ್ಜಪ್ತ್ವಾ ತಪ್ತ್ವಾ ಚ ಸತ್ತಪಃ ।
ತೇಷಾಮದ್ಯೇದೃಶೀ ಮನ್ಯೇ ಕುಬುದ್ಧಿರ್ನ ಸ್ವಭಾವತಃ ॥ ೨೧ ॥

ಅತೋಽನ್ಯಾವೇಶತೋ ವಾಚ್ಯಾ ಭೂತಾವಿಷ್ಟಾಂತರಾತ್ಮವತ್ ।
ತಸ್ಮಾದ್ವಾಯ್ವಿತರೇ ದೇವಾಃ ಕಲ್ಯಾಕ್ರಾಂತಮನೋರಥಾಃ ॥ ೨೨ ॥

ವಾಯೋರಪಿ ಸಮಾ ನಾಸಂಸ್ತತ್ಕಥಂ ಸ್ಯುರ್ಹರೇಃ ಸಮಾಃ ।
ಕಿಂ ಚ ತೂರ್ಣಂ ಗೃಹೀತ್ವೇತಿ ಶ್ಲೋಕಂ ತ್ವಂ ಚ ವಿಚಾರಯ ॥ ೨೩ ॥

ನಿರಾಯುಧೋ ಹರೇಃ ಪಕ್ಷೀ ಸಾಯುಧಂ ಚ ಸವಾಹನಮ್ ।
ದೋರ್ಭ್ಯಾಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ತ್ರ್ಯಕ್ಷಂ ತೇ ಚಿಕ್ಷೇಪ ಕಿಲ ಪೃಷ್ಠತಃ ॥ ೨೪ ॥

ಸಮಸ್ಯಾಪಿ ಸಮೋ ನಾಭೂದ್ಯಸ್ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯಸ್ಯ ಹರೇರ್ಬಲಾತ್ ।
ಸ ತೇ ಕಥಂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಃ ಸದೃಕ್ಷಃ ಸ್ಯಾನ್ಮಮ ಪ್ರಭೋಃ ॥ ೨೫ ॥

ತಥಾಽಪಿ ಭಕ್ತವಾತ್ಸಲ್ಯಾತ್ ಕರುಣಾಸಾಗರೋ ಹರಿಃ ।
ನ ಮುಂಚತಿ ಸುರಾನೇತಾನ್ ಯೋಽಸೌ ಸರ್ವಸಹಾಪತಿಃ ॥ ೨೬ ॥

ಪಂಕಾಂಕಿತತನುಂ ಸೂನುಂ ಯಥಾ ಮಾತಾ ಕೃಪಾವತೀ ।
ಪಂಕಂ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ರಕ್ಷೇದ್ಧಿ ತಥಾ ಸ್ವಾನ್ ರಕ್ಷತಿ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೨೭ ॥

ವಿಷಮಪ್ಯಮೃತೀಕೃತ್ಯ ಪಪೌ ಕಿಲ ಮರುತ್ ಪುರಾ ।
ವಾಯೌ ಭಕ್ತಿಮತಾಂ ಚಾಪಿ ಮತಿರಸ್ಮಾಕಮೀದೃಶೀ ॥ ೨೮ ॥

ವಿಷಕಲ್ಪೇನ ಕಲಿನೈವಾಲ್ಪೀಕೃತ್ಯ ಸುರಾವಲೀಮ್ ।
ಯತಃ ಪ್ರಸಾಧಯಾಮೋಽಸ್ಮನ್ಮತಂ ವಿಸ್ಮಾಪನಂ ಸತಾಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಯತೋ ಭಗವತೇ ವಿಷ್ಣುಪಾದೋದಕನಿಷೇವಣಾತ್ ।
ಶಿವಃ ಶಿವೋಽಭೂದಿತ್ಯಾಹ ಶುಕಃ ಪರಮಧಾರ್ಮಿಕಃ ॥ ೩೦ ॥

ಅತಃ ಪ್ರಾಗಶಿವತ್ವಂ ಚ ಶುಕಸ್ಯಾಪಿ ಹಿ ಸಮ್ಮತಮ್ ।
ಸ್ವಭಾವತೋ ಶಿವತ್ವಂ ತು ಸುರಾಣಾಂ ನ ಕದಾಚನ ॥ ೩೧ ॥

ಸಾತ್ವಿಕಾನಾಂ ತತಃ ಸಿದ್ಧಃ ಕಲ್ಯಾವೇಶಃ ಶಿವೇಽಪಿ ಚ ।
ವ್ಯೋಮಕೇಶಃ ಕಿಲೇಶಾನೋ ವ್ಯೋಮ ವಿಷ್ಣುಪದಂ ಕಿಲ ॥ ೩೨ ॥

ಶಾಸನಸ್ಥಾಽಭವತ್ ತಸ್ಮಾದ್ಧರಸ್ಯ ಹರಿದಾಸತಾ ।
ಅದ್ಯಾಪಿ ಭಕ್ತೇರ್ದೃಢತಾಂ ದರ್ಶಯಂತೋ ನೃಪಾಂತಿಕೇ ॥ ೩೩ ॥

ಭೃತ್ಯಾ ಭಟಾ ಮಚ್ಛಿರಸಸ್ತವ ಪಾದಸ್ಯ ಚ ಪ್ರಭೋ ।
ಗ್ರಂಥಿರಿತ್ಯಾಹುರೇವಂ ಚ ಸದಾ ವಿಷ್ಣುಪದೇ ಶಿರಃ ॥ ೩೪ ॥

ಘಟಯನ್ ಧೂರ್ಜಟಿರ್ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತೇಷ್ವಗ್ರೇಸರೋಽಭವತ್ ।
ಮಮ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಭವತ್ಪಾದ ಇತಿ ಯೋ ವಕ್ತಿ ಮಾನವಃ ॥ ೩೫ ॥

ಸಕೃದ್ಯಸ್ಯ ಪದಂ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಯೋ ಧಾರಯತಿ ಚ ಪ್ರಭೋಃ ।
ತಂ ಚ ತದ್ಭಕ್ತಮೇವಾಹುಃ ಪ್ರಾಂಚಃ ಶಾಸ್ತ್ರವಿದೋ ಬುಧಾಃ ॥ ೩೬ ॥

ಸದಾ ವಿಷ್ಣುಪದಾಸಕ್ತಮಸ್ತಕೋ ಯಸ್ತ್ರಿಲೋಚನಃ ।
ನಿತ್ಯಂ ಚ ಹರಿಭಕ್ತತ್ವಂ ತಸ್ಯ ಶಂಭೋರಭೂದ್ಬಲಾತ್ ॥ ೩೭ ॥

ಗಂಗಾಧರಃ ಕಿಲ ಶಿವೋ ಗಂಗಾ ವಿಷ್ಣುಪದೀ ಕಿಲ ।
ಅತೋಽಪಿ ಶಾಸನಸ್ಥಾಽಭೂದ್ಧರಸ್ಯ ಹರಿದಾಸತಾ ॥ ೩೮ ॥

ಸಕೃತ್ ತೀರ್ಥಂ ಯಸ್ಯ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಸೋಽಪಿ ತತ್ಕಿಂಕರಃ ಕಿಲ ।
ನಿತ್ಯಂ ಚ ತೀರ್ಥಪಾದಸ್ಯ ತೀರ್ಥಶೋಭಿತಮಸ್ತಕಃ ॥ ೩೯ ॥

ಸ ತಸ್ಯ ನಿತ್ಯಭಕ್ತೋಽಭೂತ್ ತೀರ್ಥಮೌಲಿಂ ವದಂತಿ ಯಮ್ ।
ಗುರೂಣಾಂ ಶಾಸನಂ ಮಾನ್ಯಂ ಯದಾ ರಾಜ್ಞಾಂ ಚ ಶಾಸನಮ್ ॥ ೪೦ ॥

ತದಾ ಮಾನ್ಯತಮಂ ಸರ್ವಂ ಶ್ಲಾಘ್ಯಂ ಲಿಂಗಾನುಶಾಸನಮ್ ।
ಸಂದೇಹೇ ಸತಿ ಶಬ್ದಾನಾಂ ವದಂತ್ಯದ್ಯಾಽಪಿ ಯದ್ಬುಧಾಃ ॥ ೪೧ ॥

ಶಿಲಾಶಾಸನಕಲ್ಪಂ ತದಾಸೀದೇತದ್ಧಿ ಶಾಸನಮ್ ।
ಸ್ಥಾನೇ ಸ್ಥಾನೇ ಧರ್ಮಗುಪ್ತ್ಯೈ ದೇವತಾಯತನೇ ಕೃತಮ್ ॥ ೪೨ ॥

ಗ್ರಾಮೇ ಗ್ರಾಮೇ ಕೃತಂ ಕೋ ವಾ ಶಾಸನಂ ಲಂಘಯೇತ್ ಪುಮಾನ್ ।
ಭಾಷಯಾ ಲಿಖಿತಂ ಚಾಪಿ ಶಾಸನಂ ಶ್ಲಾಘ್ಯಮೇವ ಹಿ ॥ ೪೩ ॥

ಕಿಂ ವಾಚ್ಯಾ ಶ್ಲಾಘ್ಯತಾ ಸರ್ವಸಮ್ಮತ್ಯಾ ದೇವಭಾಷಯಾ ।
ಕೃತಸ್ಯ ಶಾಸನಸ್ಯಾಂಗೀಕೃತಸ್ಯ ಸಕಲೈರಪಿ ॥ ೪೪ ॥

ಅತಸ್ತೇ ಶಂಕರಃ ಕೃಷ್ಣಕಿಂಕರೋಽಭೂನ್ನ ಸಂಶಯಃ ।
ಈದೃಶಸ್ಯಾಪಿ ಕುಮತಿರ್ಯದಿ ಶಂಭೋರ್ಭವೇತ್ ಕ್ವಚಿತ್ ॥ ೪೫ ॥

ತದನ್ಯಾವೇಶಜಂ ಮನ್ಯೇ ನ ತು ತಸ್ಯ ಸ್ವಭಾವಜಮ್ ।
ಸರ್ವದಾ ಪಿತೃಭಕ್ತೋ ಯಃ ಪುತ್ರಃ ಕ್ವಾಪಿ ಕದಾಚನ ॥ ೪೬ ॥

ಯದಿ ದ್ವೇಷ್ಟಿ ಸ್ವಪಿತರಂ ಭೂತಾವಿಷ್ಟಂ ವದಂತಿ ತಮ್ ।
ತತ್ಸರ್ವಜನಸಮ್ಮತ್ಯಾ ಸಿದ್ಧೋಽಭೂದ್ಭುವನತ್ರಯೇ ॥ ೪೭ ॥

ವಾಯೋರಿತರದೇವಾನಾಂ ಕಲ್ಯಾವೇಶಃ ಕ್ವಚಿತ್ ಕ್ವಚಿತ್ ।
ಅತಶ್ಚ ಮಧ್ಯಮಾರ್ಗೋಽಯಮಭೂತ್ ಸಕಲಸಂಮತಃ ॥ ೪೮ ॥

ವಾದಿರಾಜಕೃತೇ ಶ್ರಾವ್ಯೇ ಕಾವ್ಯೇ ಭಾವ್ಯೇ ಸುಬುದ್ಧಿಭಿಃ ।
ಸೇವ್ಯೇ ಸರಸಭಾರತ್ಯಾಂ ವಿಲಾಸೋಽಭೂಚ್ಛಿವಪ್ರಿಯಃ ॥ ೪೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಶ್ರೀಚರಣವಿರಚಿತಸರಸಭಾರತೀವಿಲಾಸೇ ಶಿವಪ್ರಿಯವಿಲಾಸಃ ॥

★★★★★

೧೩೫. ಶ್ರೀವಾಯುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯನಿರೂಪಣಮ್

ವಕ್ಷ್ಯೇ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ರೂಪಂ ಶೃಣು ಪಕ್ಷೀಂದ್ರಸತ್ತಮ ।
ವಾಸುದೇವಾತ್ ಸಮುತ್ಪನ್ನೋ ಮಾಯಾಯಾಂ ಚ ಖಗೇಶ್ವರ ॥ ೧ ॥

ಸ ಏವ ಪುರುಷೋ ನಾಮ ವಿರಿಂಚ ಇತಿ ಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಅನಿರುದ್ಧಾತ್ ತು ಶಾಂತ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಮಹತ್ತತ್ತ್ವತನುಸ್ತ್ವಭೂತ್ ॥ ೨ ॥

ತದಾ ಮಹಾವಿರಿಂಚೇತಿ ಸಂಜ್ಞಾಮಾಪ ಖಗೇಶ್ವರ ।
ರಜಸಾಽತ್ರ ಸಮುತ್ಪನ್ನೋ ಮಾಯಾಯಾಂ ವಾಸುದೇವತಃ ॥ ೩ ॥

ವಿಧಿಸಂಜ್ಞೋ ವಿರಿಂಚಃ ಸ ಜ್ಞಾತವ್ಯಃ ಪಕ್ಷಿಸತ್ತಮ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಾಂತಃ ಪದ್ಮನಾಭಾದ್ಯೋ ಜಾತಃ ಕಮಲಾಸನಃ ॥ ೪ ॥

ಸ ಚತುರ್ಮುಖಸಂಜ್ಞಾಂ ಚಾಪ್ಯವಾಪ ಖಗಸತ್ತಮ ।
ಏವಂ ಚತ್ವಾರಿ ರೂಪಾಣಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಕೀರ್ತಿತಾನಿ ಚ ॥ ೫ ॥

ವಾಯೋರ್ನಾಮಾನಿ ವಕ್ಷ್ಯೇಽಹಂ ಶೃಣು ಪಕ್ಷೀಂದ್ರಸತ್ತಮ ।
ಸಂಕರ್ಷಣಾಚ್ಚ ಗರುಡ ಯೋ ಜಯಾಯಾಂ ಬಭೂವ ಹ ॥ ೬ ॥

ಸ ವಾಯುಃ ಪ್ರಥಮೋ ಜ್ಞೇಯಃ ಪ್ರಧಾನೇತಿ ಚ ಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಲೋಕಚೇಷ್ಟಾಪ್ರದತ್ವಾತ್ ಸ ಸೂತ್ರನಾಮ್ನಾಽಪಿ ಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೭ ॥

ಬದರೀಸ್ಥಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋಶ್ಚ ಧೈರ್ಯೇಣ ಸ್ತವನಾಯ ಸಃ ।
ಧೃತಿರೂಪಂ ಯಯೌ ವಾಯುಸ್ತಸ್ಮಾದ್ ಧೃತಿರಿತಿ ಸ್ಮೃತಃ ॥ ೮ ॥

ಯೋಗ್ಯಾನಾಂ ಹರಿಭಕ್ತಾನಾಂ ಧೃತಿರೂಪೇಣ ಸಂಸ್ಥಿತಃ ।
ಯತೋ ಹೃದಿ ಸ್ಥಿತೋ ವಾಯುಸ್ತತೋ ವೈ ಧೃತಿಸಂಜ್ಞಕಃ ॥ ೯ ॥

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ಹೃದಿ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಸ್ಮರತೇ ಸರ್ವದಾ ಹರಿಮ್ ।
ಅತೋ ವಾಯುಃ ಸ್ಮೃ(ಸ್ಥಿ)ತಿರ್ನಾಮ ಬಭೂವ ಖಗಸತ್ತಮ ॥ ೧೦ ॥

ಅಥವಾ ವಾಯುರೇವೈಕಃ ಶ್ವೇತದ್ವೀಪಗತಂ ಹರಿಮ್ ।
ಸದಾ ಸ್ಮರತಿ ವೈ ವೀಂದ್ರ ಹ್ಯತೋಽಸೌ ಸ್ಮೃತಿನಾಮಕಃ ॥ ೧೧ ॥

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ಹೃದಿ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಜ್ಞಾತೋ ವಿಷ್ಣೋರುದೀರಣಾತ್ ।
ಅತೋ ಮೇಧೇತಿ ನಾಮಾಭೂದ್ವಾಯುರೇವ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೧೨ ॥

ಜ್ಞಾನದ್ವಾರೇಣ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಮುಕ್ತಿದೋ ಮದನುಜ್ಞಯಾ ।
ಯತೋಽಸೌ ವಾಯುರೇವೈಕೋ ಮುಕ್ತಿನಾಮಾ ಬಭೂವ ಹ ॥ ೧೩ ॥

ವಿಷ್ಣೌ ಭಕ್ತಿಂ ವರ್ಧಯತಿ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಹೃದಿ ಸಂಸ್ಥಿತಃ ।
ಅತೋಽಸೌ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತೀತಿ ಕೀರ್ತಿತೋ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ॥ ೧೪ ॥

ಯತೋಽಸೌ ಸರ್ವಜೀವಾನಾಂ ಚಿತ್ತಸಂಜ್ಞಾನಮೇವ ಚ ।
ಚಿತ್ತರೂಪೋ ಯತೋ ವಾಯುರತಶ್ಚಿತ್ತಮಿತಿ ಸ್ಮೃತಃ ॥ ೧೫ ॥

ಪ್ರಭುಃ ಪ್ರಭೂಣಾಂ ಗರುಡ ಸೋದರಾಣಾಂ ಚ ಸರ್ವಶಃ ।
ಅತಸ್ತು ವಾಯುರೇವೈಕೋ ಮಹಾಪ್ರಭುರಿತಿ ಸ್ಮೃತಃ ॥ ೧೬ ॥

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ಹೃದಿ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಬಲಂ ಪಶ್ಯತಿ ಸತ್ತಮ ।
ಅತೋ ಬಲಮಿತಿ ಹ್ಯಾಖ್ಯಾಮವಾಪ ವಿನತಾಸುತ ॥ ೧೭ ॥

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ಹೃದಿ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾದಿಕೈರ್ಜನೈಃ ।
ಯಾಜನಂ ಕುರುತೇ ನಿತ್ಯಮತೋಽಸೌ ಯಷ್ಟೃನಾಮಕಃ ॥ ೧೮ ॥

ಅನಾದಿಕಾಲಮಾರಭ್ಯ ವಾಯುಪರ್ಯಂತಮೇವ ಚ ।
ವಕ್ರತ್ವಂ ನಾಸ್ತಿ ಯೋಗಸ್ಯ ಋಜುಯೋಗೀ ಚ ಸ ಸ್ಮೃತಃ ॥ ೧೯ ॥

ಯೋಗಸ್ಯ ವಕ್ರತಾ ನಾಮ ಕಾಮ್ಯಯಾ ಹರಿಪೂಜನಮ್ ।
ಈಶರುದ್ರಾದಿಕಾನಾಂ ಚ ಕಾಮ್ಯೇನ ಹರಿಪೂಜನಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಕದಾಚಿದಸ್ತಿ ಪಕ್ಷೀಂದ್ರ ಹ್ಯತಸ್ತ್ವನೃಜವಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ।
ಋಷ್ಯಾದೀನಾಂ ಚ ಮಧ್ಯೇಽಪಿ ಕಾಮ್ಯೇನ ಹರಿಪೂಜನಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಅತೋ ನ ಋಜವೋ ಜ್ಞೇಯಾ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಚ ಕಾ ಕಥಾ ।
ಯಾವತ್ ಕಾಮ್ಯಸಪರ್ಯಾಂ ವೈ ನ ಜಹಾತಿ ನರೋತ್ತಮಃ ॥ ೨೨ ॥

ತಥಾ ಋಷ್ಯಾದಯಶ್ಚೈವ ಮೋಕ್ಷಸ್ಯ ಪರಿಪಂಥಿನೀಮ್ ।
ಅನಾದಿಕಾಲಮಾರಭ್ಯ ಕರ್ಮಜನ್ಯಾ ಚ ವಾಸನಾ ॥ ೨೩ ॥

ಮೋಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿಣಃ ಸರ್ವೇ ಕುರ್ವತೇ ಕಾಮ್ಯಪೂಜನಮ್ ।
ನಷ್ಟಪ್ರಾಯಂ ಚ ತತ್ಸರ್ವಂ ಗುರುಣಾ ಜ್ಞಾನಬೋಧನೇ ॥ ೨೪ ॥

ಸಮ್ಯಗ್ಯೋಗಂ ಸಮಾಚರ್ಯ ಏತೇ ಮೋಕ್ಷಮವಾಪ್ನುಯುಃ ।
ಕಾಮ್ಯೇನ ಪೂಜನಂ ವಿಷ್ಣೋರೈಶ್ವರ್ಯಂ ಪ್ರದದಾತಿ ಚ ॥ ೨೫ ॥

ಜ್ಞಾನಂ ವಿಪರೀತಂ ಸ್ಯಾತ್ ತೇನ ಯಾತ್ಯಧರಂ ತಮಃ ।
ತದೇವ ವಿಪರೀತಂ ಚೇಜ್ಜ್ಞಾನಾಯ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಶಿಲಾಯಾಂ ವಿಷ್ಣುಬುದ್ಧಿಸ್ತು ವಿಷ್ಣುಬುದ್ಧಿರ್ದ್ವಿಜೇ ತಥಾ ।
ಸಲಿಲೇ ತೀರ್ಥಬುದ್ಧಿಸ್ತು ರೋಣುಕಾಯಾಂ ತಥೈವ ಚ ॥ ೨೭ ॥

ಶಿವೇ ಸೂರ್ಯೇ ಷಣ್ಮುಖೇ ಚ ವಿಷ್ಣುಬುದ್ಧಿಃ ಖಗೇಶ್ವರ ।
ಇತ್ಯಾದ್ಯಮಖಿಲಂ ಜ್ಞಾನಂ ವಿಪರೀತಮಿತಿ ಸ್ಮೃತಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಶಿಲಾದ್ಯೇಷು ಚ ಸರ್ವೇಷು ಚೈಕ್ಯೇನೈವ ವಿಚಿಂತನಮ್ ।
ವಿಷ್ಣುಬುದ್ಧಿರಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ನ ತು ತತ್ರಸ್ಥವೇದನಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಅನಾದ್ಯನಂತಕಾಲೇಽಪಿ ಕಾಮ್ಯೇನ ಹರಿಪೂಜನಮ್ ।
ಯತೋ ನಾಸ್ತಿ ತತೋ ವಾಯುರ್ಋಜುರ್ಯೋಗ್ಯಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೩೦ ॥

ಅನ್ಯೇಷಾಂ ಸರ್ವದಾ ನಾಸ್ತಿ ಹ್ಯತೋ ನ ಋಜವಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ।
ವಾಯುರ್ಹರಿಂ ದರ್ಶಯತಿ ಹ್ಯಾಪರೋಕ್ಷ್ಯೇಣ ಸರ್ವದಾ ॥ ೩೦ ॥

ಮೋಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿಣಾಂ ಕಾಲೇ ಹ್ಯತಃ ಪ್ರಜ್ಞೇತಿ ಕಥ್ಯತೇ ।
ಪರೋಕ್ಷೇಣಾಪಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಹರಿಂ ದರ್ಶಯತೇ ಸದಾ ॥ ೩೨ ॥

ಅತೋ ವಾಯುಃ ಸದಾ ವೀಂದ್ರ ಜ್ಞಾನಮಿತ್ಯೇವ ಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಹಿತಾಹಿತೋಪದೇಷ್ಟೃತ್ವಾತ್ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಹೃದಯೇ ಸ್ಥಿತಃ ॥ ೩೩ ॥

ತತಶ್ಚ ಗುರುಸಂಜ್ಞಾಂ ಚಾಪ್ಯವಾಪ ಸ ಚ ಮಾರುತಃ ।
ಯೋಗಿನಾಂ ಹೃದಯೇ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಸ ಧ್ಯಾಯತಿ ಹರಿಂ ಪರಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ಪಾರ್ಥಕ್ಯೇನಾಪಿ ತಂ ಧ್ಯಾಯನ್ ಮಹಾಧ್ಯಾತೇತಿ ಸ ಸ್ಮೃತಃ ।
ಯದ್ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರೇಣ ವಿಜಾನಾತಿ ಪರಂ ಹರಿಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ರುದ್ರಾದೌ ವಿದ್ಯಮಾನಾಂಶ್ಚ ಗುಣಾನ್ ಜಾನಾತಿ ಸರ್ವದಾ ।
ಅತೋ ವಿಜ್ಞಾನನಾಮಾಽಸೌ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ಹಿ ಖಗಸತ್ತಮ ॥ ೩೬ ॥

ಕಾಮ್ಯಾನಾಂ ಕರ್ಮಣಾಂ ತ್ಯಾಗಾದ್ವಿರಾಗ ಇತಿ ಸ ಸ್ಮೃತಃ ।
ಅಥವಾ ಯೋಗಿನಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಹೃದಿ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಸ ಮಾರುತಃ ॥ ೩೭ ॥

ವೈರಾಗ್ಯಂ ಸಂಜನಯತಿ ವಿರಾಗ ಇತಿ ಸ ಸ್ಮೃತಃ ।
ದೇವಾನಾಂ ಪುಣ್ಯಪಾಪಾಭ್ಯಾಂ ಸುಖಮೇವೋತ್ತರೋತ್ತರಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ತತ್ಸುಖಂ ತೂತ್ತರೇಷಾಂ ಚ ವಾಯುಪರ್ಯಂತ ಮೇವ ಚ ।
ದೇವಾನಾಂ ಚ ಋಷೀಣಾಮಪ್ಯುತ್ತಮಾನಾಂ ನೃಣಾಂ ತಥಾ ॥ ೩೮ ॥

ಸುಖಾಂಶಂ ಜನಯೇದ್ವಾಯುರ್ಯತೋಽತಃ ಸುಖಸಂಜ್ಞಕಃ ।
ಭುಂಜಂತಿ ಸರ್ವದಾ ವೀಂದ್ರ ತತ್ರ ಮುಖ್ಯಸ್ತು ಮಾರುತಃ ॥ ೩೯ ॥

ದುಃಖಶೋಕಾದಿಕಂ ಕಿಂಚಿದ್ದೇವಾನಾಂ ಭವತಿ ಪ್ರಭೋ ।
ತಚ್ಚಾಸುರಾವೇಶವಶಾದಿತ್ಯವೇಹಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೪೦ ॥

ತಜ್ಜೀವಸ್ಯ ಭವೇತ್ ಕಿಂಚಿದ್ದೈತ್ಯಾನಾಂ ಕ್ರಮಶೋ ಭವೇತ್ ।
ಯತಃ ಕಲೇಶ್ಚಾಧಿಕಃ ಸ್ಯಾದತೋ ದುಃಖೀತಿ ಸ ಸ್ಮೃತಃ ॥ ೪೧ ॥

ದೈತ್ಯಾನಾಂ ಪಾಪಪುಣ್ಯಾಭ್ಯಾಂ ದುಃಖಮೇವೋತ್ತರೋತ್ತರಮ್ ।
ತದ್ದುಃಖಮುತ್ತರೇಷಾಂ ತು ಕಲಿಪರ್ಯಂತಮೇವ ಚ ॥ ೪೨ ॥

ಭುನಕ್ತಿ ಸರ್ವದಾ ವೀಂದ್ರ ತತ್ರ ಮುಖ್ಯಃ ಕಲಿಃ ಸ್ಮೃತಃ ।
ಸುಖಹರ್ಷಾದಿಕಂ ಕಿಂಚಿದ್ದೈತ್ಯಾನಾಂ ಭವತಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೪೩ ॥

ದೇವಾವೇಶೋ ಭವೇತ್ ತಸ್ಯ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ।
ದೇವಾನಾಂ ನಿರಯೋ ನಾಸ್ತಿ ದೈತ್ಯಾನಾಂ ವಿನತಾಸುತ ॥ ೪೪ ॥

ಸುಖಸ್ವರೂಪಂ ತನ್ನಾಸ್ತಿ ವಿಷಯೋತ್ಥಮಪಿ ದ್ವಿಜ ।
ವಿಷಯೋತ್ಥಂ ಕಿಂಚಿದಪಿ ದೇವಾವೇಶಾದುದೀರಿತಮ್ ॥ ೪೫ ॥

ತಮೋ ನಾಸ್ತ್ಯೇವ ದೇವಾನಾಂ ದುಃಖಂ ನಾಸ್ತಿ ಸ್ವರೂಪತಃ ।
ವಿಷಯೋತ್ಥಂ ಮಹಾದುಃಖಂ ದೇವಾನಾಂ ನಾಸ್ತಿ ಸರ್ವದಾ ॥ ೪೬ ॥

ದುಃಖಶೋಕಾದಿಕಂ ಕಿಂಚಿದಸುರಾವೇಶತೋ ಭವೇತ್ ।
ಅತಃ ಕಲಿಃ ಸದಾ ದುಃಖೀ ಸುಖೀ ವಾಯುಸ್ತು ಸರ್ವದಾ ॥ ೪೭ ॥

ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಋಷೀಣಾಂ ಚ ಸುಖಂ ದುಃಖಂ ಖಗೇಶ್ವರ ।
ಭವೇತ್ ತತ್ಪುಣ್ಯಪಾಪಾಭ್ಯಾಂ ಪುಣ್ಯಭೋಗೀ ಚ ಮಾರುತಃ ॥ ೪೮ ॥

ಪಾಪಭೋಗೀ ಕಲಿರ್ಜ್ಞೇಯೋ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ।
ಪ್ರಾಣಾದಿಸುಖಪರ್ಯಂತಾ ಅಂಶಾ ಏಕೋನವಿಂಶತಿಃ ॥ ೪೯ ॥

ಪ್ರವಿಷ್ಟಾಃ ಸಂತಿ ಲೋಕೇಷು ಪೃಥಕ್ ಸಂತಿ ಖಗೇಶ್ವರ ।
ಮಾರುತೇರವತಾರಾಂಶ್ಚ ಶೃಣು ಪಕ್ಷೀಂದ್ರಸತ್ತಮ ॥ ೫೦ ॥

ಚತುರ್ದಶಸು ಚೇಂದ್ರೇಷು ದ್ವಿತೀಯೋ ಯಸ್ತು ರೋಚನಃ ।
ಸ ವಾಯುರಿತಿ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತ ಇಂದ್ರಾದೀನಾಂ ಖಗೇಶ್ವರ ॥ ೫೧ ॥

ಹರಿತತ್ತ್ವೇಷು ಸರ್ವೇಷು ರುಚಿಮುತ್ಪಾದಯತಿ ನಃ ।
ಅತೋ ರೋಚನನಾಮಾಽಸೌ ಮರುದಂಶಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೫೨ ॥

ರಾಮಾವತಾರೇ ಹನೂಮಾನ್ ರಾಮಕಾರ್ಯಾರ್ಥಸಾಧಕಃ ।
ಸ ಏವ ಭೀಮಸೇನಸ್ತು ಜಾತೋ ಭೂಮ್ಯಾಂ ಮಹಾಬಲಃ ॥ ೫೩ ॥

ಕೃಷ್ಣಾವತಾರೇ ವಿಜ್ಞೇಯೋ ಮರುದಂಶಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಮಣಿಮಾನ್ನಾಮ ದೈತ್ಯಸ್ತು ಸಂಕರಾಖ್ಯೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ ೫೪ ॥

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸಂಕರಂ ಯಸ್ತು ಕರಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ತೇನ ಸಂಕರನಾಮಾಽಸೌ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಖಗೇಶ್ವರ ॥ ೫೫ ॥

ಧರ್ಮಾನ್ ಭಾಗವತಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ವಿನಾಶಯತಿ ಸರ್ವಥಾ ।
ತದಾ ಭೂಮೌ ವಾಯುದೇವೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೫೬ ॥

ಪ್ರಜ್ಞಯಾ ಸದೃಶೋ ಯಸ್ಯ ನಾಸ್ತಿ ಲೋಕೇ ಚತುರ್ದಶೇ ।
ಅತಃ ಸ ಪ್ರಜ್ಞಯಾ ಪೂರ್ಣೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೫೭ ॥

ಅವತಾರತ್ರಯೇ ವಾಯೋರ್ಮತಂ ಭಾಗವತಾಭಿಧಮ್ ।
ಸ್ಥಾಪನಂ ದುಷ್ಟದಮನಂ ದ್ವಯಮೇವ ಪ್ರಯೋಜನಮ್ ॥ ೫೮ ॥

ನಾನ್ಯತ್ ಪ್ರಯೋಜನಂ ವಾಯೋಸ್ತಥಾ ವೈರೋಚನಾತ್ಮಕೇ ।
ಅವತಾರತ್ರಯೇ ವೀಂದ್ರ ದುಃಖಂ ಗರ್ಭಾದಿಸಂಭವಮ್ ॥ ೫೯ ॥

ನಾಸ್ತಿ ನಾಸ್ತ್ಯೇವ ವಾಯೋಸ್ತು ತಥಾ ರೋಚನಜನ್ಮನಿ ।
ಶುಕ್ಲಶೋಣಿತಸಂಬಂಧೋ ಹ್ಯವತಾರಚತುಷ್ಟಯೇ ॥ ೬೦ ॥

ನಾಸ್ತಿ ನಾಸ್ತ್ಯೇವ ಪಕ್ಷೀಂದ್ರ ಯತೋ ನಾಸ್ತ್ಯಶುಭಂ ತತಃ ।
ಪೂರ್ವಂ ಗರ್ಭಂ ಸಮಾಶೋಷ್ಯ ಸಮಯೇ ಪ್ರಸವಸ್ಯ ಚ ॥ ೬೧ ॥

ಪ್ರಾದುರ್ಭವತಿ ದೇವೇಶೋ ಹ್ಯವತಾರಚತುಷ್ಟಯೇ ।
ತ್ರಯೋವಿಂಶತಿರೂಪಾಣಾಂ ವಾಯೋಶ್ಚೈವ ಖಗೇಶ್ವರ ॥ ೬೨ ॥

ರೂಪೈರ್ಋಜುಸ್ವರೂಪೈಶ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪರಮೇಷ್ಠಿನಃ ।
ಸಾಮ್ಯಮೇವ ನ ಸಂದೇಹೋ ಜ್ಞಾನಾನಂದಸುಖಾದಿಷು ॥ ೬೩ ॥

ಏವಮೇವ ವಿಜಾನೀಯಾನ್ನಾನ್ಯಥಾ ತು ಕಥಂಚನ ।
ಏತಸ್ಯ ಶ್ರವಣಾದೇವ ಮೋಕ್ಷಂ ಯಾತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೬೪ ॥

....

ತದನಂತರಜಾನ್ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಶೃಣು ಪಕ್ಷೀಂದ್ರಸತ್ತಮ ।
ಕೃತೌ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನತಶ್ಚೈವ ಸಮುತ್ಪನ್ನೇ ಖಗೇಶ್ವರ ॥ ೬೫ ॥

ಸ್ತ್ರಿಯೌ ದ್ವೇ ಯಮಲೇ ಮಧ್ಯೇ ಯದ್ಯೇಕಾ ಯಾ ತಯೋಃ ಸ್ಮೃತಾ ।
ವಾಣೀತಿ ಸಂಜ್ಞಕಾ ವೀಂದ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಾಣೀತಿ ಚ ಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೬೬ ॥

ಪುರುಷಾಖ್ಯವಿರಿಂಚಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ಹ್ಯಾದ್ಯಸ್ಯ ವೈ ಸ್ಮೃತಾ ।
ಚತುರ್ಮುಖಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ತು ಕೀರ್ತಿತಾ ಸಾ ಸರಸ್ವತೀ ।
ಏವಂ ತ್ರಿರೂಪಂ ವಿಜ್ಞೇಯಂ ವಾಣ್ಯಾಸ್ತ ಖಗಸತ್ತಮ ॥ ೬೭ ॥

ದ್ವಿತೀಯಾ ಭಾರತೀ ನಾಮ ಶ್ರೀರಿತ್ಯಾಖ್ಯಾ ಚ ಸೈವ ಹಿ ॥ ೬೮ ॥

ಸೂತ್ರಾಖ್ಯಮುಖ್ಯವಾಯೋಶ್ಚ ಭಾರ್ಯಾ ವೈ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ ।
ಮಹಾವಿರಿಂಚಿಭಾರ್ಯಾ ತು ಗಾಯತ್ರೀ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೬೮ ॥

ವಿಧಿಸಂಜ್ಞವಿರಿಂಚಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ಸಾವಿತ್ರಿನಾಮಕಾ ।
ಚತುರ್ಮುಖಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ತು ಸರಸ್ವತ್ಯೇವ ಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೬೯ ॥

ಏವಂ ತ್ರಿರೂಪಂ ವಿಜ್ಞೇಯಂ ವಾಣ್ಯಾಶ್ಚ ಖಗಸತ್ತಮ ।
ವಕ್ಷ್ಯೇಽವತಾರಾನ್ ಭಾರತ್ಯಾಃ ಸಮಾಹಿತಮನಾಃ ಶೃಣುಃ ॥ ೭೦ ॥

ಸರ್ವವೇದಾಭಿಮಾನಿತ್ವಾತ್ ಸರ್ವವೇದಾತ್ಮಿಕಾ ಸ್ಮೃತಾ ।
ಮಹಾಧ್ಯಾತುಶ್ಚ ವಾಯೋಸ್ತು ಭಾರ್ಯಾ ಸಾ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೭೧ ॥

ಸುಬುದ್ಧಿಜನಕತ್ವಾತ್ ಸಾ ಸಜ್ಜನಾನಾಂ ಖಗೇಶ್ವರ ।
ಅತಃ ಸಾ ಬುದ್ಧಿನಾಮ್ನೀತಿ ಭಾರತೀ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೭೨ ॥

ಯಥಾನುಭೂತಂ ಚ ಹರಿಂ ಸಮ್ಯಕ್ ದರ್ಶಯತೀತಿ ಚ ।
ಅತೋಽನುಭೂತಿಸಂಜ್ಞಾ ಸಾ ಭಾರತೀ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೭೩ ॥

ಜ್ಞಾನರೂಪಸ್ಯ ವಾಯೋಸ್ತು ಭಾರ್ಯಾ ವೈ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ ।
ಸದಾ ಸುಖಸ್ವರೂಪತ್ವಾತ್ ಭಾರತೀ ತು ಸುಖಾತ್ಮಿಕಾ ॥ ೭೪ ॥

ಸುಖಸ್ವರೂಪವಾಯೋಸ್ತು ಭಾರ್ಯಾ ಸಾ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ ।
ಗುರುಸ್ತು ವಾಯುರೇವೋಕ್ತಸ್ತಸ್ಮಿನ್ ಭಕ್ತಿಯುತಾ ಸತೀ ॥ ೭೫ ॥

ತತಸ್ತು ಭಾರತೀ ನಿತ್ಯಂ ಗುರುಭಕ್ತಿರಿತಿ ಸ್ಮೃತಾ ।
ಧೃತಿರೂಪಸ್ಯ ವಾಯೋಸ್ತು ಭಾರ್ಯಾ ವೈ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೭೬ ॥

ಹರೌ ಸ್ನೇಹಯುತತ್ವಾಚ್ಚ ಹರಿಪ್ರೀತಿರಿತಿ ಸ್ಮೃತಾ ।
ಧೃತಿರೂಪಸ್ಯ ವಾಯೋಸ್ತು ಭಾರ್ಯಾ ವೈ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೭೭ ॥

ಸರ್ವಮಂತ್ರಾಭಿಮಾನಿತ್ವಾತ್ ಸರ್ವಮಂತ್ರಾತ್ಮಿಕಾ ಸ್ಮೃತಾ ।
ಮಹಾಪ್ರಭೋಶ್ಚ ವಾಯೋಶ್ಚ ಭಾರ್ಯಾ ವೈ ಸಾ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೭೮ ॥

ಭುಂಕ್ತೇ ಸಾ ಸರ್ವಭೋಗಾಂಸ್ತು ಹರಿಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಮೇವ ಚ ।
ಅತಸ್ತು ಭಾರತೀ ಜ್ಞೇಯಾ ಭುಜನಾಮ್ನಾ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೭೯ ॥

ಚಿತ್ತರೂಪಸ್ಯ ವಾಯೋಸ್ತು ಭಾರ್ಯಾ ಸಾ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ ।
ರೋಚನೇಂದ್ರಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ಚ ಶ್ರದ್ಧಾಖ್ಯಾ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೮೦ ॥

ಹನೂಮಾಂಶ್ಚ ತದಾ ಜಜ್ಞೇ ತ್ರೇತಾಯಾಂ ಪಕ್ಷಿಸತ್ತಮ ।
ತದಾ ಶಿವಾಖ್ಯವಿಪ್ರಾಚ್ಚ ಜಜ್ಞೇ ಸಾ ಭಾರತೀ ಸ್ಮೃತಾ ॥ ೮೧ ॥

ನ ಕೇವಲಂ ಭಾರತೀ ಸಾ ಶಚ್ಯಾದ್ಯೈಶ್ಚೈವ ಸಂಯುತಾ ।
ತಸ್ಮಿನ್ ಜನ್ಮನಿ ತಾಃ ಸರ್ವಾ ನಾಪುರ್ಯೋಗಂ ಸ್ವಭರ್ತೃಭಿಃ ॥ ೮೨ ॥

ಅನ್ಯಗಾತ್ವಂ ಚ ನೈವಾಪುಃ ಕನ್ಯಾಜನ್ಮನಿ ತಾ ಸ್ಥಿತಾಃ ।
ತ್ರೇತಾಂತೇ ಸೈವ ಪಕ್ಷೀಂದ್ರ ಶಚ್ಯಾದ್ಯೈಶ್ಚೈವ ಸಂಯುತಾ ॥ ೮೩ ॥

ದಮಯಂತ್ಯಾಂ ನಲಾಜ್ಜಾತಾ ಚೇಂದ್ರಸೇನೇತಿ ಚೋಚ್ಯತೇ ।
ನಲಂ ನಂದಯತೇ ಯಸ್ಮಾತ್ ತಸ್ಮಾಚ್ಚ ನಲನಂದಿನೀ ॥ ೮೪ ॥

ತತ್ರ ಸ್ವಭರ್ತೃಸಂಯೋಗಂ ನೈವ ಚಾಪ ಖಗೇಶ್ವರ ।
ತತ್ರಾನ್ಯಗಾತ್ವಂ ವಿಜ್ಞೇಯಂ ಮುದ್ಗಲಸ್ಥೇನ ವಾಯುನಾ ॥ ೮೫ ॥

ಕಂಚಿತ್ಕಾಲಂ ತಥಾ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಕನ್ಯೈವ ಮೃತಿಮಾಪ ಸಾ ।
ಶಚ್ಯಾದಿಸಂಯುತಾ ಸೈವ ದ್ರುಪದಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ ೮೬ ॥

ವೇದಿಮಧ್ಯಾತ್ ಸಮುದ್ಭೂತಾ ಭೀಮಸೇನಾರ್ಥಮೇವ ಚ ।
ತತ್ರಾನ್ಯಗಾತ್ವಂ ನಾಸ್ತ್ಯೇವ ಯೋಗಶ್ಚ ಸಹ ಭರ್ತೃಭಿಃ ॥ ೮೭ ॥

ಕೇವಲಾ ಭಾರತೀ ಜ್ಞೇಯಾ ಕಾಶಿರಾಜಸ್ಯ ಕನ್ಯಕಾ ।
ಕಾಲೀನಾಮ್ನಾ ತು ಸಾ ಜ್ಞೇಯಾ ಭೀಮಸೇನಪ್ರಿಯಾ ಸದಾ ॥ ೮೮ ॥

ಶಚ್ಯಾದಿಭಿಃ ಸಂಯುತೈವ ದ್ರೌಪದೀ ದ್ರುಪದಾತ್ಮಜಾ ।
ದೇಹಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ವಿಶಿಷ್ಟೈವ ಕಾರಡೀಗ್ರಾಮಸಂಜ್ಞಕೇ ॥ ೮೯ ॥

ಸಂಕರಸ್ಯ ಗೃಹೇ ವೀಂದ್ರ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಕಲೌ ಯುಗೇ ।
ವಾಯೋಸ್ತೃತೀಯರೂಪಾರ್ಥಂ ಸಾ ಕನ್ಯೈವ ಮೃತಿಂ ಗತಾ ॥ ೯೦ ॥

ಇತ್ಯಾದ್ಯಾ ವಾಯುಭಾರ್ಯಾಶ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಭಾರ್ಯಾಶ್ಚ ಸತ್ತಮ ।
ಸ್ವಭರ್ತೃಭ್ಯಾಂ ಚ ಪಕ್ಷೀಂದ್ರ ಗುಣೈಶ್ಚೈವ ಶತಾಧಮಾಃ ॥ ೯೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗರುಡಪುರಾಣೇ ಬ್ರಹ್ಮಕಾಂಡೇ ಷೋಡಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

*****

೫. ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀಭಾರತೀಸ್ತೋತ್ರಾಣಿ

೧೩೬. ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀಭಾರತೀಧ್ಯಾನಮ್

ಉದ್ಯದ್ದಿವಾಕರಸಮೂಹನಿಭಾಂ ಸ್ವಭರ್ತುr-
ರಂಕೇಸ್ಥಿತಾಮಭಯಸದ್ವರಬಾಹುಯುಗ್ಮಾಮ್ ।
ಮುದ್ರಾಂ ಚ ತತ್ತ್ವದೃಶಯೇ ವರಪುಸ್ತಕಂ ಚ
ದೋರ್ಯುಗ್ಮಕೇನ ದಧತೀಂ ಸ್ಮರತಾತ್ಮವಿದ್ಯಾಮ್ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಕೃತತಂತ್ರಸಾರಸಂಗ್ರಹಸ್ಥ(೪/೭೨)-
ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀಭಾರತೀಧ್ಯಾನಮ್-೧ ॥

★★★★★

೧೩೭. ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀಧ್ಯಾನಮ್

ಹಂಸಾರೂಢಾ ದರಹಸಿತಹಾರೇಂದುಕುಂದಾವದಾತಾ
ವಾಣೀ ಮಂದಸ್ಮಿತಯುತಮುಖೀ ಮೌಲಿಬದ್ಧೇಂದುರೇಖಾ ।
ವಿದ್ಯಾವೀಣಾಮೃತಮಯಘಟಾ ಸ್ರಗ್ವಿದೀಪ್ತಾ ಸುಹಸ್ತಾ
ಶುಭ್ರಾಬ್ಜಸ್ಥಾ ಭವದಭಿಮತಪ್ರಾಪ್ತಯೇ ಭಾರತೀ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೧ ॥

ವಾಣೀಂ ಪೂರ್ಣನಿಶಾಕರೋಜ್ಜ್ವಲಮುಖೀಂ ಕರ್ಪೂರಕುಂದಪ್ರಭಾಂ
ಚಂದ್ರಾರ್ಧಾಂಕಿತಮಸ್ತಕಾಂ ನಿಜಕರೈಃ ಸಂಬಿಭ್ರತೀಮಾದರಾತ್ ।
ವೀಣಾಮಕ್ಷಗುಣಂ ಸುಧಾಢ್ಯಕಲಶಂ ವಿದ್ಯಾಂ ಚ ತುಂಗಸ್ತನೀಂ
ದಿವ್ಯೈರಾಭರಣೈರ್ವಿಭೂಷಿತತನುಂ ಹಂಸಾಧಿರೂಢಾಂ ಭಜೇ ॥ ೨ ॥

ಸರಸ್ವತಿ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ವರದೇ ಕಾಮರೂಪಿಣಿ ।
ವಿದ್ಯಾರಂಭಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಸಿದ್ಧಿರ್ಭವತು ಮೇ ಸದಾ ॥ ೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀಧ್ಯಾನಮ್ ॥

★★★★★

೧೩೮. ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀಭಾರತೀನಾಮಾನಿ

ಸರಸ್ವತೀ ಚ ಗಾಯತ್ರೀ ಶ್ರದ್ಧಾಢ್ಯಾ ಪ್ರೀತಿರೇವ ಚ ।
ಸರ್ವವೇದಾತ್ಮಿಕಾ ಬುದ್ಧಿರನುಭೂತಿಃ ಸುಖಾತ್ಮಿಕಾ ।
ಗುರುಭಕ್ತಿರ್ಹರೌ ಪ್ರೀತಿಃ ಸರ್ವಮಂತ್ರಾತ್ಮಿಕಾ ಭುಜಿಃ ।

ಶಿವಕನ್ಯೇಂದ್ರಸೇನಾ ಚ ದ್ರೌಪದೀ ಕಾಶಿಜಾ ತಥಾ ।
ಚಂದ್ರೇತ್ಯಾದಿಸ್ವರೂಪಾಯಾಸ್ತೇಭ್ಯಃ ಶತಗುಣಾವರಾಃ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಕೃತಬೃಹದ್ಭಾಷ್ಯೇಸ್ಥಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀಭಾರತೀನಾಮಾನಿ ॥

★★★★★

೧೩೯. ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀಭಾರತೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್

ಸಮಸ್ತಗುಣಸಂಪೂರ್ಣಾ ಭಾರತೀ ಚ ಸರಸ್ವತೀ ।
ಸಮಸ್ತದೋಷರಹಿತಾ ಶರ್ವಶಕ್ರಾದಿವಂದಿತಾ ॥ ೧ ॥

ಮಹತ್ತತ್ತ್ವಾದಿಜನನೀ ಪ್ರಕೃತ್ಯಾದ್ಯಭಿಮಾನಿನೀ ।
ಸರ್ವಸ್ಯ ಲಯಹೇತುಃ ಸಾ ಮಹದಾದೇಃ ಸರಸ್ವತೀ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರದ್ಧಾಸಂಪ್ರೀತ್ಯನುಭವಸುಖಭೋಗಾದಿಕಸ್ಯ ಚ ।
ಗುರುಭಕ್ತೇರ್ಹರಿಪ್ರೀತೇಃ ಸೈವ ದೇವ್ಯಭಿಮಾನಿನೀ ॥ ೩ ॥

ಸ್ವಭರ್ತ್ರಾ ಚ ಸಮಾ ವ್ಯಾಪ್ತೌ ಸಮಸ್ತಾಮ್ನಾಯವೇದಿತಾ ।
ಸರ್ವವಿದ್ಯಾಸ್ವರೂಪಾ ಸಾ ಸರ್ವಲೋಕೇಶ್ವರೇಶ್ವರೀ ।
ವಿಚಿತ್ರಾನಂತಸಂಪೂರ್ಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಾ ಚ ಸ್ವಭರ್ತೃವತ್ ॥ ೪ ॥

ಅರ್ಧನಾರೀನರತ್ವೇನ ಯದಾ ಭರ್ತ್ರಾ ಸಹ ಸ್ಥಿತಾ ।
ತದೋತ್ತಮಾ ದಕ್ಷಿಣಾವತ್ ತದನ್ಯತ್ರಾವರಾ ಮತಾ ॥ ೫ ॥

ರುದ್ರಾದಿಸರ್ವದೇವಾನಾಂ ಮನೋವಾಚಾಮಗೋಚರಾ ।
ಅನಾದಿತಶ್ಚ ಸರ್ವಜ್ಞಾ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಲ್ಲಕ್ಷಣೈರ್ಯುತಾ ॥ ೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀತಾಮ್ರಪರ್ಣೀ ಆನಂದತೀರ್ಥಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಸತ್ತತ್ತ್ವರತ್ನಮಾಲಾಯಾಂ ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀಭಾರತೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ (ಶ್ಲೋ. ೨೩೯-೨೪೪) ॥

★★★★★

೧೪೦. ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೧

ಬೃಹಸ್ಪತಿರುವಾಚ —

ಸರಸ್ವತೀಂ ನಮಸ್ಯಾಮಿ ಚೇತನಾನಾಂ ಹೃದಿ ಸ್ಥಿತಾಮ್ ।
ಕಂಠಸ್ಥಾಂ ಪದ್ಮಯೋನೇಸ್ತ್ವಾಂ ಹ್ರೀಂಕಾರಾಂ ಸುಪ್ರಿಯಾಂ ಶುಭಾಮ್ ॥ ೧ ॥

ಮತಿದಾಂ ವರದಾಂ ಚೈವ ವೀಣಾಹಸ್ತಾಂ ವರಪ್ರದಾಮ್ ।
ಕೇಶವಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಾಂ ದೇವೀಂ ಸರ್ವಕಾಮಫಲಪ್ರದಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ಮಂತ್ರಪ್ರಿಯಾಂ ಸದಾ ಹೃದ್ಯಾಂ ಕುಮತಧ್ವಂಸಕಾರಿಣೀಮ್ ।
ಸುಪ್ರಕಾಶಾಂ ನಿರಾಲಂಬಾಮಜ್ಞಾನತಿಮಿರಾಪಹಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶುಕ್ಲಾಂ ಮೋಕ್ಷಪ್ರದಾಂ ರಮ್ಯಾಂ ಶುಭದಾಂ ಶೋಭನಾಂ ಪ್ರಿಯಾಮ್ ।
ಪದ್ಮೇ ಸ್ಥಿತಾಂ ಕುಂಡಲಿನೀಂ ಶುಕ್ಲವರ್ಣಾಂ ಮನೋರಮಾಮ್ ॥ ೪ ॥

ಆದಿತ್ಯಮಂಡಲೇ ಲೀನಾಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಹರಿಪ್ರಿಯಾಮ್ ।
ಜ್ಞಾನಾಕಾರಾಂ ಜಗದ್ದೀಪಾಂ ಭಕ್ತವಿಘ್ನವಿನಾಶಿನೀಮ್ ॥ ೫ ॥

ಇತ್ಯೇವಂ ಸಂಸ್ತುತಾ ದೇವೀ ವಾಗೀಶೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಆತ್ಮಾನಂ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಶರದಿಂದುಸಮಪ್ರಭಾಮ್ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರೀಸರಸ್ವತ್ಯುವಾಚ –

ವರಂ ವೃಣೀಷ್ವ ಭದ್ರಂ ತೇ ಯತ್ ತೇ ಮನಸಿ ವರ್ತತೇ ।
ಯೇನ ಧಾತ್ರಾದಿದೇವೇನ ಸ್ತುತ್ಯೋ ಲೋಕೇ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ॥ ೭ ॥

ಬೃಹಸ್ಪತಿರುವಾಚ –

ವರದಾ ಯದಿ ಮೇ ದೇವಿ ಪರಂ ಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ।

ಶ್ರೀಸರಸ್ವತ್ಯುವಾಚ –

ದತ್ತಂ ತೇ ನಿರ್ಮಲಂ ಜ್ಞಾನಂ ಕುಮತಿಧ್ವಂಸಕಾರಣಮ್ ॥ ೮ ॥

ಸ್ತೋತ್ರೇಣಾನೇನ ಮಾಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಯೇ ಸ್ತುವಂತಿ ನರಾಃ ಸದಾ ।
ತೇಷಾಂ ಕಂಠೇ ಸದಾ ವಾಸಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೯ ॥

ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಂ ಪ್ರಯತೋ ಭೂತ್ವಾ ಯಸ್ತ್ವಿಮಂ ಪಠತೇ ನರಃ ।
ಕವಿತ್ವಂ ಮತ್ಪ್ರಸಾದೇನ ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯೇವ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೧೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಲಿಂಗಪುರಾಣೇ ಈಶ್ವರಪ್ರೋಕ್ತಂ ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

*****

೧೪೧. ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್

ವಾಗ್ವಾಣೀ ಭಾರತೀ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಭಾಷಾ ಗೀಃ ಶಾರದಾ ಸ್ವರಾ ।
ಸರಸ್ವತೀ ಕಾಮಧೇನುರ್ವೇದಗರ್ಭಾಽಕ್ಷರಾತ್ಮಿಕಾ ॥ ೧ ॥

ದ್ವಾದಶೈತಾನಿ ನಾಮಾನಿ ಸರಸ್ವತ್ಯಾಸ್ತ್ರಿಸಂಧಿಷು ।
ಜಪನ್ ಸರ್ವಜ್ಞತಾಂ ಮೇಧಾಂ ವಾಕ್ಪಟುತ್ವಂ ಲಭೇದ್ಧ್ರುವಮ್ ।
ಷಣ್ಮಾಸಾನ್ನಿಃಸ್ಪೃಹೋ ಜಪ್ತ್ವಾ ಲಭೇಜ್ಜ್ಞಾನಂ ವಿಮುಕ್ತಿದಮ್ ॥ ೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

*****

೧೪೨. ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀಕವಚಮ್

ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀಕವಚಸ್ತೋತ್ರಮಂತ್ರಸ್ಯ ಆಶ್ವಲಾಯನ ಋಷಿಃ । ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ । ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀ ದೇವತಾ ॥ ಐಂ ಬೀಜಮ್ । ಹ್ರೀಂ ಶಕ್ತಿಃ । ಕ್ಲೀಂ ಕೀಲಕಮ್ । ಮಮ ಸರಸ್ವತೀಪ್ರಸಾದಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥ ಹ್ರಾಂ ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ಹ್ರೀಂ ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ಹ್ರೂಂ ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ಹ್ರೈಂ ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ। ಹ್ರೌಂ ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ। ಹ್ರಃ ಕರತಲಕರಪೃಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ। ಹುಂ ಫಟ್ ॥ ಭೂರ್ಭುವಃ ಸ್ವರೋಮ್ ॥ (ಇತಿ ದಿಗ್ಬಂಧಃ॥)

ಧ್ಯಾನಮ್

ದೋರ್ಭಿರ್ಯುಕ್ತಾಂ ಚತುರ್ಭಿಃ ಸ್ಫಟಿಕಮಣಿಮಯೀಮಕ್ಷಮಾಲಾಂ ದಧಾನಾಂ
ಹಸ್ತೇನೈಕೇನ ಪದ್ಮಂ ಸಿತಮಪಿ ಚ ಶುಕಂ ಪುಸ್ತಕಂ ಚಾಪರೇಣ ।
ಭಾಸಾ ಕುಂದೇಂದುಶಂಖಸ್ಫಟಿಕಮಣಿನಿಭಾ ಭಾಸಮಾನಾಽಸಮಾನಾ
ಸಾ ಮೇ ವಾಗ್ದೇವತೇಯಂ ನಿವಸತು ವದನೇ ಸರ್ವದಾ ಸುಪ್ರಸನ್ನಾ ॥ ೧ ॥

ಸರಸ್ವತೀ ಶಿರಃ ಪಾತು ಫಾಲಂ ಫಾಲಾಕ್ಷಸೋದರೀ ।
ಶ್ರುತೀ ಶ್ರುತಿಮಯೀ ಪಾತು ನೇತ್ರೇಽರ್ಕೇಂದ್ವಗ್ನಿಲೋಚನಾ ॥ ೨ ॥

ಘ್ರಾಣಂ ಘ್ರಾಣನಿಧಿಃ ಪಾತು ಕಪೋಲೌ ಕಾಮಿತಾರ್ಥದಾ ।
ವಕ್ತ್ರಂ ವಿದ್ಯಾತ್ಮಿಕಾ ಪಾತು ಸ್ಕಂಧೌ ಸ್ಕಂದಸಮರ್ಚಿತಾ ॥ ೩ ॥

ಭುಜೌ ಚತುರ್ಭುಜಾ ಪಾತು ಕರೌ ಕಾಂಕ್ಷಿತದಾಯಿಕಾ ।
ಪಾರ್ಶ್ವೌ ಮೇ ಪಾತು ದೇವೇಶೀ ವಕ್ಷೋ ಬ್ರಹ್ಮಮುಖಾಸನಾ ॥ ೪ ॥

ಕುಕ್ಷಿಮಕ್ಷರರೂಪಾ ಮೇ ನಾಭಿಂ ನಾಭಿಜವಲ್ಲಭಾ ।
ಮಧ್ಯಂ ಸುಮಧ್ಯಮಾ ಪಾತು ಗುಹ್ಯಂ ಸರ್ವಾಂಗಸುಂದರೀ ॥ ೫ ॥

ಊರೂ ಮೇ ಪಾತು ವಾಗ್ದೇವೀ ಜಾನುನೀ ಜಗದೀಶ್ವರೀ ।
ಜಂಘೇ ಪಾತು ಮಹಾದೇವೀ ಗುಲ್ಫೌ ಮೇ ಗುಣರೂಪಿಣೀ ॥ ೬ ॥

ಪಾದೌ ವೇದಾತ್ಮಿಕಾ ಪಾತು ಸರ್ವಾಂಗಂ ಮಾತೃಕಾತ್ಮಿಕಾ ।
ಇತೀದಂ ಕವಚಂ ದಿವ್ಯಂ ವಾಗ್ದೇವ್ಯಾಃ ಪ್ರೀತಿಕಾರಣಮ್ ॥ ೭ ॥

ಜಡಾನಾಂ ಬುದ್ಧಿದಂ ಪುಣ್ಯಂ ಮೂಕಾನಾಂ ವಾಕ್ಪ್ರದಾಯಕಮ್ ।
ಅಂಧಾನಾಂ ದೃಷ್ಟಿದಂ ಚೈವ ಸರ್ವಜ್ಞಾನಪ್ರದಾಯಕಮ್ ॥ ೮ ॥

ವಾಗ್ವಶ್ಯಜನಕಂ ನೄಣಾಂ ತಥಾ ಭೂಪಾಲಮೋಹನಮ್ ।
ವಾಕ್ ಸ್ತಂಭಕಾರಕಂ ಚೈವ ಸಭಾಯಾಂ ಪ್ರತಿವಾದಿನಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ಪುತ್ರಪ್ರದಮಪುತ್ರಾಣಾಂ ಧನದಂ ಧನಕಾಮಿನಾಮ್ ।
ಮೋಕ್ಷದಂ ಮೋಕ್ಷಕಾಮಾನಾಂ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾಯಕಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಬಹುನಾ ಕಿಮಿಹೋಕ್ತೇನ ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಮುನೀಶ್ವರ ।
ಆಶ್ವಲಾಯನಸಂಪ್ರೋಕ್ತಂ ಷಣ್ಮಾಸಂ ಜಪತಾಂ ನೃಣಾಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಕವಿತಾ ವಾಕ್ಪಟುತ್ವಂ ಚ ಜಾಯತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ।
ಶುಕ್ರವಾರೇ ವಿಶೇಷೇಣ ಜಪ್ತವ್ಯಂ ದೇವಿ ಸಾಧಕೈಃ ॥ ೧೨ ॥

ಸತ್ಯಂ ಸಾರಸ್ವತಂ ಚೈವ ಸ್ಥಿರತಾಮೇತಿ ತತ್ಕುಲೇ ।
ಪೌರ್ಣಮಾಸ್ಯಾಮಮಾವಾಸ್ಯಾಂ ದೇವಿ ಸಾರಸ್ವತೇ ತಥಾ ॥ ೧೩ ॥

ಯೋಗೇ ವಿಶೇಷಾಜ್ಜಪ್ತವ್ಯಂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಭಿರತಂದ್ರಿತೈಃ ।
ಅನೇನ ಕವಚೇನೈವ ನ್ಯಸ್ತಾಂಗೋ ಮೂಲಮಂತ್ರಕಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತಂ ಜಪ್ತ್ವಾ ವಚಾಂ ಶ್ವೇತಾಂ ಚ ಭಕ್ಷಯೇತ್ ।
ಪ್ರಾತಃಕಾಲೇ ತು ಮಾಸೈಕಂ ವಾಕ್ಸಿದ್ಧಿರತುಲಾ ಭವೇತ್ ॥ ೧೫ ॥

ಗೋಮಯೇನ ಮೃದಾ ವಾಽಪಿ ನಿರ್ಮಾಯ ಪ್ರತಿವಾದಿನಮ್ ।
ವಾಮಪಾದೇನ ಚಾಕ್ರಮ್ಯ ತಜ್ಜಿಹ್ವಾಂ ಕವಚಂ ಜಪೇತ್ ॥ ೧೬ ॥

ಮೂಕೋ ವೈ ಜಾಯತೇ ಶೀಘ್ರಮುನ್ಮತ್ತೋ ವಾ ಭವೇದ್ಧ್ರುವಮ್ ।
ಯಂ ಯಂ ಕಾಮಯತೇ ಕಾಮಂ ತಂ ತಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಪಾರ್ವತಿ ॥ ೧೭ ॥

ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತಂ ಜಪ್ತ್ವಾ ಫಲಂ ವಿಂದತಿ ಮಾನವಃ ।
ಅಶ್ವತ್ಥೇ ರಾಜವಶ್ಯಾರ್ಥೀ ತೇಜಸೇಽಭಿಮುಖೋ ರವೇಃ ॥ ೧೮ ॥

ಕನ್ಯಾರ್ಥೀ ಚಂಡಿಕಾಗೇಹೇ ಗೇಹೇ ಶತ್ರುಕೃತೇ ಮಮ ।
ಶ್ರೀಕಾಮೋ ಬಿಲ್ವಮೂಲೇ ತು ಉದ್ಯಾನೇ ಶ್ರೀವಶೀ ಭವೇತ್ ।
ಪುತ್ರಾರ್ಥೀ ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತೇಃ ಸನ್ನಿಧೌ ಮಮ ಪಾರ್ವತಿ ॥ ೧೯ ॥

॥ ಇತಿ ರುದ್ರಯಾಮಲೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀಕವಚಮ್ ॥

*****

೧೪೩. ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೧

ವಾಣೀ ವಾರಿಜಲೋಚನಾ ಮಮ ಸದಾ ಜಿಹ್ವಾಗ್ರಸಂವರ್ತಿನೀ
ಭೂಯಾತ್ ಪ್ರೇಮಸುಪೂರಿತಾ ಸದಯಿತಾ ವೀಣಾಂ ರಣಂತೀ ಮುಹುಃ ।
ಯಸ್ಯಾಃ ಕೋಪಲವೋಽಪಿ ಸಾಧು ಕುರುತೇ ಜಿಹ್ವಾನಿರೋಧಂ ಬಲಾತ್
ಯಸ್ಯಾಃ ಪ್ರೇಮಲವೋಽಪಿ ಸಾಧು ಕುರುತೇ ಜಿಹ್ವಾನಿರೋಧಂ ಬಲಾತ್ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೪ ॥

*****

೧೪೪. ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೨

ನಮಾಮಿ ವಾಣೀಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಣೀಂ ಕಲ್ಯಾಣೀಂ ಶುದ್ಧಧರ್ಮಿಣೀಮ್ ।
ಅಘೌಘಹಾರಿಣೀಂ ನಿತ್ಯತರುಣೀಂ ಮುಕ್ತಿಕಾರಿಣೀಮ್ ॥
ಹರೌ ಭಕ್ತಿಮತೀಂ ಭಾಗ್ಯವತೀಂ ಶತಧೃತೇಃ ಸತೀಮ್ ।
ಸರಸ್ವತೀಂ ಪುಣ್ಯವತೀಂ ಸ್ಮರಾಮೀಂದುಸಮದ್ಯುತಿಮ್ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಶ್ರೀಚರಣಕೃತ (ಸರಸಭಾರತೀವಿಲಾಸೇ ೨/೨೮,೨೯)
ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೨ ॥

★★★★★

೧೪೫. ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೩

ತಾಟಂಕದ್ವಯಶೋಭಿಕರ್ಣಯುಗಲಂ ಭ್ರಾಜದ್ದಯಾವೀಕ್ಷಣಂ
ಪೂರ್ಣೇಂದುದ್ಯುತಿವಿದ್ರುಮಾಧರರುಚಾ ವ್ಯಾಮಿಶ್ರಮಂದಸ್ಮಿತಮ್ ।
ಈಷತ್ಕುಂಚಿತಕುಂತಲಂ ಸತಿಲಕಂ ನಾಸೋಲ್ಲಸನ್ಮೌಕ್ತಿಕಂ
ಭೂಯಾತ್ ಕೂರ್ಮಸದೃಕ್ಷಗಂಡಯುಗಲಂ ವಾಣೀಮುಖಂ ಶ್ರೇಯಸೇ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಶ್ರೀಚರಣಕೃತ (ರುಗ್ಮಿಣೀಶವಿಜಯೇ ೧/೬) ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೩ ॥

★★★★★

೧೪೬. ಶ್ರೀಭಾರತೀಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೧

ಭವತಿ ಯದನುಭಾವಾದೇಡಮೂಕೋಽಪಿ ವಾಗ್ಮೀ
ಜಡಮತಿರಪಿ ಜಂತುರ್ಜಾಯತೇ ಪ್ರಾಜ್ಞಮೌಲಿಃ ।
ಸಕಲವಚನಚೇತೋದೇವತಾ ಭಾರತೀ ಸಾ
ಮಮ ವಚಸಿ ನಿಧತ್ತಾಂ ಸನ್ನಿಧಿಂ ಮಾನಸೇ ಚ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯತೀರ್ಥವಿರಚಿತನ್ಯಾಯಸುಧಾಯಾಂ ಶ್ರೀಭಾರತೀಸ್ತೋತ್ರಮ್ -೧ ॥

★★★★★

೧೪೭. ಶ್ರೀಭಾರತೀಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೨

ಭಾರತೀಂ ಸುಮತಿಂ ಕೃಷ್ಣಧೀರತಿಂ ಸ್ಮರತಾಂ ಗತಿಮ್
ವಿರತಿಂ ವಿಷಯೇ ಸ್ವಾನುದ್ಧರಂತೀಂ ಭಾರತೀಂ ಸ್ತುಮಃ ।
ಶಾರದಾ ಭವವಾರಾಶೇಃ ಪಾರದಾ ವರದಾ ಸತಾಮ್
ನೀರದಾಭಹರೇರ್ಜ್ಞಾನಸಾರದಾ ಪಾತು ಸರ್ವದಾ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಶ್ರೀಚರಣಕೃತ (ಸರಸಭಾರತೀವಿಲಾಸೇ ೨/೩೦,೩೧ ಶ್ರೀಭಾರತೀಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೨ ॥

★★★★★

೧೪೮. ಶ್ರೀಭಾರತೀಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೩

ವಾಣಿ ತೇ ಕರವಾಣ್ಯಂಬ ಚರಣೌ ಹೃದಿ ಸರ್ವದಾ ।
ಮದ್ವಾಕ್ಯಸರಣಿರ್ಭೂರ್ಯಾಚ್ಛ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯಭಾವಗಾ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಯದುಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯಕೃತ(ಭಾಗವತಟಿಪ್ಪಣ್ಯಾಂ)ಶ್ರೀಭಾರತೀಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೩ ॥

*****

೧೪೯. ಶ್ರೀಭಾರತೀಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೪

ಶ್ರೀಶಪತ್ರಾಹಿಪೇಶಾದಿಭಿಃ ಸಂಸ್ತುತೇ
ಷಟ್ಸಭಾರ್ಯಾಧಿಕಸ್ವಾವರಪ್ರೇರಕೇ ।
ಭಕ್ತಸತ್ಕಾಮಿತಾರ್ಥಪ್ರದೇ ಪ್ರತ್ಯಹಂ
ಪ್ರಾಣಕಾಂತೇ ದಯಾ ಧೀಯತಾಮನ್ವಹಮ್ ॥ ೧ ॥

ನೂತನಾನಂತರತ್ನೌಘಭೇಽಭೀವರ-
ಜ್ಞಾನಸತ್ಪುಸ್ತಕಾನ್ಯಾದದಾನೇ ತ್ವಯಾ ।
ದೇವಿ ದೋರ್ಭಿಶ್ಚತುರ್ಭಿಃ ಸ್ವನಿಃಶ್ರೇಯಸೇ
ಪ್ರಾಣಕಾಂತೇ ದಯಾ ಧೀಯತಾಮನ್ವಹಮ್ ॥ ೨ ॥

ತ್ವತ್ಪದಾಂಭೋಜಭೃಂಗಾಯಿತಾಃ ಶೇಷತಾ-
ಕ್ಷ್ಯೇಶಶಕ್ರಾದಯಶ್ಚೇತಿ ತೇ ವೈಭವಮ್ ।
ವರ್ಣಿತುಂ ತೇಽಕ್ಷಮಾಸ್ತತ್ರ ಮೇ ಕಾ ಕಥಾ
ಪ್ರಾಣಕಾಂತೇ ದಯಾ ಧೀಯತಾಮನ್ವಹಮ್ ॥ ೩ ॥

ಭಾರತೀ ದೇಹಿ ಮೇ ಭಾರತಿ ತ್ವಂ ಸದಾ
ಭಾರತಿಘ್ನೀವಿದಂ ಭಾರತಿತ್ಯಾಗಿನೀ ।
ಭಾರತೀ ಮೇಽಸ್ತ್ವಲಂ ಭಾರತಿ ತ್ವತ್ಪರಾ
ಪ್ರಾಣಕಾಂತೇ ದಯಾ ಧೀಯತಾಮನ್ವಹಮ್ ॥ ೪ ॥

ಮಾತರಿಶ್ವಪ್ರಿಯೇ ಮಾತರೇಹೀತಿ ಮಾಂ
ವ್ಯಾಹರಂತಂ ನಿಜಂ ಬಾಲಕಂ ಪಾಲಯ ।
ದ್ರಾಗನಾಥಂ ಚ ಚೀರ್ಣಾಗಸಂ ಸತ್ಪ್ರಿಯ
ಪ್ರಾಣಕಾಂತೇ ದಯಾ ಧೀಯತಾಮನ್ವಹಮ್ ॥ ೫ ॥

ಪ್ರಾಣನಾಥೇ ತ್ರಿರೂಪತ್ವಮಾಪ್ತೇಽಗ್ರಹೀ-
ದ್ಯಾ ಚ ರೂಪತ್ರಯಂ ಸೇವಿತುಂ ತಂ ತದಾ ।

ಸಾ ತ್ವಮಂಬ ಸ್ವಭಕ್ತಾರ್ತಿದಾಽಸಿ ಹ್ಯತಃ
ಪ್ರಾಣಕಾಂತೇ ದಯಾ ಧೀಯತಾಮನ್ವಹಮ್ ॥ ೬ ॥

ಮದ್ಗತಾಜ್ಞಪ್ತಿದುರ್ಧ್ವಾಂತವಿಧ್ವಂಸನೇ
ಜ್ಞಪ್ತಿದೀಪಾತಿಸಂದೀಪನೇ ಚಾನಿಶಮ್ ।
ಹೇತುಭೂತಾಽಸ್ಯಲಂ ಪ್ರಾಣಸತ್ಪ್ರೇರಕ-
ಪ್ರಾಣಕಾಂತೇ ದಯಾ ಧೀಯತಾಮನ್ವಹಮ್ ॥ ೭ ॥

ವೇದವೇದಾಂಗರೂಪಾಂಗಿ ಭೋ ಭಾರತಿ
ಭ್ರಾಜಮಾನೇ ಭೃಶಂ ಸರ್ವದಾ ಭಾರತಿ ।
ವಾಙ್ಮನೋದೇವತೇ ತತ್ರ ಚಾವಿಶ್ಯ ಮೇ
ಪ್ರಾಣಕಾಂತೇ ದಯಾ ಧೀಯತಾಮನ್ವಹಮ್ ॥ ೮ ॥

ಸಜ್ಜಗನ್ಮಾತೃವಾಮಾಂಕದಕ್ಷಾಂಕಸಂ-
ಸ್ಥಸ್ವಕಾಂತಾಂಕಸಂಸ್ಥೇಽಂಜಸಾ ಭಾರತೀ ।
ಸಾನುಕಂಪೇಕ್ಷಯಾ ವೀಕ್ಷ್ಯ ದೇಹ್ಯಾಶು ಮಾಂ
ಪಾಹಿ ದೇವ್ಯಂಬ ಸಂಭಿಂಧಿ ಮೇಽಭಾರತೀ ॥ ೯ ॥

ಭಾರತೀಸ್ತೋತ್ರಮೇತತ್ಸದಿತ್ಯನ್ವಹಂ
ಭಕ್ತಿತಃ ಕೃಷ್ಣಚೀರ್ಣಂ ಪಠೇದ್ಯಃ ಪುಮಾನ್ ।
ಭಾರತೀ ತಸ್ಯ ಹಿ ಕ್ರೀಡಮಾನಾ ವಚ-
ಸ್ಯಂಜಸಾ ಹೃದ್ಯಪಿ ಸ್ಯಾದಿಯಂ ಪ್ರಗ್ವಿಣೇ ॥ ೧೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀನಾರದಾನುಗ್ರಹಿಭೈಮಿಪುತ್ರಪಾಂಘ್ರಿಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಕೃತಂ ಶ್ರೀಭಾರತೀಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

★★★★★

೧೫೦. ದ್ರೌಪದೀಪೂರ್ವಜನ್ಮವೃತ್ತಾಂತಃ (ಶ್ರೀಗರುಡಪುರಾಣೇ ಬ್ರಹ್ಮಕಾಂಡೇ)

ಗರುಡ ಉವಾಚ

ಚತುರ್ಜನ್ಮಸು ವೈ ಕೃಷ್ಣ ಶಚ್ಯಾದ್ಯೈಃ ಸಹ ಭಾರತೀ ।
ಏಕದೇಹವಿಶಿಷ್ಟೈವ ಭುವಿ ಜಾತೇತಿ ಚೋಕ್ತವಾನ್ ॥ ೧ ॥

ಕಾರಣಂ ಬ್ರೂಹಿ ಮೇ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಶಿಷ್ಯಾಯ ತವ ಸುವ್ರತ ।
ಗರುಡೇನೈವಮುಕ್ತಸ್ತಮುವಾಚ ಮಧುಸೂದನಃ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ

ವಿಶಿಷ್ಟದೇಹಸಂಪ್ರಾಪ್ತೌ ಭಾರತ್ಯಾಃ ಪಕ್ಷಿಸತ್ತಮ ।
ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಕಾರಣಂ ವೀಂದ್ರ ಸಾವಧಾನಮನಾಃ ಶೃಣು ॥ ૩ ॥

ಪುರಾ ಕೃತಯುಗೇ ವೀಂದ್ರ ರುದ್ರಭಾರ್ಯಾ ಚ ಪಾರ್ವತೀ ।
ಇಂದ್ರಭಾರ್ಯಾ ಶಚೀ ದೇವೀ ಯಮಭಾರ್ಯಾ ಚ ಶಾಮಲಾ ॥ ೪ ॥

ಅಶ್ವಿಭಾರ್ಯಾ ಹ್ಯುಷಾದೇವಿ ಭರ್ತೃಭಿಃ ಸಹಿತಾಃ ಖಗ ।
ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಯಯುಸ್ತತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ದದೃಶುಸ್ತದಾ ॥ ೫ ॥

ಹಾವಂ ಭಾವಂ ವಿಲಾಸಂ ಚ ದರ್ಶಯಾಮಾಸುರಂಜಸಾ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಾ ಉದ್ಧತಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಶಶಾಪ ಖಗಸತ್ತಮ ॥ ೬ ॥

ಉದ್ಧತಾಶ್ಚ ಯತೋ ಯೂಯಂ ಮಾನುಷೀಂ ಯೋನಿಮಾಪ್ಸ್ಯಥ ।
ತತ್ರ ಸ್ವಭರ್ತೃಸಂಯೋಗಂ ನಾವಾಪ್ಸ್ಯಥ ಖಗೇಶ್ವರ ॥ ೭ ॥

ಏವಂ ಶಪ್ತಾಸ್ತು ತಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಆಜಗ್ಮುರ್ಮೇರುಪರ್ವತಮ್ ।
ತತ್ರೋಪವಿಷ್ಟಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ವಂಚಯಾಮಾಸುರಂಜಸಾ ॥ ೮ ॥

ತೂಷ್ಣೀಮೇವ ಸ್ಥಿತೇ ವೀಂದ್ರ ವಂಚಯಂತ್ಯಃ ಸ್ಥಿತಾಃ ಪುನಃ ।
ತತಸ್ತೂಷ್ಣೀಂ ಸ್ಥಿತಂ ವೀಂದ್ರ ವಂಚಯಾಮಾಸುರಂಜಸಾ ॥ ೯ ॥

ತ್ರಿವಾರಾನಂತರಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಶಪ್ತವಾಂಸ್ತಾ ಮಹಾಪ್ರಭುಃ ।
ತ್ರಿವಾರಂ ವಂಚನಂ ಯಸ್ಮಾದೇಕವಾರಂ ಚ ದರ್ಶನಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ವಿಲಾಸಂ ಚ ತತಃ ಸರ್ವಾಶ್ಚತುರ್ಜನ್ಮಸು ಭೂತಲೇ ।
ಏಕದೇಹಾನ್ಮಾನುಷತ್ವಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೧೧ ॥

ದ್ವಿತೀಯೇ ಜನ್ಮನಿ ತಥಾ ಚಾನ್ಯಗಾತ್ರಮವಾಪ್ಸ್ಯಥ ।
ತೃತೀಯೇ ಜನ್ಮನಿ ತಥಾ ಭರ್ತೃಸಂಯೋಗಮಾಪ್ಸ್ಯಥ ॥ ೧೨ ॥

ಜನ್ಮನ್ಯಾದ್ಯೇ ಚತುರ್ಥೇ ಚ ನಾನ್ಯಗಾತ್ರಮವಾಪ್ಸ್ಯಥ ।
ತಥಾ ಸ್ವಭರ್ತೃಸಂಯೋಗಂ ನಾವಾಪ್ಸ್ಯಥ ನ ಸರ್ವಶಃ ॥ ೧೩ ॥

ಏವಂ ಶಪ್ತಾಸ್ತು ತಾಃ ಸರ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪಕ್ಷಿಸತ್ತಮ ।
ತದಾ ವಿಚಾರಯಾಮಾಸುರ್ಮಿಲಿತ್ವಾ ಮೇರುಮೂರ್ಧನಿ ॥ ೧೪ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಶಾಪಸ್ಯ ನಿರ್ವಾರ್ಯ ಉಪಾಯೈಃ ಶತಶೋಽಪಿ ಚ ।
ನೀಚೈಃ ಸಮಾಗಮೋ ನಿಂದ್ಯಸ್ತಥೈವ ಚ ವಿಪತ್ತಿದಃ ॥ ೧೫ ॥

ಉತ್ತಮೇನ ಚ ದೇವೇನ ಸಂಗೋ ನಾನರ್ಥದೋ ಭವೇತ್ ।
ದೇವಾನಾಮುತ್ತಮೋ ವಾಯುಸ್ತದರ್ಥಂ ಯತ್ನಮಾಚರೇತ್ ॥ ೧೬ ॥

ವಿಚಾರ್ಯೈವಮುಮಾದ್ಯಾಸ್ತಾ ಸೇವಾಂ ಚಕ್ರುಶ್ಚ ಭಾರತೀಮ್ ।
ಸಹಸ್ರವತ್ಸರಾಂತೇ ಸಾ ಭಾರತೀ ತೋಷಿತಾಽಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧೭ ॥

ಮತ್ಸೇವಾಂ ಚ ಕಿಮರ್ಥಂ ವೈ ಹ್ಯಾಚರಿಷ್ಯಂತಿ ಸುವ್ರತಾಃ ।
ತಸ್ಯಾಂ ರಕ್ತಾಶ್ಚ ತಾ ದೇವ್ಯಸ್ತ್ವಬ್ರುವನ್ ಸ್ವಚಿಕೀರ್ಷಿತಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಪುರಾ ವಯಂ ತು ಶಪ್ತಾಃ ಸ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಕ್ರೋಧರೂಪಿಣಾ ।
ಏಕದೇಹಾನ್ಮಾನುಷತ್ವಮವಾಪ್ಯಥ ವರಾಂಗನಾಃ ॥ ೧೯ ॥

ಚತುರ್ಜನ್ಮಸು ಚಾಪ್ಯೇವಂ ದ್ವಿತೀಯೇ ಜನ್ಮನಿ ಪ್ರಭೋ ।
ಸಮಾಪ್ಯಥಾನ್ಯಗಾತ್ವಂ ಚೇತ್ಯೇವಂ ಶಪ್ತಾ ಹ ಭಾಮಿನಿ ॥ ೨೦ ॥

ಅಸ್ಮಾಕಂ ವಾಯುನಾ ದೇವೇನಾನ್ಯಗಾತ್ವಂ ನ ದೋಷಭಾಕ್ ।
ಅತಸ್ತ್ವಯ್ಯೈಕದೇಹತ್ವಮಿಚ್ಛಾಮೋ ದೇವಿ ಜನ್ಮಸು ॥ ೨೧ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಾ ತಾಭಿರಥ ಚ ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮ ।
ಸಾ ಪಾರ್ವತ್ಯಾದಿಭಿರ್ಯುಕ್ತಾ ಭಾರತೀತ್ಯಭವದ್ಭುವಿ ॥ ೨೨ ॥

ಶಿವನಾಮ್ನೋ ದ್ವಿಜಸ್ಯೈವ ಗೃಹೇ ಸಾ ತು ಕುಮಾರಿಕಾ ।
ಕರ್ಮೈಕ್ಯಾರ್ಥಂ ತಪಶ್ಚಕ್ರೇ ವಿಷ್ಣೋಶ್ಚ ಶಿವಸಂಜ್ಞಿನಃ ॥ ೨೩ ॥

ತಪಸಾ ತೋಷಿತೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಶಿವಸಂಸ್ಥೋ ಮಹಾಪ್ರಭುಃ ।
ವರಂ ಪ್ರಾದಾತ್ ತೃತೀಯೇಽಸ್ಮಿನ್ ಕೃಷ್ಣಜನ್ಮನಿ ಭೋಃ ಸ್ತ್ರಿಯಃ ॥ ೨೪ ॥

ಸಮ್ಯಕ್ ಸ್ವಭರ್ತೃಸಂಯೋಗೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ವಿನಾ ಭವಮ್ ।
ಯತೋಽನಯಾ ಚ ಪಾರ್ವತ್ಯಾ ಪ್ರೇರಿತಾ ಏವ ಸರ್ವಶಃ ॥ ೨೫ ॥

ವಿಲಾಸಂ ದರ್ಶಯಾಮಾಸುರ್ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪರಮೇಷ್ಠಿನಃ ।
ಅತಃ ಸಾ ಪಾರ್ವತೀ ಶ್ರೇಷ್ಠಾ ಬ್ರಹ್ಮದೇಹೇ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೨೬ ॥

ಕೃಷ್ಣಾದೇಹೇಽಪಿ ತಸ್ಯಾಸ್ತು ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಸಂಗಮಃ ।
ಅನ್ಯಗಾತ್ವಂ ದ್ವಿತೀಯೇಽಸ್ಮಿನ್ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೨೭ ॥

ರುದ್ರಾಂತಸ್ಥೋ ಹರಿಶ್ಚೈವ ವರಂ ದತ್ವಾ ಸ್ತ್ರಿಯಾಂ ಪ್ರಭುಃ ।
ಅಂತರ್ಧಾನಂ ಯಯೌ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸ್ವಲೋಕಂ ಗತವಾನಭೂತ್ ॥ ೨೮ ॥

ವಿಸೃಜ್ಯ ತಾಶ್ಚ ತಂ ದೇಹಂ ಬಭೂವುರ್ನಲಕನ್ಯಕಾ ।
ಇಂದ್ರಸೇನೇತಿ ಸಂಜ್ಞಾಂ ಚ ಲಬ್ಧ್ವಾ ತಾಶ್ಚ ತಪೋವನಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಯಯುಸ್ತತ್ರ ಚರಂತ್ಯಸ್ತಾ ದದೃಶುರ್ಮುದ್ಗಲಂ ತ್ವೃಷಿಮ್ ।
ತಸ್ಯ ದರ್ಶನಮಾತ್ರೇಣ ಬಭೂವುಃ ಕಾಮಮೋಹಿತಾ ॥ ೩೦ ॥

ಮುದ್ಗಲಸ್ಯಾಭಿಮಾನಂ ಚ ನಾಶಯಿತ್ವಾ ಚ ಮಾರುತಃ ।
ರಮಯಾಮಾಸ ತತ್ರಸ್ಥಾ ಭಾರತ್ಯಾದಿವರಾಂಗನಾಃ ॥ ೩೧ ॥

ತದ್ದೇಹಂ ತಾ ವಿಸೃಷ್ಟಾಶ್ಚ ಬಭೂವುರ್ದ್ರೌಪದೀತಿ ಚ।
ಯಸ್ಮಾತ್ ಸಾ ದ್ರುಪದಾಜ್ಜಾತಾ ತಸ್ಮಾತ್ ಸಾ ದ್ರೌಪದೀ ಸ್ಮೃತಾ ॥ ೩೨ ॥

ವೇದಿಮಧ್ಯಾತ್ ಸಮುದ್ಭೂತಾ ತಸ್ಮಾತ್ ಸಾಽಯೋನಿಜಾ ಸ್ಮೃತಾ।
ಕೃಷ್ಣವರ್ಣಾ ಯತಸ್ತಸ್ಮಾತ್ ಸಾ ಕೃಷ್ಣಾ ಭೂತಲೇ ಸ್ಮೃತಾ ॥ ೩೩ ॥

ಕೃಷ್ಣಾದೇಹೇಽಪಿ ಭಾರತ್ಯಾ ಅಭಿಮಾನಃ ಸದಾ ಸ್ಮೃತಃ।
ಶಚ್ಯಾದೇರಭಿಮಾನಸ್ತು ತಸ್ಮಿನ್ ದೇಹೇ ಕದಾಚನ ॥ ೩೪ ॥

ಯಸ್ಯಾಃ ಸ್ವಭರ್ತೃಸಂಯೋಗಕಾಲೇ ಚ ಖಗಸತ್ತಮ।
ಅಭಿಮಾನಸ್ತದೈವ ಸ್ಯಾತ್ ತಸ್ಯಾ ಏವ ನ ಚಾನ್ಯಥಾ ॥ ೩೫ ॥

ಏತಾಸಾಂ ರಮಣೇ ಕಾಲೇ ಉಮಾಯಾಃ ಪಕ್ಷಿಸತ್ತಮ।
ಅಭಿಮಾನಶ್ಚ ನಾಸ್ತ್ಯೇವ ಸ್ವಾಪ ಏವ ರತಾ ಸದಾ ॥ ೩೬ ॥

ಪಾರ್ಥಸ್ಯ ರಮಣೇ ಕಾಲೇ ದ್ರೌಪದ್ಯಾಶ್ಚ ಕಲೇವರೇ।
ಭಾರತ್ಯಾಶ್ಚ ತಥಾ ಶಚ್ಯಾ ಅಭಿಮಾನದ್ವಯಂ ಸ್ಮೃತಮ್ ॥ ೩೭ ॥

ಉಮಾಯಾಃ ಶಾಮಲಾದೇಶ್ಚ ಹ್ಯಭಿಮಾನಕ್ಷತಿಸ್ತದಾ।
ಸರ್ವಾಸಾಂ ಸ್ವಾಪ ಏವ ಸ್ಯಾನ್ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ॥ ೩೮ ॥

ಅರ್ಜುನೇ ವೀರರೂಪೇಣ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ ವಾಯುರೇವ ಚ।
ಭಾರತೀಂ ರಮತೇ ನಿತ್ಯಂ ಅರ್ಜುನಸ್ತು ಶಚೀಂ ಖಗ ॥ ೩೯ ॥

ಯುದಿಷ್ಠಿರೇ ಚ ಸೌಮ್ಯೇನ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ ವಾಯುರೇವ ಚ।
ರಮತೇ ಭಾರತೀಂ ನಿತ್ಯಂ ಶ್ಯಾಮಲಾಂ ಚ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಃ ॥ ೪೦ ॥

ಸುಂದರೇಣ ಚ ರೂಪೇಣ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ ನಕುಲೇ ಮರುತ್।
ರಮತೇ ಭಾರತೀಂ ನಿತ್ಯಂ ನಕುಲಶ್ಚಾಪ್ಯುಷಾಂ ಖಗ ॥ ೪೧ ॥

ನೀತಿರೂಪೇಣ ಚಾವಿಷ್ಟೋ ಸಹದೇವೇ ಚ ಮಾರುತಃ।
ದ್ರೌಪದೀಂ ರಮತೇ ನಿತ್ಯಂ ಸಹದೇವೋಽಪ್ಯುಷಾಂ ಖಗ ॥ ೪೨ ॥

ಶಚ್ಯಾದ್ಯಾ ದ್ರೌಪದೀದೇಹೇ ನಾಪುಃ ಸಂಗಂ ಚ ಮಾರುತೇಃ।
ತಾಸಾಮತೋಽನ್ಯಗಾಮಿತ್ವಂ ಕೃಷ್ಣಾದೇಹೇ ನ ಚಿಂತಯೇತ್ ॥ ೪೩ ॥

ಧರ್ಮಾದಿದೇಹಸಂಗಂ ಚ ಭಾರತ್ಯಾ ನೈವ ಚಿಂತಯೇತ್।
ಮುದ್ಗಲಸ್ಯ ಚ ದೇಹಸ್ಯ ತಾಸಾಂ ಸಂಗಂ ನ ಚಿಂತಯೇತ್ ॥ ೪೪ ॥

ಅಪರೋಕ್ಷವತೀನಾಂ ತು ತಾಸಾಂ ಲೇಪೋ ನ ಸರ್ವಥಾ।
ಅಥವಾ ಮುದ್ಗಲಸ್ಯೈವ ರತಿಕಾಲೇ ಖಗೇಶ್ವರ ॥ ೪೫ ॥

ಅಯಂ ತು ವಾಯುರೇವೇತಿ ರಮಣಂ ಚಕ್ರುರಂಜಸಾ।
ಕೃಷ್ಣಾದೇಹೇऽಪಿ ತಾಃ ಸರ್ವಾ ಅಸ್ಮಾಕಂ ಪತಯಶ್ಚ ತೇ ॥ ೪೬ ॥

ರಮಣಂ ಚಕ್ರುರೇವಂ ತಾ ಅತೋ ದೋಷೋ ನ ವಿದ್ಯತೇ।
ಏಕಸ್ಮಿನ್ ದಿವಸೇ ಪೀಂದ್ರ ಧರ್ಮೋ ವಾಯುಶ್ಚ ತಾವುಭೌ ॥ ೪೭ ॥

ರಮಣಂ ಚಕ್ರತುಃ ಸಮ್ಯಕ್ ಕೃಷ್ಣಾದೇಹೇऽಪಿ ಮಾನದ।
ತಥಾಪಿ ನಾನ್ಯಗಾಮಿತ್ವಂ ಚಿಂತನೀಯಂ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೪೮ ॥

ಸುರಾಣಾಂ ಸುಭೋಗ್ಯಾನಾಂ ಭೋಗಂ ಜಾನಂತಿ ದೇವತಾಃ।
ನ ಜಾನಂತ್ಯೇವ ಮರ್ತ್ಯಾಸ್ತು ದೋಷದೇಹಯುತಾ ಯತಃ ॥ ೪೯ ॥

ನೀರಕ್ಷೀರವಿವೇಕಂ ಚ ಹಂಸೋ ವೇತ್ತಿ ನ ಚಾಪರಃ।
ಅತಃ ಸ್ವಭರ್ತೃಸಂಯೋಗಂ ಕೃಷ್ಣಾದೇಹೇ ವಿಚಿಂತಯೇತ್ ॥ ೫೦ ॥

ಕೃಷ್ಣಾದೇಹೇऽನ್ಯಗಾಮಿತ್ವಂ ನೈವ ಚಿಂತ್ಯಂ ಖಗೇಶ್ವರ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗರುಡಪುರಾಣೇ ಬ್ರಹ್ಮಕಾಂಡೇ ಸಪ್ತದಶೋऽಧ್ಯಾಯಃ॥

★★★★★

೧೫೧. ದ್ರೌಪದೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ (ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯೇ)

ಕೃಷ್ಣಾ ಚ ತೇಷು ಪೃಥಗೇವ ಚತುಃಸ್ವರೂಪಾ
ರೇಮೇ ತಥೈಕತನುರಪ್ಯಭಿಮಾನಿಭೇದಾತ್ ॥ ೧೮೩ ॥

ಕನ್ಯೈವ ಸಾऽಭವದತಃ ಪ್ರತಿವಾಸರಂ ಚ
ಜನ್ಮಾಭವದ್ಧ್ಯಭಿಮತೇಃ ಪೃಥಗೇವ ನಾಶಾತ್।
ಪ್ರಾಯೋ ಹಿ ನಾಭಿಮತಿನಾಶಮವಾಪ ವಾಣೀ
ತಸ್ಮಾನ್ಮರುಚ್ಚ ಸಕಲೇಷ್ವಭಿವಿಷ್ಟ ಆಸೀತ್ ॥ ೧೮೪ ॥

ಧರ್ಮಾತ್ಮಜಾದಿಷು ಮರುತ್ ಪ್ರತಿವಿಷ್ಟ ಏಷಾಂ
ಬುದ್ಧಿಂ ವಿಮೋಹ್ಯ ರಮತೇ ಸತತಂ ತಯಾ ಯತ್।
ಶುದ್ಧೈವ ಸಾ ಹಿ ತತ ಏವ ದಿನೇ ದಿನೇ ಚ
ಸಂಮೋಹತೋ ಮರಣವದ್ಭವತೀಹ ಕನ್ಯಾ ॥ ೧೮೫ ॥

ನೋ ಸುಪ್ತಿವತ್ ತ್ವಿದಮತೋऽನ್ಯವಶತ್ವತೋ ಹಿ
ದೇಹಸ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿತ ಏವ ಹರೇರ್ನ ಮೋಹಃ।
ನಾವೇಶವಚ್ಚ ತತ ಏವ ಮೃತೇಃ ಸ್ವರೂಪ-
ಮೇತತ್ ತ್ವತಃ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಜನನಾದ್ಧಿ ಕನ್ಯಾ ॥ ೧೮೬ ॥

ತದ್ದೇಹಂ ತಾ ವಿಸೃಷ್ಟಾಶ್ಚ ಬಭೂವುರ್ದ್ರೌಪದೀತಿ ಚ ।
ಯಸ್ಮಾತ್ ಸಾ ದ್ರುಪದಾಜ್ಜಾತಾ ತಸ್ಮಾತ್ ಸಾ ದ್ರೌಪದೀ ಸ್ಮೃತಾ ॥ ೩೨ ॥

ವೇದಿಮಧ್ಯಾತ್ ಸಮುದ್ಭೂತಾ ತಸ್ಮಾತ್ ಸಾಽಯೋನಿಜಾ ಸ್ಮೃತಾ ।
ಕೃಷ್ಣವರ್ಣಾ ಯತಸ್ತಸ್ಮಾತ್ ಸಾ ಕೃಷ್ಣಾ ಭೂತಲೇ ಸ್ಮೃತಾ ॥ ೩೩ ॥

ಕೃಷ್ಣಾದೇಹೇಽಪಿ ಭಾರತ್ಯಾ ಅಭಿಮಾನಃ ಸದಾ ಸ್ಮೃತಃ ।
ಶಚ್ಯಾದೇರಭಿಮಾನಸ್ತು ತಸ್ಮಿನ್ ದೇಹೇ ಕದಾಚನ ॥ ೩೪ ॥

ಯಸ್ಯಾಃ ಸ್ವಭರ್ತೃಸಂಯೋಗಕಾಲೇ ಚ ಖಗಸತ್ತಮ ।
ಅಭಿಮಾನಸ್ತದೈವ ಸ್ಯಾತ್ ತಸ್ಯಾ ಏವ ನ ಚಾನ್ಯಥಾ ॥ ೩೫ ॥

ಏತಾಸಾಂ ರಮಣೇ ಕಾಲೇ ಉಮಾಯಾಃ ಪಕ್ಷಿಸತ್ತಮ ।
ಅಭಿಮಾನಶ್ಚ ನಾಸ್ತ್ಯೇವ ಸ್ವಾಪ ಏವ ರತಾ ಸದಾ ॥ ೩೬ ॥

ಪಾರ್ಥಸ್ಯ ರಮಣೇ ಕಾಲೇ ದ್ರೌಪದ್ಯಾಶ್ಚ ಕಲೇವರೇ ।
ಭಾರತ್ಯಾಶ್ಚ ತಥಾ ಶಚ್ಯಾ ಅಭಿಮಾನದ್ವಯಂ ಸ್ಮೃತಮ್ ॥ ೩೭ ॥

ಉಮಾಯಾಃ ಶ್ಯಾಮಲಾದೇಶ್ಚ ಹ್ಯಭಿಮಾನಕ್ಷತಿಸ್ತದಾ ।
ಸರ್ವಾಸಾಂ ಸ್ವಾಪ ಏವ ಸ್ಯಾನ್ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ॥ ೩೮ ॥

ಅರ್ಜುನೇ ವೀರರೂಪೇಣ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ ವಾಯುರೇವ ಚ ।
ಭಾರತೀಂ ರಮತೇ ನಿತ್ಯಂ ಅರ್ಜುನಸ್ತು ಶಚೀಂ ಖಗ ॥ ೩೯ ॥

ಯುದಿಷ್ಠಿರೇ ಚ ಸೌಮ್ಯೇನ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ ವಾಯುರೇವ ಚ ।
ರಮತೇ ಭಾರತೀಂ ನಿತ್ಯಂ ಶ್ಯಾಮಲಾಂ ಚ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಃ ॥ ೪೦ ॥

ಸುಂದರೇಣ ಚ ರೂಪೇಣ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ ನಕುಲೇ ಮರುತ್ ।
ರಮತೇ ಭಾರತೀಂ ನಿತ್ಯಂ ನಕುಲಶ್ಚಾಪ್ಯುಷಾಂ ಖಗ ॥ ೪೧ ॥

ನೀತಿರೂಪೇಣ ಚಾವಿಷ್ಟೋ ಸಹದೇವೇ ಚ ಮಾರುತಃ ।
ದ್ರೌಪದೀಂ ರಮತೇ ನಿತ್ಯಂ ಸಹದೇವೋಽಪ್ಯುಷಾಂ ಖಗ ॥ ೪೨ ॥

ಶಚ್ಯಾದ್ಯಾ ದ್ರೌಪದೀದೇಹೇ ನಾಪುಃ ಸಂಗಂ ಚ ಮಾರುತೇಃ ।
ತಾಸಾಮತೋಽನ್ಯಗಾಮಿತ್ವಂ ಕೃಷ್ಣಾದೇಹೇ ನ ಚಿಂತಯೇತ್ ॥ ೪೩ ॥

ಧರ್ಮಾದಿದೇಹಸಂಗಂ ಚ ಭಾರತ್ಯಾ ನೈವ ಚಿಂತಯೇತ್ ।
ಮುದ್ಗಲಸ್ಯ ಚ ದೇಹಸ್ಯ ತಾಸಾಂ ಸಂಗಂ ನ ಚಿಂತಯೇತ್ ॥ ೪೪ ॥

ಅಪರೋಕ್ಷವತೀನಾಂ ತು ತಾಸಾಂ ಲೇಪೋ ನ ಸರ್ವಥಾ ।
ಅಥವಾ ಮುದ್ಗಲಸ್ಯೈವ ರತಿಕಾಲೇ ಖಗೇಶ್ವರ ॥ ೪೫ ॥

ಅಯಂ ತು ವಾಯುರೇವೇತಿ ರಮಣಂ ಚಕ್ರುರಂಜಸಾ।
ಕೃಷ್ಣಾದೇಹೇऽಪಿ ತಾಃ ಸರ್ವಾ ಅಸ್ಮಾಕಂ ಪತಯಶ್ಚ ತೇ ॥ ೪೬ ॥

ರಮಣಂ ಚಕ್ರುರೇವಂ ತಾ ಅತೋ ದೋಷೋ ನ ವಿದ್ಯತೇ।
ಏಕಸ್ಮಿನ್ ದಿವಸೇ ವೀಂದ್ರ ಧರ್ಮೋ ವಾಯುಶ್ಚ ತಾವುಭೌ ॥ ೪೭ ॥

ರಮಣಂ ಚಕ್ರತುಃ ಸಮ್ಯಕ್ ಕೃಷ್ಣಾದೇಹೇऽಪಿ ಮಾನದ।
ತಥಾಪಿ ನಾನ್ಯಗಾಮಿತ್ವಂ ಚಿಂತನೀಯಂ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೪೮ ॥

ಸುರಾಣಾಂ ಸುಭೋಗ್ಯಾನಾಂ ಭೋಗಂ ಜಾನಂತಿ ದೇವತಾಃ।
ನ ಜಾನಂತ್ಯೇವ ಮರ್ತ್ಯಾಸ್ತು ದೋಷದೇಹಯುತಾ ಯತಃ ॥ ೪೯ ॥

ನೀರಕ್ಷೀರವಿವೇಕಂ ಚ ಹಂಸೋ ವೇತ್ತಿ ನ ಚಾಪರಃ।
ಅತಃ ಸ್ವಭರ್ತೃಸಂಯೋಗಂ ಕೃಷ್ಣಾದೇಹೇ ವಿಚಿಂತಯೇತ್ ॥ ೫೦ ॥

ಕೃಷ್ಣಾದೇಹೇऽನ್ಯಗಾಮಿತ್ವಂ ನೈವ ಚಿಂತ್ಯಂ ಖಗೇಶ್ವರ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗರುಡಪುರಾಣೇ ಬ್ರಹ್ಮಕಾಂಡೇ ಸಪ್ತದಶೋऽಧ್ಯಾಯಃ॥

★★★★★

೧೫೧. ದ್ರೌಪದೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ (ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯೇ)

ಕೃಷ್ಣಾ ಚ ತೇಷು ಪೃಥಗೇವ ಚತುಃಸ್ವರೂಪಾ
ರೇಮೇ ತಥೈಕತನುರಪ್ಯಭಿಮಾನಿಭೇದಾತ್ ॥ ೧೮೩ ॥

ಕನ್ಯೈವ ಸಾऽಭವದತಃ ಪ್ರತಿವಾಸರಂ ಚ
ಜನ್ಮಾಭವದ್ಧ್ಯಭಿಮತೇಃ ಪೃಥಗೇವ ನಾಶಾತ್।
ಪ್ರಾಯೋ ಹಿ ನಾಭಿಮತಿನಾಶಮವಾಪ ವಾಣೀ
ತಸ್ಮಾನ್ಮರುಚ್ಚ ಸಕಲೇಷ್ವಭಿವಿಷ್ಟ ಆಸೀತ್ ॥ ೧೮೪ ॥

ಧರ್ಮಾತ್ಮಜಾದಿಷು ಮರುತ್ ಪ್ರತಿವಿಷ್ಟ ಏಷಾಂ
ಬುದ್ಧಿಂ ವಿಮೋಹ್ಯ ರಮತೇ ಸತತಂ ತಯಾ ಯತ್।
ಶುದ್ಧೈವ ಸಾ ಹಿ ತತ ಏವ ದಿನೇ ದಿನೇ ಚ
ಸಂಮೋಹತೋ ಮರಣವದ್ಭವತೀಹ ಕನ್ಯಾ ॥ ೧೮೫ ॥

ನೋ ಸುಪ್ತಿವತ್ ತ್ವಿದಮತೋऽನ್ಯವಶತ್ವತೋ ಹಿ
ದೇಹಸ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿತ ಏವ ಹರೇರ್ನ ಮೋಹಃ।
ನಾವೇಶವಚ್ಚ ತತ ಏವ ಮೃತೇಃ ಸ್ವರೂಪ-
ಮೇತತ್ ತ್ವತಃ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಜನನಾದ್ಧಿ ಕನ್ಯಾ ॥ ೧೮೬ ॥

ಏವಂ ಸ ವಾಯುರನುವಿಷ್ಟಯುಧಿಷ್ಠಿರಾದಿ-
ಭೀಮಾತ್ಮನೈವ ರಮತೇ ಸತತಂ ತಯೈಕಃ।
ಅನ್ಯಾದೃಶಾ ಹಿ ಸುರಭುಕ್ತಿರತೋಽನ್ಯರೂಪಾ
ಮಾನುಷ್ಯಭುಕ್ತಿರಿತಿ ನಾತ್ರ ವಿಚಾರ್ಯಮಸ್ತಿ ॥ ೧೮೭ ॥

*****

೧೫೨. ದ್ರೌಪದ್ಯುತ್ಪತ್ತ್ಯಾದಿನಿರೂಪಣಮ್ (ಮ.ಭಾ.ತಾ.ನಿ)

ಅನ್ವೇನಂ ಭಾರತೀ ಸಾಕ್ಷಾದ್ವೇದಿಮಧ್ಯಾತ್ ಸಮುತ್ಥಿತಾ।
ಪ್ರಾಣೋ ಹಿ ಭರತೋ ನಾಮ ಸರ್ವಸ್ಯ ಭರಣಾಚ್ಛುರತಃ ॥ ೫೧ ॥

ತದ್ಭಾರ್ಯಾ ಭಾರತೀ ನಾಮ ವೇದರೂಪಾ ಸರಸ್ವತೀ।
ಶಂರೂಪಮಾಶ್ರಿತಾ ವಾಯುಂ ಶ್ರೀರಿತ್ಯೇವ ಚ ಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೫೨ ॥

ಆವೇಶಯುಕ್ತಾ ಶಚ್ಯಾಶ್ಚ ಶ್ಯಾಮಲಾಯಾಸ್ತಥೋಷಸಃ।
ತಾಶ್ಚೇಂದ್ರಧರ್ಮನಾಸತ್ಯಸಂಶ್ರಯಾಚ್ಛಿರಯ ಈರಿತಾಃ ॥ ೫೩ ॥

ಸಾ ಕೃಷ್ಣಾ ನಾಮತಶ್ಚಾಸೀದುತ್ಕೃಷ್ಟತ್ವಾದ್ಧಿ ಯೋಷಿತಾಮ್।
ಕೃಷ್ಣಾ ಸಾ ವರ್ಣತಶ್ಚಾಸೀದುತ್ಕೃಷ್ಟಾ ನಂದಿನೀ ಚ ಸಾ ॥ ೫೪ ॥

ಉತ್ಪತ್ತಿತಶ್ಚ ಸರ್ವಜ್ಞಾ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಾ।
ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಯೌವನೈವಾಸೀದಜರಾ ಲೋಕಸುಂದರೀ।
ಉಮಾಂಶಯುಕ್ತಾಽತಿತರಾಂ ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಸಂಯುತಾ ॥ ೫೫ ॥

ಪೂರ್ವಂ ಹ್ಯುಮಾ ಚ ದೇವ್ಯಸ್ತಾಃ ಕದಾಚಿದ್ಭರ್ತೃಭಿರ್ಯುತಾಃ।
ವಿಲಾಸಂ ದರ್ಶಯಾಮಾಸುಃ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪಶ್ಯತೋಽಧಿಕಮ್ ॥ ೫೬ ॥

ಶಶಾಪ ತಾಸ್ತದಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಮಾನುಷೀಂ ಯೋನಿಮಾಪ್ಸ್ಯಥ।
ತತ್ರಾನ್ಯಗಾಶ್ಚ ಭವತೇತ್ಯೇವಂ ಶಪ್ತಾಃ ಸುರಾಂಗನಾಃ ॥ ೫೭ ॥

ವಿಚಾರ್ಯ ಭಾರತೀಮೇತ್ಯ ಸರ್ವಮಸ್ಯೈ ನಿವೇದ್ಯ ಚ।
ಸಹಸ್ರವತ್ಸರಂ ಚೈನಾಂ ಶುಶ್ರೂಷಿತ್ವಾ ಬಭಾಷಿರೇ ॥ ೫೮ ॥

ದೇವಿ ನೋ ಮಾನುಷಂ ಪ್ರಾಪ್ಯಮನ್ಯಗಾತ್ವಂ ಚ ಸರ್ವಥಾ
ತತ್ರಾಪಿ ಮಾರುತಾದನ್ಯಂ ನ ಸ್ಪೃಶೇಮ ಕಥಂಚನ ॥ ೫೯ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣೈವ ಚ ಶಪ್ತಾಃ ಸ್ಮಃ ಪೂರ್ವಂ ಚಾನ್ಯತ್ರ ಲೀಲಯಾ
ಏಕದೇಹತ್ವಮಾಪ್ಯೈನಂ ಯದಾ ವಂಚಯಿತುಂ ಗತಾಃ ॥ ೬೦ ॥

ಏಕದೇಹಾ ಮಾನುಷತ್ವಮಾಪ್ಸ್ಯಥ ತ್ರಿಶ ಉದ್ಧತಾಃ
ತ್ರಿಶೋ ಮದ್ವಂಚನಾಯೇತಾ ಇತಿ ತೇನೋದಿತಾ ವಯಮ್ ॥ ೬೧ ॥

ಅತಸ್ತ್ವಯ್ಯೈಕದೇಹತ್ವಮಿಚ್ಛಾಮೋ ದೇವಿ ಜನ್ಮಸು
ಚತುರ್ಷ್ವಪಿ ಯತೋಽಸ್ಮಾಕಂ ಶಾಪದ್ವಯನಿಮಿತ್ತತಃ ॥ ೬೨ ॥

ಚತುರ್ಜನ್ಮ ಭವೇದ್ಭೂಮೌ ತ್ವಾಂ ನಾನ್ಯೋ ಮಾರುತಾತ್ ವ್ರಜೇತ್
ನಿಯಮೋಽಯಂ ಹರೇರ್ಯಸ್ಮಾದನಾದಿರ್ನಿತ್ಯ ಏವ ಚ ॥ ೬೩ ॥

ಅತಸ್ತ್ವಯ್ಯೈಕದೇಹಾನ್ ನೋ ನಾನ್ಯ ಆಪ್ನೋತಿ ಮಾರುತಾತ್
ಇತೀರಿತೇ ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪಾರ್ವತ್ಯಾದಿಯುತೈವ ಸಾ ॥ ೬೪ ॥

ವಿಪ್ರಕನ್ಯಾಽಭವತ್ ತತ್ರ ಚತಸ್ರಃ ಪಾರ್ವತೀಯುತಾಃ
ಏಕದೇಹಸ್ಥಿತಾಶ್ಚಕ್ರುರ್ಗಿರೀಶಾಯ ತಪೋ ಮಹತ್ ॥ ೬೫ ॥

ತದ್ದೇಹಸ್ಥಾ ಭಾರತೀ ತು ರುದ್ರದೇಹಸ್ಥಿತಂ ಹರಿಮ್ ।
ತೋಷಯಾಮಾಸ ತಪಸಾ ಕರ್ಮೈಕ್ಯಾರ್ಥಂ ಧೃತವ್ರತಾ ॥ ೬೬ ॥

ತಸ್ಯೈ ಸ ರುದ್ರದೇಹಸ್ಥೋ ಹರಿಃ ಪ್ರಾದಾದ್ವರಂ ಪ್ರಭುಃ ।
ಅನಂತತೋಷಣಂ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸ್ವಭರ್ತ್ರಾ ಸಹಜನ್ಮಸು ॥ ೬೭ ॥

ಸರ್ವೇಷ್ವಪೀತಿ ಚಾನ್ಯಾಸಾಂ ದದೌ ಶಂಕರ ಏವ ಚ ।
ವರಂ ಸ್ವಭರ್ತೃಸಂಯೋಗಂ ಮಾನುಷೇಷ್ವಪಿ ಜನ್ಮಸು ॥ ೬೮ ॥

ತತಸ್ತದೈವ ದೇಹಂ ತಾ ವಿಸೃಜ್ಯ ನಳನಂದಿನೀ
ಬಭೂವುರಿಂದ್ರಸೇನೇತಿ ದೇಹೈಕ್ಯೇನ ಸುಸಂಗತಾಃ ॥ ೬೯ ॥

ತದಾಽಽಸೀನ್ಮುದ್ಗಲೋ ನಾಮ ಮುನಿಸ್ತಪಸಿ ಸಂಸ್ಥಿತಃ
ಚಕಮೇ ಪುತ್ರಿಕಾಂ ಬ್ರಹ್ಮೇತ್ಯಶೃಣೋತ್ ಸ ಕಥಾಂತರೇ ॥ ೭೦ ॥

ಅಪಾಹಸತ್ ಸೋಽಬ್ಜಯೋನಿಂ ಶಶಾಪೈನಂ ಚತುರ್ಮುಖಃ ।
ಭಾರತ್ಯಾದ್ಯಾಃ ಪಂಚದೇವೀರ್ಗಚ್ಛ ಮಾನಿನ್ನಭೂತಯೇ ॥ ೭೧ ॥

ಇತೀರಿತಸ್ತಂ ತಪಸಾ ತೋಷಯಾಮಾಸ ಮುದ್ಗಲಃ ।
ಶಾಪಾನುಗ್ರಹಮಸ್ಯಾಥ ಚಕ್ರೇ ಕಂಜಸಮುದ್ಭವಃ ॥ ೭೨ ॥

ನ ತ್ವಂ ಯಾಸ್ಯಸಿ ತಾ ದೇವೀರ್ಮಾರುತಸ್ತ್ವಚ್ಛರೀರಗಃ ।
ಯಾಸ್ಯತಿ ತ್ವಂ ತದಾ ಮೂರ್ಛಾಂ ಗತೋ ನೈವ ವಿಬುಧ್ಯಸೇ ॥ ೭೩ ॥

ನ ಚ ಪಾಪಂ ತತಸ್ತೇ ಸ್ಯಾದಿತ್ಯುಕ್ತೇ ಚೈನಮಾವಿಶತ್ ।
ಮಾರುತೋಽಥೇಂದ್ರಸೇನಾಂ ಚ ಗೃಹೀತ್ವಾಽಥಾಭವದ್ಗೃಹೀ ॥ ೭೪ ॥

ರೇಮೇ ಚ ಸ ತಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ದೀರ್ಘಕಾಲಂ ಜಗತ್ಪ್ರಭುಃ ।
ತತೋ ಮುದ್ಗಲಮುದ್ಬೋಧ್ಯ ಯಯೌ ಚ ಸ್ವಂ ನಿಕೇತನಮ್ ॥ ೭೫ ॥

ತತೋ ದೇಶಾಂತರಂ ಗತ್ವಾ ತಪಶ್ಚಕ್ರೇ ಸ ಮುದ್ಗಲಃ ।
ಸೇಂದ್ರಸೇನಾ ವಿಯುಕ್ತಾಽಥ ಭರ್ತ್ರಾ ಚಕ್ರೇ ಮಹತ್ತಪಃ ॥ ೭೬ ॥

ತದ್ದೇಹಗಾ ಭಾರತೀ ತು ಕೇಶವಂ ಶಂಕರೇ ಸ್ಥಿತಮ್ ।
ತೋಷಯಾಮಾಸ ತಪಸಾ ಕರ್ಮೈಕ್ಯಾರ್ಥಂ ಹಿ ಪೂರ್ವವತ್ ॥ ೭೭ ॥

ಉಮಾದ್ಯಾ ರೌದ್ರಮೇವಾತ್ರ ತಪಶ್ಚಕ್ರುರ್ಯಥಾ ಪುರಾ ।
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಚ ಶಿವೇ ಜಾತೇ ತದ್ದೇಹಸ್ಥೇ ಚ ಕೇಶವೇ ॥ ೭೮ ॥

ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ ಸ್ವಭರ್ತ್ರಾಪ್ತ್ಯೈ ತಾಃ ಪಂಚಾಪ್ಯೇಕದೇಹಗಾಃ ।
ಪ್ರಾರ್ಥಯಾಮಾಸುರಭವತ್ ಪಂಚಕೃತ್ವೋ ವಚೋ ಹಿ ತತ್ ॥ ೭೯ ॥

ಶಿವದೇಹಸ್ಥಿತೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಭಾರತ್ಯೈ ತು ದದೌ ಪತಿಮ್
ಅನ್ಯಾಸಾಂ ಶಿವ ಏವಾಥ ಪ್ರದದೌ ಚತುರಃ ಪತೀನ್ ॥ ೮೦ ॥

ದೇವ್ಯಶ್ಚತಸ್ರಸ್ತು ತದಾ ದತ್ತಮಾತ್ರೇ ವರೇಽಮುನಾ
ದೇವಾನಾಮವತಾರಾರ್ಥಂ ಪಂಚ ದೇವ್ಯಃ ಸ್ಮ ಇತ್ಯಥ ॥ ೮೧ ॥

ನಾಜಾನನ್ನೇಕದೇಹತ್ವಾತ್ ಚಿದ್ಯೋಗಾತ್ ಕ್ಷೀರನೀರವತ್
ತಾಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸ್ವಪತಿಂ ದೇವಿ ನ ಚಿರಾತ್ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸೀತಿ ಚ ॥ ೮೨ ॥

ವಿಷ್ಣೂಕ್ತಂ ಶಂಕರೋಕ್ತಂ ಚ ಚತ್ವಾರಃ ಪತಯಃ ಪೃಥಕ್ ।
ಭವಿಷ್ಯಂತೀತ್ಯಥೈಕಸ್ಯಾ ಮೇನಿರೇ ಪಂಚಭರ್ತೃತಾಮ್ ॥ ೮೩ ॥

ರುರುದುಶ್ಚೈಕದೇಹಸ್ಥಾ ಏಕೈವಾಹಮಿತಿ ಸ್ಥಿತಾಃ ।
ಅಥಾಭ್ಯಾಗಾನ್ಮಹೇಂದ್ರೋಽತ್ರ ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ ತಾಂ ವರಸ್ತ್ರಿಯಮ್ ॥ ೮೪ ॥

ಶಂಕರಂ ದರ್ಶಯಿತ್ವೈವ ಪಂಚಭರ್ತೃತ್ವಮೇಷ ಮೇ ॥
ವರಾರ್ಥಮರ್ಥಿತಃ ಪ್ರಾದಾದಿತಿ ತಂ ಶಿವ ಇತ್ಯಥ ॥ ೮೫ ॥

ಅಜಾನನ್ ಶಕ್ರ ಆಹೋಚ್ಚೈಃ ಕಿಮೇತದ್ಭುವನತ್ರಯೇ ।
ಮತ್ಪಾಲಿತೇ ಯೋಷಿತಂ ತ್ವಂ ವೃಥಾ ಶಪಸಿ ದುರ್ಮತೇ ॥ ೮೬ ॥

ಇತೀರಿತೇ ಶಿವಃ ಪ್ರಾಹ ಪತ ಮಾನುಷ್ಯಮಾಪ್ನುಹಿ ।
ಅಸ್ಯಾಶ್ಚ ಭರ್ತಾ ಭವಸಿ ತ್ವಾಮೇವೈಷಾ ವರಿಷ್ಯತಿ ॥ ೮೭ ॥

ಪಶ್ಯಾತ್ರ ಮದವಜ್ಞಾನಾತ್ ಪತಿತಾಂಸ್ತ್ವಾದೃಶಾನ್ ಸುರಾನ್ ।
ಗಿರೇರಧಸ್ತಾದಸ್ಯೈವೇತ್ಯುಕ್ತೋಽಸೌ ಪಾಕಶಾಸನಃ
ಉದ್ಬಬರ್ಹ ಗಿರಿಂ ತಂ ತು ದದರ್ಶಾತ್ರ ಚ ತಾನ್ ಸುರಾನ್ ॥ ೮೮ ॥

ಪೂರ್ವೇಂದ್ರಾನ್ ಮಾರುತವೃಷನಾಸತ್ಯಾಂಶ್ಚತುರಃ ಸ್ಥಿತಾನ್
ಮಾನುಷೇಷ್ವವತಾರಾಯ ಮಂತ್ರಂ ರಹಸಿ ಕುರ್ವತಃ ॥ ೮೯ ॥

ತತೋ ವರೇಣ್ಯಂ ವರದಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸ ವಾಸವಃ ।
ತತ್ಪ್ರಸಾದಾನ್ನರಾಂಶೇನ ಯುಕ್ತೋ ಭೂಮಾವಜಾಯತ ॥ ೯೦ ॥

ಮದವಜ್ಞಾನಿಮಿತ್ತೇನ ಪತಿತಾ ಇತಿ ತಾನ್ ಸುರಾನ್ ।
ಮಾರುತಾದೀನ್ ಮೃಷಾವಾದೀರಿತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಶಿವಂ ತದಾ ॥ ೯೧ ॥

ಶಶಾಪ ಮಾನುಷೇಷು ತ್ವಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಜಾತಃ ಪರಾಭವಮ್ ।
ಶಕ್ರಾನ್ನರತನೋರ್ಯಾಸಿ ಯಸ್ಮೈ ತ್ವಂ ತು ಮೃಷಾಽವದಃ ॥ ೯೨ ॥

ಮಚ್ಛಪ್ತಾನಾಂ ಚ ದೇವೀನಾಮವಿಚಾರ್ಯ ಮಯಾ ಯತಃ ।
ಪತಿಯೋಗವರಂ ಪ್ರಾದಾಃ ನಾವಾಪ್ಸ್ಯಸಿ ತತಃ ಪ್ರಿಯಾಮ್ ॥ ೯೩ ॥

ಮಾನುಷೇಷು ತತಃ ಪಶ್ಚಾದ್ಭಾರತೀದೇಹನಿರ್ಗತಾಮ್ ।
ಸ್ವಲೋಕೇ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸಿ ಸ್ವಾರ್ಥೇ ವರೋಽಯಂ ತೇ ಮೃಷಾ ಭವೇತ್ ॥ ೯೪ ॥

ಏಷಾ ಸಾ ದ್ರೌಪದೀ ನಾಮ ಪಂಚದೇವೀತನುರ್ಭವೇತ್ ।
ಮೃಷಾ ವಾಗ್ಯೇಷು ತೇ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಮಾರುತಾದ್ಯಾಸ್ತು ತೇಽಖಿಲಾಃ ॥ ೯೫ ॥

ತಾಸಾಂ ಪತಿತ್ವಮಾಪ್ಸ್ಯಂತಿ ಭಾರತ್ಯೈವ ತು ಪಾರ್ವತೀ ।
ಸಂಯುಕ್ತಾ ವ್ಯವಹಾರೇಷು ಪ್ರವರ್ತೇತ ನ ಚಾನ್ಯಥಾ ॥ ೯೬ ॥

ಏತೇ ಹಿ ಮಾರುತಾದ್ಯಾಸ್ತೇ ದೇವಕಾರ್ಯಾರ್ಥಗೌರವಾತ್ ।
ಜಾತಾ ಇತಿ ಶ್ರುತಿಸ್ತಸ್ಮಾನ್ನಾವಜ್ಞಾ ತೇಽತ್ರ ಕಾರಣಮ್ ॥ ೯೭ ॥

ದೀರ್ಘಕಾಲಂ ಮನುಷ್ಯೇಷು ತತಸ್ತ್ವಂ ಸ್ಥಿತಿಮಾಪ್ಸ್ಯಸಿ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಯಯೌ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸೋಽಶ್ವತ್ಥಾಮಾ ಶಿವೋಽಭವತ್ ।
ಪಂಚದೇವೀತನುಸ್ತ್ವೇಷಾ ದ್ರೌಪದೀ ನಾಮ ಚಾಭವತ್ ॥ ೯೮ ॥

ವೇದೇಷು ಸಪುರಾಣೇಷು ಭಾರತೇ ಚಾವಗಮ್ಯತೇ ।
ಉಕ್ತೋಽರ್ಥಃ ಸರ್ವ ಏವಾಯಂ ತಥಾ ಪೂರ್ವೋದಿತಾಶ್ಚ ಯೇ ॥ ೯೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತ
ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯೇ ದ್ರೌಪದ್ಯುತ್ಪತ್ತ್ಯಾದಿ ನಿರೂಪಣಮ್ (೧೮/೯೮-೧೪೬) ॥

*****

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀಭಾರತೀಸ್ತೋತ್ರಾಣಿ ॥

ಪರಿಶಿಷ್ಟ - ೧

ಶ್ರೀಮಧ್ವಪ್ರಶಸ್ತಿಃ

ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಧ್ವಪ್ರಶಂಸೆ

ತೃತೀಯಮಸ್ಯ ವೃಷಭಸ್ಯ ದೋಹಸೇ
ದಶಪ್ರಮತಿಂ ಜನಯಂತ ಯೋಷಣಃ ।
ನಿರ್ಯದೀಂ ಬುಧ್ನಾನ್ಮಹಿಷಸ್ಯ ವರ್ಪಸಃ
ಈಶಾನಾಸಃ ಶವಸಾಽಕ್ರಂತ ಸೂರಯಃ ।
ಯದೀಮನು ಪ್ರದಿವೋ ಮಧ್ವ ಆಧವೇ
ಗುಹಾಸಂತಂ ಮಾತರಿಶ್ವಾ ಮಥಾಯತಿ ॥

– ಬಳಿತ್ಥಾಸೂಕ್ತಮ್ (ಋಗ್ವೇದ - ೧/೧೪೧/೨,೩)

ತದಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಮಭಿ ಪಾಥೋ ಅಸ್ಯಾಂ
ನರೋ ಯತ್ರ ದೇವಯವೋ ಮದಂತಿ ।
ಉರುಕ್ರಮಸ್ಯ ಸ ಹಿ ಬಂಧುರಿತ್ಥಾ
ವಿಷ್ಣೋಃ ಪದೇ ಪರಮೇ ಮಧ್ವ ಉತ್ಸಃ ॥ – ಋಗ್ವೇದಃ (೧/೧೫೪/೫)

ಮಧ್ವೋ ವೋ ನಾಮ ಮಾರುತಂ
ಯಜತ್ರಾಃ ಪ್ರ ಯಜ್ಞೇಷು ಶವಸಾ ಮದಂತಿ । – ಋಗ್ವೇದಃ (೩/೫೭/೧)

ಯತ್ರಾ ಸುಪರ್ಣಾ ಅಮೃತಸ್ಯ ಭಾಗ-
ಮನಿಮೇಷಂ ವಿದಿತಾಭಿಸ್ವರಂತಿ ।
ಇನೋ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಭುವನಸ್ಯ ಗೋಪಾಃ
ಸ ಮಾಂ ಧೀರಃ ಪಾಕಮತ್ರಾವಿವೇಶ ।
ಯಸ್ಮಿನ್ ವೃಕ್ಷೇ ಮಧ್ವದಃ ಸುಪರ್ಣಾ
ನಿವಿಶಂತೇ ಸುವತೇ ಚಾಧಿವಿಶ್ವೇ ॥ – ಋಗ್ವೇದಃ (೧/೧೬೪, ೨೧)

ಅಸ್ಮಭ್ಯಂ ರೋದಸೀ ರಯಿ ಮಧ್ವೋ ವಾಜಸ್ಯ ಸಾತಯೇ ।
ಶ್ರವೋ ವಸೂನಿ ಸಂ ಜಿತಮ್ ॥ – ಋಗ್ವೇದಃ (೯/೭, ೯)

ಅಸ್ಮಭ್ಯಮಿಂದ್ರ ವೀಂದ್ರಯುರ್ಮಧ್ವಃ ಪವಸ್ವ ಧಾರಯಾ ।
ಪರ್ಜನ್ಯೋ ವೃಷ್ಟಿಮಾನ್ ಇವ ॥ – ಋಗ್ವೇದಃ (೯/೨/೯)

ಮಧು ವಾತಾ ಋತಾಯ ತೇ ಮಧು ಕ್ಷರಂತಿ ಸಿಂಧವಃ ।
ಮಾಧ್ವೀರ್ನಃ ಸಂತ್ವೋಷಧೀಃ ॥ – ಋಗ್ವೇದಃ (೧/೯೦/೬)

★★★★★

ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಧ್ವಪ್ರಶಂಸೆ

ಅಸಾಧನಾ ವಾऽಪಿ ಸಸಾಧನಾ ವಾ
ಸಮಾನಮೇತದ್ದೃಶ್ಯತೇ ಮಾನುಷೇಷು ।
ಸಮಾನಮೇತದಮೃತಸ್ಯೇತರಸ್ಯ
ಯುಕ್ತಾಸ್ತತ್ರ ಮಧ್ವನುತ್ತಂ ಸಮಾಪುಃ ॥ – ಉದ್ಯೋಗಪರ್ವ (೬/೧೫)

ಮಧ್ವನಾಮ್ನಾ ವಾಯ್ವವತಾರೇಣ ನುತ್ತಂ ಪ್ರೇರಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮ ।
– ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥೀಯಸನತ್ಸುಜಾತೀಯವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

ದ್ವೈಪಾಯನಸ್ಯ ಸೇವಾರ್ಥಂ ಬದರ್ಯಾಂ ಚ ಕಲೌ ಯುಗೇ ।
ಯತಿರೂಪಧರೋ ವಾಯುರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ – ಹರಿವಂಶಃ

*****

ವಾಯುನೈವೇದ್ಯಸ್ವೀಕಾರೇ ಪ್ರಮಾಣಾನಿ

ಪವಿತ್ರಂ ಪವಮಾನಸ್ಯ ಭುಕ್ತಶೇಷಂ ಜಗದ್ಗುರೋಃ ।
ಭುಂಜೀತ ಶುದ್ಧಭಾವೇನ ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನವಿವರ್ಧನಮ್ ॥ ೧ ॥
ಜಗದ್ಗುರುರ್ವಾಯುದೇವೋ ವಿಶ್ವೇಶಃ ಶ್ರೀಶವಲ್ಲಭಃ ।
ದೇವತಾಸು ತದನ್ಯತ್ರ ನೈವೇದ್ಯಂ ವರ್ಜಯೇದ್ಬುಧಃ ॥ ೨ ॥
ವಾಯೂಪಭುಕ್ತಮನ್ನಾದ್ಯಂ ನ ಭೋಕ್ತವ್ಯಂ ತು ಯೋ ವದೇತ್ ।
ರೌರವಂ ನರಕಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಚಂಡಾಲೋ ಭುವಿ ಜಾಯತೇ ॥ ೩ ॥

ಇತಿ ನಾರದೀಯೇ ।

ಪರಶುಕ್ಲತ್ರಯೋಚ್ಛಿಷ್ಟಂ ಭುಂಜಾನಃ ಸಾತ್ವಿಕೋ ಭವೇತ್ ।
ಅಭುಂಜಾನಸ್ತದುಚ್ಛಿಷ್ಟಂ ಮೂಢಃ ಸ್ಯಾಜ್ಜನ್ಮಜನ್ಮನಿ ॥ ೪ ॥

ಇತಿ ಭಾರದ್ವಾಜ ಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ ।

ಸರ್ವಂ ಸಪೂತಮಶ್ನಾತೀ ಸ್ವಾದಿತಂ ಮಾತರಿಶ್ವನಾ ।
ಮಾತರಿಶ್ವನಾಸ್ವಾದಿತಂ ಭಕ್ಷಿತಂ ಯಃ ಅಶ್ನಾತಿಸಃ ಸರ್ವಂ ಪೂತಮಶ್ನಾತಿ
ಅನ್ಯಥಾऽಪೂತಮಶ್ನಾತೀತಿ ಶಿಷ್ಟಾನಾಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾನಿ ಚ ॥

ಸಾಲಗ್ರಾಮಶಿಲಾಯಾಂ ತು ನಿತ್ಯಂ ಸನ್ನಿಹಿತಂ ಕಲಿಮ್ ।
ಭೀಮಸೇನ ಮಹಾಬಾಹೋ ಗದಯಾ ಪೋಥನಂ ಕುರು ॥

ಇತಿ ಸಂಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ಸಾಲಗ್ರಾಮಂ ಸ್ಪೃಶೇತ್ ।

ವಿಷ್ಣುಂ ಸಂಪೂರ್ಣವಿಜ್ಞಾನಂ ಪರಮಾನಂದವಿಗ್ರಹಮ್ ।
ಕಮಲಾಕಾಂತಮತ್ಯಂತಮಂತರ್ಬಹಿರುಪಾಸ್ಮಹೇ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಪ್ರತೀಕೇಷು ಋಜುದೇವೇಷು ಸರ್ವಶಃ ।
ಸ್ವಬಿಂಬಂ ವಿಷ್ಣುಮಾವಾಹ್ಯ ಮುಮುಕ್ಷುಃ ಪೂಜಯೇತ್ ಸದಾ ।
ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಯೋಗ್ಯಾಸ್ತೇ ಸರ್ವೇ ಪರಶುಕ್ಲಾಃ ಸದಾ ಮತಾಃ ।
ಅತಸ್ತೇಷಾಂ ಪ್ರತೀಕೇಷು ವಿಷ್ಣುಪೂಜಾ ವಿಶಿಷ್ಯತೇ ॥
ಸೌವರ್ಣಂ ರಾಜತಂ ವಾಽಪಿ ಶಿಲಾತ್ಮಕಮಥಾಪಿ ವಾ ।
ಪ್ರಾಣಪ್ರತೀಕಮಾದಾಯ ಸಾಲಗ್ರಾಮೇಷುಮಧ್ಯತಃ ॥
ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಪೂಜಾ ವಿಜ್ಞೇಯಾ ದೇವಾನಾಮಪಿ ದರ್ಲಭಾ ।
ಪ್ರಾಣಪ್ರತೀಕೇ ಶ್ರೀವಾಯಾವಂತರ್ಯಾಮಿತಯಾ ಹರಿಮ್ ॥
ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಬಾಹ್ಯಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ಪೂಜನಂ ವಿಷ್ಣುವಲ್ಲಭಮ್ ।
ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತತ್ವತೋ ಧ್ಯಾನಂ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಾಣಸ್ಯ ಪೂಜನಮ್ ॥
ಕುರ್ಯಾದೇವಾನ್ಯಥಾ ಪೂಜಾ ಹ್ಯಾಸುರೀ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ ॥

॥ ಇತಿ ಮಹಾತತ್ತ್ವವಿವೇಕೇ ॥

*****

ಪುರಾಣಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಧ್ವಪ್ರಶಂಸೆ

ಮಧ್ವಿತ್ಯಾನಂದ ಉದ್ದಿಷ್ಟೋ ವೇತಿ ತೀರ್ಥಮುದಾಹೃತಮ್ ।
ಮಧ್ವ ಆನಂದತೀರ್ಥಃ ಸ್ಯಾತ್ ತೃತೀಯಾ ಮಾರುತೀ ತನುಃ ॥
ಇತಿ ಸೂಕ್ತಗತಂ ರೂಪತ್ರಯಮೇತನ್ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಯೋ ವೇದ ವೇದವಿತ್ ಸ ಸ್ಯಾತ್ ತತ್ತ್ವವಿತ್ ತತ್ಪ್ರಸಾದತಃ ॥ – ಭಾವವೃತ್ತಮ್
ದಶೇತಿ ಪೂರ್ಣಮುದ್ದಿಷ್ಟಂ ಸರ್ವಂ ಪೂರ್ಣಮಿಹೋಚ್ಯತೇ ।
ಪ್ರಜ್ಞಾ ಪ್ರಮತಿರುದ್ದಿಷ್ಟಾ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಸ್ತು ಸ ಸ್ಮೃತಃ ॥ – ಯಜುಃಸಂಹಿತಾ
ದ್ವೈಪಾಯನಸ್ಯ ಸೇವಾರ್ಥಂ ಬದರ್ಯಾಂ ಚ ಕಲೌ ಯುಗೇ ।
ವಾಯುಶ್ಚ ಯತಿರೂಪೇಣ ಕೃತ್ವಾದುಃಶಾಸ್ತ್ರಖಂಡನಮ್ ॥
ತತಃ ಕಲಿಯುಗೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ತೃತೀಯೋ ಮಧ್ವನಾಮಕಃ ।
ಭೂರೇಖಾದಕ್ಷಿಣೇ ಭಾಗೇ ಮಣಿಮದ್ದರ್ಪಶಾಂತಯೇ ।
ಭಿಕ್ಷುರ್ಭೂತ್ವಾಂಸ್ತತ್ರಭ್ರಾಂ ಸದ್ಯೋಽವತೀರ್ಣೋಽತ್ರ ದ್ವಿಜಾನ್ವಯೇ ॥
ದೇವೈರ್ವಿಜ್ಞಾಪಿತೋ ವಿಷ್ಣುರ್ವಾಯುಮಾಜ್ಞಾಪಯಿಷ್ಯತಿ ।
ಉದ್ಧರಸ್ವ ಮಹಾಬಾಹೋ ಮಮ ಧರ್ಮಾನ್ ಸನಾತನಾನ್ ॥
ಇತ್ಯಾಜ್ಞಪ್ತೋ ಭಗವತಾ ಕಲೌ ವಾಯುರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ಮಧ್ವನಾಮಾ ಯತಿರಸೌ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಕರಿಷ್ಯತಿ ॥

ವಾಯುಃ ಸ ಯತಿರೂಪೇಣ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಕಲೌ ಯುಗೇ ।
ಸ ದಶಪ್ರಮತಿರ್ಭೂತ್ವಾ ಕಲೌ ಧರ್ಮಾನ್ ವದಿಷ್ಯತಿ ।
ಕೃತ್ವಾ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಸಂದರ್ಭಂ ಸ್ಥಾಪಯಿಷ್ಯತಿ ಸತ್ಪದಮ್ ॥ –ಶ್ರೀಮುಷ್ಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್

ಅಹೋ ಭಾಗ್ಯಮಹೋ ಭಾಗ್ಯಂ ಮಧ್ವಮಾರ್ಗಾನುವರ್ತಿನಾಮ್ ।
ದೇವೋ ರಮಾಪತಿಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಗುರುಃ ಶ್ರೀಭಾರತೀಪತಿಃ ॥

ದೇವದೇವೋ ಯತಃ ಶುದ್ಧೋ ವಾಯುರ್ದೇವೋ ಜಗದ್ಗುರುಃ ।
ಹರಿಪ್ರಿಯಸ್ತತೋ ಗ್ರಾಹ್ಯಮನ್ನಾದ್ಯಂ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ॥ – ಪಂಚರಾತ್ರಾಗಮ

ಹನುಮದ್ಭೀಮಮಧ್ವಾಖ್ಯಾಸ್ತ್ರಯೋ ವಾಯುಸುತಾ ಇಮೇ ।
ತಂ ಮಧ್ವಮಾರುತಂ ಸರ್ವೇ ಪರಿವಾರತಯಾ ಸದಾ ।
ಸಂಸೇವಿತುಂ ಸುರಾ ಭೂಮಾವವತೇರುರಿತಿ ಶ್ರುತಮ್ ॥
– ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣಮ್(ರಜತಪೀಠಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೇ ೬/೧೮)

ಸ ಯೋಗೀ ಮಾತರಿಶ್ವಾಂಶೋ ಮಧ್ವೋ ಧ್ವಸ್ತದುರಾಗಮಃ ।
ಸ್ವಯಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ದೇವಾಂಶಃ ಕೃಷ್ಣಂ ಕಲಿಮಲಾಪಹಮ್ ॥

ತಮಿಮಂ ದೇವದೇವೇಶಂ ಭಕ್ತೇಷ್ಟದಮಖಂಡಿತಮ್ ।
ಶ್ರೀಮಧ್ವಹೃದಯಾವಾಸಂ ನಿತ್ಯಂ ನಮತ ಸೇವತ ॥ – ಸ್ಕಂದಪುರಾಣಮ್

ಮಾಘೇ ತು ರಥಸಪ್ತಮ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಣದೇವೋ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಮಧ್ಯಗೇಹಾಖ್ಯಗೇಹೇ ತು ಜಾತೇ ಮಂದಗತೇ ರವೌ ॥

ವಾಸುದೇವೇತಿ ವಿಖ್ಯಾತೋ ಜ್ಞಾನಾದಿಗುಣಸಂಯುತಃ ।
ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಲ್ಲಕ್ಷಣೈರ್ಯುಕ್ತೋ ಗರ್ಭದುಃಖಾದಿವರ್ಜಿತಃ ।
ಸ ಏವಾನಂದತೀರ್ಥೇತಿ ಭುವಿ ಖ್ಯಾತೋಽಖಿಲೈರ್ಜನೈಃ ॥ - ವರಾಹಪುರಾಣಮ್

ತದಾ ಭೂಮೌ ವಾಯುದೇವೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ಪ್ರಜ್ಞಯಾ ಸದೃಶೋ ಯಸ್ಯ ನಾಸ್ತಿ ಲೋಕೇ ಚತುರ್ದಶೇ ।
ಅತಃ ಸ ಪ್ರಜ್ಞಯಾ ಪೂರ್ಣೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ – ಗರುಡಪುರಾಣಮ್

ಯತಿರೂಪೋ ಮಾತರಿಶ್ವಾಽಷ್ಟಾವಿಂಶತಿತಮೇ ಕಲೌ ।
ಅವತೀರ್ಯ ವಸತ್ಯತ್ರ ಮಧ್ವನಾಮಾ ವರಂ ವಿಭೋಃ ॥ – ಬ್ರಹ್ಮಪುರಾಣಮ್

ಅದ್ವೈತವ್ಯಾಕುಲೇ ಲೋಕೇ ಮಧ್ವಾಖ್ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮಃ ।
ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತ್ಯಾದಿಸಂಪೂರ್ಣೋ ದ್ವೈತಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವರ್ತಕಃ ॥

ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವಂ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣೋಃ ಸ್ಥಾಪಯಿಷ್ಯತಿ ಸರ್ವಶಃ ।
ಯೋಗಿವರ್ಯಃ ಸ ಮಧ್ವಾಖ್ಯೋ ಗುರುಃ ಸತ್ಯಸ್ಯ ಕಾರಕಃ ।
ಗುರೋರನುಗ್ರಹಾದೇವ ದ್ವೈತಶಾಸ್ತ್ರಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ ॥ – ನಾಡೀಗ್ರಂಥಃ

ಪ್ರಥಮೋ ಹನೂಮಾನ್ನಾಮ ದ್ವಿತೀಯೋ ಭೀಮ ಏವ ಚ ।
ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಸ್ತೃತೀಯಸ್ತು ಭಗವತ್ಕಾರ್ಯಸಾಧಕಃ ॥ – ಭವಿಷ್ಯತ್ಪರ್ವ

*****

ಪರಿಶಿಷ್ಟ - ೨

ಟೀಕಾಟಿಪ್ಪಣಿಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿನ ಶ್ರೀಮಧ್ವಸ್ತುತಿಪರ ಶ್ಲೋಕಗಳ ಸಂಗ್ರಹ

ತಥಾ ಚ ಯಃ ಕ್ರೋಧವಶಾದಿದೈತ್ಯೈ -
ರ್ಮಾರ್ಗೇಷು ಲೋಕೇಷು ಬಭಾರ ರೂಪಮ್ ।
ವಾಯುಸ್ತುರೀಯಾಶ್ರಮಯುಕ್ ತಮಗ್ರ್ಯಂ
ಮಧ್ವಂ ಮಹಾಂತಂ ಪ್ರಣತೋಽಸ್ಮಿ ತಂ ಪ್ರಭುಮ್ ॥

ಆನಂದತೀರ್ಥಾಖ್ಯಮುನಿಂ ಸುವಿದ್ಯಂ
ವಾಯುಂ ಕಲೌ ದಸ್ಯುವಿಷೇಣ ಸನ್ನಾನ್ ।
ಉಜ್ಜೀವಯಾನಂ ಹರಿಪಾದಪದ್ಮ-
ಸುಧಾರಸೇನೈವ ಸತೋ ಹಿ ನೌಮಿ ॥ – ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರು (ಸನ್ನ್ಯಾಸಪದ್ಧತಿ)

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾಖ್ಯಾನ್ ಗುರೂನ್ ವಿದ್ಯಾದಿವಾಕರಾನ್ ।
ವಂದೇ ಕುದುಷ್ಟಿದುರ್ಬೋಧವ್ಯಾಸಸಿದ್ಧಾಂತದೀಪಕಾನ್॥
– ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರು (ಸನ್ನ್ಯಾಯರತ್ನಾವಲಿ)

ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣೌ ವಂದೇ ತಯೋರ್ಯೋ ಭಕ್ತಿಮತ್ತಮಃ ।
ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾಖ್ಯೋ ಗುರುಸ್ತಂ ಚ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಮಹಾಚಾರ್ಯಪದಪದ್ಮೈಕಸದ್ಮನಾಮ್ ।
ಅಣೂನಾಂ ಮಹತಾಂ ಚಾಪಿ ಭವತಾತ್ ಕರುಣಾ ಮಯಿ ॥
– ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರು (ಗೀತಾಭಾಷ್ಯಟೀಕಾಭಾವಪ್ರದೀಪಿಕಾ)

ಸಕಲಗುಣಸುಪೂರ್ಣಾನ್ ವ್ಯಾಸಶಿಷ್ಯಾನ್ ವರಿಷ್ಠಾನ್
ದಿನಕರಸಮಭಾಸಾನೂರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಾನ್ ದಧಾನಾನ್ ।
ಹರಿಚರಣಸರೋಜಂ ಸರ್ವದಾ ಸೇವಮಾನಾನ್
ತವ ಕಮಲಸುಹಸ್ತೇ(?) ಚಿಂತಯೇದ್ವಾಯುವಂಶ್ಯಾನ್ ॥
– ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರು (ಮಧ್ವಾಷ್ಟಕ)

ಯಸ್ಯ ಸ್ಮರಣಮಾತ್ರೇಣ ಜಾಯತೇ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ನರಃ ।
ತಂ ಸ್ಮರಾಮಿ ಪ್ರಭುಂ ವಾಯುಂ ರೂಪತ್ರಯಸಮನ್ವಿತಮ್ ॥

– ಶ್ರೀಸತ್ಯತೀರ್ಥರು (ಮಧ್ವವಿಲಾಸ)

ತಸ್ಮಾಚ್ಛುತ್ವಾ ಶುಕಾಂತರ್ಗತವರವಪುಷಾ ಭಾರತೀಡ್ಯೋ ಸುವಿದ್ಯಾ -
ಮಾದ್ಯಾಂ ವಾಯುಃ ಪ್ರಧಾನಃ ಪ್ರಧನಮುಪಗತಾನ್ ಹಂತಿ ವಿಷ್ಣುದ್ವಿಷೋ ಯಃ ।
ವಾಚಾ ಯದ್ವತ್ ಸ್ವದೋಷ್ಣಾ ಸ ಪುನರಿಹ ಕಲೌ ಕೃಷ್ಣಗೀತಾಸುಭಾಷ್ಯಂ
ಚಕ್ರೇ ಭೂಚಕ್ರಗ್ರಸ್ತಂ ಶರಣಮಹಮಗಾಂ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಮ್ ॥

– ಶ್ರೀನರಹರಿತೀರ್ಥರು(ಗೀತಾಭಾಷ್ಯಟೀಕಾ)

ಯೋ ಭಾರತೀಮಪಹೃತಾಮಸುರೈಃ ಸಹಾಸ್ಯ -
ಗೋಭಿಃ ಶುಭಾಂ ಭಗವತೀಮಸುರಾನ್ ನಿಹತ್ಯ ।
ಉತ್ಪಾದ್ಯ ಚಾಥ ಕುಪಿತಾಮಥ ವೈಷ್ಣವೀಂ ತಾಂ
ಚಕ್ರೇ ಕರೋತು ಸ ದಶಪ್ರಮತಿರ್ಹಿ ಗಾಂ ನಃ ॥

– ಶ್ರೀನರಹರಿತೀರ್ಥರು (ಯಮಕಭಾರತಟೀಕಾ)

ಭಾಷ್ಯಾದಿಕಂ ಕೃತಂ ಯೇನ ಕರುಣೋದ್ಭಾವಿತಾತ್ಮನಾ ।
ಸೂತ್ರಾದೇಃ ಪೂರ್ಣಬೋಧಾಯ ತಸ್ಮೈ ಶ್ರೀಗುರವೇ ನಮಃ ॥

ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನತಮೋಭಾನುರ್ವಿದ್ವಜ್ಜನಶಿಖಾಮಣಿಃ ।
ಗುಣರತ್ನಾಂಬುಧಿರ್ದೇವಮನಃಕುಮುದಚಂದ್ರಮಾಃ ॥

ಸತಾಂ ವಿಜ್ಞಾನದಾನಾಯಾವತೀರ್ಣೋ ಮಾರುತಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ನಮೋಽಸ್ತು ಭಾಷ್ಯಕಾರಾಯ ತಸ್ಮೈ ಭಗವತೇ ಸದಾ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಸನ್ನಾಮ್ನೇ ಸತಾಮಾನಂದದಾಯಿನೇ ॥

-ಶ್ರೀ(ಲಿಕುಚ) ಶಂಕರಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರು(ನ್ಯಾಯವಿವರಣಸಂಬಂಧದೀಪಿಕಾ)

ನಮೋ ವೇದಾಂತರಾದ್ಧಾಂತಸೂಕ್ತಿರತ್ನಾಕರಾತ್ಮನೇ ।
ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾಖ್ಯಭಗವದ್ದುಗ್ಧಸಿಂಧವೇ ॥

- ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರು (ನಯಚಂದ್ರಿಕಾ)

ಮಹಾವ್ಯಾಕರಣಾಂಭೋಧಿಮಂಥಮಾನಸಮಂದರಮ್ ।
ಕವಯಂತಂ ರಾಮಕೀರ್ತ್ಯಾ ಹನೂಮಂತಮುಪಾಸ್ಮಹೇ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಯ ಭೀಮಾಯ ನಮೋ ಯಸ್ಯ ಭುಜಾಂತರಮ್ ।
ನಾನಾವೀರಸುವರ್ಣಾನಾಂ ನಿಕಷಾಶ್ಮಾಯಿತಂ ಬಭೌ ॥

ಸ್ವಾಂತಸ್ವಾನಂತಶಯ್ಯಾಯ ಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನರಸಾರ್ಣವೇ ।
ಉತ್ತುಂಗವಾಕ್ತರಂಗಾಯ ಮಧ್ವದುಗ್ಧಾಬ್ಧಯೇ ನಮಃ ॥

- ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರು (ಸಂಗ್ರಹರಾಮಾಯಣ)

ವ್ಯಾಸಶಾಸ್ತ್ರಂ ತು ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಂ ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಂ ತಥೈವ ಚ ।
ಏತದನ್ಯತ್ ತು ಯಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಮಸಚ್ಚೇತಿ ವಿದುರ್ಬುಧಾಃ ॥

ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವಕ್ತಾ ಹಿ ಯತ್ಕೃತಂ ತತ್ಕೃತಂ ಭವೇತ್ ।
ಸಾಧಿತಂ ತೇನ ಮೋಕ್ಷೋ ವೈ ಯೋಗಿನಾಮಪಿ ದುರ್ಲಭಃ ॥

-ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರು (ಮಧ್ವಾಮೃತಮಹಾರ್ಣವ)

ದ್ಯುನಾಮಭಾರತೀಯುಕ್ತಮಧ್ವರೂಪಾಯ ತೇ ನಮಃ ।
ಸರ್ವಗುಹ್ಯೋಪದೇಷ್ಟ್ರೇ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಗುರವೇಽಪಿ ಚ ॥

-ಶ್ರೀಸತ್ಯಪ್ರಮತಿವರಶಿಷ್ಯರು (?) ಪ್ರಾಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ವ್ಯಾಪ್ತಿರ್ಯಸ್ಯ ನಿಜೇ ನಿಜೇನ ಮಹಸಾ ಪಕ್ಷೇ ಸಪಕ್ಷೇ ಸ್ಥಿತಿ-
ರ್ವ್ಯಾವೃತ್ತಿಶ್ಚ ವಿಪಕ್ಷತೋಽಥ ವಿಷಯೇ ಸಕ್ತಿರ್ನ ವೈ ಬಾಧಿತೇ ।
ನೈವಾಸ್ತಿ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಯುಕ್ತಿರತುಲಂ ಶುದ್ಧಂ ಪ್ರಮಾಣಂ ಸ ಮೇ
ಭೂಯಾತ್ ತತ್ತ್ವವಿನಿರ್ಣಯಾಯ ಭಗವಾನಾನಂದತೀರ್ಥೋ ಮುನಿಃ ॥

– ಶ್ರೀಟೀಕಾಕೃತ್ಪಾದರು (ನ್ಯಾಯಸುಧಾ)

ನ ಶಬ್ದಾಬ್ಧೌ ಗಾಢಾ ನ ಚ ನಿಗಮಚರ್ಚಾಸು ಚತುರಾ
ನ ಚ ನ್ಯಾಯೇ ಪ್ರೌಢಾ ನ ಚ ವಿದಿತವೇದ್ಯಾ ಅಪಿ ವಯಮ್ ।
ಪರಂ ಶ್ರೀಮತ್ಪೂರ್ಣಪ್ರಮತಿಗುರುಕಾರುಣ್ಯಸರಣಿಂ ಪ್ರಪನ್ನಾ
ಮಾನ್ಯಾಃ ಸ್ಮಃ ಕಿಮಪಿ ಚ ವದಂತೋಽಪಿ ಮಹತಾಮ್ ॥

ಸ್ವಾಂತಧ್ವಾಂತನಿಕೃಂತನೇ ಜಿತಮಹಾವೈಕರ್ತನಾಂಶುವ್ರಜಂ
ನಿರ್ದೋಷಂ ಜಿತಚಂದ್ರಚಂದ್ರಿಕಮಲಂ ತಾಪತ್ರಯೋನ್ಮೂಲನೇ ।
ಗಾಂಭೀರ್ಯೇ ಜಿತಸಿಂಧುರಾಜಮಮಿತಂ ಭಾಷ್ಯಂ ಯದಾಸ್ಯಾಂಬುಜಾ -
ದಾವಿರ್ಭೂತಮಮಂದಬೋಧಭಗವತ್ಪಾದಾನ್ ಪ್ರಪದ್ಯೇಽಥ ತಾನ್ ॥

– ಶ್ರೀಟೀಕಾಕೃತ್ಪಾದರು (ತತ್ತ್ವಪ್ರಕಾಶಿಕಾ)

ನಮಾಮಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾಚಾರ್ಯಂ ಪರಂ ಗುರುಮ್ ।
ಯಸ್ಯ ವಾಣೀ ಕೃಪಾಣೀಯಂ ನಿಕೃಂತತಿ ಭವಾಟವೀಮ್ ॥

– ಶ್ರೀಟೀಕಾಕೃತ್ಪಾದರು(ನ್ಯಾಯವಿವರಣಟೀಕಾ)

ನಮಾಮಿ ವ್ಯಾಸದಾಸಸ್ಯ ಪೂರ್ಣಬುದ್ಧೇಃ ಪದಾಂಬುಜೇ ।
ನತಾಮರಶಿರೋರತ್ನರಾಜನೀರಾಜಿತೇ ಸದಾ ॥

– ಶ್ರೀಟೀಕಾಕೃತ್ಪಾದರು (ಪ್ರಮೇಯದೀಪಿಕಾ)

ಧರ್ಮವಿಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿನಃ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾನ್ ವಂದೇ ನಿರಂತರಮ್ ॥

– ಶ್ರೀಟೀಕಾಕೃತ್ಪಾದರು (ನ್ಯಾಯದೀಪಿಕಾ)

ಲಸತು ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥೇಂದುರ್ನೋ ಹೃದಂಬರೇ ।
ಯದ್ವಚಶ್ಚಂದ್ರಿಕಾ ಸ್ವಾಂತಸಂತಾಪಂ ವಿನಿಕೃಂತತಿ ॥

– ಶ್ರೀಟೀಕಾಕೃತ್ಪಾದರು (ವಿಷ್ಣುತತ್ತ್ವವಿನಿರ್ಣಯಟೀಕಾ)

ಯೇನಾಯಂ ಸಕಲೋಽಪ್ಯರ್ಥೋ ಭಾಷಿತೋಽಪ್ಯನುಭಾಷಿತಃ ।
ಪ್ರೋದಿತಶ್ಚಾಪಿ ತಂ ಮಧ್ವಂ ಪ್ರಾಣೇಶಂ ಪ್ರಣಮಾಮ್ಯಹಮ್ ॥
ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರಸಾದೈಕಬಲಾತ್ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಸಂಗ್ರಹಮ್ ।
ಯಶ್ಚಕಾರ ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಾಯ ನಿತ್ಯಶಃ ॥

– ವಾಮನಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರು(ತ್ರೈವಿಕ್ರಮಾರ್ಯದಾಸರು)(ಆನಂದಮಾಲಾ)

ಶ್ರುತಿಷು ವಿತತಾ ಯಸ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಪ್ರಮಾಣಮನಾಕುಲಂ
ಪರಮವಿಷಯೇ ಸಮ್ಯಕ್ ಪ್ರೇಕ್ಷಾವತಾಂ ನ ಮೃಷಾ ಕ್ವಚಿತ್ ।
ಹಿಮಕರಲಸದ್ಬಿಂಬಚ್ಯೋತತ್ಸುಧಾರಸಜಿತ್ವರೀಂ
ಸ ಮಮ ಸುದೃಶಂ ದೇಯಾದಾನಂದತೀರ್ಥಮಹಾಮುನಿಃ ॥

– ಶ್ರೀವಿಜಯಧ್ವಜತೀರ್ಥರು (ಭಾಗವತಟೀಕಾ)

ಸುಖತೀರ್ಥಪದಾಂಬುಜಂ ಭಜೇ
ಮಖಭುಗ್ಭಿರ್ಹೃದಯೇಽರ್ಚಿತಂ ನಿಜೇ ।
ನಿಖಿನತ್ಯಲಮಾಪದಃ ಸ್ಮೃತಂ
ಸುಖದೋರುಸ್ವರವನ್ಮಹೀಭೃತಮ್ ॥

– ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತೀರ್ಥರು (ಜಯತೀರ್ಥವಿಜಯ)

ಯೋ ವೈ ವೈಕುಂಠಭರ್ತುಃ ಸಕಲಸುರಶಿರಃಶ್ರೇಣಿಸಂಲಾಲಿತಾಜ್ಞಾಂ
ಧೃತ್ವಾ ಭೂಮಿಂ ಚ ಗತ್ವಾ ಶ್ರುತಿನಿಕರಪುರಾಣಾದಿಭಿರ್ವಾದಿವೃಂದಮ್ ।
ಜಿತ್ವಾ ಭಾಷ್ಯಂ ಚ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಕರಣನಿಕರಂ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಾಸ ತತ್ತ್ವಂ
ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯಾಯ ತಸ್ಮೈ ನತಶಿರಸಿ ಭವತ್ವೇಷ ಬದ್ಧೋಽಂಜಲಿರ್ಮೇ ॥

– ಶ್ರೀವೇದಾತ್ಮತೀರ್ಥರು (ವಾಯುಸ್ತುತಿಟೀಕಾ ಕವಿಕರ್ಣಾಮೃತ)

ಸಮಸ್ತಾದ್ವೈತರಾದ್ಧಾಂತಧ್ವಾಂತಧ್ವಂಸನಕರ್ಮಠಮ್ ।
ತತ್ತ್ವವಿತ್ತ್ವರಮಾಚಾರ್ಯಂ ಹನೂಮಂತಮುಪಾಸ್ಮಹೇ ॥
– ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುದಾಸಾಚಾರ್ಯರು (ವಾದರತ್ನಾವಲಿ)

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾರ್ಯಪಾದಪಂಕಜರೇಣವಃ ।
ಪವಿತ್ರಯಂತು ಮಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಪಾಪಪಾಟನಪಂಡಿತಾಃ ॥
– ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು (ತಾತ್ಪರ್ಯಚಂದ್ರಿಕಾ)

ಅಭ್ರಮಂ ಭಂಗರಹಿತಮಜಡಂ ವಿಮಲಂ ಸದಾ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಮತುಲಂ ಭಜೇ ತಾಪತ್ರಯಾಪಹಮ್ ॥
– ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು (ನ್ಯಾಯಾಮೃತ)

ಶ್ರೀಶಪಾದಾಂಬುಜಾಸಕ್ತಃ ಕರುಣಾಪೂರಶೀತಲಃ ।
ಮಧ್ವಾಖ್ಯೋ ಮರುದಂಶೋ ಮೇ ಸಂತಾಪಾನ್ ಹಂತು ಸಂತತಮ್ ॥
– ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು (ತರ್ಕತಾಂಡವ)

ಸತ್ಸಂಘಮಾನಸಸರೋವರಮಧ್ಯವರ್ತೀ
ಕೃಷ್ಣಾಂಘ್ರಿಚಾರುಕಮಲಾರ್ಪಿತಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಃ ।
ಶಾಸ್ತ್ರಾತ್ತಿಮಂಜುಪದರಂಜಿತರಮ್ಯಸಂಸ-
ದಾಸ್ಮಾಕಹೃತ್ಸರಸಿಜೇಽಸ್ತು ಸ ಮಧ್ವಹಂಸಃ ॥
– ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಸ್ವಾಮಿಗಳು (ರುಗ್ಮಿಣೀಶವಿಜಯ)

ಮಾಧ್ವಗ್ರಂಥಸ್ಯಾಭಿಸಂಧಿಂ ವಿದುರ್ದೇವಾ ನ ಮಾನವಾಃ ।
ವಾಯುಸ್ತುತಿರತಿರ್ನಿತ್ಯಂ ವೇದಾಹಂ ತು ಕಥಂಚನ ॥
– ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಸ್ವಾಮಿಗಳು (ಮ.ಭಾ.ತಾ.ನಿ.ಭಾವಪ್ರಕಾಶಿಕಾ)

ಯತ್ಪೂರ್ವಂ ತ್ವಮುಪೂರ್ವಸಿಂಧುಮತರಃ ಸದ್ವಂದ್ಯ ಮಧ್ವಾಚಲಾ -
ದುದ್ಯಾತಃ ಶತಯೋಜನಂ ಪರಮದಃ ಶಂಸಂತಿ ಸಂತಃ ಕ್ಷಿತೌ ।
ಚಿತ್ರಂ ಜೈತ್ರ ಭವಚ್ಚರಿತ್ರಮಧುನಾ ಯದ್ವೇದವಾರ್ಧಿಂ ತರನ್
ನಿತ್ಯಂ ಕೋಟಿಸಹಸ್ರಯೋಜನಮಪಿ ತ್ವಂ ರಾಜವದ್ರಾಜಸೇ ॥

ಸ್ವಕೋಶಸ್ಥಪದಾರ್ಥಾಖ್ಯವಿತ್ತೈರ್ದತ್ತೈಃ ಸ ಏವ ತತ್ ।
ವಿದ್ರಾವಯೇದ್ಧಿ ದಾರಿದ್ರ್ಯಂ ದದ್ಯಾನ್ಮಧ್ವೋ ಗತಿಂ ಚ ಮೇ ॥
– ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಸ್ವಾಮಿಗಳು (ಯುಕ್ತಿಮಲ್ಲಿಕಾ)

ಆಜನ್ಮಭೂಮೇರಟತೋಽಖಿಲೇಷು
ತೀರ್ಥೇಷು ತದ್ವರ್ಣನಭಾರಮೂಢ್ವಾ ।

ಆಯಾಸಮಸ್ಮನ್ನ್ಮೃದುಮಾನಸಸ್ಯ
ವಾಯುರ್ಮುಹುಃ ಕೃಂತತು ಮಧ್ವರೂಪೀ ॥

– ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಸ್ವಾಮಿಗಳು (ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧ)

ತ್ರಿಧಾಮಾ ಯಸ್ಯ ಹೃತ್ಸೀಮ್ನಿ ಕೃತಧಾಮಾ ನಿರಂತರಮ್ ।
ಸುಧೀಶ್ರಿಯಂ ದಿಶತು ಮೇ ಸ ಮಧ್ವಕ್ಷೀರಸಾಗರಃ ॥

ನಮೋಽಸ್ತು ಮಧ್ವಮುನಯೇ ಸದಾ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಯೋನಯೇ ।
ತದೀಯವಾಣ್ಯೈ ದುರ್ವಾದಿಕೃಪಾಣ್ಯೈ ಚ ನಮೋ ನಮಃ ॥

– ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಸ್ವಾಮಿಗಳು (ನ್ಯಾಯರತ್ನಾವಲೀ)

ಶುದ್ಧಾಯಾನಾದಿಸಿದ್ಧಾಯ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯೋನ್ನದ್ಧಬುದ್ಧಯೇ ।
ಹೃದ್ಯಾಯ ನಿರವದ್ಯಾಯ ಮಧ್ವಾಯ ಚ ನಮೋ ನಮಃ ॥

– ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಸ್ವಾಮಿಗಳು (ಭೂಗೋಲವರ್ಣನ)

ತಂ ಪಾಣಿಪಲ್ಲವಂ ಬಹುಶಾಖಂ ಸದ್ದ್ವಿಜಸೇವಿತಮ್ ।
ವಿದ್ಯಾಹಾಸಲತಾಪುಷ್ಪಂ ಮಧ್ವಕಲ್ಪದ್ರುಮಂ ಭಜೇ ॥

– ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು (ಮಧ್ವಾಧ್ವಕಂಟಕೋದ್ಧಾರಃ,
ಭೇದವಿದ್ಯಾವಿಲಾಸ, ಪರತತ್ತ್ವಪ್ರಕಾಶಿಕಾ, ತತ್ತ್ವೋದ್ಯೋತಟೀಕಾಟಿಪ್ಪಣೀ)

ಉರ್ವ್ಯಾಂ ಸತ್ಕರ್ಣತಾಂ ಯಾಂತಿ ಯದ್ಗುಣಾಕರ್ಣನೇ ರತಾಃ ।
ಅರ್ಣವಂ ಗುಣರತ್ನಾನಾಂ ಪೂರ್ಣಬೋಧಂ ತಮಾಶ್ರಯೇ ॥

– ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು (ಉಪಸಂಹಾರವಿಜಯ)

ಬ್ರಹ್ಮವಿನ್ಮುಖರಂಗಸ್ಥಾಂ ಮಧ್ವ ತೇ ವಾಙ್ನಟೀಂ ಪರಾನ್ ।
ವಿಚಿತ್ರಪದವಿನ್ಯಾಸೈರ್ಮೋಹಯಂತೀಂ ಭಜೇಽನ್ವಹಮ್ ॥

– ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು (ತತ್ತ್ವೋದ್ಯೋತಟೀಕಾಟಿಪ್ಪಣೀ)

ನಿಖಿಲಾದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತಪ್ರಾಪ್ತಾಜ್ಞಾನವಿನಾಶಕಃ ।
ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯಸೂರ್ಯೋಽಯಂ ದದ್ಯಾತ್ ತತ್ತ್ವಪ್ರಕಾಶನಮ್ ॥

– ಶ್ರೀರಘೂತ್ತಮತೀರ್ಥರು (ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕೋಪನಿಷದ್ಭಾವಬೋಧ)

ವೇದಭೇದವಿವಿಧೋರುಸುಶಾಖಂ
ಬೋಧಪೂರ್ವಕಗುಣಾಢ್ಯಫಲೇತಮ್ ।
ಆದರೇಣ ಭಜತಾಂ ಫಲದಂ ತಂ
ಮೋದತೀರ್ಥಸುರಭೂರುಹಮೀಡೇ ॥

– ಶ್ರೀರಘೂತ್ತಮತೀರ್ಥರು (ನ್ಯಾಯವಿವರಣಟೀಕಾಭಾವಬೋಧ)

ಹೃತ್ತಮೋನಾಶಕಂ ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಭಯಾ ತತ್ತ್ವಭಾಸಕಮ್ ।
ಫಲದಂ ಪೂರ್ಣಬೋಧಾಖ್ಯಚಿಂತಾಮಣಿಮಹಂ ಭಜೇ ॥

– ಶ್ರೀವೇದೇಶತೀರ್ಥರು (ಛಾಂದೋಗ್ಯಭಾಷ್ಯಟೀಕಾ)

ಯದ್ವಾಗ್ವಿಸ್ತರರಶ್ಮಿಭಿರ್ಜಗದಿದಂ ಸನ್ಮಾರ್ಗಮಾಲಂಬಿತಂ
ಸತ್ಸಿದ್ಧಾಂತವರಾರವಿಂದನಿವಹಾ ವಿಸ್ತಾರಮಾಸಾದಿತಾಃ ।
ದುಃಸಿದ್ಧಾಂತಮಹಾಂಧಕಾರನಿಕರಾ ದೇಶಾಂತಮುಲ್ಲಂಘಿತಾಃ
ಸೋಽಯಂ ಮಧ್ವದಿವಾಕರೋ ಭವತು ಸಜ್ಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾಶಾಯ ಮೇ ॥

– ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾಧೀಶತೀರ್ಥರು (ನ್ಯಾಯಸುಧಾವಾಕ್ಯಾರ್ಥಚಂದ್ರಿಕಾ)

ಯೇನಾದ್ವೈತಮತಾದಿದಾವದಹನೋ ವಿಶ್ವಕ್ಷಯಾಯೋದ್ಯತೋ
ಧ್ವಸ್ತೋ ವ್ಯಾಸಸುಧಾಸಮುದ್ರವಿಲಸಜ್ಜ್ಞಾನಾಮೃತಂ ವರ್ಷತಾ ।
ಪೂರ್ಣಃ ಸತ್ಸರಸೀಗಣೋಽತಿಮಹಿತಃ ಶ್ರೀನೀಲಕಂಠೇನ ಸಃ
ಸ್ವಾನಂದಂ ವಿತನೋತು ವಿಷ್ಣುಪದಗಃ ಸ್ವಾನಂದತೀರ್ಥಾಂಬುದಃ ॥

– ಶ್ರೀವೈಶ್ವನಾಥಿ(ವ್ಯಾಸ)ನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯರು (ಅದ್ವೈತಕಾಲಾನಲ)

ಸಾಧುಪ್ರಸಾಧಿತಗುಣೋಪನಿಷತ್ಸಖೀಭಿಃ
ಸೂತ್ರಗ್ರಹಾನುಸೃತಕಂಚುಕಿವಾಚಿದಕ್ಷಾ ।
ವಂಶಾಗ್ರಗಾಽಪಿ ಜಯವಾಕ್ ಶುಚಿನರ್ತಕೀ ಯ-
ಚ್ಚಿತ್ತಂ ಜಹಾರ ತಮಪಾರಕೃಪಂ ನಮಾಮಿ ।

– ಶ್ರೀತರಂಗಿಣೀ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರು (ನ್ಯಾಯಾಮೃತ ತರಂಗಿಣೀ)

ಶ್ರೀಮಧ್ವತೀರ್ಥಚರಣಾರ್ಕಮುರುಪ್ರಕಾಶ-
ಮಾಕಾಶಸಕ್ತಮನಿಶಂ ಪ್ರಣಮಾಮ್ಯಹಂ ತಮ್ ॥

– ಶ್ರೀಮಧುಸೂದನಭಿಕ್ಷುಗಳು (ಮ.ಭಾ.ತಾ.ನಿ.ಟಿಪ್ಪಣಿ)

ಯಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣಾದೇವ ಭವಂತಿ ವಿಬುಧಾ ನರಾಃ ।
ತಂ ವಂದೇ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯಂ ತಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಾವೃತ್ತಯೇಽನ್ವಹಮ್ ॥
ಜಯತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಮಾರ್ತಂಡಚಂಡಗೌಃ ।
ಯತ್ಸಂಪರ್ಕಃ ಸತಾಂ ಮೋಹಶರ್ವರೀಂ ಸಮದೀದಲತ್ ॥

– ಶ್ರೀಜನಾರ್ದನಭಟ್ಟರು (ತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯಪದಾರ್ಥದೀಪಿಕಾ)

ತದ್ವಾಕ್ಯಪದ್ಮಸೌರಭ್ಯಂ ವ್ಯಂಜಯನ್ ಮಧ್ವಮಾರುತಃ ।
ತಾಪಾನಪಾಹರತ್ ಸ್ವಾನಾಂ ಕೃಪಾಪೂರಃ ಸುಶೀತಲಃ ॥

– ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು (ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾಧಿಕರಣರತ್ನಮಾಲಾ)

ವಿಶ್ವಂ ಯಸ್ಯ ವಶೇ ನಿತ್ಯಮನಿಶಂ ಶಂಕರಾದಿಕಮ್ ।
ತಸ್ಯ ವಾಯೋಸ್ತೃತೀಯಾಂಶಮಾಶ್ರಯೇ ಶಮವಾಪ್ತಯೇ ॥

- ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು (ನ್ಯಾಯಸುಧಾಪರಿಮಳ)

ಶರ್ವಾದಿಸರ್ವಗೀರ್ವಾಣನಿರ್ವಾಣಗತಿಹೇತವಃ ।
ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಪದಾಂಭೋಜಪಾಂಸವಃ ಪಾಂತು ನಃ ಸದಾ ॥

– ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು (ತಾತ್ಪರ್ಯಚಂದ್ರಿಕಾಪ್ರಕಾಶ)

ಯಃ ಪ್ರಾಣಚೇಷ್ಟಾ ಹರಿರಾತನೋತಿ
ಯತ್ಕಿಂಕರಾಃ ಶಂಕರಶರ್ವಪೂರ್ವಾಃ ।
ತನ್ಮುಖ್ಯವಾಯೋರವತಾರರೂಪಂ
ಪೂರ್ಣಪ್ರಬೋಧಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ನಿತ್ಯಮ್ ॥

– ಶ್ರೀಕಂಬಾಲೂರು ರಾಮಚಂದ್ರತೀರ್ಥರು (ನ್ಯಾಯಸುಧಾಟಿಪ್ಪಣಿ)

ಅಸಾಧೂನಾಂ ನಿಬಂಧೇನ ಕುಂಠಿತಂ ಸೂತ್ರಮಂಜಸಾ ।
ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಂ ಯೇನ ಸರ್ವಜ್ಞಂ ವಂದೇ ಭಾಷ್ಯಕೃತಂ ಮುನಿಮ್ ॥

– ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾಥತೀರ್ಥರು(ಅಭಿನವಚಂದ್ರಿಕಾ)

ದುಃಶಾಸನೇ ನಿಪತಿತೇ ಸಾಧಿತಾರ್ಥೋ ರಣಾಜಿರೇ ।
ವಂದೇಽಹಂ ತಂ ಭೀಮಸೇನಂ ಯಶ್ಚಕ್ರೇಽಭಿನವತಾಂಡವಮ್ ॥

– ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾಥತೀರ್ಥರು (ಅಭಿನವತಾಂಡವ)

ವೇದವೇದಾರ್ಥತತ್ತ್ವಜ್ಞಂ ಪೂರ್ಣಬೋಧಂ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ ।
ಯಸ್ಯ ಸಂಸ್ಮೃತಿಮಾತ್ರೇಣ ಪುಮಾನ್ ಪ್ರಾಜ್ಞೋಽಭಿಜಾಯತೇ ॥

– ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಥತೀರ್ಥರು (ನ್ಯಾಯಾಮೃತಟಿಪ್ಪಣಿ)

ಮಧ್ವವಾಕ್ಕಾಮಧೇನುರ್ನೋ ಭೂಯಾತ್ ಸುಮತಿದುಗ್ಧದಾ ।
ಸ್ವಪೋಷಕಾಣಾಂ ಯಾ ದೋಗ್ಧಿ ಸತಾಂ ಸರ್ವಮಭೀಪ್ಸಿತಮ್ ॥

– ಶ್ರೀಯದುಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು (ಭಾಗವತತಾತ್ಪರ್ಯಟೀಕಾ)

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾರ್ಯಚರಣಾವಾಶ್ರಯೇಽನಿಶಮ್ ।
ರುದ್ರಾದಿಸರ್ವವಿಬುಧೈಃ ಸಂಸೇವ್ಯಾವಿಷ್ಟದೌ ಸತಾಮ್ ॥

– ಶ್ರೀಬಿದರಹಳ್ಳಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರು (ತೈತ್ತಿರಿಯೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯವಿವೃತಿಃ, ಅಥರ್ವಣೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯವಿವೃತಿಃ , ಋಗ್ಭಾಷ್ಯಟೀಕಾವಿವೃತಿಃ, ವಿಷ್ಣುತತ್ತ್ವವಿನಿರ್ಣಯಟೀಕಾವಿವೃತಿಃ, ಪ್ರಮಾಣಲಕ್ಷಣಟೀಕಾವಿವೃತಿಃ, ವಾದಾವಲೀಪ್ರಕಾಶಃ)

ಹೃತ್ತಮೋನಾಶಕಂ ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಭಯಾ ತತ್ತ್ವಭಾಸಕಮ್ ।
ನಮಾಮಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾಚಾರ್ಯದಿವಾಕರಮ್ ॥
– ಶ್ರೀಬಿದರಹಳ್ಳಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರು (ನ್ಯಾಯಾಮೃತಪ್ರಕಾಶ)

ಗಂಭೀರಚಿಜ್ಜಲ್ಲೋಪೇತಂ ದುಷ್ಕೃತಕ್ಷಾಲನಕ್ಷಮಮ್ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿಂ ಭಜೇಽಹಂ ಬುದ್ಧಿಶುದ್ಧಯೇ ॥
– ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯರು(ರುಗ್ಮಿಣೀಶವಿಜಯಟೀಕಾ-ಗುರುಭಾವಪ್ರಕಾಶಿಕಾ)

ಯಸ್ಯ ಗೋಸಂತತೇರ್ಲೋಕಸ್ತಮಸ್ತರತಿ ದುಸ್ತರಮ್ ।
ಸನ್ಮಾರ್ಗಂ ಯಾತಿ ದುರ್ಮಾರ್ಗಾತ್ ತಂ ಶ್ರಯೇ ಮಧ್ವಭಾಸ್ಕರಮ್ ॥
– ಶ್ರೀರಘುನಾಥಾಚಾರ್ಯರು (ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜವೃತ್ತರತ್ನಸಂಗ್ರಹ)

ವಿದ್ಯಾಖ್ಯರತ್ನಪ್ರಭವಾಯ ಬುದ್ಧೌ
ವಿದ್ಯೋತಮಾನಾಯ ಸುವಂದಿತಾಯ ।
ಶುದ್ಧಾಯ ನಿತ್ಯಂ ಮುನಿಸೇವಿತಾಯ
ಮಧ್ವಾದ್ಭುತಾಂಭೋನಿಧಯೇ ನಮೋಽಸ್ತು ॥
– ಶ್ರೀಪಾಂಡುರಂಗಿ ಕೇಶವಾಚಾರ್ಯರು (ಶೇಷವಾಕ್ಯಾರ್ಥಚಂದ್ರಿಕಾ)

ಯೋಽಕರೋದ್ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾದಿಭಾಷ್ಯಂ ತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯಮ್ ।
ಭಾರತಾದೇಶ್ಚ ತಂ ಮಧ್ವಂ ಭಜಾಮ್ಯಾದಿಗುರುಂ ಮಮ ॥
– ಶ್ರೀಛಲಾರಿನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯರು (ಭಾಗವತತಾತ್ಪರ್ಯಪ್ರಬೋಧಿನೀ)

ಶ್ರೀಮನ್ಮಾರುತಮಾಚಾರ್ಯಂ ಮಾಯಿಮರ್ದನತತ್ಪರಮ್ ।
ಮುನೀಂದ್ರೋಪಾಸ್ಯಪಾದಾಬ್ಜಂ ಜ್ಞಾನಸಿಂಧುಂ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ ॥
– ಶ್ರೀವನಮಾಲೀಮಿಶ್ರರು (ಮಧ್ವಾಧ್ವಕಂಟಕೋದ್ಧಾರ)

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾರ್ಯಾನಗಣ್ಯಗುಣವಾರಿಧೀನ್ ।
ಶರ್ವಗುರ್ವಾದಿಗೀರ್ವಾಣದೇಶಿಕಾನ್ ಪ್ರಣಮಾಮ್ಯಹಮ್ ॥
– ಶ್ರೀವಿಟ್ಠಲಭಟ್ಟರು (ನ್ಯಾಯಸುಧಾಟಿಪ್ಪಣೀ)

ಶಾಸ್ತ್ರಾಬ್ಧಿವೃದ್ಧಿಪೂರ್ಣೇಂದುಗೀರ್ವಾಣಗಣಸೇವಿತಃ ।
ವಾಣೀಪ್ರಿಯತಮಃ ಪಾತು ಮಧ್ವಾಖ್ಯಃ ಪ್ರಾಣನಾಯಕಃ ॥
– ಶ್ರೀತಾಮ್ರಪರ್ಣೀ ಆನಂದತೀರ್ಥಾಚಾರ್ಯರು (ಸತ್ತತ್ತ್ವರತ್ನಮಾಲಾ)

ಶರ್ವಾದಿಸರ್ವಗೀರ್ವಾಣಸೇವ್ಯದಿವ್ಯಪದಾಂಬುಜಾನ್ ।
ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾರ್ಯವರ್ಯಾನ್ ನಿತ್ಯಂ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ ॥
– ಶ್ರೀತಾಮ್ರಪರ್ಣೀ ಆನಂದತೀರ್ಥಾಚಾರ್ಯರು
(ಸತ್ತತ್ತ್ವರತ್ನಮಾಲಾಪ್ರಕಾಶಿಕಾ)

ಶ್ರೀಮದ್ವಿಷ್ಣುಪದಾಶ್ರಯೋಽಮಿತಗುಣೋದ್ರಿಕ್ತೋರುಬಿಂಬಃ ಸದಾ
ಭಕ್ತಾಂಭೋಧ್ಯಭಿವೃದ್ಧಿದೋಽತಿವಿಮಲಃ ಶಿಷ್ಯೋಡುಭಿಃ ಸಂವೃತಃ ।
ವಿದ್ಯಾಕಾಂತಿನಿರಸ್ತಸಂತತತಮಾಃ ಸಂತಾಪಹರ್ತಾ ಸತಾಂ
ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಕಲಾನಿಧಿರ್ವಸತು ಮೇ ಹೃದ್ವ್ಯೋಮ್ನಿ ನಿತ್ಯೋದಿತಃ ॥

ಶರ್ವಾದಿಸರ್ವಗೀರ್ವಾಣಮೌಲಿಮಾಣಿಕ್ಯಮಂಡನಾಃ ।
ಜಯಂತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾರ್ಯಪದಪಾಂಸವಃ ॥

– ಶ್ರೀತಾಮ್ರಪರ್ಣೀ ಆನಂದತೀರ್ಥಾಚಾರ್ಯರು (ನ್ಯಾಯವಿವರಣಟಿಪ್ಪಣೀ)

ಯದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾ ಸರ್ವಗೀರ್ವಾಣೈರಚಿಂತ್ಯಾಽತ್ಯದ್ಭುತಾಽಮಲಾ ।
ನಿಜಪ್ರತಿಭಯೋದ್ಭೂತಾ ತಂ ಸರ್ವಜ್ಞಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

– ಶ್ರೀತಾಮ್ರಪರ್ಣೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯರು
(ಗೀತಾತಾತ್ಪರ್ಯನ್ಯಾಯದೀಪಿಕಾಕಿರಣಾವಲೀ)

ಲಸತು ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥೇಂದುರ್ನೋ ಹೃದಂಬರೇ ।
ತಾಪಂ ಹರತಿ ಯತ್ಸ್ಯಂದೀ ಕೃಷ್ಣಾಮೃತಮಹಾರ್ಣವಃ ॥

– ಶ್ರೀತಾಮ್ರಪರ್ಣೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯರು
(ಕೃಷ್ಣಾಮೃತಮಹಾರ್ಣವಟೀಕಾ-ತರಂಗಮಾಲಾ)

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾರ್ಯಶ್ರೀಪದಾಂಬುಜರೇಣವಃ ।
ನಮತ್ಸುರಕಿರೀಟಸ್ಥಾನ್ ಯೇ ಮಣೀನತಿಶೇರತೇ ॥

– ಶ್ರೀತಾಮ್ರಪರ್ಣೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯರು
(ತತ್ತ್ವಪ್ರಕಾಶಿಕಾವ್ಯಾಖ್ಯಾರ್ಥಮುಕ್ತಾವಲಿ)

ಯಜ್ಜ್ಞಾನಾವ್ಯಾಕೃತಾಕಾಶೇ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಪರಮಾಣುತಾಮ್ ।
ರುದ್ರಾದ್ಯಶೇಷವಿಜ್ಞಾನಂ ಪೂರ್ಣಬೋಧಾನ್ ನತೋಽಸ್ಮಿ ತಾನ್ ॥

– ಶ್ರೀತಾಮ್ರಪರ್ಣೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯರು (ಪ್ರಮೇಯಮುಕ್ತಾವಲಿ)

ದುರ್ಮತಾಖ್ಯಪಲಾಶಾನಿ ವಿಧೂಯಾಮೃತವರ್ತ್ಮ ತು ।
ಸ್ಪಷ್ಟಂ ಕೃತಂ ಭಜೇಯೇನ ಮಧ್ವಾಖ್ಯಂ ತಂ ಮಹಾನಿಲಮ್ ॥

– ಶ್ರೀಭಲಾರಿಶೇಷಾಚಾರ್ಯರು (ಭಾಗವತಾಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧಟೀಕಾ)

ವಂದೇವಂದಾರುಮಂದಾರಮಿಂದಿರಾದಯಿತಪ್ರಿಯಮ್ ।
ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾರ್ಯಂ ಸದಾ ರುದ್ರಾದಿವಂದಿತಮ್ ॥

– ಶ್ರೀಭಲಾರಿ ಸಂಕರ್ಷಣಾಚಾರ್ಯರು (ತತ್ತ್ವಪ್ರಕಾಶಿಕಾಟಿಪ್ಪಣಿ)

ಯತ್ತೀರ್ಥಸಂಸೇವನತೋಽಭವಾರ್ಹಾಃ
ಸರ್ವೇಽಭವಾ ವೈಭವತೋ ವಸಂತಿ ।

ಸದಾಭವಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಹರಿಂ ಸಮೀರ-
ಮಾನಂದತೀರ್ಥಂ ಸತತಂ ಭಜೇಽಹಮ್ ॥

– ಶ್ರೀಛಲಾರಿ ಸಂಕರ್ಷಣಾಚಾರ್ಯರು (ಜಯತೀರ್ಥವಿಜಯ)

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾರ್ಯಸೂರ್ಯಪಾದಾನುಪಾಸ್ಮಹೇ ।
ಪ್ರಚಂಡಾಜ್ಞಾನತಿಮಿರವಿದಾರಣವಿಶಾರದಾನ್ ॥

– ಶ್ರೀರೊಟ್ಟವೇಂಕಟಾದ್ರಿಭಟ್ಟರು (ಕರ್ಮನಿರ್ಣಯಟೀಕಾಟಿಪ್ಪಣಿ)

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾರ್ಯಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣರೇಣವಃ ।
ಪುನಂತು ವೃಜಿನಾರಣ್ಯನಿವಾರಣಕರೇಣವಃ ॥

– ಶ್ರೀರೊಟ್ಟವೇಂಕಟಾದ್ರಿಭಟ್ಟರು (ಕಥಾಲಕ್ಷಣಟೀಕಾಟಿಪ್ಪಣೀ)

ಆನಂದತೀರ್ಥಗುರುಮಾದರತೋ ಭಜಾಮಿ
ಸ್ವಾನಂದದಂ ಸ್ವಚರಣೌ ಭಜತಾಂ ಜನಾನಾಮ್ ।
ಯದ್ವಕ್ತ್ರನಿರ್ಗಲಿತವಾಗಮೃತಪ್ರಪೂರ್ತ್ಯೈ-
ಸ್ತಾಪತ್ರಯಂ ಶಮಮುಪೈತಿ ವಿನಾಽತಿಯತ್ನಾತ್ ॥

– ಶ್ರೀಚೆಟ್ಟೀ ವೇಂಕಟಾದ್ರಿಗಳು (ಭಾಗವತಷಷ್ಠಸ್ಕಂಧಟಿಪ್ಪಣಿ)

ಆನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಪದ್ಮಂ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ ।
ಯತ್ರ ಶೇಷಶಿವೇಂದ್ರಾದ್ಯಾ ಅಮರಾ ಭ್ರಮರಾಯಿತಾಃ ॥
ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥೀಯಂ ವಾಚಯೇತ್ ಪ್ರಾಣನಾಯಕಃ ।
ಶಾಸ್ತ್ರಮಸ್ಮಾನ್ ಸದಾ ವಂದ್ಯಃ ಕರುಣಾಂಬುಧಿರಂಜಸಾ ॥

– ಶ್ರೀಅನಂತಭಟ್ಟರು (ತತ್ತ್ವಪ್ರಕಾಶಿಕಾಟಿಪ್ಪಣೀ)

ದೇವೇಂದ್ರಸಮೀಡ್ಯಪದಾಂಬುಜಂ ಶ್ರುತಿಶಿರೋಽಂಬುಜಾತಹರಿದಶ್ವಮ್ ।
ಸಲ್ಲೋಕಾಂಬುಧಿರಜನೀಶಂ ಮಧ್ವಮುನಿಂ ಸತತಮೀಡೇ ॥

– ಶ್ರೀರಘುವರ್ಯತೀರ್ಥರು (ರಘುನಾಥವಿಜಯ)

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾರ್ಯಪಾದಪಂಕಜಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಶರ್ವಾದಿಸರ್ವಗೀರ್ವಾಣವಂದ್ಯಂ ವಂದೇ ಪುಮರ್ಥದಮ್ ॥

– (ಸ್ಮೃತಿಮುಕ್ತಾವಲೀ) ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು(ತತ್ತ್ವಪ್ರಕಾಶಿಕಾನ್ಯಾಯಮಾಲಿಕಾ)

ಯತ್ಪದೇ ದೇವತಾವಂದ್ಯೇ ಯದ್ವೃತ್ತಂ ಹರಿತುಷ್ಟಿದಮ್ ।
ತಮಹಂ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾಚಾರ್ಯಂ ಭಜೇಽನಿಶಮ್ ॥

– ಶ್ರೀರಂಗಪತಿಭಿಕ್ಷುಗಳು (ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರಸಂಗ್ರಹ)

ಪ್ಲವಂಗಕುಲನಾಯಕಂ ಧೃತರಥಾಂಗಸತ್ಸೇವಕಂ
ಪತಂಗಶತದೀಪಕಂ ಕುಜನಪುಂಗವಾಂಗಾರಕಮ್ ।
ಸ್ವಭಕ್ತಮಲಹಾರಕಂ ಭಯಹಿಮಾದ್ರಿಸಂತಾಪಕಂ
ಭಜೇ ಕಪಿವರಂ ಸ್ವಕಂ ನಿರುಪಮಾಂಜನೀಪುತ್ರಕಮ್ ॥

– ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು (ಪ್ರಮಾಣಮಣಿಸಂಗ್ರಹ)

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥೇಂದುಭಾಸನಂ ಮಮ ಮಾನಸೇ ।
ಆಶಾಸೇ ಸಾಧುಶಬ್ದಾರ್ಥಸರಿದೀಶಾಭಿವೃದ್ಧಯೇ ॥....

ರಾಮಾವತಾರಸ್ಯ ಹರೇರಧತ್ತ
ಸೇವಾಂ ಹನೂಮದ್ವಪುಷಾ ಸಮೀರಃ ।
ಭೀಮಾತ್ಮನಾ ಯಾದವಭೂಷಣಸ್ಯ
ಮಧ್ವಾತ್ಮನಾ ವ್ಯಾಸಮುನಿತ್ವಭಾಜಃ ॥

ಆಭಾಷ್ಯ ಭಾಷ್ಯಂ ನಿಗಮಾಂತಸೂತ್ರ-
ವ್ಯಾಖ್ಯಾತ್ಮಕಂ ಪೂರ್ಣಮತಿರ್ಗುರುರ್ನಃ ।
ಸಂಪಾದಯಧ್ವಂ ಮತಸಂಪ್ರದಾಯ-
ಸಮೃದ್ಧಿಮಿತ್ಯಾದಿದಿಶೇ ಯಮೀಶ್ವರಾನ್ ॥

ಭಾಷ್ಯಾಮೃತೋತ್ಪಾದಕರೋಽನುಭಾಷ್ಯ-
ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸ ಭಾಷ್ಯಾಂತರಕಲ್ಪಶಾಖೀ ।
ವ್ಯಾಸಂ ಗುರುಂ ಸಂಶ್ರಯತೇ ಬದರ್ಯಾ-
ಮಾನಂದತೀರ್ಥಾಭಿದದುಗ್ಧಸಿಂಧುಃ ॥

– ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯರು (ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯ)

ಋಚಾಮಭಿಹಿತೋಽರ್ಥೋ ಹಿ ಯೇನ ಸಮ್ಯಕ್ ಪ್ರಕಾಶಿತಃ ।
ತಂ ವಂದೇ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾರ್ಯಗುರುಶೇಖರಮ್ ॥

– ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯರು (ಋಗ್ಭಾಷ್ಯಟೀಕಾಟಿಪ್ಪಣಿ)

ಆಮೋದಂ ಯೋ ವ್ಯತಾನೀದ್ರಘುಕುಲತಿಲಕೇ ಸೇವಯಾ ಶ್ರೀಹನೂಮಾನ್
ಭೀಮಾತ್ಮಾ ಕೃಷ್ಣದೇವೇ ಪ್ರಬಲಧರಣಿಪವ್ಯಾಜವೈರೀಂದ್ರಹತ್ಯಾ ।
ಮಧ್ವಾಖ್ಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಪ್ರಭೃತಿಕೃತಾನ್ಯೋಕ್ತಿಭಾಷ್ಯಾದಿಕೃತ್ಯಾ
ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸದೇವೇ ಸ ದಿಶತು ಸುದೃಶಂ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಃ ॥

– ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು
(ಗೀತಾಭಾಷ್ಯಪ್ರಮೇಯದೀಪಿಕಾಭಾವರತ್ನಕೋಶ)

ಯೋ ವಿಪ್ರಲಂಭವಿಪರೀತಮತಿಪ್ರಭೂತಾನ್
ವಾದಾನ್ ನಿರಸ್ಯ ಕೃತವಾನ್ ಭುವಿ ತತ್ತ್ವವಾದಮ್ ।
ಸರ್ವೇಶ್ವರೋ ಹರಿರಿತಿ ಪ್ರತಿಪಾದಯಂತ-
ಮಾನಂದತೀರ್ಥಮುನಿವರ್ಯಮಹಂ ನಮಾಮಿ ॥

– ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು (ದೇವಪೂಜಾಪದ್ಧತಿ)

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಭಿರಾಮಾಮಿತಮಹಿಮಪದಪ್ರೌಢಪಾಥೋರುಹಾಲಿಃ
ಕೃಷ್ಣಾನಿಷ್ಟಾಮಿತಕ್ಷ್ಮಾಪರಿವೃಢಪಟಲೀಪಾಟನೈಕಪ್ರವೀಣಃ ।
ವೇದವ್ಯಾಸೋಪದೇಶಾಧಿಕಸಮಧಿಗತಾನಂತವೇದಾಂತಭಾವೋ
ಭೂಯಾತ್ ಕೀಶಾವನೀಶವ್ರತಿತನುರನಿಲಃ ಶ್ರೇಯಸೇ ಭೂಯಸೇ ನಃ ॥

ಉದ್ವೇಲವ್ಯಾಸತಂತ್ರವ್ಯವಸಿತನಿಖಿಲಾಭಿಜ್ಞಹೃದ್ಯಾನವದ್ಯಾ -
ನಂತತ್ರಯ್ಯಂತಭಾವಪ್ರಕಟನಘಟನಾಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರೇ ।
ಸಂವರ್ಣ್ಯೈರ್ಮಂತ್ರವರ್ಣ್ಯೈರನಿತರವಿಷಯಸ್ಪರ್ಶಿಭಿಃ ಪಾವಮಾನೇ
ರೂಪೇ ಲೋಕೈಕದೀಪೇ ಪ್ರಸರತು ಹೃದಯಂ ಮಾಮಕಂ ಮಧ್ವನಾಮ್ನಿ ॥

– ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು (ಗುರುಗುಣಸ್ತವನ)

ಸಂದೇಶತಃ ಶ್ರೀರಮಣಸ್ಯ ಭೂಮಿ-
ಮಾಸಾದ್ಯ ಸಂಪದ್ಯ ಯತಿತ್ವಮೀರಃ ।
ದುಷ್ಟಾನಿ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ನಿರಾಕರೋದ್ಯೋ
ದದ್ಯಾತ್ ಸ ಮಧ್ವಃ ಸುದೃಶಂ ಮಮೇಷ್ಟಮ್ ॥

– ಶ್ರೀಕರಿಕೇಹಳ್ಳಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯರು (ಜಯೀಂದ್ರೋದಯ)

ಸದ್ದ್ವೈತರಾದ್ಧಾಂತಮಯೂಖಧಾರಾ-
ನಿರ್ವಾಪಿತಾದ್ವೈತಮತಾಂಧಕಾರಃ ।
ವಿಕಾಸಿತಾರ್ಹದ್ಧೃದಯಾರವಿಂದೋ
ದದ್ಯಾತ್ ಪ್ರಬೋಧಂ ಮಮ ಮಧ್ವಭಾನುಃ ॥

– ಶ್ರೀಜನಾರ್ದನಸೂರಿಗಳು (ವಿದ್ಯಾಧೀಶವಿಜಯ)

ಏಕವಿಂಶತಿದುರ್ಭಾಷ್ಯದಾವಾಗ್ನಿಜ್ವಲಿತಂ ಜಗತ್ ।
ಶಾಸ್ತ್ರಪೀಯೂಷವರ್ಷೈಃ ಸ ಕಾಂತಂ ಮಧ್ವಾಂಬುದೋ ವ್ಯಧಾತ್ ॥

– ಶ್ರೀಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯರು (ಸತ್ಯನಿಧಿವಿಲಾಸ)

ತಾಪಸೀನಾಭಿಚರಣನೀರಜಾಮೋದಮಾಧುರಃ ।
ಘೃಣಾಂಭಃಶೀತಲೋ ಮಧ್ವವಾತಸ್ತಾಪಾನಜೀಘನತ್ ॥

– ಶ್ರೀಮನ್ನಾರು ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು (ತರ್ಕತಾಂಡವಟಿಪ್ಪಣಿ)

ಯಃ ಸೂತ್ರಪೀಯೂಷನಿಧಿಂ ಪೃಣಾತಿ
ಗೋಭಿರ್ಹ್ಯವಿದ್ಯಾಖ್ಯತಮಃ ಕೃಣಾತಿ ।
ಪೃಣೋತು ಸ ಸ್ವಾಂತಚಕೋರಕೇऽದ್ಯ
ತ್ವಿಷ್ಣಾತಿ ವಾಚ್ಯೇನ ದರೀದೃಶಾಖ್ಯಃ ॥

– ಶ್ರೀಮನ್ನಾರು ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು (ನ್ಯಾಯಸುಧಾಟಿಪ್ಪಣೀ ಚಷಕ)

ಕರ್ಮ ಯಸ್ಯ ಕಲೌ ಯೋಗ್ಯಧರ್ಮದುರ್ಮತಪಂಕಿಲಾನ್ ।
ನಿರ್ಮಲಂ ವ್ಯತನೋದ್ದದ್ಯಾಚ್ಛರ್ಮ ಮೇ ಸ ಯತೀಶ್ವರಃ ॥

– ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶನೃಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು (ಕರ್ಮನಿರ್ಣಯಟೀಕಾಟಿಪ್ಪಣೀಪ್ರಭಾ)

ದೇವದುರ್ಗಮಪರಾರ್ಥಗಭೀರಾನ್
ಸೂತ್ರಭಾರತಪುರಾಣಸುವೇದಾನ್ ।
ಯೋऽತನೋದವಿತತಾರ್ಥನಿಬಂಧಾನ್
ನಂದಿತೀರ್ಥಮಹಮನ್ವಪಿ ಸೇವೇ ॥

– ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತತ್ತ್ವಜ್ಞತೀರ್ಥರು (ತತ್ತ್ವನಿರ್ಣಯಟಿಪ್ಪಣೀಲಘುಪ್ರಭಾ)

ಆಪಾತತೋऽನ್ಯಥಾಭಾತಭಾಗಂ ಭಾಗವತಂ ಸತಾಮ್ ।
ತಾತ್ಪರ್ಯತೋऽಜಿತಪದ್ಯಸ್ತಂ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಮುನಿಂ ಭಜೇ ॥

– ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತತ್ತ್ವಜ್ಞತೀರ್ಥರು(ಭಾಗವತಸಪ್ತಮಸ್ಕಂಧಟಿಪ್ಪಣೀ -ಮಂದನಂದಿನೀ)

ಆರಾಮಧಾಮಶ್ರೀರಾಮರಾಮಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಗತೋऽಂಬುಧೇಃ ।
ಪಾರಂ ಸ ಪಾರಯೇದೇತತ್ಕಾಂಡಕಾಂಡನಿಧಿಂ ಮಯಾ ॥

– ಶ್ರೀಸತ್ಯಧರ್ಮತೀರ್ಥರು (ವಾಲ್ಮೀಕಿರಾಮಾಯಣಸುಂದರಕಾಂಡಟಿಪ್ಪಣೀ)

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥೇಂದುಸಂಭೂತಾ ಭಾಷ್ಯಕೌಮುದೀ ।
ಭೂಯಾತ್ ಸಕಲಸಂತಾಪಸ್ವಾಂತಧ್ವಾಂತನಿಕೃಂತನೀ ॥

– ಶ್ರೀಮಾದನೂರುವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರು
(ತತ್ತ್ವಪ್ರಕಾಶಿಕಾಟಿಪ್ಪಣೀಸುಮನೋರಂಜನೀ)

ಸಜ್ಜ್ಞಾನದಾನನಿಪುಣಃ ದುರ್ಜ್ಞಾನತಿಮಿರಾಪಹಃ ।
ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾರ್ಯೋ ಭೂಯಾದ್ಭೂತ್ಯೈ ಸದಾ ಮಮ ॥

– ಶ್ರೀವರಖೇಡೀ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು
(ಋಗ್ಭಾಷ್ಯಟೀಕಾಟಿಪ್ಪಣೀಪ್ರಕ್ರಿಯಾಕೌಮುದೀ)

ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪೂಜಾವಿಧಿನಾ ಧರಾಯಾಂ
ಪರ್ಯಾಪ್ತಕಾಮಾನ್ ಸ್ವಜನಾನ್ ವಿಧಾತುಮ್ ।
ಯಸ್ತಂತ್ರಸಾರಾಮರಪಾದಪಂ ವ್ಯಧಾತ್
ಶ್ರೀಮಧ್ವರಾಜಂ ತಮಹಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥

– ಶ್ರೀಶೇಷಾಚಾರ್ಯಸೂನುಜಯರಾಮಾಚಾರ್ಯರು (ಪೂಜಾಕಲ್ಪಲತಾ)

ಸ್ವಪ್ರೇರಣಾಮಾತ್ರತ ಏತದುಕ್ತಂ
ಮಯಾ ಸುಬದ್ಧಮಥವಾಽಪ್ಯಬದ್ಧಮ್ ।
ತತ್ಸರ್ವಮಸ್ಮಾನ್ನ ಚ ಮೇಽಪರಾಧಸ್ತತಃ
ಪ್ರಸೀದೇನ್ಮಯಿ ಮೋದತೀರ್ಥಃ ॥ – ಶ್ರೀಹುಲಗೀಶ್ರೀಯಃಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು (ದ್ವೈತದ್ಯುಮಣಿ)

ದ್ವೈತೇಂದೋಃ ಕಲಶಾಂಬುಧಿರ್ನಿಜಗತಸ್ಥಾತಿಪ್ರಬಂಧಾರ್ಭಟೀ
ಗಂಗಾಯಾ ಮಿಹಿಕಾಧರೋಽತಿಶುಚಿಭಿರ್ಜಾಗರ್ತಿ ಯಃ ಕೀರ್ತಿಭಿಃ ।
ಆಶಂಭುಶ್ವಶುರಾವನೀಧರತಟಾದಾಚಾಬ್ಧಿ ಬಂಧಾದ್ಗುರುಂ
ಮಾಯಾವಾದಿಕುತೂಲದಾವದಹನಂ ತಂ ಮಧ್ವದೇವಂ ಸ್ತುಮಃ ॥

– ಘನಶ್ಯಾಮಕವಿ (ಪ್ರಚಂಡತರಾಹೂದಯಸತ್ಯಪ್ರಿಯಚರಿತ)

ಸನ್ಮಾರ್ಗಗಂ ವಿಷ್ಣುಪದಾರ್ಪಿತೋರು-
ಗೋವೃಂದಮಾನಂದಿತಸಾಧುಕುಂಜಮ್ ।
ಜಗದ್ವ್ಯಶಂ ಸ್ವಾಂತತಮೋಪಹಂ ತಂ
ಶ್ರೀಮಧ್ವಹಂಸಂ ಸತತಂ ಶ್ರಯೇಽಹಮ್ ।

– ಶ್ರೀಯಲಗೂರ ಆನಂದತೀರ್ಥಾಚಾರ್ಯರು (ಸತ್ಯಸಂಧವಿಜಯ)

ಸುಖತೀರ್ಥಪದಾಂಬುಜಂ ಭಜೇ
ಮಖಭುಗ್ಭಿರ್ಹೃದಯೇಽರ್ಚಿತಂ ನಿಜೇ ।
ಪ್ರಹಿಣೋತಿ ಯದಾಪದಃ ಸ್ಮೃತಂ
ಸುಖಮಾವಿಷ್ಕುರುತೇ ಚ ಸಂತತಮ್ ॥

– ಶ್ರೀಆರ್ಕಾಡು ನೃಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು (ಜಯತೀರ್ಥಗುಣಾರ್ಣವ)

ಸಮಸ್ತಮಾನ್ಯೈಃ ಸಕಲೇಶಿತುರ್ಹರೇಃ
ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವಂ ಪ್ರಕಟೀಚಕಾರ ।
ನಿರಸ್ಯ ದುರ್ವಾದಿಮತಂ ಸಮಸ್ತಂ
ತಂ ಭಾರತೀನಾಥಮಹಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥

– ಶ್ರೀಹುಲಗೀ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು (ಪ್ರಮಾಣಪದ್ಧತಿ ಟಿಪ್ಪಣೀ ಆದರ್ಶ)

ದುರಂತದುರ್ಮತಧ್ವಾಂತಧ್ವಂಸಕೃನ್ಮಧ್ವಭಾಸ್ಕರಃ ।
ಬಳಿತ್ಥೇತ್ಯಾದಿವೇದೋಕ್ತಗುಣಃ ಪ್ರೀತೋಽಸ್ತು ಮೇ ಸದಾ ॥
– ಶ್ರೀಕಾಶೀ ತಿಮ್ಮಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು (ಕುಮತಖಂಡನ)

ಬಲವಂತಂ ಹರೇರ್ದೂತಂ ಮತಿಮಂತಂ ಸಮಾಗತಮ್ ।
ಹನೂಮಂತಂ ಕೌರವಾಂತಂ ನಂದತೀರ್ಥಂ ಭಜೇಮ ತಮ್ ॥
– ಶ್ರೀವೇದಗರ್ಭಸೇತುಮಾಧವಸೂರಿ (ವಿಶ್ವಪ್ರಿಯಗುರುಲೀಲಾವಿಲಾಸ)

ಭಾಷ್ಯಕಾರಂ ಭಾಷ್ಯಬೋಧಸಿದ್ಧ್ಯೈ ಬೋಧನಿಧಿಂ ಮುದೇ ।
ಭಾರತೀಶಂ ವ್ಯಾಸದಾಸಂ ಬಿಂದೂರಸಮಹಂ ಭಜೇ ॥
– ಶ್ರೀಪಂಚಮುಖಿವೇಂಕಟಾಚಾರ್ಯರು (ಅಧಿಕರಣರತ್ನಮಾಲಾ)

ನಿಜಾಂತರಸ್ಥಾಪಿತಶೇಷಶಾಯಿನಂ
ಗಭೀರಮುತ್ತುಂಗಗವೂರ್ಮಿಭಾಸ್ವರಮ್ ।
ಅಶೇಷವಿಜ್ಞಪ್ತಿಪಯೋಭಿಪೂರಿತಂ
ನಮಾಮಿ ಮಧ್ವಾಭಿಧದುಗ್ಧವಾರಿಧಿಮ್ ॥
– ಶ್ರೀಕಂಚೀಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು (ಸತ್ಯಬೋಧವಿಜಯ)

ಯದೀಯಾಸ್ಯಾಂಬುಜಾದ್ಭಾಷ್ಯಂ ಮೋಕ್ಷಾದಿಪುರುಷಾರ್ಥದಮ್ ।
ಆವಿರ್ಭೂತಂ ತಂ ನಮಾಮಿ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯಮಾದರಾತ್ ॥
– ಶ್ರೀಮುಷ್ಣಂ ವ್ಯಾಕರಣಸುಬ್ಬರಾಯಾಚಾರ್ಯರು
(ಸೂತ್ರಾರ್ಥಮಣಿಮಂಜರೀ)

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾರ್ಯಚರಣಾಂಭೋಜನಿಃಸೃತಾ ।
ಸ್ನಪಯತ್ವಖಿಲಾಂಗಂ ಮಾಂ ಕರುಣಾರಸಧೋರಣೀ ॥
– ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾವಧೂತರು (ಸೂತ್ರಾರ್ಥಾಮೃತಲಹರೀ)

ಪ್ರಾರಿಪ್ಸೋರ್ಜಗದೀಶ್ವರಸ್ಯ ಜಗತೀಂ ನಾಟ್ಯಾದಿ ರಂಗಾಯತೇ
ಸ್ವೈರಂ ವಿಶ್ವಧುರಂ ಬಿಭರ್ತಿ ಯುವರಾಡ್ಯಃ ಸ್ಥಾಪನೇಚ್ಛೋರಪಿ ।
ನಾಸೀರಃ ಕಿಲ ವೀರಭೂಷಣಮಣಿರ್ಯಃ ಸಂಜಿಹೀರ್ಷೋರಸೌ
ವಾಯುರ್ವ್ಯಾಸದಿವಾಕರಸ್ಯ ತರಣೀಭೂತೋಽಸ್ತಿ ಮಧ್ವಾತ್ಮನಾ ॥
– ಶ್ರೀಮುದ್ಗಲ ಆನಂದತೀರ್ಥಾಚಾರ್ಯರು (ಭೇದೋಜ್ಜೀವನಟಿಪ್ಪಣೀಭೇದಚಿಂತಾರತ್ನ)

ಶ್ರೀಶಪಾದಾಬ್ಜಸಂಸಕ್ತೋ ವೀಶರುದ್ರಾದಿಸೇವಿತಃ ।
ಆಶೋತ್ತಮೋ ಮಧ್ವಮುನಿರಾಶಯೇ ಮಮ ಸಂವಿಶೇತ್ ॥
– ಅಹೋಬಲನೃಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು
(ಶ್ರೀವಿಜಯಧ್ವಜೀಯಾದ್ಯಂತಶ್ಲೋಕವ್ಯಾಖ್ಯಾನ)

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾರ್ಯಚರಣಃ ಶರಣಂ ಮಮ ।
ಯದಾಸ್ಯಕಂಜಾತ್ ಸಂಜಾತಂ ಭಾಷ್ಯಪೀಯೂಷಮಂಜಸಾ ॥

– (ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯಛಾಯಾ)

ದೇವದುರ್ಗಮಪರಾರ್ಥಗಭೀರಾನ್
ಸೂತ್ರಭಾರತಪುರಾಣಸುವೇದಾನ್ ।
ಯೋಽತನೋದವಿತತಾರ್ಥನಿಬಂಧಾನ್
ನಂದಿತೀರ್ಥಮಹಮನ್ವಪಿ ಸೇವೇ ॥

– ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶನೃಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು (ಕರ್ಮನಿರ್ಣಯಟೀಕಾಟಿಪ್ಪಣಿ)

ವಿಷ್ಣೋಃ ಪದಶ್ರಿದ್ಗೋವ್ರಾತೈಃ ಸ್ವಾಂತಧ್ವಾಂತನಿವಾರಕಃ ।
ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾರ್ಯಸೂರ್ಯೋ ಮೇ ಹೃದಿ ಭಾಸತಾಮ್ ॥

– ಶ್ರೀಏರೀ ಬಾಲಾಚಾರ್ಯರು (ಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯವ್ಯಾಖ್ಯಾ)

ಶರ್ವಾದಿಸರ್ವಗೀರ್ವಾಣಗಣೇಡ್ಯಚರಣಾಂಬುಜಮ್ ।
ಭೂಯೋ ವಾಯೋಸ್ತೃತೀಯಾಂಶಂ ಭಜೇ ಮಧ್ವಮುನಿಂ ಮುದೇ ॥

– ಶ್ರೀಏರೀ ಬಾಲಾಚಾರ್ಯರು (ವೇಂಕಟೇಶಸಹಸ್ರನಾಮವ್ಯಾಖ್ಯಾನ)

ಯಜ್ಜ್ಞಾನಾವ್ಯಾಕೃತಾಕಾಶೇ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಪರಮಾಣುತಾಮ್ ॥
ರುದ್ರಾದ್ಯಶೇಷವಿಜ್ಞಾನಂ ಪೂರ್ಣಬೋಧಾನ್ ನತೋಽಸ್ಮಿ ತಾನ್ ॥

– (ತತ್ತ್ವಪ್ರಕಾಶಿಕಾಗೂಢವಾಕ್ಯಾರ್ಥ)

ದುರಂತದುರ್ಮತಧ್ವಾಂತಧ್ವಂಸಕೃನ್ಮಧ್ವಭಾಸ್ಕರಃ ।
ಬಳಿತ್ಥೇತ್ಯಾದಿವೇದೋಕ್ತಗುಣಃ ಪ್ರೀತೋಽಸ್ತು ಮೇ ಸದಾ ॥

– ಶ್ರೀಕಾಶೀತಿಮ್ಮಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು (ಭೇದೋಜ್ಜೀವನಟಿಪ್ಪಣಿ)

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾರ್ಯಪಾದಪಂಕಜಪಾಂಸವಃ ।
ಪಾಂತು ಮಾಂ ಮಹತಾಂ ಪಾದಪದ್ಮನಮ್ರಸುಮಾನಸಮ್ ।

– ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭಶೇಷವರ್ಯತನುಜಕೋನೇರಿ ಆಚಾರ್ಯರು(ಕೃಷ್ಣಾಮೃತಮಹಾರ್ಣವಟೀಕಾ)

ಬಳಿತ್ಥಾ ತದ್ವಪುಷೇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಶ್ರುತಿಗೋಚರಃ ।
ದಶಪ್ರಮತಿರಾಚಾರ್ಯೋ ದದಾತು ಸುದೃಶಂ ಮಮ ॥

– ಶ್ರೀತೊರವಿಶಾಮಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು (ಶ್ರುತಿಗೀತಾವಿವೃತಿ)

ದುಸ್ತರ್ಕಕರ್ಕಶಧಿಯಃ ಸತ್ತರ್ಕೈರಜಯನ್ ಪರಾನ್ ।
ಅತರ್ಕ್ಯಪೂರ್ಣಧಿಷಣಾಚಾರ್ಯೋ ನಸ್ತನುತಾದ್ಧಿಯಮ್ ॥

– ಚಂದ್ರಿಕಾಖಂಡನಖಂಡನಮ್

ಮಾಯಾವಾದತಮೋವ್ಯಾಪ್ತಿರಂಜಸಾ ಯೇನ ವಾರಿತಾ ।
ಪ್ರಕಾಶಿತಂ ಚ ತತ್ತ್ವಂ ತಂ ಭಜೇ ಮಧ್ವದಿವಾಕರಮ್ ॥ – ಶ್ರೀಸತ್ಯಧ್ಯಾನತೀರ್ಥರು
(ಚಂದ್ರಿಕಾಮಂಡನ, ಭೇದಪರಾಣ್ಯೇವ ಖಲು ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾಣಿ)

ಛಾಂದೋಗ್ಯಾದಿಷು ದೇವತೋತ್ತಮತಯಾ ಖ್ಯಾತೋ ಜಗದ್ದೇಶಿಕೋ
ವಾಯುರ್ಮಧ್ಯಗೃಹಾರ್ಯವಿಶ್ರುತಕುಲೇ ಜಾತಃ ಸ ಮಧ್ವಾತ್ಮನಾ ।
ಗೀತಾಭಾಷ್ಯಮುಖಾಃ ಕೃತೀರ್ವಿರಚಯನ್ ಯೋಽದ್ವೈತವಾದಾದಿಕಾನ್
ಪ್ರತ್ಯಖ್ಯಾತ್ ತಮಮಂದಬೋಧಭಗವತ್ಪಾದಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇತೇಽಧುನಾ ॥
– ಶ್ರೀಕುಂಭಕೋಣಾನಂದತೀರ್ಥಾಚಾರ್ಯರು
(ನ್ಯಾಯಾಮೃತಟೀಕಾನ್ಯಾಯರತ್ನಾಕರ)

ಸಂಸೇವೇ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾಚಾರ್ಯಂ ಪರಂ ಗುರುಮ್ ।
ಯಸ್ಯ ವಾಕ್ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷೋ ನಃ ಕಾಮಿತಾರ್ಥಾನ್ ದದಾತಿ ಹಿ ॥
– ಶ್ರೀರಂಗನಾಥಾಚಾರ್ಯರು (ಪ್ರಮಾಣಪದ್ಧತಿಜಾತಿಮಾಲಾ)

ಯಃ ಕ್ರೀಡತೇ ರಾಮಸಮೀಪ ಈಶಃ
ಕಾರ್ಯಾಣಿ ರಾಮಸ್ಯ ಹಿ ಸಾಧತೇ ಚ ।
ಸುಧಾರ್ದ್ರವಾಯೋಽನಯತೇಷ್ಟಸೀತಾಂ
ಮತ್ಯಾತ್ಮಕಂ ತಂ ಹನುಮಂತಮೀಡೇ ॥

ಬಹ್ವನ್ನಭೋಕ್ತಾ ಶಿವಸಪ್ತಮಾನೇ-
ಷ್ವಾಶ್ವೇತ ಈಶಃ ಕುರುಪೃತ್ಕ್ಷಯೋ ಯಃ
ತಂ ಸದ್ಬಲಜ್ಞಾನಮಯಸ್ಯ ವಾಯೋ-
ರ್ದ್ವಿತೀಯರೂಪಂ ಗುರುಭೀಮಮೀಡೇ ॥ – ಗುರುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯರತ್ನಾವಲೀ

ನ್ಯಕ್ಕೃತ್ಯ ವಿಶ್ವಮಿಥ್ಯಾತ್ವಂ ರಕ್ಷಿತಾ ವೇದಮಾನತಾ ।
ಸೂತ್ರವ್ಯಾಖ್ಯಾ ಕೃತಾ ಯೇನ ಪೂರ್ಣಬೋಧಂ ನಮಾಮಿ ತಮ್ ॥
– (ವಾದಿಭೂಷಣ)

ಜ್ಞಾನಾಶ್ರಯಂ ಚ ಮುಕ್ತಾನಾಮಾಶ್ರಯಂ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಕಮ್ ।
ಬಳಿತ್ಥೇತಿ ಶ್ರುತೌ ಸಿದ್ಧಾನ್ ಗುರುಪಾದಾಂಶ್ಚ ಸಂತತಮ್ ॥
– (ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾರ್ಥಸಂಗ್ರಹ)

ಯಜ್ಜ್ಞಾನಸೂಚಕಬಲೇನ ಗದಾಭಿಘಾತ-
ಸಂಚೂರ್ಣಿತಾಖಿಲಮಹಾವರಮುಷ್ಟಗಾತ್ರಾಃ ।
ಪ್ರಾಣಾನ್ ಜಹುರ್ಮಣಿಮದಾದ್ಯಸುರಾಃ ಸ ಭೀಮ-
ಸೇನಾಭಿಧಃ ಪವನಜೋಽವತು ಸರ್ವದಾ ಮಾಮ್ ॥

ಯಸ್ಯಾಂಶಭೂತಂ ಸುಬಳಿತ್ಥಸೂಕ್ತ-
ಸ್ಕಾಂದಾದಿವೈಯಾಸಕವಾಕ್ಯಸಿದ್ಧಮ್ ।
ಮಧ್ವಾಭಿಧಂ ಭಾವಿಚತುರ್ಮುಖಾತ್ಮಜಂ
ಚಿದ್ರೂಪಮಾಸ್ತಾಂ ಮಮ ವಸ್ತುಸಿದ್ಧ್ಯೈ ॥ – ಮಧ್ವಾಧ್ವಭಯಭಂಜನೀ

ಶುದ್ಧಂ ಪ್ರಮಾಣಮತುಲಂ ಪರತತ್ತ್ವನಿರ್ಣಯೇ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥೋ ಭಗವಾನ್ ಪ್ರದಿಶೇತ್ ಸುದೃಶಂ ಮುನಿಃ ॥
– ಶ್ರೀಸತ್ಯಪ್ರಮೋದತೀರ್ಥರು (ಯುಕ್ತಿಮಲ್ಲಿಕಾವಿವೃತಿಃ)

ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಲ್ಲಕ್ಷಣೋಪೇತಂ ವಾಣೀದೇವೀಪತೇಃ ಕಲಾಮ್ ।
ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಮರರಾಜಾಖ್ಯಮಾಚಾರ್ಯಂ ಸಮುಪಾಸ್ಮಹೇ ॥ – (ಸಿದ್ಧಾಂತಸ್ತೋತ್ರ)

ನಿತ್ಯಾನಂದವಿಶೇಷದಾಯಿ ಕೃತವಾನ್ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಹಿ ಸಂಶೋಭತೇ
ಮಿಥ್ಯಾವಾದವಿಷೇಣ ಮೋಹಿತಜನಾನುಜ್ಜೀವ್ಯ ಮಂತ್ರೌಷಧೈಃ ।
ಲೋಕಾನಾಂ ತ್ರಿತಯಂ ಚ ಕೀರ್ತಿಮಹಸಾ ಪೂರ್ಣಂ ವಿತನ್ವನ್ ಸದಾ
ಸೋಽಯಂ ಪಾತು ರಮಾಧವಪ್ರಿಯತಮೋ ಹ್ಯಾನಂದತೀರ್ಥಾಭಿಧಃ ॥

ಶ್ರೀಶಶ್ರೀಪದಪಂಕಜೇ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಹೃನ್ಮಂದಿರೇ ಸಾದರಂ
ಧ್ಯಾಯಂತಂ ಜನಾಲಿಸೇವಿತಪದಂ ವಿಧ್ವಸ್ತದುಷ್ಟಾಗಮಮ್ ।
ಆನಂದಾದಿಗುಣಾರ್ಣವಂ ಮುರರಿಪುಂ ಸಂಸಾಧಯಂತಂ ಪ್ರಭುಂ
ಶ್ರೀಮಧ್ವಂ ಪರಮೇಷ್ಟದಂ ಶಿವವರ್ಯೈಃ ಸಂಸೇವಿತಂ ತಂ ಭಜೇ ॥ – ಗೂಢಕರ್ತೃಕ

*****

ಪರಿಶಿಷ್ಟ - ೩

ಶ್ರೀಮತ್ಪಂಚಮುಖೀಹನುಮತ್ಕವಚಮ್

ಓಂ - ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀಪಂಚಮುಖೀಹನುಮತ್ಕವಚಸ್ತೋತ್ರಮಹಾಮಂತ್ರಸ್ಯ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಋಷಿಃ - ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂಧಃ - ಪಂಚಮುಖೀಹನುಮಾನ್ ದೇವತಾ ಮಾರುತಾತ್ಮಜೇತಿ ಬೀಜಂ - ಅಂಜನೀಸೂನುರಿತಿ ಶಕ್ತಿಃ - ಲಕ್ಷ್ಮಣಪ್ರಾಣದಾತೇತಿ ಕೀಲಕಂ - ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಹನುಮದ್ಪ್ರಸಾದಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥೇ ಪಂಚಮುಖೀಹನೂಮತ್ಕವಚಸ್ತೋತ್ರಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ - ಅಥ ನ್ಯಾಸಃ ॥ ಓಂ ಅಂಜನೀಸೂನವೇ ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ಓಂ ರುದ್ರಮೂರ್ತಯೇ ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ। ಓಂ ವಾಯುಪುತ್ರಾಯ ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ। ಓಂ ಅಗ್ನಿಗರ್ಭಾಯ ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ಓಂ ರಾಮದೂತಾಯ ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ಓಂ ಪಂಚಮುಖೀಹನುಮತೇ ಕರತಲಕರಪೃಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ।

॥ ಅಥ ಹೃದಯಾದಿ ನ್ಯಾಸಃ ॥

। ಧ್ಯಾನಮ್ ।

ಧ್ಯಾಯೇದ್ವಾನರನಾರಸಿಂಹಖಗರಾಟ್ಕ್ರೋಡಾಶ್ವವಕ್ತ್ರಂ ಸ್ಫುಟಂ
ಪದ್ಮಾಕ್ಷಂ ಸ್ಫುಟಪಂಚವಕ್ತ್ರರುಚಿರಂ ಬಾಲಾರ್ಕಕೋಟಿದ್ಯುತಿಮ್ ।
ಹಸ್ತೇ ಶೂಲಕಪಾಲಮುದ್ಗರಹಲಂ ಕೌಮೋದಕೀಭೂರುಹಂ
ಖಟ್ವಾಂಗಾಂಕುಶಪಾಶಪರ್ವತಧರಂ ಪೀತಾಂಬರಂ ವಾನರಮ್ ॥

ಪಂಚವಕ್ತ್ರಂ ಮಹಾಭೀಮಂ ಶ್ರೀಪಂಚನಯನೈರ್ಯುತಮ್ ।
ಕೋಟಿಸೂರ್ಯಕರಾಭಾಸಂ ಕಪಿವಕ್ತ್ರಂ ಸುತೇಜಸಮ್ ॥ ೧ ॥

ದಂಷ್ಟ್ರಾಕರಾಳವದನಂ ಭ್ರುಕುಟೀಕುಟಿಲೇಕ್ಷಣಮ್ ।
ಯಸ್ಯ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ವಕ್ತ್ರಂ ನಾರಸಿಂಹಂ ಮಹಾದ್ಭುತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಪಶ್ಚಿಮಂ ಗಾರುಡಂ ವಕ್ತ್ರಂ ವಜ್ರತುಂಡಂ ಮಹಾಬಲಮ್ ।
ಸರ್ವನಾಗಪ್ರಮಥನಂ ವಿಷಭೂತನಿಕೃಂತನಮ್ ॥ ૩ ॥

ಉತ್ತರಂ ಸೂಕರಂ ವಕ್ತ್ರಂ ಕೃಷ್ಣದೀಪ್ತನಭೋಪಮಮ್ ।
ಪಾತಾಳನಿಧಿಭೇತ್ತಾರಂ ಜ್ವರರೋಗಾದಿಕೃಂತನಮ್ ॥ ೪ ॥

ಊರ್ಧ್ವಂ ಹಯಾನನಂ ಘೋರಂ ದಾನವಾಂತಕರಂ ಪರಮ್ ।
ಪಂಚವಕ್ತ್ರೇಣ ದೇವೇಶಿ ತಾರಕಾಭ್ಯೋ ಮಹಾಹವೇ ॥ ೫ ॥

ಕುರ್ವನ್ ಸರ್ವನಿದಾನಾನಿ ಪಾತಾಲಲವಣಾಂಭಸಿ ।
ಖಡ್ಗತ್ರಿಶೂಲಖಟ್ವಾಂಗಂ ಪಾಶಮಂಕುಶ ದಿರ್ವತಮ್ ॥ ೬ ॥

ದ್ಯುಮಂತೌ ರೋದತೀ ಮುಂಡಂ ದಧಾನಂ ಹಲಮುತ್ಕಟಮ್ ।
ದಿವ್ಯಮಾಲಾಂಬರಧರಂ ದಿವ್ಯಗಂಧಾನುಲೇಪನಮ್ ॥ ೭ ॥

ಪೀತಾಂಬರಧರಂ ದೇವಂ ದಿವ್ಯಾಭರಣಭೂಷಿತಮ್ ।
ಶ್ರೀಕಾಪಮೋರವಿಷ್ಠಂತಂ ಪಂಚವಕ್ತ್ರಧರಂ ವಿಭುಮ್ ॥ ೮ ॥

ವಿನಿಯೋಗಕರಂ ವಿಶ್ವಮೋಹನಂ ಸರ್ವಸಾಧನಮ್ ।
ಸರ್ವಯೋಗಪ್ರಶಮನಂ ಸರ್ವಪಾಪಹರಂ ಪರಮ್ ॥ ೯ ॥

ಸರ್ವಶತ್ರುಕ್ಷಯಕರಂ ಸರ್ವಕಾಮಾರ್ಥದಾಯಕಮ್ ।
ಪಂಚವಕ್ತ್ರಂ ಹನೂಮಂತಂ ಸರ್ವಲೋಕೈಕಪೂಜಿತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಏವಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಜಪೇನ್ಮಂತ್ರಂ ಪ್ರತ್ಯಹಂ ನಿಯತಃ ಪುಮಾನ್ ।
ಉದ್ಯನ್ಮಾರ್ತಾಂಡಕೋಟಿಪ್ರಕಟರುಚಿಯುತಂ ಚಾರುವೀರಾಸನಸ್ಥಂ
ಮೌಂಜೀಯಜ್ಞೋಪವೀತಾಭರಣಮುರುಶಿಖಾಶೋಭಿತಂ ಕುಂಡಲಾಭ್ಯಾಮ್ ।

ಭಕ್ತಾನಾಮಿಷ್ಟದಂ ತಂ ಪ್ರಣತಮುನಿಜನೈರ್ವೇದನಾದಪ್ರಮೋದಂ
ಧ್ಯಾಯೇದ್ದೇವಂ ವಿಧೇಯಪ್ಲವಗಕುಲಪತಿಂ ಗೋಷ್ಪದೀಭೂತವಾರ್ಧಿಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಏಕವಾರಂ ಪಠೇತ್ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಸರ್ವಶತ್ರುನಿವಾರಣಮ್ ।
ದ್ವಿವಾರಂ ತು ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಪ್ರವರ್ಧನಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ತ್ರಿವಾರಂ ತು ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಸಂಪತ್ಕರಂ ಶುಭಮ್ ।
ಚತುರ್ವಾರಂ ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಮಾಯುರ್ವೃದ್ಧಿಕರಂ ಪರಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಪಂಚವಾರಂ ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಂ ವಾಯೋಃ ಪುತ್ರವಶೀಕರಮ್ ।
ಷಷ್ಠವಾರಂ ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವದೇವವಶೀಕರಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಸಪ್ತವಾರಂ ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಸೌಭಾಗ್ಯದಾಯಕಮ್ ।
ಅಷ್ಟವಾರಂ ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಮಿಷ್ಟಕಾಮಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿದಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ನವವಾರಂ ಪಠೇದ್ಯಸ್ತು ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಜ್ಞಾನವಾನ್ ಭವೇತ್ ।
ದಶವಾರಂ ಪಠೇದ್ಯಸ್ತು ರಾಜ್ಯಭೋಗಂ ಸಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೧೬ ॥

ಏಕಾದಶಂ ಜಪಿತ್ವಾ ತು ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿರ್ಭವೇತ್ ತತಃ ।
ಕವಚಂ ಸ್ಮರಣಾದೇವ ಮಹಾಬಲಸಮನ್ವಿತಮ್ ॥ ೧೭ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀ ಸುದರ್ಶನಸಂಹಿತಾಯಾಂ ಪಂಚಮುಖೀಹನುಮತ್ಕವಚಮ್ ॥

*****

ಪರಿಶಿಷ್ಟ - ೫

ಶ್ರೀವಾಯುಲೀಲಾಮೃತಮ್

ಇಂದೀವರದಲಶ್ಯಾಮಂ ಭೈಷ್ಮೀಸತ್ಯಾಸಮನ್ವಿತಮ್ ।
ಕೃಷ್ಣಂ ನತ್ವಾ ಮುಖ್ಯವಾಯುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮನುವರ್ಣಯೇ ॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರುಗ್ಮಿಣೀದೇವರುಗಳನ್ನ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣದೇವರ ಮಹಾಮಹಿಮೆ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ವರ್ಣಿಪೆನು. ಬ್ರಹ್ಮಪದಯೋಗ್ಯಜೀವರು ಋಜುಗಳು. ಅನಾದಿ-ಕಾಲದಾರಭ್ಯ ಸಕಲದೋಷದೂರರು. ಸ್ವಯೋಗ್ಯಗುಣಪರಿಪೂರ್ಣರು. ಪರಮೋ-ತ್ಸಾಹವರ್ಜನೆ ಎಂಬ ಗುಣಾಲ್ಪತಾರೂಪದೋಷ ಉಂಟು. ಅವರು ಅನಾದ್ಯ-ಪರೋಕ್ಷಿಗಳು. ಅವರ ಜ್ಞಾನ ಅನಾದಿ. ಈಶಾದನ್ಯತ್ರ ಆಲೋಚನಯಾ ಸರ್ವವಿಷಯಿಯು. ಭಗವದ್ಗುಣಕ್ರಿಯಾರೂಪಾದಿಧರ್ಮವಿಷಯಕಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನ

ಸರ್ವದಾ ಪೂರ್ಣ. ತದ್ವಿಶೇಷವಿಷಯಿಕ ಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನ. ಸರ್ವವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನ. ಕ್ರಮೇಣ ವರ್ಧಮಾನ.

ಇವರಿಗೆ ಶತಜನ್ಮಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯಾಪರೋಕ್ಷವಾಹೋದು. ಪ್ರಾಪ್ತಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ತಿರೋಭಾವವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಳಯಕಾಲದಲ್ಲೂ ಪ್ರತಿಭಾತಪರಾವರರು. ಸ್ವರೂಪಾತಿರಿಕ್ತ ಪ್ರತಿಭಾರೂಪಮನೋವೃತ್ತಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಉಪಪ್ಲವವಿಲ್ಲದಿದ್ದ ಕಾರಣ ''ಏವಂ ಪ್ರಳಯಕಾಲೇऽಪಿ ಪ್ರತಿಭಾತಪರಾವರಃ । ಮುಖ್ಯವಾಯುರ್ನಿತ್ಯಸಮಃ...'' ಎಂಬ ವಾಕ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತ. ಸುಪ್ತಿವಾಕ್ಯಗಳು ಚಕ್ಷುರಾದೀಂದ್ರಿಯಗಳು ಉಪರತವಾದ ಕಾರಣ ಪ್ರವೃತ್ತ ಎಂತ ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಇವರ ಪ್ರತಿಭಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕವಿಷಯ. ಅವರಿಗೆ ಅವತಾರರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೇಳೇಲಿ ಕ್ಷಣಾರ್ಧಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಗತತ್ವಾಂಶದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರೇಚ್ಛಾಮಾತ್ರದಿಂದ ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನವರ್ಜನೆ ಉಂಟು.

ಇವರು ವೇದ ಲೋಕ ವ್ಯೋಮ ಕಾಲಾದಿಗಳಿಗೆ, ಪ್ರಕೃತ್ಯಾದ್ಯಷ್ಟತತ್ತ್ವಗಳಿಗೆ, ಅನಂತಜೀವರಾಶಿಗಳಿಗೆ, ಅವರ ಕರ್ಮಪರಂಪರೆಗೆ, ಬಲ ಮೇಧಾ ಧೃತಿ ಸ್ಥೈರ್ಯ ಆನಂದ ತಥಾ ಅನುಭಾವ ವೈರಾಗ್ಯಾದಿ ಔತ್ಪತ್ತಿಕ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು. ಇವರು ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಗಣಗಳಿಗೂ ಸ್ವಾಮಿಗಳು. ಇಂದ್ರಿಯಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗೇವೇ ತತ್ತತ್ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪರಮಾಣ್ವಾದಿಪರ್ಯಂತಜಡಗಳಿಗೆ, ಅನಂತ-ಜೀವರಾಶಿಗಳಿಗೆ, ಮಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರದೋಪಾದೀಲಿ, ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಅರದೋಪಾದೀಲಿ ಆಶ್ರಯವಾಗಿರುವರು. ಇವರ ಹೆಗಲಿನಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಲೋಕಗಳೂ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದಿರುವವು.

ಕೂರ್ಮರೂಪದಿಂದ ಸಕಲಜಗದ್ಧಾರಕರು; ಚರಾಚರವ್ಯಾಪ್ತರು; ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಸರ್ವದಾ ಸರ್ವತ್ರ ಸಂಚಾರಿಗಳು. ಹಂಸಗೋವತ್ಸರೂಪದಿಂದ, ಪ್ರಾಣಾಪಾನಾದಿಪಂಚರೂಪಗಳಿಂದ, ಕಪಿಲದೇವರಕುಮಾರಕರಾದಮೂರುಕೋಟಿ ರೂಪದಿಂದ, ಹನುಮದ್ಭೀಮಸರ್ವಜ್ಞಾಚಾರ್ಯರೆಂಬ ಮೂರುರೂಪದಿಂದ ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಸ್ವರವ್ಯಂಜನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾದಂಥಾ ಎಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಸಹಸ್ರರೂಪ-ಗಳಿಂದ ಎಪ್ಪತ್ತೆರಡುಸಾವಿರ ನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಪ್ರಾಣಾದಿದಶರೂಪರು.

ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರ ಹೊರತು ಸಕಲದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಮೂಲರೂಪಾನು-ಸಾರದಿಂದ ತಾರತಮ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ, ಸಕಲಗುಣಗಳು ಆವೃತವಾಗಿ ಇರುವವು. ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಸಾಧನವಿಶೇಷಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗೋದು. ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಶಃ ವ್ಯಕ್ತವಾಹದು. ಒಂದು ವೇಳೇಲಿ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಹದು. ಒಂದು

ವೇಳೇಲಿ ಇಚ್ಛೆ ಇಲ್ಲದೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗೋದು. ಇಂದು ವೇಳೇಲಿ ಮೂಲಸ್ಮರಣೆ ಎಂಬ ಆದಾನದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಹದು.

ಇವರು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ನಿಸ್ಸೀಮಾಷ್ಟಮಹಾಶ್ರೀಸಂಪನ್ನರು. ಅಷ್ಟಮಹಾಶ್ರೀ ಎಂತ ಅಂದರೆ ಅಣುತ್ವ ಮಹತ್ವ ಲಘುತ್ವ ಗುರುತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಪ್ರಾಕಾಮ್ಯ, ಈಶತ್ವ ವಶಿತ್ವ ಎಂತ ಎಂದು ನೋಡಿಕೋಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಶೇಷಕುಂಡಲ ಸುಪರ್ಣಾದಿಗಳಿಂದ ಅಜ್ಞಾತವಾದಂಥಾ ಅವರ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ರಹಿತವಾದಂಥಾ ವಿಜಾತೀಯಗುಣಗಳು ಅನಂತಗುಣಗಳು ಉಂಟು.

ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಶಬ್ದ ಹೋಗಲಾಗಿ ಅನಂತಶಬ್ದಪ್ರತಿಪಾದ್ಯರು. ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಜ್ಞಾನಪ್ರದರು. ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಅಪರೋಕ್ಷಪ್ರದರು. ಅಪರೋಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಮೋಕ್ಷಪ್ರದರು. ಆನಂದಪ್ರದರು. ಶೇಷಗರುಡಾದ್ಯಚಿಂತ್ಯ ಅನಂತಗುಣಸಂಪನ್ನರು. ಜೀವಾಂತರ್ಯಾಮಿಗಳಾದ ಕಾರಣ ಆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಜೀವಕಿಂತ ಅಣುಪರಿಮಾಣರು. ತಮ್ಮ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಜೀವಪರಿಮಾಣದಿಂದ ಅಣುವಾಗಿ ಇದ್ದರೂ ಸರಿಯೇವೇ ಸರಸ್ವತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಅಧಿಕವಾದ ದಶಾಂಶತೋಸಾಂದ್ರವ್ಯಾಪ್ತಿ ಉಳ್ಳವರು.

ಇದು ಮೊದಲಾದ ಮಹಿಮೆ ತಿಳಿದು ಭಕ್ತಿ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ತಾವು ಅಪರೋಕ್ಷರಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನೂ, ಪರಮಾನಂದವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ರಕ್ಷಿಸೋರು. ಈ ವಿಧ ಅತಿರಹಸ್ಯ ವಾಯುಲೀಲಾಮೃತ.

ಶ್ರೀವಿಠಲಾರ್ಯಪುತ್ರೇಣ ಶ್ರೀಮತ್ತೀರ್ಥಾರ್ಯಸೇವಿನಾ ।
ಶ್ರೀನಿವಾಸೇನ ರಚಿತಂ ವಾಯುಲೀಲಾಮೃತಂ ಶುಭಮ್ ॥

★★★★★

॥ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ॥

॥ ಇತಿ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೮ (ವಾಯುಭಾರತೀಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ) ॥

॥ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ॥

ಸಮರ್ಪಿತಂ ಮಯಾ ಭವೇತ್ ಸುಮಧ್ವನುತ್ತವಾಣಿನಾ ।
ರಮಾರಮೇಶಪಾದಯೋಃ ಪ್ರಭಂಜನಾಭಿಧಾಯುಜಾ ॥

★★★★★

ಡಾ. ವ್ಯಾಸನಕೆರೆ ಪ್ರಭಂಜನಾಚಾರ್ಯರ ಪ್ರವಚನಗಳ

ಎಂ.ಪಿ.3. ಸಿ.ಡಿ./ಡಿ.ವಿ.ಡಿಗಳು

ಎಂ. ಪಿ. ೩ ಸಿ. ಡಿ. ಗಳು

ಸಿ.ಡಿ. ಗಳು	ಬೆಲೆ / ಅವಧಿ
1. ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ (ಪ್ರೋಷ್ಠಪದಿ)	ರೂ. 100 / 26 ಗಂ.
2. ಶ್ರೀನಿವಾಸಕಲ್ಯಾಣ	ರೂ. 50 / 12 ಗಂ.
3. ರಾಮಾಯಣ	ರೂ. 50 / 18 ಗಂ.
4. ಸುಂದರಕಾಂಡ	ರೂ. 50 / 16 ಗಂ.
5. ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನ ಮತ್ತು ಯುಧಿಷ್ಠಿರರ ಪಾತ್ರ	ರೂ. 60 / 16 ಗಂ.
6. ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನ ಪಾತ್ರ	ರೂ. 60 / 10 ಗಂ.
7. ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮ ಮತ್ತು ವಿದುರರ ಪಾತ್ರ	ರೂ. 60 / 18 ಗಂ.
8. ಏಕಾದಶಿ-ದೇವರು-ಉಪನಯನ-ಗಾಯತ್ರಿ -ಲಕ್ಷ್ಮೀಶೋಭಾನೆ- ರಾಘವೇಂದ್ರಮಂಗಳಾಷ್ಟಕ	ರೂ. 50 / 8 ಗಂ.
9. ಸುಮಧ್ವವಿಜಯ	ರೂ. 50 / 18 ಗಂ.
10. ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ – ಧಾತ್ರೀಹವನ	ರೂ. 20 / 8 ಗಂ.
11. ದ್ವಾದಶ ಸ್ತೋತ್ರ (ಪಾಠ)	ರೂ. 50 / 15 ಗಂ.
12. ಸದಾಚಾರಸ್ಮೃತಿ	ರೂ. 20 / 3 ಗಂ.
13. ಹರಿಕಥಾಮೃತಸಾರ (ಭಾಗ -1, 2)	ರೂ. 50 / 20 ಗಂ.
14. ಹರಿವಂಶ	ರೂ. 50 / 10 ಗಂ.
15. ಹರಿವಾಯುಸ್ತುತಿ (ಪಾಠ – ಪ್ರವಚನ)	ರೂ. 100 / 25 ಗಂ.
16. ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣ	ರೂ. 50 / 8 ಗಂ.
17. ಗೀತಾಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	ರೂ. 50 / 15 ಗಂ.
18. ಮಾಧ್ವಯತಿಗಳು ಮತ್ತು ಹರಿದಾಸರು	ರೂ. 50 / 15 ಗಂ.
19. ಮಧ್ವ ಫಾರ್ ಯೂಥ್ (ಕಾರ್ಯಾಗಾರ)	ರೂ. 50 / 18 ಗಂ.
20. ಸರ್ವಮೂಲ – ಪಾಠ	ರೂ.200 / 40 ಗಂ.
21. ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯ (ಪ್ರವಚನ)	ರೂ. 150 / 40 ಗಂ.
22. ಪ್ರಾತಃಸಂಕಲ್ಪಗದ್ಯ (ಪಾಠ)	ರೂ. 25 / 3 ಗಂ.

ಡಿ.ವಿ.ಡಿ (ಡಿ.ವಿ.ಡಿ ಪ್ಲೇಯರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ)

1. ಸಮಗ್ರ ಭಾಗವತ (ಪಾಠ)	ರೂ. 1,000 / 4 ಡಿ.ವಿ.ಡಿ ಸೆಟ್ / 450 ಗಂ.
2. ಮಹಾಭಾರತ (ಪ್ರವಚನ)	ರೂ. 400 / 150 ಗಂ.
3. ಭಗವದ್ಗೀತೆ (ಪ್ರವಚನ)	ರೂ. 600 - 3 ಡಿ.ವಿ.ಡಿ. ಸೆಟ್ / 225 ಗಂ.
4. ಭಾಗವತ ಸಾರೋದ್ಧಾರ (ಪಾಠ)	ರೂ. 150 / 70 ಗಂ. / 1 ಡಿ.ವಿ.ಡಿ. ಸೆಟ್
5. ಸಮಗ್ರ ಭಾಗವತ (ಪಾಠ)	ರೂ. 1,500 / 10 ಸಿ.ಡಿ. ಸೆಟ್ / 450 ಗಂ.
6. ವಿಷ್ಣುತತ್ತ್ವನಿರ್ಣಯ (ಪಾಠ)	ರೂ. 300

ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ – ೮

ವಾಯುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ

ಡಾ. ವ್ಯಾಸನಕೆರೆ ಪ್ರಭಂಜನಾಚಾರ್ಯ

[illegible]